

သံဃဒုတ္တနိကာယ်

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

နိဿယ

နမော တဿ တဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ခန္ဓသံယုတ်

၁-နက္ခလပိတုတ်

၁-နက္ခလပိတုသုတ်

၁။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤ နက္ခလပိတုသုတ်ကို။) ဝေ၊ တပည့်တော် အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့ သုတ်၊ နာမ်မှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘဂ္ဂေသု၊ ဘဂ္ဂတိုင်းတို့၌။ သုသုမာရဂီရေ၊ သုသုမာရဂီရ်၌။ မိဂဒါယေ၊ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ ဖြစ်သော။ သေသကဋ္ဌာဝနေ၊ သေသကဋ္ဌာတော၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ၌။ နက္ခလပိတာ၊ နက္ခလပိတု မည်သော။ ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသည်။^၂။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ရိုတော်မူ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်၌။ ဝါ-သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီးနောက်။ သဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရိုသေစွာရိုသုံး၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသော သင့်ရာ အရပ်၌။ နိသိမိ၊ ထိုင်လေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်ပြီးသော။ နက္ခလပိတာ ဂဟပတိ၊ နက္ခလပိတု ဒါယကာသည်။ သဂဝန္တံ၊ ကို—

“ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဇိဏ္ဏော၊ အိုမင်းသည်။ ဝုဇ္ဇော၊ (အရွယ်အားဖြင့်)ကြီးသည်။ မဟလ္လကော၊ (အသက်အားဖြင့်)ကြီးသည်။ အဂ္ဂဂတော၊ အချိန်

၁။ ကောပိ ဇနပဒေါ ဝုဋ္ဌိဝသေန သဂ္ဂါတေဝ ဝုဋ္ဌတိ အဝုဋ္ဌိနိကာ၏ အပိပ္ပိဟံ၊ သဂ္ဂါ အဆုံး အခြေတ် အကျယ်ကို ဖောဂ္ဂုလ္လာန် ထာဝိကဉ္စာ သဇ-ထုတ် နိဿယ၌။ သုသုမာရဂီရ၊ သေသကဋ္ဌာဝနေတို့၏ အပိပ္ပိဟံကို လည်း ဤသုတ်အဖွင့် ၄-၆နှင့် ဥပသိပဏ္ဍာသ သိယနာအဝတ် အနုမာနသုတ် ၄-၆တို့၌ ရှိလေ။

၂။ နက္ခလပည်သော သားငယ်ကို အစွဲပြု၍ ခေါ်တင်သော အမည် ဖြစ်သထတ်။

သုံးမျိုးသို့ရောက်သည်။ ဇယော အနုပ္ပမတ္တာ၊ (တတိယ) စာပျယ်သို့ရောက်သည်။ အာတုရ-
 ကာယော၊ နာကျင်ကိုက်ခဲသော ကိုယ်ရှိသည်။ အာရိက္ခကာတလော၊ အမြဲမပြတ် နှိပ်စက်တတ်
 သော ရောဂါရှိသည်။ အသ္မိ၊ မြစ်ပါး၏။ အန္တေ၊ ရား။ အဟံ ပန၊ သည်ကား။ ဘဂဝတော၊
 မြတ်စွာဘုရားအား၎င်း။ မနောဘာဝနိယာနံ၊ ကြည်ညိုမိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ
 စ၊ ရဟန်းတော်တို့အား၎င်း။ အနိစ္စဒဿာဝိ ခေါ၊ အမြဲမပြတ် စူးမြော်ခွင့် ရလေ့မရှိသူပါဟည်း။
 အန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ ဩဝေထ၊ ဆုံးမတော်မူပါ။ အန္တေ၊ ရား။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ကို။ အနုသာသတု၊ အထပ်ထပ်ဆုံးမတော်မူပါ။ ယံ ယင်းသို့ဆုံးမခြင်းသည်။
 မမ၊ တပည့်တော်၏။ ဒီဃဂုတ္တံ၊ ရှည်မြင့်သာသော ကာလပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွားအသို့ငှါ။
 သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ သဿာတိ၊ မြစ်နုပါ၏”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊
 လျှောက်ထားပြီး။ (တေဒဝေါစ-၌ ပြန်ပေ။)

ဂဟပတိ၊ ဒါယကာ။ တေ၊ ထိုစကားသည်။ ဝေ၊ သင် ဆိုတိုင်း ဟုတ်ပေ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။
 တေ၊ သည်။ ဝေ၊ ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ အာတုရော၊ နာကျင်ကိုက်ခဲသော။ (နှိပ်စက်တတ်သော
 ဟုလည်း သစ္စတ္ထပး။) အယံ ဟိ ကာယော၊ ဤသောကိုယ်ကြီးသည်ကား။ အဏ္ဏဘူတော၊ အဥ
 သဗ္ဗယ်ဖြစ်၏ (အားနည်း၏ ဟူလို)။ ပရိယောနဒ္ဓေါ၊ အရောင်းမှူးနှင့်သာလျှင် ထက်ဝန်းကျင်
 မြှေးနှုတ်အပ်၏။ (အယံ ကာယော၊ သည်။ အဏ္ဏဘူတော၊ သည်ဖြစ်၍။ ပရိယောနဒ္ဓေါ၊
 သည်ဖြစ်၍။ အာတုရော ဟိ အာတုရော ဝေ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်သာတည်း ဟုသော်လည်းပေး။)
 ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဟိ၊ မှန်လှ၏။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤကိုယ်ခန္ဓာကို။ ပရိဟရန္တော၊ လက်ခံသိမ်းပိုက်သော။
 ယော၊ အကြင်သူသည်။ မဟုတ္တမ္ပိ၊ တမုဟုတ် (တခဏ) မှလည်း။ အာရောဂံ၊ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု
 မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပရိဇောနေယျ၊ ဝန်ခံငြားဆုံး။ (ဝေ၊ ဤသို့ ဝန်ခံလတ်သော်။) ဗာလျာ၊
 မိုက်မဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကိံ၊ အဘယ်မှာ မြစ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း။ တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေ၊ သင်သည်။ “မေ၊ ငါသည်။ အာတုရကာယဿ၊ နှိပ်စက်
 တတ်သော ကိုယ်ရှိသည်။ သတော၊ မြင်သော်လည်း။ မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်ကား။
 အနာတုရံ၊ နှိပ်စက်မှု (နာကျင်ကိုက်ခဲမှု) မရှိသည်။ ဘဝိဿတိတိ၊ မြစ်ရပေလတ္တံ့” ဟူ၍။ ဝေ၊
 ဤသို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ လေကျင့်အပ်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ဟိ၊ ဤအတိုင်းသာလျှင်။ တေ၊
 သင်သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

☞

၁။ အနိစ္စဒဿာဝိဟု ပါဠိရှိတိုင်းပေးလိုက်သည်။ ၄-၌ “အနိစ္စဒဿာဝိတိ တာယ အာတုရတာယ ဣစ္စိ-
 ထိစ္စိတက္ခဏေ အာဂန္တု အသစ္စတ္တာန္တော ကခါဝိဒေဝ ဒဠှံ လသာမိ၊ န သဗ္ဗကာယန္တိ အစ္စတ္တာ”ဟု ပွင့်၏။
 အင်္ဂလိပ်နှင့် “အနိစ္စဒဿာဝိ”ဟု နှု နေရာ၌ ဒန္တဇ စတုတ္ထကုဗျ ဝေနှင့်ရှိသည်။ ဤအလို “ရံဖန်ရံခါ၌သာ
 ပူးမြော်နိုင်သူပါဟည်း”ဟု ပေး။ ဤနေရာ၌ အဓိ (အဓိ၊ ဣ၊ ဝိစ္စ) ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရံဖန်ရံခါ၌သာ ဖြစ်သည်ဟု
 အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ သံယုတ် ၃-၃၉၈(ဒုတိယသိဂ္ဂုယုာသုတ်)၌ မနုဿတ္ထရလ္လဘ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒရလ္လဘကို လိပ်ကောင်း
 ကုင်းစွပ်ဥပမာပြု၍ “ဝေ အဓိဓမ္မိဒံ ဘိက္ခဝေ”ဟု ဟောတော်မူသည်။ အဓိဓမ္မိဒံ အဘိဓမ္မိဒံ အပြန် (အန်ကျင်
 မက်)ဖြစ်သည်။ “အဓိဓမ္မိဒံကော ပုဂ္ဂလော ဇာနိတဗျော ၊ အဘိဓမ္မိဒံကော ပုဂ္ဂလော ဇာနိတဗျော”
 (ဝိ ၅၊ ၂၁) “အဓိဓမ္မိဒံကော နာမ ကခါစိ ကရဟစိ အာပတ္တိံ အာပုဇ္ဇာ” (ဝိ၊ ၄၊ ၁၅၀) မ-၄ ၃၊
 ၁၀၀ ၌လည်း ဤနည်း။ ဤ ၄-အပွင့်အရကား အနိစ္စဖြစ်မည် အဓိဓမ္မိဒံမည်မသိသာလှသော်လည်း “ကခါဝိ-
 ဒေဝ”ကို သောက်၍သော်၎င်း၊ အရာဌာနနှင့် ဂန္ထရုကို ထောက်၍သော်၎င်း အဓိဓမ္မိဒံဟု ဒန္တဇစတုတ္ထ
 ဝေနှင့်ရှိလျှင် ပို၍ ကောင်းလှ၏။

အထ ခေါ၊ နှံ၊ နက္ခလပိတာ ဂဟပတိ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ဇံ။ ဘာသိတံ၊ ပိန့်တော်မူအပ်
 သည်ကို။ အဘိညိဋ္ဌိသော၊ သန္တိန္ဒာရုင်ခက်ရှံ။ ယေဝေခိတော၊ ဝမ်းမြောက်သိတံ။ ဘာသနာ၊ ငနထမှ။
 ဥဋ္ဌာယ၊ ထင်္ဂါ။ အဂဝန္တံ၊ ကိ။ အဘိပါဒေတွာ၊ ရှံ။ ပဒက္ခိကံ၊ ရံသေခြင်းကို။ (ဝါ၊ လကျာရပ်
 လှည့်သည်ကို။) ကတွာ၊ ပြု၍။ ယေန၊ နှံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်။
 (အတ္ထိ၊ ဇံ။) တေန၊ နှံ။ ဥပသင်္ခမိ၊ ပြိ။ ပ။ နိသိဒိ၊ ပြိ။ ကေမန္တံ၊ နှံ။ နိသိန္နံ၊ သော။ နက္ခလ-
 ပိတရံ ဂဟပတိ၊ ကိ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ “ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေး သင်၏။
 ဣန္ဒြိယာနိ၊ (စက္ခုစသော) ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပုသန္နာနိ ခေါ၊ အထူးကြည်လင်ကုန်သည်သာ
 တည်း။ မုဝေဣော၊ ပျက်နှာအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ဇင်ကြယ်လှဘိ၏။ ပရိယောဒါတော၊
 ပြုစင်လှဘိ၏။ အဇ္ဇ၊ ယနေ။ ဘဂဝတော၊ ဇံ။ သမ္ပုခါ၊ အထံတော်မှ။ ဓမ္မိ၊ ကထံ၊ တရားနှင့်
 စပ်သော စကားကို။ သဝနာယ၊ ကြားနာခြင်းငှါ။ အလတ္တနောတိ၊ ရခဲလေပြီလော”ဟူသော။
 တေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြိ။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား သာရိပုတြာ။ ကထံဟိ၊ အတယ့်ကြောင့်လျှင်။ နော သိယာ၊ မရဘဲ
 ရှိရာပါမည်နည်း။ ဘန္တေ၊ တြာ။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ အဟံ၊ တပည့်တော်ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
 ဓမ္မိယာ ကထာယ၊ တရားစကားတည်းဟူသော။ အမထေန၊ အမြိုက်ရည်ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော၊
 သွန်းလောင်းအပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်
 သို့လျှင်။ တံ၊ သင့်ကို။ ပ။ အဘိသိတ္တော၊ သွန်းလောင်းအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်
 မူ၏။ ဘန္တေ၊ တြာ။ အဟံ၊ သည်။ ယေန၊ နှံ။ ပ။ ကေမန္တံ၊ နှံ။ နိသိန္နော၊ သော။ အဟံ၊
 သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “အဟမသ္မိဘန္တေ ဇိဣော။ပ။ သုခါယာတိ၊ သုခါယ”ဟူသော။ တေ၊ ကိ။
 အဝေါစံ၊ လျှောက်ထားခဲ့ပြီ။

ဘန္တေ၊ တြာ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ ဤသို့ လျှောက်ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ တပည့်
 တော်ကို။ “ဝေပေတံ ဂဟပတိ။ပ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဧဝမေတံ ။ပ။ သိက္ခိ-
 တဗ္ဗံ”ဟူသော။ တေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြိ။ ဘန္တေ၊ တြာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဟံ၊ ကိ။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မိယာ ကထာယ၊ သော။ အမထေန၊ ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော၊ အပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊
 ဤသို့ လျှောက်၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ ရား၊ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော
 အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ အာတုရကာယော စေဝ၊ နာကျင်ကိုက်ခဲသော ကိုယ်ရှိသည်၎င်း။ အာတုရ
 စိတ္တော စ၊ (ထုဂစသည်သို့ကြောင့်) နာကျင်ကိုက်ခဲသော စိတ်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ န ခေါ၊
 ဖြစ်ပါသနည်း။ ကိတ္တာဝတာ စ ပန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာတုရကာယော ဟိ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊
 နည်း။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်မှကား။ နော ဟောတိတိ၊ မဖြစ်ပါသနည်း”ဟူ၍။ ဥတ္ထရိ၊
 အလွန်။ ဝါ-ထပ်ဆင့်လျှောက်ဖွယ်ကို။ ပဋိပုစ္ဆိတံ၊ တဖန်ပြန်၍ လျှောက်ထားခြင်းငှါ။ တံ၊ သင်၏
 ဉာဏ်၌။ န ဟိ ပန ပဋိဘာသိ၊ မထင်လှာပြီလော။ ဘန္တေ၊ တြာ။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။
 အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ဇံ။ သန္တိဏေ၊ အထံတော်၌။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်
 သော။ တေဿ၊ ထိုတရားစကား၏။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ အညာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဒုရတော-
 ပိ၊ အဝေးမှလည်း။ အာဂစ္စေယျာမ၊ လာကြရပါကုန်၏။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အာယသ္မန္တံ
 ယေဝ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဉာဏ်၌သာလျှင်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ တေဿ၊ ဇံ။

အတ္တော၊ သည်။ ပဋိဘာတု ဝဘ၊ ထင်စေလိုပါသည်ဘုရား။ (ဟောတော်မူပါဘုရား။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ သုဏ္ဍာဟိ၊ နာလော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိ ကဏေဟိ၊ နှလုံးသွင်းလော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောပေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ “ဝေံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရား” ဟူ၍သာလျှင်။ နကုလပိတာ ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အား။ ပစ္စယောသိ၊ ပြန်လျှောက်ပြီ။ (အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၎် စကားကို။ ပစ္စယောသိ၊ ဝန်ခံပြီ-ဟုသော်လည်း ပေး။) အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်—

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အာတုရကာယော စေဝ၊ သည်၎င်း။ အာတုရ စိတ္တော စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ အဿု ထဝါ၊ (အာဂမ အဝိဂမ) သုတ မရှိသော။ အရိယာနံ၊ (ဘုရားစသော) အရိယာတို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်လေ့မရှိသော။ အရိယဓမ္မဿ၊ (ဘုရားစသော) အရိယာတို့၏ (သတိပဋ္ဌာန် စသော) တရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မေ ၌။ အဝိနိတော၊ သင်ကြားဆုံးမ အပ်ပြီးသူ (ယဉ်ကျေးပြီးသူ) မဟုတ်သော။ သပ္ပုရိသနံ၊ (ဘုရားစသော အရိယာ) သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်လေ့မရှိသော။ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ၊ ၌။ အကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မေ ၌။ အဝိနိတော၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ဂ္ဂပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ ဝါ၊ အတ္တအဖြစ်ဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဂ္ဂပဝန္တံဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၎်။) အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ဂ္ဂပံဝါ၊ ရုပ်ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၎်။) ဂ္ဂပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ အတ္တာနံဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၎်။) “ဂ္ဂပံ၊ သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ဂ္ဂပံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌာယံ၊ ထကြွထိုးကျင့်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် တည်သည်။ ဝါ၊ ထကြွထိုး ကျင့်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် မှားသောအားဖြင့် ဟူ၍တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ “ဂ္ဂပံ၊ သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ဂ္ဂပံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌာယံနော၊ ထကြွ ထိုးကျင့် သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်တည်သော။ တဿ၊ ထိုသူ (ပုထုဇဉ်) ၎်။ တံ ဂ္ဂပံ၊ ထိုမှားသော အားဖြင့် စွဲယူအပ်သောရုပ်သည်။ ဝိပရိဏမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်း အရာ(ပျက်စီးမှု) အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎်။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဂ္ဂပဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာ (ပျက်စီးမှု) အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောက ပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်၏ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ဥပ္ပန္နန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ပ။
သညံ၊ သညာကို။ပ။
သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ပ။

၂။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ ဝါ၊ အတ္တအဖြစ်ဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ၎်။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဝိညာဏဝန္တံဝါ၊ ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၎်။) အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ဝိညာဏံဝါ၊ ဝိညာဉ်ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၎်။) ဝိညာဏသ္မိံ၊ ဝိညာဉ်၌။

အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ခါ။) “ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း”ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌဌာယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခါ။ “ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း”ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌဌာယံနော၊ သော။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ တံ ဝိညာဏံ၊ ထိုမှားသောအားဖြင့် စွဲယူအပ်သော ဝိညာဉ်သည်။ ဝိပရိဏမတိ၊ ခါ။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ခါ။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝိညာဏ-ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ၊ ဝိညာဉ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ တပါးသောအခြင်းအရာ(ပျက်စီးမှု)အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အာတုရကာယော ဧဝေ၊ သည်၎င်း။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ခါ။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ အာတုရကာယော ဟိ၊ ဆည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်မှုကား။ နော ဟောတိ၊ မပြစ်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဒေ၊ ဤ။ သုတဝါ၊ အာဂမ၊ အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝိ၊ (ညွှတ်ဖြင့်) မြင်လေ့ရှိသော။ အရိယဓမ္မဿ၊ ဤ။ ကောဝိဒေါ၊ လိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မေ၊ ဤ။ သုဝိနိတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီး (ယဉ်ကျေးပြီး) သော။ သပ္ပရိသာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝိ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မဿ၊ ဤ။ ကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မေ၊ ဤ။ သုဝိနိတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သုတရရှိ၏တပည့်သည်။ ဝှမ်း၊ ကို။ အတ္တတော၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ပြင့်။ န သမနုပဿတိ၊ မဂ္ဂ။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဝှပ်ပဇ္ဇန္တိ ဝါ၊ သော်လည်း။ န သမနုပဿတိ၊ မဂ္ဂ။ အတ္တာနံ၊ ဤ။ ဝှပ် ဝါ၊ သော်လည်း။ န သမနုပဿတိ၊ မဂ္ဂ။ ဝှပ်သို့၊ ဤ။ အတ္တာနံ ဝါ၊ သော်လည်း။ န သမနုပဿတိ၊ မဂ္ဂ။ “ဝှပ်၊ ဝှပ်သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဝှပ်၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း”ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌဌာယံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ “အဟံ ဝှပ် မမ ဝှပ်ပဇ္ဇန္တိ”ဟူ၍။ အပရိယုဋ္ဌဌာယံနော၊ ကြွတိုးကျင့်သော တဏှာဒိဋ္ဌိသို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် မတည်သော။ တဿ၊ ထိုသူ (အရိယသာဝက) ၏။ တံ ဝှပ်၊ ထိုမှားသော အားဖြင့် မစွဲယူအပ်သော ဝှပ်သည်။ ဝိပရိဏမတိ၊ ခါ။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ခါ။ တဿ၊ ခါ။ ဝှပ်ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ၊ ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ တို့သည်။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မပြစ်ပေါ်ကြတော့ကုန်။

☞ (ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏံ ၄-ဝါကျတို့၌လည်း ရှေးနည်း မိုး၍ပေး။ မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ အာတုရကာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခါ။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်မှုကား။ နော ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါ စ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ နက္ခလပိတာ ဂဟပတိ၊ နက္ခလပိတု ဒါယကာသည်လည်း။ အတ္တမနော၊ နှစ်သက် ရှင်လန်း၊ ဝမ်းမြောက်သော (ပီတိ သောမနဿ) စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ခါ။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒိ၊ လွန်စွာ နှစ်သက်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ သည်။ သုတံ၊ ပြီ။ (နောက် နောက်သုတ်အားလုံး ဧဝံ မေ သုတံ ချည်းပြန်၍ပေး။)

ပဌမံ ရှေးနိုးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒေဝစဟသုတ်

၂။ (ဝေ မေ သုတ် ပေးမြဲ။) ကော် သော။ သမယံ ခွံ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကေသ၊ သက္ကတိုင်းတို့၌။ ဒေဝဒဟံ နာမ၊ ဒေဝဒဟမည်သော။ သက္ကာရံ၊ သာကီဝင် မင်းသားတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ၊ ခို၏။ တတြ၊ ထိုနိုး၌။) ဝိဟရဘိ၊ ဧဝ ခေါ်၌။ သမ္ပဟုလာ၊ ချားပြားကုန်သော။ ပစ္စာဘူမိကာ၊ အနောက်အရပ်၌ အနုပုဏ်သို့ သွားလိုကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ ပစ္စာဘူမံ၊ အနောက်အရပ် (မြို့အပြင်)၌ရှိသော။ ဇနပဒံ၊ ဇနပုဏ်သို့။ ဂန္တိ၊ သွားခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမ၊ အလိုရှိကြပါကုန်၏။ ပစ္စာဘူမံ၊ သော။ ဇနပဒေ၌။ နိဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေတံ၊ ပြုခြင်းငှါလည်း။ (ဣစ္ဆာမာတံ၊ အလိုရှိကြပါကုန်၏)” ဟူသော။ တေ၊ ဤကောင်းကို။ အဝေါရံ၊ လျှောက်ထားကုန်ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သာရိပုတ္တော၊ ကို။ အပလောကိတော၊ ပန၊ ပန်ကြား (လျှောက်ထား) အပ်ပြီးပြီလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့သည်။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ ကို။ န ခေါ် အပလောကိတော၊ မပန်ကြား အပ်သေးပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထားကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ အပလောကေထ၊ ပန်ကြား (လျှောက်ထား) ကြကုန်ဦးလော။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိ၏။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ အနုဂ္ဂါဟကော၊ တရားပစ္စည်း ထိုနှစ်နည်းဖြင့် ချီးလည်းချီးမြှောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ “ဝေ ဘန္တေ” တို့ ခေါ်။ “မှန်လှပါအရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ ပစ္စသောသံ၊ ကုန်ပြီ။

တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ခွံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဝိဒ္ဓရေ၊ အနီး၌။ အညတရသ္မိံ၊ တခုသော။ ဣဂလာဂုမ္မေ၊ (မဏ္ဍပ်သဖွယ်ဖြစ်သော) ဒန်ကျဲချို၌။ နိသိန္နော၊ သီတင်းသုံးနေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ ခေါ်။ ခွံ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒိတွာ၊ ခွံ။ ပ။ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန၊ နင့်။ သန္တိံ၊ အတူတကွ။ သမ္ပောဓိံ သု၊ ကျန်းခံ၏လော စသည်ပြော၍ ဝေဒနာမိကြလေကုန်ပြီ။ (မှဒသဇ္ဈေါ ဟေတ္ထ သံသန္တနေယေဝ။ သိ၊ ခွံ၊ သစ်။) သမ္ပောဓနိယံ၊ ငမ်းမြောက်ဘွယ်သော။ (မှဒ - ဟာသေ။) သာရဏိယံ၊ အောက်မေ့ဘွယ်သော။ ကထံ၊ ကောင်းကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးဆုံးသော။ ကေမန္တံ၊ ခွံ။ နိသိဒ္ဓိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ကေမန္တံ၊ ခွံ။ နိသိန္နော၊ ထိုင်ကြကုန်လျက်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ “အာရုသော သာရိပုတ္တံ၊ တြံ၊ မယံ၊ တို့သည်။ ပ။ ကပ္ပေတံ၊ ငှါ။ ဣစ္ဆာမ၊ ကုန်၏။ နော၊ တပည့်တော်တို့သည်။ သတ္တာ၊ မြတ်ဘွဲ့ဘုရားကို။ အပလောကိတောတိ၊ ပန်ကြား (လျှောက်ထား) အပ်ပြီးပါပြီ” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါရံ၊ ကုန်ပြီ။

၁။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဂစ္ဆမဏ္ဍာပက” (မဏ္ဍပ်ချိုငယ်) ဟု ဖွင့်သည်။ ၎င်းချိုသည် ဝေဒနာမြို့ရာ အရပ်၌ ပေါက်ထောက်ကြောင်း၊ လေးထိုင်ခင်းမဏ္ဍပ်၌ သွပ်၍ ထိုင်အသက်၌ ၎င်းချိုကိုထင်လျက် အောက်၌ အုတ်၊ သံတို့ စီကျဲဖြန့်ခင်းထားကြောင်းနှင့် လေးကောင်းလေသန်ရ၍ နေသန့်စင်ရာ၌ နေခြင်းကြောင်းကိုလည်း ဖွင့်၍ဖွင့်၍ နိကာဟိကာ “ဣန္ဒကောဋ္ဌဂုမ္မေတိ ကာဋ္ဌတိက ဂစ္ဆမဏ္ဍာပသိဝိ ဝေဒန္တိ” ဟု တဖျိုးဖွင့်ထားသည်။ ဣဂလာ သို့မဟုတ် ဣဂလာ (သက္ကထအလို ဣဂလာ) ကိုကားဒန်ကျဲပင်ဘုရား ဖြန့်ပျံ့ခဲ့ကြ၏။ သင့်မြတ်ရာ ကြံဆယူငင်ကြပါကုန်။

☞ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ နာနာဝေရဇ္ဇကတံ၊ တိုင်းတပါးအမျိုးမျိုးသို့ သွားထောက်သော။ (ဝိဝိဓံ ရဇံ၊ ဝိရဇံ၊ ဝိရဇမေဝ ဝေရဇံ၊ တတ္ထ ဂတံ၊ ပရဒေသကတန္တိ အတ္ထော။ ဝိ။) သိက္ခာ၊ ရဟန်းကို။ ပညံ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆိတာရော၊ မေးလျှောက်ထုတ်ကုန်သော။ ခတ္တိယပတ္တိတာပိ၊ မင်းသား ပညာရှိတို့သည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏပတ္တိတာပိ၊ ပုစ္ဆားပညာရှိတို့သည်၎င်း။ ကမာပတိပတ္တိတာပိ၊ ဒါယကာပညာရှိတို့သည်၎င်း။ သမဏပတ္တိတာပိ၊ (ပရဇိဗ္ဗသော) ရဟန်းပညာရှိတို့သည်၎င်း။ (သမဏပတ္တိတာတိ သင်္ခယ ပိလောသိကာဒယော ပတ္တိတပရိဗ္ဗာဇကော။ ငှ။) သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ပတ္တိတာ မနုဿာ၊ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ “အာယသုန္တာနံ၊ အရှင်တို့၏။ သတ္တာ ပန၊ ဆရာသည်ကား။ ကိံ ဝါ၊ ဘယ်သို့ဟောပြောယူဆလေ့ ရှိသနည်း။ ကိမက္ခာယိတိ၊ ဘယ်သို့သွန်သင် ဆုံးမလေ့ ရှိသနည်း” ဟူ၍။ ဝိမံသကာဟိ၊ စုံစမ်းတတ်ကြကုန်သည်သာတည်း။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ အာယသုန္တာနံ၊ အရှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဓမ္မာ၊ တရားတော်တို့ကို။ သုဿတော၊ ကောင်းစွာ ကြားနာအပ်ကုန်ပြီးပြီလော့။ သုဂ္ဂဟိတော၊ ကောင်းစွာ သင်ယူအပ်ကုန်ပြီးပြီလော့။ သုမနသိကတော၊ ကောင်းစွာနှလုံးသွင်း မှတ်သားအပ်ကုန်ပြီးပြီလော့။ သုပဓာရိတော၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ထားအပ်ကုန်ပြီးပြီလော့။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း (နှိုက်နှံ) သိအပ်ကုန်ပြီးပြီလော့။ ယထာ၊ ယင်းသို့ နာယူ မှတ်သား၊ ဆောင်ထားမယွင်း၊ ထိုးထွင်းသိမြင်ခြင်းအားဖြင့်။ ဗျာကရမာနာ၊ ဖြေဆိုကြသည်ရှိသော်။ (ဝါ၊ ဖြေဆိုကြကုန်သော။) အာယသုန္တာ၊ အရှင်တို့သည်။ သဂဝဓတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝုတ္တဝါဒိနောဓေဝ၊ ဟောတော် မူအပ် ပြီးသည့်အထိုင်း ပြောဆိုကုန်သည်လည်း။ အဿထ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ သဂဝန္တံ၊ ကိ။ အဘူတေန၊ မဟုတ်မမှန်သော အားဖြင့်။ န စ အဗ္ဘာစိက္ခေယျာထ၊ စွပ်စွဲလည်းမစွပ်စွဲကုန်ရာ။ (ဝါ၊ စွပ်စွဲရာလည်း မထောက်နိုင်ပေကုန်ရာ။) ဓမ္မဿ၊ တရားတော်အား။ အနုဓမ္မံ၊ လျော်သောအကြောင်းကို။ ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုလည်း ဖြေဆိုနိုင်ပေကုန်ရာ၏။ ကောစိ၊ ထစုံတခုခံသာ။ သဟဓမ္မိကော၊ အကြောင်းနှင့် တကွသော။ ဝါ၊ ဝါ၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်သည်သို့ အထုလိုက်၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဂါရယံ၊ ဌာနံ၊ ကဲ့ရဲ့ အပ်သော အကြောင်းသို့။ န စ အာဂစ္ဆေယျ၊ ထောက်လည်း မထောက်ပေရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (တနည်း “ကစ္စိ ဝေါ၊ ပ။ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျ” ဝါကျကို ယထာ တထာဟု နိယမ တစုံပြု၍ “ယထာ၊ အကြင်အခြင်းရာအားဖြင့်။ ဗျာကရမာနာ၊ ဖြေဆိုကုန်သည်ရှိသော်။ ပ။ န စ အာဂစ္ဆေယျ၊ မထောက်ရာ။ ကစ္စိ၊ နည်း။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းရာအားဖြင့်။) အာယသုန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဝေါ၊ တို့သည်။ ပ။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ အပ်ကုန်ပြီးပြီလော့” ဟူ၍လည်း ပေးလေ။ (အမှန်အထိုင်း ဖြေကြားနိုင်အောင် တရားတော်ကို ကြားနာလေ့လာပြီးကြပြီလားဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ပဌမနည်းအလို တရားတော်ကို ကြားနာသင်ယူပြီးကြပြီလော့။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့်သာ အမှန်အထိုင်း ဖြေကြားနိုင်ရာသည်ဟု ဆိုလို၏။ ကြိုက်ရာပေး။)

အာဝုသော၊ ကြာ။ မယံ၊ တို့သည်။ ပ။ သာရိပုတ္တဿ၊ အား။ ပစ္စယောသု၊ ကုန်ပြီး။
☞ (ပေယျာလအနက်ကို နကုလပိတုလျှောက်ခန်းက ရေးခဲ့ပြီ။) အာယသွာ သာရိပုတ္တော၊ သည်—

အာဝုသော၊ တို့။ နာနာဝေရဇ္ဇကတံ၊ သော။ သိက္ခာ၊ ကိ။ ပ။ ဝိမံသကာ၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ (ဝါ၊ အမေးခံရကုန်သော။) တုဓမ္မံ၊ သင်တို့သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် ဒါယကာ။ နော၊ ငါတို့၏။ သတ္တာ၊ သည်။ ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိ ဝေါတိ၊ ဆန္ဒရာဂပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ဟောကြားလေ့ရှိပေ၏” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုကုန်လော့။

အာရုဿော၊ တို့။ ဧဝံ သို့။ ဗျာကဏေပိ၊ ဖြေဆိုအပ်သော်လည်း။ ဥတ္တရိံ၊ အလွန်။ ပဉ္စ၊ ကိုး။ ပုစ္ဆိတာရော၊ ကုန်သော။ ပ။ သမဏပုစ္ဆိတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ အာရုဿော၊ ရှိကုန်ရာသေးသည်သာလျှင်တည်း။ အာရုဿော၊ တို့။ ပုစ္ဆိတာ မနုဿာ၊ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ “အာယသ္မန္တာနံ၊ အရှင်တို့၏။ သတ္တာ၊ သည်။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ်၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိပနာတိ၊ ဆန္ဒရာဂပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ယောကြားလေ့ ရှိပါသနည်း”ဟူ၍။ ဝိမံသကာဟိ၊ စုံစမ်းထတ်ကြကုန်သည်သာတည်း။ အာရုဿော၊ တို့။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ၊ ဤသို့ မေးအပ်ကုန်သော်။ ဝါ၊ အပ်ကုန်သော။ တုမေ၊ တို့သည်။ “အာရုဿော၊ ငါ့ရှင် ဧဝံယကော၊ (နော၊ ငါတို့၏။) သတ္တာ၊ သည်။ ဝူပေ၊ ဝှံ၌။ (ဝါ၊ ဝူပက္ခန္တာ၌။) ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိ ခေါ၊ သည်သာတည်း။ ဝေဇနာယ၊ ဝေဇနာ၌။ (ဝါ၊ ဝေဇနာက္ခန္တာ၌။) သညာယ၊ သညာ၌။ (ဝါ၊ သညာက္ခန္တာ၌။) သခါရေသု၊ သခါရတို့၌။ (ဝါ၊ သခါရက္ခန္တာတရားတို့၌။) ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏ်၌။ (ဝါ၊ ဝိညာဏက္ခန္တာ၌။) ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိတိ၊ လေ့ရှိသည်”ဟူ၍။ ဧဝံ သို့။ ဗျာကဏေယျာထ၊ ကုန်လော့။

အာရုဿော၊ တို့။ ဧဝံ သို့။ ဗျာကဏေပိ၊ သော်လည်း။ ဥတ္တရိံ၊ အလွန်။ ပ။ အာရုဿော၊ တည်း။ အာရုဿော၊ တို့။ ပုစ္ဆိတာ မနုဿာ၊ တို့သည်။ “အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ သတ္တာ၊ သည်။ ကိံ ပန အာဗိနဝံ၊ အဘယ်သို့သော အပြစ်ကို။ ဗိသ္မာ၊ မြင်၍။ (ဝါ၊ မြင်ရသောကြောင့်။) ဝူပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိတိ၊ လေ့ရှိသနည်း”ဟူ၍။ ဝိမံသကာဟိ၊ သာတည်း။ အာရုဿော၊ တို့။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ၊ သော်။ (ဝါ၊ သော။) တုမေ၊ တို့သည်။ “အာရုဿော၊ ကာ။ ဝူပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ အဝိဂတရာဂဿ၊ မကင်းသော ရာဂရှိသော။ အဝိဂတဆန္ဒဿ၊ မကင်းသော (တဏှာ) ဆန္ဒရှိသော။ အဝိဂတပေမဿ၊ မကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိသော။ အဝိဂတပိပါသဿ၊ မကင်းသော (တဏှာ) မှတ်သိတ်ခြင်းရှိသော။ အဝိဂတပရိဋ္ဌာယဿ၊ မကင်းသော တဏှာပူပန်ခြင်းရှိသော။ အဝိဂတထဏှဿ၊ မကင်းသော တပ်မက်မှု (တဏှာ) ရှိသော။ ထဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိပရိတာမညတာတာဝါ၊ ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဇကုဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

☞

အာရုဿော၊ ကာ။ နော၊ ငါတို့၏။ သတ္တာ၊ သည်။ ဣဒံ အာဗိနဝံ၊ ဤအပြစ်ကို။ ဗိသ္မာ၊ ၍။ (ဝါ၊ ကြောင့်။) ဝူပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိတိ၊ လေ့ရှိ၏”ဟူ၍။ ဧဝံ သို့။ ဗျာကဏေယျာထ၊ ကုန်လော့။

အာရုဿော၊ တို့။ ဧဝံ ဗျာကဏေပိ၊ သော်လည်း။ ဥတ္တရိံ၊ အလွန်။ ပ။ အာရုဿော၊ သာတည်း။ အာရုဿော၊ တို့။ ပုစ္ဆိတာ မနုဿာ၊ တို့သည်။ “အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ သတ္တာ၊ သည်။ ကိံ အာဗိနဝံ၊ အဘယ်သို့သော အကျိုးကို။ ဗိသ္မာ၊ ၍။ (ဝါ၊ ကြောင့်။) ဝူပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိတိ၊ သနည်း”ဟူ၍။ ဝိမံသကာဟိ၊ သာတည်း။ အာရုဿော၊ ကာ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ၊ သော်။ (ဝါ၊ သော။) တုမေ၊ တို့သည်။ “အာရုဿော၊ ကာ။ ဝူပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဝိဂတရာဂဿ၊ ကင်းသောရာဂရှိသော။ ဝိဂတဆန္ဒဿ၊ ကင်းသော (တဏှာ) ဆန္ဒရှိသော။ ဝိဂတပေမဿ၊ ကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိသော။ ဝိဂတပိပါသဿ၊ ကင်းသော (တဏှာ) မှတ်သိတ်ခြင်းရှိသော။ ဝိဂတပရိဋ္ဌာယဿ၊ ကင်းသော တဏှာပူပန်ခြင်းရှိသော။ ဝိဂတထဏှဿ၊ ကင်းသော တပ်မက်မှု (တဏှာ) ရှိသော။ ထဿ၊

ထိုသူ၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိပရိကာမညဏာဘာဝါ၊ ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဓုက္ခဓေါမနဿ-
ပါယာဿ၊ ထို့သည်။ နုပ္ပန္နန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာတော့ကုန်။

အာရုဿော၊ ကာ။ နော၊ ငါတို့၏။ သတ္တော၊ သည်။ ဣဒံ အာနိသံသံ၊ ဤအကျိုးကို။
ဒိဿော၊ ၍။ (ဝါ၊ ကြောင့်။) ဝုပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယက္ခာယိတိ၊ လေ့ရှိ၏။
ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ကုန်လော့။

အာရုဿော၊ ငါ့ရှင်တို့။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဝါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်
တရားတို့ကို။ ဥပသမ္ပန္တေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောသူ၏။ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်
ဘဝ၌လည်း။ သုခေါ၊ ချမ်းသာသော။ အဝိစာတော၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်း မရှိသော။ အနု
ပါယာဿော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု မရှိသော။ အပရိဋ္ဌာဟော၊ တကိုယ်လုံး လောင်မြိုက်မှု မရှိသော။
ဝိဟာဓော၊ နေထိုင်ရခြင်းသည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊
ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ပရံ မရဏာ စ၊ သေလွန်သည်မှနှောက်၌လည်း။ သုဂတိ၊ ကောင်းသော
လားရာ (သုဂတိဘဝ)ကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ သဂဝါ၊ သည်။

☉ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ထို့၏။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န ဝဏ္ဏေယျ၊ ခြီးပွမ်းတော် မပူပေရာ။
အာရုဿော၊ ထို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြံကြောင့်သာလျှင်။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ ထို့ကို။
ဥပသမ္ပန္တေ၊ စေ၍။ ဝိဟရတော၊ သူ၏။ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ၊ ၌လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲသော။
အဝိစာတော၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ သုပါယာဿော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုနှင့်
တကွဖြစ်သော။ အပရိဋ္ဌာဟော၊ တကိုယ်လုံးလောင်မြိုက်မှုနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝိဟာဓော၊ နေရ
ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ပရံ မရဏာ စ၊ ၌လည်း။ ဒုဂ္ဂတိ၊
မကောင်းသောလားရာ (ဒုဂ္ဂတိ သုံဘဝ)ကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ ရအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဂဝါ၊
သည်။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ထို့၏။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏေတိ၊ ၏။

အာရုဿော၊ ထို့။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ ထို့ကို။ ဥပသမ္ပန္တေ၊ စေ၍။ ပ။ သပရိဋ္ဌာဟော၊
သော။ ဝိဟာဓော၊ သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ပ။ ပါဠိကင်္ခါ၊ သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်
ငြားအံ့။ သဂဝါ၊ သည်။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ထို့၏။ ဥပသမ္ပန္တံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းကို။ န ဝဏ္ဏေယျ၊
ရာ။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြံကြောင့်သာလျှင်။ ပ။ ဝဏ္ဏေတိတိ၊ ချီးပွမ်းတော်မူ၏ဟူသော။
ထေ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ ပြီ။ (ဏာဒဝေါစ ပြန်စပ်။)

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရား စကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ တေ သိက္ခူ၊
ထိုသည်။ အတ္ထမနာ၊ နှစ်သက်ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်သော (ပီတိ သောမနဿ) စိတ်ရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒူ၊ နှစ်သက်လေကုန်ပြီ။
(ဝေံ ဓေ သုတံ၊ ပြန်ပြီ။)

ဇုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဟာလိဝိကနိသုတ်

၃။ (ဝေံ ဓေ သုတံ၊ ပေးပြီ။) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော၊
အရှင်မဟာကစ္စာနသည်။ အဝန္တိသု၊ အဝန္တိ တိုင်းတို့၌။ ကုရုဓာဓော၊ ကုရုဓာရမိ၌။ ပပါတေ၊
ကမ်းပါးပြတ်ရှိသော။ ပဗ္ဗတေ၊ ထောင်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဟာလိဝိကနိ၊

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အနောကသာရီ၊ အနောကသာရီမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝုပဓာတုယာ၊ ဝုပက္ခန္ဓာ၌။ ပ။ ဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌။ ယော၊ သန္ဓေ၊ အကြင်ကာမစ္ဆန္တသည်။ ယော၊ ရာဂေါ၊ အကြင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယောနန္ဒိ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ၊ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ စေတသော၊ အကုသိုလ် စိတ်၏။ အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ၊ တည်ရာစွဲလမ်းသက်ဝင်ရာ၊ ကိန်းရာဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ အကြင်အာရုံသို့ပြင်းစွာသက်ဝင် ကပ်ရောက်တတ်ကုန်သော တဏှာဒိဋ္ဌိကာမု ပါဒါနိဝေသာဥပါဒါနိတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ (ဒဋ္ဌံ အဘိနိဝေသဝေသန အာရမ္မဏံ ဥပပေန္တိတိ ဥပယာ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိယော။) တေ၊ ထိုကာမစ္ဆန္တစသည်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဥစ္စန္ဒမုလော၊ မြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်ရှိကုန်သည်။ တာလာ ဝတ္ထုကဏာ၊ ထန်းပင်၏တည်ရာ(ကျင်း)ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ အနဘာဝံကတော၊ တဖန်မဖြစ် အောင် ပြုအပ်ကုန်သည်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒေမ္မော၊ မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိကုန် သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) တသ္မာ၊ ထို့ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ ကို။ အနောကသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော တည်ရာ(အိမ်)သို့ မကပ်ရောက်သူ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ အနောကသာရီ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ခန္ဓာဟူသော တည်ရာသို့ မကပ်ရောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ နိကေတသာရီ၊ နိကေတသာရီမည်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝုပနိမိတ္တနိကေတဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ၊ ဝုပါရုံဟူသော အကြောင်း၊ တည်ရာ(အိမ်)၌ ဖြစ်သော(ကိလေသာတို့၏) ပျံ့ကျယ်မှု နှောင်ဖွဲ့မှုတို့ကို။ နိကေတသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ဝုပါရုံဟူသောတည်ရာ၌ ဖြစ်တတ်ကပ်ရောက်တတ်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မတို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။) ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ နိကေတသာရီ၊ ကိလေသာ အားဖြင့် အာရုံ ၆-ပါးဟူသော တည်ရာ၌ ဖြစ်တတ် ကပ်ရောက်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ အနိကေတသာရီ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုပနိမိတ္တနိကေတ ဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပဟိနာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ပ။ အနုပ္ပါဒေမ္မော၊ မရှိကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ ကို။ အနိကေတသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် အာရုံ ၆-ပါးတည်းဟူသော တည်ရာသို့ မကပ်ရောက် တတ်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (သဒ္ဓ-စသည်ပေးလေ။) ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ အနိကေတ သာရီ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ သန္တဝဇောတော၊ လူတို့နှင့်ထေရော ပေါင်း ဖော်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ဧကေစ္စော၊ အချို့ သောရဟန်း သည်။ ဂိဟိယိ၊ လူဝါယကာတို့နှင့်။ သံသဋ္ဌော၊ ထေရောသည်ဖြစ်၍။ သဟနန္တိ၊ အတူတကွ နှစ်သက်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ နှစ်သက်ဖော်နှစ်သက်ဖက်ဖြစ်၍။ သဟသောကီ၊ အတူတကွ ပူပင် လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ပူပင်ဖော်ပူပင်ဖက်ဖြစ်၍။ သုခိတေသု၊ အလုပ်အကျွေးဒကာတို့ချမ်းသာ ကုန်သည်ရှိသော်။ သုခိတော၊ မိမိချမ်းသာသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတေသု၊ အလုပ်အကျွေးဒကာတို့ ဆင်းရဲကုန်သည်ရှိသော်။ ဒုက္ခိတော၊ မိမိဆင်းရဲသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ကိစ္စကရထိယေသု၊ အမှုကြီးငယ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ပေါ် ကုန်လတ်သော်။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ တေသု၊ ထို

(ဒါယကာတို့၏)အမှုကြီးငယ်တို့၌။ ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ခေါ်လျှင်။ ဂါမော၌။ သန္တဝဇောတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ဂါမေ န သန္တဝဇောတော-ဝါကျ၌ န ပါသည်သာထူးတော့သည်။ မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ကာမေဟိ၊ ကိလေသာကာမဂုဏ်တို့မှ။ အရိတ္တော၊ မကင်းဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အဝိဂတရာဂေါ၊ မကင်းသောတပ်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတဆန္ဒော၊ မကင်းသော ကာမစွန့်ရှို့သည်။ အဝိဂတပေမော၊ မကင်းသောချစ်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတပိပါသော၊ မကင်းသောတဏှာ မှတ်သိတ်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတပရိဋ္ဌာယော၊ မကင်းသောတဏှာ လောင်မြိုက်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတတဏှော၊ မကင်းသောတဏှာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ခေါ် လျှင်။ ကာမေဟိ၊ တို့မှ။ အရိတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကာမေဟိ ရိတ္တော-ဝါကျ မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ပုရက္ခရာနော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ရွှေသွားပြုသည်။ (ဆဝသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော ဝဋ်ဆိတ်ရတပတ္တနာပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စယ၊ အချိုသောသု၏ (စိတ်၌)။ “အနာဂတမစ္စါနံ၊ နောင်အခါ၌။ ဝေဗ္ဗပေါ၊ ဤသို့သောရုပ်ရှိသည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ဝေဝေဒနော၊ ဤသို့သော ဝေဒနာရှိသည်။ ဝေသညော၊ ဤသို့သောသညာရှိသည်။ ဝေသဝါရာ၊ ဤသို့သောသဝါရရှိသည်။ ဝေဝိညာဏော၊ ဤသို့သောဝိညာဏ်ရှိသည်။ သိယန္တိ၊ ဖြစ်ရလို၏” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သောတောင့်ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ခေါ် လျှင်။ ပုရက္ခရာနော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အပုရက္ခရာနော ဝါကျလည်း မခဲပြီ။ န-ပါသည်သာထူးတော့၏။)

☞ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဇနေန၊ လူအပေါင်းနှင့်။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိဂ္ဂယျ၊ ငြင်းခုံ၌။ ကတ္တာ၊ ပြုတတ်ပြောဆိုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သည်။ “တံ၊ သင်သည်။ ဣမံ မေဝိနယံ၊ ဤမေဝိနယကို။ န အာဇောနာသိ၊ မသိ။ အဟံ၊ ငါသည်သာ။ ဣမံ မေဝိနယံ ကိ၊ အာဇောနာမိ၊ သိ၏။ တံ၊ သည်။ ဣမံ မေဝိနယံ ကိ၊ ကိ အာဇာနိဿသိ၊ အသဟံမှာ သိနိုင်လတ္တံ့နည်း။ တံ၊ သည်။ မိစ္ဆာပဋိပနော၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် (လုံ့မှားသောအားဖြင့်) ကျင့်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ၊ ငါသည်သာ။ သပ္ပာပဋိပနော၊ ခြောင့်မတ်မှန်ကန်သောအားဖြင့် ကျင့်သူသည်။ အသိ၊ ၏။ ပုရေ ဝစနိယံ၊ ရွေး၌ ဆိုအပ်သည်ကို။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ အဝစ၊ (သင်) ဆိုပြီးပစ္စာ ဝစနိယံ၊ နောက်၌ ဆိုအပ်သည်ကို။ ပုရေ၊ ရွေး၌။ အဝစ၊ ပြီ။ မေ၊ ငါ၏ (စကားသည်)။ သဟိတံ၊ အကျိုးနှင့်စပ်၏။ တေ၊ သင်၏ (စကားသည်)။ အသဟိတံ၊ အကျိုးနှင့်မစပ် ။ တေ၊ သင်၏။ အဓိဗ္ဗန္တံ၊ အလေ့အကျက်ကို။ ဝိပရာဝတ္တံ၊ ဆန့်ကျင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်ပြီ။ (တနည်း။ တေ၊ ၏။ အဓိဗ္ဗန္တံ၊ ကြာမြင့်စွာ

၁။ မ-၂၊ ၂၃၉-ဇာပိန် (မဟာသကုလုမ္မိယီသုတ်) မ ၃၊ ၄၁ (သာမဂါမသုတ် ဝိ ၃၊ ၃၀၁ (သဂီထိယုတ်) တို့၌ကား “သဟိတံ မေ၊ အသဟိတံ မေ၊ ပုရေ ဝစနိယံ ပစ္စာ အဝစ၊ ပစ္စာ ဝစနိယံ ပုရေ အဝစ” ဟုချည်း ရှိကြ၏။ ဤ၌ ပါဠိအစဉ်တိုင်းသာ အနက်ပေးလိုက်သည်။

“သဟိတံ မေထိ မဟံ ဝစနံ သဟိတံ သိလိန္တံ ပုပ္ဖာပရသမ္ပန္တံ အတ္တဟုတ္တံ ဟူသော ဥပရိ သာမဂါမသုတ် နိကာယအပွင့်သည် ၎င်းပုဒ်ဆိုင်ရာ အပွင့်အားလုံးကို ခြုံမိ ငုံ့မိသည်။

လေ့ကျက်အပ်သော စကားသည်။ ဝိပဿနာ (ငါ၏တရားတည်းသောစကားဖြင့်) ကပြောင်း
 ကပြန် ဖြစ်လေပြီ။ ထေ၊ သင်၏ (အယုဒ္ဓံ၊ ဝါ၊ သင်၏အပေါ်၌။) ဝါဒေါ၊ အပြစ်ကို။ အာရော-
 ပိတော၊ တင်အပ်ပြီ။ ဝါဒပုမောက္ခာယ၊ အပြစ်မှလွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စရ၊ လှည့်လည်
 ချော့လော့။ (ထံ၊ သင်သည်။ ဝါ၊ သင့်ကို။) နိဂ္ဂဟိတော၊ နှိပ်စက်အပ်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်ပြီ။
 (အခြားအလားတူ ပါဠိတို့၌ နိဂ္ဂဟိတောသိ စရ ဝါဒပုမောက္ခာယဟုချည်းရှိသည်။) သစေ
 ပဟောသိ၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်ငြားအံ့။ နိဗ္ဗေဋ္ဌေဟိဝါတိ၊ ဖြေမှုလည်း ဖြေလေလော့”ဟူ၍။
 ဝေဇ္ဇပိ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကထံ၊ စကားကို။ ကတ္တာ၊ ပြုတတ် ဆိုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ ဇနေန၊ နှင့်။ ကထံ၊ ကို။ ဝိဂ္ဂယ၊ ၍။ ကတ္တာ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။

(ကထံ န ဝိဂ္ဂယ ဇနေန ကတ္တာ-ဝါကျလည်း န-ပါသည်သာ ထူးတော့သည်။ အနက်မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ (ဝါ၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်။) ဘဂဝတာ၊
 သည်။ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိယေ၊ သော။ မာဂဏ္ဍိယပဉ္စေ၊ ၌။ ဩကံ ပဟာယ။ ပ။ ဇနေန ကယိရာတံ
 ဩကံ။ ပ။ ကယိရာဟူသော။ ယံ တံ၊ ယင်းစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဂါတာအနက်
 ပေးခဲ့ပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤဂါတာ၏။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ အတ္တော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝေ၊
 သို့။ ဝဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤတွင် ဟာလိဒ္ဓိကာနိသုတ်ပြီးပြီ။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ခုတိယဟာလိဒ္ဓိကာနိသုတ်

၄။ (ဝေ မေ သုတ်-ပေးပြီ။) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ၌။ ပ။ ဟာလိဒ္ဓိကာနိ ဂဟပတိ၊ သည်။
 အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ၊ ကိ။ “အန္တေ၊ အရှင်ဘုရား မဟာကစ္စာနံ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သက္က
 ပဉ္စေ၊ သက္ကပဉ္စာသုတ်၌။ တဏှာသင်္ခယဝိပုတ္တာ၊ တဏှာ၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ လွတ်မြောက်
 သော စိတ်ရှိကုန်သော။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ၊
 ရှိကုန်၏။) ထေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဗ္ဗန္တနိဋ္ဌာ၊ စင်စစ် ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်၏။ အဗ္ဗန္တ-
 ယောဂက္ခေမိနော၊ စင်စစ် ယောဂတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ရှိကုန်၏။ အဗ္ဗန္တဗြဟ္မစာရိနော၊ စင်စစ်
 မြတ်သောအကျင့်ရှိကုန်၏။ အဗ္ဗန္တပရိယောသာနော၊ စင်စစ် (အမြဲ) ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်၏။ ဒေဝ
 မနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့ထက်။ သေဋ္ဌာတိ၊ မြတ်ကုန်၏’ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။

၁။ ကိတ္တာဝတာ န ခေါ အန္တေ သိက္ခ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိပုတ္တာ ဟောတိ အဗ္ဗန္တနိဋ္ဌာ
 အဗ္ဗန္တယောဂက္ခေမိ အဗ္ဗန္တဗြဟ္မစာရိ အဗ္ဗန္တပရိယောသာနော သေဋ္ဌာ ဒေဝမနုဿာနံမ ၁-၃၁၈ စဉ်-
 တဏှာသင်္ခယသုတ်။

ယေ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ သိက္ခ တဏှာသင်္ခယဝိပုတ္တာ၊ တေ အဗ္ဗန္တနိဋ္ဌာ အဗ္ဗန္တယောဂက္ခေမိ အဗ္ဗန္တ-
 ဗြဟ္မစာရိ အဗ္ဗန္တပရိယောသာနော။ ၅၂၂၆။ သက္ကပဉ္စာသုတ်။ ဤပါဠိနှင့် ထူးခြားပုံကို သိရန် ဖော်ပြ
 လိုက်သည်။

ဣတ္ထံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်မဟာဂဇဗ္ဗာန။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံဓိတ္ထေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိဘဏ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမာ၊ ဤဘုရားဘေး၏။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ခဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ မှတ်အပ်ပါသည်။ ဟူသော။ တံ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။

☞ ဂဟပတိ၊ ဝါယကာ။ ဂ္ဂပတေယာ၊ ဂ္ဂပက္ခန္ဓာ၌။ ယော ဆန္ဒော၊ သည်။ ယောရာဂေါ၊ သည်။ ယာ နန္ဒိ၊ သည်။ ယာ တဏှာ၊ သည်။ စေတသော၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ၊ ကုန်သော။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤပုဂံများအနက်ကို ပဌမဟာလိမ္မိကာနိသုတ်၌။) တေသံ၊ ထိုကာမစန္ဒစသည်တို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခမ်းခြင်းကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ စာဂါ စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါ၊ ထပ်စွန့်ခြင်းကြောင့်။ “စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သုဝိမုတ္တန္တိ၊ ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်ပြီ”ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဝေဒနာဓာတု စသည်တို့၌ ဤနည်းမှီး၍ပေး။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သက္ကပဋ္ဌော၊ ၌။ “ယေ တေပ။ ဒေဝမနုဿာနန္တိ၊ ယေ တေပ။ ဒေဝမနုဿာနံ”ဟူသော။ ယံ တံ၊ အကြင်တရားကောင်းတော်ကို။ ဣတ္ထံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ သဂဝတာ၊ သည်။ သံဓိတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိဘဏ၊ အပ်သော။ ဣမာ ခေါ၊ ဤဘုရားဘေး၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ တံ၊ ဤဆိုပြီးအတိုင်း။ ခဋ္ဌဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ၏။

စတုတ္ထံ၊ လောရုမြောက်သောဆုတ်တည်း။

၅-သမာဓိသုတ်

၅။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ ပ။ သာဝတ္ထိယံ၊ တတြ ခေါ။ ပ။ ပေးမြ။) ဘဂဝါ၊ သည်—ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သမာဓိံ၊ တည်ကြည်မှုသမာဓိကို။ သာဝေထ၊ ပျိုးကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ဂ္ဂပဏ၊ ဂ္ဂပ၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ အတ္ထဂံမဉ္စ၊ ချုပ်ပျက်ခြင်းကို၎င်း။ (ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။) ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ပ။ သညာယ၊ သညာ၏။ ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ပ။ ဝိညာဏဏ၊ ဝိညာဏ်၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အတ္ထဂံမဉ္စ၊ ကို၎င်း။ (ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။) !

အစ္စန္ဒကို ယေဝယသင်္ခါတံ အန္တံ အတိတာတိ အစ္စန္ဒာ၊ မ ၄-၁-၁၉၈။ အန္တော ဣတိ ဝိနာသော၊ အန္တံ အတိတာ နိဋ္ဌာ ဧထေသန္တိ အစ္စန္ဒနိဋ္ဌာ၊ မိ ၄ ၂-၃၃၀ ဖွင့်၏။ အစ္စန္ဒနိဋ္ဌာ၊ ပျက်စီးခြင်း ဟူသော အဆုံးကိုလွန်သော ပြီးဆုံးခြင်းကိုကုန်၏။ သု စသည်ဖြင့် သမုန်။ တဏှာသင်္ခယကိုလည်း တဏှာ သင်္ခယောတိ မဂ္ဂေါပိ နိဋ္ဌာနမ္ပိ။ ပ။ တဏှာသင်္ခယေန ပရောန ဝိမုတ္တာ၊ တဏှာသင်္ခယေ ဝါ နိဋ္ဌာနေ ဝိမုတ္တာ အဓိမုတ္တာတိ တဏှာသင်္ခယံမုတ္တာ၊ မိ ၄ ၂ ၃၁၀-၅၅၅။ တဏှာသင်္ခယံမုတ္တာ၊ တဏှာကို ကုန်ခမ်းစေ တတ် ပျက်သီးသတ်သော မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်သော။ သု တနည်းပေး။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဇိ။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဇိ။ ပ။ သညာယ၊ ဇိ။ ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဇိ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဧကော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဣသိသနာတောံ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်တောင့်တ၏။ အဘိဝေတိ၊ မှားသောအားဖြင့် သက်ဝင်ပြောဆို၏။ အဇ္ဈောသာယ၊ မျှီမတတ်စွဲလမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ထည်၏။

ဣဒ္ဓ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်တောင့်တသနည်း။ အဘိဝေတိ၊ မှားသောအားဖြင့် သက်ဝင်ပြောဆိုသနည်း။ အဇ္ဈောသာယ၊ မျှီမတတ်စွဲလမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်သနည်း။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ဇိ။ ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ဇိ။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်ကို။ အဘိနန္ဒတော၊ နှစ်သက်တောင့်တသော။ အဘိဝေတော၊ မှားသောအားဖြင့် သက်ဝင်ပြောဆိုသော။ အဇ္ဈောသာယ၊ မျှီမတတ်စွဲလမ်း၍။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သော။ တဿ၊ ထိုသူ၏ (သန္တာန်၌)။ နန္ဒိ၊ နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) သည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ ဖြစ်၏။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်၌။ ယာ နန္ဒိ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) သည်။ (အတ္တိ၊ ဇိ။) တံ၊ ထိုနှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) သည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်မည်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ စွဲလမ်းမှု (ဥပါဒါန်) ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္ဘာဝ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ဘဝပစ္စယာ၊ ကမ္ဘာဝဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း (ဖြစ်ပွားခြင်း) သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇိ။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဆိုခြင်း၊ သေခြင်းသည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝေကုဒေါမနာယုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ဝိကြေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ ဣသိ။ ဧကဝလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ဝါ-ချမ်းသာမဖက်သက်သက်သော။ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဒုက္ခအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ သည်း၊ သညာကို။ ပ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်တောင့်တ၏။ ပ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဇိ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝှုပ်ဿ၊ ဝှုပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဝေဒနာယ၊ ဇိ။ ပ။ သညာယ၊ ဇိ။ ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဇိ။ သမုဒယော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှုပ်ဿ၊ ဝှုပ်၏။ အတ္တင်္ဂမော၊ ချုပ်ပျက်ခြင်းသည်။ ဧကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ပ။ ဝေဒနာယ၊ ဇိ။ ပ။ သညာယ၊ ဇိ။ ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဇိ။ အတ္တင်္ဂမော၊ သည်။ ဧကော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဣသိသနာတောံ၌။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက် မတောင့်တ။ နာဘိဝေတိ၊ မှားသော အားဖြင့် သက်ဝင်၍ မပြောဆို။ အဇ္ဈောသာယ၊ မျှီမတတ်စွဲလမ်း၍။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။

ဣဒ္ဓ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက် မတောင့်တသနည်း။ နာဘိဝေတိ၊ မှားသော အားဖြင့် သက်ဝင်၍ မပြောဆိုသနည်း။ အဇ္ဈောသာယ၊ မျှီမတတ်စွဲလမ်း၍။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်သနည်း။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်ကို။ နာဘိနန္ဒတော၊ မနှစ်သက် မတောင့်တသော။ နာဘိဝေတော၊ မှားသော အားဖြင့် သက်ဝင်၍ မပြောဆိုသော။ အဇ္ဈောသာယ၊ ၍။ န တိဋ္ဌတော၊ မတည်သောသူ၏။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်၌။ ယာ နန္ဒိ၊ အကြင် နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) သည်။ (အတ္တိ၊ ဇိ။) သာ၊ ထို နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) သည်။ နိဂုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ နန္ဒိ၊ နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) ဇိ

ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါနံ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) ဥပါဒါန-
နိရောဓော၊ ဥပါဒါနံ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဘဝနိရောဓော၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။
(ဟောတိ၊ ဤ။)။ပ။ ဝေံ သို့။ ကေဝလဿ၊ သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ နိရောဓောသည်။
ဟောတိ၊ ဤ။

ဝေဒနံ၊ ကိုးပ။ သညံ၊ ကိုးပ။ သင်္ခါဓေ၊ တို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကိုး။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်
မတောင်တ။ပ။ ဝေံသို့။ ကေဝလဿ၊ သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ နိရောဓော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဤ။

☞ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကား။ ဂ္ဂပဿ၊ ဤ။ အတ္တင်္ဂမော၊ ချုပ်ပျက်ခြင်းတည်း။ အယံ၊
ကား။ ဝေဒနာယ၊ ဤ။ပ။ သညာယ၊ ဤ။ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဤ။ အတ္တင်္ဂမော၊
တည်း။ ဣတိ၊ ဤ။

ပဉ္စမံ ဝါသုပြောကံသောသုတ်တည်း။

၆-ပဋိသတ္တာစသုတ်

၆။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋိသတ္တာဏေ၊ တယောက်တည်းတည်း ကိန်းအောင်း
ရာ(ဆိပ်ငြိမ်ရာ)အရပ်၌။ ယောဂံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇထ၊ ရောက်ကြကုန်
လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋိသတ္တာဏော၊ တယောက်တည်းတည်း ကိန်းအောင်း၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း
အားထုတ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယဏာဘူထံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။
(ကြွင်းသော ဝါကျအားလုံးသည် သမာဓိသုတ်နှင့်တူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုပြောကံသောသုတ်တည်း။

၇-ဥပါဒါပရိတဿနာသုတ်

၇။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ စွဲလမ်း
ခြင်းဖြင့် ထပ်မက်ခြင်းကို၎င်း။ အနုပါဒါပရိတဿနာ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းကို၎င်း။
ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ (တံ သုဏာထ။ပ။ ပစ္စုဿောသုံ၊ ပေးမြဲ။) ဆဂေါ၊ မြတ်စွာ
ဘုရားသည် -

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အနာယ်သို့လျှင်။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ စွဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
ထပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ ပုထုဇ္ဇေနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ (ပေယျာ
လကို နကုလပိတုသုတ်၌ဖော်။)

- ဓူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ ဝါ-အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။
- အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဓူပဝန္တံ ဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ဤ။)
- အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ဓူပံ ဝါ၊ ရုပ်ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ဤ။)
- ဓူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ဤ။)

တထာ ထိုပုထုဇဉ်၏။ တံ ဂ္ဂံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဝိပရိကမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ (ပျက်စီးခြင်း)အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ဂ္ဂပဝိပရိကာမညထာဘာဝါ၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာ (ပျက်စီးခြင်း)အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဂ္ဂပဝိပရိကာမာနုပရိဝတ္တိ၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ဂ္ဂပဝိပရိကာမာနုပရိဝတ္တိဇာ၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ဝိညာဏ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိတထာနာ၊ တပ်မက်ခြင်း (တဏှာ)တို့သည်၎င်း။ ဓမ္မသမ္ပယုဒါ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ ပရိယာဒါယ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ သိမ်းကြုံးယူ၍။ ဝါ၊ ကုန်ခမ်းစေ၍ ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ စေတသော၊ ကုသိုလ်စိတ်၏။ ပရိယာဒါနာ၊ ကုန်ခမ်းခြင်းကြောင့်။ ဥတ္တာသဝါ စ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝိသာတဝါ စ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) အပေက္ခဝါ စ၊ ငဲ့ကွက်တယ်တာခြင်းရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဥပါဒါယ စ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) စွဲလမ်း၍လည်း။ ပရိတထာတိ၊ တပ်မက်၏။

☞ (ဝေဒနံဝါကျ သညံဝါကျ သင်္ခါရေဝါကျ ဝိညာဏံဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဥပါဒါပရိတထာနာ၊ စွဲလမ်းခြင်းဖြင့် တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အနုပါဒါအပရိတထာနာ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ပ။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဂ္ဂပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ န သမနုပထာတိ၊ မဂ္ဂ၊ ပ။ ဥတ္တာသဝါစေတ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝိသာတဝါ စ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းရှိသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပေက္ခဝါ စ၊ ငဲ့ကွက်တယ်တာခြင်းရှိသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အနုပါဒါယ စ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်)မစွဲလမ်းမှု၍လည်း။ န ပရိတထာတိ၊ မတပ်မက်။

☞ (ဝေဒနံဝါကျသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။ မခဲပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ အနုပါဒါအပရိတထာနာ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိတိ၊ ၎င်းဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ထေဒဝေါပြန်သတ်။)ဣတိ၊ ၎င်း။

သတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယဥပါဒါပရိတထာနာသုတ်

၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ (ဥပါဒါပရိတထာနာ။ ပ။ ပစ္စယောသုံ၊ ပေးမြဲ။)ဘဂဝါ၊ သည်—
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဥပါဒါပရိတထာနာ၊ စွဲလမ်းခြင်းဖြင့် တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အထုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမ ဟူသော သုတမရှိသော။ ပုထုဇဉ်နော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ဂ္ဂပံ၊ ရုပ်ကို။ “တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ သော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ပြစ်၏။ သော၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ အတ္ထာတိ၊ အတ္တ”ဟူ၍။ သမနုပထာတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ တံဂ္ဂပံ၊ ထိုရုပ်သည်။

၁။ ပရိယာဇိယံတုတိ ပရိတော သပ္ပသော အာဒါယံ၊ ဂဟေတုတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ပ။ ပရိယာဒါယတိတိ ပရိက္ခိဏောတိ။ ဒိ-သဒ္ဓံ ဟိ သဒ္ဓဝိဓု ဝေတ္ထံ ဝေဒန္တိ၊ မ ဇိ-၃၆။

ဝိပရိတမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ (ပျက်စီးခြင်း) အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ဝှုပ်ဝိပရိတံမညထာဘာဝါ၊ ဝှုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ (ဝေဒနံစသော လေးဝါကျကိုလည်း ဤနည်းမှီးပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ လျှင်။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ အနုပါဒါအပရိတဿနာ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မထပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ သုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်ကို။ “တေ၊ ဤဝှုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာသည်။ န၊ မဟုတ်။ သော၊ ဤဝှုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ န အသ္မိ၊ မဟုတ်။ သော၊ ဤဝှုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ န အတ္တဘတိ၊ အတ္တမဟုတ်”ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ တံ ဝှုပ်၊ ထိုဝှုပ်သည်။ ဝိပရိတမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ ဝှုပ်ဝိပရိတံမညထာဘာဝါ၊ ဝှုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ပြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ (ဝေဒနံစသော လေးဝါကျကိုလည်း ဤနည်းမှီးပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ လျှင်။ အနုပါဒါ အပရိတဿနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏ဟူသော။ ဝေံ၊ ကိုး။ အဝေါစ၊ ပြီး (တေဒဝေါစ ပြန်သတ်။) ဣတိ၊ ၎င်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ကာထတ္ထယအနိစ္စသုတ်

၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဖြစ်ပြီးဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်သော။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝှုပ်၌။ ဝါ-ဖြစ်ဆဲ ဝှုပ်၌။ ဧကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုပုဒ်ရာရှိအံ့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝါ-ဤဝှုပ်၏ မပြေသောသဘောကို။ ပဿံ၊ ရှုမြင်သော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အတိတသ္မိံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဝှုပ်သ္မိံ၊ ဝှုပ်၌။ အနုပေက္ခော၊ ငဲ့ကွက်တယ်တာခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဖြစ်လတ္တံ့ သော။ ဝှုပ်၊ ကိုး။ နာထိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်မထောင်ထား။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝါ-ဖြစ်ဆဲသော။ ဝှုပ်ဿ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ပြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မှက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပရိပဇ္ဇော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ဝေဒနာစသော လေးဝါကျကိုလည်း ဤနည်းမှီးပေး။) ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ကာထတ္ထယဒုက္ခသုတ်

၁၀။ (ဤသုတ်သည် အနိစ္စနေရာ၌ ဒုက္ခသွင်း၍ ဟောသည်သာထူး၏။)
 အဋ္ဌမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-ကာလတ္တယအနတ္တသုတ်

၁၁။ (ဤသုတ်လည်း အနိစ္စနေရာ၌ အနတ္တသွင်း၍ဟောသည်သာ ထူး၏။)

ကောသလံ၊ တဆယံတရုဗြောဟ္မဿော သုတ်တည်း။

ပဌမောဓ္ဓေဦးစွာသော၊ နကုလပိတုဝဂ္ဂေါ၊ နကုလပိတုဝဂ်သည်။

နိဗ္ဗိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုနကုလပိတုဝဂ်၏။ ဥဂ္ဂါနံ၊ ဥဂ္ဂါနံကား—

နကုလပိတု၊ နကုလပိတုသုတ်၎င်း။ ဝေဝေဟာ၊ ဝေဝေဟသုတ်၎င်း။ ဧဝံ၊ နှစ်သုတ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဟာလိဒ္ဓိကာနိဗ္ဗာ၊ ပဌမ ဟာလိဒ္ဓိကာနိသုတ်၊ ဒုတိယ ဟာလိဒ္ဓိကာနိသုတ် တို့၎င်း။ သမာဓိပဋိသလ္လာကာ၊ သမာဓိသုတ်၊ ပဋိသလ္လာကာသုတ်တို့၎င်း။ ဧဝံ၊ နှစ်သုတ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ ပဌမဥပါဒါပရိတဿနာသုတ်၊ ဒုတိယဥပါဒါပရိတဿနာ သုတ်တို့၎င်း။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကာလတ္တယ အနိစ္စသုတ်၊ ကာလတ္တယ ဒုက္ခသုတ်၊ ကာလတ္တယ အနတ္တသုတ်တို့၎င်း။ တေန၊ ထိုသုတ်အများကိုစုထားခြင်းကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ နကုလပိတုဝဂ်ဟူ၍။ ပဋ္ဌတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-အနိစ္စဝဂ်

၁-အနိစ္စသုတ်

၁၂။ (ဧဝံ ဗေ သုတ်—သာဝတ္ထိယံ၊ တဩ ခေါ၊ ပ၊ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဂ္ဂုပံ၊ ဂ္ဂုပံသည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ပ၊ ပိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဂ္ဂုပံ၏မပြုသောသဘောကို။ ပဿံ၊ ဂ္ဂုပြင်သော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယ- သာဝကော၊ သည်။ ဂ္ဂုသိမ္ပိ၊ ဂ္ဂုသိလည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ပ၊ ပိညာဏသိမ္ပိ၊ နှလည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့လတ်သော်။ ဝိရုဇတိ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းခြင်း ကြောင့်။ ဝိမုစ္ဆတိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တသိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော်။ (မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) ဝိမုတ္တန္တိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီဟူ၍။ ဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ဘိဏ္ဍာ၊ ကုန်ခမ်းပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို။ စုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရုဏီယံ၊ မက်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္တတ္ထာယ၊ ဤမက်ကိစ္စအကျိုးငှါ။ အပရံ၊ တပါးသောမဂ္ဂသာဝနာကိစ္စသည်။ နာတိ၊ မရှိ” ဟူ၍။ (ဣတ္တတ္ထာယ၊ ဤအတ္တဘောမှ။ အပရံ၊ တပါးသောအတ္တဘောသည်။ နာတိ၊ မရှိဟူ၍။ သောလည်းပေး။) ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ၏။

ပဌမံ၊ ဧဝံဦးစွာသော သုတ်တည်း။

၂- ခုက္ခသုတ်

၁၃။ (ဤသုတ်၌ ခုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဤမျှသာ ထူး၏။)
ခုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃- အနတ္တသုတ်

၁၄။ (ဤသုတ်၌လည်း အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဤမျှသာထူး၏။)
တတိယံ ထုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄- ယဒနိစ္စသုတ်

၁၅။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှမ်း၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ယံ၊ အကြင်
ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ခုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ခုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။
ထံ၊ ထိုရုပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တံ၊
ထိုရုပ်ကို။ “ဒေတံ၊ ဤရုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏ ဥစ္စာသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊
ငါသည်။ နအသ္မိ၊ မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ နအတ္တတိ၊ အတ္တမဟုတ်” ဟူ၍။
သေံ၊ ဤသို့။ (သေံ အနက်မဲ့။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်ပုန်သောအတိုင်း။ သမ္ပပ္ပဿယ၊ မှန်ကန်စွာ
သိသော ဝိပဿနာပညာ မက်ပညာဖြင့်။ ဝဇ္ဇဗ္ဗံ၊ ဝှအပ်၏။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)
ဣတိ၊ ဤ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅- ယံခုက္ခသုတ်

၁၆။ (ဤသုတ်၌ ခုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏ စသည်ဖြင့်ခုက္ခကို အထူးပြု၍ ဟောသည်သာထူး၏။)
ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆- ယဒနတ္တာသုတ်

၁၇။ (ဤသုတ်၌လည်း အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ် စသည်ဖြင့် အနတ္တကို အထူးပြု၍ ဟောသည်
သာ ထူး၏။)
ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇- သယေတု အနိစ္စသုတ်

၁၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှမ်း၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဝှပဿ၊ ရုပ်၏။
ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ယောပိ ဟေတု၊ အကြင်အကြောင်းသည်လည်း။ ယောပိ ပစ္စယော၊ အကြင်
အထောက်အပံ့သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) သောပိ၊ ထိုအကြောင်း အထောက်အပံ့သည်လည်း။
အနိစ္စော၊ အမြဲမရှိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနိစ္စသမ္ပူတံ၊ အမြဲမရှိသော သဘောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်

လာသော။ ချမ်း၊ ရုပ်သည်။ ကုဟော၊ အဘယ်မှာလျှင်။ နိစ္စံဘဝိဿတိ၊ မြဲခြင်းသဘောကြမ်းပိုင်းကိုး
နည်း။ (ဤဝါကျဝယ် ချမ်းနောက်၌ တကျောင်းပိုင်း ပိုနေသည်။ ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး၊
အကြောင်းလည်းမထူး။)

သတ္တမံ၊ ရန်စုံရုံမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သဟေတုဒုက္ခသုတ်

၉-သဟေတုအနတ္တသုတ်

၁၉၊ ၂၀။ (ဤနှစ်သုတ်လည်း သဟေတုအနိစ္စသုတ် နည်းတူပေး။)

၁၀-အာနန္ဒသုတ်

၂၁။ (သာဝတ္ထိယံ အာရာမေ ပေးမြဲ။) အထ ခေါ်၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည် ။ပ။
ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နိရောဓော နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်းဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကတမေလာနံ ခေါ် ဓမ္မာနံ။ အဘယ်တရားတို့၏။
နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကို။ နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း”
ဟူသော။ ထေ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ချမ်း၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ သင်္ခတံ၊
အကြောင်းလေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ခယ-
ဓမ္မံ၊ ကုန်ခမ်းခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ယျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ ပျောက်ဆုံးခြင်း
သဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကို။
နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ (ပဋိညာဝါကျ၌ ခိုင်မြဲအောင် နှစ်ကြိမ်
ဆို၏။ အပေးဝါကျတို့၌ တကြိမ်သာဆိုရ၏။ ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းကိုမှီး၍ပေး။)
အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣမေသံ ခေါ် ဓမ္မာနံ၊ ဤရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏ် တရားတို့၏။
နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကို။ နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒသမံ၊ ဆယ်ရုံမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဓုတိဓော၊ နှစ်ရုံမြောက်သော။ အနိစ္စဝဂ္ဂေါ၊ အနိစ္စဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုအနိစ္စဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

အနိစ္စံ၊ အနိစ္စသုတ်ကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသုတ်ကို၎င်း။ အနတ္တံ၊ အနတ္တသုတ်ကို၎င်း။
အပရော၊ တပါးကုန်သော။ တယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။ ယဒနိစ္စာ၊ ယဒနိစ္စသုတ်၊
ယဒုက္ခာ၊ ယဒုက္ခသုတ်တို့ကို၎င်း။ ယဒနတ္တာ၊ ယဒနတ္တသုတ်တို့ကို၎င်း။ တယော၊
သုံးသုတ်ကုန်သော သဟေတုအနိစ္စသုတ်၊ သဟေတုဒုက္ခသုတ်၊ သဟေတုအနတ္တသုတ်တို့
ကို၎င်း။ အာနန္ဒေန၊ အာနန္ဒသုတ်နှင့်လည်း။ (သဟ၊ တကွ။) ဒသ၊ ဆယ်သုတ်တို့ကို
၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-ဘာရဓဂ်

၁-ဘာရသုတ်

၂၂။ (သာဝတ္ထိယံ၊ တတြ ခေါ၊ ပေးမြ) ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ ဝေါ၊ သင်ထိုအား။ ဘာရော၊ ဝန်ကို၎င်း။ ဘာရဟာရော၊ ဝန်ကိုထမ်းဆောင်တတ်သူကို၎င်း။ ဘာရာဒါနော၊ ဝန်ကိုယူဆောင်ကြောင်းကို၎င်း။ ဘာရနိက္ခေပနော၊ ဝန်ကိုပစ်ချရာကို၎င်း။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောတော်မူတဲ့။ တံ၊ ထိုတရားကို။ သုကာထ၊ နာကြကုန်လော။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ ဘာရော၊ ဝန်သည်။ ကတမောစ၊ အဘယ်နည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနီတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနိယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမှ။ ဓူပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဓူပပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ အယံ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ ဘာရော၊ ဝန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ ဘာရဟာရော၊ ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တတ်သူသည်။ ကတမောစ၊ နည်း။ ယုဂ္ဂလော၊ ယုဂ္ဂလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယံ၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဤ။ ဝေ နာမော၊ ဤသို့သော အမည်ရှိသော။ ဝေ ဂေါတ္ထော၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိသော။ ယော အယံ အာဟတ္တံ၊ အကြင်အရှင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ အယံ၊ ဤအရှင်ကို။ ဘာရဟာရော၊ ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တတ်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ ဘာရာဒါနံ၊ ဝန်ကို ယူဆောင်ကြောင်းသည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ယာယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန်ဘဝသစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ ဝိ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကို ပြုလေ့ရှိ၏။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ ပြင်းစွာ တပ်နှစ်သက်တတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘုံ၌။ အဘိနန္ဒိနိ၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်၏။ (သာ၊ ထိုတဏှာတည်း။) ဣဒံ၊ ဤတဏှာသည်။ သေယျတာ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမဘုံ၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ဓူပ အဓူပဘဝ၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ဘဝပြတ်ရာ၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ ဣဒံ၊ ဤတဏှာသုံးပါးကို။ ဘာရာဒါနံ၊ ဝန်ကို ဆောင်ယူကြောင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ၊ ဘာရနိက္ခေပနံ၊ ဝန်ကို ချရာသည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုသုံးပါးသော တဏှာ၏သာလျှင်။ ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင် အကြင်မဲ့ကင်းပျောက်ရာ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော ဝာဂေါ၊ အကြင် စွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော

၁။ နန္ဒိရာဂေန သဟ ဂတာတိ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ ဝိ-၄ ၂-၃၁၉။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာတိ နန္ဒိရာဂေန သဟ ဂေတ္ထမေဝ ဂတာ၊ တဗ္ဗာဝသဟဂတံ ဟိ ဣဒံ အဓိပ္ပေတံ၊ ဤအဋ္ဌကထာ၊ ၂၄၃။ တဗ္ဗာဝတ္ထော ဟေတ္ထ သဟသဗ္ဗေါ သနိဓဿနာ ဇ္ဈောတိ အာရီသု ဝိယ၊ တသ္မာ နန္ဒိရာဂဘာဝံ ဂတာ သဗ္ဗာသုပိ အဝတ္ထာသု နန္ဒိရာဝတာဝဿ အပစ္စက္ခာယ ဝတ္ထနတောတိ အဝတ္ထာ။ ဝိ-၄ ၂-၃၄၀။

၂။ ကာမေ တဏှာ ကာမတဏှာ။ ပ။ ဘဝေ တဏှာ ဘဝတဏှာ။ ပ။ ဝိဘဝေ တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ ဝိ-၄ ၂-၃၀၉။

၃။ အသေသပေတ္ထ တဏှာ ဝိရုဇ္ဇတိ ပဏုဇ္ဇတိ နိဗ္ဗဇ္ဇတိ ဖဟိယတိတိ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ- ဤသို့ကာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိ ၄ ၂-၁၃၈-ရတိယနည်းတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိ-၄ ၂-၁၃၈-ပဌမနည်းအလို 'အကြင် ထပ်ခြင်း ကင်းကြောင်း၊ မဂ်ဖြင့် အကြင်မဲ့ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်' ဟု ပေးလေ။ ဝိသုဒ္ဓိ-၄ ၂-၃၀၇-ရတိယနည်းအလို အသေသဝိရာဂ၊ အသေသနိရောဓ ဟု ၂-ပုတ်ကြံသည်။

ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင် တဝန် ဝန်ထုနိဗ္ဗာန်သည်။ ယာ မုတ္တိ၊ အကြင် လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော အနာလယော၊ အကြင်ကပ်ပြိုခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္တိ၊ ဇိ။ သော၊ ထိနိဗ္ဗာန်တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ဘာရနိက္ခေပနံ၊ ဝန်ကိုချရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိတိ၊ အပ်၏ ဟူသော။ ထေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (တေဒဝေါစ ပြန်စပ်။)

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ သုဂတော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏာန၊ ယောတော်မူ ပြီး၍။ သတ္တာ၊ သည်။ အထ၊ ထိုမှ။ အပရံ၊ တပါးသော။

ပဉ္စကုန္ဒာ၊ ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနကုန္ဒာတို့သည်။ ဟဝေ၊ စင်စစ်။ ဘာရာ၊ ဝန်ထုပ် တို့တည်း။ ပုဂ္ဂလော စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်ကား။ ဘာရယာရာ၊ ခန္ဓာဝန်ကိုဆောင်သူ တည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ဘာရာဒါနံ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ယူဆောင်ခြင်းသည်။ ဒုခံ၊ ဆင်း ရဲ၏။ ဘာရနိက္ခေပနံ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ပစ်ချခြင်းသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။

ဂရံ၊ လေးလံသော။ ဘာရံ၊ ခန္ဓာဝန်ကို။ နိက္ခိပိတှာ၊ ပစ်ချ၍။ အညံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာဝန်မှ တပါးသော။ သာရံ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာဝန်ကို။ အနာဒိယ၊ မယူမဆောင်မူ၍။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ သမူလံ၊ အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ။ အဗ္ဗယု၊ နှုတ်၍။ နိစ္ဆာတော၊ ဆာလောင်တတ်သော တဏှာမရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာတောတိ၊ နိဗ္ဗာန်ယူသိမ်း ငြိမ်းစေ၏ဟူသော။ ထေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဇိ။

ပဌမံ ဝေဠုဒ္ဓါစူဠာသောသုတ်တည်း။

၂-ပရိညသုတ်

၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ပရိညေယျေ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ စ၊ တရားတို့ကို၎င်း။ ပရိညံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိရာဖြစ်သော။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရားကို ၎င်း။ ဒေသေသာမိ၊ ဆုံး။ တံ၊ ကို။ သုဏာထ၊ ကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓမ္မံ၊ ရုပ်သည်။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပ။ သညာ၊ သည်။ ပ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပရိညေယျာ၊ သော။ ဓမ္မာ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးတရားတို့ကို။ ပရိညေယျာ၊ အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိရာသည်။ ကထမာ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ရာဂက္ခယော၊ အကြင်ရာဂ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သည်။ ယော ဒေါသက္ခယော၊ အကြင်ဒေါသ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သည်။ ယော မောဟက္ခယော၊ အကြင် မောဟ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သည်။ (အတ္တိ၊ ဇိ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ရာဂ ဒေါသ မောဟ တို့၏ ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဇိ။

ဗုဒ္ဓိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အဘိဓာနသုတ်

၂၄။ သာဝတ္ထိ နိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓမ္မံ၊ ရုပ်ကို။ အဘိဓာနံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မသိသောသူသည်။ အပရိဇာနံ၊ (အနိစ္စသောအားဖြင့်) ပိုင်းခြား၍ မသိသော သူသည်။ အဝိရာဇယံ၊ တပ်မက်မှုမကင်းစေသောသူသည်။ အပ္ပဇဟံ၊ မပယ်စွန့်သောသူသည်။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊

ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းငှါ၊ အဘဗျော၊ မထိုက်။ ဝေဒနာ၊ ကိုပ။ သညာ၊ ကိုပ။ သင်္ခါရော၊ တို့ကိုပ။
 ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနဘိဇာနံ၊ သည်။ပ။ အဘဗျော၊ မထိုက်။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှပဉ္စ ခေါ၊ ရုပ်ကို
 ကား။ အဘိဇာနံ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိသောသူသည်။ ပရိဇာနံ၊ (အနိစ္စသောအားဖြင့်)
 ပိုင်းခြား၍ သိသောသူသည်။ ဝိရာဇယံ၊ တပ်မက်မှုကင်းစေသောသူသည်။ ပဇဟံ၊ ပယ်စွန့်သော
 သူသည်။ပ။ ဘဗျော၊ ထိုက်၏။ ဝေဒနံ၊ ကိုပ။ သညာ၊ ကိုပ။ သင်္ခါရော၊ တို့ကိုပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။
 အဘိဇာနံ၊ သည်။ပ။ ဘဗျော၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ခ်။

တထိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဆန္ဒရာဂသုတ်

၂၅။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှပဉ္စံ၊ ရုပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂေါ၊ အကြင်
 လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ခ်။) တံ၊ ထိုရုပ်၌ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း (လက္ခာ)ကို။ ပဇဟထ၊
 ပယ်စွန့်ကြကုန်လော။ ဝေ၊ ဤသို့ (ရုပ်၌ လိုချင်မှုကို) ပယ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တံ ဝှပံ၊ ထိုရုပ်
 သည်။ ဝါ၊ ကို။ ယဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဥတ္တိန္နမ္ပယံ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်အရင်း ရှိသည်။
 တာလာဝတ္ထုကတံ၊ ထန်းပင်တည်ရာ (ကျင်း) ကဲ့သို့ပြုအပ်သည်။ အနဘာဝံကတံ၊ တဖန် မဖြစ်
 အောင် ပြုအပ်သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒေမ္ပံ၊ မဖြစ်ပေါ်ပြီး သဘောရှိသည်။
 သဝိဿတိံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဣတိ၊ ခ်။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အဿာဒသုတ်

၂၆။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိသည်မှ။
 ပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌သာလျှင်။ အနဘိသမ္ပုဗ္ဗဿ၊ သစ္စာလေးပါးကိုမသိသေးသော။ ဗောဓိသက္ကဿော၊
 ဘုရားအလောင်းသည်သာလျှင်။ သဘော၊ ဖြစ်စဉ်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ “ဝှပဿ၊ ရုပ်၏။
 အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ ကော န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ (ဝှပဿ၊ ခ်။) အာပီနဝေါ၊
 အပြစ်သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ (ဝှပဿ၊ ခ်။) နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်
 ရာသည်။ ကံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝေဒနာယ၊ ခ်။ပ။ သညာယ၊ ခ်။ပ။ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊
 ခ်။ပ။ ကိန္တိ၊ အဘယ်နည်း” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ သိက္ခဝေ၊ တို့။
 တဿ မယံ၊ ထိုငါဘုရား၏။ “ဝှပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိစ္ဆ၊ စွဲ၍။ ယံ ခေါ သုခံ သောမနဿံ၊ အကြင်
 ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း
 သည်။ ဝှပဿ၊ ခ်။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ ဝှပံ၊ ရုပ်သည်။ ယံ အနိဋ္ဌံ၊ အကြင် အမြဲ
 မရှိ။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲ၏။ ယံ ဝိပရိကာမေမ္ပံ၊ အကြင် ဖောက်ပြန်သော သဘော ရှိ၏။
 အယံ၊ ဤအမြဲမရှိ ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်သောသဘောသည်။ ဝှပဿ၊ ခ်။ အာပီနဝေါ၊ အပြစ်
 တည်း။ ဝှပဉ္စံ၊ ရုပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင် လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်
 ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ အကြင် လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ခ်။)
 ဣဒံ၊ ဤလိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ ဝှပဿ၊ ခ်။ နိဿရဏံ၊
 ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာတည်း။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဟာဝကိဝဉ္ဇ၊ အကြွင်းမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံးလျှင်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဉ္စနံ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ ဤဥပါဒါနတို့၏ အားဖြင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ အာသာဒဉ္ဇ၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်း။ အာသာဒဝေ၊ သာယာဖွယ်အားဖြင့်။ အာဒီနဝဉ္ဇ၊ အပြစ်ကိုလည်း။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ နိဿရဏဉ္ဇ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း။ နိဿရဏတော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ န အဗ္ဗညာသိံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူသေး။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်ဟာရသော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တိမာရ်နတ်ပြည်နှင့် တကွသော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ၂၀-နှင့် တကွသော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းသုက္ကားနှင့်တကွသော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိနတ်ဟူသောဝင်း၊ ကြွင်းသောလူနှင့် တကွသော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ “အနတ္တရံ၊ မိမိထက် အမြတ်မရှိသော။ သမ္မာသမ္ပောဓိံ၊ အရဟတ္တပရ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အသိသမ္ပုဇ္ဈေတိံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ” ဟူ၍။ နေဝပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံတော်မူ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယထော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဝေ၊ သိ။ ပဉ္စနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ပ။ အဗ္ဗညာသိံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ သည်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ပ။ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံတော်မူပြီ။ “မေ၊ ဤ။ ဝိပုတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အကုပ္ပါ၊ ပျက်စီးခြင်းမရှိ။ အဟံ၊ ဤဖြစ်ခြင်းသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော။ ဇာတိံ၊ ဖြစ်ခြင်းထည်း။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကိုပြုခြင်းသည်။ နတ္တိတိ၊ မရှိ” ဟူသော။မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဧဿနံ၊ မြင်စွမ်းနိုင်သော။ ဉာဏဉ္ဇ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်လည်း။ ဥပါဒါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤ။ ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ခုတိယအာသာဒသုတ်

၂၇။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ ထည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣပဿ၊ ဤ။ အာသာဒ-ပရိယေသနံ၊ သာယာဖွယ်ကိုရှာခြင်းငှါ။ အစရိံ၊ လှည့်လည်ပြီ။ ဣပဿ၊ ရုပ်၏။ ယော အာသာဒေါ၊ အကြင်သာယာဖွယ်သည်။ (အတ္ထိံ၊ ဝိ၏။) တံ၊ ထိုသာယာဖွယ်ကို။ အဇ္ဈကံ၊ ရပြီ။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣပဿ၊ ဤ။ အာသာဒေါ၊ သည်။ (အတ္ထိံ၊ ဤ။) သော၊ ထိုရုပ်၏သာယာဖွယ် ရှိသမျှကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣပဿ၊ ဤ။ အာဒီနဝပရိယေသနံ၊ အပြစ်ကိုရှာခြင်းငှါ။ အစရိံ၊ လှည့်လည်ပြီ။ ဣပဿ၊ ဤ။ ယော အာဒီနဝေါ၊ အကြင်အပြစ်သည်။ (အတ္ထိံ၊ ဤ။) တံ၊ ထိုအပြစ်ကို။ အဇ္ဈကံ၊ ရပြီ။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣပဿ၊ ဤ။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ (အတ္ထိံ၊ ဤ။) သော၊ ထိုရုပ်၏အပြစ်ရှိသမျှကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ မေ၊ သည်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣပဿ၊ ဤ။ နိဿရဏပရိယေသနံ၊ ထွက်မြောက်ရာကို ရှာခြင်းငှါ။ အစရိံ၊ ပြီ။ ဣပဿ၊ ဤ။ ယံ နိဿရဏံ၊ အကြင်ထွက်မြောက်ရာသည်။ (အတ္ထိံ၊ ဤ။) တံ၊ ထိုရုပ်၏ထွက်မြောက်ရာကို။ အဇ္ဈကံ၊ ရပြီ။ ယာဝတာ၊ လောက်။ ဣပဿ၊ ဤ။ နိဿရဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိံ၊ ဤ။) တံ၊ ထိုရုပ်၏ထွက်မြောက်ရာကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ မေ၊

သည်။ သုဒိဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ပြီ။ (ဝေဒနာစသည်ကို ဤနည်းပေး။ ယာဝကီဝဉ္စစသည် ကိုလည်း ရှေးသုတ်နည်းပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အတိယအဿာဒသုတ်

၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝုပဿ၊ ခ်။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်သည်။ (နောစေဒံ=နော+စေ+တုဒံ ဟုခွဲ။ တုဒံ နိပါတ်မျှ။ ထို့အတူ နယိဒံ၌လည်း တုဒံ နိပါတ်မျှ။) နော စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍မရှိငြားအံ့။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဝုပသ္မိံ၊ ဝပ်၌။ န သာရဇ္ဇေယျ၊ ပြင်းစွာမတပ်မက်ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်လျှင်။ ဝုပဿ၊ ခ်။ အဿာဒေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ခ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုပသ္မိံ၊ ၌။ သာရဇ္ဇန္တိ၊ ပြင်းစွာ တပ်မက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝုပဿ၊ ခ်။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ နော စေ အဘဝိဿ၊ ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝုပသ္မိံ၊ ၌။ န နိဗ္ဗိဇ္ဇေယျ၊ မငြီးငွေ့ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ လျှင်။ ဝုပဿ၊ ခ်။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ခ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝုပသ္မိံ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဇ္ဇန္တိ၊ ငြီးငွေ့ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝုပဿ၊ ခ်။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာသည်။ နော စေ အဘဝိဿ၊ ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝုပသ္မာ၊ မှ။ န နိဿရေယျ၊ မလွတ်မြောက်ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ လျှင်။ ဝုပဿ၊ ခ်။ နိဿရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ခ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝုပသ္မာ၊ မှ။ နိဿရန္တိ၊ ထွက်မြောက်ကုန်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေးလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံးလျှင်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (ဝေံ၊ ဤသို့။ ဤသုတ်၌မပါ ရှေးသုတ်များ၌ပါသည်။) ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဿာဒေ၊ ကိုလည်း။ အဿာဒတော၊ အားဖြင့်ပ။ န အဗ္ဗညံသု၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မသိကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သဒေဝကာ၊ သော။ သမာရကာ၊ သော။ သဗြဟ္မကာ၊ သော။ လောကာ၊ မှ။ သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ၊ သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သော။ ပဇာယ၊ မှ။ နေဝ နိဿဋ္ဌာ၊ မထွက်မြောက်ကုန်။ နေဝ ဝိသံယုတ္တာ၊ မဟုတ်ကုန်။ နေဝ ဝိပုယုတ္တာ၊ မလွတ်ကုန်။ ဝိမရိယာဒိကထေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော (ကိလေသာ၊ ဝှံ)အပိုင်းအခြားမရှိသော ။ စေတသ၊ ဖြင့်။ နေဝ ဝိဟရိံ သု၊ မနေကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ ၌ကား။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပ။ အဗ္ဗညံသု၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ၊ ၌ပ။ နိဿဋ္ဌာ၊ ထွက်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဝိသံယုတ္တာ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဝိမရိယာဒိကထေန၊ သော။ စေတသ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရိံ သု၊ နေကုန်ပြီ ။ ဣထိ၊ ခ်။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အတိနန္ဒနသုတ်

၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဝုပံ၊ ဝပ်ကို။ အတိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဣက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အတိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်သည်မည်၏။ ယော၊ သည်။

၁။ ဝိမရိယာဒိကထေနာထိ နိဗ္ဗရိယာဒိကထေန၊ ဤအဋ္ဌကထာ၊ ၆-၄၄-၆၄။
၂။ ဝိဟရိံသုဂ္ဂိသော ဗျုတ္တိဓကဝါကျထောက်၌ အနုယဝါကျ၌ ဝိဟရိံသုဟုပြင်၍ သမ္ပန်သည်။ ပရိသမာ ပနဣတိနှင့် ဖော၍ ဝိဟရန္တိဟု ပျက်နေဟန်တူ၏။

၁၁-ပဘဂုံသုတ်

၃၂။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဘဂုံစ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရားကို၎င်း။ အပ္ပဘဂုံစ၊ မပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရားကို၎င်း။ ဝေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားတော်ကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဘဂုံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်နည်း။ အပ္ပဘဂုံ၊ မပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှံ၊ သည်း။ ပဘဂုံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ယော နိရောဓော၊ အကြင်ချုပ်ခြင်းသည်။ ယော ဝူပသမော၊ အကြင်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ယော အတ္တဂံမော၊ အကြင်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣဒံ၊ ဤရုပ်၏ချုပ်ခြင်းစသည်သည်။ အပ္ပဘဂုံ၊ မပျက်စီးခြင်းတရားမည်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ကောဒသမံ တဆဲတဒုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တထိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ ဘာရဝဂ္ဂေါ၊ ဘာရဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဘာရဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဘာရံ၊ ဘာရသုတ်၎င်း။ ပရိညံ၊ ပရိညသုတ်၎င်း။ အဘိဇာနံ၊ အဘိဇာနသုတ်၎င်း။ စတုတ္ထကံ၊ လေးသုတ်မြောက်သော။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ဆန္ဒရာဂသုတ်၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ယောတော်မူအပ်ကုန်သော။ တယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။ အဿာဒါစ၊ အဿာဒသုတ်၊ ဒုတိယအဿာဒသုတ်၊ တတိယအဿာဒသုတ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ အဘိနန္ဒနံ၊ အဘိနန္ဒနသုတ်၎င်း။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒသုတ်၎င်း။ အစမူလဉ္စ၊ အစမူလသုတ်၎င်း။ ကောဒသမော၊ တဆဲတသုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ ပဘဂုံ၊ ပဘဂုံသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-န တုမ္ဘာကဝဂ်

၁-န တုမ္ဘာကသုတ်

၃၃။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်ဥစ္စာသည်။ န တုမ္ဘာကံ၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်။ တံ၊ ထိုဥစ္စာကို။ ပဗောထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ တံ၊ ထိုဥစ္စာသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပယိနံ၊ ပယ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွားကို ပြုခြင်းငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာကို ပြုခြင်းငှါ။ (တုမတ္ထထင်အောင် ပေးသည်။) ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်ဥစ္စာသည်။ န တုမ္ဘာကံ၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှံ၊ ရုပ်သည်။ န တုမ္ဘာကံ၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ပဗောထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ (ရုပ်၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ကြကုန်လောဟု ဟောတော်မူလိုသည်။) တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပယိနံ၊ သော်။ ဝေါ၊ တို့၏။ ဟိတာယ၊ ငှါ။ သုခါယ၊ ငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေးပါလော။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့၊ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကား- လူမသို့* ဇေတဝနေ၊ ဤဇေတဝန်
 ကျောင်း၌။ ယံ တိဏကဋ္ဌသဘာဝါပလာသံ၊ အကြင် မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်သည်။ (အင်္ဂါ၊
 နိ။) တံ၊ ထိုမြက်၊ ထင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်ကို။ ဇေနော၊ လူသည်။ ဟရေယျ ဝါ၊ ဆောင်ယူမှုလည်း
 ဆောင်ယူရာ၏။ ဒုဟေယျ ဝါ၊ မီးရှို့မှုလည်း မီးရှို့ ရာ၏။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။
 ကရေယျ ဝ။ ပြုမှုလည်း ပြုရာ၏။ တုမှာကံ၊ သင်တို့၏။ “ဇေနော၊ လူသည်။ အမေ၊ ငါတို့ကို။
 ဟရတိ ဝါ၊ ဆောင်ယူမှုလည်း ဆောင်ယူ၏။ ဒုဟတိ ဝါ၊ မီးရှို့ မှုလည်း မီးရှို့ ၏။ ယထာပစ္စယံ၊
 အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ကရေတိ ဝါတိ၊ ပြုမှုလည်း ပြု၏” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။
 အထာ အပိန၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤ
 အကြံသည်။ နော ဟိ၊ မဖြစ်ပါ။ တံ၊ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ ဘယ်အကြောင်း
 ကြောင့်နည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤမြက်၊ ထင်း၊ သစ်ခက်၊ သစ်ရွက်သည်။
 နော၊ တို့၏။ အတ္တာ ဝါ၊ အတ္တသည်၎င်း။ အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာသည်၎င်း။ န၊ မဟုတ်။ ဣကံ၊
 ထိုကြောင့်တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့၊ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့ ။

ပဌမံ ဓမ္မဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဓုတိယနတ်မှားကသုတ်

၃၄။ (ဤသုတ်သည် နတ်မှားကသုတ်နှင့် တူ၏။ ဥပမာမပါသည်သာ ထူး၏။)

ဓုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အညတရဘိက္ခုသုတ်

၃၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။
 သကဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။
 ဘကဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုတော၊ ကြာနာရသည်ရှိသော်။
 ဧကော၊ တယောက်တည်းတည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ ဆီထိမြှုပ်ရာသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပမတ္တော၊
 မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာထာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့ လရှိသည်
 ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျံ၊ နေရာ၏။
 တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်း
 အားဖြင့်။ ဒေသေတုတိ၊ ဟောတော်မူပါလော့” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ၊ မေးလျှောက်ပြီ။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ ခေါ၊ အကြင်ရာဂသော သဘောတရားသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းအောင်း
 ၏။ (သင့်လျော်သော အကြောင်းကို ရ၍ ဖြစ်ပေါ် ၏ ဟူလို။) တေန၊ ထိုရာဂသော သဘော
 တရား၏ကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့်။ သမံ၊ ခေါ် ဝေါ် အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။
 ယံ၊ အကြင်ရာဂသော သဘောတရားသည်။ နာနုသေတိ၊ မကိန်းအောင်း။ တေန၊ ထိုရာဂ
 သော သဘောတရား၏မကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့်။ သမံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ဟောတော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။
 အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုလျှောက်ထား၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သင်သည်။ ဟသာကထံ ပန၊ အသယ်သို့လျှင်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။
 သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရား၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။

ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာဇာနည်၊ ရှေးရှုသိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်ကို။ (အာရဗ္ဗ၊ အာရဗ္ဗ၌။ ယံ၊ အကြင်အရာကသော သဘောတရားသည်။) ဝေ အနုသေတိ၊ အကယ်၍ ကိန်းအောင်းအံ့။ တေန၊ ထိုရာကသော သဘောတရား၏ကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ သညံ၊ ကို။ပ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (အာရဗ္ဗ၌။ ယံ၊ သည်။) အနုသေတိ၊ ဤ။ တေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဤ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝှုပ်၊ ကို။ (အာရဗ္ဗ၌။ ယံ၊ သည်။) နာနုသေတိ၊ မကိန်းအောင်း။ တေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခံ၊ သို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ အပ်သော။ ဣမဿ ခေါ၊ ဤတရားတော်၏။ အတ္တံ၊ ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ အာဇာနည်၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သာဓုသာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဘံ၊ သည်။ သာဓုခေါ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ မယာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဤ။ အတ္တံ၊ ကို။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ အာဇာနည်၊ ဤ။ (ဝှုပ်စေသည်ပေးပြီ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ ဣမဿ ခေါ၊ ဤ။ အတ္တော၊ အနက်ကို။ ဝေ၊ သို့။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ ဒုဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ဤ။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ဤ။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို။ အဘိနန္ဒိတော၊ အလွန်နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတော၊ ဝမ်းမြောက်၍။ အာသနာ၊ မှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတော၊ ပိုသေစွာရှိခိုး၍။ ပဒေကိတံ၊ အပိုအသေကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ပက္ခာမိ၊ ဖဲသွားပြီ။

အထ ခေါ၊ ဤ။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧကော၊ တည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ ၍။ အပ္ပမတ္တော၊ ၍။ အာတာပိ၊ ၍။ ပဟိတတ္တော၊ ၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ နစိရဿော၊ မကြာမြင့်မှီသာလျှင်။ (ဝိဟာသိ အပ္ပညာသိတို့စပ်။) ယဿ၊ အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ သမ္ပဒေ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဂါရသ္မာ၊ ထူသောအရာ။ အနဂါရိယံ၊ ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗန္တိ၊ ဝင်ရောက်ကုန်၏။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်အမြတ်မရှိသော။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ မဂ္ဂုဗြဟ္မစရိယ အဆုံးရှိသော။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ “ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ခမ်းပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂုဗြဟ္မစရိယကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရထိယံ၊ မင်္ဂလိစွကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္တတ္တာယ၊

၁။ ဝှုပ်စေ ဘန္တေ အနုသေတိ ဖိဝိ ဝှုပ် အနုသေတိ ဤဋ္ဌ၊ ယဒိ ဝှုပ် အနုသေတိ ဝှုပ်ဓမ္မေ အာရဗ္ဗ ယဒိ ဣဂါဗယော အနုသယနဝသေန ပဝတ္တန္တိ၊ ဤဋ္ဌ၊ တေန သင်္ခံ ဂစ္ဆတိတိ ကာမရာဂါဒိသု ယေန အနုသယေန တံ ဝှုပ် အနုသေတိ၊ တေနေဝ အနုသယေန “ရတ္တော ဒုဋ္ဌော မုဋ္ဌော”တိ ပက္ခာမိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဤဋ္ဌ။

တေန သင်္ခံ ဂစ္ဆတိတိ တေန ဣဂါဒိနာ ထံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလော သင်္ခါတဗ္ဗတံ “ရတ္တော ဒုဋ္ဌော”တိ အာဒိနာ ဝေါဟရိတဗ္ဗထံ ဥပဂစ္ဆတိတိ၊ တေနာဟ ကာမရာဂါဒိသုတိ အာဒိ၊ ဤဋ္ဌ။

အဋ္ဌကထာ၌ ဝှုပ်နှင့် အနုသယ မကွဲမပြား ဆို၍ ဝှုပ်ကို ကတ္တာအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ဝှုပ်နှင့် အနုသယ ခွဲခြား၍ ဝှုပ်ကို ကံအဖြစ်ဖြင့်ဖွင့်ပြီး အာရဗ္ဗဟု ပါဌသော ထည့်၍ ဖွင့်ပြန် ဤနိဿယ၌ ဝှုပ်နှင့်အတိုင်း ဝေဒနံ စေ စသော ပါဠိတော်၌ ဝေဒနံစသော ကံပုဒ်များကိုထောက်၍ ဝှုပ်ကို ကံပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် သမ္ပန်လိုက်သည်။

ဤ ကိုယ်အဖြစ်မှ၊ အပရံ၊ တပါးသောကိုယ်အဖြစ်သည်။ နာတိ၊ မရှိ”ဟူ၍။ အပ္ပညာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိပြီး။ သော စ ပန ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့တို့။ အညတဓော၊ တပါး (အပါအဝင်)သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီး။ ဣတိ၊ ဤ။

ထေရ်ယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄- ခုတိယအညတရဘိက္ခုလုတ်

၃၆။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်မှစ၍ ဝိဟရေယုန္တိအထိ ရှေးသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ ခေါ၊ အကြင်ရာဂစသော သဘောတရားသည်။ အနုသေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုရာဂစသော သဘောတရားသည်။ အနုမိယတိ၊ ပျက်စီး၏။ ယံ၊ အကြင်ရာဂစသည်သည်။ ဝါ၊ အကြင်ရာဂစသော အနုသယကြောင့်။ (ဂ္ဂပိ၊ ဂ္ဂပိသည်။) အနုမိယတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုရာဂစသည်ဖြင့်။ သင်္ခံ၊ သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ယံ၊ သည်။ န အနုသေတိ၊ မကိန်းအောင်း၊ တံ၊ သည်။ န အနုမိယတိ၊ မပျက်စီး။ ယံ၊ သည်။ န အနုမိယတိ၊ မပျက်စီး။ တေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ၏။ (အညာတံစသည် ရှေးသုတ်နှင့် တူ၏။)

(ယထာ ကထံ ပန၊ ပ။ အာဇာနာသီတိ ပေးမြို့။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဂ္ဂပံ၊ ကို။ (အာရပ္ပ၊ ရှိ။ ယံ၊ အကြင်ရာဂစသော သဘောတရားသည်။) စေ အနုသေတိ၊ အံ။ တံ၊ သည်။ အနုမိယတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်ရာဂစသည်သည်။ ဝါ၊ ရာဂစသည့် အနုသယကြောင့်။ (ဂ္ဂပံ၊ ဂ္ဂပိသည်။) စေ အနုမိယတိ၊ အံ။ တေန၊ ထိုရာဂစသည့်အနုသယဖြင့်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဂ္ဂပံ၊ ကို။ (အာရပ္ပ၊ ရှိ။ ယံ၊ သည်။) စေ န အနုသေတိ၊ အကယ်၍ မကိန်းအောင်းအံ။ တံ၊ သည်။ န အနုမိယတိ၊ မပျက်စီး။ ယံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (ဂ္ဂပံ၊ သည်။) စေ န အနုမိယတိ၊ အကယ်၍ မပျက်စီးအံ။ တေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ (ကြွင်း မထူးပြီ။)

ထေရ်ယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အာနန္ဒသုတ်

၃၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ရှိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပ။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ သဂဝါ၊ သည်—

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တံ၊ သင့်ကို။ “အာရုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ်တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ဆဲဥပါဒ်ခဏကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ် ရအပ်သနည်း။ ဝယော၊ ပျက်ဆဲဘင်ခဏကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ် ရအပ်သနည်း။ ဌိတဿ၊ တည်ဆဲခဏနှင့် တကွဖြစ်သော

၁။ အထ ဝါ ယန္တိ ကာရုဏစနေမေထံ၊ ယေန အနုသယေန အနုမိယတိ၊ တေန “ရတ္ထော ရဋ္ဌော ပူဋ္ဌော” ထိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ ဤ၎။

ယေန အနုသယေန ကာရုဏဘုဘေန အနုမိယတိ၊ တေန၊ ဤ၎။ ဤအဋ္ဌကသာဋီကာတို့ ဒုတိယနည်း အရ ဝါ၊ အကြင်ရာဂစသော အနုသယကြောင့်ဟု သမ္ပန်သည်။

ဥပါဒ်ခဏ၏။ အညထတ္တံ၊ (ဥပါဒ်ခဏမှ) တပါးသောအခြင်းအရာရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ တည်ဆဲ
 ဌာနကိ။ ပညာယတိတိ၊ သိအပ်ရအပ်သနည်း”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗေပုဗ္ဗေယျ၊ အကယ်၍
 မေးကုန်အံ့။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုဗ္ဗော၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ မေးအပ်သော။ တံ၊
 သင်သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဗျာကရေယျာသီတိ၊ ဖြေမည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။
 ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဖံ၊ တပည့်တော်ကို။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နှာ။ ပ။ ပညာယတိတိ၊ နည်း”
 ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ သဗ္ဗေပုဗ္ဗေယျ၊ ကုန်အံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။
 အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဂ္ဂုယာ ခေါ၊ ရုပ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ဆဲဥပါဒ်
 ခဏကိ။ ပညာယတိ၊ သိအပ်ရအပ်၏။ ဝယော၊ ပျက်ဆဲ ဘင်ခဏကိ။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဌိတဿ၊
 တည်ဆဲခဏနှင့်တကွဖြစ်သော ဥပါဒ်ခဏ၏။ အညထတ္တံ၊ (ဥပါဒ်ခဏမှ) တပါးသော အခြင်းအရာ
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ တည်ဆဲ ဌာနကိ။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ပ။ သညာယ၊ ၏။ ပ။
 သင်္ခါနု၊ တို့၏။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဝယော၊ ကို။ ပညာယတိ၊
 ၏။ ဌိတဿ၊ ၏။ အညထတ္တံ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ အပ်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ မွှာနံ၊ ဤ
 ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဝယော၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဌိတဿ၊ ၏။
 အညထတ္တံ၊ ကို။ ပညာယတိတိ၊ ၏”ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ၊
 ဤသို့။ ပုဗ္ဗော၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။
 ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထား၏။

အာနန္ဒ၊ နှာ။ သာဓုသာဓု၊ ကောင်းစွကောင်းစွ။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ဂ္ဂုယာ ခေါ၊ ၏။ ပ။ ဝေံ၊ သို့။
 ဗျာကရေယျာသီတိ၊ ဖြေဆိုလောဟူသော။ ဝေံ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်ဆောသုတ်တည်း။

၆-ဌတိယအာနန္ဒသုတ်

၃၇။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ပ။ ဝေံ ပုဗ္ဗောဟံ ဘန္တေ ဝေံ ဗျာကရေယျ။ ပေးမြို့။ ပညာယိတ္ထ၊
 သိအပ်ရအပ်ပြီ။ ပညာယိဿတိ၊ သိအပ်ရအပ်လတ္တံ့။ ဤမျှသာ အထူးပါ၏။) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား။ ဝေံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယံ ခေါ
 ရှုပ်၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အထိတံ၊ လွန်ခဲ့ပြီ။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ခဲ့ပြီ။ ဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်ပြီ။ တဿ၊
 ထိုရုပ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယိတ္ထ၊ သိအပ်ရအပ်ပြီ။ ဝယော၊ ကို။ ပညာယိတ္ထ၊ ပြီ။ ဌိတဿ၊
 တည်ဆဲခဏနှင့်တကွဖြစ်သော ဥပါဒ်ခဏ၏။ အညထတ္တံ၊ (ဥပါဒ်ခဏမှ) တပါးသော အခြင်းအရာ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပညာယိတ္ထ၊ ပြီ။ (ဝေဒနာကိုလည်း ဤနည်းပေး။) အာဝုသော၊ တို့။ ယံ ခေါ

၁။ ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိတိ ခေမာနဿ ဝိဝေမာနဿ ဧရာ ပညာယတိ။ ဤ၌။ ဌိတိယာ
 ဌိတိကုဏေန သဟိတံ ဌိတံ။ ဌိတဿ အညထတ္တံ ဥပါဒ်ကုဏဒတာ အညထာဘာဝေါ။ ပညာယတိတိ ဥပလက္ခတိ။
 ပစ္စယဝသေန ခေမာနတ္ထာ ဝေ ဝိဝေမာနဿ ဝိပိတိန္ဒြိယဝသေန ဧရာ ပညာယတိ ဥပါဒ်ကုဏဒတာ အည-
 ထတ္တပုတ္တိယာ။ ဤ၌။ ဌိတိယာ သဟိတံ ဌိတံ၊ တဿ။ ဌိတိယာ၊ တည်ဆဲဌာနနှင့်။ သဟိတံ၊ တကွ
 ဖြစ်သည်တည်း။ ဌိတံ၊ တည်ဆဲ။ ပ။ ဖြစ်သည်။ တဿ၊ ထိုတည်ဆဲ။ ပ။ ဖြစ်သောဥပါဒ်ခဏ၏။ ဌိတဿအရာ
 ဥပါဒ်ခဏကို ကောက်။ ဌိတဿ အညထတ္တံအရာ ဌိတကိကောက်။ ပညာယတိတိ ဥပလက္ခတိ ဖွင့်သော
 ကြောင့် ထင်၏ဟု မပေးပဲ သိအပ် ရအပ်၏ဟု ပေးသည်။

ဣဒါ သညံ။ အဇာတံ၊ မပြစ်သေး။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားမပြစ်သေး။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယိထတံ၊ သိအပ်ရအပ်လတ္တံ။ပ။ အညထတ္တံ၊ ကို။ ပညာယိထတံ၊ လတ္တံ။ (ဝေဒနာကိုလည်း ဤနည်းပေး။) အာရုသော၊ တို့။ ယံ ခေါ် ဣဒါ သညံ။ ဇာတံ၊ ပြစ်နေ၏။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားပြစ်နေ၏။ တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတံ၊ ၏။ပ။ အာရုသော၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ် ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ပ။အညထတ္တံ၊ ကို။ ပညာယတံ၊ ၏။”ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဗျာကဓေယျံ၊ ပြေဆိုပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ထူး။ ဝေံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဗျာကဓေယျံ၊ ထူး။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

“အာနန္ဒ၊ နှာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွကောင်းစွ။ပ။ ဗျာကဓေယျာသိတိ၊ ပြေဆိုပါလော့” ဟူသော၊ ဝေံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီး။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။
 ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အနုဓမ္မသုတ်

၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နဿ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး အားလျော်သော(ပုဗ္ဗဘာဂ)အကျင့်ကိုကျင့်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ဂဟန်း၏။ “ဣပေ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိဒါ-ဗဟုလော၊ ငြီးငွေ့ခြင်းများသည်ဖြစ်၍။ ယံ ဝိဟရေယျ၊ အကြင်နေထိုင်။ (ဤယံသဒ္ဓါသည် နိယတ်မပါသော ယံသဒ္ဓါတည်း။) ဝေဒနာယ၊ ၌။ပ။ သညာယ။ပ။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ဖြစ်၍။ ယံ ဝိဟရေယျ၊ ထူး။ ယော၊ အကြင်ဂဟန်းသည်။ ဣပေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ သော်။ ဣဒါ၊ ရုပ်ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍သိ၏။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဂဟန်းသည် ။ ဣဒါ၊ ကို။ ပရိဇာနံ၊ ပိုင်းခြား၍သိသည်ရှိသော်။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပရိဇာနံ၊ သော်။ ဣပမာ၊ ရုပ်မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ပ။ ဝိညာဏမှ။ မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဇာထိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏန၊ အိုခြင်းသေခြင်းမှ။ သောကေဟိ၊ စိုးရိပ်ပူသောခြင်းတို့မှ။ ပရိဝေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ ဒုက္ခေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဒေါမနသေဟိ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုက္ခသွာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိတိ၊ ဟောတော်မူ၏”ဟူသော။ အယံ၊ ဤအကျင့်သည်။ အနုဓမ္မာ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော(ပုဗ္ဗဘာဂ)အကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ခုတိယအနုဓမ္မသုတ်

၄၀။ (အနိစ္စာနုပဿီ၊ အပြုမရှိဟု ဝှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဤမျှသာထူး၏။)

ဆဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ယံ ဣပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရေယျ။ပ။ ယော ဣပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရန္တော။ပ။ ဣပေ ပရိဇာနာတိ။ပ။ သော ဣပေ ပရိဇာနံ။ပ။ ပရိမုစ္စတိ ဣပမာ ယံ ဣပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရေယျာယံ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလံဟု ပါဠိ၌ရှိကြောင်း ခိုကာ၌ပြ၏။ ယော ဣပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရန္တောယံ သောဟု သိ သျှာ ဣ မုတ္တိ၌ရှိ၏။ သိ သျှာ ဣ မုတ္တိအလို ယံ ယော၊ အကြင်ဂဟန်းသည်။ ဣပေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ၌။ ဝိဟရေယျ၊ ထူး။ သော၊ သည်။ပ။ ဣဒါ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ပ။ ဣပမာ၊ မ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏ ဟု သမ္ပန်။

၉-တတိယအနုဓမ္မသုတ်

၄၁။ (ဒုက္ခာနုပဏိ၊ ဆင်းရဲ၏ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဤမျှသာတူး၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-စတုတ္ထအနုဓမ္မသုတ်

၄၂။ (အနတ္တာနုပဏိ၊ အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဤမျှသာတူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဧတုတ္ထော၊ လေးခုမြောက်သော။ နတုပ္ပာကဝဂ္ဂေါ၊ နတုပ္ပာကဝဂ်သည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထို နတုပ္ပာကဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

နတုပ္ပာကေန၊ နတုပ္ပာကအမည်ဖြင့်။ ဝေ၊ နှစ်သုတ်တို့ကို။ ဝတ္ထော၊ ဟောတော်မူအပ်
ကုန်၏။ သိက္ခူဟိ၊ သိက္ခူအမည်တို့ဖြင့်။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်
တို့ကို။ ဝတ္ထော၊ အပ်ကုန်၏။ အာနန္ဒေန ဝ၊ အာနန္ဒအမည်ဖြင့်။ ဝေ၊ ထိုကို။ ဝတ္ထော၊
အပ်ကုန်၏။ အနုဓမ္မဟိ၊ အနုဓမ္မအမည်တို့ဖြင့်။ ဝေ ဒုကာ၊ နှစ်စုံ ၄-သုတ်တို့ကို။ ဝတ္ထော၊
အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-အတ္တဝီပဝဂ်

၁-အတ္တဝီပသုတ်

၄၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ ထည်း။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ (တုပေ၊ သင်တို့သည်။) အတ္တဝီပါ၊ မိမိသာ
လျှင် ကိုင်ကျွန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဘ္ဘသရဏာ၊ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ မှီကုန်
သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာ၊ မိမိမှတပါး အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရဏ၊
နေကြကုန်လော့။ ဓမ္မဝီပါ၊ ဇောကုတ္တရာတရားသာလျှင် ကိုင်ကျွန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍။ ဓမ္မသရဏာ၊ လောကုတ္တရာတရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနည-
သရဏာ၊ လောကုတ္တရာတရားမှတပါး အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရဏ၊
နေကြကုန်လော့။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ အတ္တဝီပါနံ၊ မိမိသာလျှင် ကိုင်ကျွန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်

၁။ အတ္တဝီပါစသည်တို့နှင့် ဓမ္မဝီပါစသည်တို့သည် အနက်အားဖြင့် တူကြ၏။ ပုန်၏။ အတ္တဝေနှင့် ဓမ္မအရသည်
လောကုတ္တရာတရားချည်းတည်း။ အတ္တဝီပါစသော ၆-ပုန်လည်း ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ အနက်
အားဖြင့် အတူတူပင်တည်း။ အတ္ထာ ဝီပေါ(ဝီပေါ ဝိယ)ဝေထသံပြု။ အညံ သရဏံ အညသရဏံ၊ နတ္ထိ အည-
သရဏံ ဝေထသံပြု။

ဖြစ်၍။ အတ္တသရဏာနံ၊ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာနံ၊ မိမိမှ
 တပါး အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတံ၊ နေလိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဓမ္မဒီပါနံ၊
 လောကုတ္တရာတရားသာလျှင် ကိုင်းကျန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မသရဏာနံ၊ လောကုတ္တရာ
 တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာနံ၊ လောကုတ္တရာတရားမှတပါး
 အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတံ၊ နေလိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ “သောက-
 ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊
 ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ကိံ ဇာတိကာ၊ အဘယ်လျှင် ဖစ်မြစ်ရှိကုန်သနည်း။ ကိံ ပယောတိ
 ကာတိ၊ အဘယ်လျှင် အမှန် အစရှိကုန်သနည်း” ဟူသော။ ယောနိ၊ အကြောင်းကို။ ဥပပရိက္ခိ-
 တဗ္ဗာ၊ စူးစမ်းသင်ခြင်အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ တို့သည်။ ကိံဇာတိကာ စ၊
 အဘယ်လျှင် ဖစ်မြစ်ရှိကုန်သနည်း။ ကိံပယောတိကာ၊ အဘယ်လျှင် အမှန်အစရှိကုန်သနည်း။
 (ဣစ ဘိက္ခဝေ စသော ဝါကျသည် နကုလပိတုသုတ်လာ ဣစ ဂဟပတိ စသည့် ဝါကျနှင့်တူ၏။
 အဟံ ချုပ်စသော ဝါကျမပါသည်သာ ထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပဿတေဝ၊ ရုပ်၏သာလျှင်။ အနိစ္စတံ၊ အပြုမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိပရိဏာမံ၊
 ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ဝိရာဂံ၊ ပျက်စီးခြင်းကို။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ (ဝိပရိဏာမံ စသော ၃-ပုဒ်
 သည် နောက်ထည့်ပါ၍။) ဝိဒိတု၊ သိ၍။ “ပုဗ္ဗေစေ ချုပ်၊ ဓမ္မာဉ္စိပြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ တေရဟိ
 စ ချုပ်၊ ယခုအခါ၌ပြစ်သောရုပ်သည်၎င်း။ သဗ္ဗံ ချုပ်၊ အလုံးစုံသော ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အပြုမရှိ။ ဒုက္ခံ၊
 ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မန္တိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ တေ၊ ဤရုပ်ကို။
 ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သပ္ပယုညာယ၊ ဟုတ်မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။
 ပဿတော၊ ရှုသောသူ၏ (သန္တာန်၌။ ပဟိယန္တိ၌ စပ်။) ယေ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါ-
 ယာသာ၊ အကြင်စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း
 တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုစိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း
 ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ပဟိယန္တိ၊ ကင်းပျောက်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုစိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း
 ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့၏။ ပဟာနာ၊ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့်။
 န ပရိတဿတိ၊ မတပ်မက် မစွဲလမ်း။ အပရိတဿံ၊ မတပ်မက် မစွဲလမ်းသည်ရှိသော်။ သုခံ၊
 ချမ်းသာစွာ။ ဝိဟရတိ၊ နေရ၏။ သုခဝိဟာရိ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။
 တဒဂ်နိဗ္ဗုတေတိ၊ ထိုဝိပဿနာဟူသောအကြောင်းဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။
 (မဂ်ဟူသောအကြောင်းဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းအေးသူမဟုတ်၍ တဒဏမ္ပ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးသူ
 ဟူလို။) ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ပဌမံ ဓမ္မာဉ္စိစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဋိပဒါသုတ်

၄၄။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ သက္ကာယသမုဒယဂါမိနိဉ္စ
 ပဋိပဒံ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတရားအပေါင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်စေ
 ထုတ်သော အကျင့်ကို၎င်း။ သက္ကာယနိရောဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော

ခန္ဓာငါးပါးတရားအပေါင်း၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ကို၎င်း။ ဒေသေ-
 သာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ကိ။ သုကာထ၊ နာကြကုန်လော။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယ-
 သမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ (ဣ စ သိက္ခဝေ။ပ။ အတ္တာနံ၊ ပေးမြို့။
 နကုလပိတုသုတ် ဣ စ ဂဟပတိ အသုတဝါစသော ဝါကျ၍။) သိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး
 ကို အတ္တဟု ခြွင်းစသည်ကို။ သက္ကာယသမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ သိက္ခဝေ၊
 တို့။ ဟိ၊ မှန်၏။ သက္ကာယသမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော
 ခန္ဓာငါးပါး တရားအပေါင်း၏ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ဟူသော။ ဣတိ ဣဒံ၊
 ဤစကားကို။ ဒုက္ခသမုဒယဂါမိနိ သမနုပဿနာတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော
 ခြွင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယမေဝ၊ ဤဒုက္ခသမုဒယဂါမိနိ သမနုပဿနာဟူသော အနက်သည်
 သာလျှင်။ ဣ၊ ဤသက္ကာယသမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါဟူသောပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

သိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယနိရောဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး
 တရားအပေါင်း၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော အကျင့်သည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ (ဣ
 သိက္ခဝေ။ပ။အတ္တာနံ၊ ပေးမြို့။ နကုလပိတုသုတ် ဣ စ ဂဟပတိ သုတဝါစသောဝါကျ၍။) သိက္ခဝေ၊
 တို့။ အယံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကို အတ္တဟု မခြွင်းစသည်ကို။ သက္ကာယနိရောဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ မှန်၏။ သက္ကာယနိရောဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ သဘာဝအားဖြင့်
 ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတရားအပေါင်း၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ဟု
 သော။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဒုက္ခနိရောဂါမိနိ သမနုပဿနာတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်စေတတ်သော သစ္စာလေးပါးအားလျော်စွာ ခြွင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယမေဝ၊ ဤဒုက္ခ
 နိရောဂါမိနိ သမနုပဿနာဟူသော အနက်သည်သာလျှင်။ ဣ၊ ဤသက္ကာယနိရောဂါမိနိ
 ပဋိပဒါဟူသောပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အနိစ္စသုတ်

ဣ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ (ဣပံ သိက္ခဝေ။ပ။ဒုဗ္ဘေကို ယဒနိစ္စသုတ် စာပိုဒ် ၁၅-၅၅
 မြို့။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဿ-
 သော၊ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်း၏။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဓိဋ္ဌိ
 တို့ဖြင့် ထစုံတခုသောအာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ ဝိမုတ္တတိ၊ လွတ်မြောက်၏။
 (ဝေဒနာ။ပ။အာသဝေဟိပေးမြို့။) သိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပဓာတုယာ၊ ဣပဓာတ် (ဣပက္ခန္ဓာ)၌။ သိက္ခ
 နော၊ ရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိရုတ္တံ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းပြီးသည်။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ အာသ-
 ဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်မြောက်ပြီးသည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေဒနာဓာတုယာ
 စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဝိမုတ္တတ္တာ၊ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသည်၏ အပြစ်
 ကြောင့်။ ဌိယံ၊ တည်ငြိမ်ပြီး။ ဌိတတ္တာ၊ တည်ငြိမ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တုသိတံ၊ ထက်ဝန်း

၁၅-၅၅ ဝိပဿနာယ စတုပဂ္ဂဉာဏံ သမနုပဿနာ စတုနံ အရိယသစ္စာနံ သပ္ပဒေဝ၊ အနုဓမ္မထော
 ပဿနာတိ၊ ကတော။ ဤသို့ကော။

ဒုက္ခနိရောဂါမိနိ သမနုပဿနာတိ ဣတ္ထ သဟ ဝိပဿနာယ စတုပဂ္ဂဉာဏံ သမနုပဿနာတိ ဝုတ္တံ၊ ဌ။

ကျင် ဖျောင့်ရဲနှစ်သိမ်ပြီ။ သန္တုသီတတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖျောင့်ရဲနှစ်သိမ်ပြီ။ သည်၏ ဖြစ်ကြောင်း။
န ပရိတသတိ၊ မတပ်မက်။ အပရိတသံ၊ မတပ်မက်သည်ရှိသော်။ ပစ္စတ္တညေဝ၊ ကိုယ်တိုင်
သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ငြိမ်းစေ၏။ (ခိ.ကော ဇာတိ စသည်ပေးပြီ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယအနိစ္စသုတ်

၄၆။ (သာဝတ္ထိနိဂါနံ စသောဝါကျတူပြီ။)

ဝေ၊ သို့။ ဧဝံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကို။ ယတာဘူတံ၊ ဧတိုင်း။ သပ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဿတော၊
၏ (သန္တာန်၌)။ ပုပ္ဖန္တာနုဒိဋ္ဌိယော၊ ရွှေအဖို့ကို အစဉ်လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊
မပြစ်ကုန်။ ပုပ္ဖန္တာနုဒိဋ္ဌိနံ၊ ရွှေအဖို့ကို အစဉ်လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ အသတိ-အသတိ၊
မရှိကုန်လတ်သော်။ (ဆဋ္ဌိဝိဘတ် လက္ခဏတ္ထိကြုံ။) အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိယော၊ နောက်အဖို့ကို အစဉ်
လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနံ၊ နောက်အဖို့ကို အစဉ်
လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ အသတိ-အသတိ၊ မရှိကုန်လတ်သော်။ ထာမသော၊ သဿတဒိဋ္ဌိ
ဟူသော အစွမ်းသည်။ ပရာမာသော၊ သီလဗ္ဗတဒိဋ္ဌိဟူသော မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။
န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ထာမသော၊ သဿတဒိဋ္ဌိဟူသော အစွမ်းသည်။ ပရာမာသော၊ သီလဗ္ဗတဒိဋ္ဌိ
ဟူသော မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဝှုပ်သို့၊ ဝှုပ်၌။ ဝေဒ-
နာယ၊ ၌။ သညာယ၊ ၌။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဝိညာဏသို့၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိရုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ အနု-
ပါဒါယ၊ ၌။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ပ၊ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

တောတ္ထံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ထာမသော ပရာမာသောတိ ဒိဋ္ဌိတာမသော စော ဒိဋ္ဌိပရာမာသော စ န ဟောတိ ဤအဋ္ဌကထာ၊
သဿတဒိဋ္ဌိတာမသော စေဝ သီလဗ္ဗတဒိဋ္ဌိပရာမာသော စ န ဟောတိ ပစ္စယထာဝရေ၊ ဤနိကာယီနှင့်အညီ
ပေးသည်။ ထာမောယေဝ ထာမသော၊ သကဓတ္ထ သပစ္စယောဟုကြုံ။ လဟုတော သကဓတ္ထ သဟူသော
သဗ္ဗနိတိသုတ်၌ “သကဓတ္ထ သ” ဟူသော ဟောဝိဘာဝဖြင့် သပစ္စည်းသက်၍ ပုရိသာဒိဂိုဏ်းဖြင့် ပြီး၏။
လဟုသာနိ လဟုသပ္ပတနိ ပုဂံကဲ့သို့တည်း။ ဝေဒုလ္လုနံ ၁၄၄-သုတ်၌လည်း ပုဓတ္ထာ ဇာတော အစေတသော။
ပ၊ သကဓတ္ထဓန္တာမန၊ ပ၊ မနေသုဟု ဆို၏။ သကဏ္ဍံ သပစ္စည်းသက်၍ သ-လောကာ စီရင်၏။

မ ၁-၁၇၃-၌ ထာမသော ပရာမာသော အဘိနိဝိသ ဝေါဟရတ ခိုင်၏။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ထာမသောတိ ဒိဋ္ဌိ
ထာမေန၊ ပရာမာသောတိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေနဟု ဖွင့်၏။ ၎င်းနိကာယ၌ ဒိဋ္ဌိတာမနာတိ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာ
ထာမကတဘာဝေန၊ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေနာတိ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါယပရာမသေန၊ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဟိ ဓမ္မသဘာဝံ အတက္ကမိတော
ပရတော အာမသနေန ပရာမာသောဟု ဖွင့်၏။

သိ-သျှာ-ကံမှတို့၌ ထာမသော ပရာမာသော န ဟောတိ၊ ထာမသော ပရာမာသော အသတိ ခိုင်၏။ ၎င်းမှတို့
အလို ထာမသော ဒိဋ္ဌိ အားအစွမ်းအားဖြင့်၊ ပရာမာသော မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ
မပြစ်။ (ဒိဋ္ဌိအားအစွမ်းရှိသမျှ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်မှု “သီလဗ္ဗတပရာမာသ” မပြစ်ဟူလို။) ထာမသော
အားဖြင့်၊ ပရာမာသော သည်။ အသတိ၊ သော်ဟုသမ္ပန်။

၅-သမနုပဿနာသုတ်

၄၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ ကည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ဧကစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့ သည်၎င်း။ ယေ ဧကစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ အနောကစိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ ဝါ၊ များသောအပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿ- မာနာ၊ ဂုဏ်သည်ရှိသော်။ သမနုပဿန္တိ၊ ဂုဏ်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓေ ဝါ၊ ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုသော်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ တပါးပါးကိုသော်၎င်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ဂုဏ်၏။ ကတမေပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမှ။ (ဣဒံ ဘိက္ခဝေမှစ၍ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ တိုင် ပေးမြဲ။ နကုလပိတုသုတ် ဣဒံ ဘိက္ခဝေ အဿတဝါစသော ဝါကျ၌။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္စေ သမနုပဿနာ၊ ဤဒိဋ္ဌိဟူသော ချမ်းသည်၎င်း။ အဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏သန္တာန် ၌။ အသ္မိတိ၊ ငါပြစ်၏ဟူသော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသည်။ အဝိဂတံ စ၊ မကင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဟောတိ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အသ္မိတိ ခေါ်ပန၊ ငါပြစ်၏ဟူသော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ အဝိဂတေ၊ မကင်းသည်ရှိသော်။ ဧက္ခန္တိယဿ၊ ဧက္ခန္တိ၏၎င်း။ သောတိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း၎င်း။ ဝာနိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း၎င်း။ ဇိတိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း၎င်း။ ပဉ္စန္၊ ငါးပါးကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြိယတို့၏။ အဝက္ကန္တိ၊ ပြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မနော၊ ကမ္မဝိညာဉ်သည်။ ဝါ၊ မနောဓာတ်သည်။ အတ္တိ၊ ပြစ်၏။ ဓမ္မာ၊ အာရုံတရားတို့သည်။ အတ္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ ဓာတု၊ (ဇောဓကဉ္စ) အဝိဇ္ဇာဓာတ်သည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာသပ္ပဿဇေန၊ အဝိဇ္ဇာဟု၍သော ဇောဓကေတု ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဝေဒယိထေန၊ ဝေဒနာသည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ တွေထိအပ်သော။ အဿတဝတော၊ အာဂမ အဝိဂမဟူသော သုတမရှိသော။ အဿ ပုထုဇနဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ ။ အသ္မိတိပိ၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ငါပြစ်၏ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ အယံ၊ ဤဧက္ခန္တိသည်။ ဝါ၊ ဤသုစေသည်သည်။ အယံ၊ ငါသည်။ အသ္မိတိပိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ပြစ်၏ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ထိုပုထု ဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ပြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ၌။ န ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဥဗ္ဗေဒဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မပြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ၌။ ဝုပိ၊ ဝုပိရှိသူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ပြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ၌။ အဝုပိ၊ ဝုပိ မရှိသူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ပြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ၌။ သညိ၊ သညာရှိ သူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ပြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ၌။ အသညိ၊ သညာ မရှိသူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ပြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နေဝသညိနာသည်၊ သညာရှိ သူလည်းမဟုတ် သညာမရှိသူလည်း မဟုတ်ဟူ၍လည်း။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ၌လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဧက္ခန္တိသော ဣန္ဒြိယတို့သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထို အတ္တဟူ၍ တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိမကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာလျှင်။ တိဋ္ဌန္တေဝ ခေါ်၊ ရုပ်သည် နေကုန်သည်သာတည်း။ သုတဝတော၊ အာဂမအဝိဂမဟူသော သုတမရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သား၏ သန္တာန်၌။ အထ၊ ဝိပဿနာကိုနည်းသွင်းရာ အခါပုနောကဉ္စ။

၁။ အသ္မိတိပိဿ ဟောတိစသည်၌ အဿစသည်ကို နိပါတ်မျှ ကြံမှ သမ္ဘိသွားလှ၏။ ပုထုဇနာနှင့် ဝေဒိ အဿကို အနက်ပေးခြင်းသည် ကြံဖန်၍ ပေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။

တ္ထေ၊ ဤကျေစသော ဣန္ဒြေတို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့၌ မသိမှုအဝိဇ္ဇာသည်။ ယဟိ ယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ အရဟတ္တဖက်ညွှန်ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥပ္ပဗ္ဗတိ၊ ပြစ်၏။ တဿ၊ ထိုအရိယာ သာဝက၏။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ပျောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ၊ အရဟတ္တဖက်ညွှန်ဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏ သန္တာန်၌။ အသ္မိတိပိ၊ ငါပြစ်၏ဟူ၍လည်း။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ပ။ နေဝသည်နာသည်၊ သည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍လည်း။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဣတိ၊ ဤ။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဓန္ဒလုတ်

၄၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ဓန္ဒတို့ကို၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဥပါဒါနိတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ ဝေသေဿာမိ၊ ဘောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားတော်ကို။ သုဏာထ၊ နာယုကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ကတမေ၊ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိဉ္စပံ၊ အကြင်ရှုပ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဝါ၊ အတွင်း အဇ္ဈတ္တလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဝါ၊ ပြင်ပ ဗဟိဒ္ဓလည်းဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိဉ္စပံ၊ အကြင်ရှုပ်သည်။ ဩဠာရိကံ၊ ဝါ၊ ရှန်ရင်းသော ဩဠာရိကလည်းဖြစ်သော။ သုရမံ၊ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သော သုရမလည်း ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိဉ္စပံ၊ အကြင်ရှုပ်သည်။ ဟိနံ၊ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏိတံ၊ ဝါ၊ မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိဉ္စပံ၊ သည်။ ဗုရေ၊ ဝါ၊ အဝေးလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ၊ ဝါ၊ အနီးလည်းဖြစ်သော။ (ပဌမန္တနိပါတ်ပုဒ်များတည်း။) ယံရှုပ်၊ အကြင်ရှုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) အယံ၊ ဤရှုပ်ကို။ ဝုပက္ခန္ဓာ၊ ဝုပက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဝေဒနာစသော လေးပါးကို လည်း ဤနည်းမိုး၍ပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤရှုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ကတမေ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာသဝံ၊ အာသဝေတကူဖြစ်သော။ ဝါ၊ အာသဝတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဥပါဒါနိယံ၊ ဥပါဒါနိ တို့သည် စွဲလမ်းအပ်သော။ ဝါ၊ ဥပါဒါနိတို့၏အာရုံဖြစ်သော။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိ ဉ္စပံ၊ သည်။ ပ။ သာသဝံသော။ ဥပါဒါနိယံ၊ သော။ ဗုရေ၊ ဝါ၊ အဝေးလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ၊ ဝါ၊ အနီးလည်းဖြစ်သော။ ယံရှုပ်၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအာသဝ အာရုံ ဥပါဒါနိအာရုံဖြစ်သောရှုပ်ကို။ ဝုပပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝုပပါဒါနက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤအာသဝအာရုံ ဥပါဒါနိအာရုံဖြစ်ကုန်သော ရှုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ။

အဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သောဏသုတ်

၄၉။ (ဝေ ပေ သုတ် စသည် ပေးမြဲ။) သောဏံ၊ သောဏမည်သော။ ဂဟပတိပုတ္တံ၊ သူကြွယ်၏ သားကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။

သောဏ၊ သောဏ၊ ယေ ဧကေဝိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဧကေဝိ ပြာဟူဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ အနိစ္စေန၊ အမြဲမရှိသော။ ဒုက္ခေန၊ ကင်းရဲသော။ ဝိပရိကာမဓမ္မေန၊ မောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဝုပေန၊ ရုပ်ဖြင့်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ သေယျော၊ မြတ်သူသည်။ အသ္မိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ဝှုကုန်၏။ “အဟံ၊ သည်။ သဒိသော၊ တူသောသူသည်။ အသ္မိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ဝှုကုန်၏။ “အဟံ၊ သည်။ ဟိနော၊ ယုတ်သောသူသည်။ အသ္မိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ဝှုကုန်၏။ (တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) ယထာဘူတဿ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို။ အဒဿနာ၊ မသိမမြင်ခြင်းမှ။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကိံ သမနုပဿန္တိ၊ အဘယ်မှာ ဝှုနိုင်ကုန်သနည်း။ (အနိစ္စာယ ဝေဒနာယ စသော လေးဝါကျကိုလည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါလော့။)

သောဏ၊ သောဏ၊ ယေ စ ခေါ ဧကေဝိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ စ ခေါ ပြာဟူဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ အနိစ္စေန၊ သော။ ဒုက္ခေန၊ သော။ ဝိပရိကာမဓမ္မေန၊ သော။ ဝုပေန၊ ရုပ်ဖြင့်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ သေယျော၊ မြတ်သည်။ အသ္မိတိပိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း။ န သမနုပဿန္တိ၊ မရှုကြကုန်။ “အဟံ၊ သည်။ သဒိသော၊ တူသောသူသည်။ အသ္မိတိပိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း။ န သမနုပဿန္တိ၊ မရှုကြကုန်။ “အဟံ၊ သည်။ ဟိနော၊ ယုတ်သောသူသည်။ အသ္မိတိပိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍လည်း။ န သမနုပဿန္တိ၊ မရှုကြကုန်။ (တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) ယထာဘူတဿ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို။ ဒဿနာ၊ သိမြင်ခြင်းမှ။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကိံ န သမနုပဿန္တိ၊ အဘယ်မှာ မဝှုနိုင်ပဲရှိပါကုန်သနည်း။

သောဏ၊ သောဏ၊ တံ၊ ထိုငါဘုရားမိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့ သောစကားကို။ ကိံ မညသိ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ ဝုပံ၊ ရုပ်သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ပေးခံတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ယံ ပန၊ အကြင်ရုပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာသလော။ ဣတိ၊ ဤ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲပါ၏။ ယံ ပန၊ အကြင်ရုပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ မောက်ပြန်သောသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ “တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ရုပ်သည်။ သော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း” ဟူ၍။ သမနုပဿသံ၊ ဝှုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ၊ လျှောက်ပတ်သလော။ ဣတိ၊ ဤ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တေ၊ ဤသို့ ဝှုခြင်းသည်။ နောဟိ၊ မလျှောက်ပတ်ပါ။ (ဝေဒနာစသည်ကို ဤနည်း ပေး။ ဧဝံ ပဿံ စသည်ကိုလည်း နိစ္စသုတ် စာပိုဒ် ၁၂-၅၅ ပေး။)

သတ္တမံ၊ ဝှုရန်အမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ကိံမညတြ ယထာဘူတဿ အဒဿနာတိ ယထာဘူတဿ အဒဿနတော အညံ ကိံ သေယျ၊ အဒဿနံ အညာဏယေ ဘဝယျာတိ အတ္တာ၊ ဤအဋ္ဌကထာ၊ အညံ ကိံ သေယျာတိ အညံ ကိံ ကာရဏံ သေယျ၊ ဤဂီကာ၊ ဤအဋ္ဌကထာဂီကာတို့၏အစဉ်သည် အဓိပ္ပါယ်ပွင့်မြတ်၏။ အကြောင်းကား ယေ ဧကေဝိ ဟူသော အနိယမ၏ နိယမသဒ္ဒါ အစဉ်မပါသောကြောင့်တည်း။ သို့ဖြစ်၍ ဤနိဿယ၌ အပြည့်အစုံ သမ္ပန် လိုက်သည်။ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဟုတ်မှန်တိုင်းကို မသိခြင်းမှ ကြည့်၍ ဝါ ဟုတ်မှန်တိုင်း မသိခြင်းကို ဖယ်ထားပြီး အဘယ်မှာ ဝှုနိုင်ကုန်သနည်း။ ဟုတ်မှန်တိုင်းကို မသိ၍ ဝှုကြကုန်သည်ဟူလို။

ဂ-ခုတိယသောဏသုတ်

၅၀။ (ဝေ မေ သုတ် စသည်ပေးပြီ။) သောဏံ၊ သော၊ ဂဟပတိပုတ္တံ၊ ကိ၊ ဘဂဝါ၊ သည်—
 သောဏ၊ သောဏ။ ယေဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေဟိ ကေစိ
 ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုတ္တားတို့သည်၎င်း။ ဝှံ၊ ဝှံ၊ ကိ၊ နပုဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ဝှံပသမုဒယံ၊
 ဝှံပြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ နပုဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ဝှံပနိရောဓံ၊ ဝှံ၏ချုပ်ရာကို။ နပုဇာနန္တိ၊ ကုန်။
 ဝှံပနိရောဂေါမိနိံ၊ ဝှံ၏ချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းပြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ နပုဇာနန္တိ၊
 ကုန်။ ဝေဒနံ၊ ကိ၊ ပ။ ဝိညာဏနိရောဂေါမိနိံ၊ သော၊ ပဋိပဒံ၊ ကိ၊ နပုဇာနန္တိ၊ ကုန်။ သောဏ၊
 သောဏ။ တေ သမဏာ ဝါ၊ ထိုကို၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုကို၎င်း။ မေ ငါဘုရား၏။ သမဏေ-
 သု ဝါ၊ ထို၌လည်း။ န သမဏသမ္ပတာ၊ သမဏ ဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ ထို၌လည်း။
 န ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ ဗြာဟ္မဏ ဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ တေ အာယသ္မန္တော၊ ထိုအရှင်တို့သည်။
 သာမညတ္ထံ ဝါ၊ သမဏအဖြစ်ဟူသောမဂ်၊ ဖိုလ်အကျိုးကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်ဟူသော
 မဂ်၊ ဖိုလ်အကျိုးကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ပင်လျှင်။ သယံအဘိညာ၊
 ကိုယ်တိုင်သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဗ္ဗံ၊ န စ ပန ဝိဟရန္တိတိ၊ မနေနိုင်ကြ
 ကုန်ဟူသော။ ဝေ၊ ကိ၊ အဝေါ စ၊ ဖိနိတောံပုပ္ဖိ။ (ဣတိတလုံးကျေ။)

သောဏ၊ သောဏ။ ယေ စ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ စ ခေါ
 ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုတ္တားတို့သည်၎င်း။ ဝှံ၊ ကိ၊ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဝိညာဏနိရော-
 ဂေါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကိ၊ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ သောဏ၊ သောဏ။ မေ ငါဘုရားသည်။ တေ စ ခေါ
 သမဏာ ဝါ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို၎င်း။ တေ စ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုပုတ္တားတို့ကို၎င်း။ မေ ငါဘုရား
 ၏။ သမဏေသု စေတံထို၌လည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏေသု စ၊
 ထို၌လည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ တေ စ ပန အာယသ္မန္တော၊ ထိုအရှင်
 တို့သည်လည်း။ သာမညတ္ထေဝ၊ သမဏအဖြစ်ဟူသောမဂ်၊ ၎င်းမဂ်၏အကျိုး ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မ
 ညတ္ထံ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်ဟူသော မဂ်၊ ၎င်းမဂ်၏အကျိုး ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ ခွဲသာလျှင်။
 သယံအဘိညာ၊ ၍။ သစ္စိကတွာ၊ ၍။ ဥပသမ္ပဗ္ဗံ၊ ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၏။

အဋ္ဌမံ ဝှံရံပြာဏံသောသုတ်တည်း။

၉-နန္ဒိကွယသုတ်

၅၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အနိစ္စညေဝ၊ မမြဲသည်
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝှံ၊ ဝှံ၊ ကိ၊ “အနိစ္စန္တိ၊ အပြုမရှိ”ဟူ၍။ ပဏတိ၊ ဝှံအံ။ အဏ၊ ထိုရဟန်း၏။
 သာ၊ ထိုအနိစ္စဟူ၍ခြင်းသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (မှန်ကန်သော သိခြင်း) သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သမ္မာ၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ ပဏံ၊ ဝှံသည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နန္ဒိကွယာ၊ နန္ဒိ၏
 ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ ဖုဂက္ခယော၊ ဖုဂ၏ကုန်ခန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖုဂက္ခယာ၊ ဖုဂ၏

၁။ သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါတိ ဓတ္ထ အနိယမေေါ သာမညေဝ ဗြဟ္မညေ၊ ဥပသတ္ထာပိ ငန
 အတ္ထော နာမ အနိယမေလံ ဓမ္မိတဗ္ဗံ။ ဤသံဌ ၂နိဒါနတွ စာပိုဒ် ၁၃-အပွင့် ။

သာမညဘူတော အတ္ထော သာမညတ္ထော၊ မေေါ။ သာမညဏ အတ္ထောထိ သာမညတ္ထော၊ ဖလန္တိ။ ပ။
 မဋိ ၂၄၁၆-စာပိုဒ်။

ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ နန္ဒိကွယော၊ နန္ဒိ၏ကုန်ခန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း ၊ နန္ဒိရာဂက္ခယာ၊ နန္ဒိရာဂမည်သော တဏှာ၏ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိပုတ္တံ၊ ကိလသာတို့မှ လွတ်ပြီ။ “သုဝိပုတ္တန္တိ၊ ကောင်းစွာ ကိလသာတို့မှလွတ်ပြီ” ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းမှီး၍ပေး။) ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဓုတိယနန္ဒိကွယသုတ်

၅၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝုပ္ပံ၊ ဝှမ်းကို။ ယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်း အားဖြင့်။ မနသိကဓရာထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော။ ဝုပါနိစ္စတဉ္စ၊ ဝှမ်း၏အမြဲမရှိသည်၏ အပြစ်ကို လည်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမနုပဿထ၊ ခွဲကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝုပ္ပံ၊ ကို။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ မနသိကဓရာန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ရှိသော်။ ဝုပါနိစ္စတဉ္စ၊ ဝှမ်း၏ အမြဲမရှိသည်၏အပြစ်ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ သမနုပဿန္တော၊ ခွဲသည်ရှိသော်။ ဝုပသ္မိံ၊ ဝှမ်းသို့။ ဝှမ်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ပ။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းမှီး၍ပေး။) ဣတိ၊ ၎င်း။

၁၁မံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

ပဉ္စမေ၊ ငါးခုမြောက်သော။ အတ္ထပိပဝဂ္ဂေါ၊ အတ္ထပိပဝဂ်သည်။

နိဗ္ဗိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုအတ္ထပိပဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိးကား—

အတ္ထပိပါ၊ အတ္ထပိပသုတ်၎င်း။ ပဋိပဒါ၊ ပဋိပဒါသုတ်၎င်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စသုတ်၊ ဓုတိယအနိစ္စသုတ်တို့သည်။ ယောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမနုပဿနာ၊ သမနုပဿနာသုတ်၎င်း။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓသုတ်၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သောဏာ၊ သောဏသုတ်၊ ဓုတိယသောဏသုတ်တို့၎င်း။ နန္ဒိကွယေန၊ နန္ဒိကွယအမည်ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ ကုန်သော။) ဒွေစ၊ နှစ်သုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ တည်း။

မူလပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

တဿ မူလပဏ္ဏာသကဿ၊ ထိုမူလပဏ္ဏာသက၏။ ဝဂ္ဂုဒ္ဓါနံ၊ ဝဂ်ဥဒ္ဓါနိးကား—

နကုလပိတာ၊ နကုလပိတုဝဂ်၎င်း။ အနိစ္စောစ၊ အနိစ္စဝဂ်၎င်း။ ဘာဓော၊ ဘာဝဂ်၎င်း။ နတုမှာကေနစ၊ နတုမှာကဝဂ်၎င်း။ (နာ=ပစ္စတ္တတ္ထ။) အတ္ထပိပေန၊ အတ္ထပိပဝဂ်၎င်းတည်း။ (၎င်းနည်း။) တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပဌမေ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ပညာသော၊ သုတ် ၅၀-ရှိသော ပဏ္ဏာသကဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁။ နန္ဒိနှင့်ရာဂ အတူတူပင်။ သို့သော် နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဖြင့် ငြီးငွေ့လျှင် နန္ဒိခေါ် တဏှာကုန်ခန်း၏။ ဝိရာဂါ နုပဿနာဖြင့် တပ်မက်ခြင်းကင်းလျှင် ရာဂခေါ် တဏှာကုန်ခန်း၏။ ဤနန္ဒိကွယနှင့် ရာဂက္ခယဖြင့် မက်ကိုပြစ်၊ ဆိုလတ္တံ့။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ ဝိပုတ္တံ ဖြင့် ဝိလိက်ပြစ်။

(၆) ဒုပယဝဂ်

ဒုပယသုတ်

၅၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပယော၊ (တဏှာ မာန ဝိဇ္ဇိ၏ အစွမ်းအား ဖြင့်) ခန္ဓာငါးပါးသို့ ကပ်ရောက်တတ်သူသည်။ အဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ မလွတ်။ အနုပယော၊ ခန္ဓာငါးပါးသို့ ကပ်ရောက်ခြင်း မရှိသူသည်။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိညာဏံ၊ ကမ္မဝိညာဏ်သည်။ တိဋ္ဌမာနံ၊ တည်သည်ရှိသော်။ ဝုပ္ပယတံ ဝါ၊ ရုပ်သို့ ကပ်ရောက်သည် ဖြစ်၍လည်း။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ဝုပ္ပါရမ္မဏံ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသော။ ဝုပ္ပပတိဋ္ဌံ၊ ရုပ်လျှင်တည်ရာ ရှိသော ဝိညာဉ်သည်။ နန္ဒုပယေစနံ၊ နှစ်ဘက်တတ်သော တဏှာသွန်းလောင်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝုပ္ပိံ၊ တိုးပွားခြင်းသို့။ ဝိဇ္ဇိဋ္ဌံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက် ရာ၏။ ဝေဒနယံ ဝါ၊ ဝေဒနာသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍လည်း။ ပ။ သညပယံ ဝါ၊ သညာသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍လည်း။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခါရပယံ ဝါ၊ သင်္ခါရသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍ လည်း။ ပ။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ တရံဘယောကံသော သူသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဝုပ္ပါ၊ ရုပ်မှ။ အညတြ၊ ၍။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာမှ။ အညတြ၊ ၍။ သညာယ၊ သညာမှ။ အညတြ၊ ၍။ သင်္ခါရေဟိ၊ သင်္ခါရတို့မှ။ အညတြ၊ ၍။ ဝိညာဏာ၊ ကမ္မဝိညာဉ်၏။ အာဂတိံ ဝါ၊ လားရောက်၎င်း။ ဂတိံ ဝါ၊ သွားရောက်၎င်း။ စုတိံ ဝါ၊ ရွေ့ရှားခြင်းကို၎င်း။ ဥပယတ္တိံ ဝါ၊ ပြစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဝုပ္ပိံ ဝါ၊ တိုးပွားခြင်းကို၎င်း။ ဝိဇ္ဇိဋ္ဌံ ဝါ၊ စည်ပင်ခြင်းကို၎င်း။ ဝေပုလ္လံ ဝါ၊ ပြန်ပြောခြင်းကို၎င်း။ ပညာပေသာမိတိ၊ သိစေအံ့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဝေံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၎်။ ဝုပဓာတုယာ၊ ဝုပဓာတ်၌။ ဖဂေါ၊ ဖဂကို။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ် သည်။ စေ ယောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဖဂာ၊ ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဝေ၊ စိန္တတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိညာဏာ၊ ကမ္မဝိညာဉ်၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ န ယောတိ၊ မဖြစ်။ ပ။ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်ရာမရှိသော။ တံ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်။ အဝိဇ္ဇိဋ္ဌံ၊ စည်ပင်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍။ အနဘိသေစူ၊ (ပဋိသန္ဓေကို) မပြုပြင်မှု၍။ ဝါ- (ပဋိသန္ဓေကို) မဖြစ်စေမှု၍။ ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဋ္ဌိတံ၊ တည်ငြိမ် ၎်။ (အကြောင်း ၄၆-စာပိုဒ်၌ပေးခဲ့ပြီ)

ပဌမံ ဓမ္မဗျူဟာသောသုတ်တည်း။

၁။ ဥပယောဟိ တဏှာ မာန ဝိဇ္ဇိဝသေန ပဉ္စက္ခန္ဓေ ဥပဂတော၊ ဤ-၉ ဥပေတိထိ ဥပယော၊ ကထမုပေတိ ? တဏှာမာနဝိဇ္ဇိဝသေန၊ ဤ ဋီ။

၂။ ယောသမ္ဘိသည်။ နိယတိမဲ့သော သမ္ဘိဖြစ်၍ “တရံဘယောကံသော သူသည်” ဟု အနက်သဖွန် ထိုက်သည်။ ယောဟိ ယော ကောမိဟု ကြံဖွယ်ရှိ၏။

၂-ဗီဇသုတ်

၅၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗီဇောတာနိ၊ ပျိုးစေ့တို့သည် ။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ ကထမာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း။ မူလဗီဇံ၊ အမြစ်ပျိုးစေ့၎င်း။ ခန္ဓဗီဇံ၊ ပင်စည်ပျိုးစေ့၎င်း။ အဂ္ဂဗီဇံ၊ အညွန့်ပျိုးစေ့၎င်း။ ဖလဗီဇံ၊ အဆစ်ပျိုးစေ့၎င်း။ ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သော။ ဗီဇဗီဇညေဝ၊ အစေ့ပျိုးစေ့သာလျှင်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အခဏ္ဍာနိ၊ မကျိုးမကွဲကုန်သော။ အပုတိကာနိ၊ မပုပ်ဆွေးကုန်သော။ အဝါတာတပဟတာနိ၊ လေ့ နေပူ တို့ဖြင့် မထိခိုက်ကုန်သော။ သာရာဒါနိ၊ ယူဆပ်သောအနှစ်ရှိကုန်သော ။ သုခသယိတာနိ၊ ကောင်းစွာထားဆပ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စ ပဉ္စ ဗီဇောတာနိ၊ ဤငါးမျိုးသောပျိုးစေ့တို့သည်လည်း။ အဿ၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ပထဝီ စ၊ မြေသည်လည်း။ န အဿ၊ မရှိရာ။ အာပေါ စ၊ ရေသည်လည်း။ န အဿ၊ မရှိရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဗီဇောတာနိ၊ ဤငါးမျိုးသောပျိုးစေ့တို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ သို့။ ဝိဂ္ဂုဠိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇေယျုံ အပိန၊ ထောက်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော် မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧဝံ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အခဏ္ဍာနိ၊ မကျိုးမကွဲကုန်သော။ ပ။ သုခသယိတာနိ၊ ကောင်းစွာထားဆပ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စ ပဉ္စ ဗီဇောတာနိ၊ တို့သည်လည်း။ အဿ၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ပထဝီ စ၊ မြေသည်လည်း။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ အာပေါ စ၊ ရေသည်လည်း။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဗီဇောတာနိ၊ ဤငါးမျိုးသောပျိုးစေ့တို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ သို့။ ဝိဂ္ဂုဠိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇေယျုံ အပိန၊ ထောက်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ မှန်ပါဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတု သေယျထာပိ၊ မြေကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ(ဝှပကန္တာစသောခန္ဓာလေးပါး)တို့ကို ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်ဆပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာပေါဓာတုသေယျထာပိ၊ ရေကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နန္ဒိရာဂေါ၊ နှစ်သက်စွဲမက်တတ်သော တဏှာကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ဆပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ ဗီဇောတာနိ သေယျထာပိ၊ ငါးမျိုးသော ပျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သာဏာရံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကမ္မ ဝိညာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ဆပ်၏။ (အကြောင်း ၅၃-ဓာဝိဒိဋ္ဌ။)

ဇုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဥဒါနသုတ်

၅၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တဗြ ခေါ၊ ထိုသာဝတ္ထိမြို့ဧတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “နော စေ၊ အဿံ၊ အတ္တဟုစွဲလမ်းသောငါ အကယ်၍မရှိငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏(အတ္တဟုစွဲလမ်းမှုကြောင့်ဖြစ်သော)ခန္ဓာငါးပါးသည်။ နော စ သိယာ၊ မရှိတော့ရာ။ န

၁။ ဗီဇောတာနိတိ ဗီဇာနိဋ္ဌ။ ဗီဇောတာနိတိ ဇာတ-သစ္စေါပဒုပုရဏဓတ္တန္တိ အာဟ “ဗီဇာနိ”တိ၊ ဋီ။
 ၂။ သာရာဒါနိတိ ဂဟိတသာရာနိ ပထိဋ္ဌိတသာရာနိ၊ ဋ္ဌ။ သာရ...အာဝါန။ အာ...ဝါ-ဂဟဏတ္ထတည်း။ တဏှုလသာရဿ အာဝါနတော သာရာဒါနိ။ ဋီ။
 ၃။ စတသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိယောတိ ကမ္မဝိညာဏဿ အာရပ္ပဏာဘူတာ ဝှပါဒယော စတ္တာဓရာ ခန္ဓာ၊ စေ ဟိ အာရပ္ပဏဝသေန ပထိဋ္ဌာဘူတတ္တာ ပထဝီဓာတုသယိသာ။

အဘဝိဿ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ အကယ်၍ မရှိခဲ့ငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏အနာဂတ် ပဋိသန္ဓေသည်။ န ဘဝိဿတီတိ၊ မဖြစ်တော့လတ္တံ့ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ အဓိမုစ္စမာနော၊ နှလုံးသွင်း သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဩရမ္မာဂိယာနိ၊ အောက်ကာမဘုံသို့ ချဉ်းကပ်တတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ဆိန္ဒေယျာတိ၊ ဖြတ်စွမ်းနိုင်၏” ဟူသော။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေသိ၊ မြက်ဆိုတော်မူပြီ။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မြက်ဆိုတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အညတဓော၊ တပါး သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (ဆိန္ဒေယျာဉ်စပ်။) ‘နော စေ အဿံ၊ အတ္တဟု စွဲလမ်းသောငါ အကယ်၍ မရှိငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏ (အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော) ခန္ဓာငါးပါးသည်။ နော စ သိယာ၊ မရှိပေရာ။ န အဘဝိဿ၊ အနာဂတ် ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ အကယ်၍ မဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏အနာဂတ်ပဋိသန္ဓေသည်။ န ဘဝိဿတီတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ အဓိမုစ္စမာနော၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဩရမ္မာဂိယာနိ၊ အောက်ကာမဘုံသို့ ချဉ်းကပ်တတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဆိန္ဒေ- ယျာတိ၊ ဖြတ်စွမ်းနိုင်ပါသည်” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ထားပြီ။

(ဣဓ ဘိက္ခု။ ပ။ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တနံ ဝါကျကို နကုလပိတုသုတ် ဣဓ ဂဟပတိ အသုတဝါ သေဉ်ကို ချဉ် အနက်ပေ။)

☞ သော၊ ထိုပုထုဇဉ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အပြုမရှိသော။ ဝှုပ်၊ ရုပ်ကို။ “ဝှုပ်၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စန္တိ၊ အပြု မရှိ” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (အကြွင်းတူ၏။)

ဇုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘောရှိသော။ ဝှုပ်၊ ကို။ “ဝှုပ်၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲ၏” ဟူ၍။ ယထာ- ဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (အကြွင်းတူ၏။)

အနတ္တံ၊ အတ္တမဟုတ်သော။ ဝှုပ်၊ ကို။ “ဝှုပ်၊ သည်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်” ဟူ၍။ ယထာ- ဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (အကြွင်းတူ၏။)

သင်္ခတံ၊ အကြောင်းလေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်သော။ ဝှုပ်၊ ကို။ “ဝှုပ်၊ သည်။ သင်္ခတန္တိ၊ အကြောင်းလေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်သော သဘောတည်း” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပ- ဇာနာတိ၊ မသိ။ ပ။ “ဝှုပ်၊ ရုပ်သည်။ ဝိဘဝိဿတီတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ပ။ “ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဘဝိဿတီတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။

(သုတဝါ စ ဝေါ ဘိက္ခု။ ပ။ သမနုပဿတိ ဝါကျကို နကုလပိတုသုတ် ဣဓ ဂဟပတိ သုတဝါ စသော ဝါကျကို ချဉ် အနက်သမ္ပန်။)

သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ အနိစ္စံ၊ သော။ ဝှုပ်၊ ကို။ “ဝှုပ်၊ သည်။ အနိစ္စန္တိ၊ အပြုမရှိ” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပ။ “ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဘဝိဿတီတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

☞ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဝှုပ်ဿ၊ ရုပ်၏။ ဝိတဝါ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ချဉ်ခြင်းဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ပ။ သညာယ၊ ၏။ ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ ဝိဘဝါ၊

ပျက်စီးခြင်းကို ချုပ်ချင်းခြင်း (ဓမ္မံ ကို၊ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို၊ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း၊ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်၊ (ဆိန္ဒေယျံ စစ်။) “နော စေ အသံ၊ အတ္တဟုစွဲလမ်း သောငါ အကယ်၍မရှိငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏ (အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော) ဓမ္မာငါးပါး သည်။ နော စ သိယာ၊ မရှိပေရာ။ န အဘဝိဿ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံမဖြစ်ခဲ့ ငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏အနာဂတ် ပဋိသန္ဓေသည်။ န ဘဝိဿတိတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ အဓိပ္ပာယ်မှာနော၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေ၊ သို့။ အဓိပ္ပာယ်မှာနော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဆိန္ဒေယျ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပဿတော၊ ခွဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အနန္တရာ၊ အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝိပဿနာသည် အနန္တရပစ္စည်း တပ်သည်ဖြစ်၍။ အာသဝါနံ ဝယော၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်သည်။

၁။ ဓမ္မဿ ဝိဘဝါတိ ဝိဘဝဒဿနေနာဋ္ဌ။ ဝိဘဝေါတိ ဥက္ကရပစလောပေန ဝုတ္တန္တိ အာဟ ဝိဘဝဒဿနေ နာဘိ ဝိ၊ ဝိဘဝေါဟု ဝိဘဝဒဿနေကိုစကား၍ “ဓမ္မဿ ဝိဘဝေါ” စသည်ရှိလျှင် “ဓမ္မဿ ၏။ ဝိဘဝေါ ပျက်စီးခြင်းကို ချုပ်ချင်းသည်။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိဘဝေါ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ချုပ်ချင်းသည်။ ဟောထိ၊ ၏”ဟု သမ္ပန်။ ဤ သော ဓမ္မဿ ဝိဘဝေါ စသော ဝါကျဖြင့် အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် ၆-ပါးအထိ ထက်ပိုကိုပြ၏။ ကထံ ပန စသော အပေါ်ကျဖြင့် အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်အထိ ထက်ပိုကိုပေး၏။ ပါဠိ၌ ထဝါကျခွဲသင့်၏။ ဝေ ခေါ ဘိက္ခု စသောဝါကျကို သီးခြားအပြောကျစေခြင်းဖြင့် ထားသင့်၏။

၂။ အနန္တရာ အာသဝါနံ ဝယော ဟောထိ၌ အနန္တရာကို နပုဒ် အန္တရ ပုဒ်လုပ်ကြံ၍ နတ္ထိ ဖော်ထား ဇာတိယာ အန္တရန္တိ အနန္တရာဟု ဝိညာ ဝနေတ္ထပုဒ်။ ဝိပဿနာ မဂ္ဂဿ အာသဝါနာနန္တရံ နာမ၊ ဖလဿ ပူရာနန္တရံ နာမဟု ဌ၌ ဝိပဿနာနှင့် အနန္တရာကိုအရထူ ထူလျှင်လိင်္ဂထံပွင့်ဆိုသောကြောင့် အနန္တရာပုဒ်၏ အရ ဝိပဿနာရကြောင်း ထင်ရှား၏။ ယင်းသို့ ဝိပဿနာရသည့်အတွက် အညပုဒ်လိင်္ဂလိုက်၍ အနန္တရာ ဣတ္ထိ လိင်္ဂ အာကာရန္တဖြင့် နိပုဒ်ချ၏။ ဌ၌ အနန္တရံဟု နပုဒ်ဖြင့် နိပုဒ်ချသည်ကား ဝိပဿနာဟူသော ပစဝိသေသ ကို မငဲ့ပဲ ပစအားလုံး မွေအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရန် သာမညအခိုက်အတံ့ကိုရည်၍ မိန့်ဆိုခြင်းဖြစ်ရာ၏။ ယင်းသို့ ဌနှင့်ဝိတ္ထိ အညပုဒ်ငဲ့ပုံချင်း ခြား နားသော်လည်း နပုဒ်အန္တရပုဒ်ခွဲပုံ ဟောစွဲတုံပုံချင်းကား မကွဲပြားပေ။ ထိုကြောင့် အနန္တရာ၊ အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဝိပဿနာသည် အနန္တရပစ္စည်းတပ်သည်ဖြစ်၍ ဟု ပေး သည်။

ဇယောကိုလည်း ဇယထိ ဇေတနာတိ ဇယောဟူ၍။ ဣဒါနိ ဥပရိမဂ္ဂလေ ပုစ္ဆန္တောဟူသောဌနှင့် ဥပရိမဂ္ဂ လေန္တိ အဂ္ဂမဂ္ဂလေဟူသော ဝိတ္ထိကိုစကား၍ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် ၂-မျိုးလုံးကောက်။

အနန္တရာ၏အရ ဝိပဿနာနှင့် ဇယော၏အရ အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်ပစ္စည်းပစ္စယပုဒ်ဖြစ်ဟန်ကို သိလိုက ဓမ္မဌာနာ “န-ဒ-မ-ဥ-န-ဝေါ-မဂ်-ဖိုလ်”ဟူသော ဝိထိအစဉ်ကိုသတ်ပြုရာ၏။ ၎င်းပြင် အနန္တရာပုဒ်၏အရ ဝိပဿနာဟူသည် ဝိထိအစဉ်တွင်ပါရှိသော ဝေါဒါနိပင်ဖြစ်သည်ကို၎င်း၊ ၎င်းဝေါဒါနိကို ဝိ-ဌာ-ဝေါ-တြာဟု သုံးနှုန်းသည်ကို၎င်း၊ သတ် ပြုရာ၏။

ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဒါဤသာသနာတော်
 နှ့်။ အဿုတဝါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အတသိတာယေ၊ မထိတ်လန့်ထိုက်သော။ (အတ-
 သိတာယေတိ အတသိတဗ္ဗေ၊ အဘာယိတဗ္ဗေ၊ ဌ။ အတသိတာယေတိ န ဟသံတဗ္ဗေ၊ တာသံ အနာ
 ပုဗ္ဗိတဗ္ဗေ၊ ဋီ။) ဌာနေ၊ အရာ၌။ တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။
 ဟိ၊ မှန်၏။ အဿုတဝတော၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇ္ဇခြင်း။ နော စေ အဿိ၊ အက္ခဟု
 စွဲလမ်းသောငါ အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏ (အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော) ဝိဗ္ဗာ
 ငါပါးသည်။ နော စ သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ န အဘဝိဿ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံ
 အကယ်၍ မဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့။ န ဘဝိဿတိ၊ အနာဂတ်ပဋိသန္ဓေမဖြစ်ရလတ္တံ့ ဟူသော။ ဧသော၊
 ဤသဘောသည်။ တာသော၊ ထိတ်လန့်ကြောင်းတည်း။ (တာသောတိ တာသယေတု တသတိ
 တေသ္မာတိ ကတော၊ ဋီ။)

အနန္တရာဇ်အရ ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါန်ကိုကောက်၍ ခယောအရ မင်္ဂလိကောကံ၌ အနန္တရပစ္စည်း
 ထပ်ခြင်းထင်ရှား၏။ ယုံမှားစွယ်မရှိ။ အကယ်၍ ဖိုလ်ကိုကောက်ခဲ့သော် ဝေါဒါန်နှင့်ဖိုလ်အကြား မင်္ဂလိကံ
 ခြားနေသောကြောင့် မည်သို့ အနန္တရပစ္စည်းထပ်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။

ထိုကို ဌာနှင့်ပြန်ကား— အနန္တရာဇ်အရ ဝိပဿနာခေါ်ဝေါဒါန်သည် ဖိုလ်ကိုထောက်လျှင် ဒုရာနန္တရ၊
 ဘာကြောင့်နည်း ဝေါဒါန်နှင့်ဖိုလ်ကြားဝယ် မင်္ဂလိကံသည့်အတွက် ဝေသောကြောင့်တည်း။ မင်္ဂလိကံထောက်လျှင်
 အာသန္နာနန္တရ၊ ဘာကြောင့်နည်း ဝေါဒါန်နှင့်မင်္ဂလိကံကြား တစ်ခုတစ်ခုခြားခွဲ တဆက်တည်းဖြစ်၍ လွန်စွာနီးကပ်
 သောကြောင့်တည်း။

ဤသို့လျှင် အနန္တရာဇ်အရ ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါန်သည် ခယောဇ်အရ ဖိုလ်အား ဒုရာနန္တရပစ္စယသတ္တိ
 ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၍ ခယောဇ်အရ မင်္ဂလိကံ အာသန္နာနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ ဟူသည်တည်း။

ဋီကာအဆို။ ။ဌနှင့် ဋီ ထိုလိုရင်း မထူးသော်လည်း သိသာစေရန် ဋီ-အဆိုကို ထုတ်ပြုအံ့။ အထက်ပါ
 ဝီထိစဉ်၌ ဥ-န-ဝေါ-ဟုသော ဇောစိတ်တို့သည် ဝိပဿနာဇောစိတ်ချည်းပင် ဖြစ်ရကား
 ထို ဥ-မျိုးတွင် ပါဝင်သော ဝေါဒါန်သည် ဝိပဿနာဂတိကလည်း ဟုတ်၏။ မင်္ဂလိကံ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသကဲ့
 သို့ ဝေါဒါန်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံပြုသောကြောင့် မဂ္ဂဂတိကလည်း ဟုတ်၏။ ယင်းသို့ ဝေါဒါန်တခုတည်းက
 ဝိပဿနာဂတိက မဂ္ဂဂတိက ၂-ဖက်ရ ဖြစ်သောကြောင့် ဝေါဒါန်နှင့် မင်္ဂလိကံ အလွန်နီးနီးကပ်ကပ် အနန္တရ
 ပစ္စည်းထပ်ပုံ ထင်ရှား၏။ ထိုကြောင့် အာသန္နာနန္တရဟု နာမည်ပေးကာ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသော ဟု၏။

အရဟတ္တဖိုလ်သည် ဝိပဿနာဂတိက၊ မဂ္ဂဂတိက ၂-ဖက်ရ မဟုတ်။ မဂ္ဂဂတိကဟူသော တဖက်ပုသာ
 ဖြစ်၏။ မှန်၏။ မင်္ဂလိကံ နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုသကဲ့သို့ ဖိုလ်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံပြု၏။ မင်္ဂလိကံ ကိလေသာ
 ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ဖိုလ်လည်း ဆောင်ရွက်၏။ မင်္ဂလိကံ လောကုတ္တရာဇောတ်ဖြစ်သကဲ့သို့
 ဖိုလ်လည်း လောကုတ္တရာဇောတ်တည်း။ ယင်းသို့ အာရုံကိစ္စ၊ ဇောတ်အားဖြင့် တူသောကြောင့် ဖိုလ်သည်
 (မင်္ဂနှင့် အလားတူသော) မဂ္ဂဂတိကဖြစ်၏။ ဝိပဿနာဂတိက မဟုတ်။

ယင်းသို့ဖိုလ်ဖြစ်လျက် မင်္ဂလိကံထောက်လျှင် ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါန်နှင့် ဖိုလ်သည် မင်္ဂလိကံခြားဆီး
 နေ၍ ဝေက္ခာနေဝေကာမူ အနန္တရာ အာသဝါန် ခယော ဟောတိ၌ အနန္တရာဟူသောစာမည်ကို သုံးနှုန်းနိုင်၏။
 သို့သော် မူလအနန္တရပစ္စည်းကား ပတယ်နိုင်ရကား အဋ္ဌကထာ၌ (ဝိပဿနာ) ဝေယ ဒုရာနန္တရံနာမဟု မိန့်တော်
 မူသည် ဟု၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း၊ သုတဝါ စ ခေါ၊ သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယသာဝကသည်။ အတသိတာယေ၊ မထိတ်လန့်ထိုက်သော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သုတဝတော၊ သုတရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ “နော စေ အဿံ၊ ဆံ၊ မေ၊ သည်။ နော စ သိယာ၊ ရာ၊ န အဘဝိဿ၊ ဆံ။ န ဘဝိဿထိတိ၊ လတ္တံ” ဟူသော။ သော၊ ဤသဘောသည်။ တာသော၊ ထိတ်လန့်ကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ (အကြောင်း ၅၃-စာပိုဒ်၅။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ စံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အနန္တရာ၊ အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝိပဿနာသည် အနန္တရပစ္စည်း တပ်သည်ဖြစ်၍။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တထိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဥပါဒါနပရိပစ္စေသုတ်

၅၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စုက္ခါးပါးတို့တည်း။ ကတမေပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ဝုပ္ပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝုပ္ပပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ သညပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေတို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယာဝကံဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ စတုပရိဝရံ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့ကိုပြန်လှန်လှည့်လည်သောအားဖြင့်။ ဝါ-လေးပါးသောသစ္စာတို့ကို ပြန်လှန်လှည့်လည်သည်ကိုပြစ်။ (စတုပရိဝရန္တံ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ စတုန္တံ ပရိဝရနဝသေန။ ဌ။ စတုန္တံ ပရိဝရနဝသေနာတိ၊ ပစ္စေကက္ခန္ဓေသု စတုန္တံ အရိယသစ္စာနံ ပရိဝရနဝသေန။ ဝိ။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ န အဗ္ဗညာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မမူသေး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည် ငါးထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တိ မာရ်မင်းပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်နှင့်ဆယ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာသနာတိုင်းပရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိနတ်မင်း၊ ကြွင်းသောလူတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ “အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အမြတ်မရှိသော။ ဝါ-အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ သပ္ပာသဗ္ဗောမိ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သပ္ပညတဉာဏ်ကို။ အသိသမ္ပုဓ္စေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ” ဟူ၍။ နေဝပစ္စညာသိ၊ ဝန်ခံတော်မမူ။ ဘိက္ခဝေတို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယထော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ စတုပရိဝရံ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့ကို ပြန်လှန်လှည့်လည်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့ကို ပြန်

ဆိုလိုရင်းအချုပ်ကား ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါနံသည် မဂ္ဂတိကဖြစ်ခဲ့လျှင် ဝိပဿနာနှင့် ဖိုလ်ကြားစာ အနန္တရဟု သုံးနိုင်၏။ သို့မဟုတ် ဖိုလ်သည် မဂ္ဂတိက ဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း ဝိပဿနာနှင့် ဖိုလ်ကြားကို အနန္တရဟု ခေါ်ဆိုနိုင်တော့၏။

ဝိပဿနာနှင့် မဂ်ကြားကို အနန္တရဟု သုံးနိုင် မသုံးနိုင်ကား ယုံမှားပွယ်ပင် မရှိ၊ တဆက်တည်း စိတ္တက္ခဏတရမှ မမြားသည့်အတွက် အနန္တရစစ်စစ်သာတည်းဟူ၏။ (အဋ္ဌကထာဋီကာနှင့် တွဲ၍ ရှုပါ။)

လှန်လှည့်လည်သည်ကိုပြု၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီ။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ သဒေဝကံ၊ သော။ သမာဂ္ဂုကံ၊ ဝေသာ။
 သဗြဟ္မကောသော။ လောကော၊ ၌။ သဿမကဗြာဟ္မဏိယာ၊ သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သော။
 ပဇာယ၊ ၌။ “အနုတ္တရံ၊ သော။ သမ္မာသမ္မောမိံ” ၊ ကိံ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါဟိ၊ ပြီ”ဟူ၍။ ပဗ္ဗညာသိံ၊
 ဝန်ခံတော်မူပြီ။

ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ စတုပရိဝရံ၊ လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ပြန်လှန် လှည့်လည်သော
 အားဖြင့်။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူသနည်း ။ ဝှံ၊ ဝှံကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊
 ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီ။ (ဒုက္ခသစ္စာ။) ဝှပသမုဒယံ၊ ဝှပ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊
 ပြီ။ (သမုဒယသစ္စာ။) ဝှပနိရောဓံ၊ ဝှပ၏ချုပ်ရာကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။ (နိရောဓသစ္စာ။) ဝှပနိရောဓ-
 ဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ဝှပ၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။ (မဂ္ဂသစ္စာ။)
 ဝေဒနံ၊ ကိံပ။ သညံ၊ ကိံပ။ သင်္ခါရေ၊ ထိုကိံပ။ ဝိညာဏံ၊ ကိံပ။ ဝိညာဏသမုဒယံ၊ ကိံပ။
 ဝိညာဏနိရောဓံ၊ ကိံပ။ ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကိံ။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှံ၊ ဝှံသည်။ ကထမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။
 မဟာဘူတာ စ။ မဟာဘူတ်တို့သည်၎င်း။ စတုနံ၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘူတ်
 တို့ကို။ ဥပါဒါယဝှံ စ၊ ဝှံဖြင့်ဖြစ်သောဝှံသည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤတရား
 အပေါင်းကို။ ဝှံ၊ ဝှံဟူ၍။ ဝှုတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အာဟာရသမုဒယာ၊ (သစ္စန္ဒရာဂ-ကဗဠိကာရ)
 အာဟာရ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝှပသမုဒယော။ ဝှပ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ။) အာဟာရ-
 နိရောဓာ၊ (သစ္စန္ဒရာဂ ကဗဠိကာရ)အာဟာရ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝှပနိရောဓော၊ ဝှပ၏
 ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ။) အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ဝှပပါးသော အကြောင်း
 အင်္ဂါရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်။ ဝှပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒါ၊ ဝှပ၏ချုပ်ရာသို့
 ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ (ဟောတိ၊ ။) ဣဒံ၊ ဤမဂ္ဂဝှပပါးသည်။ သေယုထာ၊ အဘယ်
 နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဟုတ်မှန်သောမြင်ခြင်း၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ဟုတ်မှန်သော တည်ကြည်ခြင်း
 ၎င်းတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမကာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ (ဟိ-နိပါတမတ္တံ။) ယေ ကေစိ-
 ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုတ္တားတို့သည်၎င်း။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝှံ၊ ဝှံကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသော
 ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ‘ဝေံ သို့။ ဝှပသမုဒယံ၊ ဝှပ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ အဘိညာယ၊ ၍။ ဝေံ သို့။ ဝှပ-
 နိရောဓံ၊ ဝှပ၏ချုပ်ရာကို။ အဘိညာယ၊ ၍။ ဝေံ သို့။ ဝှပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ဝှပ၏ချုပ်ရာသို့
 ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို။ အဘိညာယ၊ ၍။ ဝှပဿ၊ ဝှပကို။ ဝါ-ဝှပ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြိမ်းငြိမ်း၎င်း။
 ဝိရာဂါယ၊ ထပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်း၎င်း။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်း၎င်း။ ပဋိပနာ၊ ကျင့်ကုန်သည်။
 (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏ ။) ဝေ၊ ထိုရဟန်းပုတ္တားတို့သည်။ သပ္ပုဋိပနာ၊ ကောင်းစွာကျင့်ကုန်သည်။

၁။ ကထဉ္စ စတုပရိဝရံ။ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ အမေဝါကျ အဆုံးအပိုင်းကြီးထားပါ။ သို့မှ အမေဝါကျဟု
 သိရမည်။ ဝှံ အဗ္ဘညာသိံ စသော ဝါကျများသည် အခြေဝါကျများ ဖြစ်ကြသည်။

၂။ ပဋိပနာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ဝတ္တမာနကာလပုယောဂေါ ဟေသ၊ ယထာ “ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ
 ယောထံ” တိ။ ဝှံ။ ပဋိပနာ၌ တပစ္စည်းသည် အထိတ်၌ သက်သည်မဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ သက်သည်ဟု သိစေ
 လျှင် “ဟောန္တိ” တည်ပေသည်။

(ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ယေ၊ အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုပ္ပုဋိပန္နာ၊ ကောင်းစွာကျင့်ကုန်သည်။
(ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသာသနာတော်၌။
ဂါဓန္တိ၊ ထောက်တည်ရာကိုရကြကုန်၏။ (ဂါဓန္တိတံ ပထိဋ္ဌဟန္တိ-ဋ္ဌ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ စ ခေါ၊ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ စ ခေါ၊ ကေစိ
ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ဝေံ၊ သ္မိ။ ဝုပ္ပံ၊ ကိ။ အဘိညာယ၊ ဋ္ဌိ။ ပ။ ဝေံ၊ သိ။ ဝုပ္ပ-
နိရောဂေါမိနိ* ပဋိပဒါ၊ ကိ။ အဘိညာယ၊ ဋ္ဌိ။ ဝုပ္ပဏ၊ ဝုပ္ပံကိ။ ဝါ-ဝုပ္ပံ၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြိမ်းငြိမ်းကြောင်း။
ဝိရာဂါ၊ တပ်ပက်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ တဏှာပိဋ္ဌိ
တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းကုန်၍။ ဝိမုတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုပ္ပိ-
မုတ္တာ၊ (လွတ်မြောက်ကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်ညီထွင်) ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်ကုန်၏။
ယေ၊ အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုပ္ပုတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထို
ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကေဝလိနော၊ အလုံးစုံပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိပြီးကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်
ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကေဝလိနော၊ အလုံးစုံပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်း
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပညာပနာယ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇံ၊ ဝဋ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (တနည်း—တေသံ၊
တို့အား။ ပညာပနာယ၊ ဝဋ်ဖြင့်ပညတ်ခြင်း၏။ ဝဇ္ဇံ၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ကဏမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ-
ကာယာ၊ ဝေဒနာအပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ဇက္ခသမ္ပဿဇော၊ ဇက္ခ
သမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၎င်း။ ပ။ မနောသမ္ပဿဇော၊ မနောသမ္ပဿကြောင့်
ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤခြောက်ပါးသောဝေဒနာကို။
ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ-
သမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။
ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) အကြွင်းတူ၏။ ဝေဒနာကိုလဲလှယ်၍
သမ္ပုနံ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သညာ၊ သညာသည်။ ကဏမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သညာ-
ကာယာ၊ သညာအပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ဝုပ္ပသညာ၊ ဝုပ္ပံ၌
မှတ်သားမှု ဝုပ္ပသညာ၎င်း။ ပ။ ဓမ္မသညာ၊ ဓမ္မာ၌ မှတ်သားမှု ဓမ္မသညာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊
တို့။ အယံ၊ ဤ ၆-ပါးသော သညာကို။ သညာ၊ သညာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊
ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သညာသမုဒယော၊ သညာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဖဿ-
နိရောဓော၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သညာနိရောဓော၊ သညာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။
အကြွင်း တူ၏။ သညာကိုလဲလှယ်၍ သမ္ပုနံ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ကဏမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
ဇေတနာကာယာ၊ ဇေတနာအပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ဝုပ္ပသဇ္ဇေ-
တနာ၊ ဝုပ္ပံ၌ ဇေတော်မှု ဝုပ္ပသဇ္ဇေတနာ၎င်း။ ပ။ ဓမ္မသဇ္ဇေတနာ၊ ဓမ္မာ၌ဇေတော်မှု ဓမ္မသဇ္ဇေ-
တနာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤဇေတနာခြောက်မျိုးတို့ကို။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့
ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရသမုဒယော၊
သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဖဿ နိရောဓော၊ ဖဿ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။

သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဇိ။ အကြွင်း ဟူ၏။ သင်္ခါရကို လဲလှယ်၍ သမ္ပန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပိညာဏ-
ကာယာ၊ ဝိညာဉ်အပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ဂက္ခုဝိညာဏံ၊ ဂက္ခု-
ပသာဓရုပ်၌ရှိသောသိမှု ဂက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဒွါရ၌ရှိသောသိမှု မနော-
ဝိညာဉ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဝိညာဉ်ခြောက်ပါးကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ နာမဂ္ဂပသမုဒယာ၊ နာမ်ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏသမုဒယော၊ ဝိညာဉ်
၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဇိ။) နာမဂ္ဂပနိရောဓော၊ နာမ်ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏ-
နိရောဓော၊ ဝိညာဉ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဇိ။ အကြွင်း တူ၏။ ဝိညာဉ်ကို လဲလှယ်၍ သမ္ပန်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သတ္တဋ္ဌာနသုတ်

၅၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တဋ္ဌာနကုသလော၊ ခုနစ်ပါးသောဋ္ဌာနတို့၌
လိမ္မာသော၊ ထိဝိပုပဒါကို၊ သုံးပါးသောအပြားတို့ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း
ကို။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကဝလိ၊ အလုံးစုံပြုအပ်ပြီးသော မက်ကိစ္စရှိသော။
ဝုသိထဝါ၊ မင်္ဂအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော။ ဥတ္တမပုရိသောတိ၊ မွန်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သတ္တဋ္ဌာန-
ကုသလော၊ ခုနစ်ဋ္ဌာနတို့၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤ
သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဂ္ဂပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဂ္ဂပသမုဒယံ၊ ကို။
ပဇာနာတိ၊ ဇိ။ ဂ္ဂပနိရောဓံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ ဇိ။ ဂ္ဂပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ ဇိ။
ဂ္ဂပဿ၊ ရုပ်၏။ အဿာဒံ၊ သာယာဖွယ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ဇိ။ ဂ္ဂပဿ၊ ဇိ။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။
ပဇာနာတိ၊ ဇိ။ ဂ္ဂပဿ၊ ဇိ။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာကို။ ပဇာနာတိ၊ ဇိ။ (ဝေဒနာစသည်ကို
ဤနည်းပေး။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဂ္ဂပံစသော ဝါကျကိုလည်း ၅၆-စာပိုဒ်ကို ရှု၍ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂ္ဂပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဋိပဒံ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်ချမ်းသာမှု သုခဝေဒနာသည်။ ယံ
သောမနဿံ၊ အကြင် ဝမ်းမြောက်မှု=သောမနဿဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပုစ္စတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤ
ချမ်းသာမှုဝမ်းမြောက်မှု=ဝေဒနာသည်။ ဂ္ဂပဿ၊ ဇိ။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ ဂ္ဂပံ၊
ရုပ်သည်။ ယံ အနိစ္စံ၊ အကြင်အမြဲမရှိ။ ယံ ဇုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲ၏။ ယံ ဝိပရိတာမဓမ္မံ၊ အကြင်
ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤအမြဲမရှိခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည်။
ဂ္ဂပဿ၊ ဇိ။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ဂ္ဂပသ္မိံ ၊ ရုပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင်လိုချင်
တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂပဟာနံ၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည်။
(အတ္ထိ၊ ဇိ။) ဣဒံ၊ ဤရုပ်၌လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည်။ ဂ္ဂပဿ၊ ဇိ။ နိဿရဏံ၊
ထွက်မြောက်ရာတည်း။

(ယေဟိ ဧကမိ ဘိက္ခဝေ စသော ၂-ဝါကျကို ရွှေသုတ်အတိုင်း သမ္ပန်၍ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊
ဝိညာဏာ ဝါကျတို့ကို ဂ္ဂပဝါကျတို့၌ကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်လဲလှယ်၍ သမ္ပန်ရုံသာ ထူး၏။) ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ဧဝံခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တဋ္ဌာနကုသလော၊ ခုနစ်ဋ္ဌာနတို့၌လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တိဝိဓုပပရိက္ခိ၊ သုံးပါးသော အပြား
 တို့ဖြင့် ဂ္ဂဆင်ခြင်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ ဓာတုသော၊ ဓာတ်သဘောအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ ဂ္ဂဆင်ခြင်၏။ အာယတနသော၊
 အာယတနသဘောအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ ဂ္ဂဆင်ခြင်၏။ ပရိစ္စသမ္ပုပါဒသော၊ ပရိစ္စသမ္ပုပါဒ်
 သဘောအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ ဂ္ဂဆင်ခြင်၏။ ဘိက္ခုဝေတို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 တိဝိဓုပပရိက္ခိ၊ သုံးပါးသော အပြားတို့ဖြင့်ဂ္ဂဆင်ခြင်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 သတ္တဋ္ဌာနကုသလော၊ ခုနစ်ဋ္ဌာနတို့၌လိမ္မာသော။ တိဝိဓုပပရိက္ခိ၊ သုံးပါးသောအပြားတို့ဖြင့်
 ဂ္ဂဆင်ခြင်လေ့ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ကိ။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကဝလိ၊ အလုံး
 စုံသော မင်္ဂလိစ္စိုပြုံးသော။ ဝုသိတဝါ၊ မင်္ဂလကျင့်ကိုကျင့်သုံးပြီးသော။ ဥတ္တမပုရိသောတိ၊
 မှန်ပြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်

၅၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အရဟံ၊ ပဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်
 သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို ဖောက်ပြန်မရှိ ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။
 တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဝုပဿ၊ ရုပ်ကို။ ဝါ-၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြိမ်းငြိမ်းကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊
 တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ တဏှာမိန့်တို့ဖြင့် မစွဲ
 လမ်းပျံ့။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဝါ-လွတ်မြောက်တော်မူ
 သောကြောင့်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 ပညာဝိမုတ္တော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော။ ဘိက္ခုပိ၊ ရဟန်းကို
 လည်း။ ဝုပဿ၊ ကိ။ ဝါ-၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊ ကြောင့်။ နိရောဓော၊ ကြောင့်။ အနုပါဒါ၊
 ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ဖြစ်၍။ ဝါ-ကြောင့်။ ပညာဝိမုတ္တောတိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ
 လွတ်မြောက်သော ရဟန္တာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ဝေဒနာယ။ သညာယံ။ သင်္ခါရာနံ။ ဝိညာဏဿ ဝါကျများကိုလည်း ဤနည်းတို့၌ ပေးပါ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တဏှာခေါ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးကိုငြိမ်းငြိမ်း ဘုရားဖြစ်ရာ ရဟန္တာဖြစ်ရာ၌။ အရဟ-
 တော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပညာဝိမုတ္တေန၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းနှင့်။ ဝိသေသော၊
 အထူးသည်။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ အဓိပ္ပယာသော၊ ထူးခြားလွန်ကဲသော အမှုအရာသည်။
 ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ နာနာကရဏံ၊ အသီးသီးပြုခြင်းသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးမြန်းတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။
 ဘဂဝံပုလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္ထိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင်
 ငွေဆောင်တတ်သူ ရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံပရိသရဏာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိပါကုန်၏။

၁။ ဧကော အဓိပ္ပယာသောတိ ဧကော အဓိကပ္ပယောဂေါ။ ၂။ အဓိကံ သဝိသေသံ ပယသတိ ပယဉ္စတိ
 ဧတေနာတိ အဓိပ္ပယာသော။ ဝိသိဋ္ဌပယောဂေါ။ ၃။ အဓိပ္ပယာသောတိ အဓိကံ ပယသတိ ပယဉ္စတိ
 ဧတေနာတိ အဓိပ္ပယာသော။ သဝိသေသံ အဓိကတ္ထပ္ပကံရိယာ။ မ-၃-၂၇။ ဤ၌ အသိပေယျနက်ပေးသည်။

ဘန္တေ၊ ဘုရား၊ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ တေဿ ကာသိတာ၊ ယိုးပမာကြားတော်
 မူအပ်သော တရားဒေသနာတော်၏။ ဣတ္ထော၊ အနက်သည်။ ဘဂဝန္တုညေဝ၊ မြတ်စွာဘုရား၏
 ဉာဏ်အားသာလျှင်။ ပဋိဘာတု၊ ထင်လာစေတော်မူပါ။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (တရား
 တော်ကို)။ သုတု၊ ကြားနာရ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ကောင်းကုန်လတ္တံ့။
 ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေနဟိ၊ ထိုကြောင့်လျှင်။ သုကာထ၊ နာကုန်လော။
 သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိကဗေထ၊ နှလုံးသွင်းကုန်လော။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။
 ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ “ဧကံ ဘန္တေတိ၊ ကောင်းပါ၏ အရှင်
 ဘုရား” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စသောသံ၊ ရွေး ရွာနာယူကုန်ပြီ။
 ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
 အနုပ္ပန္နဿ၊ မပြစ်ထွန်းသေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌဂီကအရိယမဂ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတာ၊ ဖြစ်ထွန်းစေတော်
 မူတတ်၏။ အသဉ္စာတဿ၊ မပေါ်ပေါက်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌဂီကအရိယမဂ်ကို။ သဉ္စနေတာ၊
 ပေါ်ပေါက်စေတော်မူတတ်၏။ အနက္ခာတဿ၊ မဟောကြားအပ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌဂီက-
 အရိယမဂ်ကို။ အက္ခာတာ၊ ဟောကြားတော်မူတတ်၏။ မဂ္ဂဿ၊ ပုဗ္ဗဘာဂနှင့်တကွသော အဋ္ဌဂီက-
 အရိယမဂ်ကို သိတော်မူတတ်၏။ မဂ္ဂဝိဒ္ဓ၊ သိအပ်ပြီးသော အဋ္ဌဂီကအရိယမဂ်ကို (သုတပါးတို့အား)
 ထင်ရှားပြုထော်မူ၏။ မဂ္ဂကောဝိဒေါ၊ အဋ္ဌဂီကအရိယမဂ် မိစ္ဆာမဂ်၌ လိမ္မာတော်မူ၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေနဟိ၊ ယခုအခါ၌။ သာဝကာ စ၊ တပည့်(ရဟန္တာ)ရဟန်းတို့သည်ကား။
 မဂ္ဂါနဂါ၊ အဋ္ဌဂီကအရိယမဂ်သို့ အစဉ်လိုက် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စာ၊ ငါဘုရား၏ နောက်၌။
 သမန္နာဂတာ၊ အဋ္ဌဂီကအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ကား။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊ ဤ။
 ပညာဝိမုတ္တေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းနှင့်။ ဝိသေသော၊ အတူးတည်း။ အယံ၊ ကား။
 အဝိပုယာသော၊ ထူးခြားလွန်ကဲသော အမှုအရာတည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ နာနာကရန္တိ၊ အသီးသီး
 ပြုခြင်းတည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (တေဒဝေါစ ပြန်သတ်။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အနတ္တလက္ခဏသုတ်

၅၉။ ဧကံ၊ ထပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသိယံ၊
 ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သက်ရာထက်ရာဖြစ်သော။ မိဂဒါယေ၊ (သာတို့

- ၁။ ဘဂဝံပုလကားစ၍ ဤပုဒ်ထိုင် အဆုံးအဖြတ်ကို မ-နိ ၁-၃၁၉၅။
- ၂။ မဂ္ဂံ ဝိစိတံ ပါကဋံ အကာသိတိ မဂ္ဂဝိဒ္ဓံ၊ မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါတိ မဂ္ဂကောဝိဒေါ။ ဋ္ဌ။
 ဝိစိတန္တိ အညေသမ္ပိ ဉာတံ ပဋိလခွံ ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယ ပါကဋံ အကာသိ၊ တထာ ကထာ
 ဒေသေသိ။ အမဂ္ဂေ ပရိဝဇ္ဇနေ မဂ္ဂေ ပဋိပတ္တိတိ တဿ မဂ္ဂကုသလတာ ဝိယ အမဂ္ဂကုသလတာပိ ဣစ္စိ-
 တဗ္ဗာတိ အာဟံ “မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါ” တိ။ မဂ္ဂနောက် အမဂ္ဂပုဒ်ခြေ၍ ဥတ္တရပလောပအဖြစ်ဖြင့်
 မဂ္ဂကောဝိဒေါဟု မိန့်တော်မူ၏။
- ၃။ ဤအနက်ကား သာရတ္ထ-၌ ၃-၁၆၃-နာ အရှင်အရ ဖေးသောအနက်တည်း။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏
 သက်ဆင်းရာဖြစ်သောဟု အ-၌ ၂၇၉-နာ အရသော်လည်းပေး။

အားဘေးမဲ့ပေးရာ) မိဂဒါဝန်တော၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တဩ၊ ထိုသို့နေရာအခါ၌။ (ထို မိဂဒါဝန်တော၌ ဟူ၍သော်လည်းစဲ။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ၊ ငါးယောက်အစုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ထိုကို။ ဘိက္ခဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ တေ'ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်း တို့သည်။ ဘဒန္တတိ၊ အရှင်ဘုရား ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ ပြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စုဆောသံ၊ ရှေးရှေးနာယုကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓ ဝှုပ်၊ ဤဝှုပ် သည်လည်း။ (ဆိုအပ်လတ္တံ့သောဝေဒနာ သညာစသည်ကိုဆိုသည်။) အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အဘ ဝိဿ၊ ပြစ်ငြားအံ့။ ဣဒံ ဝှုပ်၊ ဤဝှုပ်သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တေယျ၊ မပြစ် ရာ။ ဝှုပေ၊ ဝှုပ်၌။ “မေ၊ ငါ၏။ ဝှုပ်၊ သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ ပြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ဝှုပ်၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ မာ အဟောသိတိ၊ မပြစ်ပါလင့်” ဟူ၍။ လဗ္ဗေထ စ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်း ရအပ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝှုပ်၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝှုပ်၊ သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ပြစ်၏။ ဝှုပေ၊ ဝှုပ်၌။ “မေ၊ ငါ၏။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ ပြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ဝှုပ်၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ မာ အဟောသိတိ၊ မပြစ်ပါလင့်ဟူ၍။ န စ လဗ္ဗတိ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်းမရအပ်။ (ဝှုပ်သည် အတ္တမဟုတ်သည့်အတွက် နာကျင်ခြင်းပြစ်ရုံမက မနာပါလင့်ဟူ၍ တောင့်တတိုင်းလည်း မရအပ် မရနိုင်ဟူလို။)

ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓ ဝေဒနာ၊ ဤဝေဒနာသည် လည်း။ (ဣဒ္ဓ သောစဟူလိင်တူအောင်ပြင်၍ပေးလိုကပေး၊ ဝှု-အလိုကားပြင်ရန်မလို) အတ္တာ၊ အတ္တ သည်။ အဘဝိဿ၊ ပြစ်ငြားအံ့။ ဣဒံ ဝေဒနာ၊ ဤဝေဒနာသည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တေယျ၊ မပြစ်ရာ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ “မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ ပြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ မာ အဟောသိတိ၊ မပြစ် ပါလင့်” ဟူ၍။ လဗ္ဗေထ စ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်းရအပ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ပြစ်၏။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ “မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဟောတု၊ ပြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ မာ အဟောသိတိ၊ မပြစ်ပါလင့်” ဟူ၍။ န စ လဗ္ဗတိ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်းမရအပ်။

သညာ၊ သညာသည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ပ။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တ မဟုတ်ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓ သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်လည်း။ (လိင်စုန် ကိုက်ညီစေရန် ဣဒ္ဓကို ဣမေစ ဟူ၍သော်လည်းပြင်ပေး။ ဝှု-အလိုကား ပြင်ရန်မလို။ ဣမေဓိကာရိယ နပုံသကမဟုတ်ကြောင်း ကို ပကတိစာသုတ်၌နှင့်ဆိုသောကြောင့်တည်း။) အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အဘဝိဿံသု၊ ပြစ်ကုန်ငြား အံ့။ ဣဒံ ဣမေ သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တေယျ၊ မပြစ် ကုန်ရာ။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ “မေ၊ ငါ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဟောန္တု၊ ပြစ်စေကုန် သတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ မာ အဟောသန္တု၊ မပြစ်ပါကုန်လင့်” ဟူ၍။ လဗ္ဗေထ စ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်းရအပ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ “မေ၊ ငါ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။

ဝေ၊ ဤသို့၊ ဟောနန္တ၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ မေ၊ ငါ၏၊ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝေ၊ သို့၊ မာ အဟောသုန္တိ၊ မဖြစ်ပါကုန်လင့်”ဟူ၍။ န ၈ လဗ္ဗတိ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်းမရအပ်။

ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓ ဝိညာဏံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်လည်း။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္ထေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏ်၌။ “မေ၊ ငါ၏၊ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ ဤသို့၊ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ၎င်း၊ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့၊ မာ အဟောသိတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်”ဟူ၍။ လဗ္ဗေထ စ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်းမရအပ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ “မေ၊ ၎င်း၊ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့၊ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ၎င်း၊ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့၊ မာ အဟောသိတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်”ဟူ၍။ န ၈ လဗ္ဗတိ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်း မရအပ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုမေးအပ်လတ္တံ့သည်ကို။ ကိမညထ၊ အသို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ (ဝါ သဒ္ဓါ ဝိဘာဝနတ္ထ ပါရာဇိကဏ် ဝေရုဉာကဏ္ဍ-ဌ။) ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ပန၊ နောက်ထပ် တခုမေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင်ဝှုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထို (မမြဲသော) ဝှုပ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ တည်း။ ပန၊ နောက်ထပ်တခုမေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင်ဝှုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုမြဲလည်းမမြဲ၊ ဆင်းလည်းဆင်းရဲ၊ ဖောက်ပြန် လည်း ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော ဝှုပ်ကို။ “ဝေ၊ ဤဝှုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏ ဝှုပ်တည်း။ သော၊ ဤ (ဝှုပ်) သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသို့၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ဤ (ဝှုပ်) သည်။ မေ၊ ငါ၏၊ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း”ဟူ၍။ သမနုပဿိတံ၊ အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ န၊ သင့်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏ (ဣတိ ကြေ)။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝေ၊ ဤသို့ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲ သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ပန၊ နောက်ထပ်တခု မေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထို (မမြဲသော) ဝိညာဏ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ပန၊ နောက်ထပ်တခုမေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင် ဝိညာဏ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထို (မြဲလည်း မမြဲ၊ ဆင်းလည်း ဆင်းရဲ၊ ဖောက်လွဲလည်း ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော ရှိသော) ဝိညာဏ် ကို။ “ဝေ၊ ဤ (ဝိညာဏ်သည်) သည်။ မေ၊ ငါ၏ ဝိညာဏ်တည်း။ သော၊ ဤ (ဝိညာဏ် သည်) သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသို့၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ဤ (ဝိညာဏ်သည်) သည်။ မေ၊ ငါ၏၊ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း”ဟူ၍။ သမနုပဿိတံ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ န၊ သင့်ပါမည် လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏ (ဣတိ ကြေ)။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝေ၊ ဤသို့ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣယံ၊ ဤလောက၌။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဗ္ဗတ္တံ ဝါ၊ အဗ္ဗတ္တသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပ

သန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟိနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏိတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဒုရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဧတံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ “ဧတံ၊ ဤရုပ်သည်။ န မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာ မဟုတ်။ ဧသေ၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဧသေ၊ ဤရုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ န အတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာမဂ်ပညာဖြင့်။ ဒဠ္ဗဗ္ဗံ၊ ဣပ္ပတ်ထိုက်၏။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ပါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ကာမိ၊ တစုံတခုသော။ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင် ဝေဒနာ သည်။ပ။ ဒုရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကာမိ၊ တစုံတခုသော။ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင် ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ ဧတံ ဝေဒနာ၊ ထိုဝေဒနာကို (ဧတံ လိင်္ဂဝိပလ္လာသ)။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒဠ္ဗဗ္ဗံ၊ ဣပ္ပတ်ထိုက်၏။ (သဗ္ဗာ ဝေဒနာကိုငဲ့၍ ဒဠ္ဗဗ္ဗာဟု ရှိသင့်သော်လည်း ဝေဒနာသောတ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သို့မဟုတ် လိင်္ဂဝိပလ္လာသအားဖြင့် ဒဠ္ဗဗ္ဗံဟု ရှိသည်။ နောက်၌လည်း ဤနည်း။)

ကာမိ၊ အချို့သော။ ယာ သညာ၊ အကြင် သညာသည်။ပ။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကေမိ၊ အချို့ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။) အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပသန္တာန်၌ မူလည်းဖြစ်သော။ ကေမိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။)ပ။ ဒုရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကေမိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတံ သင်္ခါရာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ (ဧတံ ကာလိင်္ဂဒ္ဓံ ဝေဒနဝိပလ္လာသ)။ “ဧတံ၊ ဤ (သင်္ခါရ)သည်။ န မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်။ ဧသေ၊ ဤ (သင်္ခါရ)သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဧသေ၊ ဤ (သင်္ခါရ) သည်။ မေ၊ ငါ၏။ န အတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒဠ္ဗဗ္ဗံ၊ ဣပ္ပတ်ထိုက်၏။ (လိင်္ဂ၊ ဝေဒနုယဝိပလ္လာသ။)

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟိနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏိတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဒုရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဧတံ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဏ်ကို။ “ဧတံ၊ ဤ (ဝိညာဏ်)သည်။ န မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာမဟုတ်။ ဧသေ၊ ဤ (ဝိညာဏ်)သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဧသေ၊ ဤ (ဝိညာဏ်)သည်။ မေ၊ ငါ၏။ န အတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒဠ္ဗဗ္ဗံ၊ ဣပ္ပတ်ထိုက်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည်အတိုင်း။ ပဿံ၊ ရှုသည်ရှိသော်။ သုတဝါ၊ ကာကမ၊ အဓိကမဟူသော သုတရှိသော။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုရှိသော။ အရိယာသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သောထပဉ္စသည်။ ဝါ၊ အရိယာ၏တပဉ္စသည်။ ရူပသို့မို့၊ ရုပ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ဝေဒနာယပိ၊ ဝေဒနာ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ။ သညာယပိ၊ သညာ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ။ သင်္ခါရေသပိ၊ သင်္ခါရတို့၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ။ ဝိညာဏသို့မို့၊ ဝိညာဏ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္ဆတိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တသို့၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော်။ (မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) “ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီ” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏံ၊ အသိဉာဏ်သည်။ ဟောထိ၊ ။ “ဇာတိံ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသောမြတ်သော အကျင့်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရုဏိယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤထဆယ့်ခြောက်ချက် မဂ်ကိစ္စအလိုငှါ။ အပရံ၊ တပါးသောပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ (တနည်း ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤဘဝမှ။ အပရံ၊ တပါးသောဘဝသည်။) န၊ မရှိ။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

သကဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤကောင်းတော်ကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ပဉ္စဂိုဏ်ယာ၊ ငါးယောက်အစုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အတ္ထမနာ၊ ပီတိသောမနဿတို့ဖြင့်ယူအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သောတရားကို။ အဘိနန္ဒ၊ နှစ်သက်ကုန်ပြီ။

ဣမသို့^၁ စ ပန ဝေယျာကရဏသို့^၂၊ (ဂါထာမဖက် သက်သက်သော) ဤဖြေဆိုချက်ကို^၃။ ဘညမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။

ပဉ္စဂိုဏ်ယာနံ၊ ငါးယောက်အစုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝေါ ထရားတို့သည်။ (အာသဝေဟိတိ ကတ္ထုအတ္ထေ ကရုဏနိဗ္ဗေသော၊) အနုပါဒါယ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် မယူမှု၍။ (အနုပါဒါယ အာရမ္မဏဝသေန အဂ္ဂဟေတုာ။) စိတ္တာနိ၊ အရဟတ္တဖိုလ် တို့ကို။ (စိတ္တာနိတိ ပစ္စတ္တဗဟုဝစနံ။) ဝိမုစ္စံ^၄ သု၊ လွတ်အပ်ကုန်ပြီ။ (ဝိမုစ္စံ သူတိ ကမ္မသာနေ။)

ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါ၏။ (နာခံမှတ်သားဆောင်ထားအပ်ပါပြီ)။ (ဧဝံ မေ သုတံမှ သုတံ၌ ပြန်စပ်။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အရိယော သာဝကော အရိယသာဝကော၊ အရိယဿ ဝါ သာဝကော အရိယသာဝကောဟူ၍။ အရိယာရှစ်ယောက်ကောက်၊ ပုထုဇဉ်ကို သောတာပန်၌သွင်း မ-၁-၉-၂၀၊ အံ ၁-၅၁-ပါဠိ-၉-၅၊ သံ-၂-၂၀-၅-၅၊ ဣတိဣတ္ထက ၉ ၈၂-ပိုဒ် ၂၃၈-နာဠ။

၂။ [သကလမ္ပိ အဘိဓမ္မပိဋကံ နိဂ္ဂါထကံ သုတ္တံ၊ ယဉ္စ အညမ္ပိ အဋ္ဌဟိ အဂေဟိ အသင်္ခယိတံ ဗုဒ္ဓဝေရံ၊ တံ “ဝေယျာကရဏ”ံ ဝေဒိယမ္ပံ။ (သီ-၉ ၂၅-နာ)]

၃။ [သာရဉ္စ-၃-၁-၅၁ ၄၄၇-နှင့်အညီပေးသည်။ ဤနိကာနည်းမှတစ်ပါး ဝိမုစ္စံ သုကို ဝိဝါဒိကဏိကတ္ထုရှုပ် အာသဝေဟိကို မစင်စင်အယုဉ် အပါစါနတ္ထကြံ၍ “အနုပါဒါယ၍၊ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဝိမုစ္စံ သု၊ လွတ်ကုန်ပြီ”ဟူ၍လည်းပေးကြ၏။]

ဂ-မဟာလိသုတ်

၆၀။ (ဝေ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဝေသာလိပြည်၌။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝန်တော၌။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ၊ အထွတ်တပ်သော အဆောင်ရှိသောဇရပ်ကျောင်း၌^၁။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ၌။ မဟာလိ၊ မဟာလိမည်သော။ လိစ္ဆဝိ၊ လိစ္ဆဝိမင်းသည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ ထိုဘုရားရှင်ရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ပ။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အတို၌။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေသော။ မဟာလိ၊ သော။ လိစ္ဆဝိ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ပုရဏော ကဿပေါ၊ ပုရဏကဿပသည်။ “သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ညစ်ညူးခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ အထောက်အပံ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ပစ္စယောတိ ဟေတုဝေဝစနမေဝ၊ ဤဋ္ဌ-စာပိုဒ် ၂၂။) သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အဟေတု၊ အကြောင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံကိလိသန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်၏။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဟေတု၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသုဒ္ဓန္တိတိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောဆိုဘူးပြီ။ ဣ၊ ဤအရာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိ၊ အဘယ်သို့။ အာဟာတိ၊ ဟောတော်မူပါသနည်းဟူသော။ ဝေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ထားပြီ။

မဟာလိ၊ မဟာလိ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ ပစ္စယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သဟေတု၊ အကြောင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံကိလိသန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်၏။ မဟာလိ၊ လိ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ ပစ္စယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သဟေတု၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။ ဣထိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ကတမော၊ နည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သဟေတု သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံကိလိသန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်သနည်း။ ဣထိ၊ ဤသို့ (မဟာလိက) ပေး၏။

မဟာလိ၊ လိ။ ဣဒ္ဓ ဝူပံ၊ ဤရုပ်သည်လည်း (ဝေဒနာစသည်လည်း)။ ကေန္တုဒ္ဓကံ၊ စင်စစ်ဆင်းရဲသည်။ ဒုက္ခာနုပတိတံ၊ ဆင်းရဲသည် အချင်းဝပ်သိမ်း ကပ်ရောက်အပ်သည်။ (ဒုက္ခာနုပတိတာတိ ဒုက္ခေန အနုပတိတာ၊ ဋ္ဌ။ အနုပတိတာတိ ဒုက္ခေန ဝေ သပ္ပဿေ ဥပဂတာ၊ ဋ္ဌ။ နိဒါနသံယုတ် ကေန္တုဒ္ဓကုသုတ်။) ဒုက္ခာဝက္ကန္တံ၊ ဆင်းရဲသည် သက်ဝင်အပ်သည်။ သုခေန၊ ချမ်းသာသည်။ အနဝက္ကန္တံ၊ မသက်ဝင်အပ်သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။

၁။ [ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ ပန မဟာဝန် နိဿယ ကထေ အာရာမေ ကုဋ္ဌာဂါရံ အန္တောကတော ဟံသဝဂ္ဂကစ္ဆန္တေန ဟံသမဏ္ဍလာကာရေန ကထာ။ (အာရတ္ထ-ဋီ-၁-၅၁ ၁၁၂။)]

၉-အာဒိတ္တသုတ်

၆၁။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဝှံ၊ ဝှံသည်။ အာဒိတ္တံ၊ ဟောက်လောင်၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အာဒိတ္တာ၊ တောက်လောင်၏။ သညာ၊ သညာသည်။ အာဒိတ္တာ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အာဒိတ္တာ၊ တောက်လောင်ကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အာဒိတ္တံ၊ တောက်လောင်၏။ (ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခုဝေစသည်ကို အနတ္တလက္ခဏသုတ် ဓာပိမ် ၅၉-၅။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်စာပေ။

၁၀-နိဂ္ဂတ္တိပထသုတ်

၆၂။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နိဂ္ဂတ္တိပထာ၊ (ဝေဒနတ္ထ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ထုတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော။ အဝိဝေဒနပထာ၊ သဒ္ဓါမျှကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိပထာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်ကုန်သော။ ဣမေ တယော၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော သုံးမျိုးတို့ကို။ ဝိညာဟိ၊ ပညာရှိကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဗြာဟ္မဏေဟိ၊ ပုဂ္ဂားတို့သည်။ အသင်္ကဏ္ဍာ၊ မစွန့်အပ်ကုန်။ (အသင်္ကဏ္ဍာတိ အဝိဇဟိတာ၊ ဌ။) အသင်္ကဏ္ဍပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌မစွန့်အပ်ဘူးကုန်။ (အသင်္ကဏ္ဍပုဗ္ဗာတိ အတိတေပိ န ဇဟိတပုဗ္ဗာ၊ ဌ။) န သင်္ကီယန္တိ၊ စွန့်အပ်ဆဲမဟုတ်ကုန်။ (သံပုဗ္ဗကိရဓာတ် ယ-ပစ္စည်း အန္တဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသည်။ န သင်္ကီယန္တိတိ၊ ပ။ န သင်္ဂီယန္တိဟူသော ဌ ကိရော ဝိက္ခေပဝိကိရေ၊ နေကတ္ထော-ဗျယပုဗ္ဗကောဟူသော ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟနှင့်အညီပေးသည်။) န သင်္ကီယိသန္တိ၊ စွန့်အပ်လတ္တံ့မဟုတ်ကုန်။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ ဝှံ၊ အကြင်ဝှံသည်။ အထိတံ၊ လွန်ခဲ့ပြီ။ နိဂ္ဂု၊ ချုပ်ငြိမ်းပြီ။ ဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်ပြီ။ (ပျက်ပြိုဟူသို့) တဿ၊ ထိုဝှံ၏။ “အဟောသီတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တဿ၊ ထိုဝှံ၏။ “အဟောသီတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟူသော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တဿ၊ ထိုဝှံ၏။ “အဟောသီတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) တဿ၊ ထိုဝှံ၏။ “အတ္တိတိ၊ ရှိ၏” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ထိုဝှံ၏။ “ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။

၁။ နိဂ္ဂတ္တိယော၊ နိဂ္ဂတ္တိပထာဟူသော-၌ နှင့်အညီ ပထသဒ္ဓါ အနက်သီးခြားမရှိ ကြံ၍ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ အထ ဝါ နိဂ္ဂတ္တိယော စ တာ နိဂ္ဂတ္တိဝေဒန ဝိညာဏာနံ အတ္တာနံ ပထတ္တာ ပထာ ဓာတိ နိဂ္ဂတ္တိ-ပထာ ဟူသော-၌ ဒုဝိကပ်အလို “အကြောင်းဖြစ်သော ထုတ်၍ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော” ဟု ပထသဒ္ဓါ သတ္တကကြံ၍ ပေး။ သေသပဓဒ္ဓယေပိ ဧဝေဝ နယေဝ်နှင့်အညီ အဝိဝေဒနပထာ ပညတ္တိပထာတို့၌လည်း ပထသဒ္ဓါကို သတ္တက အနတ္တက ၂မျိုးစီကြံ၍ ၂နည်းစီပေးလေ။

အဝိဝေဒနာနံ ပထာ၊ နိဂ္ဂတ္တိနံ ပထာ၊ ပညတ္တိနံ ပထာဟု ဆဋ္ဌိတပျာဓိသံပွင့်ပြသည့် အဋ္ဌသာလိနိသုတ္တန္တ မာတိကာအလို နိဂ္ဂတ္တိပထာ၊ (ဝေဒနတ္ထ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ထုတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဝေဒနပထာ၊ သဒ္ဓါမျှကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဓါတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိပထာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သောသဒ္ဓါတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သောဟုပေး။

နိဂ္ဂတ္တိ အဝိဝေဒနပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဤနိကာနှင့် မူလနိကာ အနုနိကာတို့၌ အဋ္ဌကထာနည်းမှတစ်ပါး သီးခြားပွင့်သေး၏။ နိဂ္ဂတ္တိဝေဒနာ ၃-ပုဒ်တို့၏အဏုကို ဤနိကာနှင့် အဋ္ဌသာလိနိဂ္ဂ။

ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ အထိတာ၊ လွန်ခဲ့ပြီ။ နိဂ္ဂု၊ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့ပြီ။ ဝိပရိဏတာ၊ ဖောက်ပြန်ခဲ့ပြီ။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ “အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ “အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟူသော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ “အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ “အတ္တိတိ၊ ရှိ၏” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ “ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။

ယာ သညာ၊ အကြင်သညာသည်။ ယေ သင်္ခါရာ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့သည်။ အထိတာ၊ လွန်ခဲ့ကုန်ပြီ။ နိဂ္ဂု၊ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့ကုန်ပြီ။ ဝိပရိဏတာ၊ ဖောက်ပြန်ခဲ့ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၏။ “အဟေသန္တိ၊ ဖြစ်ခဲ့ကုန်ပြီ” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏။ အဟေသန္တိ၊ ဟူသော။ သမညာ၊ သည်။ တေသံ၊ တို့၏။ အဟေသန္တိ၊ ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏။ “အတ္တိတိ၊ ရှိကုန်၏” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။ တေသံ၊ တို့၏။ “ဘဝိဿန္တိတိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။

(ယံ ဝိညာဏံ။ပ။ န တဿ သင်္ခါ “ဘဝိဿတိ”တိ ဓမ္မေနည်းမှီးပေး။ တဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏ဟု စွဲသည်သာထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ယံ ဓူပံ၊ အကြင်ဓူပံသည်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သေး။ အပါတုဘူထံ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ပေါ်သေး။ တဿ၊ ထိုဓူပံ၏။ “ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ တဿ၊ ၏။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဟူသော။ သမညာ၊ သည်။ တဿ၊ ၏။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုဓူပံ၏။ “အတ္တိတိ၊ ရှိ၏” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ၏။ အဟောသိတိ၊ ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။

(ယာ ဝေဒနာ အဇာတာဝါကျ၌ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏ဟု ပေးသည်မှတစ်ပါး ကြွင်းမထူး။ ယေ သင်္ခါရာ အဇာတာဝါကျ၌လည်း ယေ သင်္ခါရာ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏ဟု စွဲသည်မှတစ်ပါး ကြွင်းမထူး။ ယံ ဝိညာဏံ အဇာတံဝါကျ၌လည်း ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ တဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏ဟု စွဲ၊ ကြွင်းမထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ယံ ဓူပံ၊ အကြင်ဓူပံသည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ ပါတုဘူထံ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုဓူပံ၏။ “အတ္တိတိ၊ ရှိ၏” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တဿ၊ ၏။ “အတ္တိတိ၊ ၏” ဟူသော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တဿ၊ ၏။ “အတ္တိတိ၊ ၏” ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုဓူပံ၏။ “အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ၏။ “ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။

(ယာ ဝေဒနာ ဇာတာမှ ယံ ဝိညာဏံ ဇာတံ။ပ။ န တဿ သင်္ခါ ဘဝိဿတိတိ အထိ ဓမ္မေနည်းမှီးပေး။)

(ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေမှ ဝိညဟိအထိ ဤသုတ်အစဝါကျအတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဥက္ကလာ၊ ဥက္ကလတိုင်းသားဖြစ်ကုန်သော။ (ဥက္ကလာတိ ဥက္ကလဇနပဒဝါသိနော၊ ၄။) ယေပိ တေ ဝဿဘညာ၊ အကြင်ဝဿနှင့်ဘညတို့သည်။ အဟေတုကဝါဂါ၊ အကြောင်းမရှိဟု ပြောဆိုကုန်သည်။ အကိရိယဝါဂါ၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကိုပြုသော်လည်း ပြုရာမခရာကဟု ပြောဆိုကုန်သည်။ နတ္ထိကဝါဂါ၊ အကျိုးမရှိဟု ပြောဆိုကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေပိ၊ ထိုဝဿ၊ ဘညတို့သည်လည်း။ နိရုတ္တိပထေ၊ (ဝစနတ္ထ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ထုတ်၍ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော။ အဝိဝစနပထေ၊ သဒ္ဓါမျှကိုစွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိပထေ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်ကုန်သော။ ဣမေ တယော၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သုံးမျိုးတို့ကို။ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်၏ဟူ၍။ န အမညိံ သု၊ ပမှတ်ထင်ကုန်။ ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗံ၊ တားမြစ်ထိုက်၏ဟူ၍။ န အမညိံ သု၊ ကုန်။ တံ၊ ထိုမမှတ်ထင်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ နိန္ဒာထန္တနဗျာရောသ ဥပါရမ္ဘဘယာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ထိပါးခြင်း၊ အပြစ်တင်ခြင်း၊ စွပ်စွဲခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။ (ဣတိ၊ ဤသို့သုတ်၊ နာခံမှတ်သားဆောင်ထားအပ်ပါပြီဟူ၍သော်လည်း ဧဝံ သုတ်မှထုတ်၍ပြန်စပ်။)

မဇ္ဈိမပက္ခာသကဿ၊ မဇ္ဈိမပက္ခာသက၏။ ဥပယဝဂ္ဂေါ၊ ဥပယဝဂ်သည်။

ပဌမော၊ ဈေးဦးစွာသောဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဥပယဝဂ်၏။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါနံကား—

ဥပယော၊ ဥပယသုတ်၎င်း။ ဗိဗံ၊ ဗိဇသုတ်၎င်း။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါနသုတ်၎င်း။ ဥပါဒါနပရိဝတ္တံ၊ ဥပါဒါနပရိဝတ္တသုတ်၎င်း။ သတ္တဋ္ဌာနံ၊ သတ္တဋ္ဌာနသုတ်၎င်း။ သမ္မုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓသုတ်၎င်း။ ပဉ္စ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂရဟန်းတို့အား ဟောသော အနတ္တလက္ခဏသုတ်၎င်း။ မဟာလိ၊ မဟာလိသုတ်၎င်း။ အာဒိတ္တာ၊ အာဒိတ္တသုတ်၎င်း။ နိရုတ္တိပထေနစ၊ နိရုတ္တိပထသုတ်နှင့်တကွ။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

(၇) ၂-အရဟန္တဝဂ်

၁-ဥပါဒိယမာနသုတ်

၆၃။ (ဧဝံ မေ သုတ် ပေးပြီ။ ဧဝံ သမယံမှ ဧကမန္တံ နိသီဒိအထိ စာပိုဒ် ၁-ကိုမီး၍ပေး။) ဧကမန္တံ၊ ထခုသော အရပ်အပိုင်း နိသီန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ ကပည့်တော်သည်။ ဘဂဝဏော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုတူ၊ နာကြားရသော်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းတည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပမတ္တော၊ မပေလျော့ဘဲသည်ဖြစ်၍။ အာတာပိ၊ ကိလေသာကိုလောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယံ၊ နေလို၏။ ဟံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရား

၁။ အဟေတုကဝါဂ်သည်တို့၏ အတွေးကို ဤနှင့် မ-၄-၄-စာပိုဒ် ၁၄၃-၅။ ဣမေ တယော၏ အရ (က) ဝုပါဒိအထိကနိရုတ္တပရိဝတ္တ။ (ခ) ဝုပါဒိအဘေတုအပါထုဘူထ။ (ဂ) ဝုပါဒိအဘေတုတထိုက်ဟူ။

ကို။ ယေ၊ တပည့်တော်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒေသေတူတိ၊ ဟော
 တော်မူပါလော့ ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဥပါဒိယမာနော၊ (တဏှာ
 မာန ဝိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်၍ ယူတတ်သော။ (စွဲလမ်းတတ်သော-ဟူလို။) ဘိက္ခု၊ ကို။
 မာရဏ၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည်။ ဗဒ္ဒေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အနုပါဒိယမာနော၊
 (တဏှာ မာန ဝိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်၍ မယူတတ်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပါပိမတော၊
 မာရ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည်။ မုတ္တော၊ လွှတ်အပ်၏။ (ပါပိမတောတိ ပါပိမတော
 ပါသေန မုတ္တော နာမ ဟောတိ၊ ဋ္ဌ။) ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ ရား။
 (မယာ၊ သည်။) အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။ (မယာ၊ သည်။) အညာတံ၊
 ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ (အညတရ ရဟန်းက) လျှောက်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သင်သည်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာ-
 သိတဏှ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ယထာကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။
 ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာဇာနာသိ၊ သိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) မေးတော်
 မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝှပံ၊ ဝှပ်ကို။ ဥပါဒိယမာနော၊ (တဏှာ မာန ဝိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်)
 ကပ်၍ ယူတတ်သောသူကို။ မာရဏ၊ သည်။ ဗဒ္ဒေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အနုပါဒိယမာနော၊
 (တဏှာ မာန ဝိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်၍ မယူတတ်သောသူကို။ ပါပိမတော၊ သည်။
 (မာရဏ၊ ပါပိမတောတို့ကို မာရ်သည်ဟု ဆဋ္ဌိအရတ္တကတ္တာလည်းပေးနိုင်သည်။) မုတ္တော၊
 လွှတ်အပ်၏။ (ဝေဒနံ သညံ သင်္ခါရေ ဝိညာဏံဝါကျတို့ကို နည်းမှီးပေး။) ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊
 သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဏှ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။
 ဣမဏ၊ ဤတရားတော်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။
 အာဇာနာသိ၊ သိရပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ (အညတရ ရဟန်းက) လျှောက်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ သာဓုခေါ၊
 ကောင်းစွာသာလျှင်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဏှ၊ ဟောတော်
 မူအပ်သော တရားတော်၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ အာဇာနာသိ၊ သိ၏။ (ဝှပံ
 ခေါ ဘိက္ခုစသည်ပေးပြီး) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဏှ၊
 သော။ ဣမဏ၊ ဤတရားတော်၏။ အတ္တော၊ အနက်ကို။ ဝေ၊ ဤအတိုင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်
 ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့(ဘုရားက) မိန့်တော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ဟော
 တော်မူအပ်သော တရားတော်ကို။ အဘိနန္ဒိတူ၊ အလွန်နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတူ၊ ဝမ်းမြောက်
 ၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတူ၊ မှီခို၍။ (သုခိ ဟောတု
 စသော မင်္ဂလာစကား မြက်ကြားစေ၍ ဟူ၍လည်းပေး။) ပဒကိဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတူ၊
 ၍။ ပက္ခာမိ၊ ဝဲသွားပြီ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧကော၊ ထည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊
 ၍။ အပ္ပမတ္တော၊ ၍။ အာတာပိ၊ ၍။ ပဟိတတ္တော၊ ၍။ ဝိယရဋ္ဌော၊ နေသော်။ နစိရဏေဝ၊
 မကြာမြင့်မီပင်လျှင်။ ယဏ၊ အကြင်အရဟတ္တပိုလ်၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုး
 ကောင်းသားတို့သည်။ သမ္ပဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဂါရသွာ၊ လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊

ရဟန်းသောသို့။ ပဗ္ဗဇန္တိ။ ဝင်ရောက်ကုန်၏။ အနုတ္တရံ။ မိမိယက်သာလွန်သောတရားမရှိသော။
 ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ။ မဂ္ဂုဗြဟ္မစရိယ၏ အဆုံးဖြစ်သော။ တံ။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ၊
 မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်သည်သာဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တသော၌။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။
 အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ (ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ဟုသော်လည်းပေး။) သစ္စိကတ္တာ၊
 မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ “ဧတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဒီကာ၊
 ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်-ဟူသော ဗြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရတိယံ၊
 ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤတသယံခြောက်ချက်သော မဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။
 အပရံ၊ တပါးသောကျင့်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ (တနည်း ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤဘဝမှ၊ အပရံ၊ တပါးသော
 ဘဝသည်။) န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဗ္ဘညာသိ၊ သိပြီ။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုအညတရ ရဟန်းသည်။
 အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့တွင်။ အညတရော၊ တပါးအပါအဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဗေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါ၏။ (နာခံမှတ်သား
 ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။) (ဝေ မေ သုတံ၌ ပြန်စပ်သည်။)

ပဌမံ ဝှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-မညမာနသုတ်

၆၄။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။
 ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဓော၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘကန္တံ၊ ကို။ “သာဓု မေ ဘန္တေ။ ပ။ ဝိဟရေ
 ယုန္တိ။ ဝိဟရေယျံ” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ (အာကာရဝါကျ
 ရှေးသုတ်မိုးပေး။) မညမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) အလုံ့ထင်သော။
 ဘိက္ခု၊ ကို။ မာရဿ၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည်။ ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အမည-
 မာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်) အထင်မလုံသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပါပိမတော၊
 မာရ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည်။ မုတ္တော၊ လွတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘကဝါ၊
 ရာ။ (မယာ၊ သည်။) အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ သုဂထ၊ ရာ။ အညာတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 (အညတရ ရဟန်းက) လျှောက်၏။ (ကြွင်းစာပိုဒ် ၆၃-ပိုးပေး။)

ဇုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-အဘိနန္ဒမာနသုတ်

၆၅။ အဘိနန္ဒမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) လွန်စွာနှစ်သက်သော။
 ဘိက္ခု၊ ကို။ မာရဿ၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည်။ ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အဘိ-
 နန္ဒမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) လွန်စွာနှစ်သက်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။
 ပါပိမတော၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည်။ မုတ္တော၊ လွတ်အပ်၏ဟု ပေးသည်မှတစ်ပါး
 ကြွင်းစာနက်တို့ကို ဥပါဒိယမာနသုတ်ကို မှီး၍သိ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄-အနိစ္စသုတ်

၆၆။ (သာတတ္ထိနိဒါနံ။ အဝေ ဝေါ၊ ပိယာရုဒ္ဓန္တိ သင် ပေးပြီ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုမမြဲသော သဘောတရား၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့(ဘုရားက) မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ ရား။ အညာထံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ သုဂတ၊ ရား။ အညာထံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ (အညတရ ရဟန်းက) လျှောက်၏။

(ဆန္ဒော၊ ရား။ ဣပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုမမြဲသောရုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော် သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုမမြဲသော ဝိညာဏ်၌။ မေ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏ဟု ပေးသည်မှတစ်ပါး ကြွင်း ဥပါဒိယမာနသုတ်၍။)

(ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုမမြဲသောရုပ်၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။ ကြွင်း ဥပါဒိယမာန သုတ် မိုးပေး။)

ဧတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုက္ခသုတ်

၆၇။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထို ဆင်းရဲသောသဘော၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။

ဆန္ဒော၊ ရား။ ဣပံ၊ ရုပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထိုဆင်းရဲသောရုပ်၌။ မေ၊ တပည့် တော်သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထိုဆင်းရဲသောဝိညာဏ်၌။ မေ၊ သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣပံ၊ ရုပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထိုဆင်းရဲသောရုပ်၌။ တေ၊ သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။

(ထူးရာကိုသာ ပေးလိုက်သည်။ ကြွင်းဥပါဒိယမာနသုတ်၍။)

ဧတုတ္ထံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အနတ္တသုတ်

၆၈။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယော၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုအတ္တမဟုတ်သောသဘောတရား၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝှုပ်၊ သည်။ အနတ္တော၊ အတ္တမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုအတ္တမဟုတ်သောဝှုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ခါ။ (ကြွင်းမထူး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ရှစ်ခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အနတ္တနိယသုတ်

၆၉။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ အနတ္တနိယံ၊ မိမိပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုမိမိပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်သောဝှုပ်၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) မိန့်တော်မူ၏။ ပ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ အနတ္တနိယံ၊ မိမိပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုမိမိပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်သောဝှုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ခါ။ ပ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝှုပ်၊ သည်။ အနတ္တနိယံ၊ မဟုတ်။ တတြ၊ ထိုမိမိပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်သော ဝှုပ်၌။ တေ၊ သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ခါ။ (ထူးဆန်သောပေးသည် ကြွင်းမထူး။)

အတ္တံ၊ ခုနစ်ခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ရုဇနိယသဏ္ဍိတသုတ်

၁။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ရုဇနိယသဏ္ဍိတံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာတည်၏။ တတြ၊ ထိုနှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သော သဘောတရား၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) ဟောတော်မူ၏။ ပ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ ရုဇနိယသဏ္ဍိတံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာတည်၏။ တတြ၊ ထိုနှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သောဝှုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ခါ။ (ကြွင်းမထူး။)

အဋ္ဌံ၊ ရှစ်ခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ရာဇေသုတ်

၇၁။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ) အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ၊ ရာဇော၊ အရှင်ရာဇေသည်။ ယေန၊ အကြင်အဝှုပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ခါ) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဇာနတော၊ သိသု၏(သန္တာန်၌)။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဏတော၊ မြင်သု၏ (သန္တာန်၌)။ သဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဏနှင့်တကွသော။ ဣမသ္မိံ ကာယေ စ၊ ဤကိုယ်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ပြင်ပ (ဝိညာဏ်နှင့်တကွ ပြစ်သော သူတပါး၏) ကိုယ်၌၎င်း။ ဝါ၊ အဝိညာဏကသန္တာန်၌၎င်း (နိဒါန-၄)။ သပ္ပနိမိတ္တေသု၊ အလုံးစုံသောအာရုံတို့၌။ အဟင်္ဂာရမမင်္ဂာရမာနာနုသယာ၊ ငါဟု ပြုလုပ်ခြင်းမိမ့် ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုကြောင်း တဏှာ၊ ထောင်လွှားခြင်း မာနာနုသယတို့သည်။ န ဟောန္တိ န ခေါတိ၊ မပြစ်ကုန် သနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ဤအပေးစကားကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ပြီး။ ရာဇ၊ စ။ အထိတာနာဂထ- ပစ္စုပ္ပန်၊ အထိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံ ကိစ္ဆံ၊ အလုံးစုံသောဝှုပ်သည်။ အဋ္ဌံတ္ထံ ဝါ၊

၁။ [အကျယ်သိလိုက နိဒါန သံ-၄ စာပိုဒ် ၂၀၁-နှင့် ပ-၄ ၃-စာပိုဒ် ၁၈ ၂-တို့ကိုစောင့်၎င်း၊ စ-၃ ပါဠိတော် နိသယ စာပိုဒ် ၈၉-ကိုစောင့်၎င်း ၅။]

အတ္တဘူသန္တ ဘိက္ခုလည်းဖြစ်သော။ ပဟဒ္ဒံ ဝါ။ အဘသန္တ ဘိက္ခုလည်းဖြစ်သော။ ယ ကိဉ္စိ သည်။
 ဩဋ္ဌာဂိကံ ဝါ။ ဝုဋ္ဌဝုဋ္ဌသည့်မူလည်းဖြစ်သော။ သုဗ္ဗံ ဝါ။ သိင်္ဂေသည့်မူလည်းဖြစ်သော။ ယ
 ကိဉ္စိ သည်။ ဟိနံ ဝါ။ သုတ်သည့်မူလည်းဖြစ်သော။ ပကိတ် ဝါ။ မြတ်သည့်မူလည်းဖြစ်သော။ ယ
 ကိဉ္စိ သည်။ ဒုဓေ ဝါ။ ဝေးသည့်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ။ နီးသည့်မူလည်းဖြစ်သော။
 ယံ ကိဉ္စိ သည်။ (အတ္တံ၊ ဇိ။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဇေတံ ဝုဗ္ဗံ၊ ထိုဝုပ်ကို။ (ဝေမေတံမှ ဇေတံနှင့်
 ဝုဗ္ဗံတို့၌ စွဲသည်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံစပ်။) “ဇေတံ၊ ဣဝုပ်သည်။ န မမ၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်။ ဇေသော၊ ဣဝုပ်
 သဘောသည်။ န အဟမသ္မိ၊ ငါမဟုတ်။ ဇေသော၊ ဣဝုပ်သဘောသည်။ မေ၊ ဇိ။ န အတ္တဘူ၊
 အတ္တမဟုတ်” ဟူ၍။ ဇေ၊ ဣသ္မိ။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမုန့်စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ၊
 မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှုမှတ်၏။ ယာ ကာစိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ယာ ကာစိ၊
 သော။ သညာ၊ သည်။ ယေ ကေစိ၊ ကုန်သော။ သခါရာ၊ သခါရတို့သည်။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊
 သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ပ။ ဒုဓေ ဝါ။ မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ။
 မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္တံ၊ ဇိ။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဇေတံ ဝိညာဏံ၊
 ထိုဝိညာဏ်ကို။ “နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာ” တိ၊ အတ္တ” ဟူ၍။ (အာကာရ-
 ဝါကျ ရှေး၌ပေးခဲ့ပြီ) ဇေ၊ သ္မိ။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝုဗ္ဗံ၊ ဝေ
 ဇေ ခေါ၊ ဣသ္မိလျှင်။ ဇေနတော၊ သိသ၏ (သန္တာန်၌)။ ပ။ န ဟောန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဣသ္မိ
 မိန့်တော်မူ၏။ ပ။ အာယသ္မာ ဝုဓော၊ အရှင်ဝုဓသည်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့တွင်။ အညတရော၊
 တယောက်အပါအဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဣသ္မိ။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သော။ ဆောင်ထား
 အပ်ပါပြီ။

နဝမံ ကိစ္စုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သုရာဓသုတ်

၇၂။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သုရာဓော၊ အရှင်သုရာဓသည်။ အဂဂန္တံ၊ ကို။ (ကထံ
 နုခေါမှ သဗ္ဗနိပိတ္တေသု အထိ ရာဓသုတ်၌ရေးခဲ့ပြီ။) အဟင်္ဂာရမမင်္ဂာရမာနာပဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ
 မာနမှကင်းသော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ဝိဝော၊ မာန (တည်းဟူသောအဘိအရ) တို့ကို။ သမတိက္ကန္တံ၊
 ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ပြီးသည်။ (ဝိဝော သမတိက္ကန္တံ မာနကောဋ္ဌသေ သုဋ္ဌအတိက္ကန္တံ၊ နိဒါန
 သံ-ဓ-စာပိုဒ် ၂၀၁။) သန္တံ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးပြီးသည်။ သုဝိပုတ္တံ၊ (ကိလေသာတို့မှ) ကောင်းစွာ
 လွတ်မြောက်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ (သုရာဓနှင့်ရာဓအာလုပ်လောက်သာထူးသည်။ ကြွင်း ရာဓ
 သုတ်နှင့် ဣသုတ်ဆိုအပ်ပြီးကိုမှီးပေး။)

ဇသမံ အယ်ရမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ အရဟန္တဝဂ္ဂေါ၊ အရဟန္တဝဂ်သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုအရဟန္တဝဂ်၏။ ဥဂ္ဂါနံ၊ ဥဂ္ဂါန်းကား—

ဥပါဒိယမညမာနာ၊ ဥပါဒိယမာနသုတ် မညမာနသုတ်တို့၎င်း။ အထ၊ ထိုပြင်။ အဘိ-
 နန္ဒမာနော စ၊ အဘိနန္ဒမာနသုတ်၎င်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စသုတ်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသုတ်၎င်း။

(ပေ ပသံ ဘိက္ခဝေ သုထဝါမ္ပ ပဇောနာတိအထိ အနတ္တလက္ခဏသုတ်အတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ သတ္တာဝါသ၊ သတ္တဝါ၏ထည်ရာဌာနတို့ သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) ယာဝတာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သဝဂ္ဂံ၊ နေဝသညာ- နာသညာယတနဟူသော ဘဝင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တသ္မိံ လောကသို့၊ ထိုဘဝင်တိုင်အောင်သော သတ္တာဝါသလောက၌။ ယဒိဓံ အရဟန္တာ၊ အကြင်ရဟန္တာတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ အဂ္ဂါ၊ အထွတ်အမြတ်တို့တည်း။ ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ သေဋ္ဌာ၊ အမြတ် ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူ၏။

ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဘဝဝါ၊ သည်။ အဝေါ၊ ပြီး။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္တာန၊ ဟောတော် မူပြီး၍။ သဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော။ သတ္တာ၊ ဆရာဘုရားသည်။ အထာယံ၊ ထိုပြင်ထပါးသော။

“အရဟန္တာ၊ ရဟန္တာတို့သည်။ သုခိနော ဝထ၊ (ဈာန် မဂ် ဖိုလ် ဟူသော) ချမ်းသာ ရှိကုန်စွာကား။ ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။ တဏှာ၊ (အပါယ်ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သော) တဏှာသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ အသိမာနော၊ (ဉ-မျိုးသော) မာန်မာနကို။ သမုစ္ဆိန္နော၊ (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) ကောင်းစွာပယ်ဖြတ်အပ်ပြီ။ မောဟဇာလံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ကွန်ဂွက် ကို။ ပဒါလိတံ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်) ပောက်ခဲ့အပ်ပြီ။

တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ အနေဓံ၊ တဏှာဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ရဟန္တာ၏ အဖြစ်သို့။ သနုပ္ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနာဝိလံ၊ နောက်ကျခြင်းမရှိ။ လောကေ၊ သတ္တလောက၌။ တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့ကို။ ဝါ၊ ထိုသည်။ အန ပလိတ္တာ၊ (တဏှာခိုငြိတို့သည်) မလိမ်းကျံအပ်ကုန်။ ဗြဟ္မာဘူတ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန် ၏။ (၄) (ဝိအလို ဗြဟ္မာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ သို့မဟုတ် မြတ်သော မဂ်ဉာဏ်ကြောင့် အရိယာဇာတ်၌ ဖြစ်ကုန်၏ ဟုပေး။) အနာသဝါ၊ အာသဝေါတရားမရှိကုန်။

၁။ ဤကားသတ္တာဝါသ၊ သဝဂ္ဂအရ သတ္တဝါတို့၏ထည်ရာဌာန၊ ထောက်ခံ အရလည်း ယင်း ဆုံဌာနဟူသော ဩကာသလောကဟုကြံ၍ ပေးအပ်သောအနက်တည်း။ သတ္တာဝါသဟုလည်း အာဝသန္တိ စန္ဒာထိ=အာဝါသ၊ သတ္တာနံ အာဝါသာ=သတ္တာဝါသာဟုဝေခန့်ကြားပြီ။

ယတ္ထကာ သတ္တာဝါသာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ သတ္တနိကာယေ အာဝသနဋ္ဌေန သတ္တာဝေ သတ္တာဝါသာ။ တေန ယတ္ထကာ သတ္တာဝါသာ၊ ဧတေ သဗ္ဗေဟိပိ ဧတေ အဂ္ဂါ ဧတေ သဋ္ဌာသဋ္ဌာ၊ ယေ ဣဒမ အရဟန္တာထိ ဝေထာထိ- ဟူသောနိကာယအလို “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတ္ထကာ၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဝါ၊ နေတတ် သောသတ္တဝါတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ ယာဝတာ၊ သော။ သဝဂ္ဂံ၊ နေဝသညာ နာသညာယတနဟူသော ဘဝင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) (သဝဂ္ဂံဟုဆိုသော်လည်း ထိုဘုံ၌ထည်နေသောသတ္တဝါ (ဗြဟ္မာ) ကို ဌာနပစာရတ္တ အားဖြင့်ဟူ။ ထိုပြင် နေပသညာနာသညာဗြဟ္မာ ဟူသော သတ္တဝါကို ကောက်ယူသဖြင့် ကြွင်းသောသတ္တဝါ အားလုံးကိုလည်း ပစာနည်းအားဖြင့် ယူပြီးဖြစ်တော့၏။) ဧတေ၊ ထိုသတ္တဝါအားလုံးတို့ထက်။ လောကသ္မိံ၊ ၌။ ယဒိဓံ အရဟန္တာ၊ အကြင်ရဟန္တာတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ အဂ္ဂါ၊ အထွတ် အမြတ်တို့တည်း။ ဧတေ၊ ထိုသည်။ သေဋ္ဌာ၊ အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း”ဟု ပေးလေး။ သတ္တနှင့် ယာဝါသကိုလည်း သတ္တာဝေ သတ္တာဝါသာဟု ကမ္မဘေဒရယ်တို့။

(တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။) ပဉ္စကုဋေ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့ကို။ ပရိညာယ၊ (ဥာတ တိရုဏ၊ ပဟာနဟူသော ပရိညာ ၃-ပါးတို့ဖြင့်) ပိုင်းခြားသိ၍။ သတ္တသဒ္ဓမ္မဂေါစရာ၊ (သဒ္ဓါ သိလ သုတ စာဂစသော) သူတော်တရား ၇-ပါးလျှင် ကျက်စားရာ အာရုံရှိသူတို့တည်း။ ပသံသိယာ၊ ချီးမွမ်းထိုက်ကုန်သော။ သပ္ပရိသာ၊ သူတော်ကောင်းတို့တည်း။ ဗုဒ္ဓဿါ၏။ ဩရသာ၊ ရင်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ပုတ္တာ၊ သားတော်တို့တည်း။

(တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။) သတ္တရတနသမ္ပန္နာ၊ ဗောဇ္ဈင်ဟူသော ရတနာ ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ တိသု သိက္ခာသု၊ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့၌။ သိက္ခိတာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ကုန်ပြီ။ မဟာ-ဝိရာ၊ ကြီးသော လုံ့လရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဟိနဘယဘေရဝါ၊ ယ်အပ်ပြီးသော ဘေးငယ် ဘေးကြီးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနုဝိစရန္တိ၊ (ရှုရှာခြင်းကင်လျက်) လှည့်လည်ကုန်၏။

ဒသဟိ၊ ၁၀-ပါးကုန်သော။ အဂေဟိ၊ (သမ္မာဒိဋ္ဌိအစ သမ္မာဝိမုတ္တိသမ္မာညဏ် အဆုံး ရှိသောအင်္ဂါ) တို့နှင့်။ သမ္ပန္နာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ မဟာနာဂါ၊ မြတ်သောရဟန္တာဖြစ်ကြ ကုန်သော။ သမာဟိတာ၊ (ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိတို့ဖြင့်) ကောင်းစွာတည် ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ လောကသ္မိ၊ သတ္တလောက၌။ သေဋ္ဌာ၊ အမြတ် ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ တေသံ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။ တဏှာ၊ (ကျွန်အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော) တဏှာသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

အသေခဉာဏံ၊ ရဟန္တာ၏ညဏ် (အရဟတ္တဗိုလ်ညဏ်) သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ အယံ သမုဿယော၊ ဤအတ္တဘောသည်။ အန္တိမော၊ နောက်ဆုံးဖြစ်၏။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ မှီ ဟူသောမြတ်သောအကျင့်၏။ ယော သာဓော၊ အကြင်အနှစ်သမ္ပယ်ဖြစ်သော ဗိုလ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တသ္မိ၊ ထိုဗိုလ်အနှစ်ကြောင့်။ အပရပစ္စယာ၊ (မိမိမှတပါး) အခြားယုံကြည် စေအပ်သူမရှိကုန်။

ဝိဇာယ၊ (၃-ခုသော) မာနအစုတို့၌။ န ဝိကပ္ပန္တိ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်။ ပုနုပ္ပဝါ၊ တဖန်ဖြစ် ခြင်းမှ။ (ဘဝသစ်မှ ဟူ၍သော်လည်းပေး။) ဝိပ္ပမုတ္တာ၊ လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဒန္တဘူမိ၊ အရဟတ္တဗိုလ်သို့။ (ဒန္တဘူမိန္တိ အရဟတ္တံ၊ ဌ။) အနုပ္ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုရဟန္တာ တို့သည်။ လောကေ၊ ၌။ ဝိဇိတာဝိနော၊ ရာဂစသည်တို့ကို အောင်မြင်ပြီးသူတို့တည်း။

ဥဒ္ဓံ၊ ဆံဗျားတိုင်အောင်သော အထက်၌၎င်း။ အပါဝိနံ၊ ခြေဖဝါးပြင်တိုင်အောင် သောအောက်၌၎င်း။ တိရိယံ၊ ယင်း ၂-ခုတို့၏အလယ်၌၎င်း။ တေသံ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။

၁။ ဌ-၌ ပဟာနာဂါတိ စတုဟိ ကာရဏေဟိ မဟာနာဂါဟု နာမည်ခြင်း၏ အကြောင်း ဗျူပ္ပတ် ၄-မျိုး ရှိကြောင်း ဖွင့်၏။ ၎င်း ၄-မျိုးကို သာရတ္ထ-၌ ၃-၃၀၀-နာ နှင့် အာဂုံ န ကရေထိ ကိဉ္စိ ထောကေ၊ သဗ္ဗ- သညောဂေ ဝိသဇ္ဇ ဗန္ဓနာနိ။ သဗ္ဗတ္ထ နသဇ္ဇထိ ဝိမုတ္တာ၊ နာဂေါ တာဝိ ပရစ္စတေ တထတ္ထာ သေည်ဖြင့် ဟောထော်ပူအပ်သော မဟာနိဓ္ဓေသာပါဠိ ၁၁-ပုဒ် ၇၁-တို့၌။

၂။ တသ္မိံ အပရပစ္စယာတိ တသ္မိံ အရိယစလေ န အညံ ပတ္တိယာယန္တဟူသော ဤ ၄ နှင့်အညီပေးသည်။ အံ-၌ ၃-၉၇-နာနှင့် ၎င်း-၌ ၂၁၅-နာ ရှိ-တို့ကိုလည်း။

၃။ ဥဒ္ဓံ ဝုဇ္ဇတိ ကောသမတ္ထခကာ၊ အပါဝိနံ ပါအထလံ၊ သိရံကံ ပပမုတ္တဟူသော ဤ ၄ နှင့်အညီ ပေးသည်။ ဥဒ္ဓံ ဝါ ကတိတံ အပါဝိနံ အနာဂတံ ကိရိယံ ဗျူပ္ပန္တဟူသော ၁-၄-ဝိကံ-အ-၌ ဥဒ္ဓံ၊ လွန်လေပြီးသောအထက်၌

နန္ဒါ၊ နှစ်သက်ခြင်းတကျာရာကသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓများရှင်တို့သည်။ ဝေသာကော
ဌ်။ အနတ္တရာ၊ မိမိထက် သာလွန်သူမရှိကုန်။ (ဣတိ၊ ဤသို့)။ ဝေ၊ လိုရဟန္တာဟူသည်။
သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ရင့်သော ကြုံးဝါးခြင်းကို။ နဒန္တိတံ၊ ကြုံးဝါးကုန်၏”
ဟူသော။ ဝေ၊ ဤကော၊ တော်ကို။ အဂေါ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (အထာပရံ၊ တေးဝေ၊
သတ္တာ ဝယ် တေးဝေ၊ ပြန်စပ်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဓုတိယအရဟန္တသုတ်

၇၇။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ) ။ ပဌမအရဟန္တသုတ် စာပိုဒ် ၇၆-အတိုင်းပေး။ ။
ယသံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သီဟသူတ်

၇၈။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မိဂရာဇာ၊ သားတို့၏ ဘုရင်ဖြစ်သော။ သီဟော၊
ခြင်္သေ့သည်။ သာယနသမယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ အာသယာ၊ နေရာမှ။ နိက္ခမတိ၊ ထွက်၏။
အာသယာ၊ မှ။ နံ၊ နှစ်တို့။ ထွက်၍။ ဝိဇ္ဇတိ၊ စမ္ပယ်ကုန်ပြု၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော။
စတုဒ္ဓိသာ၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့သို့။ အနုဝိလောကေတိ၊ အစဉ်တစိုက် စောင်းငဲ့ကြည့်ရှုလိုက်၏။
သမန္တာ၊ သော။ စတုဒ္ဓိသာ၊ တို့သို့။ အနုဝိလောကေတု၊ ၍။ တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ သီဟနာဒံ၊
မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့သောအသံကို။ နဒတိ၊ ဟော၏။ (သီဟနာဒံ နဒတိတံ။ ပ။ အဘိတနာဒံ
ဒဒတိ။ ငွ။) တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ သီဟနာဒံ၊ ကို။ နဒိတု၊ ၍။ ဂေါစရာယ၊ ကျက်စားရန်အလိုငှါ။
ပက္ကမတိ၊ သွား၏။ (ဂေါစရာယ ပက္ကမတိတိ အာဟာရတ္ထာယ ဂစ္ဆတိ။ ငွ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊
အချို့ကုန်သော။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ပါကာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။
မိဂရာဇော၊ သားတို့၏ဘုရင်ဖြစ်သော။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့သည်။ နဒတော၊ မြည် (ဟောက်) စဉ်။
သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ သဏန္တိ၊ ကြားကုန်၏။ ယေဘယေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်း
သို့။ သံဝေဂံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းသို့။ သန္တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဗိလာ-
သယာ၊ တွင်း၌နေသော (မြေ၊ မြေပါ၊ ဖုတ်စသော) သတ္တဝါတို့သည်။ ဗိလံ၊ တွင်းသို့။ ပဝိသန္တိ၊
ဝင်ကုန်၏။ ဒကာသယာ၊ ရေ၌နေသော (ငါး၊ လိပ် စသော) သတ္တဝါတို့သည်။ ဒကံ၊ ရေသို့။ ပဝိသန္တိ၊
ကုန်၏။ ဝနာသယာ၊ တာ၌နေသော (ဆင်၊ မြင်းစသော) သတ္တဝါတို့သည်။ ဝနံ၊ တောသို့။ ပဝိ-
သန္တိ၊ ကုန်၏။ ပက္ခိနော၊ အတောင်ရှိသော (ငှက်) သတ္တဝါတို့သည်။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်ကို။
ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ရညော၊ မင်း၏။ ဝါ၊ သည်။ ယေပိ တေ နာဂါ၊ အကြင်
ဆင်တို့ကိုလည်း။ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိသု၊ ရွာ၊ နိဂုမ်း၊ မင်းနေပြည်တို့၌။ ဒဇ္ဇေဟိ၊ မြဲမြံကုန်သော။
ရင်း။ အပါစိနံ၊ မရောက်သေးသောအောက် (နေက်) ကာလ၌၎င်း။ တိရိယံ၊ ရောက်ဆဲဖြစ်သော အလယ်
ကာလ၌၎င်း ဟုပေး။ ဥဒ္ဓံ ဝါ ဝုဇ္ဇတိ ဒေဝလောကော၊ အပါစိနံ အပါးလောကော၊ တိရိယံ မနုဿလောကော
ဟူသော ငွ-တ-ဝိကပ်အလို ဥဒ္ဓံ၊ နတ်ပြည်ဟူသော အထက်၌၎င်း။ အပါစိနံ၊ အပါးဘုံဟူသော အောက်၌၎င်း။
တိရိယံ၊ လူ့ဘုံဟူသော အလယ်၌၎င်းဟုပေး။ ဥဒ္ဓံ၏မူလအနက်ကား အထက်၊ အပါစိနံ၏ မူလအနက်ကား
အောက်၊ တိရိယံ၏မူလအနက်ကား အလယ်တည်း။ သို့သော် ဤသို့ ဖွဲ့နွဲ့ရာတွင် ဤသို့ ဖွဲ့နွဲ့ခြင်းကြောင့်
အနည်း ပင့်သိုလတော်မူသည်။

ဝရတ္တဟိ၊ လွန်ကြီးတို့ဖြင့်။ ဗဒ္ဓါ၊ ဖွဲ့ချည်အပ်ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုမင်း၏ ဆင်တို့သည်လည်း။ တာနိ ဗန္ဓနာနိ၊ ထိုဖွဲ့ချည်ကြောင်း လွန်ကြီးတို့ကို။ သဗ္ဗိန္ဒိတော၊ ကောင်းစွာဖြတ်၍။ သမ္ပဝါလေတော၊ ကောင်းစွာဖျက်ဆီး၍။ ဘိတာ၊ ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မုတ္တကရိသံ၊ ကျင်ငယ် ကျင်ကြီးကို။ စေမာနာ၊ စွန့်ကုန်လျက်။ ယေန ဝါ တေန ဝါ၊ ဟူးဟူးငြားငြားသောအရပ်ဖြင့်။ ဝါ၊ သို့။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ထိရစ္ဆာနကတာနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏာနံ၊ တို့တွင်။ မိဂရာဇော၊ သော။ သိယော၊ သည်။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်သော တန်ခိုးရှိသော သတ္တဝါတည်း။ ဧဝံ မဟေသက္ခော၊ ဤသို့ အကြီးအကျယ်စိုးပိုင်သူဟု ပြောကြားအပ်သော သတ္တဝါတည်း။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသော သတ္တဝါတည်း။

ဘိက္ခဝေတို့။ ဧဝေမေ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ အရဟံ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာထော်မှုသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝေသိမ်းသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန် သယမ္ဗုဇာတိဖြင့် ကိုယ်ထော်ထိုင်သိမြင်တော်မူသော။ ဝိဇ္ဇာစရတသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊ စရတ ၁၅-ပါး နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ သုဂတော၊ နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကြွမြန်းတော်မူသော။ လောကဝိဒ္ဓ၊ လောက အားလုံးကို သိမ်းကြီးသိမြင်တော်မူသော။ အနုတ္တရာ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သော သူရှိတော်မမူသော။ ပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ လူ့ နတ်၊ တိရစ္ဆာန် သုံးတန်သော ယောက်ျားတို့ကို ထုတ်ခေးမပြု တရားချ သဖြင့် ဆုံးမတော်မူတတ်သော။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဗြဟ္မာနတ်လူ ဝေသိမ်းသူတို့၏။ သတ္တာ၊ ဆရာ တရားဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-တန် တရားမှန်တို့ကို ဝေဖန်သိထတ်၊ ဝေနေယျတို့ကိုလည်း သိစေတော်မူတတ်သော။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ တန်ခိုးကုန်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (တထာဂတအမည်ရခြင်း၏အကြောင်း ၈-ပါးကို ၄-၅။) လောကေ၊ သတ္တလောက၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (ပွင့်ထွန်း) ဖြစ်ပေါ်လှ၏။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိနှင့် ဥပ္ပန္နောအထူး အဋ္ဌကထာ၅။) သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ “ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည် ကား။ ဝှုပ်ဿ၊ ဝှုပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဝှုပ်ဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ သညာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမောတိ၊ ချုပ်ရာတည်း။” ဟူသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေဝေထိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေပိ တေ ဒေဝါ၊ အကြင်နတ်တို့သည်လည်း။ ဒီဃာယုကာ၊ ဝှည်သောအသက်ရှိကုန်၏။ ဝဏ္ဏဝန္ဓော၊ ကိုယ် အဆင်းရှိကုန်၏။ သုခမဟုလာ၊ ချမ်းသာများကုန်၏။ ဥစ္စေသု၊ မြင့်မြတ်ကုန်သော။ ဝိမာနေသု၊ ဝိမာန် တို့၌။ ဝိရုဋ္ဌိတိကာ၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းရှိကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုနတ်တို့သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဒေသနံ၊ ဌာနာဒေသနာကို။ သုတော၊ နာကြားရသော်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ဘယံ၊ သို့။ သံဝေဂံ၊ သို့။ သန္တာသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘော၊ ဆို... အချင်းတို့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အနိစ္စာဝ၊ မမြဲကုန်သည်သာ။ သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လျက်။ “နိစ္စာ၊ မြဲကုန်သည်။ အမှတ်၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ” ဟူ၍။ အမညိမ္မကရ၊ မှတ်ထင်မိကုန်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ မယံ၊ တို့သည်။ အဗ္ဗုဝါဝ၊ မခိုင်ခံ့

၁။ မဟတိ ဣဒ္ဓိ=မဟိဒ္ဓိ။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိ ယထာတိ=ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော။ မဟန္တော ဤသော=မဟေသော။ ဧဝံ မဟေသောတိ အက္ခာယတိတိ=ဧဝံ မဟေသက္ခော။ မဟန္တော အာနုဘာဝေါ=မဟာနုဘာဝေါ။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ ယထာတိ=ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါဟု ဝနေတ္ထကြံ၍ ဝေနှင့် မဟိဒ္ဓိကောသည်ကို သဟင်္ဂါဖြစ် ဖြင့် ဟောနာလိုက်သည်။

ကုန်သည်သာ။ သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လျက်။ “ဓုဝါ၊ ဝိုင်ခံကုန်သည်။ သမာနာ၊ ကုန်ပြီ” ဟူ၍။ အမည်မှ ကိရ၊ မှတ်ထင်မိကုန်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ မယ်၊ တို့သည်။ အသဿတာဝ၊ ပတည်ဘုံကုန်သည်သာ။ သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လျက်။ “သဿတာ၊ တည်ဘုံကုန်သည်။ အမှတ်၊ ကုန်ပြီ” ဟူ၍။ အမည်မှ ကိရ၊ မှတ်ထင်မိကုန်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ မယမ္ပိ၊ တို့သည်လည်း။ အနိစ္စာ ကိရ၊ မမြဲကုန်သတတ်။ အဗ္ဗုဝါ ကိရ၊ မခိုင် ခံကုန်သတတ်။ အသဿတာ ကိရ၊ မတည်ဘုံကုန်သတတ်။ သက္ကာယပရိယာပနာကိရတိ၊ (ပရမတ္ထ အားဖြင့်) ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာကိုယ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သတတ် ဟူ၍။ သန္တာသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောကထက်။ တထာဂတော၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံ မဟိန္ဒိကော၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်သောတန်ခိုးရှိတော်မူ၏။ ဧဝံ မဟေသက္ခော၊ ဤသို့ အကြီးအကျယ်စိုးပိုင်သူဟု ပြောကြားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဧဝံ မဟာနဘာဝေါ၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤကေားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ပ။ သတ္တာ၊ သည်—

“သက္ကာယဉ္စ၊ (ပရမတ္ထအားဖြင့်) ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးကို၎င်း။ သက္ကာယဿ၊ (ပရမတ္ထအားဖြင့်) ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး၏။ နိရောဓဉ္စ၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ သမ္မဝဉ္စ၊ ဖြစ်ကြောင်းထောက်ကို၎င်း။ ခုက္ခုပသမဂါမိနံ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက် ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယံ၊ ပြုစင်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါ ၈-ပါးရှိသော။ မဂ္ဂဉ္စ၊ မဂ်ကို ၎င်း။ (အဘိညာယ၌စပ် ခုထိယဂါထာမှစ၍ပေးသည်။)

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဒေသနာဉာဏ်ဟူသော ဓမ္မစက်ကို။ (ဓမ္မစက္က၏အကျယ်ကို ဋ္ဌ-ဒီဂ္ဂ။) ပဝတ္တယံ၊ ဖြစ်စေပြီ။ သတ္တာ၊ ဆရာဘုရားသည်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တ-လောကတွင်။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊ တူသောသူရှိတော်မူ။

ယေပိဒေဝါ၊ အကြင်နတ်တို့သည်လည်း။ ဒီဗာယုကာ၊ ရှည်သောအသက်ရှိကုန်၏။ ဝတ္ထဝန္တော၊ ကိုယ်အဆင်းရှိကုန်၏။ ယသဿိနော၊ အခြံအရံရှိကုန်၏။ (တေပိ၊ ထို နတ်တို့သည်လည်း။) ဣတရေ၊ ခြင်္သေ့မှတစ်ပါးကုန်သော။ မိဂါ၊ သားကောင်တို့သည်။ သိဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘိတာ၊ ကြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္တာသံ၊ သို့။ အာပါဒံ ဣဝ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။

ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူပြီးသော။ တာဒိနော၊ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ အရဟတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ-ကံ၊ တရားစကားကို။ သုတော၊ နာကြားရသော်။ ဘော၊ တို့။ မယ်၊ တို့သည်။ သက္ကာယံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ သော ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ အဝိတိဝတ္တာ ကိရ၊ မလွန်နိုင်ကုန်စွာ။ အနိစ္စာ ကိရ၊ မမြဲကုန်စွာ။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ဘိတာ၊ ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပါဒန္တိ၊ ရောက်ကုန်ပြီ” ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤကေားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဆင့်၊ ခြောက်ခုမြောက်သောထုတ်တည်း။

၇-၁၉ နိဗ္ဗာန်သုတ်

၇၉။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊ အချို့ ကုန်သော။ ယေ၊ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်
 ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ယေ၊ ပြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သော်၎င်း။ အနောကဝိဟိတံ၊
 များသော အပြားရှိသော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာကို။ အနုဿရမာနာ၊ အစဉ်
 လျှောက်၍ အောက်မေ့ကုန်သော်။ အနုဿရန္တိ၊ အစဉ်အောက်မေ့သည် မည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊
 အလုံးစုံကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ တေ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုသော်
 ၎င်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ တပါးပါးကို
 သော်၎င်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ကတမေပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့ကိုနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 “အတိတံ၊ လွန်လေပြီသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ (အဟံ၊ ငါသည်။) ဝေဝုပေါ၊ ဤသို့သောရုပ်ရှိ
 သည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ”ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အနုဿရမာနော၊ အစဉ်
 အောက်မေ့သော်။ ဝုပယေဝ၊ ရုပ်ကိုသာလျှင်။ အနုဿရတိ၊ အစဉ်အောက်မေ့သည်မည်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊
 တို့။ “အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ (အဟံ၊ သည်။) ဝေဝေဒနော၊ ဤသို့သော ဝေဒနာရှိသည်။
 အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ”ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ အနုဿရမာနော၊ သော်။ ဝေဒနံယေဝ၊
 ဝေဒနာကိုသာလျှင်။ အနုဿရတိ၊ ၎င်း။ “အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ဝေသညော၊ ဤသို့သော
 သညာရှိသည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ”ဟူ၍။ “အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ဝေသင်္ခါရော၊
 ဤသို့သောသင်္ခါရရှိသည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ”ဟူ၍။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “အတိတံ၊ သော။
 အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ဝေဝိညာဏော၊ ဤသို့သော ဝိညာဏ်ရှိသည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ”ဟူ၍။
 ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အနုဿရမာနော၊ သော်။ ဝိညာဏမေဝ၊ ဝိညာဏ်ကိုသာလျှင်။
 အနုဿရတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝုပ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝဒေထ၊
 ဆိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ “ရူပန္တိ၊
 ရုပ်”ဟူ၍။ ဝုပတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ကေန၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်သနည်း။
 သိတေနပိ၊ အအေးကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ ဥက္ကေနပိ၊ အပူကြောင့်လည်း။
 ရူပတိ၊ ၎င်း။ ဝိသက္ခာယပိ၊ စားလို့ခြင်းကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ၎င်း။ (ဆာခြင်းကြောင့်လည်း
 ဖောက်ပြန်သည်ဟူလို။) ပိပါသာယပိ၊ သောက်လို့ခြင်းကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ၎င်း။ (မှတ်သိပ်ခြင်း
 ကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်သည်ဟူလို။) ခံသမကသဝါတာတပသရိသပသမ္ပသေနပိ၊ မှက်၊ ခြင်၊
 လေ၊ နေပူ၊ ပြေကင်းသန်းတို့၏ အတွေ့ အထိကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ရူပတိ၊
 ဖောက်ပြန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ “ရူပန္တိ၊ ရုပ်”ဟူ၍။ ဝုပတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊
 အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာဟူ၍။ ဝဒေထ၊ ဆိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။

၁။ အနောကဝိဟိတန္တိ သနောကဝိဟိတော ဝိ-၉-၁ စာပိုဒ် ၁၂- ပဌမဝိကပ်နှင့်အညီ ပေးသည်။
 အနောကဝိဟိတံ ဝါ ပကောရေဟိ ပဌမိတံ သံဂုဏ်တန္တိ အတ္ထော-ဟူသော ၎င်း ၉-၅-ဝိကပ်အလို ဝိပုဋ္ဌ
 ဇာတ် ကရောထျှတ္တဖြစ်သောကြောင့် “မျှသောတာ အပြားတို့ဖြင့် ဝိရင်အပ်သော”ဟုပေး။

၂။ ကိဉ္စာတိ ကာရဏပုစ္ဆာ၊ ကေန ကာရဏေန ဝုပံ ဝဒေထ၊ ကေန ကာရဏေနဇာတံ ဝုပံ နာ-ဝေထိအတွေ့
 ဟူသော ၉-နှင့်အညီပေးသည်။

၃။ ရူပတိတိ သိတိ တေ ဝုပတိ၊ ကောရဏပုစ္ဆော၊ ယေပူ ဝုပတိ၊ တသ္မာ ရူပန္တိ ဝုပတိ၊ အတွေ့-က
 ကောရဏနှင့်အညီ ဣတိကို အသ္မာရင်တို့၌ အသ္မာရဏလည်း။

ဝိညာဏတ္တယ၊ ဝိညာဏ်အဖြစ်အလို့ငှါ။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခတး ကိ။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သင်္ခါရတိ၊ သင်္ခါရတို့” ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍။ ဝေဒထ၊ သိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသဖြင့်သိတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ “ဝိညာဏန္တိ၊ ဝိညာဏ်” ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသဖြင့် သိတတ်သနည်း။ အဗ္ဗိလမ္ပိ၊ အချဉ်ကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသဖြင့်သိတတ်၏။ တိတ္ထကမ္ပိ၊ အခါးကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ကဋ္ဌကမ္ပိ၊ အစပ်ကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ မဇ္ဇမ္ပိ၊ အချိုကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ခါရိကမ္ပိ၊ ငံသောအရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အခါရိကမ္ပိ၊ မင်္ဂသောအရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ လောဏိကမ္ပိ၊ ဆားပါသောအရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အလောဏိကမ္ပိ၊ ဆားမပါသော အရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဝိညာဏန္တိ၊ ဝိညာဏ်” ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ (သဉ္ဇာနာတိ ဝိဇာနာတိ ပဇာနာတိ ၃-မျိုးတို့၏ အထူးကို ၄-၅။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဗြာ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါး၌။ သုထဝါ၊ အာဂမ၊ အဓိကမဟူသော အကြားအမြင် ရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သောတပည့်သည်။ “တေရဟိ၊ ဤယခုအခါ၌။ ဝုပေန၊ ရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ခဇ္ဇာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နန၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ဝုပေန၊ ရုပ်သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူ သာလျှင်။ အတိတံ၊ လွန်လေပြီသော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ ကိ။ ဝုပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇိံ၊ ခဲစားအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုပြင်။ အဟဇ္ဇေဝ၊ ငါသည်လည်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ခူပံ၊ ရုပ်ကို။ အဘိနန္ဓေယျံ၊ နှစ်သက်မိငြားအံ့။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နန၊ သော။ ဝုပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဝုပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇေယျန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏” ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသန္ဓိကွတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ အတိတံ၊ လွန်ခဲ့ပြီသော။ ဝုပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ အနပေက္ခော၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဝူပံ၊ ရုပ်ကို။ နာဘိနန္ဓတိ၊ မနှစ်သက်တော့။ ပစ္စုပ္ပန္နထ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝူပထ၊ ရုပ်ကို။ ဝါ-၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြိဋ္ဌေခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

တေရဟိ၊ ဤယခုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာသည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာယ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာသည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အတိတံ၊ လွန်လေပြီသော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ ကိ။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇိံ၊ ခဲစားအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုပြင်။ အဟဇ္ဇေဝ၊ သည်လည်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဓေယျံ၊ နှစ်သက်မိငြားအံ့။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ၌လည်း။ အဟံ၊ ကိ။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇေယျန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏” ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသန္ဓိကွတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ (ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး ဣတိ ပဋိသန္ဓိကွတိ ပြန်စပ်။) သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။

အတိတာယ၊ လွန်ခဲ့ပြီးသော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ အနုပေက္ခော၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အာနာပတံ၊ ဝသယ။ ဝေဒနံ၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်တော့။ ပစ္စုပ္ပန်ဘယ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာကို။ ဝါ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ပဋိပဇ္ဇော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

“ထေရဟိ၊ ဌံ။ အဟံ၊ ကိ။ သညာယ၊ သညာသည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ပ။ ထေရဟိ၊ ဌံ။ အဟံ၊ ကိ။ သင်္ခါရေဟိ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ ၎င်း။ ထေရဟိ၊ ဌံ။ ပစ္စုပ္ပန်နယ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဌံလည်း။ အဟံ၊ ကိ။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဇ္ဇိန္နိ၊ ခဲစားအပ်ပြီ” ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသန္ဓိကွတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ (ပေယျာလအတွင်း၌ ဣတိ ပဋိသန္ဓိကွတိဉ္စစပ်။) အဟေဉ္ဇေဝ၊ ငါသည်လည်း။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေတို့ကို။ အဘိနန္ဒယျ၊ နှစ်သက်မိငြားအံ့။ ထေရဟိ၊ ဌံ။ ပစ္စုပ္ပန်နယ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဌံလည်း။ အဟံ၊ ကိ။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဇ္ဇေယျန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏” ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိကွတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ အတိတေသု၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ အနုပေက္ခော၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ တို့ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်တော့။ ပစ္စုပ္ပန်နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရနာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝါ၊ ထို၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ထပ်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပဇ္ဇော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

“ထေရဟိ၊ ဣယဒုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်သည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ ထေရဟိ၊ ဌံ။ ပစ္စုပ္ပန်နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်သည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဌံလည်း။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ ခဇ္ဇိန္နိ၊ ခဲစားအပ်ပြီ။ အဟေဉ္ဇေဝ၊ ငါသည်လည်း။ အနာဂတံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ အဘိနန္ဒယျ၊ နှစ်သက်မိငြားအံ့။ ထေရဟိ၊ ဌံ။ ပစ္စုပ္ပန်နာ၊ သော။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဌံလည်း။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ ခဇ္ဇေယျန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏” ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိကွတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ (ဣတိ ပဋိသန္ဓိကွတိဉ္စစပ်။) သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ပ။ ပဋိပဇ္ဇော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

(တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေယု ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ အထိ အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-၅၅ ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤအရိယသာဝကကို။ အပစိနာတိ၊ ဝဋ်ကို ဖျက်ဆီးထုတ်၏။ (ဝဋ် ဝိနာသေတိ။၄။) နော အာစိနာတိ၊ ဝဋ်ကို မတိုးပွားစေထုတ်။ (နေဝ စိနာတိ။၄။ နေဝ စိနာတိတိ န ဝဇေထိ။၄။) ပဗဟတိ၊ ဝဋ်ကို ပယ်စွန့်တတ်၏။ န ဥပါဒိယတိ၊ ဝဋ်ကို စွဲလမ်း၍ မယူတတ်။ (တဒေဝ ဝိသဇ္ဇေတိ န ဂဏှာတိ။၄။) ဝိသိနေတိ၊ ဝဋ်ကို ဖရိုဖရဲ ကြဲတတ်၏။ န ဥသိနေတိ၊ ဝဋ်ကို မပေါင်းစည်းတတ်။ (ဝိကိရတိ န သမ္ပိဇ္ဈေတိ။၄။) ဝိဂူပေတိ၊

ကို။ နေဝါစိနာတိ၊ တတ်။ န အာပေနာယံ၊ တတ်။ အပဓိနိတော၊ ဤ။ ဌိတော၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်သူမည်၏။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်ကို။ နေဝ ပဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်တတ်သနည်း။ န ဉပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၍မယူတတ်သနည်း။ ပဇဟိတော၊ ပယ်စွန့်၍။ ဌိတော၊ တည်သနည်း။ (တည်သူမည်သနည်းဟုသော်လည်းပေး။) ဝှံ၊ ဝှံကို။ နေဝ ပဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်တတ်။ န ဉပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၍မယူတတ်။ ပဇဟိတော၊ ပယ်စွန့်၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်သူမည်၏။ ပ။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်ကို။ နေဝ ဝိသိနေတိ၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲတတ်သနည်း။ န ဉသိနေတိ၊ မပေါင်းစည်းတတ်သနည်း။ ဝိသိနေတော၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲ၍။ ဌိတော၊ တည်သနည်း။ ဝါ၊ တည်သူမည်သနည်း။ ဝှံ၊ ကိ။ နေဝ ဝိသိနေတိ၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲတတ်။ န ဉသိနေတိ၊ မပေါင်းစည်းတတ်။ ဝိသိနေတော၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲ၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်သူမည်၏။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်ကို။ နေဝ ဝိဇူပေတိ၊ အခိုးအငွေမကင်းစေသနည်း။ န သန္တူပေတိ၊ အခိုးအငွေမထစေသနည်း။ ဝိဇူပေတော၊ အခိုးအငွေမကင်းစေ၍။ ဌိတော၊ တည်သနည်း။ ဝါ၊ တည်သူမည်သနည်း။ ဝှံ၊ ကိ။ နေဝ ဝိဇူပေတိ၊ အခိုးအငွေမကင်းစေတတ်။ န သန္တူပေတိ၊ အခိုးအငွေမထစေတတ်။ ဝိဇူပေတော၊ အခိုးအငွေမကင်းစေ၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်သူမည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝိမုတ္တစိတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ကိ။ သဗ္ဗန္တော၊ သိကြားနှင့်တကွကုန်သော၊ သဗြဟ္မကော၊ ဗြဟ္မာနှင့်တကွကုန်သော။ သပဇာပတိကော၊ ပဇာပတိနတ်မင်းနှင့်တကွကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ အာရကော၊ အဝေးမှသာလျှင်—

“ယဿ တေ၊ အကြင်အရှင်ဘုရား၏။ ယမ္ပိ၊ အကြင်သမထအာရုံ ဝိပဿနာအာရုံကို။ နိဿာယ၊ အပို့ပြု၍။ ဈာယသိ၊ ကိလေသာတို့ကို ချွံ့မြှိုက်၏။ (အာရမ္မဏပနိဇ္ဈာန၊ လက္ခဏပနိဇ္ဈာနဟူသော သမထဝိပဿနာပျားခြင်းကိုပင် ကိလေသာတို့ကို ချွံ့မြှိုက်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။) တံ၊ ထိုသမထအာရုံ ဝိပဿနာအာရုံကို။ (မယံ၊ ထို့သည်။) နာဘိဇာနာမ၊ မသိနိုင်ပါကုန်။ ပုရိသာဇည၊ ယောက်ျားအာဇာနည်ဖြစ်ထော်မှုသော အရှင်ဘုရား။ ယဿ တေ၊ ထိုအရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ ပုရိသုတ္တမ၊ ယောက်ျားဖြစ်ဖြစ်ထော်မှုသော အရှင်ဘုရား။ တဿ တေ၊ ထိုအရှင်ဘုရားအား။ နမောတိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဟူ၍။ နမဿန္တိ၊ ရှိခိုးကုန်၏။ (ဤဌာနမပွင့် ထေရဂါထာ မဟာကဿပထေရဂါထာ ဝတ္ထုနာ ၄၅၅-နာဂ္ဂ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ပိဇ္ဇောဇ္ဈသုတ်

၈၀။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကတိုင်းတို့၌။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌။ နိဂြောဓာရာမေ၊ နိဂြောဓာရုံ(ကျောင်းတိုက်)၌။ ဝိဟရတိ၊ နေထော်မှု၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့နေထော်မှုသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိသ္မိဉ္ဇိဒေဝ၊ တစ်ခုထုတ်လာလျှင်ဖြစ်သော။ ပကရဏေ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ပဏာမေတော၊ နှင်ထုတ်၍။ (ပဏာမေတောတိ နိဟရိတော၊ ဌ။) ပုဗ္ဗဏုသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတော၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ကပိလဝတ္ထု၊

၁။ အပကရိယတိ ဇေတနာတိ အပကရဏံ၊ ပဒံ။ အပကရဏံ ပကရဏံ ကာရကန္တိ အတ္ထတော ဧကံ၊ ဌိ။

ကပိလဝတ်ပြည်သို့။ ပိဗ္ဗာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ပါဝံသိ၊ ဝင်တော်မူပြီ။ ကပိလဝတ္ထုသို့ ၊ ဌ။ ပိဗ္ဗာယ၊ ငှါ။ စရိတံ၊ လှည့်လည်၍။ ဝစ္ဆာကတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှ နောက်၌။ ပိဗ္ဗာပါတ ပဋိက္ခန္ဓာ၊ ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲလတ်သော်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ မဟာဝနံ၊ ကြီးကျယ်သော မတာသည်။ (အတ္တံ၊ ဇိ။) တေန၊ ထိုကြီးကျယ်သော တောသို့။ ဒိဝါဝိဟာရာယ၊ နေအခါနေရန် အလို့ငှါ။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ မဟာဝနံ၊ သို့။ အဇ္ဈောဂါဟေတုာ၊ သက်ဝင်၍။ ဗေလဝလဋ္ဌိ ကာယ၊ ဥသျှစ်ပင်ပျို၏။ မူလေ၊ အနီး၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေအခါနေရန်အလို့ငှါ။ (ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိတံ ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ နိသီဒိ၊ မဂ္ဂ၊ ၂-စာပိုဒ် ၂၅၆။) နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။

အထ ခေါ်ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ ရဟောဂတဿ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာသို့ ရောက်နေသော။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ သတ္တု သင်္ဘောရမှဖဲ၍ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ (စေတသော ပရိဝိတက္ကော၌သမ္ပန်။) “မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဘိက္ခုသံဃော၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ပဗာဠော၊ အပသို့ရောက်စေအပ်ပြီ။”

တ္ထေ၊ ဤရဟန်းအပေါင်း၌။ နဝါ၊ အသစ်ဖြစ်ကုန်သော။ အစိရပဗ္ဗင်ကာ၊ ရဟန်းပြု၍မကြာ သေးကုန်သော။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ဤဓမ္မဝိနယသာသနာသို့။ အဓုနာဂတာ၊ အခုမှရောက်လာကုန် သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သနိ၊ သို့ကုန်၏။ မမံ၊ ငါဘုရားကို။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်ရကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ အညထတ္တံ၊ ကြည်ညိုသည်မှဟပါး အခြားသော အခြင်းအရာ၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝိပရိတာမော၊ (လူထွက်ခြင်းဟူသော) ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဇိ။ မာတရံ၊ အမိကို။ အပဿန္တဿ၊ မတွေ့မြင်သော။ တရုဏဿ၊ နနယ်သော။ ဝစ္ဆဿ၊ နွားငယ်၏။ အညထတ္တံ၊ ရွှင်ပျသည်မှတပါး (ညှိုးနွမ်းခြင်းဟူသော) အခြားအခြင်းအရာ၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ သေယျ- ထာပိ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဝိပရိတာမော၊ (သေဆုံးခြင်းဟူသော) ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ သိယာ သေယျ- ထာပိ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤရဟန်းအပေါင်း၌ပေ။ ဝိပရိတာမော၊ သည်။

၁။ ပစ္စာဘတ္တန္တံ ဘတ္တဿ ပစ္စတော မဂ္ဂ-၂-စာပိုဒ် ၂၅၆။ ဘတ္တဿ ပစ္စတောတိ ဘတ္တဘူနဿ ပစ္စ- တော၊ ငှါ။ ၎င်းတို့နှင့်အညီ ဘူနုပုဒ်အကြေကြံ၍ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှ နောက်၌ဟု ပေးသည်။ ဆွမ်းမှနောက် ၌ဟု မပေးလင့်။ ပိဗ္ဗာပါတပဋိက္ခန္ဓာပုဒ်ကိုလည်း ပိဗ္ဗာပါတပရိယေသနထော ပဋိက္ခန္ဓာဟူသော မဂ္ဂ၊ ၂- စာပိုဒ် ၂၅၆-နှင့်အညီ ပရိယေသနပုဒ်အကြေကြံ၍ ပေးသည်။

၂။ ပဋိသလ္လိနန္တံ ခေဟိ ခေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ ပဋိနိဝတ္တိတုာ သတ္တာနံ နိလိယနံဟူသော မဂ္ဂ၊ ၁- စာပိုဒ် ၈၁-နှင့်အညီ ပေးသည်။ ဧကိသာဝေါ ပဝိဝေကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိကာ၊ ဘာဝတ္ထ။

၃။ ယဗ္ဗ ဝဟဓာတ် တပစ္စည်း။ ဝဟ ပါယုဏေဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ သစ္စတ္ထပေးသည်။ နှင်ထုတ်အပ်ပြီ သော်လည်း ဘာဝတ္ထပေး။ ဌန္တိလည်း၍။

၄။ ပသာဒညထတ္တံ ဝါ။ ပ။ ဘဝေယျ။ ပ။ ပသာဒံ မနံ ကဗောန္တာနံ ပသာဒညထတ္တံ နာမ ဟောတိ ဟူသော ဌနှင့်အညီပေးသည်။

ဘာဝညထတ္တံ ဝါ ဘဝေယျ။ သလိဂေနေဝ တိတ္ထာယတနံ ပက္ခမန္တာနံ ဘာဝညထတ္တံ နာမ ဟူသောဌ-အလို ရဟန်းဘဝမှတပါး အခြားသောအခြင်းအရာ၏အဖြစ်သည်ဟုပေး။ ကြည်ညိုစိတ်မှ မကြည်ညိုစိတ်သို့ပြောင်းလွဲ ခြင်းသည် ပသာဒညထတ္တံ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကဘာဝ (အဖြစ်)မှ တိတ္ထိယသာဝကဘာဝ (အဖြစ်)သို့ ပြောင်းလွဲခြင်း သည် ဘာဝညထတ္တံဟု ဤသို့အထူးသိ။

သိယာ၏။ (တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ မခံ၊ ငါဘုရားကို။ အပဿန္နာနံ၊ ပစ္စေမပြင်ပုကုန်သည်
 ဖြစ်၍။ အညထတ္တံ၊ သည်။ သိယာ၏။ ဝိပရိတာမော၊ သည်။ သိယာ၊ ၎င်းဂေသင်လည်းပေး။)
 ဥဒကံ၊ ရေကို။ အလဘန္တာနံ၊ မရကုန်သော။ တရုဏာနံ၊ နုကုန်သော။ ဝီဇာနံ၊ မျိုးစေ့တို့၏ ။
 (မုချတ္တ) ဝါ၊ မျိုးပင်တို့၏။ (ဥပစာရတ္တံ) အညထတ္တံ၊ စိမ်းလန်းသည်မှတစ်ပါး (ညှိုးနွမ်းခြင်း
 ဟူသော) အခြားအခြင်းအရာ၏အဖြစ်သည်။ သိယာ သေယျထာပိ နာမ၊ သကဲ့သို့။ ဝိပရိတာမော၊
 (သေခြင်းဟူသော) ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ သိယာ သေယျထာပိ နာမ၊ သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊
 သာလျှင်။ ပ။ ဝိပရိတာမော၊ သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။
 သိက္ခသံဃော၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ အနုဂ္ဂဟိတော ယထေဝ၊ ချီးမြှောက်အပ် သကဲ့သို့ပင်လျှင်။
 ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ သိက္ခသံဃံ၊ ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။
 အနုဂ္ဂဏေယျံ၊ ချီးမြှောက်ရမှုကား။ ယံနုနာတိ၊ ကောင်းစွာ ဟူသော။ ဝေ၊ ဤသို့။ စေတသော၊
 စိတ်၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံအစည်သည်။ ဥပေါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ်၊ ထိုသို့ အကြံအစည်ဖြစ်ရာ အချိန်အခါ၌။ သဟမ္ပတိ၊ သဟမ္ပတိမည်သော။ ဗြဟ္မာ၊
 ဗြဟ္မာသည်။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊
 စိတ်အကြံအစည်ကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သမိဂ္ဂိတံ၊
 ကျွေးထားအပ်သော။ ဗာဟံ ဝါ၊ မောင်းကိုလည်း။ ပသာရေယျ သေယျထာပိ၊ ဆန့်ရာသကဲ့သို့၎င်း။
 ပသာရိတံ၊ ဆန့်ထားအပ်သော။ ဗာဟံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သမိဇ္ဇေယျ သေယျထာပိ၊ ကျွေးရာသကဲ့သို့
 ၎င်း။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဗြဟ္မာလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။ အနုဂ္ဂဟိတော၊ ကွယ်သည်ဖြစ်၍။
 သဂဝတော၊ ၎င်း။ ပုရတော၊ ရှေး၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။
 သဟမ္ပတိ၊ သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ ကေသံ၊ ထဖက်သောပရံး၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်ရံကို။
 (အပေါ်၌ ကပ်ငြိသည်ကိုဟု သော်လည်းပေး။) ကရိတု၊ ၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တေန၊ ထိုဘုရားရှိရာအရပ်၌။ အဇ္ဈတိ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတု၊
 ညွတ်စေ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘဂဝါ၊ ဘုရား၊ ဝေ၊ ဤအရှင်ဘုရား၏ အကြံအစည်သည်။ ဝေ၊
 ကြံစည်တိုင်မှန်လှပါပေ၏။ သုဂတ၊ ဘုရား၊ ဝေ၊ သည်။ ဝေ၊ ၎င်း။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဘဂဝတော၊ သည်။
 သိက္ခသံဃော၊ ကို။ ပဗာဠော၊ အပည့် ရောက်စေအပ်ပါပြီ။ ပ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 သိက္ခသံဃံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတု၊ ကျေနပ်နှစ်သိပ်တော်မူပါ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 သိက္ခသံဃံ၊ ကို။ အသိဝေတု၊ ဆုံးမစကားပြန်ကြားတော်မူပါ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။
 သိက္ခသံဃောကို။ အနုဂ္ဂဟိတော ယထေဝ၊ ချီးမြှောက်အပ်သကဲ့သို့ပင်လျှင်။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။
 တေရဟိ၊ ၌။ သိက္ခသံဃံ၊ ကို။ အနုဂ္ဂဏေယျံ၊ ချီးမြှောက်တော်မူပါလော” ဟူသော။ ဝေ၊
 ဤကောင်းကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ တုဏှိဘာဝေန၊ ထိတ်ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဝါသေသိ၊ သည်းခံပြီ။
 (စိုးပိုး၍နေစေပြီဟု သစ္စတ္ထံ၊ အဝိဝါသေတုတိ ထမ္ပုဒိစ္စတုကဲ့သို့ လက်ခံပြီဟု ဘာဝတ္ထသော်လည်း
 ပေး။) အထ ခေါ် ၌။ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ အဝိဝါသနံ၊ သည်းခံခြင်းကို။

၁။ ဝီဇာနံ တရုဏာနန္တိ တရုဏသဏာနံ၊ မ-ဋ္ဌ ၃-စာပိုဒ် ၁၅၉။ ကာရဏပစာရေန သဿေသု ဝီဇာ-
 ပရိယာယောထိ အာဟ “ဝီဇာနံ တရုဏာနန္တိ တရုဏသဏာန” ၌။ ၎င်းနိကာယကိုထောက်၍ ဤ၌လည်း
 ပဌမ အနက် မုချတ္တံ၊ ရုထိယအနက် ကာရဏပစာရတ္တပေးသည်။

ဝိဒိတာ၊ သိ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ဝိဒိသိ၍။ (သုခိ ဟောတုစသော မင်္ဂလာကော၊ မြက်ကြားစေ၍ဟုသော်လည်းပေး။) ပဒကိဏံ၊ အစိုးအသေကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တတ္ထော၊ ထို အရပ်၌ပင်လျှင်။ အန္တရာယံ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာယနသမယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ သတ္တ သင်္ခါရမှပဲ၌ တပါးထည်းတည်း ကိန်းအောင်းထုမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထခဲ့သည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ၌။ နိဂြောဓာရာမော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံပိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ နိသဇ္ဇ၊ ထိုင်နေတော် မူ၍။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဟားဖြင့်။ (ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရေ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို။ အဘိ သင်္ခတေ၊ ပြုအပ်သော်။) တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဧကမ္ဘိဟိကာယ၊ တပါးစီ နှစ်ပါးစီ ချဉ်းကပ်သဖြင့်။ သာရဇ္ဇမာနဉ္စပါ၊ ကြောက်ရွံ့သောသဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ၌။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမေယျ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ရာ၏။ တတာဂ္ဂပံ၊ ထိုချဉ်းကပ်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအမှုကို။ အဘိသင်္ခါသိ၊ ပြုပြီ။ တေပိ ဘိက္ခု၊ တို့သည်လည်း။ ပ။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဇိ။ တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ သု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ဝိဒိသိ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောနေရာအဘို့၌။ နိသိဒ္ဓိ သု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဇ္ဇေ၊ ထိုင်နေ ကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇီဝိကာနံ၊ အသက်မွေးခြင်းတို့တွင်။ ယစိဒံ ပိဏ္ဍောလျံ၊ အကြင် ဆွမ်းခံ လှည့်လည်သူ၏ အသက်မွေးမှုသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) ဣဒံ၊ ဤအသက်မွေးမှုသည်။ အန္တံ၊ အဟုတ် ဆုံးတည်း။ (အန္တန္တိ ပစ္စိမံ လာမကံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ဤအသက်မွေးမှုသည်။ လောကသ္မိံ၊ ၌။ “ပိဏ္ဍောလော၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်သူသည်။ ပတ္တပါဏိ၊ လက်၌သပိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ခွက်လက်စွဲ သည်ဟူလို။)ဝိစရသီတိ၊ လှည့်လည်ပြီ”ဟူ၍။ အဘိသာပေါ၊ ဆဲရေးကြောင်းသည်။ (အဘိသပန္နိ စေတနာတိ အဘိသာပေါ။ ဋီ။) (ဟောတိ၊ ဇိ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဉ္စ ခေါ ထေ၊ (လူတို့ ဆဲရေးကြောင်းဖြစ်သော်လည်း) ထိုအသက်မွေးမှုသို့။ ကုလပုတ္တံ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။

၁။ ဧကမ္ဘိဟိကာယာထိ ဧကကဿ ဧဝ ဖိန္နံ ဖိန္နဉ္စ ဣဟိကာ ဂထိ ဥပသကံမနာ ဧကမ္ဘိဟိကာ၊ ထေနာယ “ဧကကော ဧဝ ဧဒ ဧဒေ ဟုတွာ”တိဟူသော ဋီ-နှင့်အညီပေးသည်။ ဧကော ဧဒေ=ဧကဓူ ဧကမ္ဘိန္နံ ဣဟိကာ (ဂထိ ဥပသကံမနာ) ဧကမ္ဘိဟိကာ၊ တာယ ဧကမ္ဘိဟိကာယ-ဟု ဝစေကြပြီး၊ ဧကပုစ် ဖိပုစ် တို့ကား ဝိစ္စာသရ္မာတို့တည်း။

၂။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရန္တိ ဣဒ္ဓိကိရိယံ။ အဘိသင်္ခရသီတိ အဘိသင်္ခါရိ၊ အကောသီတိ အတ္ထောဟူသော သာရတ္ထ ဋီ-၃ ဝာပိနိ ၂၇-နှင့်အညီပေးသည်။ ဤ ၄-၌ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါရီတိ ဣဒ္ဓိံ အကောသိ-ဟု ဝုဋ်၏။ အဘိသင်္ခါရီနှင့် အဘိသင်္ခရသီကား ကရဇာတ်ကို ခ-ပြုခြင်း ခရပြုခြင်းမျှသာ ထူး၏။

၃။ ပိဏ္ဍာယ ဥလထိ အသိစရထိတိ ပိဏ္ဍာလော၊ ပိဏ္ဍာလသ ဓပွံ ပိဏ္ဍာလျံ။ ဤ ၄-၌။

၄။ တဉ္စ ခေါ ထေန္တိ ဧဝံ ထံ အဘိသာပံ သမာနမ္ပိ ပိဏ္ဍာလျံဟူသော ၄၅၅၅ ဧဝံ အနက်ပဲ့ကြံ၍ ပေးသည်။ ထံ၊ ထိုလူတို့ဆဲရေးကြောင်းဖြစ်သော။ တေ၊ ဤဆွမ်းခံလှည့်လည်သူ၏ အသက်မွေးမှုတို့ဟူ၍သော်လည်းပေး။ အဇ္ဇသာလိနိ ၂၂၂-နှင့် “အဟံ သော ဂဏထ န”ကို အဟံ၊ ဤနားသည်။ သော၊ ထိုပျက်ချော်သောနားပင် တည်းဟု ဝုဋ်နိဿယ၌ပေးသကဲ့သို့တည်း။

အတ္တဝသိကာ၊ (အကျိုးတည်းဟူသော အစွမ်းသတ္တိရှိသော) အကြောင်း၌ ယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ။
 အတ္တဝသံ၊ အကျိုးတည်းဟူသော အစွမ်းသတ္တိရှိသော အကြောင်းကို။ ပစ္စိန္တ၊ စိန္တ၊ ဥပေန္တိ၊
 ကပ်ရောက်ကုန်၏။ ရာဇာဘိနိတာ၊ မင်းသည် ရှေးရှုဆောင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နေဝ ဥပေန္တိ၊
 ကပ်ရောက်ကြသည်မဟုတ်။ စောရာဘိနိတာ၊ မိုးသုတို့သည် ရှေးရှုဆောင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ န
 ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြသည်မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓဏ္ဍာ၊ ကြွေးမြီနှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ န ဥပေန္တိ၊
 မဟုတ်။ ဘယဏ္ဍာ၊ မင်းစသော တခုခုသောဘေးသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ န ဥပေန္တိ၊
 မဟုတ်။ အာဇိဝိကာပကတာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ န
 ဥပေန္တိ၊ မဟုတ်။ (မင်း အဖမ်း အဆီး အနှိပ်စက်၊ မိုးသု အဖမ်းအဆီး အနှိပ်စက်၊ ကြွေးမြီ
 အနှိပ်စက်၊ မင်းစသော တခုခု အနှိပ်စက်၊ သားကြေးမှု၊ မယားကြေးမှုဟူသော အသက်မွေး
 ဝမ်းကြောင်းအခက်အခဲကြောင့် အဆိုပါ ပိဏ္ဍောလျဇိဝိကသို့ အမျိုးကောင်းသားတို့ ကပ်ရောက်
 ကြခြင်း မဟုတ် ဟူလို။) အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ “ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။
 ဇရာယ၊ အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းသည်။ မရဏေန၊ သေခြင်းသည်။ သောကေဟိ၊ စီးရိမ်ခြင်းတို့သည်။
 ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့သည်။ ဒုက္ခေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းတို့သည်။ ဒေါမနဿေဟိ၊ စိတ်
 ဆင်းရဲခြင်းတို့သည်။ ဥပါယာဿေဟိ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ဩတိက္ခာ၊ သက်ဝင်အပ်ကုန်
 သည်။ အပ္ပ၊ ပြစ်ကုန်၏။ ဒုက္ခောတိက္ခာ၊ (အမျိုးမျိုးသော) ဆင်းရဲသည်သက်ဝင်အပ်ကုန်သည်။
 ဒုက္ခပရေတာ၊ (အမျိုးမျိုးသော) ဆင်းရဲသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ အပ္ပ၊ ကုန်၏။ ကေဝလဿ၊
 ချမ်းသာမဖက်သက်သက်သော။ ဣမဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲတုံးဆင်းရဲအစု၏။ အန္တကိရိယာ၊
 အဆုံးအပိုင်းအခြားကိုပြုခြင်းသည်။ အပ္ပေဝ နာမ ပညာယေတာတိ၊ ထင်ရှားတန်ရာ၏”ဟူ၍။
 (မနုသိကဏှာ၊ နှလုံးသွင်း၍။) ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကုန်၏။ (ဥပေန္တိ၌ပြန်စပ်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ကုလပုတ္တော၊ ဤအမျိုးကောင်းသားသည်။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည့်
 အတိုင်း။ ပဗ္ဗဇိတော၊ သာသနာတော်သို့ဝင်ရောက်၏။ သော စ၊ တို့ (ကောင်းသောရည်ရွယ်
 ချက်ဖြင့် ဝင်ရောက်သော) အမျိုးကောင်းသားသည်လည်း။ အဘိဇ္ဈာလ၊ အဘိဇ္ဈာပေါများသည်။
 ကာမေသု၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌။ တိဗ္ဗသာရာဂေါ၊ ထက်မျက်ပြင်းပြသော တပ်စွမ်းခြင်းရှိ
 သည်။ ဗျာပန္နစိတ္တော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ရှိသည်။ ပဒုဋ္ဌမနသက်ပွေါ၊ ဒေါသသည်
 ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်အကြံရှိသည်။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်သောသတိရှိသည်။ အသမ္ပဇာနော၊
 ကင်းမဲ့သောဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်။ အသမာဟိတော၊ တည်ကြည်သောစိတ်မရှိသည်။ ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တော၊
 အထူးထူးသောအာရုံတို့၌ ချာချာလည်သောစိတ်ရှိသည်။ ပါကတိန္ဒြိယော၊ ပင်ကိုယ် (ပကတိ
 သော) ဣန္ဒြေရှိသည်။ ဝါ၊ မစောင့်စည်းအပ်သောဣန္ဒြေရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဥဘတောပဒိတ္တံ၊ နှစ်ဖက်လုံး၌တောက်လောင်သော။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဂူထဂတံ၊ ရောက်သော
 မစင်ရှိသော။ (အလယ်၌ မစင်ပေကျနေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။) ဆဝါလာတံ၊ သူကောင်ဖုတ်ကြည်း
 ရာ၌ မီးစသည်။ (လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် ထင်းကုလားတုံးဟုခေါ်သတတ်။) ဂါမေ၊ ရွာ၌။
 ကဋ္ဌတ္တံ၊ အဆုံးအဆောင်သစ်သားအကျိုးငှါ ။ နေဝ ဖရတိ သေယျထာပိ၊ မပြစ်သကဲ့သို့။

၁။ အတ္တော ဝေ ဝေသာ တေဏာတိ အတ္တဝသံ၊ ကာရဏံ။ ပ။ တတ္ထ နိယုတ္တာတိ အတ္တဝသိကာ။ နိ။
 ၂။ ကဋ္ဌတ္တံ၊ ကဋ္ဌေန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ဟူသော နိအလို ကဋ္ဌတ္တံ၊ သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်ထိုက်သော ကိစ္စဟူပေ။
 ဖလံ ပသဝတိ၌ ပသဝတိကို သီးဇီဟူ၍ သော်၎င်း ပျံ၊ ဝေဇီဟူ၍ သော်၎င်း နှစ်နည်းပေးရာတွင် ဒုတိယ အနက်ကဲ့သို့
 ဖရတိကိုလည်း ပြစ်စေဟု ကာရိတ်သွင်း၍ပေး။

(ဖရ ဗျာပနဂတိသုက္ခသောဝတ်ကျမ်းနှင့်အညီ ဖရဓာတ်ဂဟုတ္တ၊ ယင်းလည်း ယေ ဂဟုတ္တ၊ ထေ ပဝတ္တိပါပုဏန ဗုဇ္ဈနတ္တာဟူသည်တွင် ပဝတ္တုတ္တတည်း။) အရညော၊ တော၌။ ကဋ္ဌတ္တံ၊ အသုံး အဆောင်သစ်သားအကျိုးငှါ။ န ဖရတိ သေယုထာပိ၊ မပြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထုပမံ၊ ထိုသူသေကောင်ဖုတ်ကြည်းသော မီးစလျှင် ဥပမာရှိသော။ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝိဟိ-
 ဘောဂါ စ၊ လူ့စည်းစိမ်မှလည်း။ ပရိယိနော၊ ဆုတ်ယုတ်သူဟူ၍။ သာမညတ္တော၊ ရဟန်းအဖြစ် ဟူသော အရိယမဂ်အကျိုးငှါလည်း။ န ပရိပူရေတိ၊ မပြည့်စေတတ်သူဟူ၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့သည်။ အကုသလဝိတက္ကာ၊ အကုသလဝိတက်တို့တည်း။ ကာမဝိတက္ကာ၊ ကာမဝိတက်၎င်း။ ဗျာပါဒဝိတက္ကာ၊ ဗျာပါဒ ဝိတက်၎င်း။ ဝိဟိ သဝိတက္ကာ၊ ဝိဟိ သဝိတက်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ အကုသလဝိတက္ကာ၊ ဤအကုသလဝိတက်တို့သည်။ က၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အပရိ-
 သေသာ၊ အကြွင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဂုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်သနည်း။ စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဓိတ္တဿ၊ ကောင်းစွာတည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော ဝါ၊ နေသောသူ၏သန္တာန်၌သော်၎င်း။ အနိမိတ္တံ၊ နိဂ္ဂစသောနိမိတ်မရှိသော ။
 သမာဓိံ၊ ဝိပဿနာသမာဓိကို။ ဘာဝယတော ဝါ၊ ပွားများသွင်သန္တာန်၌သော်၎င်း။ (အပရိ-
 သေသာ၊ ၍။ နိဂုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဇ္ဇ၊ အလွန်လျှင်။ အနိမိတ္တော၊ နိဂ္ဂစသော
 နိမိတ်မရှိသော။ ဣဒံ သမာဓိံ၊ ဤသမာဓိကို။ (ဓ-အလို ဣဒံသည် နပုံမဟုတ် နိပါတ်၊ ထို့ကြောင့်
 သမာဓိနှင့်တူစပ်ပေးသည်။) သာဝေတံ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ ဘာဝိတော၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော။ ဗဟုလကတော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ပြီးသော။
 အနိမိတ္တော၊ သော။ သမာဓိံ၊ သည်။ မဟပ္ပလော၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသော၊
 များသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓန္ဓေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤသည်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့တည်း။
 ဘဝဒိဋ္ဌိံ စ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၎င်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိံ စ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုနှစ်မျိုးထဲ၌။
 သုတဝါ၊ အာဂမ္မအဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်
 သည်။ “လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ယံ၊ အကြင်တရားကို။ အဟံ၊ သည်။ ဥပါဒိယမာနော၊ စွဲယူ
 သော်။ ဝဇ္ဇဝါ၊ အပြစ်ရှိသည်။ န အဿံ၊ မပြစ်ရာ။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတခုသော။ ထံ၊ ထိုတရားသည်။
 အတ္ထိ န ခေါတိ၊ ရှိသလော”ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိသဉ္စိကုတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုအရိယ
 သာဝကသည်။ “လောကသ္မိံ၊ ၎င်း။ ယံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ဥပါဒိယမာနော၊ သော်။ ဝဇ္ဇဝါ၊ သည်။
 န အဿံ၊ ရာ။ ကိဉ္စိ၊ သော။ တံ၊ သည်။ နတ္ထိ န ခေ။ မရှိသည်သာ။ ယိ၊ မှန်၏။ အဟံ၊ သည်။
 ဥပါဒိယမာနော၊ စွဲယူသော်။ ဣပမေဝ၊ ရုပ်ကိုသာလျှင်။ ဥပါဒိယေယံ၊ စွဲယူရာ၏။ ဝေဒနညေဝ၊
 ဝေဒနာကိုသာလျှင်။ သညညေဝ၊ သညာကိုသာလျှင်။ သမာရေယေဝ၊ သမာရတို့ကိုသာလျှင်။

သာမညတ္တောတိ။ ပ။ ပရိယတ္တံပရိဝေဝေသေန ပတ္တပွဲ သာမညတ္တဟူသော ဌ အထို သာမညတ္တပုဂံကိုလည်း ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော မဂ်ကိစ္စကိုလည်းဟူမေ။

၁။ အနိမိတ္တံ ဝါ သမာဓိန္တိ ဝိပဿနာသမာဓိံ။ သောယံ နိဂ္ဂနိမိတ္တာယိနံ သမုဂ္ဂါတနေန အနိမိတ္တောထိ ဝုဇ္ဇတိ။ ဌ။

ဥပါဒိယေယျံ၊ စွဲယူရာ၏။ ဥပါဒိယမာနော၊ စွဲယူသော်။ ဝိညာဏညော၊ ဝိညာဏကိုသာ။ ဥပါဒိယေ-
 ယျံ၊ စွဲယူရာ၏။ တဿ မေ၊ ထိုငါ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါနဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊
 သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း
 သည်။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ အိုမင်းရင့်ရော်
 ခြင်း သေခြင်းသည်။ (အဿ၊ ငါ။) သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေး
 ခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ သမ္ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။
 ဝေ၊ ဤသို့။ ဧကဝလဿ၊ ချမ်းသာမစက် သက်သက်သော။ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲဒဏ်၏။
 သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဿာတိ၊ ရာဇ်”ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

(တံ ကိံ မညတ သိက္ခဝေသညံ စာပိဋံ ၅၉-အနတ္တလက္ခဏသုတ်နှင့် တူ၏။)
 အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုပြောကသောသုတ်တည်း။

ဇု-ပါလိလေယျသုတ်

ဂာ။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကောသမ္ဘိယံ၊ ဧကောသမ္ဘိပြည်၌။
 ဧသာသိတာရာမေ၊ ဧသာသိတာရံ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်
 သက်န်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဧကောသမ္ဘိ၊ ဧကောသမ္ဘိပြည်၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပါဝိသိ၊
 ဝင်ပြီ။ ဧကောသမ္ဘိယံ၊ ၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ စရိတွာ၊ လှည့်လည်၍။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှ
 နောက်၌။ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ခန္ဓော၊ ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲသည်ရှိသော်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ သေနာသနံ၊
 အိပ်ရာနေရာကို။ သံသာမေတွာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာဧကော
 အလုပ်အကျွေးတို့ကို။ အနာမန္တေတွာ၊ မသိစေပူ၍။ (မပြောဆိုပူ၍ ဟူ၍သော်လည်း ပေး)
 သိက္ခုသံထံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ အနုပလောဧကေတွာ၊ မပန်ကြားပူ၍။ ဧကော၊ တပါးတည်း
 တည်း။ အဒုတိယော၊ အဖော်မပါဘဲ။ စာရိဏံ၊ ဒေသစာရီအလို့ငှါ။ ပက္ခာမံ၊ ဖဲကြပြီ။
 (ဝိဝါဝိဟာရံ နိသိပိကံသို့ စာရိဏံ၌အံသည် စတုတ္ထိ-သင်္ခါ ကာရိယဟု ကြံ၍ပေးသည်။)

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရာ၊ တပါးသော။ သိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အစိရ-
 ပက္ခန္ဓဿ၊ ဖဲကြပြီမကြာမြင့်မီ။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာ
 သည်။ (အတ္ထိ၊ ငါ။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသက်မိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသက်မိတွာ၊ ၍။ အာယသ္မန္တံ
 အာနန္ဒံ၊ ကို။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ သေ ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ သာမံ၊
 ကိုယ်တိုင်။ ပ။ စာရိဏံ၊ ဒေသစာရီအလို့ငှါ။ ပက္ခန္ဓောတိ၊ ဖဲကြပြီဟူသော။ ဝေ၊ ဤစကားကို။
 အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာမံ၊
 ကိုယ်တိုင်။ ပ။ စာရိဏံ၊ ငှါ။ ပက္ခန္ဓောတိ၊ ဖဲကြ၏။ တသ္မိံ သမယေ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကောဝ၊ တပါး
 တည်းသာလျှင်။ ဝိဟရိတုကာမော၊ နေလိုသည်။ ဟောတိ၊ ငါ။ တသ္မိံ သမယေ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 ဝါ၊ သို့။ ဧကန္တမိ၊ တရံတယောက်သောသူသည်။ အနုပန္နိတဗ္ဗော၊ လိုက်ထိုက်သည်။ န ဟောတိ၊
 မပြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်အာနန္ဒာက မိန့်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ရွာနိဂုံးအစဉ်အားဖြင့်။ စာရိဏံ၊ ငှါ။ စရ-
 မာနော၊ လှည့်လည်လတ်သော်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ပါလိလေယျကံ၊ ပါလိလေယျကမ္ပိသည်။

(အတ္ထိ၊ဇိ။) တံ၊ ယိုပါလိလေယျကမ္မိသ္မိ။ အဝသဂါ၊ ဆိုက်ရောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တတြ ပါလိလေယျကေ၊ ယိုပါလိလေယျကမ္မိ၌။ ဘဒ္ဒသလမူလေ၊ တင့်တယ်သောအင်ကြင်းပင်၏ အနီး၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) တေန၊ ထိုရှင်အာနန္ဒာရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသကံမိသု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတာ၊ ၌။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန၊ ရှင်အာနန္ဒာနှင့်။ သမ္ဘိ၊ က။ သမ္မောဒိသု၊ ကျန်းခံ၏လော မသည်ပြောဟောလျက် ရောနှောမိကုန်ပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သော။ သာရဏိယံ၊ အောက်မေ့ဖွယ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးသုံးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိသု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ (သမ္မောဒိသု သမ္မောဒနိယံ ပုဂံလှိုင် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို မ-၂ ပါဠိနိဿယစာပိုဒ် ၁-၅) ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒာ၊ ကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ “အာဝသော အာနန္ဒံ၊ နှာ။ နော၊ တပည့်တော်တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ သမ္ပါ၊ မျက်စောက်၌။ ဓမ္မိ၊ တရားအားလျော်သော။ ကထာ၊ စကားကို။ ဝိရာထုတာ၊ ကြာမြင့်သော အချိန်အခါက ကြားနာအပ်ဘူးပြီ။ (မကြားရတာကြာပြီဟုလို။) အာဝသော အာနန္ဒံ၊ နှာ။ မယံ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ သမ္ပါ၊ ၌။ ဓမ္မိ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။ သောတံ၊ နာခြင်းငှါ။ ဣစ္စာမာတိ၊ လိုလားကုန်၏” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါရံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ထေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ဘိ၊ က။ ယေန၊ ၌။ ပါလိလေယျကံ၊ ပါလိလေယျကမ္မိသည်၎င်း။ ဘဒ္ဒသလမူလံ၊ တင့်တယ်သော အင်ကြင်းပင်အနီး(အရပ်)သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ဇိ။)ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ဇိ။)ထေန၊ ထိုဘုရားရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ပ။ ဓမ္မိယာ၊ တရားအားလျော်သော။ ကထာယ၊ စကားပြင်။ သန္တဿေသိ၊ ကောင်းစွာပြဆိုတော်မူပြီ။ သမာဒပေသိ၊ ကောင်းစွာယူစေပြီ။ သမုတ္တေဇေသိ၊ ကောင်းစွာထက်မြက်စေပြီ။ သမ္ပဟံဗေသိ၊ ကောင်းစွာရှင်လန်းစေပြီ။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရဿ၊ တပါးသော။ ဘိက္ခုနော၊ ဇိ။ “ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဇေနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ကထံ၊ သို့။ ပဿတော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ အနန္တရာ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌ ၂။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတို့၏။ ခယော၊ ကုန်ရာ အရဟတ္တဝိုက်သည်။

၁။ ပါလိလေယျကမ္မိ၏ ဖလမ်းမကမ်းရှိ တောအုပ် အတွင်းမှ အင်ကြင်းပင်အနီး၌ နေတော်မူသည်ကို ပါလိလေယျကေ ဝိဟရတိ ဘဒ္ဒသလမူလေ ဟု ဟောတော်မူသည်။ ပါလိလေယျက မ္မိ၌ သီတင်းသုံးလျှင် ဘဒ္ဒသလမူလ ဟူသော တောတွင်းရှိသစ်ပင်အနီးဝယ် သီတင်းသုံးသည်ဟူသောစကားမဟုတ်နိုင်။ တောတွင်းရှိ သစ်ပင်အနီး၌ သီတင်းသုံးလျှင် ပါလိလေယျကဟူသောမ္မိ၌ သီတင်းသုံးသည်ဟူသောစကားမဟုတ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် ပါလိလေယျကေကို မုချတ္ထမဟုပဲ ဥပစာရတ္ထကြ၍ “ပါလိလေယျက မြို့၏ဖလမ်းမကမ်း” ဝါ “ပါလိလေယျက မြို့၏အနီး” ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ဟူ။

တံ နဂရံ ဥပနိဿာယ။ ပ။ တာဘိ ဝုက္ခမူလေ ဝိဟရတိ ဟူသော ဌ ကိုထောက်၍ ပါလိလေယျကသည် ဌာမဟုတ် မြို့တည်း။ တတ္ထေဝ ကောစိ နာဂေါ ဘဒ္ဒကော သာလဂုက္ခောဟူသော ဌ ကိုထောက်၍ ဘဒ္ဒသည် သာလ၏ ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့် တင့်တယ်သော အင်ကြင်းပင်၏အနီး၌ ဟုပေးသည်။

၂။ ဤအနန္တရာပုဂံ ဝှုပ်ပြီးကို စာပိုဒ် ၅၅၅၌ ရေးသားအပ်ခဲ့ပြီ။ သို့သော် ၅၅၅၌ အနန္တရာကား နဂါးကံနှင့် အန္တရာဟူသော သုဒ္ဓနာမ်ပုဂံတို့ကို ဗဟုဗိဟိ တွဲစပ်သည်။ ဤ၌ကား နဂါးပိတ်နှင့် အန္တရာပိတ်တို့ကို ဗဟုဗိဟိ

ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်သနည်း”ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ဝေံ၊ သို့။ ဝေတသော၊ ခါ။ ပရိဝိတက္ခော၊ အကြံအစည်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စေတသ၊ မိမိစိတ်ကော်ဖြင့်။ ထဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံအစည်ကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဘိက္ခု၊ ထို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဝိစယသော၊ စိစစ်၍”။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ စတ္တာဓော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဝိစယသော၊ ၍။ ဒေသိတော၊ အပ်ကုန်ပြီ။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့ကို။ ပ။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ပ။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိယာနိ၊ ဣဒ္ဓိယာန်တို့ကို။ ပ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့ကို။ ပ။ သတ္ထ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဇင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဇင်တို့ကို။ ပ။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌကိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝိစယသော၊ စိစစ်၍။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဝေံ၊ သို့။ ဝိစယသော၊ ၍။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဝေံ၊ သို့။ ဝိစယသော၊ ၍။ ဒေသိတေ အထ စ ပန၊ ဟောကြားတော်မူအပ်ပါလျက်၊ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း ‘ကထံ န ခေါ၊ ပ။ ခယော ဟောတိတိ၊ ခယော ဟောတိ’ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ဝေံ၊ သို့။ စေတသော၊ ခါ။ ပရိဝိတက္ခော၊ သည်။ ဥဒပါဒိတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ သိစေတော်မူပြီ။ (စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဘိက္ခု အာမန္တေသိမှ အာမန္တေသိသို့ ပြန်စပ်သည်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနထော၊ သိသောသူ၏သန္တာန်၌။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏သန္တာန်၌။ အနန္တရာ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ ကုန်ရာအရဟတ္တဝိုက်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အရိယာနံ၊ (ဘုရားအစရှိသော)အရိယာတို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိမြင်လေ့မရှိသော။ အရိယဓမ္မဿ၊ (သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော)မြတ်သောတရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မော၊ ၌။ အဝိနိတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီးသူမဟုတ်သော။ သပ္ပရိသာနံ၊ (ဘုရားအစရှိသော)သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မဿ၊ ၌။ အကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မော၊ ၌။ အဝိနိတော၊ သော။ အဿုတဝါ၊ (အာဂမအဓိဂမဟူသော)သူတရှိသူမဟုတ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ဝှံ၊ ဝှံကို။ အတ္ထတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ကောင်းစွာအပ်နှံရုံ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟာ ခေါ သာ သမနုပဿနာ၊ (အကြင်မှားသောအားဖြင့်)ကောင်းစွာ

ထုံစပ်သည်။ ၅၅-ပါ အနန္တရာကား ဗဟုဋီပိထုံစံအတိုင်း အညပုန်လိင်လိုက်သည်။ ပဌမန္တဖြစ်သည်။ ဤ ကပါ အနန္တရာကား အညပုန်လိင်မလိုက်။ အလိင်၊ သတ္တမိယတ္ထ၊ သတ္တမိယန္တ၊ သို့သက်၍ ချေထားသည်။ ဥပမာ-အနေကေ ဟူသောပုန်၌ ကေသည် သမာသံထုံပြီးသော်လည်း သပ္ပနာမ်ဇာတ်ကို မစွန့်ပဲနေနိုင်သကဲ့သို့ အန္တရာနိပါတ်သည်လည်း နှင့် ဗဟုဋီပိတုံသော်လည်း အညပုန်လိင်မလိုက်ပဲ နိပါတ်သဘော နိပါတ်ဇာတ်ထုံစံအတိုင်း နေသည်။

ထိုကြောင့် ၅၅-၌ အနန္တရာကို အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍ ဟု ပေးခဲ့သော်လည်း ဤ၌ အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိတိ မဂ္ဂါနန္တရံ အရဟတ္တဗေတံ ဟူသောဋ္ဌနှင့်အညီ “မဂ်၏အခြားမဲ့”ဟု ပေးသည်။

၁။ ဝိစယသောတိ ဝိစယန၊ စေတံ၊ စေတံ ဓမ္မာနံ သဘာဝ ဝိစိနုသမတ္တေန ဥာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတူထံ အတ္ထောဟူသောဋ္ဌနှင့်အညီ ဝိစယသောကို “အားဖြင့်”ဟု ကြိုယာဝိသေသနတ္ထပေးသည်။ ဒေသိတော၌စပ်။

အဖန်တလဲလဲပြင်ခြင်းသည်။ (သမနုပဿနာတိဒိဋ္ဌိသမနုပဿနာ၊ ငှ။) (အတ္တိ၊ ဇိ။) သော၊ ထို (အဆိုပါ)ပြင်ခြင်းသည်။ သင်္ခါရော၊ (ဒိဋ္ဌိလျှင် အကြောင်းရှိသော) သင်္ခါရတည်း။ (သင်္ခါရော သောတိ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါရော သော၊ ငှ။ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါရောတိ ဒိဋ္ဌိပစ္စယော သင်္ခါရော၊ ဋီနှင့် အညီပေးသည်။ ဤ၌ သင်္ခါရဆိုသော်လည်း ဒိဋ္ဌိသင်္ခါရကိုယူ။ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ၊ တဏှာကြောင့် ဒိဋ္ဌိဟူသော ဥပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌိပါဒါန် သင်္ခါရဖြစ်သည်ဟူလို။) သော သင်္ခါရော သည်။ ကိ နိဒါနော၊ အဘယ်လျှင် နိဒါန်းရှိသနည်း။ ကိ သမုဒယော၊ အဘယ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသနည်း။ ကိ ဇာတိကော၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်ရှိသနည်း။ ကိ ပဘဝေါ၊ အဘယ်လျှင် အမွန် အစရှိသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပယာဇေန၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်ယှဉ်သော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒယိတေန၊ ဝေဒနာသည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ တွေထိအပ်သော။ အဏုတဝတော၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ဇိ သန္တာန်၌။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်၏။ သော သင်္ခါရော၊ သည်။ တတောဇော၊ ထိုတဏှာ ကြောင့်ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သောပိ သင်္ခါရော၊ ထို (တဏှာကြောင့် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိလျှင်အကြောင်းရှိသော) သင်္ခါရသည်လည်း။ အနိစ္စော၊ မပြု။ သင်္ခါရော၊ အကြောင်း တရားတို့သည် ပြုစီရင်အပ်သောတရားတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားကိုစွဲ၍ဖြစ်သော တရားတည်း။ သာပိ တဏှာ၊ (ဒိဋ္ဌိသင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်သော) ထိုတဏှာသည်လည်း။ အနိစ္စော မပြု။ ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ တည်း။ သာပိ ဝေဒနာ၊ (တဏှာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော) ထိုဝေဒနာ သည်လည်း။ သောပိ ဖဿော၊ (ဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့်ယှဉ်သော) ထိုဖဿ သည်လည်း။ ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ တည်း။ သာပိ အဝိဇ္ဇာ၊ (ဖဿနှင့်ယှဉ်သော) ထိုအဝိဇ္ဇာ သည်လည်း။ (သာ ဖဿသမ္ပယုတ္တာ အဝိဇ္ဇာ၊ ငှ။)။ ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဗ္ဗိ၊ ဤသို့လည်း။ ပ။ ခယော၊ ကုန်ရာအရဟတ္ထဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။

ဇ္ဇပံ၊ ကိ။ အတ္တတော၊ ဟူ၍။ န ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊ (မှားသောအားဖြင့်) ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် မရှုသည်သာတည်း။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဇ္ဇပဝန္တံ၊ ဇ္ဇပံရှိ၏ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဇိ။ (ယာ ခေါ ပန သာ-မှ ခယော ဟောတိ-အထိ ပေးခဲ့ပြီ။) ☸

ဇ္ဇပံ၊ ကိ။ အတ္တတော၊ ဟူ၍။ န ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ဇ္ဇပဝန္တံ၊ ဟူ၍။ န သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ အတ္တာနံ၊ အတ္တ၌။ ဇ္ဇပံ၊ ဇ္ဇပံဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဇိ။ (ယာ ခေါ ပန သာ-မှ ခယော ဟောတိ-အထိ ပေးပြီ။)

ဇ္ဇပံ၊ ကိ။ အတ္တတော၊ ဟူ၍။ န ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ဇ္ဇပဝန္တံ၊ ဟူ၍။ န သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ ဇ္ဇပသ္မိံ၊ ဇ္ဇပံ၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဇိ။ (ကြွင်းပေးပြီ။)

ဇ္ဇပံ၊ ကိ။ အတ္တတော၊ ဟူ၍။ န ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ ပ။ အပိ စ၊ သော်ကား။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဇိ။ အပိ စ၊ သော်ကား။ အတ္တာနံ၊ ကိ။ ဝေဒနာဝန္တံ၊ ဝေဒနာရှိ၏ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဇိ။ အပိ စ၊ သော်ကား။ အတ္တာနံ၊ အတ္တ၌။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဇိ။ အပိ စ၊ သော်ကား။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဇိ။ (ကြွင်းလွယ်ပြီ။) ☸

(န ဟေဝ ခေါ ဝှပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ပ။ န သည်။ န သင်္ခါရော န ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ ပေးပြု လွယ်ပြီ။) အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ “သော၊ ထိင်္ဂါသည်။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ သော၊ ထိင်္ဂါသည်။ လောကော၊ လောကတည်း။ သော၊ ထိင်္ဂါသည်။ ပေဇ္ဇာ၊ တမလွန်သတသို့ရောက်လတ်သော်။ နိစ္စော၊ မြဲသည်။ ဓုဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သည်။ သဏတော၊ တည်တံ့သည်။ အဝိပရိကာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိသည်။ ဘဝိဿာဓိတိ၊ ဖြစ်အံ့”ဟူ၍။ ဝေံဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့သောအယူသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ခေါ ပန သာ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် (ပြုပြင်ခိုင်ခံ့တည်တံ့၏ဟုယူသော) သဿတဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ၊ ခေါ။) သော၊ ထိုသဿတဒိဋ္ဌိသည်။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ သော သင်္ခါရော၊ ထိုသင်္ခါရသည်။ ကိ နိဒါနော၊ အတယ်လျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဇာနတော၊ သိသူ၏။ (သန္တာန်၌။) ဝေံ သို့။ ပဿကော၊ ပြင်သူ၏။ (သန္တာန်၌။) အနန္တရာ၊ အရဟတ္တပင်၏အခြားမဲ့၌။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ဝေယော၊ ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တပိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။

(န ဟေဝ ခေါမှ သမနုပဿတိအထိပေးပြု) “သော အတ္တာ။ပ။ အဝိပရိကာမဓမ္မောတိ၊ အဝိပရိကာမဓမ္မော”ဟူ၍။ ဝေံဒိဋ္ဌိပိ၊ ဤသို့သောအယူသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။ “(အဟံ၊ သည်။) နော စသံ၊ (နော စေ အသံ) အကယ်၍မဖြစ်နိုင်ငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏(ပရိက္ခရာသည်လည်း။) နော စ သိယာ၊ မဖြစ်တန်ရာ။ (နောစသံ နောစ မေ သိယာတိ သစေ အဟံ န ဘဝေယံ၊ မမ ပရိက္ခရာပေပိ န ဘဝေယျ ဌ။) (အာယတိမ္ပိ၊ နောင်အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ သည်။) သစေ နာဘဝိဿံ၊ အကယ်၍ မဖြစ်လတ္တံ့ သည်ဖြစ်အံ့။ (ဝေံ၊ ဤသို့မဖြစ်လတ်သော်။) မေ၊ ငါ၏။ (ပရိက္ခရာသည်လည်း။) န ဘဝိဿိတိတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့”ဟူ၍။ ဝေံဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့သောအယူသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ခေါ ပန သာ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် (ပြတ်၏ဟူသော) ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ၊ ခေါ။) သော၊ ထိုဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ သော သင်္ခါရော၊ ထိုသင်္ခါရသည်။ ကိ နိဒါနော၊ နည်း။ပ။ ကိ ပဘဝေါ၊ နည်း။ (ကြင်းပေးပြု။)

(န ဟေဝ ခေါမှ န ဝိညာဏသို့ အတ္တတော သမနုပဿတိအထိပေးခဲ့ပြီ။) “သော အတ္တာ။ပ။ အဝိပရိကာမဓမ္မောတိ၊ ဓမ္မော”ဟူ၍။ ဝေံဒိဋ္ဌိပိ၊ ဤသို့သောအယူသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ “နော သသံ။ပ။ န မေ ဘဝိဿတိတိ၊ ဘဝိဿတိ”ဟူ၍။ ဝေံဒိဋ္ဌိပိ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ သစ္စဓမ္မော၊ သုတော်ကောင်းတရား၌။ ကခိ၊ ယုံမှားခြင်းရှိသည်။ ဝိစိကိစ္စိ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်သောသဘောရှိသည်။ အနိဋ္ဌင်္ဂတော၊ ပြီးပြတ်ခြင်းသို့မရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သစ္စဓမ္မော၊ ၌။ ယာ ခေါ ပန သာ ကခိတာ၊ အကြင်ယုံမှားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယာ ခေါ ပန သာ ဝိစိကိစ္စိတာ၊ အကြင်မဆုံးဖြတ်နိုင်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယာ ခေါ ပန သာ အနိဋ္ဌင်္ဂတတာ၊ အကြင်ပြီးပြတ်ခြင်းသို့ မရောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ခေါ။) သော၊ ထိုယုံမှားခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်သည်။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ သော သင်္ခါရော၊ ထိုသင်္ခါရသည်။ ကိ နိဒါနော၊ နည်း။ပ။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ခေါ။ သော သင်္ခါရော၊ ထိုသင်္ခါရသည်။ တတောတော၊ ထိုတဏှာကြောင့်ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။

၁။ တဏှာသမ္ပယုတ္တဖြစ်သော လောဘမူစိတ်၌ ဝိစိကိစ္စာပင်မရှိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ဝိစိကိစ္စာတည်ဟူသော သင်္ခါရသည် တဏှာကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဘာကြောင့်မိန့်ဆိုသနည်း။ မေ။ တဏှာသမ္ပယုတ္တလောဘမူစိတ်၌

သောပိသင်္ခါယော၊ ထိုသင်္ခါရသည်လည်း။ အနိစ္စော၊ မပြေ။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။
 ဧနတော၊ ယံသောသု၏သန္တာန်၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ မြင်လော့သု၏သန္တာန်၌။ အနန္တဏှ၊
 မရှိအခြားမဲ့၌။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါ၏။ (နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါ၏။)

နဝမ်၊ ကိုရုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ပုဏ္ဏပသုတ်

၇၂။ ဧကံ၊ တပါးသော၊ သမယံ၊ အခါ၌။ သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊
 သာဝတ္ထိပြည်၌။ ပုဗ္ဗာရာမေ၊ ပုဗ္ဗာရုံ၌။ မိဂါရမာတုပါသာဒေ၊ မိဂါရသူဌေး၏ အပိတရာ၌
 ထည်သော ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်၌။ မဟတော၊ များမြတ်သော။ ဘိက္ခုသံဃေနာ၊ ရဟန်းအပေါင်း
 နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တေန ခေါ၊ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ
 ၌။ သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပန္နရသေ၊ တဆုံးငါးရက်မြောက်ဖြစ်သော။ တဒဟုပေါသထေ၊
 ထိုသုပယ်နေ၌။ ပုဏ္ဏာယ၊ တလပြည့်သော။ ပုဏ္ဏမာယ၊ ပြည့်သော လဝန်းရှိသော။ ရတ္ထိယာ၊
 ည၌။ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ အဇ္ဈောကာသေ၊
 လွင်တီးခေါင်၌။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အညထရာ၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာသနာ၊ နေရာမှ။
 ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဧကံသံ၊ လက်ဝဲတဖက် ပခုံးထက်၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်ရုံကို။ ကရိတု၊ တင်၍။
 ယေန၊ ၌။ သဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ အဇ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပကာမေတွာ၊
 ညွတ်ကိုင်းစေ၍။ ဝါ၊ မြောက်၍။ သဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။
 သဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စဿ၊ ပြဿနာကို။ ဝေယျာကရဏာယ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ မေတပည့်တော်အား။
 ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ သစေ ကရေတိ၊ အကယ်၍ ပြုအံ့။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ သဂဝန္တံ၊
 မြတ်စွာဘုရားကို။ ကိစ္ဆိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒေသံ၊ တွေ့မြင်အပ်သော အကြောင်း
 ကို။ ပုဇ္ဈေယျန္တိ၊ မေးလိုပါ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန ဟိ၊
 ထိုသို့ဖြစ်မှ။ တံ၊ သင်သည်။ ယံ၊ အကြင်ပြဿနာကို။ အာကခံသိ၊ မေးလို၏။ (ဇံ၊ ထိုပြဿနာ

ဝိစိကိစ္ဆာပရိသည့်သဟူက် ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော သင်္ခါရသည် တဏှာ (လောဘ)ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဇင်စစ်
 အားဖြင့် မဆိုနိုင်။ သို့သော် ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော သင်္ခါရဖြစ်ခိုက် တဏှာတည်းဟူသော လောဘ ခဏတ္ထပ
 အားဖြင့် အတင်အရှားပရိဝေကာမှ မရှိဖြင့် ယင်းတဏှာလောဘကို မဟမ်သတ်ရသောသောကြောင့် အနုဿ
 အနေအားဖြင့် ရှိသည်ဟုဆိုနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် တတောစော သော သင်္ခါရရာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ထိုသင်္ခါရ
 သည် တဏှာကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်ဟူလျှီ။ ၄။

၁။ မာသပုဏ္ဏတာယ ပုဏ္ဏာ သံပုဏ္ဏာတံ ပုဏ္ဏာ၊ မာဇုထိ ဓနော ဝုစ္စတိ၊ သော ဧတ္ထ ပုဏ္ဏာတံ
 ပုဏ္ဏမာ၊ ဧဝံ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယာတံ ဣမသ္မိံ ပဒုယေ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ (မ-၄-၄၊ ၅၊ ဧပိဋ်
 ၈၅။)

ကို။) သကေ အာသနေ၊ မိမိနေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိတွာ၊ ထိုင်၍။ ပုစ္ဆ၊ မေးလျှောက်လေ။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ “ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ။ ဝရံ၊ ဘုရား”ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို။ ပရိစ္ဆုတွာ၊ ရှေးရှုနာယူ၍။ သကေ အာသနေ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ဣပေ၊ ဤတရားတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ န ခေါ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သေလော။” သေယျထိခံ၊ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ ဝုပ္ပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာတိ၊ ၎င်းတည်း”ဟူသောတော်ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣမေ ခေါ၊ ဤတရားတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ “သာဓု ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပေစု အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း ဘာသိတံ၊ ဖြေဆိုတော်မူအပ်သော စကားတော်ကို။ အဘိနန္ဒိတွာ၊ အလွန်နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတွာ၊ ဝမ်းမြောက်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပန ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်ကား။ ကိမ္မုလကာတိ၊ အဘယ်လျှင် အကြောင်း၎င်း ဝိပါကုန်သနည်း”ဟူသော။ ဥတ္တရိ၊ တွန်မြတ်သော။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ အပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဆန္ဒမူလကာ၊ တဏှာဆန္ဒလျှင် အကြောင်း၎င်း ဝိပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ တညေဝ ဥပါဒါနံ၊ ထိုဥပါဒါနံသည်သာလျှင်။ တေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ထိုပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ သိယံ န ခေါ၊ မြစ်ကုန်ရာသလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓဟိ၊ တို့မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ သိယာ န ခေါ၊ မြစ်ရာပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တညေဝ ဥပါဒါနံ၊ သည်သာလျှင်။ တေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ န ခေါ သိယံ၊ မမြစ်ကုန်ရာ။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓဟိ၊ တို့မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ နာပိ သိယာ၊ မြစ်လည်း

၁။ သကေ အာသနေ နိသိဒ္ဓိတွာ ပုစ္ဆ ယဒါ ကင်္ခသိတိ ကသွာ တောဟာ၊ သော ကိရ ဘိက္ခု ပဉ္စသတ ဘိက္ခုပရိဝါဒော၊ အာဓရိယေ ပန ဝိတကေ ပုစ္ဆန္တေ သစေ တေ ဘိက္ခု နိသိဒ္ဓိန္တိ၊ သတ္တရိ ဂါရဝံ ကကံ ဟောတိ၊ အာဓရိယေ အဂါရဝံ။ သစေ ဥဒ္ဓယန္တိ၊ အာဓရိယေ ဂါရဝံ ကကံ ဟောတိ၊ သတ္တရိ အဂါရဝံ။ ဣတိ နေသံ စိတ္တံ အနေကဝံ သဝိဿထိ၊ ဝေသနံ သပ္ပင်္ဂိစ္စိတံ န သက္ခိယန္တိ။ တသ္မိံ ပန နိသိဒ္ဓိတွာ ပုစ္ဆန္တေ တေပံ စိတ္တံ ကေဝံ သဝိဿထိ၊ ဝေသနံ သပ္ပင်္ဂိစ္စိတံ သက္ခိယန္တိတိ ဥ တှာ ဘဂဝါ ဝေဟာ။ ဤ၌။

၂။ ဣမေ န ခေါ ဘန္တေတိ အယ် ထေရာ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ဣာဓရိယော၊ ပဉ္စက္ခန္ဓမတ္ထပိ နပ္ပဇာနာတိတံ န ဝတ္တဗော။ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တေန ပန “ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ န အညေ” တိ ဝေ ဇာနန္တေန ဝိယ ဟုတ္တာ ပုစ္ဆိတံ န ဝရထိ၊ တသ္မာ အဇာနန္တော ဝိယ ပုစ္ဆတိ။ ထေပိ စသေ အန္တေဝါသိကာ “အမှာကံ အာဓရိယော ‘အယ် ဇာနာမိ’တိ န ကထေထိ၊ သပ္ပညတဉာဏေန ပန သစ္စိ” သံသန္တိတွာဝ ကထေကံ”တိ သောထံဉ္စံ သစ္စိထံဉ္စံ မည်သန္တိတိပိ အဇာနန္တော ဝိယ ပုစ္ဆတိ။ ဤ၌။

၃။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် တဏှာကြောင့်ဖြစ်ကြကုန်၏ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် ဥပါဒါနံလည်း တဏှာကြောင့်ဖြစ်ရကား ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာနှင့် ဥပါဒါနံသည် အတူတူပင်လောဟု ဆက်လက်လျှောက်ထား ဘွယ်၍၍ တညေဝ န ခေါ ထေညင်ကို လျှောက်၏။

မဖြစ်ရာ။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ (မ-၃-၆၆။ မဟာပုဂ္ဂိုလ်သုတ်၌ ယော ခေါ် ဘိက္ခု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသု၊ ဆန္ဒရာဂေါ ဟုဟောတော်မူ၏။) တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ယော ဆန္ဒရာဂေါ၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ တံ၊ ထိုလိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာသု၊ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဆန္ဒရာဂဝေမတ္တတာ၊ ဆန္ဒရာဂထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ သိယာပနာတိ၊ ဖြစ်ရာသလော” ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဉ္စံ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီး။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သိယာတိ၊ ဖြစ်ရာ၏” ဟူ၍။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သောသူ၏။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) အနာဂတံ အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌။ ဝေဇ္ဇပေါ၊ ဤသို့သောဝှပ်ရုံသည်။ သိယံ၊ ဖြစ်လို၏။ပ။ ဝေဝေဒနော၊ ဤသို့သောဝေဒနာရှိသည်။ပ။ ဝေသညော၊ ဤသို့သော သညာရှိသည်။ပ။ ဝေသင်္ခါရာ၊ ဤသို့သောသင်္ခါရရှိသည်။ပ။ ဝေဝိညာဏော၊ ဤသို့သောဝိညာဉ် ရှိသည်။ သိယန္တိ၊ ဖြစ်လို၏” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သောတောင့်တခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝေ ခေါ်၊ ဤသို့လျှင်။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာသု၊ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဆန္ဒရာဂဝေမတ္တတာ၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း၏ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ခန္ဓာဝိဝေဒနံ၊ ခန္ဓာဟူသော အမည်သည်။ ဟောတိ န ခေါ်တိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဉ္စံ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီး။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝှပ်၊ ရုပ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝှပ်၊ သည်။ ဩဠာဝိကံ ဝါ၊ ဝှပ်ရင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ သုရံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝှပ်၊ သည်။ ဟိန် ဝါ၊ ဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏိတံ ဝါ၊ မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝှပ်၊ သည်။ ဒုရေ ဝါ၊ ဝေးသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝှပ်၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အဟံ၊ ဤဝှပ်ကို။ ဝှပ်ကုန္တော၊ ဝှပ်ကုန္တဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ ယာ ကာစိ၊ သော။ သညာ၊ သည်။ပ။ ယေ ကေစိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ပ။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ပ။ ဒုရေ ဝါ၊ ဝေးသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အဟံ၊ ဤဝိညာဉ်ကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တောဝတာ ခေါ်၊ ဤမျှဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာဝိဝေဒနံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝှပ်ကုန္တော၊ ဝှပ်ကုန္တကို။ ပညာပနာယ၊ (သယေတု အဟေတုက စသော) အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းငှါ။ (ပညာပနာယ ဒဿနတ္ထာယဟု ဝှင်သော မ-၄၊ ၅၂။ အဋ္ဌကထာအလို ညစ်ဖြင့် ဝှင်ခြင်းငှါဟုပေး)။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ကော န ခေါ်၊ အဘယ်နည်း။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ (ဟေတုနှင့် ပစ္စယအနက်တို့၊ ဟေတု

ဟေတု သာဓာရဏဟေတု ဥတ္တမဟေတုတို့တွင် ဤ၌ ဟေတုဟေတုခေါ် ပစ္စယဟေတုကို ယူဘို့ရန် ပစ္စယောဟု ထပ်ဆင့်ဟောတော်မူ၏။ မ-၄၊ မဟာပုတ္တမသုတ် ၄ နှင့် ၎င်းကိုရှု။) ကော န ခေါ်နည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ ကို။ပ။ သညာက္ခန္ဓာ၊ ကို။ပ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ၄၊ ဟေတု သည်။ ကော န ခေါ်နည်း။ ပစ္စယော သည်။ ကော န ခေါ်တို့နည်း။ ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဉ္စ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြိ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝှုပက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ၄၊ ဟေတု အကြောင်းသည်။ စတ္တာရော ခေါ် မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ပင်တည်း။ (ဝှုပက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ၄၊) ပစ္စယော သည်။ စတ္တာရော မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ပင်တည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ၄၊ ဟေတု သည်။ ဖဿော၊ ဖဿတည်း။ပ။ သညာက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ၄၊ ဟေတု သည်။ ဖဿော၊ တည်း။ပ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ၄၊ ဟေတု သည်။ ဖဿော၊ တည်း။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ၄၊ ဟေတု သည်။ နာမဝှုပံ၊ နာမ်ဝှုပ်တည်း။ ပစ္စယော သည်။ နာမဝှုပံ၊ နာမ်ဝှုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ သကဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဝား၊ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်။ ဟောတိတိ၊ မဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဉ္စ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြိ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ အရိယာနံ (ဘုရားအစရှိသော) အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်လေ့ရှိသော။ အရိယဓမ္မော၊ (သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော) မြတ်သောတရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မော ၌။ အဝိနိတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီးသူမဟုတ်သော။ သပ္ပရိသာနံ၊ (ဘုရားအစရှိသော) သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မော ၌။ အဝိနိတော၊ သော။ အဘုတဝါ၊ အာဂမ၊ အဓိဂမဟူသော သုတမရှိသော။ (နာမံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုမရှိသော။) ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ဝှုပံ၊ ဝှုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဝှု၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဝှုပဝန္တံ ဝါ၊ ဝှုပ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တ၌။ ဝှုပ် ဝါ၊ ဝှုပ်ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ဝှုပသ္မိံ၊ ဝှုပ်၌။ အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဝံ ခေါ်၊ ဤသို့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုတော်မူ၏။ (မ ၁၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ် နိဿယ၌ အဆုံးအပြတ်ရှု။)

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ သကဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဝား၊ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ န ဟောတိတိ၊ မဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဉ္စ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြိ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ၌။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်လေ့ရှိသော။ အရိယဓမ္မော၊ ၌။ ကောဝိဒေါ၊ လိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မော ၌။ ဝိနိတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီးသူဖြစ်သော။ သပ္ပရိသာနံ၊ တို့ကို။ အဒဿာဝိ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မော၊ ၌။ ကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပရိသဓမ္မော ၌။ ဝိနိတော၊ သော။ သုတဝါ၊ အာဂမ၊ အဓိဂမဟူသော သုတမရှိသော။ (နာမံမှတ်သား ဆောင်ထားမှု မရှိသော) အရိယသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ ဝှုပံ၊ ဝှုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ န သမနုပဿတိ၊ မှု။ (နောက်ဝါကျတို့၌လည်း န-သွင်း၍ ဟောဇနာသည်သာ ထူး၏။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဝံ ခေါ်၊ ဤသို့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊သည်။ပ။ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝုပဿ၊ ရုပ်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဘွယ်သည်။ကော န ခေါ၊အဘယ်ပါနည်း။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာသည်။ ကိ၊ အဘယ်ပါနည်း။ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဝိညာဏဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ကိန္နိ၊ အဘယ်ပါနည်း”ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဉ္စံ၊ ကိ။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီး ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝှံ၊ ရုပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်သုခဝေဒနာသည်။ ယံ သောမနဿံ၊ အကြင်သောမနဿဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြစ်၏။ အယံ၊ ဤသုခဝေဒနာ သောမနဿဝေဒနာသည်။ ဝုပဿ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဘွယ်တည်း။ ယံ ဝှံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ (ဝါ၊ မမြဲ။) ဇုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိကာမေပွံ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤရုပ်၏ မပြုဆင်းရဲဖောက်ပြန်သော သဘောသည်။ ဝုပဿ၊ ၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ဝှံသိံ၊ ၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂယဟာနံ၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤလိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းသည်။ ဝုပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ (နောက်ခန္ဓာတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊သည်။ “သာဓု ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပေစွ အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ သဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကိ။ အဘိနန္ဒိတော၊ လက်ခံ၍။ အနုမောဒိတော၊ ဝမ်းမြောက်ရွှင်မြူးချီးကျူး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနထော၊ သိသ၏ (သန္တာန်၌)။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ မြင်သ၏ (သန္တာန်၌)။ သဝိညာဏကော၊ ဝိညာဉ်နှင့်ထက်မြစ်သော။ ဣမသ္မိံ* စ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ပြင်ပ (ဝိညာဉ်နှင့်ထက် သူတပါး၏) ကိုယ်၌၎င်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့၌။ အဟင်္ဂာရ မမင်္ဂာရ မာနာနုသယာ၊ ဒိဋ္ဌိ တဏှာ၊ မာနတို့သည်။ န ဟောန္တိတိ၊ မပြစ်ပါကုန်သနည်း”ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ အလွန်။ ပဉ္စံ၊ ကိ။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီး ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ (အရိယသာဝကော၊ သည်။) အထိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ပ။ ဝှံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗံ ဝှံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်ကို။ (ပဿတိံ၌ စပ်။) “တေံ၊ ဤရုပ်သည်။ န မမ၊ ငါ၏ ရုပ်မဟုတ်။ ဒေသော၊ ဤရုပ်သည်။ န အဟံ အသ္မိံ၊ ငါမဟုတ်။ ဒေသော၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ န အတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ (တေံ အနက်မဲ့။) ဟထာသုတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သဗ္ဗပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်သောဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတိံ၊ ရှု၏။ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏတို့၌လည်း ဤနည်းအနက်သဗ္ဗန်။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝေံ ခေါ၊ ဤသို့။ ဇာနထော၊ ၌။ ဝေံ၊ သို့။ ပဿထော၊ ၌။ ပ။ န ဟောန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြေဆိုတော်မူ၏။

၁။ အဟံ ဣတိ ကရုဏံ အဟင်္ဂာရော၊ ဝိဋ္ဌိကောဏံ။ မမံ ကထောတိ ယောနာတိ မမင်္ဂာရော၊ တဏှာ ကောဏံ။ မာနော ဝေ အနုသယော မာနာနုသယော၊ မာနကောဏံ။ အဟင်္ဂာရော စ မမင်္ဂာရော စ မာနာနုသယော စ ဟေ။ ဒွန်တွံ။ အဟင်္ဂာရ မမင်္ဂာရ မာနာနုသယာတိ အဟင်္ဂာရဒိဋ္ဌိ စ မမင်္ဂာရ တဏှာ စ မာနာနုသယော စ။ နိဒါန-သံ-ဋ္ဌ၊ စာပိုဒ် ၂၀၀-နှင့်အညီ သဗ္ဗန်သည်။ မ-ဋ္ဌ၊ ၃၊ စာပိုဒ် ၁၀၂၅ ကား အဟင်္ဂာရ မမင်္ဂာရမာနာနုသယာတိ ဧတ္ထ အဟင်္ဂာရော မာနော၊ မမင်္ဂာရော တဏှာ၊ သေဝ မာနာ နုသယောဟု တပျိုးပွင့်၏။ ထိုအပွင့်၌ ဒိဋ္ဌိမပါသောကြောင့် “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိံ၊ န ဒေသော အတ္တာတိ” ဟူသော ပါဠိတော်လာ အာကာရ ၃-ဝါကျနှင့်မလျော်။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရသ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းတပါး၏။ (မဟာသော ပရိဝိတက္ကော၌ စပ်။) “ဘော၊ ထိုအချင်းတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုပ္ပံ၊ ဝပ်သည်။ အနတ္တံ ဝိရ၊ အနတ္တပဟုတ်တံ။ (မဟာသော၌ ဖြစ်စေသော်။) အနတ္တကံဏာနိ၊ အနတ္တ (ခန္ဓာငါးပါး) သည် ပြုအပ်ကုန်သော။ အတ္တံ၊ ကံသို့ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်မည်သော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကံ။ ဖုသိဿန္တိတိ၊ ဟောထိကုန်သည့် ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ စေတသော ပရိဝိတက္ကော၊ ပိတ်အကြံသည်။ ဥပပါဒိ၊ ပြီးပြီ။ အယတိ၊ ယထာဂေါ၊ သည်။ စေတသော၊ စိတ်တော်ဖြင့်။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ ဧတေ၊ ထိုအခါ၌။ စိတ်အကြံကို။ အညာယ၊ သိတော်မူ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို--

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယံ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဣဝ၊ ဤလောက၌။ ဧကမ္မော၊ အချို့သော။ အဝိဒ္ဓါ၊ မသိသော။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ရောက်သော။ မောဂပုဂ္ဂိုသော၊ အချည်းနှီးသော ဟောကျိအသည်။ တဏှာဝိပတေယျေန၊ တဏှာလျှင် အကြီးအကဲရှိသော။ စေတသော၊ စိတ်ဖြင့်။ သတ္တုသာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမကို။ “ဣတိကိရ၊ ပ။ ဖုသိဿန္တိတိ၊ ဖုသိဿန္တိ” ဟု။ အထိခာဝိတဗ္ဗံ၊ လွန်စွာပြောဝင်ထိုက်၏ဟူ၍။ မညေယျ၊ မှတ်ထင်ရာ၏။ ဧတံ ခေါ ပန ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ တုမေ၊ သင်တို့ကို။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအရာဌာန၌။ တေသု တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုထိုတရားတို့၌။ ပဋိပုစ္ဆာဝိနိတာ ခေါ၊ အဖန်ဖန်မေးမြန်း၍ ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သည် ဆာထည်း။ (မ-၃၊ ၆၉-၌ ပဋိပုစ္ဆာ ခေါ မေတုမေ ဘိက္ခဝေ တတြ တတြ ဓမ္မေသု ရှိ၏။)

(တံ ကိ မညထမှ ပဇာနာထိထိ အထိ ၇-အနတ္တလက္ခဏသုတ်စာပိုဒ် ၅၉-၌ ခေးခွဲပြီ။)

ဓမ္မာ၊ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာပြဿနာတို့ကို။ ဒေ၊ နှစ်ပုစ္ဆာတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တညေဝ သိယံ၊ သိဟာယနပြဿနာကို၎င်း။ အဝိဝဇ္ဇာ၊ အဝိဝဇ္ဇာပြဿနာကို၎င်း။ ဟေတုနာ၊ ဟေတုပြဿနာနှင့်တကွ။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ သက္ကာယေန၊ သက္ကာယပြဿနာဖြင့်။ ဒုဝေ၊ နှစ်ပုစ္ဆာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ အဿာဒဝိညာတေန စ၊ အဿာဒပြဿနာ၊ ဝိညာထပြဿနာဖြင့်လည်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်ပုစ္ဆာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုပုစ္ဆာယ၊ တံ ကိ မညထ ဘိက္ခဝေ ပုစ္ဆာနှင့်တကွ။ ဧတေ ဒသဝိခာ၊ ဤဆယ်ပါးအပြားရှိသော ပုစ္ဆာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (ဟောတိကာ၊ ဂါထာပူရဏ။)

ဒသမံ ဖယ်ရုပြောက်သောသုတ်သည်။

ထထိဗေဒ၊ သုံးခုပြောက်သော။ ဇွန်ယဝဂေါ၊ ။ ဇွန်ယဝဂ်သည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

☰ တဿ၊ ထိုဇွန်ယဝဂ်၏။ ဥပ္ပါနံ၊ ကား--

အဿာဒေါ၊ အဿာဒသုတ်၎င်း။ ဒေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သမုဒယံ၊ သမုဒယ သုတ်၊ ဝုတိယသမုဒယသုတ်တို့၎င်း။ အရဟန္တဟိ၊ အရဟန္တအမည်တို့ဖြင့်။ အပရေ၊ တပါး

၁။ မ-၅-၄ မဟာပုဂ္ဂိုလ်သုတ် စာပိုဒ် ၉၀-၌ အနတ္တကဏ္ဍာနိထိ အနတ္တနိ ဌာတာ ကတာနိ၊ ကမတ္တာနိ ဖုသိဿန္တိထိ ကတရာသို့ အတ္တနိ ဌာတာ ဝိပါကံ စသောန္တိဟု အဓိပ္ပါယ်ပွင့် ဖွင့်ပြန်။

ကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ဒွစ်သုတ်တို့၎င်း။ သိဟော၊ သိဟသုတ်၎င်း။ ခဇ္ဇနိယံ၊ ခဇ္ဇနိယသုတ်၎င်း။ ပိဏ္ဍောလျံ၊ ပိဏ္ဍောလျသုတ်၎င်း။ ပါလိလေဝေ၊ ပျန၊ ပါလိလေယျသုတ်နှင့်တကွ။ ပုတ္တမာ၊ ပုတ္တမသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤဆယ်သုတ်တို့တည်း။

(၉) ၄-ထေရဝဂ်

၁-အာနန္ဒသုတ်

၇၃။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်မှ ပစ္စသောသုံ အထိ ပေးမြဲ။) အာယသွာ အာနန္ဒော၊ အရှင် အာနန္ဒာ သည်—

အာရုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ မန္တာထိပုတ္တော၊ မန္တာထိပုတ္တေ၊မ၏သားဖြစ်သော။ ပုတ္တော နာမ၊ ပုတ္တမည်သော။ အာယသွာ၊ အရှင်သည်။ နဝကာနံ၊ သီတင်းငယ်တို့သည်။ သတံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (တနည်း-နဝကာနံ-သီတင်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော။ သတံ၊ သူထော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော။) ၊ အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့အား။ ဝါ၊ တပည့်တော်တို့၌။ ဗဟုပကာရော၊ များသော ကျေးဇူးရှိသည်။ ဟောတိ၊၏။ သော၊ ထိုအရှင်ပုတ္တသည်။ အမေ၊ တပည့်တော်တို့ကို။ “အာရုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ၊ ဥပါဒါယ၊ မိ၌။ (ဥပါဒါယာထိ အာဂမ္မအာရဗ္ဗ သန္ဓာယ ပဋိစ္စ၊ ငွ။ ပဋိစ္စာတိ နိဿယံ ကထာ။ ငွ။) အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟု ဖြစ်သော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသည်” ၊ ဟောတိ၊၏။ အနုပါဒါယ၊ မဟိပု၌။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ မိ၌။ အသ္မိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အနုပါဒါယ၊ မဟိပု၌။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဂ္ဂံ၊ ရှပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၌။ အသ္မိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနုပါဒါယ၊ ၌။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဝေဒနံ၊ သည့်သင်္ခါရေ ဝိညာကံတို့၌လည်း ဤနည်းအနက်ပေး။)

အာရုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ ဒဟရာ၊ ငယ်သော။ ယုဝထိ၊ နုပျိုသော။ မဏ္ဍနဇောတိကာ၊ ထန်ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဣတ္ထိ ဝါ၊ မိန်းမသည်၎င်း။ ဒဟရာ၊ ငယ်သော။ ယုဝါ၊ နုပျိုသော။ မဏ္ဍနဇောတိကော၊ ထန်ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော။ ပုရိသော ဝါ၊ ယောက်ျားသည်၎င်း။ ပရိသုဇ္ဈေ၊ စင်ကြယ်သော။ ပရိယောဒါထေ၊ ပြုစင်သော။ အာဒါသေ ဝါ၊ မှန်၌သော်၎င်း။ အစ္စ္ဓေ၊ ကြည်လင်သော။ ဥဒကပတ္တေ ဝါ၊ ရေခွက်၌သော်၎င်း။ သကံ မုခနိမိတ္ထံ၊ မိမိမျက်နှာရိပ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခ မာနော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ဥပါဒါယ၊ (မှန်ကို) မိ၌။ ပဿေယျ၊ သေယျထာပိ၊ မြင်ရာသကဲ့သို့။ အနုပါဒါယ၊ (မှန်ကို) မဟိပု၌။ နော ပဿေယျ၊ သေယျထာပိ၊ မမြင်ရာသကဲ့သို့။ အာရုသော အာနန္ဒ၊

၁။ အသ္မိတိ ဟောတိ၊ အသ္မိတိ ဧဝံ ပဝတ္ထံ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိယုတ္တယံ ဟောတိ၊ ငွ။ သောဟမသ္မိတိ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါယော၊ သေယျေဟမသ္မိတိ မာနဂ္ဂါယောစ တဏှာဝသေနေ။ ဟောန္တိတိ တဏှာပိ တထာပဝတ္ထိယာ ပစ္စယဘူတာ တထာပဝတ္ထိ ဝေါတိ ဝုတ္ထံ အသ္မိတိ ဧဝံ ပဝတ္ထံ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိယုတ္တယံ ဟောတိ၊ ငွ။ အသ္မိကြိယာတရတည်းက “သော အဟံ အသ္မိ” ဟု စွဲလမ်းလျှင် ဒိဋ္ဌိ၊ “သေယျော အဟံ အသ္မိ” ဟု စွဲလျှင် မာနဖြစ်၏။ တဏှာကား ၎င်းဒိဋ္ဌိမာနဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းအသ္မိ နှစ်မျိုးဖြစ်နိုင်၏။ သို့ဖြစ်ရာကား အသ္မိကြိယာတရတည်းက တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသုံးပါးဖြစ်၏ဟူလို။

ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်ပ။ နော ဟောတိ၊ မပြစ် ။ (တံ ကိံ မညသိ မှ ပဇာနာတိတိ အထိ အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉- ရှစ်ပေး။) ပဇာနာတိတိ၊ သိ၏” ဟူသော။
 ဣမိနာ ဩဝါဒေန၊ ဤအဆုံးအမဖြင့်။ ဩဝေတိ၊ ဆုံးမ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ မန္တာဏိပုတ္တော၊
 သော။ ပုတ္တော နာမ၊ သော။ အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။ ပ။ ဩဝေတိ၊ ဆုံးမ၏။ မေ၊ တပည့်တော်
 သည်။ မန္တာဏိပုတ္တဏ၊ သော။ အာယသ္မတော ပုတ္တဏ၊ အရှင်ပုတ္တ၏။ ဣဒဉ္စ ပန ဓမ္မဒေသနံ၊
 ဤတရားဒေသနာကိုလည်း။ သုတာ၊ ကြားနာရ၍။ ဓမ္မော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိ-
 သမိဏော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ (သောတာပန်ဖြစ်၏ ဟူလို့။ ဌ။)

ပဌမံ ဝေဠုဒ္ဓိစွာသောသုတ်တည်း။

၂-တိဿသုတ်

၇၄။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ ထည်း။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဌ။ သဂဝထော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။
 ပိတုစ္စာပုတ္တော၊ အထူး၏သားဖြစ်သော။ (ပိတု သင်္ဂီနိ ပိတုစ္စာ ဟုပြု။ မာတိတော စ သင်္ဂီနိယံ၊
 သော ဣဒိကဏ္ဍ(၃၇)သုတ်ဖြင့် ဆပစ္စည်းသက်၍ စီရင်။) အာယသ္မာ တိဿော၊ အရှင်တိဿသည်။
 သမ္ပဟုလာနံ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့အား။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အပိ၊ စင်စစ်။
 မေ၊ တပည့်တော်၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ မရုဂကဗာတော ဝိယ၊ ဖြစ်သော လေးထိုင်းခြင်း
 ရှိသကဲ့သို့ထည်း ။ ဝိသာပိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ န ပက္ခာယန္တိ၊
 ထင်ရှားစွာမထင်မြင်ကုန်။ ဓမ္မာပိ၊ ပရိယတ်တရားတို့သည်လည်း။ မံ၊ တပည့်တော်အား။ န ပဋိ-
 သန္တိ၊ မထင်လာကုန် ။ ထိနမိဒ္ဓု၊ ထိနမိဒ္ဓုသည်လည်း။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။
 ပရိယာဒါယ၊ သိမ်းကျူးယူငင်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အနဘိရဏော စ၊ မဇ္ဈလျော်သည်ဖြစ်၍လည်း။
 ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရာမိ၊ ကျင့်ရ၏။ ဓမ္မေသု၊ ရဟန်းတရားတို့၌။ မေ၊ တပည့်

၁။ မဏ္ဍနဇာတိဏော ပုရိသော ဝိယ ပုထုဋ္ဌနော၊ အာဝါသထလာဝယော ဝိယ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ မုခနိပိတ္တံ
 ဝိယ အသ္မိတိ ဂဟထံ၊ မုခနိပိတ္တံ ဥပါဒါယ ဝိသမာနုပ္ပပါမိ ဝိယ အသ္မိတိ သထိ အဟမသ္မိတိ ပရောသ္မိတိ
 အာဝေယာ ဂါယဝိသေသာ။ ဌိ။

ပုထုဋ္ဌံသည် ထန်ဆာဆင်လေ့ရှိသော ယောက်ျားနှင့်တူ၏။ ဓမ္မာငါးပါးသည် မှန်အပြင်နှင့်တူ၏။ တဏှာ
 မာန ဝိဒ္ဓိ ဖြစ်ခြင်းသည် မျက်နှာရိပ်နှင့်တူ၏။ တဏှာ မာန ဝိဒ္ဓိ ဖြစ်သော် ငါး၊ သူပဲ၊ ယောက်ျားပဲ၊ မိန်းမပဲ
 စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းခြင်း အထူးသည် မျက်နှာရိပ်ကိုပို၍ ထင်လာသောအခင်း စသည်နှင့် တူ၏ဟု ဤသုတ်၌
 ဥပမာ ဥပမေယျ စပ်ရာ၏။

၂။ မရုဂကဗာတော ဝိယာတိ သဉ္စာတဂရသာဝေါ ဝိယ။ ဌ။ မရုဂကံ ဝုစ္စတိ ကာယေ ဝိသာရန္တိ အာဟ
 မရုဂကဗာတော ဝိယာတိ သဉ္စာတဂရသာဝေါ ဝိယာတိ။ ဌိ။ တို့နှင့်အညီ သမ္ပန်သည်။ မရုဂကဗာတာထိ
 အာလသိယဇာတာ။ မ-ဋ္ဌ ၂၊ ၃၁၅။ အာလသိယဇာတာထိ ကသိဝါဏိဋ္ဌာဒိကမ္ပဏ အကရဏေန သဉ္စာတာ
 လသိယာ။ မ-ဋ္ဌိ ၂၊ ၃၂၁။ ၎င်း၌ ဋီတိအလို “ဖြစ်သော ပျင်းချိခြင်းရှိသကဲ့သို့ထည်း”ဟု သမ္ပန်။

၃။ မံ၊ တပည့်တော်၏ ဉာဏ်၌။ န ပဋိသန္တိ၊ မထင်လာကုန် ဟူ၍သော်၎င်း။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ ပဋိ-
 စွဲ၍။ န ဘန္တိ၊ မထင်ရှားကုန်။ ဝါ၊ ပထောက်ပကုန် ဟူ၍သော်၎င်း ပေးနိုင်၏။ အဆုံးအဖြတ်ကို မ-ခနိဿယ
 စာမျက်နှာ ၃၁၊ စာပိုဒ် ၆၃-၅။

တော်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာ စ၊ (အားထုတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်မည်လားဟု) ယုံမှားမှုသည်လည်း။ ဟောတီတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အာရောစေတိ၊ ပြောကြား၏။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပိတုတ္တာပုတ္တော၊ သော။ အာယသ္မာ တိဿော၊ သည်။ သမ္ပဟုလာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ‘အပိ မေ။ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာတိ၊ အပိ မေ။ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာ’ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ အာရောစေတိ၊ ပြောကြားပါ၏”ဟူသော။ ဝေံ၊ ကိ။ အဝေါစံ၊ လျှောက် ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အညတရံ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတပါးကို။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သင်သည်။ ဟေ၊ လာလှည့်။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ ဝစနေန၊ စကားပြော။ တိဿံ ဘိက္ခု၊ တိဿရဟန်း ကို။ အာမန္တေဟိတိ၊ ခေါ်ချေလော့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်း သည်။ပ။ အာယသ္မန္တံ တိဿံ၊ အရှင်တိဿကို။ “အာဝုသော တိဿ၊ ငါ့ရှင်တိဿ။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တံ၊ သင့်ကို။ အာမန္တေတိတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏”ဟူသော။ ဝေံ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ တိဿော၊ သည်။ပ။ နိသိဒိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္တံ ခေါ၊ သော။ အာယသ္မန္တံ တိဿံ၊ ကိ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “တိဿ၊ တိဿ။ တံ၊ သင်သည်။ သမ္ပဟုလာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ‘အပိ မေ။ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ’ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ အာရောစေသိ ကိရ၊ ပြောကြားသထံ။ (တံ၊ ထိုကောင်းသည်။) သစ္စန္တိ၊ မှန်သလော”ဟူသော။ ဝေံ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝေံ၊ ဟုတ်မှန်ပါ၏။

တိဿ၊ တိဿ။ တံ၊ ထိုမေးတော်မူအပ်လတ္တံ့သည်ကို။ ကိ မညသိ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင် (ဖြေဆို)မည်နည်း။ ဝူပေ၊ ရုပ်၌။ အဝိဂတရာဂဿ၊ မကင်းသောထပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏။ အဝိ- ဂတစ္စန္ဒဿ၊ မကင်းသောအာသာဆန္ဒရှိသူ၏။ အဝိဂတပေမဿ၊ မကင်းသောချစ်ခြင်းရှိသူ၏။ အဝိဂတပိပါသဿ၊ မကင်းသောဆာလောင်ခြင်း ရှိသူ၏။ အဝိဂတပရိဋ္ဌာဟဿ၊ မကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိသူ၏။ အဝိဂတတဏှဿ၊ မကင်းသောတဏှာရှိသူ၏။ (သောက။ပ။ ပါယာသာ၌ စပ်။)တဿ ဝူပဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ဝိပရိကာမညထာဘာဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ တပါးသောအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ဝိကြောခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ပြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝေံ၊ ၏။ တိဿ၊ တိဿ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ ဟိ၊ မှန်၏။ တိဿ၊ တိဿ။ ဝူပေ၊ ရုပ်၌။ အဝိဂတရာဂဿ၊ မကင်းသောရာဂရှိသူ၏ သောက စသည်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ‘ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ ဤအတူ။ ဝေံ၊ ဤသောက စသည်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏”။ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တို့၌လည်း ဤနည်း မှီ၍ အနက်သမ္ပန်။)

တိဿ၊ တိဿ။ တံ၊ ထိုမေးတော်မူအပ်လတ္တံ့သည်ကို။ ကိ မညသိ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင်(ဖြေဆို) မည်နည်း။ ဝူပေ၊ ရုပ်၌။ ဝိဂတရာဂဿ၊ ကင်းသောထပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂတစ္စန္ဒဿ၊ ကင်းသော အာသာဆန္ဒရှိသူ၏။ ဝိဂတပေမဿ၊ ကင်းသောချစ်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂတပိပါသဿ၊ ကင်းသော

၁။ ဤ၌ တံ ကိ မညသိ တိဿ၊ ဝူပေ အဝိဂတရာဂဿ။ပ။ ဥပ္ပဇန္တိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာ- သာထိ။ ဝေံ ဘန္တေ၊ သာဓု သာဓု တိဿ၊ ဝေံယေတံ တိဿ ဟောတိ၊ ယထာ တံ ဝူပေ အဝိဂတရာဂဿ ဟု ဝါကျဖြစ်ရမည်။ ကြွင်းဝေဒနာစသော အနုလောမ ပရိလောမဝါကျတို့၌လည်း နည်းတူ။

ဆာလောင်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂတပရိစ္ဆာဟဿ၊ ကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂဂ.တကဿ၊ ကင်းသော တကောရှိသူ၏။ တဿ ဝုပဿ၊ ထိုဝုပ်၏။ ဝိပရိကာမညတာဘာဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ထပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမဒုဿဟံယာသော၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ဧတံ၊ ဤအမေးသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ တိဿ၊ တိဿ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွကောင်းစွ။ တိဿ၊ တိဿ။ ဝုပေ၊ ဝုပ်၌။ ပိဂက-
ရာဂဿ၊ ကင်းသောရာဂရှိသူ၏ သောကစသည်မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ပြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဧတံ၊ ဤမပျင်းရိသူ၏သောကစသည် မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ.၏။
(ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းသမ္ပန်။)

(တံ ကိံ မညသိ မှစ၍ ပဇာနာတိတိုင်အောင် အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-အတိုင်း သမ္ပန်။)

တိဿ၊ တိဿ။ သေယျထာပိ၊ ပြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကို ဆိုတော်မူအံ့။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်ကုန် သော။ ပုရိသာ၊ ယောက်ျားတို့သည်။ (အဿ၊ ရှိကုန်ရာ၏။) ဧကော၊ တယောက်သော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ အမဂ္ဂကုသလော၊ လမ်း၌ မကျွမ်းကျင်မလိမ္မာ။ ဧကော၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ မဂ္ဂကုသလော၊ လမ်း၌ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏။ တမေနံ (တတ္ထ)၊ ထိုနှစ်ယောက် ကုန်သော ယောက်ျားတို့တွင်။ (ဝိဘတ္တိဝစနဝိပလ္လာသကြံ။) သော အမဂ္ဂကုသလောပုရိသော၊ ထိုလမ်း၌ မလိမ္မာသော ယောက်ျားသည်။ အမံ မဂ္ဂကုသလံ ပုရိသံ၊ ထိုလမ်း၌ လိမ္မာသော ယောက်ျားကို။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ ဒော၊ ထိုလမ်း၌ လိမ္မာသော ယောက်ျား သည်။ “သော ပုရိသ၊ အို ယောက်ျား။ ဧဟိ၊ လာလော့။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်း တည်း။ တေန၊ ထိုလမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုလမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္တု၊ သွားသည်ရှိသော်။ ဒေဝေပထံ၊ နှစ်ပြာသောလမ်းကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုလမ်းနှစ်လမ်းတို့တွင်။ ဝါမံ၊ လက်ဝဲလမ်းကို။ ပုဋိတု၊ လွတ်၍။ ဒက္ခိဿံ၊ လက်ျာလမ်းကို။ ဂဏှာဟိ၊ ယူလော့။ တေန၊ ထိုလက်ျာလမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုလက်ျာလမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္တု၊ သွားသည်ရှိသော်။ တိဗ္ဗံ၊ ထုထပ်သော။ ဝနသဏှံ၊ တောအုပ်ကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တေန၊ ထိုတောအုပ်လမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုတောအုပ်လမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္တု၊ သွားသည်ရှိသော်။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ နိန္နံ၊ ချိုင့်ဝှမ်းသော။ ပတ္တလံ၊ ညွှန်ဆိုင်ကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တေန၊ ထိုညွှန်ဆိုင်လမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုညွှန်ဆိုင်လမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္တု၊ သွားသည်ရှိသော်။ သောဗ္ဗံ ပပါတံ၊ ထုံးဆိုင်ချောက်ကမ်းပါးကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တေန၊ ထိုထုံးဆိုင်ချောက်ကမ်းပါးလမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုထုံးဆိုင်ချောက်ကြားလမ်းဖြင့်။ မဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္တု၊ သွား သည်ရှိသော်။ သမံ၊ ညီညွတ်သော။ ရမဏိယံ၊ ဓမ္မလျော်ဘွယ်ကောင်းသော။ ဘူမိတာဂံ၊ မြေအောက်ကို။ ဒက္ခိဿသိတိ၊ တွေ့မြင်လတ္တံ့။” ဟန္တံ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဇယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။

တိဿ၊ တိဿ။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ အတ္တဿ၊ ဆိုလိုရင်းအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိညာပနာယ၊ သိစေခြင်းငှါ။ အယံ ဥပမာ ခေါ်၊ ဤဥပမာကို။ ကထာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ အယံ ဧဝေ၊ ဤသည် သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝေဒနာအရာ၌။ အတ္ထော၊ ဆိုလိုရင်းအနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း— တိဿ၊

တိဿ။ ပုရိသော အမဂ္ဂကုသလောတိ ခေါ ဇေ၊ လမ်း၌မလိမ္မာသော ယောကျ်ားဟူသော ဤအမည်သည်။ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇနံ။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ ပုရိသော မဂ္ဂကုသလောတိ ခေါ ဇေ၊ လမ်း၌မလိမ္မာသော ယောကျ်ားဟူသော အမည်သည်။ အရဟတော၊ ပုဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသောတရားကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ ဧဇော- ပထောတိ ခေါ ဇေ၊ လမ်းနှစ်လမ်းဟူသော ဤအမည်သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ ဝါမော မဂ္ဂေါတိ ခေါ ဇေ၊ လက်ဝဲလမ်းဟူသော ဤအမည် သည်။ မိစ္ဆာမဂ္ဂဿ၊ မိစ္ဆာမဂ်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်မိစ္ဆာမဂ်၏နည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏၎င်း။ ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိဿ၊ မိစ္ဆာသမာဓိ၏၎င်းတည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ အက္ခိဏော မဂ္ဂေါတိ ခေါ ဇေ၊ လကျားလမ်းဟူသော ဤအမည်သည်။ အရိယဿ၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ သမ္မာမဂ်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သမ္မာမဂ်၏နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏၎င်း။ ပ။ သမ္မာ- သမာဓိဿ၊ သမ္မာသမာဓိ၏၎င်းတည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ တိဗ္ဗော ဝနသဏ္ဍောတိ ခေါ ဇေ၊ ထူထပ်သော တောအုပ်ဟူသော ဤအမည်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ မဟန္တံ နံန္တံ ပုဏ္ဏလန္တံ ခေါ ဇေ၊ ချိုင့်ဝှမ်းသောညွန့်အိုင်ကြီးဟူသော ဤအမည် သည်။ ကာမာနံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ သောဗ္ဗော ယါတောတိ ခေါ ဇေ၊ ထုံးအိုင် ချောက်ကမ်းပါးဟူသော ဤအမည်သည်။ ကောဓုပါယာသဿ၊ ကောဓု ဉပါယာသ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ သမော ဘူမိသာဂေါ ရမာဂိယောတိ ခေါ ဇေ၊ မွေလျော်ဘွယ်ကောင်းသော ညီညာသန့်စင်မြေအပြင်ဟူသော ဤအမည်သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ အဘိရမ၊ မွေလျော်လော့။ တိဿ၊ တိဿ။ အဘိရမ၊ မွေလျော်လော့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဩဝါဒေန၊ အဆုံးအမဖြင့်။ ဩဝဒါမိ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ အဟံ၊ သည်။ အနုဂ္ဂဟေန၊ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ မွေ့နုဂ္ဂဟဖြင့်။ အနုဂ္ဂဏှာမိ၊ ချီးမြှောက် တော်မူ၏။ အဟံ၊ သည်။ အနုသာသနိယာ၊ အနုပန်ဆုံးမခြင်းဖြင့်။ အနုသာသာမိ၊ အဖန်ဖန် ဆုံးမတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣမံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ အာယသ္မာ ထိဿော၊ အရှင်တိဿသည်။ အတ္တမနော၊ ပီတိသောမနဿတို့ဖြင့် ယူအပ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိထံ၊ ဟောတော် မူအပ်သော တရားစကားကို။ အဘိနန္ဒိ၊ ကျေကျေနှပ်နှပ်လက်ခံပြီ။ (အဘိနန္ဒိတိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိ။ ဌ။) ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ညွန့်အိုင်သည် ကြည့်ရှု၍ကောင်းသော်လည်း ၎င်း၌သက်ဆင်းသော် ကြမ်းတမ်းသောငါးစသည်တို့ဖြင့် ဖြှမ်းသောကြောင့် ပျက်စီးရသကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်လည်း မွေလျော်ဘွယ်ကောင်းသော်လည်း သာယာထပ်မံမိ သော် ရေစသည်တို့၌ ကျရောက်ပျက်စီးတတ်သည်ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်သည် ညွန့်အိုင်နှင့်တူကြောင်း ဋီပီတို့၌ မိန့်ဆိုသည်။

၃-ယမကသုတ်

၇၅။ (ကေံ သမယံ။ပ။ အာပုပ္ဖာ ဝေးမြဲ။) တေန ခေါ ပန သမယေန။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ “ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာယဿ၊ (ဥပါဒိန္ဒက) ခန္ဓာကိုယ်၏။ သေဝါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဥစ္စိဇ္ဇတံ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ မရဏာ၊ သေလွန်သည်။ ပရံ၊ အထက်၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ ဗြဟ္မစာရများသည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာဇာနာမိ၊ အိမ်ထိုင်” ဟူသော။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ပါပကံ၊ ယုတ်မာသော။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ (ဂတ-တဗ္ဗော။) ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ။

သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ “ယမကဿ နာမ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ။ပ။ ဟောတိ ကိဏတံ၊ ဖြစ်သတံ” ဟူသော စကားကို။ အထောသံ၊ ခေါ၊ ကြားကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ ။ အာယသ္မာ ယမကော၊ အရှင်ယမကသည်။ (အတ္ထိ၊ ။)။ပ။ အာယသ္မန္တံ ယမကံ၊ အရှင်ယမကကို။ “အာရုသော ယမက၊ ငါ့ရှင်ယမက၊ တေ၊ သင်၏။ပ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ကိရ၊ ဖြစ်ပေါ်သတံ။ (တံ၊ ထိုစကားသည်။) သစ္စန္တိ၊ မှန်သလော” ဟူသော။ တေ၊ ကိုး၊ အဝေါရံ၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကိုး၊ ဝေံ ခေါ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ယမက က) ပြောဆိုပြီ။

အာရုသော ယမက၊ က။ ဝေံ၊ သို့။ မာ အဝေ၊ မပြောဆိုပါလင့်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိုး။ မာ အပ္ပာ- စိက္ခိ၊ မစွပ်စွဲပါလင့်။ ဘဂဝတာ၊ ဗြဟ္မစာရတို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခန္တံ၊ စွပ်စွဲခြင်းသည်။ န ဟံ သာဓု၊ မကောင်းသည်သာတည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ခိဏာသဝေါ။ပ။ မရဏာတိ၊ မရဏာ” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ န ဟံ ဝဒေယျ၊ မဟောသည်သာလျှင်တည်း။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အာယသ္မာ ယမကော၊ သည်။ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ ထိုရဟန်းတို့က၊ ဝုစ္စမာနော ပီ ခေါ၊ ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ “တထာဟံ ။ပ။ မရဏာတိ၊ မရဏာ” ဟူသော။ တံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ထိုမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူကို။ တထေဝ၊ ထိုရေးအတိုင်းသာလျှင်။ တာမသ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသောအားဖြင့်။ ပရာမာသ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော သုံးသပ်မှားဖြင့်။ (ဒိဋ္ဌိပရာမာသေန။ဋ္ဌ။) အဘိနိဝိဿ၊ လွန်စွာသက်ဝင်၍။ ဝေါဟရတိ၊ ပြောဆို၏။

ယတော ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ ယမကံ၊ အရှင်ယမကကို။ တေသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ၊ ဤမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူမှ။ ဝိဝေဝေတံ၊ ကင်းစေခြင်းငှါ။ န အသက္ခိံ သု၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ပ။ အာယ- သ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင်သာရိပုတ္တာကို။ “အာရုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တာ။ ယမကဿ နာမ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ။ ‘တထာဟံ။ပ။ မရဏာတိ၊ မရဏာ’ ဟူသော။ ဝေရူပံ၊ သော။ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မကောင်းသော မိစ္ဆာအယူသည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ယေန၊ ။ ယမကော ဘိက္ခု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ။) တေန၊ သို့။ အနုကမ္ပံ၊ ယမကရဟန်းအား အစဉ်သနားသည်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပသကံမတူတိ၊

ချဉ်းကပ်လက်ပူပါ”ဟူသော။ တေံ၊ ကိံ။ အဝေါစံ၊ ကုန်ပြီ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ တုက္ကိဘာဝေန၊ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေါသေသိ ခေါ၊ လက်ခံတော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ဤ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပ။ အာယသ္မန္တံ ယမကံ၊ ကိံ။ “အာရုသော ယမက၊ က။ တေ၊ သင်၏။ ပ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ကိရ၊ ဖြစ်သထံ။ (တံ၊ ထိုစကားသည်။) သစ္စန္တိ၊ မှန်သလား”ဟူသော။ တေံ၊ ကိံ။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ ဒိဏာ သဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကိံ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ယမကက၊ လျှောက်ပြီ။

(တံ ကိံ မညသိမှ ပဒေနာတိ တိုင် အနတ္တလက္ခဏသုတ်အတိုင်းပေး။) အာရုသော ယမက၊ က။ တေံ၊ ကိံ။ ကိံ၊ သို့။ မညသိ၊ နည်း။ ချွံ၊ ချွံကို။ တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ချွသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေံ၊ ဤရှင်ခြင်း သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။)

(တံ ကိံ မညသိ အာရုသော ယမက ပေးမြဲ။) ချွပသ္မိံ၊ ချွပ်၌။ တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ချွသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေံ၊ ဤချွပ်၌ သတ္တဝါဟူ၍ခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ ချွပါ၊ ချွပ်မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ချွသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေံ၊ ဤချွပ်မှတပါး သတ္တဝါဟု ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။)

(တံ ကိံ မညသိ အာရုသော ယမက ပေးမြဲ။) ချွပံ၊ ချွပ်ကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ချွသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော် မူ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးလုံးကို သတ္တဝါဟု ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

(တံ ကိံ မညသိ အာရုသော ယမက ပေးမြဲ။) အဟံ သော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ အဓ္မပိ၊ ချွပ်မရှိ။ အဝေဒနော၊ ဝေဒနာမရှိ။ အသညိ၊ သညာမရှိ။ အသင်္ခါရော၊ သင်္ခါရမရှိ။ အဝိညာဏော၊ ဝိညာဉ် မရှိ။ (တံ၊ ထိုသတ္တဝါကို။) တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ချွသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေံ၊ ချွပ်ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ- ဝိညာဉ်မရှိသော သတ္တဝါကို သတ္တဝါဟု ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ အာရုသော ယမက၊ က။ တေံ၊ ဤမေးတိုင်းမေးတိုင်းသော အရာ၌နန္ဒလည်း။ တေ၊ သင်၏။ တထာဂတေ၊ သတ္တဝါကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ဘဝ၌ပင်လျှင်။ သစ္စတော၊ မှန်သောအားဖြင့်။ ထေ- တတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။ (ထိုရတော၊ ဌ။) အနုပလဗ္ဗိယမာနေ၊ မရအပ်ပါလဲလျက်။ တေ၊ သင်၏။ “တထာဟံ၊ ပ။ မရဏာတိ၊ မရဏာ” ဟူသော။ တံ ဝေယျာကရဏံ၊ ထိုပြေဆိုခြင်းသည်။ ကလ္လံ န၊ သင့်လျော်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်တော်မူ၏။

အာရုသော သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဒ္ဓသုနေ၊ မသိ မိုက်မဲ့သော။ မေ၊ ထပညံ တော်၏။ တံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ထိုမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူသည်။ အဟု ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ အာ- ယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ဤ။ ဣဒ္ဓံ ပန ဓမ္မဒေသနံ၊ ဤတရားဒေသနာကို။ သုတံ၊ ကြားနာ၍။ တဉ္စေဝ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ထိုမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူကိုလည်း။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ မေ၊

တပည့်တော်သည်။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကိုလည်း။ အဘိသမိတော၊ ကိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ (သောတာပန် ဖြစ်ပြီဟူလို) ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ယမကက လျှောက်ထားပြီ။

☞ အာဝုသော ယမက၊ က။ တံ၊ သင့်ကို။ “အာဝုသော ယမက၊ က။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော အာသဝရှိသော။ ယော သော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကာယဿ၊ ဤ။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ ကိ” ဟောတိတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သစေ ပုဗ္ဗေယျ၊ အကယ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့။ အာဝုသော ယမက၊ က။ ဝေ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊ မေးအပ်သော။ တံ၊ သင်သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့။ ဗျာကရေယျာသိ၊ ပြောဆိုရာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင် သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ပ။ ဝေ၊ သို့။ သစေ ပုဗ္ဗေယျ၊ ကုန်ငြားအံ့။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ရှုပ်ခေါ၊ ရှုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ယံ၊ အကြင်ရှုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုရှုပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ၊ အကြင်ရှုပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ တံ၊ ထိုရှုပ်သည်။ နိရုဗ္ဗံ၊ ချုပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုရှုပ်သည်။ အတ္တကံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ပြီ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ ပ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ပ။ အတ္တကံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ပြီ” ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဗျာကရေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဗျာကရေယျ၊ ရာ၏။

အာဝုသော ယမက၊ က။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ အာဝုသော ယမက၊ က။ တေန ဟိ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ တေသေဝ အတ္တဿ၊ ဤ (သင်ရအပ်ပြီးသော ပဌမဂ်) အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဘိယျောသောမတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်အလွန်။ ဥာဏာယ၊ သိခြင်းငှါ။ ဘေ၊ သင်၏အတွက်။ ဝါ၊ သင်အား။ ဥပမံ၊ ဥပမာကို။ ကရိဏာမိ၊ ပြုအံ့။ အာဝုသော ယမက၊ က။ သေယျတပိ၊ ဖြစ်သင့်ပြန်ရာဥပမာကိုဆိုအံ့။ အဇော၊ ကြယ်ဝသော။ မဟဒ္ဒနော၊ များသော ဥစ္စာ ရှိသော။ မဟာဘောဂေါ၊ များသော စည်းစိမ်ရှိသော။ ဂဟပတိ ဝါ၊ အိမ်ရှင် (သုကြယ်) သည် သော်၎င်း။ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ အိမ်ရှင်၏ သားသည်သော်၎င်း။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) သော စ၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်လည်း။ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏ သားသည်လည်း။ အာရက္ခသဗ္ဗန္ဓော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တဿ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏။ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သား၏။ အနတ္တကာမော၊ အကျိုးကို မလိုလားသော။ ဝါ၊ အကျိုးမဲ့ကိုလိုလားသော။ အဟိတကာမော၊ အစီးအပွားကို မလိုလားသော။ ဝါ၊ အစီးအပွား မဲ့ကို လိုလားသော။ အယောဂက္ခေမကာမော၊ ယောဂလေးပါးတို့မှ ဘေးမရှိသည်၏ အပြစ်ကို မလိုလားသော။ ဇီဝိတာ၊ အသက်မှ။ ဝေါရာပေတုကာမော၊ ချခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ ကောစိဒေဝ၊ တစုံတယောက်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ တဿ၊ ထိုအကျိုးကို မလိုလားသော ယောက်ျား၏။ “အယံ ခေါ ဂဟပတိ ဝါ၊ ဤအိမ်ရှင်သည်သော်၎င်း။ အယံ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ ဤအိမ်ရှင်၏ သားသည်သော်၎င်း။ အဇော၊ ကြယ်ဝ၏။ မဟဒ္ဒနော၊ များသော ဥစ္စာရှိ၏။ မဟာဘောဂေါ၊ များသော စည်းစိမ်ရှိ၏။ သော စ၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်လည်း။

၁။ အယောဂက္ခေမကာမောတိ တေဟိ ယောဂေဟိ ဓမ္မဘာဝံ အနိစ္စန္ဓော။ (တေဟိ ယောဂေဟိတိ အတ္တတော ပိယတော ဥဓါသိနတော ဝေရိတောတိ တေဟိပိ ဥပ္ပဇ္ဇနအနတ္တယောဂေဟိ။ ၂။ မိမိမိဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ယောဂ၊ ချစ်သူမဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ယောဂ၊ ဥပေက္ခာပြုထားသူမှ ဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ ယောဂ၊ ရန်သူမဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ယောဂဟု ယောဂလေးပါးသရုပ်ကို ဖော်လေ။

ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏ သားသည်လည်း။ အာရက္ခသမ္ပန္နော၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဣယံ၊ ဤအိမ်ရှင်ကို။ ဝါ၊ ဤအိမ်ရှင်၏သားကို။ ပထယျ၊ နှိပ်နှင်း၍။ ဇီဝိတာ၊ အသက်မှ။ ဝေါရောပေတံ၊ ချခြင်းငှါ။ န သုကရော၊ မလွယ်ကူ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အနုပဇ္ဇာ၊ လျော်စွာဝင်၍။ ဝါ၊ ပူးကပ်၍။ (အနုပဇ္ဇာတိ အနုပဝိသိတာ။) ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေယျံ၊ ချရမှုကား။ ယံနုနာတိ၊ ကောင်းစွာ ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊ ထိုအကျိုးမဲ့ကိုလိုလားသော ယောက်ျားသည်။ တံ ဂဟပတိ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သို့သော်၎င်း။ တံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏သားသို့သော်၎င်း။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ “ဘန္ဓေ၊ အရှင်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဥပဋ္ဌဟေယျန္တိ၊ လုပ်ကျွေးလို၏” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ သော ဂဟပတိ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်သော်၎င်း။ သော ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏သားသည် သော်၎င်း။ ဥပဋ္ဌာပေယျ၊ လုပ်ကျွေးစေရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယံ၊ ရှေးဦးစွာ ထလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပစ္စာနိပါတိနိ၊ နောက်မှ ထိုင်လေ့ အိပ်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကိံ ကာရမုဒ္ဓိဿာတိ၊ အဘယ်အမှုပြုရအံ့နည်းဟု ပြုအပ်သောအမှုကို ရှေးရှုနာကြားစေလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ မနာ-ပစာရိ၊ စိတ်ကိုပူးစေတတ်သည်(နှစ်သက်ဖွယ်)ကို ပြုကျင့်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပိယဝါဒိ၊ ချစ်ခင် ဖွယ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ လုပ်ကျွေးရာ၏။ ဣဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ သော ဂဟပတိ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သော ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ မိတ္ထတောပိ၊ (ငါ၏)မိတ်ဆွေဟူ၍လည်း။ နံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ သဒ္ဓဟေယျ၊ ယုံကြည်ရာ၏။ သုဟဒ္ဓတောပိ၊ (ငါ၏)စိတ်နှလုံးကောင်းသူဟူ၍လည်း။ နံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ သဒ္ဓဟေယျ၊ ယုံကြည်ရာ၏။ တသ္မိံ စ၊ ထိုယောက်ျား၌လည်း။ ဝိဿာသံ၊ အကျွမ်းဝင်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဆောက်ရာ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ယမက။ ယဒါ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ “(မေ၊ ငါ၏။) အယံ ဂဟပတိ ဝါ၊ သည်၎င်း။ အယံ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ သည်၎င်း။ မေ၊ ငါ၌”။ သံဝိဿတော ခေါတိ၊ အကျွမ်းဝင်ပြီ” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုအိမ်ရှင်ကို။ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သားကို။ ရဟောဂတံ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရောက်သည်ကို။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ တိဏှေန၊ ထက်လှသော။ သတ္ထေန၊ ဓားပြင့်။ ဇီဝိတာ၊ အသက်မှ။ ဝေါရောပေယျ၊ ချရာ၏။

အာရုသော ယမက၊ က။ တံ၊ ကို။ ကိံ မညသိ၊ နည်း။ ယဒါ ဟိ၊ အကြင်အခါ၌။ သော ပုရိသော၊ သည်။ အယံ ဂဟပတိ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သို့သော်၎င်း။ အယံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏သားသို့သော်၎င်း။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ “ဘန္ဓေ၊ အရှင်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဥပဋ္ဌဟေယျန္တိ၊ လုပ်ကျွေးလို၏” ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ တဒါပိ၊ ထိုအခါ၌လည်း။

၁။ အာသနတော သယနတော ဝါ ပုဗ္ဗု ဥဋ္ဌာတိ သီလေနာတိ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယံ၊ သင်္ဃေလာသင်္ဃာကို မြင်လျှင် နေရာမှ အလျင်ထခြင်း၊ နံကံစောစော အိပ်ရာမှ သူများအလျင်ထခြင်းအလေ့ရှိသူတည်း။ ပစ္စာ နိပါတိ နိသိဒ္ဓတိ နိပဇ္ဇတိ ဝါ သီလေနာတိ ပစ္စာနိပါတိ၊ သင်္ဃေထိုင်ပြီးမှ ထိုင်ခြင်း၊ သူပပ်သိမ်းထိုနောက်မှ အိပ်ခြင်း အလေ့ရှိသူတည်း။ ကိန္တိကာရံ (ကတံ) ပဋိဘာဏတိ သီလေနာတိ ကိံ ကာရမုဒ္ဓိဿာတိ၊ ပြုရမည့်အမှုသည် အဘယ်နည်းဟု ပြုအပ်သောအမှုကို ရှေးရှုနာကြားစေခြင်းအလေ့ရှိသူတည်း။ ၎င်းအဓိပ္ပါယ်ကို ဤအဋ္ဌကထာ၌။

၂။ အလင်္ကာ ၁၀၈-ဂါထာ၌ သုဇနညာနံ စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၊ ၆၃-ဂါထာ၌ ဣတ္ထိနံ စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၊ ဝိသေ စသည်ဖြင့် ဆတ္တမိဝိဘတ်ဆုံးထား၏။ ဤသုတ်၌ တသ္မိံ ဟု ဆတ္တမိဝိဘတ်ဖြင့် ဆုံးထားသည်ကို ထောက်၍ မေကို ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာအကြံ၌ ဆတ္တမိဝိဘတ်ဖြင့် “၌” ဟု ပေးလိုက်သည်။

သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ ဝဇကောဝ၊ သူ့သတ်မည်သည်သာယောင်ဟည်း။ ဝေလ္လန္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်။ သူ့သတ်ယောကျ်ားဖြစ်လျက်ကိုလည်း။ “မေ၊ ငါ၏၊ ဝဇကောဝ၊ သူ့သတ်ယောကျ်ားဟည်း” ဟူ၍။ န အညာသိ၊ မသိခဲ့သလော။ ယဒါပိ၊ နှိုလည်း။ သော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဋ္ဌာယံ၊ ပြစ်၍။ ပဋ္ဌာနိပါတိနိ၊ ပြစ်၍။ ကိကာရပရိသာဝိ၊ ဖြစ်၍။ မနာပစာရိ၊ ပြစ်၍။ ပိယဝါဒိ၊ ပြစ်၍။ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ ထဒါပိ၊ နှိုလည်း။ သော၊ သည်။ ဝဇကောဝ၊ တည်း။ ဝဇကဉ္စ ပန သန္တိ၊ ကိုလည်း။ “မေ၊ ငါ၏၊ ဝဇကောဝ၊ တည်း”ဟူ၍။ န အညာသိ၊ မသိခဲ့သလော။ ယဒါပိ၊ နှိုလည်း။ န၊ ကိ။ ရယောဂထံ၊ ကိ။ ဝိဒိတု၊ ၍။ တိဗ္ဗေန၊ သော။ သက္ကန္တ၊ ဖြင့်။ ဇိဂိတာ၊ မှ။ ဝေါဓောပေတိ၊ ငါ။ တဒါပိ၊ နှိုလည်း။ သော၊ သည်။ ဝဇကောဝ၊ တည်း။ ဝဇကဉ္စ ပန သန္တိ၊ ကိုလည်း။ “မေ၊ ငါ၏၊ ဝဇကောဝ၊ တည်း”ဟူ၍။ န အညာသိ၊ မသိခဲ့သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေ၊ မသိခဲ့သည်ကား မှန်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ယမက က ပြောဆိုတော်မူ၏။

အာရုသော၊ ငါ့ရှင် ယမက။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ (အယုတဝါ အစ ဝိညာကသို့ ဝါ အတ္တာနံ အထိ ပုတ္တမသုတ် စာပိုဒ် ၇၂။ ကသံ န ခေါ ဘန္တေ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟောတိတိ အစချီသော ဝါကျ၌ သမ္ပန်ခံပြီ။)

သော၊ ထိုအထုတ်ပုထုဇဉ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မပြုစေဘဲ။ ဣပံ၊ ရုပ်ကို။ “အနိစ္စံ၊ မမြဲသော။ ဣပံ၊ ရုပ်တည်း”ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ပ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။

အနတ္တံ၊ အတ္တမဟုတ်သော။ ပ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။

သင်္ခတံ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတို့သည် ပေါင်းစု၍ပြုအပ်သော။ ပ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။

ဝဇကံ၊ သတ်တတ်သော။ ဣပံ၊ ကို။ ပ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။

သော၊ ထိုနာမ်မှတ်သား ဆောင်ထားမှုမရှိသောပုထုဇဉ်သည်။ ဣပံ၊ ရုပ်သို့။ ဝါ၊ ရုပ်ကို။ “မေ၊ ငါ၏၊ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း”ဟူ၍။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဥပါဒါယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ စွဲမြဲတည်နေ၏။ (ဝေဒနံစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) တဏှ၊ ထိုနာမ် မှတ်သား ဆောင်ထားမှုမရှိသော ပုထုဇဉ်၏။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့သည်။ ဥပေတာ၊ ကပ်ရောက်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥပါဒါနာ၊ စွဲလမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရွယ်ကြာလှစွာသော နေ့ညှပ်ပတ်လုံး။ အဟိတာယ၊ အစီးပွားမဲ့အလိုငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။

(သုတဝါ စ ခေါ အစ နာဓိဋ္ဌာတိ “အတ္တာ မေ” တိအထိ အထုတဝါစသော ဝါကျများကိုမှီး၍ ပေး။) တဏှ၊ ထိုနာမ်မှတ်သား ဆောင်ထားမှုမရှိသော အရိယသာဝကသည်။ ဝါ၊ ငါ။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ အနုပေတာ၊ မကပ်ရောက်အပ်ကုန် သည်ရှိသော်။ အနုပါဒါနာ၊ မစွဲလမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရွယ်လှစွာသော နေ့ညှပ် ပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလိုငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊

ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်တော်မူ၏။ အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ပြာ။ တာဒိသာ၊ အရှင်ကံသို့
 ဂ္ဂအပ်ကုန်သော။ သဗြဟ္မစာရိနော၊ သိတင်းသုံးဖော်တို့သည်။ ယေသံ အာယသ္မန္တာနံ။ အကြင်
 အရှင်တို့ကို။ (ဣပ္ပပစ္စည်း၏ကံ။) အနုကမ္မကော၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်ဟတ်ကုန်၏။ အတ္တကာမာ၊
 အကျိုးကိုလိုလားစာတ်ကုန်၏။ ဩဝါဒကော၊ ဆုံးမတတ်ကုန်၏။ အနုသာသကော၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမ
 တတ်ကုန်၏။ (တေသံ အာယသ္မန္တာနံ၊ ထိုအရှင်တို့၏။) ဝေမေတံ၊ ဤအရှင်ဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်း
 အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာရသည်။ ဟောတိ၊ ။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ။ ဣဒ္ဓံ ပန ဓမ္မ-
 ဒေသနံ၊ ကို။ သုတံ၊ ။ ဤ။ မေ၊ ။ ဝိတ္တံ၊ သည်။ အနုပါဒါယ၊ ။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တံ၊ ပြီး
 ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီး။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အနုရာဇသုတ်

၈၆။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝန်တော်၌။
 ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ၊ အထွဋ်အချက်နှစ်ခုတပ်သော ကျောင်းစရပ်၌။ (အထွဋ်ထခုတပ်လျှင်
 ကုဋ္ဌာဂါရ၊ ၂-ခုတပ်လျှင် ကုဋ္ဌာဂါရသာလာဟု ခေါ်၏။ သံ-ဋ္ဌ-၂၊ ၁၀၆။) ဝိဟရတိ၊ ။ တေန
 ခေါ၊ ပန သမယေန၊ ။ အာယသ္မာ အနုရာဇော၊ အရှင်အနုရာဇသည်။ ဘဂဝတော၊ ။ ။
 အဝိဒ္ဓရော၊ အနီး၌။ အညကုဋ္ဌိကာယံ၊ တောစွန့်ကျသော ကျောင်းငယ် (သစ်ရွက်မိုးကျောင်း)
 ။ ဝိဟရတိ၊ ။ အထ ခေါ၊ ။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ အညထိတ္ထိယာ၊ သာသနာမှ
 တပါး အခြားအယူရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဏော၊ ပရိဗိုဇ်တို့သည်။ ပ။ အာယသ္မန္တံ အနုရာဇံ၊ အရှင်
 အနုရာဇကို။ “အာဝုသော အနုရာဇ၊ ငါ့ရှင် အနုရာဇ။ ယော သော တထာဂတော၊ အကြင်
 ဘုရားရှင်သည်။ ဥတ္တမပုရိသော၊ မြတ်သော ယောက်ျားတည်း။ ပရမပုရိသော၊ သာလွန်သော
 ယောက်ျားတည်း။ ပရမပတ္တိပတ္တော၊ သာလွန်သော ရောက်ဖွယ်အဆင့်သို့ ရောက်သူတည်း။ သော
 တထာဂတော၊ ထိုဘုရားရှင်သည်။ တံ၊ ထိုသတ္တဝါကို။ ‘တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊
 သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ ဟောတိတိ ဝါ၊ ပြစ်၏’ဟု၎င်း။ ‘တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊
 မှ။ ပရံ၊ ။ န ဟောတိတိ ဝါ၊ မပြစ်’ဟု၎င်း။ ‘တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ။ ဟောတိ စ
 န စ ဟောတိတိ ဝါ၊ ပြစ်လည်းပြစ်၊ မပြစ်လည်းမပြစ်’ဟု၎င်း။ ‘တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊
 မှ။ ပရံ၊ ။ နေဝ ဟောတိ န နဟောတိတိ ဝါ၊ ပြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ မပြစ်သည်လည်း မဟုတ်
 ဟု၎င်း။ ဣမေသု စတုသု ဌာနေသု၊ ဤလေးဌာနတို့၌။ ပညာပယမာနော၊ သီဝေ (ပညတ်) သည်
 ဖြစ်၍။ ပညပေတိတိ၊ သီဝေ (ပညတ်) ပါသနည်း”ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊
 ပြောဆိုကုန်ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မာ အနုရာဇော၊ သည်။ အညထိတ္ထိ-
 ယေ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဏော၊ တို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယော သော တထာဂတော၊
 သည်။ ပ။ ဣမေဟိ စတုဟိ ဌာနေဟိ၊ ဤလေးဌာနတို့မှ။ အညတြ၊ တပါးသောဌာန၌။ ပညာ-
 ပယမာနော၊ သီဝေသည်ဖြစ်၍။ ပညပေတိတိ၊ သီဝေ၏” ဟူသော။ ဧဝံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီး။
 (ဤအရှင်ကား သကသမယ၊ ပရသမယကို နားမလည်၊ တိတ္ထိတို့၏ သာသနာ့ဆန့်ကျင်ဖက်မျှကို
 သာသိ၍ ၎င်း၏ အကြံအစည်ဖြင့် ဖြေရှာလေသည်။ အမှန်မှာ မပြေအပ်သော ဌာပနိယပဉ္စာတည်း။)
 ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ အညထိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဏော၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ

အနုရာဇံ၊ ကိံ။ “သော စာယံ ဘိက္ခု၊ ထိရဟန်းသည်ကား။ နဝေါ၊ ငယ်သေးသည်။ အစိရပဗ္ဗ-
 ဇိတော၊ ရဟန်းပြု၍ မကြာသေးသူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဝါ ပန၊ သို့မဟုတ်။
 ဗာဇော၊ မိုက်သော။ အဗျတ္တော၊ မလိမ္မာသော။ ထေရော၊ မထေရ်သည်။ ဘဝိဿတိတိ၊
 ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူသော။ ထေ၊ ကိံ။ အဝေါရံ၊ ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အညတိတ္ထိယာ၊
 ကုန်သော။ ပရိပ္ပာဇကော၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရာဇံ၊ ကိံ။ နဝဝါဒေန၊ အငယ်ဟူသော
 အပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဗာလဝါဒေန စ၊ အမိုက်ဟူသော ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၎င်း။
 အပသာဒေတွာ၊ မောင်းမဲ၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပက္ကမိသု၊ ဖဲသွားကုန်၏။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မတော အနုရာဇော၊ ဤ။ အညတိတ္ထိယေသု၊ ကုန်သော။ တေသု
 ပရိပ္ပာဇကေသု၊ ဖဲသွားကုန်၍ မကြာမှီ။ “အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိပ္ပာဇကော၊ တို့သည်။
 မံ၊ ငါကို။ ဥတ္တရံ၊ လွန်မြတ်သော။ ပညံ၊ ပြဿနာကို။ သစေ ခေါ ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့။
 အဟံ၊ ငါသည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိပ္ပာဇကောနံ၊ တို့၏(ပြဿနာကို)။ ကထံ
 ဗျာကရမာနော။ အဘယ်သို့ဖြေဆိုသည်ရှိသော်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝုတ္တဝါဒီစေတ၊
 ယောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း ပြောဆို (ဖြေဆို) သည်လည်း။ အထံန ခေါ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။
 ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘူတေန၊ မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့်။ န စ အပ္ပာဇိက္ခေယျံ န
 ခေါ၊ မစွပ်စွဲလည်း မစွပ်စွဲရာအံ့နည်း။ ဓမ္မဿ၊ ထရားတော်အား။ အနုဓမ္မံ၊ လျော်သောအကြောင်း
 ကိံ။ ဗျာကရေယျံ စ န ခေါ၊ ပြောဆိုလည်း ဖြေဆိုရာအံ့နည်း။ ကောစိ၊ တစ်တခုသော။ သဟ-
 ဓမ္မိကော၊ အကြောင်းနှင့်ထက်မြစ်သော။ ဝါဒါနဝါဒေါ၊ ဆိုအပ်သည်သို့ အတုလိုက်ခြင်းသည်။
 ဝါ၊ အခြေအတင်ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဂါရယံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော။ ဌာနံ၊ အရာသို့။ န စ အာဂစ္ဆေယျ
 န ခေါတိ၊ မရောက်လည်း မရောက်ရာအံ့နည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မာ အနုရာဇော၊ သည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ “ဣဇာဟံ။ ပ။ ဂါရယံ
 ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာတိ၊ ဣဇာဟံ။ ပ။ ဂါရယံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျ”ဟူသော။ ထေ၊ ကိံ။ အဝေါစ၊
 ပြီ။ (အာကာရဝါကျများကို ဆိုခဲ့ပြီးဝါကျများကိုမိုး၍ သမ္ပန်။ အရှင်အနုရာဇကေ သူ့အကြောင်း
 ကို မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ တံ ကိံ မညသိ အနုရာဇ ဝှပ်
 နိဗ္ဗံ ဝါ အနိဗ္ဗဝါတိ မှ အဝိသာဏော တထာဂတောတိ သမနုပဿသိတိ နောဟေတံ ဘန္တေတိုင်
 အောင် ယမကသုတ် စာပိုဒ် ၅၅၅၅ သမ္ပန်။ ဘုရားရှင်က မေး၍ အရှင်အနုရာဇကေ ဖြေသည်သာ
 ထူး၏။)

အနုရာဇ၊ အနုရာဇ၊ ဣ၊ ဤပေးတိုင်း ပေးတိုင်းသော အရာဌာန၌လည်း။ တေ၊ သင်၏။
 တထာဂတေ၊ သတ္တဝါကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝ၊ အတ္တဘော၌သာလျှင်။ ဝါ၊
 မျက်မှောက်ဘဝ၌သာလျှင်။ သစ္စတော၊ အမှန်အားဖြင့်။ ထေတတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။
 အနုပလဋ္ဌိယမာနေ၊ မရအပ်ပါလျက်။ ထေ၊ သင်၏။ “ယော သော။ ပ။ ပရံ မရဏာတိ ဝါ တိ၊
 ယော သော။ ပ။ ပရံ မရဏာတိ ဝါ” ဟူသော။ တံ ဝေယျာကရဏံ၊ ထိုအဖြေသည်။ ကလ္လံ န၊
 သင့်လျော်မည်လော။ ဣထိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်က ပေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဟေ၊ ဤ
 အဖြေသည်။ နော ဟိ၊ မဆင့်ပါ။

အနုရာဇ၊ ဓ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ အနုရာဇ၊ ဓ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။
 ပုဗ္ဗေ စ၊ ဤမှ ရှေး၌၎င်း။ ထေရဟိ စ၊ ယခုအခါ၌၎င်း။ ဒုက္ခဉ္စော၊ ဒုက္ခကိုလည်း။ (ဒုက္ခသမုဓယ-

ပါယူ။) ပညပေမိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ နိရောဓံ၊ နှစ်ပျက်မှုကိုလည်း။
 (ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါကိုပါယူ။) ပညပေမိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ဣဟိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။
 တေတ္ထံ၊ လောကုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဝက္ကလိသုတ်

၈၇။ ဧကံ သမယံ၊ ထပါးသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓုဇဂဟေ၊ ဓုဇဂြိုဟ်မြို့၌။
 ကလန္တကနိဝါပေ၊ ရွှံ့နက်တို့ကို အစာကျွေး၍ မွေးမြူရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်း
 ထော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊
 အရှင်ဝက္ကလိသည်။ ကမ္မကာရန်ဝေသနေ၊ အိုးထိန်းသည်၏ အိုးလုပ်ရာဘဲအိမ်၌။ အာဗာဓိကော၊
 နာကျင်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အနာရောဂါစွဲကပ်သည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ ပြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည်
 ဖြစ်၍။ ဗာဠုဂီလာနေ၊ ပြင်းထန်စွာ ဖျားနာသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အထ ခေါ်၊ ၌။ အာယသ္မာ
 ဝက္ကလိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ထေ၊ လာကြကုန်။
 တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမထ၊
 ချဉ်းကပ်ကြကုန်။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ‘ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိမည်
 သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာရောဂါစွဲကပ်နေပါ၏။ ဒုက္ခိတော၊ ပြစ်သော
 ဆင်းရဲဝေဒနာရှိပါ၏။ ဗာဠုဂီလာနေ၊ ပြင်းထန်စွာ ဖျားနာပါ၏။ သော၊ ထိုဝက္ကလိရဟန်း
 သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါဒေ၊ ခြေတော်တို့ကို။ သိရသာ၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။
 ဝန္တတိ၊ ရှိခိုးပါ၏’ ဟူသော။ မမ၊ ငါ၏။ ဝစနေ၊ စကားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ဤ။ ပါဒေ၊
 တို့ကို။ သိရသာ၊ ဖြင့်။ ဝန္တထ၊ ရှိခိုးကြကုန်လော။ ‘ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဝက္ကလိ ဘိက္ခု၊ ဝက္ကလိရဟန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ သို့။
 အနုကမ္ပံ၊ အစဉ်သနားသည်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပသကံမထ ကိရာတိ၊ ချဉ်းကပ်
 စေလိုပါသည်’ ဟူ၍။ ဝေဠု၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒေထာတိ၊ လျှောက်ချေကြကုန်’ ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊
 ပြောဆိုပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုအလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့သည်။ “ဝေမာဝုသောတံ ခေါ၊ ကောင်း
 ပါပြီ အရှင်” ဟူ၍။ အာယသ္မာတော ဝက္ကလိဿ၊ အရှင်ဝက္ကလိ၏ စကားကို။ ပဋိသုတ္တာ၊ ချေးရှု
 နာဟူ၍။ ဝါ၊ ဝန်ခံ၍။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဝက္ကလိ ဘန္တေ၊ ပ။ ဥပါဒါယာတိ၊ ဥပါဒါယ” ဟူသော။
 ထေ၊ ကို။ အဝေါစံ၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တုဏှိဘာဝေန၊ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူသည်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဝါဒသတိ၊ လက်ခံတော်မူပြီ။

အထ ခေါ်၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဆင်ဝတ်တော်မူ၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်
 သင်္ကန်းကို။ အာဝါယ၊ ယူ၍။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊
 သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။
 အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာတော်မူသည်ကို။ အဒ္ဓသာ ခေါ်၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာနံ၊ မြင်၍။ မဉ္ဇုကော၊ ညောင်
 စောင်းငယ်၌။ သမဓောသိ၊ (အဓိအသေပေးရန်) ထက်ဝန်းကျင်မှ လှုပ်ရှားပြီ။ အထ ခေါ်၊
 ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလိံ၊ ကို။ “ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ အလံ၊ မသင့်။ တံ၊ သည်။
 မဉ္ဇုကော၊ ၌။ မာ သမဓောသိ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ မလှုပ်ရှားလင့်။ ပညတ္တာနိ၊ ခင်းထားအပ်ပြီး
 ကုန်သော။ ဣမာနိ အာသနာနိ၊ ဤနေရာလွတ်ထိုသည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အဟံ၊ ငါဘုရား

သည်။ တတ္ထ၊ ထိုနေရာလွတ်တို့၌။ နိသီဝိဿာမိတိ၊ ထိုင်တော်မူအံ့”ဟူသော။ ဝေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊ နေရာလွတ်၌။ နိသီဝိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိသဗ္ဗ ခေါ၊ ထိုင်တော်မူ၍။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလံ၊ ကိ။ “ဝက္ကလံ၊ ဝက္ကလံ၊ ဝေ၊ သင်သည်။ ခမနီယံ ကစ္စံ၊ (ဆင်းရဲဝေဒနာကို) သည်းခံနိုင်၏လော။ ယာပနီယံ ကစ္စံ၊ (ဣရိယာပုထ်ကို) ဖြစ်စေနိုင်၏လော။ ဗုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ ပဋိက္ခမန္တံ ကစ္စံ၊ ဆုတ်ကုန်၏လော။ နော အဘိက္ခမန္တံ ကစ္စံ၊ မဘိုးကုန်ဘဲရှိ၏လော။ အာသာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ ပဋိက္ခမော၊ ဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာယတိ ကစ္စံ၊ သိအပ်သည်မဟုတ်လော။ အဘိက္ခမော၊ တိုးခြင်းကို။ နော ပညာယတိ ကစ္စံတိ၊ မသိအပ်သည်မဟုတ်လော ဟူသော။ ဝေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ပြတ်စွာဘုရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ န ခမနီယံ၊ (ဆင်းရဲဝေဒနာကို) သည်းမခံနိုင်ပါ။ န ယာပနီယံ၊ (ဣရိယာပုထ်ကို) မဖြစ်စေနိုင်ပါ။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဗာဠာ၊ ပြင်းထန်ကုန်သော။ ဗုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ အဘိက္ခမန္တံ၊ တိုးပါကုန်၏။ နော ပဋိက္ခမန္တံ၊ မဆုတ်ပါကုန်။ အာသာနံ၊ ထိုဆင်းရဲဝေဒနာတို့၏။ အဘိက္ခမော၊ တိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်ပါ၏။ ပဋိက္ခမော၊ ဆုတ်ခြင်းကို။ နော ပညာယတိ၊ မသိအပ်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဝက္ကလံက လျှောက်ပြီ။ ဝက္ကလံ၊ ဝက္ကလံ။ ဝေ၊ သင်၏။ ကိန္နိ၊ တစုံတခုသော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ နောင်တပူပန်ခြင်းသည်။ န ကစ္စံ၊ မဖြစ်ပေရုံ၏လော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဝိပုဋိသာဓော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ န ကစ္စံ၊ မဖြစ်ပေရုံ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တက္က၊ စင်စစ်။ မေ တပည့်တော်၏။ အနပ္ပကံ၊ မနည်းသော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ သည်။ (အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။) အနပ္ပကော၊ မနည်းသော။ ဝိပုဋိသာဓော၊ သည်။ (အဟု၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့အရှင်ဝက္ကလံက လျှောက်ပြီ။ ဝက္ကလံ၊ ဝက္ကလံ။ တံ၊ သင့်ကို။ အတ္ထာ၊ မိမိသည်။ သီလတော၊ သီလ (၏ အဖြစ်)အားဖြင့်။ န ဥပဝဒတိ ကစ္စံ ပန၊ မစွပ်စွဲပေရုံ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ မေ တပည့်တော်ကို။ အတ္ထာ၊ မိမိသည်။ သီလတော၊ သီလအားဖြင့်။ န ခေါ ဥပဝဒတိ၊ မစွပ်စွဲပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့

၁။ ခမနီယံ ယာပနီယန္တိ ကစ္စံ ဗုက္ခံ ခမိတုံ ဣရိယာပထံ ဝါ ယာပေတုံ သက္ကာထိ ပုစ္ဆတိ။ ဣရိယာပထံ ယာပေတုန္တိ သယနနိသဗ္ဗာစိသေခံ ဣရိယာပထံ ပဝစ္စေတု။ ဣ။ ခမနီယံ ယာပနီယံတို့၌ ခမုဇာတ် အနီယပစ္စည်း၊ ယာဇာတ် ဏာပေပစ္စည်း၊ အနီယပစ္စည်း၊ ၎င်း အနီယပစ္စည်းသည် ဤအရာ၌ သက္ကတ္တံ၊ ဘောဟောဖြစ်၍ ကစ္စံထေ၌ ဝေကို အရတ္ထကတ္ထာဖြစ်ပြီး “ဝေ၊ သင်သည်။ ခမနီယံ ကစ္စံ၊ သည်းခံနိုင်၏လော။ ယာပနီယံ ကစ္စံ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏လော”ဟု အနက်သဖွယ်တိုက်သည်။

၂။ ပဋိက္ခမောသာနံ၌ ပဋိက္ခမော အာသာနံဟုပုဂံဖြစ်၏။ အာသာနံ၌ နိဝိဘတ်ကို သာနံပြု တသဒ္ဓါကို (သံအပြုနှင့်အတားတူသော) သာနံအပြုကြောင့် သတ္တာသို့ သံသာသုတ္တံသတ်ဖြင့်ပင် အပြု၊ အာပစ္စည်းသက်၍ အာသာနံဟုပြု၏။ နာသံ ကုဇ္ဈန္တိ ဇု၊ ၅၊ ၁၆-နှင့်လျော်၏။ ထနည်းပဋိက္ခမောသာနံ၌ ပဋိက္ခမော သောနံဟုခေါ်ထေမှ ထကို သပြု အာပစ္စည်းသက် နိဝိဘတ်ကို သံမပြုပဲထား၊ သောနံပြု၏။ ဤနည်းသည် ပဋိက္ခမောသာနန္တိ ပဋိက္ခမော ထောသံရှင်သော ဤအဋ္ဌကထာနှင့် သင့်လျော်၏။ သဒ္ဓါနိတိ ပဗမာလာ စာမျက်နှာ ၃၆၅-၌ ဧတ္ထ ပန “အဘိက္ခမောသာနံ ပညာယတိ၊ နာသံ ကုဇ္ဈန္တိ ပတ္တိတော ဝိဇ္ဇာပထံပိတော ဟျာသု၊ ဓုတိ ဟျာသု ပတိဋ္ဌိတော။ ဝိဇ္ဇာနိ ဟျာသု ဓုမန္တံ”တိ ပယောဂဓာနာနထော “သာနံ အာသံ ဟျာသု”တိ ဣမာနိ ဝုတ္တာနိ အက္ခရဝိန္တုကာနံ ဥာထစက္ခုသမ္ပယုနဋ္ဌာနာသုတာနိယ မိန့်၏။ အဘိက္ခမော ထပုဂံ၊ သာနံတပုဂံ၌၍ ဣတ္ထိလိင် တာသဒ္ဓါပဗမာလာစဉ်၌ နာသံ၊ တာသံ၊ သာနံ၊ အာသံဟု နိဝိဘတ်အရာ လေးရပ်စဉ်ထား၏။ သာနံကို တသဒ္ဓါ အာပစ္စည်း နိဝိဘတ်(တသဒ္ဓါကို သပြု နိဝိဘတ်ကို သံမပြုပဲ)ဖြင့် ဝုဂံပြုစီရင်လို၏။

အရှင်ဝတ္တလိက လျှောက်ထားပြီ။ ဝတ္တလိ၊ ဝတ္တလိ။ တံ၊ ကိ။ အတ္တာ၊ သည်။ သီလတော၊ အားဖြင့်။ နော စေ ဥပဝဒတိ ကိရ၊ အကလံမ္ဘိမဇ္ဇဝပိပိဋ္ဌာဒိန္ဒြားအံ၊ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ထေ၊ သင်၏။ ကုက္ကုစုံ၊ သည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဝိပုဋိသာရော၊ သည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္ဓေ၊ ရှား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဝိရပုဋိကော၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလကိုစွဲ၍ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှစ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှါ။ ဥပသက်မိတုကာမော၊ ချဉ်းကပ်လိုပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ယာဝတော၊ အကြင်မျှလောက်သော အားအစွမ်းဖြင့်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ ဒဿနာယ၊ ငှါ။ ဥပသက်မေယံ၊ ချဉ်းကပ်နိုင်ရ၏။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ကာယသိ၊ ကိုယ်၌။ တာဝတိကာ၊ ထိုမျှလောက်သော။ ဗလမတ္တာ၊ အားအစွမ်းမျှသည်။ နတ္ထိ စ၊ မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဝတ္တလိက လျှောက်ပြီ။

ဝတ္တလိ၊ ဝတ္တလိ။ အလံ၊ မသင့်။ ဒိဋ္ဌေန၊ ဖူးမြင်အပ်သော။ ဣမိနာ ပုတိကာယေန ဤပုပ်သော ကိုယ်ဖြင့် ။ တေ၊ သင့်အား။ ကိ၊ အဘယ်အကျိုး။ ဝိပုဋိနည်း။ ဝတ္တလိ၊ ဝတ္တလိ။ ယော ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ ဓမ္မံ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို။ ပဿတိ၊ (ဥာဏ်ဖြင့်) ရှုမြင်၏ ။ သော၊ ထိုသူသည်။ မံ၊ (လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အရဟံ စသော

၁။ ပုတိကာယေနာတိ အတ္တနော သုဝတ္ထဝတ္ထမ္ဘိ ကာယံ ဘဂဝါ ဝုပဂ္ဂုရုဏေဋ္ဌန ဝေမာယ။ ၄။ ဘုရားရှင်သည် မိမိ၏ကိုယ်ကို ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိပါသော်လည်း အမြဲစီးယိုတတ်သော အနက်သဘောအရ ပုတိကာယဟု မိန့်တော်မူ၏။ ၎င်းပုကထိကိုယ်ကို မံသက္ခေဖြင့် ရှုမြင်နေရုံမျှဖြင့် အကျိုးမရှိဟု မိန့်တော်မူလို ရင်းဖြစ်၏။

၂။ ယော ခေါ ဝတ္တလိ ဓမ္မန္တိ ဣစ ဘဂဝါ “ဓမ္မကာယော ခေါ မဟာရာဇ ဝထာဂတော” ထိ ဝတ္ထံ ဓမ္မကာယတံ ဒေဿတိ၊ နဝင်္ဂိဓော ဟိ လောကုတ္တရာဓမ္မော ဝထာဂတဿ ကာယော နာမ။ ၄။ သတ္ထုဂုဏသင်္ချိရံ နာမ နဝင်္ဂိဓောလောကုတ္တရာဓမ္မာဓိဂမုလန္တိ ကတွာ ဝတ္ထံ နဝင်္ဂိဓော ဟိ။ ၅။ ကာယော နာမာတိ၊ ယထာ သတ္တာနံ ကာယော ပဋိသန္နိပူလကော။

ယော ခေါ ဝတ္တလိ ဓမ္မံ ဓမ္မံဖြင့် ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဓမ္မကာယော ခေါ မဟာရာဇ ဝထာဂတော”ဟု မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သော ဓမ္မကာယ၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။ မှန်၏။ ကိုးပါးအပြားရှိ သော လောကုတ္တရာတရားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်မည်၏ဟု ဆဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုသောကြောင့် “ယော ခေါ ဝတ္တလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ။ ယော မံ ပဿတိ၊ သော ဓမ္မံ ပဿတိ။ ဓမ္မံ ဟိ ဝတ္တလိ ပဿန္တော မံ ပဿတိ။ မံ ပဿန္တော ဓမ္မံ ပဿတိ”တို့၌ ဓမ္မံအရနှင့် မံအရ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးချည်းကောက်ရ မည်။ ခွဲ၍မဆုံး—ဓမ္မံအရ နဝင်္ဂိဓောလောကုတ္တရာဓမ္မံ မံ အရ ဝထာဂတကာယ ရသော်လည်း နဝင်္ဂိဓောလောကုတ္တရာ ဓမ္မံနှင့် ဝထာဂတကာယ အတူတူပင်ဖြစ်၏။ တူပုံမှာ ‘ဓမ္မကာယော ခေါ မဟာရာဇ ဝထာဂတော...ဘုရား ရှင်သည် ဝါ-ဘုရားရှင်ကိုယ်သည် လောကုတ္တရာကိုးပါးတရားအပေါင်းတည်း’ဟု ဆိုသဖြင့် ဘုရားကိုယ်နှင့် နဝင်္ဂိဓောလောကုတ္တရာကိုးပါးတရား အတူတူဟု ဆိုရာရောက်၏။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ဘုရားရှင်ကိုယ်သည်ကား ဖက်ရိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာတရားမဖြစ်နိုင်၊ သို့သော် ဘုရားရှင်၏ အရဟံစသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ထုံအပ် သော ကိုယ်ထောက်ကို ဉာဏ်ကျွမ်းဖြင့် ရှုမြင်သောသူသည် ဖက်ရိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာတရားတို့ကိုရနိုင်၏။ ယင်းသို့ (သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်ခန္ဓာသည် ပဋိသန္ဓေဟူသော အကြောင်းရှိသကဲ့သို့) ဘုရားရှင်ကိုယ်ခန္ဓာက မိမိကို

ကုန်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော) ငါဘုရား (ကိုယ်) ကိုး ပဿတိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) ချမ်းမြည်သည်မည်၏။ ယော၊ သည်း။ မံ၊ ကိုး၊ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်း။ ဓမ္မံ၊ ကိုး၊ ပဿတိ၊ ၏။ ဝတ္ထုလီ၊ ဝတ္ထုလီ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဓမ္မံ၊ ကိုး၊ ပဿန္တော၊ ချမ်းမြည်သူသည်။ မံ၊ ကိုး၊ ပဿတိ၊ ၏။ မံ၊ ကိုး၊ ပဿန္တော၊ သည်း။ ဓမ္မံ၊ ကိုး၊ ပဿတိ၊ ၏။

☞ (တံ ကိံ မညသိ ဝတ္ထုလီ၊ ဝှံ နိစ္စံ ဝါ မုဓဋ္ဌိ ပဇာနာတိတိ အထိ အနတ္တလက္ခဏာဂုတ် စာပိုက် ၅၉-၌ ဝေးခဲ့ပြီ။)

အထ ခေါ၊ ဌံ၊ သဂဝါ၊ သည်း။ အာယသ္မန္တံ ဝတ္ထုလီ၊ ကိုး၊ ဣမိနာ ဩဝါဒေန၊ ဤ အဆုံး အမပြင့်။ ဩဝေဒိတော၊ ဆုံးမတော်မူပြီး၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ယေန၊ ဌံ။ ဂိဇ္ဈကုဋေဝေ ပဗ္ဗတော၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ပက္ခာမံ၊ ဖဲကြတော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မာ ဝတ္ထုလီ၊ သည်း။ သဂဝေသော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝိရပက္ခန္ဓာ၊ မကြာမှီ ဖဲကြတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖဲကြ၍ မကြာမှီ။ ဥပဋ္ဌာကေ၊ အလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ထေ၊ ထာကြကုန်။ မံ၊ ငါ့ကို။ မဉ္ဇကံ၊ ညောင်စောင်းငယ် သို့။ အာရောပေတော၊ တင်၍။ ယေန၊ ဌံ။ ဣသိဂီလိပဿံ၊ ဣသိဂီလိတောင်နံပါးသည်။ ကာဠသိလာ၊ ကျောက်ညိုပေါ်၌ ဆောက်ထားအပ်သော ကျောင်းသည်။ (ကာဠသိလာတိ ကာဠသိလာ-ဝိဟာရော၊ ဌ။ ကာဠသိလာယံ ကထဝိဟာရော ကာဠသိလာဝိဟာရော။ ဌိ။) (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမထ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်။ မာဒိသော၊ ငါ့ကဲ့သို့ခွဲအပ်သောသူသည်။ ကထံဟိ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ အန္တရထရေ၊ အိမ်တွင်း၌။ (အိုးထိန်းသည်၏ တံအိမ်၌။) ကာလံ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို။ ကတ္တမ္ပံ၊ ပြုထိုက်၏ဟု။ မညေယျ၊ နာမာတိ၊ မှတ်ထင်ဆုအံ့နည်း” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ တေ သိက္ခ၊ ထိုအလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့သည်။ “ဝေမာဝုသော တိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်” ဟု။ အာယသ္မတော ဝတ္ထုလီသ၊ အရှင်ဝတ္ထုလီ၏ကားကို။ ပဋိသုတော၊ ရှေးရှုနာယု၍။ ဝါ၊ ဝန်ခံ၍။ အာယသ္မန္တံ ဝတ္ထုလီ၊ ကိုး၊ မဉ္ဇကံ၊ သို့။ အာရောပေတော၊ ၍။ ယေန၊ ဌံ။ ဣသိဂီလိပဿံ၊ သည်း။ ကာဠသိလာ၊ သည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိံသု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သဂဝါ၊ သည်း။ တဉ္စ ဝတ္ထိ၊ ထိုညဉ့်ပတ်လုံး၎င်း။ တဉ္စ ဒိဝါဝသေသံ၊

ဉာဏ်ကျွမ်းဖြင့် ချမ်းမြည်သူတို့ မင်္ဂိုလ်နိဗ္ဗာန်ရခြင်း အကြောင်းရင်ဆိုသောကြောင့် ကာရကုပစာအားဖြင့် ကိုယ် ခွေးကို ထောထုတ္တရဓမ္မကဿယု ဆိုရလေသည်။ ထိုကြောင့် ဋီကာ “သတ္ထု ဂုဏသရီရံ နာမ။ ပ။ ပဋိသန္ဓိ- မူလကော” ဟု မိန့်သည်။

သို့ဖြစ်ရကား “ကိုးပါးအပြားရှိသော ထောထုတ္တရဓမ္မကုတုကို ဉာဏ်ကျွမ်းဖြင့် ချမ်းမြည်သူသည် ၎င်းတရားတို့ကို ရခြင်းအကြောင်းရှိသဖြင့် ငါဘုရား၏ အရဟံသောကုန်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သည့်ကိုယ်ကို ဉာဏ်ကျွမ်းဖြင့် ချမ်းမြည် မည်၍၊ ငါဘုရားကိုယ်ကို ချမ်းမြည်သူကလည်း ထိုတရားကို ချမ်းမြည်သည်မည်ပေ၏” ဟု အပြန်အလှန်မိန့်တော်မူသည်။ ထိုသို့၎င်းကား—တရားကိုရှုလျှင်လည်း ငါဘုရားကိုရှုရာထောက်၍ ငါဘုရားကိုရှုလျှင်လည်း တရားကိုရှုရာထောက် ၏။ အကြောင်းမှာ—ထောထုတ္တရဓမ္မကုတု ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင် အားထုတ်မှုနှင့် ငါဘုရားကုန်တော်ကို ဉာဏ် ဖြင့်မြင်အောင် အားထုတ်မှုသည် အတူတူဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် “ဘုရား၏ဂုဏ်ကို အာရုံပြု ခိုခိုနေသို့မလို တရားကိုသာ အားထုတ်သို့လို၏။ တရားအားထုတ်သို့ မလို၊ ဘုရား၏ဂုဏ်ကိုသာ အာရုံပြု ခိုခိုနေသို့လို၏” ဟူသော ဆင်ခြေတက် တဖက်သတ် အယူသည်မှုကို ရွှောင်ရွားခြင်းငှါ ဝှမ်းနိုင်ရာထည်း။

ထိုကြွင်းကျန်သော နေ့ပတ်လုံး၎င်း။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတော ဌံ။ ဝိဟာသိ၊ နေ့တော်မူပြီ။ အထ ခေါ်
 ၌။ ဒေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဒေဝတာယာ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ (ဒေဝတာတိ သုဒ္ဓါ-
 ဝါသဒေဝတာ။ ဋီ။) အဘိက္ကန္တာယ၊ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော။ (တပစ္စည်းသည် တဗ္ဗ
 ပစ္စည်း၏အနက်၌သက်၏။) ရတ္တိယာ၊ ည၌။ အဘိက္ကန္တဝတ္ထာ၊ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော
 အဆင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဂိဇ္ဈကုဋံ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကို။ ကေဝလကပ္ပံ၊ အလုံးစုံလောက်နီးနီး။
 (ကေဝလပုဒ် ကပ္ပပစ္စည်း။ ဤသည့်အနက်၌သက်။ မောက်နိဿယ-၅၁-၆၆၅။) ဩဘာသေတွာ၊
 ထွန်းလင်းစေပြီး၍။ ပ။ အဋ္ဌံသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အပို၌။ ဌိတာ ခေါ်၊
 တည်သော။ ကော၊ တယောက်သော။ ဒေဝတာ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊
 မြတ်စွာဘုရား။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိမည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိမောက္ခာယ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂ
 ဝိမောက္ခအကျိုးငှါ။ (ဝိမောက္ခာယာတိ မဂ္ဂဝိမောက္ခတ္တာယ။ ၄။ မဂ္ဂဝိမောက္ခတ္တာယာတိ အဂ္ဂမဂ္ဂ
 ဝိမောက္ခာဝိမာယ။ ၄။) စေတေတိတိ၊ စေ့ဆော်အားထုတ်၏” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊
 လျှောက်ပြီ။ အပရာ၊ တပါးသော။ ဒေဝတာ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊
 ရား။ သော ဟိ၊ ထိုဝက္ကလိရဟန်းသည်။ သုဝိမုတ္တော (အရဟတ္တဝလဝိမုတ္တိဖြင့်) ကိလေသာတို့မှ
 ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သည်ဖြစ်၍။ ဝိမုစ္ဆတိ နန္ဒာတိ၊ လွတ်မြောက်လိမ့်မယောင်တကား”
 ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ တာ ဒေဝတာယော၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ဣဒံ၊
 ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝတ္တာ၊ လျှောက်ပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊
 ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရိုသေစွာရှိခိုးပြီး၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ အစွဲအသေကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တတ္ထေဝ၊
 ထိုအရပ်၌ပင်လျှင်။ အန္တရဓာယိံသု၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ်၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿာ ရတ္တိယာ၊ ထိုည၌။ အစုယေန၊ လွန်သောအခါ၌။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ယေန၊
 ၌။ ဝက္ကလိ ဘိက္ခု၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမထ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်။ ဥပသကံ-
 မိတွာ၊ ၌။ ဝက္ကလိ ဘိက္ခု၊ ကို။ ‘အာဝုသော ဝက္ကလိ၊ ငါ့ရှင်ဝက္ကလိ။ တံ၊ သည်။ ဘဂဝထော၊
 မြတ်စွာဘုရား၏၎င်း။ ခုန္တူ ဒေဝတာနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနှစ်ယောက်တို့၏၎င်း။ ဝစနံ၊ စကားကို။
 သုထ၊ နားထောင်ဦးလော့။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဣမံ ရတ္တိံ၊ ဤည၌။ ဒေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်
 သော။ ဒေဝတာယော၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ပ။ ဝိမုစ္ဆတိတိ၊ လွတ်မြောက်လိမ့်မယောင်
 တကားဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော ဝက္ကလိ၊ ငါ့ရှင်ဝက္ကလိ။ ဘဂဝါ စ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်လည်း။ ထံ၊ သင့်ကို။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ မာ ဘာယိ၊ မကြောက်လင့်။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။
 မာ ဘာယိ၊ မကြောက်လင့်။ တေ၊ သင်၏။ အပါယကံ၊ မယုတ်မာသော။ ဝါ၊ ကောင်းသော။
 မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ အပါယိကာ၊ မယုတ်မာသော။ ဝါ၊ ကောင်းသော။
 ကာလကိရိယာ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကိုပြုခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍။ ဧဝံ၊
 သို့။ အာဟာတိ၊ မိန့်တော်မူ၏ဟု။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေထာတိ၊ ဆိုကြကုန်လော့” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊
 မိန့်တော်မူပြီ။

☞ ဧထ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ပ။ အာယသန္တံ ဝက္ကလိံ၊ ကို။ “သုကာဝုသော။ ပ။ ဒေဝတာနန္တိ၊
 ဒေဝတာနံ” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစံ၊ ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ်၊ ၌။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိံ၊ သည်။
 ဥပဋ္ဌာကေ၊ တို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ မံ၊ ငါ့ကို။ မဉ္ဇကာ၊ ညောင်

စောင်းငယ်မှ။ ဩဇရာပေထ၊ ချပါကုန်လော့။ မာဒိသော၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသူသည်။ ကထံဟိ၊ ယဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဥစ္စေ၊ မြင့်သော။ အာသနော၊ နေရာပေါ်၌။ နိသိဒ္ဓိတွာ၊ ထိုင်၍။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ အဆုံးအမဩဝါဒကို။ သောတဗ္ဗံ၊ နာယူထိုက်၏ဟု။ မညေယျ၊ နှစ်မာတိ၊ မှတ်ထင်ရာအံ့နည်း” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။

တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ပ။ အာဟသ္မန္တံ ဝက္ကလိံ၊ ကို။ မဉ္ဇကော၊ ညောင်စောင်းငယ်ပေါ်မှ။ ဩဇရာပေသုံ၊ ချကုန်ပြီ။ (ဣမံ အာဝုသောမှ ကာလကံပိယာတိ အထိ ပေးမြဲ။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှ။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝက္ကလိံ ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဝန္တထိတိ၊ ရှိခိုး၏” ဟူသော။မမ၊ ငါ၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဒေါ၊ တို့ကို။ သိရသော၊ ဦးဖြင့်။ ဝန္တထ၊ ရှိခိုးကြပါကုန်လော့။ “ဣပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ တံ၊ ထိုမမြဲသောရုပ်ကို။ န ကခါမိ၊ ယုံမှားမရှိ အမှန်သိ၏။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော ရုပ်ကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ န ဝိစိကိစ္ဆာမိ၊ တွေးတောမရှိ အမှန်သိ၏။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမမြဲဆင်းရဲသောရုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဆန္ဒော ဝါ၊ လိုချင်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣဂေါ ဝါ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်၎င်း။ ပေမံ ဝါ၊ ချစ်ခြင်းသည်၎င်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ န ဝိစိကိစ္ဆာမိ၊ တွေးတောမရှိ အမှန်သိ၏။ (ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် တို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) န ဝိစိကိစ္ဆာမိတိ၊ တွေးတောမရှိ အမှန်သိ၏” ဟူ၍။ ဝေဠု၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒေထ၊ လျှောက်ပါလေကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဝက္ကလိက ပြောဆိုပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ပ။ ပက္ကမိံ သ၊ ဖဲသွားကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာဟသ္မာ ဝက္ကလိံ၊ သည်။ တေသု ဘိက္ခုသု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အစိရပက္ကန္တေသု၊ ဖဲသွားကုန်၍ မကြာမီ။ သတ္ထံ၊ ထားကို။ အာဟရေသိ၊ ဆောင်ယူ(လည်ဖြတ်-သတ်)လေပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ တေဘိက္ခု၊ တို့သည် ။ပ။ ဘဂဝန္တံကို။ “ဝက္ကလိံ ဘန္တေ ။ပ။ န ဝိစိကိစ္ဆာမိတိ၊ န ဝိစိကိစ္ဆာမိ” ဟူသော။ တေကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အာယာမ၊ လာသွားကြကုန်၍။ ယေန၊ ၌။ ဣသိဂိလိပဿ၊ ဣသိဂိလိတောင်နံပါးသည်။ ကာဠသိလာ၊ ကျောက်ညိုပေါ်၌ ဆောက်ထားအပ်သောကျောင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကမိဏာမ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့။ ယတ္ထ၊ ယင်းဣသိဂိလိတောင်နံပါး ကျောက်ညိုပေါ်၌ ဆောက်ထားအပ်သော ကျောင်း၌။ ဝက္ကလိနာ၊ ဝက္ကလိမည်သော။ ကုလပုတ္တေန၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ သတ္ထံ၊ ထားကို။ အာဟရိတန္တိ၊ ဆောင်ယူ (လည်ဖြတ်-သတ်)အပ်ပြီ” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊

၁။ အရှင်ဝက္ကလိသည် ရဟန္တာဟု မှတ်ထင်နေရာ ဆင်းရဲဝေဒနာနိပဓကလွန်းသဖြင့် လည်တံကို ထားဖြင့် လှီးသတ်သောအခါ ဆင်းရဲဝေဒနာအားကြီးလှမှ ပုထုဇဉ်မုန်းသိ၍ မူလစီးဖြန်းနေကျ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလျှင် ကျွမ်းလွန်လေသည်။ ၎င်းအရှင်ဝက္ကလိမှာ ရဟန္တာ၏ ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ် ၁၉ ပါးလုံး မရနိုင်၊ ထားဖြင့် ဦးခေါင်းကို ဖြတ်စဉ် ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ် ၁-ပါး - ၂-ပါး မချွတ်ရနိုင်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။ ဋီကာ၌ ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ် ၁-ပါး - ၂-ပါး ရသည်ဟု ဆိုသည်ကား “သဘာဝအားဖြင့် မချွတ်ရနိုင်ကြောင်း” ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ်တို့သည် တိုတိုမဂ်မှ ထရာ၌ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ၁-ပါး - ၂-ပါး ဂဏန်းတပ်၍ ဆိုလိုက်ခြင်းမှာ ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ် ရနိုင်ကြောင်း သိရန်ဆိုသည်ဟု မိန့်၏။

တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို။ “ဝေံ ဘဒ္ဒေတိ ခေါ၊ မှန်ပါအရှင်ဘုရား” ဟု။ ပစ္စုဆောသု၊ ရှေးဥဒ္ဓါနာယူကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ဝန်ခံကုန်ပြီ။ အတ ခေါ၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္မဟုလေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ ရဟန်းတို့နှင့်။ သဗ္ဗိံ၊ အတူတကွပ။ ဥပသင်္ဂမိ၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသန္တိ ဝက္ကလိံ၊ အရှင်ဝက္ကလိကို။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးပုသာလျှင်။ မဉ္ဇကေ၊ ညောင်စောင်း ငယ်ပေါ်၌။ ဝိဝတ္တက္ခန္ဓံ၊ ပြန်လည်သော ပခုံး (ဦးခေါင်း)ရှိသည်ဖြစ်၍။ သေမာနံ၊ လဲလျောင်း နေသည်ကို။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ မြင်တော်မူပြီ။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဓမ္မာယိတတ္ထံ၊ အခိုး (တိမ်)ကဲ့သို့ပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ တိမိ-
 ရာယိတတ္ထံ၊ အမှိုက်မှောင် (တိမ်)ကဲ့သို့ပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပရိမံ ဝိသံ၊ အရွှေ့အရပ်သို့။ ဂစ္ဆ-
 ထေဝ၊ သွားသည်သာလျှင်တည်း။ ပစ္စိမံ ဝိသံ၊ အနောက်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဝေ၊ သွားသည်သာလျှင်
 တည်း။ ဥတ္တရံ ဝိသံ၊ မြောက်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဝေ၊ တည်း။ ဒက္ခိဏံ ဝိသံ၊ တောင်အရပ်သို့။
 ဂစ္ဆတိ ဝေ၊ တည်း။ ဥဒ္ဓံ ဝိသံ၊ အထက်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဝေ၊ တည်း။ အဝေ ဝိသံ၊ အောက်
 အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဝေ၊ တည်း။ အနုမိသံ၊ ထောင့်အရပ်သို့။ (ထောင့်လေးထောင့်လုံးယူ။) ဂစ္ဆတိ-
 ဝေ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဓမ္မာယိ-
 တတ္ထံ၊ အခိုး (တိမ်)ကဲ့သို့ပြုသည်၏အဖြစ်သည်။ ပ။ အနုမိသံ၊ ထောင့်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဝေ၊ တည်း။
 ဧတံ၊ ဤအခိုးအမှောင်ကဲ့သို့ပြုသည်၏အဖြစ်၏ အရပ်ထိုထို သွားနေခြင်းကို။ တုမေ၊ ဆင်တို့သည်။
 ပဿထ နောတိ၊ မြင်ကြကုန်သလော” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဝေံ ဘဒ္ဒေ၊ မှန်ပါ
 အရှင်ဘုရား။ ဘိက္ခုကေ၊ တို့။ ဝေသာ၊ ဤသွားနေခြင်းသည်။ ပါပိမာ၊ ယုတ်မာမှုရှိသော။
 မာရော၊ မာရ်နတ်သည်။ ဝက္ကလိဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ဝက္ကလိ အပျိုးကောင်းသား၏။ ဝိညာဏံ၊
 ဝိညာဉ်ကို။ ‘ဝက္ကလိဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ပတိဋ္ဌိတန္တိ၊
 တည်သနည်း’ ဟု။ သမန္တေသတိ၊ အဖန်ဖန်ရှာ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝက္ကလိ ကုလပုတ္တော၊ သည်။
 အပ္ပတိဋ္ဌိတေန စ၊ မည်သည့်အရပ်၌မျှ မတည်သော။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဉ်ဖြင့်။ (အပ္ပတိဋ္ဌိတေန
 ဝိညာဏေန = အပ္ပတိဋ္ဌိတဝိညာဏော၊ အဘယ်၌မျှမတည်သော ဝိညာဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သော်လည်း
 ပေ။) ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း ငြိမ်းလေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အရှင်ဝက္ကလိသည် ပက်လက်စိပ်လျက် ထားဖြင့်လည်ကိုဖြတ်လိုက်ရာ ကိုယ်ပိုင်းသည် ပကတိပက်လက်
 အတိုင်းဖြစ်၍ ဦးခေါင်းမှာ လကျောနံဘေးလည်ကျ၍ တည်နေသည်။ အဂိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် များသောအားဖြင့်
 လကျောနံဘေး ခောင်းလျက် ကွယ်လွန်သွား ထုံးစံရှိကြသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ဦးခေါင်း လကျောဘက် ခောင်း
 လည်နေကြောင်းဆိုကြကုန်၏ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်၏။

၂။ ဓမ္မာယိတတ္တန္တိ ဓမ္မာယနဘာဝံ။ တိမိရာယိတတ္တန္တိ တိမိရာယနဘာဝံ။ ဓမ္မဝလာဟကံ ဝိယ တိမိရာ-
 လာဟကံ ဝိယ ဓာတိ အတ္တော။ ၄။ ဓမ္မာယနဘာဝေါ ဓမ္မာကာရတာ၊ တထာ တိမိရာယနဘာဝေါ။ ၅။ ဓမ္မော
 ဝိယ အာရတီတိ ဓမ္မာယတိ၊ ဓမ္မာယတီတိ ဓမ္မာယိကံ၊ တဿ ဘာဝေါ ဓမ္မာယိကန္တံ ဟုပြီ။ တိမိရာယိတတ္တန္တိလည်း
 ဤနည်း။ ဓမ္မာယိတတ္တန္တိ ဓမ္မာယိတဘာဝံ။ သဂါထကမာရသံယုတ်။ ဝုပ္ပါပုဂ္ဂို မေခင်-နိဿယ အာဒိကတ္တ
 နာ ၆၃၅။

၆-အာသီသုတ်

၈၈။ (ဧကံ သမယံ။ ပ။ က။ လန္ဒကနိဝါပေါ။ ပေးမြဲ။) ထေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ဌ။ အာယသ္မာ အာသီ၊ အရှင်အာသီသည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာရောဂါရုံ (စွဲကပ်) သည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗာဠဂိလာနော၊ ပြင်းထန်စွာ နာဖျားသည် ဖြစ်၍။ ကဿပကာရာမေ၊ ကဿပသူဌေးဆောက်လုပ် (လှူဒါန်း) အပ်သော အရံကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ။ (အထ ခေါ် အာယသ္မာ အာသီ မှစ၍ ကောဓိ ဝိပုဋ္ဌိသာရောတိအထိ ဝက္ကလိသုတ်နှင့်တူ၏။) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ပုဗ္ဗေ ခေါ်၊ ရှေးအခါ၌။ ဂိလဉ္ဇေ၊ နာဖျားသော အခါ၌။ ဝါ၊ အနာသည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။) ကာယသင်္ခါရေ၊ ကာယသင်္ခါရတို့ကို။ (ထွက်သက် ဝင်သက်တို့ကို ဟုလို။ ကာယသင်္ခါရေတိ အဿာသပဿာသေ။ ဌ။) ပဿမ္မေတွာ ပဿမ္မေတွာ၊ ငြိမ်းပျောက်စေ၍ ငြိမ်းပျောက်စေ၍။ (ပဿမ္မေတွာတိ နိရောဓေတွာ။ ဌ။) ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ သောဟံ၊ ထိုတပည့်တော်သည်။ သမာဓိံ၊ (စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိကို။ နပ္ပုဋ္ဌိလဘာမိ၊ (ယခု) မရ တော့ပါ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တဿ မယံ၊ ထိုတပည့်တော်၏။ တံ သမာဓိံ၊ ထို(စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိကို။ အပ္ပုဋ္ဌိလဘာတော၊ မရသည်ဖြစ်၍။ “အဟံ၊ ငါသည်။ နော စဿ ပရိဟာယာမိတိ၊ (သာသနာမှ) မဆုတ်ယုတ်ပဲ ရှိပါ၏လော” ဟူသော ။ ဝေံ၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာသီကလျောက်ပြီ။ အာသီ၊ အာသီ။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များ ထိုသည်။ သမာဓိသာရကာ၊ သမာဓိသာလျှင် အနှစ်ဟု ခံအောက်မေ့ကြကုန်၏။ သမာဓိသာမညာ၊ သမာဓိသာလျှင် ရဟန်းအဖြစ်ဟု အောက်မေ့ကြကုန်၏ ။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တံ သမာဓိံ၊ ထိုသမာဓိကို။ အပ္ပုဋ္ဌိလဘာတံ၊ မရကုန်သည်ဖြစ်၍။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ “နော စ သု ပရိဟာယာမာတိ၊ (သာသနာမှ) မဆုတ်ယုတ်ပဲ ရှိပါကုန်၏လော” ဟူသော။ ဝေံ၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိ၊ နေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။

၁။ နော စဿာဟံ ပရိဟာယာမိတိ ကစ္စိ န ခေါ် အဟံ န ပရိဟာယာမိ။ ဌ။ နော စ သုဟန္တိ နော စ သု အဟံ။ ဌ။ ဤ ဌုတို့တွင် ဌုဖြင့် ပုဒ်ဖြစ်၍ သု-နိပါတ်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ ဖြစ်။ ဌုဖြင့် စ-နှင့် သု-နိပါတ်တို့ကို ကစ္စိ န ခေါ်-ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ပင် သံသယအနက်ဟောဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြ၏။ ဘုတမိဝံ နောဿတိ ဘိက္ခဝေ ကခံတော ဉပ္ပဗ္ဗတိ ဝိစိကိစ္စာ(မ ၁၃၂၆) စသည်ကဲ့သို့ပင် မှတ်အပ်၏။ ထိုကြောင့် ဧဿာဟံ-ကို စ+အဿ+အဟံ-ဟူ၍၎င်း၊ စသု-ကို စ+အသု-ဟူ၍၎င်း ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင် အဿ အသု-တို့ကို ကြိယာပုဒ်ဟု ယူ၍ နော စေ အဿ၊ အကယ်၍ သမာဓိမဖြစ်ငြားဆုံ။ နော စေ အသု၊ အကယ်၍ သမာဓိတို့သည် မဖြစ်ကုန်ငြားဆုံ- ဟူ၍ အနက်မပေးသင့်။ ဌု-တို့နှင့်အညီ အထက်ပါအတိုင်း သံသယအနက်သာ ပေးသင့်သည်။

၂။ သမာဓိံ စေ သာရော ဇောသန္တိ သမာဓိသာရကာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ သမာဓိသာရကာ၊ သမာဓိလျှင် အနှစ်သာရရှိကုန်၏ဟု အနက်ပြန်သင့်သော်လည်း သမာဓိံ ယေဝ သာရဉ္စ သာမညဉ္စ မညန္တိ ဟူသော ဌ-နှင့် အညီ အထက်ပါအနက်ကို အပေါ်ယက္ခ ဟု ယူအပ်၏။ သို့မဟုတ် သမာဓိံ စေ သာရောတိ ဇော မညန္တိတိ သမာဓိသာရကာ-ဟု ပဌမာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သော်၎င်း၊ သမာဓိံ စေ သာရောတိ မထိ ဇောသန္တိ သမာဓိသာရကာ-ဟု ဣတိနှင့် မထိပုဒ်ကြောသော ဆဋ္ဌိ ဗဟုဗ္ဗိဟိသော်၎င်း ကြံအပ်၏။ သမာဓိသာမညာ၌လည်း နည်းတူပင်။ မယံ ပန သာသနေ န တေံ သာရံ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂပလာနိ သာရံ။ ဇောန္တိ သမာဓိမတ္ထသာရံ၊ သီလမတ္ထေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ဌ။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ အနှစ်တရားကား ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့တည်း။ သမာဓိ တရားမျှနှင့် သီလတရားမျှဖြင့် ရောင်ရဲမနေရာ၊ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်ရောက်မှ အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဌ-ရိ တို့၌ မိန့်လိုရင်းဖြစ်၏။

(တံ ကိံ မညသိ အာဇာဓိပ။ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာထိ။ ပေးမြဲ။) သော၊ ထို(ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အကယ်၍ ခံစားငြားထံ။ သာ၊ ထိုသုခဝေဒနာသည်။ ယနိစ္စာတိ၊ မြဲဟု။ ပဇာနာထိ၊ သိ၏။ အနုဂ္ဂေသိတာတိ၊ မျှီမထတ် စွဲလမ်းဘွယ်မရှိဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အနုဘိနန္ဒိတာ၊ လွန်စွာနှစ်သက်ဘွယ်မရှိဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ပ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထို(ရဟန္တာ)ရဟန်းသည်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အံ့။ နံ၊ ထိုသုခဝေဒနာကို။ ဝိသံယုတ္ထော၊ သံယောဇဉ်နှင့်မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ ပ။ သော၊ ထို (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်။ ကာယပရိယန္တိကံ၊ ကိုယ်လျှင် အဆုံးစွန် အပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားသည်ရှိသော်။ ကာယပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစား၏ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဇိပိတပရိယန္တိကံ၊ အသက်လျှင် အဆုံးစွန် အပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစား၏ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ သေဝါ၊ ပျက်စီးသည်။ (ဤနေရာ၌ မ-၃-၂၅၄၊ နှာ စာပိုဒ် ၃၆၄-၌ ပရံမရတာပါသည်။) ဇိပိတပရိယာဒေါနာ၊ အသက်ကုန်ခမ်းသည်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဣဝေ၊ ဤတဆဲနှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌သာလျှင်။ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည်။ အနုဘိနန္ဒိတာနိ၊ မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ သိတိ ဘဝိဿန္တိတိ၊ ငြိမ်းပျောက်ကုန်လတ္တံ့ ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

အာဇာဓိ၊ အာဇာဓိ၊ သေယျထာပိ၊ ဥပမာကိုဟောတော်မူအံ့။ တေလဉ္စ၊ ဆီကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝဋ္ဋိဉ္စ၊ မီးစာကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေလပုဒိပေါ၊ ဆီမီးရောင်သည်။ ဈာယေယျ၊ တောက်လောင်ရာ၏။ တဿေဝ တေလဿ စ၊ ထိုဆီ၏သာလျှင်၎င်း။ တဿာယေဝ ဝဋ္ဋိယာစ၊ ထိုမီး၏သာလျှင်၎င်း။ ပရိယာဒေါနာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ (ဤ၌လည်း ယခင် မ ၃-၌ အညာဿ စ

၁။ အညာဿ ထိပရိပရဝေဒနာဝသာနေ အရဟတ္တံ ပတ္တဿ သတတဝိဟာရံ ဒေသန္တော သော သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတီတိ အာဒိမာဟ။ ၄။ ဝှပံ နိစ္စံ ဝါ အေ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ အထိ ထိပရိဝဋ္ဋန ဝေဒနာအဆုံး၌ အရှင်အာဇာဓိရဟန္တာဖြစ်၍ ၎င်းအရှင်အာဇာဓိရဟန္တာအား သတတဝိဟာရခေါ် “သော သုခံ” စသော ဝေဒနာတော်ကို ဆက်လက်ဟောတော်မူသည်။

၂။ ဤအရာတွင် သုခဝေဒနာ၌ နှစ်သက်မှုဖြစ်တတ်၍ “မနှစ်သက်အပ်”ဟု သိခြင်းသည် ဆင့်လျှင်၏။ ဝုက္ခဝေဒနာ၌ နှစ်သက်မှုမဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ၎င်းကို “မနှစ်သက်အပ်”ဟု သိခြင်းသည်ကား မထူးခြား ဟု မှတ်ထင်တတ်၏။ အမှန်မှာ ဒုက္ခရောက်သောအခါ ဒုက္ခမဖြစ်လျှင်ကောင်းပျာသံဟု သုခကို ဝိစာရ်တသည်။ ထိုသုခကို တောင့်ထခြင်းသည်ပင် ဆင်းရဲဒုက္ခကို တောင့်ထခြင်း နှစ်သက်ခြင်း မည်ပေ၏။ မှန်၏။ သုခကို တောင့်ထမှုသည် သုခမှပြောင်းလဲသောအခါ ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် ထိုဒုက္ခ၌ နှစ်သက်မှု ဖြစ်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် သုခဝိပရိဝတ္ထေ သုခဝိပရိဏာမရက္ခံ၊ တဿှာ သုခံ အဘိနန္ဒန္တော အတ္တတော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ နာမ ဟု ချီးမြှင့် ဖိန့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒုက္ခဝေဒနာကို လွန်စွာ မနှစ်သက်အပ်ဟု သိ၏”ဟု ဟောတော်မူသည် ဟူလို။

၃။ အနုဘိနန္ဒိတာနိတိ တဏှာဒိဟိ န အဘိနန္ဒိတာနိ။ ဣတိဝုထံ ၄။ ၁၅၉-နှစ်သက်တတ်သော တဏှာစသည် ထို့ဖြင့် မနှစ်သက်အပ် မစွဲလမ်းအပ်ဟု ဆိုလို၏။ နှစ်သက်စွယ်မရှိကားမျှကြောင့်ဟူ၍ကား မဟူအပ်။ ထိုသို့ ဟု လျှင် ဝေဒနာဟူသမျှသည် နှစ်သက်စွယ်မရှိသည်သာဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၏သန္တာန်၌ ထိုဝေဒနာတို့သည် ငြိမ်းပျောက်လေကုန်ရာ၏။

အနုပဟာရာ ပါ၏။ အနာဟာရာ၊ အကြောင်းမရှိသည် ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာယောယျ၊ ငြိမ်းရာ၏။ အသဏိ အသဏိ။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

(ဤသုတ် သော သုခံ စေ-မှစ၍ ဆုံးသည်တိုင်အောင် ဝါကျများသည် ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိ တော် ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် နှာ ၂၅၄၊ စာပိုဒ် ၃၆၄-၃၆၅-တို့နှင့် တူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ခေမကသုတ်

၈၉။ ဧကံ သမယံ၌။ သမ္ပဟုလော၊ များစွာကုန်သော။ ထေရာ ဘိက္ခု။ မထေရ်တို့သည်။ ကော- သမ္ပိယံ၊ ကောသမ္ပိပြည်၌။ ယောသိတာရာမေ၊ ယောသိတာသုဋ္ဌေး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းအပ်သော အရံကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေထိုင်ကုန်၏။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ အရှင်ခေမကသည်။ ဗဒရိကာရာမေ၊ ဗဒရိကာရံကျောင်း၌။ အာဗာဓိကော၊ အနာရောဂါပို့ (စွဲကပ်)သည်ဖြစ်၍။ ဗုက္ခိတော၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗာဠဂီလာနော၊ ပြင်းထန်စွာ ဖျားနာသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ် ၌။ ထေရာ ဘိက္ခု။ မထေရ် ရဟန်းတို့သည်။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဠိတာ၊ ထလာကုန်သည် ဖြစ်၍။ အာယသ္မန္တံ ဒါသကံ၊ အရှင်ဒါသကကို။ “အာဝုသော ဒါသက၊ ငါ့ရှင် ဒါသက။ ဟေ၊ လောလော့၊ တံ၊ သင်သည်။ ယေန၊ ၌။ ခေမကော ဘိက္ခု၊ ခေမကရဟန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမ၊ ချဉ်းကပ်လော့။ ဥပသကံမိတာ၊ ၌။ ခေမကံ ဘိက္ခုကို။ အာဝုသော ခေမက၊ က။ ထေရာ၊ ထေရ်တို့သည်။ တံ၊ သင်ကို။ ‘ကစိ တေ။ပ။ နော အဘိက္ကမောတိ၊ နော အဘိက္ကမော’ဟု။ ဝေ၊ သို့။ အာဟံသုတိ၊ ဆိုကုန်၏’ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒေဟိတိ၊ ဆိုချေလော့”ဟု။ အာမန္တေသု၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။ (ကစိ တေ-စသည်၏ အနက်ကို ဝက္ကလိသုတ် စာပိုဒ် ၈၇-အစဉ်၌။ ဝေမာဝုသောတိ ခေါ်-မှ အထ ခေါ် အာယသ္မာ ဒါသကော။ပ။ နော ပဋိက္ကမောတိ-အထိ လွယ်ပြီ။ အရှင်ဒါသက-က မထေရ်တို့ကားကို အရှင်ခေမကအား ပြောပြ၍ အရှင်ခေမက၏ မကျန်းမာ ကြောင်းပြောစကားကို မထေရ်တို့အား ပြန်ပြောသည်။) အာဝုသော ဒါသက၊ က။ ဟေ၊ လော့။ တံ၊ သည်။ပ။ ခေမကံ ဘိက္ခု၊ ကို။ “အာဝုသော ခေမက၊ က။ ထေရာ၊ တို့သည်။ တံ၊ သင်ကို။ ‘အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သကဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣမေ ပဉ္စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤငါးပါးကုန် သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ် ငါးပါး တို့နည်း။ ဝုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ သည်။ ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့တွင်။ ကိန္၊ တစုံတခုသောခန္ဓာကို။ အတ္ထံ ဝါ၊ အတ္တဟု၎င်း။ အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာဟု၎င်း။ (အတ္ထိ- ယန္တိ အတ္တနော ပရိက္ခာရဇောတံ။ ဋ္ဌ။ အတ္တနိယန္တိ ဒိဋ္ဌိဂတိကပရိကပ္ပိတဿ အတ္တနော သန္တကံ။ ဋ္ဌ။) သမနုပဿတိတိ၊ ခူသလော့’ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ အာဟံသုတိ၊ ဆိုကုန်ပြီ’ဟု။ ဝဒေဟိ၊ ဆိုချေလော့။

(ဝေမာဝုသောတိ ခေါ် မှ အထ ခေါ် အာယသ္မာ ဒါသကော။ပ။ န ကိဉ္စိ အတ္ထံ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါ သမနုပဿာမိတိအထိ လွယ်ပြီ။ အရှင်ဒါသကက မထေရ်တို့၏စကားကို အရှင်ခေမကအား ပြောပြ၍၊ တဖန်အရှင်ခေမက၏ မရှုကြောင်းပြောစကားကို မထေရ်တို့အား ပြောပြပြန်သည်။)

အာရုဿော ဒါသက၊ က။ ဟေ၊ လော့။ တံ၊ သင်သည်။ပ။ ဝေမေကံ ဘိက္ခု၊ ကိ။ “အာရုဿော
 ဝေမေက၊ က။ ထေရာ၊ တို့သည်။ တံ၊ သင်ကို။ ‘အာရုဿော၊ ငါ့ရှင်။ပ။ အာယသ္မာ ဝေမေကော၊
 သည်။ ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ခန္ဓာကို။ အတ္တံ ဝါ၊
 အတ္တဟု၎င်း။ အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာဟု၎င်း။ နော စေ ကိရ သမနုပဿတိ၊အကယ်၍ မဂ္ဂ
 သတတ်ဟု ပြောပြားအံ့။ ထေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှ။ အာယသ္မာ ဝေမေကော၊ သည်။ အရဟံ၊ ပူဇော်
 အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ ဝိဏာသဝေတိ၊ အာသဝေကုန်ခန်း ရဟန္တာတည်း’ဟု။ ဝေံ၊ သို့။
 အာဟံသုတိ၊ ဆိုကုန်ပြီ”ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဒေဟိ၊ ဆိုချေဦးလော့။

(ဝေမာရုဿောတိ ခေါ် မှ တေနဟာယသ္မာ ဝေမေကော အရဟံ ဝိဏာသဝေတိ အထိပေးမြဲ။
 အရှင်ဒါသက-က အရှင်ဝေမေကအား ပထေရ်တို့စကားကို ပြောကြားခြင်းဖြစ်သည်။)အာရုဿော၊
 ငါ့ရှင်။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ အာရုဿော၊ ငါ့ရှင်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမေသု
 ခေါ် ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောခန္ဓာကို။ အတ္တံ ဝါ၊ အတ္တဟု၎င်း။
 အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာဟု၎င်း။ န သမနုပဿာမိ၊ ပဂ္ဂပါ။ အရဟံ၊ သော။ ဝိဏာသဝေတိ စ၊
 ရဟန္တာသည်ကား။ န အမိ၊ မဖြစ်သေးပါ။ အာရုဿော၊ ငါ့ရှင်။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ မေ၊
 ငါသည်။ ပဉ္စသုဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိမာန(တဏှာမာန)ကို။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်၏။
 “အယ်၊ ဤအရာသည်။ အဟံ အသ္မိတိ၊ ငါ (အတ္တ) ဖြစ်သည်”ဟု။ န စ သမနုပဿာမိ၊ ရှုကာ၊
 မဂ္ဂထောပ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဝေမေက-က ပြောဆိုပြီ။

☞ (အထ ခေါ် အာယသ္မာ ဒါသကော မှ န စ သမနုပဿာမိတိ အာဟံ ပေးမြဲ။ အရှင်ဒါသကက
 မထေရ်တို့အား အရှင်ဝေမေက၏ စကားကို ပြန်ပြောကြားခြင်းဖြစ်သည်။)

အာရုဿော ဒါသက၊ က။ ဟေ၊ လော့။ တံ၊ သင်သည်။ပ။ ဝေမေကံ ဘိက္ခု၊ ကိ။— အာရုဿော
 ဝေမေက၊ က။ ထေရာ၊ တို့သည်။ တံ၊ သင်ကို။ “အာရုဿော ဝေမေက၊ က။ ယမေတံ၊ အကြင်
 သဘောကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုပြီ။ ကိမေတံ၊ အဘယ်သဘောကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိ
 ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသလော့။ ရူပါ၊ ရုပ်မှ။
 အညတြ၊ ကင်း၍။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသလော့။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ပ။ သည်။ ကိ။ ပ။
 သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ ပ။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသလော့။ အာရုဿော ဝေမေက၊ က။ ယမေတံ၊
 အကြင်သဘောကို။ ဝဒေသိ၊ ဆိုပြီ။ ကိမေတံ၊ အဘယ်သဘောကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိတိ၊
 ဆိုသနည်းဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ အာဟံသုတိ၊ ဆိုကုန်၏”ဟု။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဒေဟိ၊ ဆိုချေဦးလော့။

၁။ အသ္မိတိ အဓိဂတန္တိ အသ္မိတိ ဝေံ ပဝတ္တာ တဏှာမာနာ အဓိဂတာ။၄။ တဏှာမာနော အဓိဂတော အရ-
 ဟတ္ထသ အနဓိဂတတ္တာ၊ နော ဒိဋ္ဌိမာနော အဓိဂတော။ တထာ ကာမရာ၊ဗျာပါဒေပိ။ အနာဂါမိ ကိရ ဝေမ-
 ကတ္ထေရာ၊ ဋီ။ ဤနိက္ခိယောကံ၍ ‘ပဝတ္တာ တဏှာမာနာ အဓိဂတာ’ဟု ဟောကထာ ဝိရာဇ် ‘ပဝတ္တာ တဏှာ-
 မာနော အဓိဂတော’ဟု ဝိသင်၏။ အရှင်ဝေမေကသည် အနာဂါမိဖြစ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိကတိပုယုတ် တဏှာနှင့်
 ယှဉ်သော မာနကိုသာ ရသည်။ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အတ္တ အတ္တနိယထင်သော ဒိဋ္ဌိမာနကိုကား မရဟူလိုသည်။ ဤကား
 နော ဒိဋ္ဌိမာနော အဓိဂတောဟူသော ဋီကာအရပေတည်း။ ဤ၌ ဒိဋ္ဌိမာနဟူသည် ဒိဋ္ဌိပင် ဟူအပ်၏။ မာန
 သည် ဒိဋ္ဌိကတိပုယုတ် လောသမုစိတ်၌သာ ယှဉ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော မာနဟူ၍ကား ပစ္စိချေ။
 ထို့ကြောင့် ဤ၌ ဆိုလိုရင်းမှာ “အနာဂါမိသည် အတ္တ၊ အတ္တနိယဟု ရှုသော ဒိဋ္ဌိကိုသာ ပယ်သေးသည် မာနကို
 ကား ပယ်သေး”ဟု ဖြစ်၏။

☸ (ပေမာဝုသောတိ ခေါမု (နိဂုံး) ဟိမေတံ အသ္မိတိ ဝဒေသိတိ အထိ အရှင်ဒါသက ဟံ အပျင် ခေမကအား သွားပြောသော စကားဖြစ်သည်။ အနက်မထူးပြီ။) အာဝုသော ဒါသက၊ ဟံ။ အဟံ၊ တော်ပါ။ (မပြောပါတော့နှင့်ဟူလို။) ဣမာယ သန္တာဝနိကာယ၊ ဤအပန်ဝန်ပြေးသွား လှည့်လည်(ပြောပြ)ခြင်းဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဒဏ္ဍံ၊ တောင်ဝေးကို။ အာယရာ၊ ဆောင်ယူခဲ့လော့။ အဟမေတ၊ ငါသည်သာလျှင်။ ယေန၊ ဤ။ ထေရာ ဘိက္ခု၊ ထိုသည်။ (သန္တံ၊ ကုန်၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိဿာမိ၊ ချည်းကပ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ခေမကက ပြောဆိုပြီ။

အထ ခေါ။ ဤ။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ သည်။ ဒဏ္ဍံ၊ တောင်ဝေးကို။ ဩလုဗ္ဗ၊ ထောက်၍။ ဟံ၊ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိပိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဤ။ နိသိန္နံ၊ ခေါ၊ ထိုင်နေ သော။ အာယသ္မန္တံ ခေမကံ၊ ကို။ ထေရာ ဘိက္ခု၊ ထိုသည်။ “ယမေတံ။ပ။အသ္မိတိ ဝဒေသိတိ၊ ဝဒေသိ”ဟူသော။ တေံ၊ ကိံ။ အဝေါရံ၊ ဆိုကုန်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝှပံ၊ ဝှပ်ကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ န ခေါ ဝဒါမိ၊ မဆိုပါ။ ဝှပ၊ ဝှပ်မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ နပိ ဝဒါမိ၊ ဆိုလည်းမဆိုပါ။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ မေ၊ ငါသည်။ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိမာန (တဏှာမာန)ကို။ အဓိကတံ၊ ရအပ်ပြီ။ “အယံ၊ ဤအရာသည်။ အဟံ အသ္မိတိ၊ ငါ (အတ္တ) ဖြစ်သည်”ဟု။ န စ သမနုပဿာမိ၊ ရှုကားမရွှေတော့ပါ။ (မာနဿ ဝိဇ္ဇိသမိဿာ ပဝတ္တိ အဟမသ္မိတိ ပဝတ္တမာနဿ ဝိဇ္ဇိဋ္ဌာနေ ဌာနံ။ မူလဋီ-၁၊ ၁၁၉။)

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာသော်ကား။ ဥပ္ပလဿ ဝါ၊ ဥပ္ပလကြာ၏သော်၎င်း။ ပရမဿ ဝါ၊ ပရမ္မာကြာ၏သော်၎င်း။ ပုဏ္ဏရိကဿ ဝါ၊ ပုဏ္ဏရိက်ကြာ၏ သော်၎င်း။ ဂန္ဓော၊ အနံသည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) ယော ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ “ပတ္တဿ ဂန္ဓောတိ ဝါ၊ ပွင့်ချပ်၏ အနံ”ဟူ၍ သော်၎င်း။ “ဝတ္တဿ ဂန္ဓောတိ ဝါ၊ အဆင်း၏ အနံ”ဟူ၍ သော်၎င်း။ “ကိဉ္စက္ခဿ ဂန္ဓောတိ ဝါ၊ ဝတ်မဲ့ ဝတ်ဆံ၏ အနံ”ဟူ၍ သော်၎င်း။ တေံ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆို ရ၏။ သော၊ ထိုသို့ဆိုသောသူသည်။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။ ဝဒမာနော၊ (ဤသို့) ဆိုသည်ဖြစ်၍။ ဝဒေယျ န ခေါ၊ ဆိုသည်မည်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ခေမကက မေး၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေံ၊ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။ ဗျာကရမာနော၊ ဖြေဆိုသည်ရှိသော်။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆို ရာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ခေမကက မေးပြန်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။

၁။ သန္တာဝနိကာယာတိ ယုပျုန် ဂမနာဂမနေန။ ၄။ သန္တာဝနိကာယာတိ သဉ္စရဏန။ ၅။ (သိ = အပန်ဝန် + ဝာဝု = ပြေးသွား + ယု + အိက။) ဗဒရိကာရုံကျောင်းနှင့် ဆောသိတာရုံကျောင်းသည် တားဝါရတ် ဝေ၍ အသွားလေးကြိမ်၊ အပြန်လေးကြိမ် ထနေတည်း ၂ ယူနေသလှည့်လည် ပြောပြနေခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိ ဟူလို။ မထေရ်တို့ကလည်း အရှင်ခေမက၏ တောကျောင်းသည် ကျဉ်း၍မထိုင်လောက်သောကြောင့် တရားမှာ မသွားကြ၊ အရှင်ခေမကကိုလည်း ဂီလာနုဖြစ်၍ မပင့်ဝံ့၊ အရှင်ခေမကသည် မထေရ်တို့၏ အလိခနုသိပြီး၍ ဆောသိတာရုံသို့ ကြွသည်ဟု ငွှား၍ဆို၏။

ဗျာကရမာနော၊ သော၊ “ပုပ္ဖာ ဂန္ဓာတိ ခေါ၊ အပွင့်၏ အပွင့်”ဟူ၍သာ။ ဗျာကရေယျ၊
 ဖြေဆိုရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ထေရ်တို့က ဖြေဆိုကြကုန်၏။ အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊
 ဤအတူသာလျှင်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝှံ၊ ဝှပ်ကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ န ဝဒါမိ၊ မဆိုပါ။ ဝှပ၊
 ဝှပ်မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ န ပိ ဝဒါမိ၊ ဆိုလည်း မဆိုပါ။ ပ။ န ဝ သမနု-
 ပဿာမိ၊ ရှုကား မရှုတော့ပါ။

အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာဖြစ်သော (ဘုရား) တပည့်သည်။
 ပဉ္စသရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ၊ ငါးပါးကုန်သော ဩရမ္ဘာဂိယာသံယောဇနာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။
 ပဟိနာနိ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်။ ကိဉ္စာပိ ဘဝန္တိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့
 ပင် ပယ်အပ်ပြီးဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုအရိယာဖြစ်သော (ဘုရား) တပည့်သည်။
 (အသမ္မဟတော၌ စပ်။) ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဏုသဟဂတော၊ သေးငယ်သည်၏
 အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သေးငယ်သော။ (အဏုသဟဂတောတိ သုဒုမော၊ ဌ။ အဏု-
 သဟဂတောတိ အဏုဘာဝံ ဂတော။ ဌိ။) ယော စ အသ္မိတိ မာနော၊ အကြင်အသ္မိမာနကိုကား။
 ယော စ အသ္မိတိ ဆန္ဒော၊ အကြင်အသ္မိတဏှာကိုကား။ (ဧဇ္ဇောဟိ တဏှာ မူလဌိ-၁၊ ၁၁၉။)
 ယော စ အသ္မိတိ အနုသယော၊ အကြင်အသ္မိအနုသယကိုကား။ (အနုသယောတိ တဏှာမာနာ-
 နုသယောစ။ ၎င်းမူလဌိ။ သုံးပုဒ်လုံး ပရိယာယ်တူ။) အသမ္မဟတော၊ (အကြွင်းမဲ့) မပယ်အပ်
 သေး။ သော၊ ထိုအရိယာဖြစ်သော (ဘုရား) တပည့်သည်။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသော
 အခါ၌။ “ဣတိ၊ ဤကား။ ဝှံ၊ ဝှပ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝှပဿ၊ ဝှပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်း
 တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝှပဿ၊ ၎င်း။ အတ္တင်္ဂမော၊ ချုပ်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ ရောက်ကြောင်း
 တည်း။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ အတ္တင်္ဂမောတိ၊ တည်း”ဟူ။ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။
 ဥပယဗ္ဗယာနုပဿိ၊ ဖြစ်ပျက်ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တဿ၊ ထို
 အရိယသာဝကသည်။ ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။
 ဥပယဗ္ဗယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်ပျက်ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသည်
 ရှိသော်။ (ဧတတမန္တ ဝိသေသနက္ခန္ဓံ လက္ခဏန္တ ဝိသေသန) အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။
 အသမ္မဟတော၊ (အကြွင်းမဲ့) မပယ်အပ်သေးသော။ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဏုသဟ-
 ဂတော၊ သေးငယ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ယောပိ အသ္မိတိ မာနော၊ အကြင်အသ္မိမာန
 သည်လည်း။ ယောပိ အသ္မိတိ ဆန္ဒော၊ အကြင် အသ္မိတဏှာသည်လည်း။ ယောပိ အသ္မိတိ
 အနုသယော၊ အကြင် အသ္မိအနုသယသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သောပိ၊ ထိုအသ္မိမာန
 အသ္မိတဏှာ အသ္မိအနုသယသည်လည်း။ သမုတ္တိတံ၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။
 ဝတ္တတိ၊ ရောက်၏။

အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သေယုထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာသော်ကား။ သံကိလိဋ္ဌိ၊
 ညစ်နွမ်းသော။ မလဂ္ဂဟိတံ၊ အညစ်အကြေးကပ်ငြိသော။ ဝတ္တံ၊ အဝတ်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။)
 တမေန၊ ထိုအဝတ်နွမ်း အဝတ်ညစ်ကို။ သာမိကာ၊ ပိုင်ရှင်တို့သည်။ ရဇကဿ၊ ကဝါသည်အား။
 ဝါ၊ ၎င်းလက်၌။ အနုပဒဇ္ဇ၊ (ဖွပ်လျှော်ရန်) အပ်ကုန်ရာ၏။ တမေန၊ ထိုအဝတ်ကို။ ရဇကော၊
 ကဝါသည်သည်။ ဦသေ ဝါ၊ မြေပေါက်အပ်ပြာ၌၎င်း။ ခါရေ ဝါ၊ ပြာကို စစ်၍ယူအပ်သော

ဆပ်ပြာ၌၎င်း၊ (သမင်စာစသည်ကို မီးဖုတ်၍ ပြာပြုအပ်သော ဆပ်ပြာ၌၎င်း၊ ကု... (၁၂၁)၎င်း
 ပေး) ဂေါမယေ ဝါ၊ နွားချေးဆပ်ပြာ၌၎င်း။ သမ္ပုဒ္ဓိတော၊ အထပ်ထပ် နှိပ်နှိပ်ပျော်ပျော်။
 (သမ္ပုဒ္ဓိတောတိ ထေမေတော ခါဒေတော။ ငှ။ သမ္ပုဒ္ဓိတောတိ ကိလေဒေတော။ မူပဋိ-၁၊ ၁၁၂-ဟူ၍
 အဓိပ္ပါယ်တွင် ဖွင့်သည်။) အစ္စေ၊ ကြည်လင်သော။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဝိက္ခာလေတိ၊ လျှော်၏။ တံ ဝတ္တံ၊
 ထိုအဝတ်သည်။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သည်။ ပရိယောဒါတံ၊ ပြုစင်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍
 ကားဖြစ်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။ အထာ၊ ထိုအဝတ်၏။ အာတုသဟဂတော၊ အနည်း
 ငယ်အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဝါ၊ အနည်းငယ်မျှသော။ (သိမ်မွေ့သောသဘောနှင့်တကွဖြစ်သော
 သော်လည်းဟူ၍) ဦသဂန္ဓော ဝါ၊ မြေပေါက်ဆပ်ပြာနှင့်သည်၎င်း။ ခါရဂန္ဓော ဝါ၊ ပြာဆပ်ပြာနှင့်သည်
 ၎င်း။ ဂေါမယဂန္ဓော ဝါ၊ နွားချေးဆပ်ပြာနှင့်သည်၎င်း။ အသမ္ပဟတော၊ မထုတ်မထုတ်အပ်ပေးသည်။
 ဟောတိ ယေဝ၊ ဖြစ်သေးသည်သာလျှင်တည်း။ တမေနံ၊ ထိုအဝတ်ကို။ ရဇကော၊ ကပါသည်သည်။
 သာမိကာနံ၊ ပိုင်ရှင်ထိုအား။ ဒေတိ၊ ပြန်အပ်၏။ တမေနံ၊ ထိုကဝါချပြီးသော အဝတ်ကို။ သာမိကာ၊
 ပိုင်ရှင်တို့သည်။ ဂန္ဓပရိဘာဝိတေ၊ နံသာတို့ဖြင့် ထုံအပ်သော။ ကရုဏ္ဍကေ၊ သေတ္တာ ဖာ ပချုပ်
 ပလုံး၌။ နိက္ခိပန္တိ၊ ထည့်ထားကုန်၏။ အထာ၊ ထိုကဝါချပြီးသော အဝတ်၏။ အသမ္ပဟတော၊ မထုတ်
 မထုတ်အပ်သေးသော။ အာတုသဟဂတော၊ အနည်းငယ်မျှသော။ ဦသဂန္ဓော ဝါ၊ မြေပေါက်ဆပ်ပြာ
 နှင့်လည်းဖြစ်သော။ ခါရဂန္ဓော ဝါ၊ ပြာဆပ်ပြာနှင့်လည်းဖြစ်သော။ ဂေါမယဂန္ဓော ဝါ၊ နွားချေး
 ဆပ်ပြာနှင့်လည်းဖြစ်သော။ ယောပိ၊ အကြင်အနံ့သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ သောပိ၊ ထိုအနံ့
 သည်လည်း။ သမုဂ္ဂါတံ၊ အကြွင်းမဲ့ ထုတ်နုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။
 အာတုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက
 သည်။ ပ။ သောပိ၊ ထို အသို့မာနသည်လည်း။ သမုဂ္ဂါတံ၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။
 ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အရှင်ခေမကက ပြောဆိုပြီ။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္ထေ၊ ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ ထေရာ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ ခေမကံ၊
 ကို။ “မယ်၊ ထပည့်တော်တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ ခေမကံ၊ ကို။ ဝိဟေသာပေခါ၊ ညှင်းဆဲခြင်းကို
 ငဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ န ခေါပုစ္ဆိမာ၊ မေးကုန်သည် မဟုတ်ပါ။ အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာဟသ္မာ

၁။ အဘိ ဋ္ဌ-နိဿယ၊ ၂၄၄၇ (ပြည်မှ) အတိုင်းပေးအပ်သော အနက်တည်း။ ၎င်းတနက်သည် ရဇကော
 ဥသခါရံ ဆာရိကခါရံ ဂေါမယခါရန္တိ တယော ခါရေ ဒတော။ အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၂၈၆။ ၎င်းအဘိ ၉-၅၅ ၎င်းနေရာ
 ဝယ်၍ သံ-၂ ၁၀၇-ကို ကိုး၍ပြရာ၌ ဖွင့်အပ်သော ခါရေ ဝါတိ ကဋ္ဌာပိနံ ခါရုဋ္ဌာရိကယံ။ မူပဋိ-၁၊ ၁၁၉။
 ခါရာ တု မတ္တိကာ ဦသော - ၁၈၂-ဂါထာ၊ ခါရော ဦသေ စ သတ္တနိ-သဒ္ဓု-ဂါထာ သဘိဘေန်တို့နှင့် ညီညွတ်၏။
 ညီညွတ်ပုံကား အဘိဘေန်-ဇန်သောဗြေ သို့မဟုတ် မြေပေါက်ဆပ်ပြာသည် ဦသ၊ (ဦသ-သီးခြားလာပြီးဖြစ်၍
 ခါရ အရ ဘသ္မ = ပြာကိုယုလျက်) ပြာကိုစစ်ဟူသော ဆပ်ပြာသည် ခါရဟုဆိုသော ပြာ၌၎င်း၊ အဘိ-ဋ္ဌ၌ ဦသခါရံ
 ဆာရိကခါရံ ဟု ထိုက်မှိုက်ဆိုသောကြောင့်၎င်း၊ မူပဋိ၌ ခါရေ ဝါတိ ကဋ္ဌာပိနံ ခါရုဋ္ဌာရိကယံ၊ သာမိကာမ
 သည်တို့၏ ဇန်သောပြာ၌ဟု ဖွင့်သဖြင့် ဦသအရ မြေပေါက်ဆပ်ပြာ၊ ခါရအရ ပြာကို စစ်သော ဆပ်ပြာဟု ယူနိုင်
 သောကြောင့်၎င်း ညီညွတ်၏။ ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဦသထိ ဆာရိကခါရေ။ ခါရတိ ဦသခါရေဟု တပျိုးဖွင့်၏။
 ဤသံ-၂ ၁၀၇-နှင့် အလားတူလာသော အံ-၁၊ ၂၀၉-၌ ဥသ္မုဋ္ဌဟူသော ပါဠိပုဒ်ကိုတွေ့၍ အံ-၄ ၂-၁၉၅-၌ ဥသ္မု
 ပဋိစ္စာထိ ဝေု ထယော ဝါရေ ဂါယာပိတံ ဥသမံ ပဋိစ္စ။ ဥသ္မုဋ္ဌာထိပိ ပါဠော၊ ထယမောဇ္ဇောဟု ဖွင့်မိကြောင်း
 ဖောက်- နိဿယ၊ နာ ၇၉၃-၌ ဆိုထား၏။ ဥသ္မုဋ္ဌာ အငွေဟောဖြစ်၍ အငွေဖွဲ့ဖွဲ့ သီလျော်အောင် ၂-ကြိမ်
 ၃-ကြိမ်ဟုထေရ်သော အစိုးငွေကိုခွဲ၍ဟု ဖွင့်မိလေသည်။

ဝေမကော၊ အရှင်ဝေမကသည်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ အသုံးအမကို။ ပိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဒုဿိက္ခိတံ (ဥဒ္ဓေသအားဖြင့်) ပြောကြားခြင်းငှါ။ ဒေသေတံ၊ (နိဒ္ဓေသအားဖြင့်) ဟောခြင်းငှါ။ ပညာပေတံ၊ (အကြောင်းအားဖြင့်) သိစေခြင်းငှါ။ ပဥ္စပေတံ၊ အပြားအားဖြင့် တည်စေခြင်းငှါ။ ဝိဝရိတံ၊ (ဥဒါဟရုဏ်အားဖြင့်) ဖွင့်ပြခြင်းငှါ။ ဝိဘင်္ဂိတံ၊ (အနုယ ဗျတိရေကအားဖြင့်) ဝေဖန်ခြင်းငှါ။ ဥတ္တာနိကာတံ၊ (ဥပနယ နိဂုံးအားဖြင့်) ထင်ရှား ပေါ်လွင်အောင် ပြုခြင်းငှါ။ ပယောသိ၊ စွမ်းနိုင်ပြီ။ အာယသ္မတာ ဝေမကေန၊ အရှင်ဝေမကသည်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ တယိဒံ သာသနံ၊ ထိုအသုံးအမကြောင့်။ ပိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာစိက္ခိတံ၊ (ဥဒ္ဓေသအားဖြင့်) ပြောကြားအပ်ပြီ။ ဒေသိတံ၊ (နိဒ္ဓေသအားဖြင့်) ဟောအပ်ပြီ။ ပညာပိတံ၊ (အကြောင်းအားဖြင့်) သိစေအပ်ပြီ။ ပဥ္စပိတံ၊ အပြားအားဖြင့် တည်စေအပ်ပြီ။ ဝိဝရိတံ၊ (ဥဒါဟရုဏ်အားဖြင့်) ဖွင့်ပြအပ်ပြီ။ ဝိဘင်္ဂိတံ၊ (အနုယ ဗျတိရေကအားဖြင့်) ဝေဖန်အပ်ပြီ။ ဥတ္တာနိကာတံ၊ (ဥပနယနိဂုံးအားဖြင့်) ပေါ်လွင်အောင် ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မထေရ်တို့က ပြောဆိုကြပြီ။

အာယသ္မတာ ဝေမကော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါ၊ မိန့်ဆိုပြီ။ ထေရာ ဘိက္ခု၊ မထေရ်ရဟန်းတို့သည်။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သောမိတ် ချိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာယသ္မတာ ဝေမကဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ မိန့်ဆိုအပ်သော တရားစကားကို။ အဘိနန္ဒ၊ ခံယူကုန်ပြီ။ ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဤဝေယျာကရဏခေါ် (စုက္ခိယ) တရားတော်ကို။ ဘညမာနေ၊ မိန့်ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ သဠိပတ္တာနံ၊ ခြောက်ကျိပ် အတိုင်းအရှည် ချိကုန်သော။ ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ၊ မထေရ်ရဟန်းတို့၏။ စိက္ခာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းကုန်မူ၍။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ ဝိမုစ္စိ သု၊ လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ။ အာယသ္မတာ ဝေမကဿ စ၊ အရှင်ဝေမက၏လည်း။ (စိက္ခံ၊ စိတ်သည်။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဖြင့် မယူပူ၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုစ္စိ၊ လွတ်မြောက်ပြီ။) (အရှင်ဝေမကလည်း အနာဂါမ်အဖြစ်မှ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်ပြီဟူလို။) ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

သက္ကမံ ခုနစ်ခုပြော ခ်သော သုတ်တည်း။

ဂ - ဆန္ဒသုတ်

၉၀။ ဧကံ သမယံ၊ ဌံ။ သမ္ပဟုလော၊ ကုန်သော။ ထေရာ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊ ဈာနလာဘံ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ ကျရာဖြစ်သော။ မိဂဒါယော၊ သမင်ပေါသော တော (မိဂဒါရုနိ) ၌။ ပိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မတာ ဆန္ဒော၊ အရှင်ဆန္ဒသည်။ သာယနသမယံ၊ ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ မှ။ ဝုဠိတော၊ တသည်ရှိသော်။ အဝါပုရဏံ၊ သံကောက် = သော့ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝိဟာရေန ပိဟာရံ၊ တကျောင်းမှ တကျောင်းသို့။ ဥပသင်္ဂမိတော၊ ချဉ်းကပ်၍။ ထေရေ ဘိက္ခု၊ မထေရ်ရဟန်းတို့ကို။ “အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ ထေရာ၊ မထေရ်တို့သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ သြဝဒန္တု၊ ဆုံးမကြပါကုန်။ အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ ထေရာ၊ မထေရ်တို့သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ ဟန္တု သာသန္တု၊ အဖန်ဖန် ဆုံးမကြပါကုန်။ အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဿေယျံ၊ သိမြင်နိုင်ရ၏။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။)

မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဓမ္မိံ ကထံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားနှင့်ယှဉ်သောမဟာဝါး(တရားမကား)ကို။ ကရောန္တုတိ၊ ယောကြပါကုန်ဟူသော။ (ကရုဇာတ်သည် သဗ္ဗဓာတုတ္ထဗျာပကပြစ်၍ ကထာနတ္ထသပ္ပန်သည်။) တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ လျှောက်ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ထေရု ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အာယသန္တံ ဆန္ဒ၊ ကို။ “အာဝုသော ဆန္ဒ၊ ငါ့ရှင်ဆန္ဒ၊ ဝှုပ် ခေါ်၊ ဝှုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပြုပြင်အပ်သော စတုဘူမက တရားတို့သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲကုန်။ သဗ္ဗေ ဓမ္မော၊ အလုံးစုံကုန်သော စတုဘူမက တရားယှိသည်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစံ၊ မိန့်ဆိုကုန်ပြီ။

အထ ခေါ်၊ ဌံ။ အာယသ္မတော ဆန္ဒဿ၊ အရှင်ဆန္ဒ၏။ “မယုပ္ပံ ပေါ၊ ငါ၏လည်း။ ‘ဝှုပ်၊ ဝှုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ပ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မော၊ အလုံးစုံကုန်သော စတုဘူမကတရားတို့သည်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်’ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ တေ၊ ဤအသိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာဖြစ်သော။ သဗ္ဗပဓိပညိနိဿဂ္ဂေ၊ အလုံးစုံသောဥပပိတို့ကိုစွန့်လွှတ်ရာဖြစ်သော။ တဏှာက္ခယေ၊ တဏှာ၏ကုန်ခန်းရာဖြစ်သော။ ဝိရာဂေ၊ ရာဂကင်းရာဖြစ်သော။ နိရောဓေ၊ ရာဂ စသည် ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ န ပက္ခန္ဓတိ၊ မပြေးဝင်။ န ပသံဒတိ၊ မနှစ်မြုပ်။ န သန္တိဇ္ဇတိ၊ မတည်။ နာဓိမ္မစ္စတိ၊ မသက်ဝင်။ (သဒ္ဓါဓိမောက္ခကိုယူ။) ပရိတလနာ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်၎င်း။ (ဘယပရိတဏှနာ၎င်း) ဥပါဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းသည်၎င်း။ (ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၎င်း) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ ထိုသို့ ဝှုပ်စသည်တို့တွင် တခုမျှ အတ္တမဟုတ်လျှင်။ ဂော စ ရဟိ၊ အဘယ်အရာသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တပါနည်း’ဟု။ မာနသံ၊ ငါ၏စိတ်သည်။ ပဗ္ဗုပါဝတ္တတိ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာမှ ဆုတ်နှစ်၏။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဿတော၊ သိမြင်သွ၏။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ န ခေါ ပန ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပသေယျ၊ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဧကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဒေသေယျ န ခေါတိ၊ ဟောနိုင်ရာအံ့နည်း”ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ်၊ ဌံ။ အာယသ္မတော ဆန္ဒဿ၊ အရှင်ဆန္ဒ၏။ “အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ဤအရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဧကောသမ္ပိယံ၊ ဌံ။ ဝောသိတာရာမေ၊ ဌံ။ ဝိဂ္ဂတိ၊ ၏။ (အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ကို။) သတ္ထုစေတ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ (သဒ္ဓိကတ္တာ။) သံဝဏ္ဏိတော၊ ချီးမွမ်းအပ်ပြီ။ ဝိည္ဇနံ၊ ပညာရှိကုန်သော။ သဗြဟ္မစာယိနံ မ၊ သိတင်းသုံးဖော်တို့သည်လည်း (သဒ္ဓိကတ္တာပင်)။ သမ္ဘာဝိတော၊ မြောက်စားအပ်ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊

၁။ ဤဒေသနာ၌ ဒုက္ခလက္ခဏာကို မဟောခြင်းအကြောင်း—အရှင်ဆန္ဒသည် ဝှုပ်ဒုက္ခ စသည်ဖြင့် ဟောအပ်သည်ရှိသော် ဝိညာဏံ ဒုက္ခံတွင် မရပ်ပဲ မဂ္ဂေါ ဒုက္ခော ဖလံ ဒုက္ခံ ဟု သယုပ္ပိယုဖြစ်၍ အရှင်တို့သည် (မဂ်စိုက်ချီးမွမ်းမှုများဖြစ်ကြသော်လည်း) ဒုက္ခသို့ ရောက်သူတို့သည် ဟု သယုဝါဒကို စွဲဟူသောကြောင့် ၎င်းသယုကို မယုနိုင်ရန် အပြစ်လွှတ်ကြ၍ ဒုက္ခလက္ခဏာကို မဟောဟု ဌံ၌ မိန့်၏။

သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဿေယျံ၊ နိုင်ရာ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသော၊ ဟောခြင်းငှါ။ ပဟောတိ စ၊ စွမ်းလည်း စွမ်းနိုင်၏။ မေ၊ ငါ၏။ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၌။ တာဝတိံကာ၊ ငါ့အား တရားဟောပါဟု ဆိုနိုင်လောက်သော ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝိဿန္တိ၊ အကျွမ်းဝင်ခြင်း သည်။ အတ္တိံ စ၊ ရှိလည်းရှိ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္တိံ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမေယျံ၊ ချဉ်းကပ်ရမှုကား။ ယံ နန္ဒာတိ၊ ကောင်းစွာဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ဆန္ဒော၊ အရှင်ဆန္ဒ သည်။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို။ သံသာမေတာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပ။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို—

(ကေမိဒါဟံ အာရုသော အာနန္ဒ သမယံ-မှစ၍ တေနပသင်္ကမေယျန္တိ တိုင်ဆောင် မထူးပြီ။ အရှင်ဆန္ဒက သူ၏အဖြစ်ကို အရှင်အာနန္ဒာအား လျှောက်ထားလေ၏။) အာယသ္မာ အာနန္ဒော သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ သြဝဒတု၊ ဆုံးမပါ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ မံ၊ ကို။ ဆန္ဒ သာသတု၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမပါ။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဿေယျံ၊ သိမြင်ရာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဓမ္မံ ကထံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားနှင့်ယှဉ်သောစကား (တရားစကား) ကို။ ကဓောတူတိ၊ ဟောတော်မူပါ ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဧတ္ထကေနာပိ၊ ဤမျှလောက် မာန်ချ တောင်းပန်ခြင်းဖြင့်လည်း။ အာယ သ္မတော ဆန္ဒဿ၊ အရှင်ဆန္ဒအပေါ်၌။ ဝါ၊ အရှင်ဆန္ဒအား။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့ဖြင့် သိမ်းယူ အပ်သောစိတ်ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ နှစ်သက်ကျေနပ်ကုန်၏။ အပိ နာမ၊ စင်စစ်။ အာယသ္မာ ဆန္ဒော၊ အရှင် ဆန္ဒသည်။ တံ၊ ထိုမာန်ချတောင်းပန်ခြင်းကို။ အာဝိ၊ ထင်ရှားစွာ။ အကာသိ၊ ပြုလေပြီ။ ဝိလံ၊ မာန်တည်းဟူသော ငုတ်ကို။ ဆိန္နိ၊ ဖြတ်နှုတ်လေပြီ။ အာရုသော ဆန္ဒ၊ ငါ့ရှင် ဆန္ဒ။ သောတံ၊ နားကို။ သြဒယ၊ ထောင်လော့။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဝိညာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက ပြောဆိုပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မတော ဆန္ဒဿ၊ အရှင်ဆန္ဒ၏။ တာဝတကေနော၊ ထိုမျှလောက်အရှင်အာနန္ဒာ၏စကား ဖြင့်ပင်လျှင်။ “ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဝိညာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သူသည်။ အသ္မိ ကိရာတိ၊ ဖြစ်သတတ်” ဟူ၍။ ဥဋ္ဌာရံ၊ မှန်မြတ်သော။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ နှစ်သက်မှု ဝမ်းမြောက်မှု သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။

အာရုသော ဆန္ဒ၊ ငါ့ရှင်ဆန္ဒ။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ “ဒုယနိဿိတော ခွါယံ ကစ္စာန။ ပ။ နိရော ဓော ဟောတိတိ၊ ဟောတိ” ဟူသော။ တေ၊ ဤကစ္စာနဂေါတ္ထသုတ်ကို။ ကစ္စာနဂေါတ္ထံ၊ ကစ္စာန ဂေါတ္ထအမည်ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သြဝဒန္တဿ၊ ဆုံးမတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ပူခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ သုတံ၊ နာကြားအပ်ပြီ။ (နာခံ မှတ်သား ဆောင်ဝမ်းအပ်ပြီ။) သမ္ပူခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ ခံယူအပ်ပြီ။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ ယေဘုယျေန၊ များသော အားဖြင့်။ အယံ လောကော၊ ဤလူ့အပေါင်း (သတ္တလောက) သည်။ အတ္တိတဉ္စော၊ ရှိသည်၏ အဖြစ် (သသဿတ) ၎င်း။ နတ္ထိတဉ္စ၊ မရှိသည်၏အဖြစ် (သဉ္စဉ္စေဒ) ၎င်း။ ဒုယနိဿိတော ခေါ၊ နှစ်ပါးသောအရာတို့ကို မှီနေသည်သာတည်း။ ဝါ-နှစ်ပါးသော အစိတ်ရှိသော ဒိဋ္ဌိဂါဟဝတ္ထုကို

မိုနေသည်သာတည်း။ ကစွာန၊ ကစွာန။ လောကသမုဒယံ ခေါ၊ သင်္ခါရလောက၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ဝါ၊ သင်္ခါရလောက၏ဖြစ်ရာအနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ဝှုသောသု၏ (သန္တာန်၌)။ လောကေ၊ သင်္ခါရလောက၌။ ယာ နတ္ထိတာ၊ အကြင်မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။) သာ၊ ထိုမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကစွာန၊ ကစွာန။ လောကနိရောဓံ ခေါ၊ သင်္ခါရလောက၏ချုပ်ခြင်းကို (ခေဏိကနိရောဓကိုယူ)။ ဝါ၊ သင်္ခါရလောက၏ချုပ်ရာပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာ သိတတ်သော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ဝှုသောသု၏ (သန္တာန်၌)။ လောကေ၊ သင်္ခါရလောက၌။ ယာ အတ္ထိတာ၊ အကြင်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အဿ၊ ရာ၏။) သာ၊ ထိုရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ကစွာန၊ ကစွာန။ အယံ လောကော၊ ဤလူအပေါင်း (သတ္တလောက)ကို။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဥပယုပါဒါနာဘိနိဝေသဝိနိပန္နော ခေါ၊ ကပ်ရောက်စွဲလမ်းလျက် မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းတတ်ကုန်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် နောင်မွဲအပ်သည်သာတည်း။ အယံ ဤအရိယသာဝကသည်။ စေတသော၊ အကုသိုလ်မိတ်၏။ အဝိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာဖြစ်သော။ အဘိနိဝေသာနုသယံ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရာအဖန်ဖန်ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်သော။ တဉ္စ ဥပယုပါဒါနံ၊ ထိုကပ်ရောက်စွဲလမ်းတတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိသို့၊ ဝါ၊ ကို။ ဝါ၊ ဉ္စ။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်းဟူ၍။ န ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ နာဝိဋ္ဌာတိ၊ မတည်။ ဒုက္ခမေဝ၊ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ) ဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံဝေ၊ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ) ဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ နိဂ္ဂဇ္ဈမာနံ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်၊ နိဂ္ဂဇ္ဈတိတိ၊ ချုပ်၏ဟူ၍။ န ကင်္ခတိ၊ မယုံမှား။ န ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ မတွေးတော။ ဧတ္ထ၊ ဤဆင်းရဲခြင်း၏ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း၌။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ အပရပ္ပစ္စယာ၊ သူတပါးကို မယုံကြည်သဖြင့်။ ဉာဏမေဝ၊ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်သိမြင်သော ဉာဏ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကစွာန၊ ကစွာန။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ ဤမျှဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (မိဿက) သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ကစွာန၊ ကစွာန။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူသော။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ အန္တော၊ ဤအယုတ်တရားသည်၎င်း။ (နိက္ခဝန္တော လာမကန္တော။ ငှ။ ဤအစွန်းတရားသည်၎င်းဟု လည်းပေးနိုင်သည်။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူသော။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ အန္တော၊ ဤအယုတ်တရားသည်၎င်း (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ကစွာန၊ ကစွာန။ ဥဘော၊ နှစ်ခုကုန်သော။ ဧထေ ဧထေ အန္တေ၊ ဤအယုတ်တရားတို့သို့၊ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မှ၍။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ဖြစ်သော မဂ္ဂင်္ဂုန်ပါးအကျင့် (မဇ္ဈိမပဋိပဒါ) ဖြင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ။ ပ။ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တောဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။ ပ။ နိရောဓော ဟောတိတိ၊ ဟောတိဟူသော။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (သံ-၁၊ ၂၅၇-နာ၊ စာပိုဒ် ၁၅-နိဿယ၌လည်းရှု။)

အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ။ တာမိသာ၊ အရှင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ သဗြဟ္မာစာရယော၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်။ ယေသံ အာယသ္မန္တာနံ၊ အကြင် အရှင်တို့ကို။ အနုကမ္မကာ၊ အစဉ် စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။ အတ္တကာမာ၊ အကျိုးကို လိုလားတတ်ကုန်၏။ သြဝါဒကာ၊ ဆုံးမတတ်ကုန်၏။ အနုသာသကာ၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမတတ်ကုန်၏။ (တေသံ အာယသ္မန္တာနံ၊ ထိုအရှင်

တို့၏။) ဝေမေတံ၊ ဤအရှင်ဘုရားမိန့်ခံတော်မူကိန်း အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာရသည်။ ဟောတိ၊ ။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ အရှင် အာနန္ဒာ၏။ ဣဇ္ဇ ပန ဓမ္မဒေသနံ၊ ဤတရားဒေသနာတော်ကို။ သုတု၊ ကြားနာ၍။ ဓမ္မော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိသမိ-
တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ (ဤအပိုဒ်သည် စာပိုဒ် ၈၅-ယမကသုတ်အဆုံး၌လည်း ပါ၏။) ဣတိ၊
သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

အငွမ်း ခွန်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉ - ရာဟုလသုတ်

၉၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ပ။ အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ အရှင်ရာဟုလာသည်။ သဂဝန္တံ၊ ကို။
“သန္တေ၊ ဘုရား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဇေနတော၊ သိသု၏(သန္တာန်၌)။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿ
တော၊ မြင်သု၏(သန္တာန်၌)။ သဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဏ်နှင့်တကွသော။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊
ဤမိမိကိုယ်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ ပြင်ပ(ဝိညာဏ်နှင့်တကွ) သူတပါး၏ ကိုယ်၌၎င်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊
အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယဗဂ္ဂ အနိန္ဒြိယဗဂ္ဂအာရုံတို့၌။ အဟင်္ကာရမဟင်္ကာရမာနာနုဿယာ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ-
မာနတို့သည်။ န ဟောန္တိ နုခေါတိ၊ မပြစ်ကုန်သနည်း” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤကောင်းကို။ အဝေါ၊
ပြီ။ (အကြောင်း-သံ-၂၊ ၈၄။ စာပိုဒ်-၈၂။ သဝ-ပုဂ္ဂိုလ်သုတ်ကို မှီးလေ။)

နဝမ်း ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ရုတိယရာဟုလသုတ်

၉၂။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ပ။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ ပေးပြီ။) အဟင်္ကာရမဟင်္ကာရမာနာသ-
ဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ မာန (အကြောင်းမဲ့ ပယ်သောအားဖြင့်) ကင်းသော။ ဝိဓာ၊ မာနအရတို့ကို။
သမတိက္ကန္တံ၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်သော။ သန္တံ၊ ငြိမ်းအေးသော။ သုဝိမုတ္တံ၊ (ကိလေသာတို့မှ)
ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ နု ခေါတိ၊ ပြစ်ပါသနည်း။ပ။
သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေ၊ ဤရုပ်ကို။ပ။ ဝေ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာ
နှင့် တကွသော မင်္ဂလညာဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်သောကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ ဒိဋ္ဌိ တဏှာ မာနတို့ဖြင့်
မစွဲလမ်းမှု၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာမှလွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ (ကြွင်းလွယ်ပြီ။)

အဆမ်း ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ထေရဝဂ္ဂေါ၊ ထေရဝဂ်သည်။ စတုတ္ထော၊ လေးခုမြောက်ဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုထေရဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိကား—

အာနန္ဒော၊ အာနန္ဒာသုတ်၎င်း။ တိဿော၊ တိဿသုတ်၎င်း။ ယမကော၊ ယမကသုတ်၎င်း။
အနုရာဇော၊ အနုရာဇသုတ်၎င်း။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိသုတ်၎င်း။ အဿဇိ၊ အဿဇိသုတ်၎င်း။
ဓမ္မကော၊ ဓမ္မကသုတ်၎င်း။ အန္တော၊ အန္တသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊
နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ရာဟုလာ၊ ရာဟုလသုတ်၊ ရုတိယရာဟုလသုတ်တို့ ၎င်းတည်း။

(၁၀) ၅-ပုပ္ဖဝဂ်

၁-နဝိသုတ်

ဇရာ။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သေယျထာပိ၊ မြစ်သင့်ဖြင့်ရာ ဥပမာကို ဟောတော်မူအံ့။ ပဗ္ဗတေယျာ၊ ထောင်မှစီးဆင်းလာသော။ (ပဗ္ဗတေယျာတိ ပဗ္ဗတေ ပဝတ္တာ။ ဋ္ဌ။ ပဗ္ဗတေယျာတိ ပဗ္ဗတတော အာဂတာ။ ဋီ။) ဩဟာဂိနိ၊ စိုက်ထိုက် အောက်ဖက်သို့ ပျော့လာဘင် သွားသော။ ဒုရဂံမာ၊ အဝေးသို့သွားတတ်သော။ သိစသောတာ၊ လျင်မြန်သော ရေအဟဉ်းပျံသော။ နမိ၊ မြစ်သည်။ (အတ္တိ၊ မှို၏။) တဏှာ၊ ထိုမြစ်၏။ ဥဘောသု တီရေသု၊ ကမ်းနှစ်ဖက်တို့၌။ ကာသာ၊ သက်ကယ်မြက်တို့သည်။ ဇာတာ၊ ပေါက်ကုန်သည်။ စေပိ အဿ၊ အကယ်၍ မူလည်း မှိုကုန် ငြားအံ့။ တေ၊ ထိုသက်ကယ်မြက်တို့သည်။ နံ၊ ထိုကမ်းနှစ်ဖက်ကို။ အဇ္ဈောလဓမ္မယျ၊ လွှမ်းမိုး အုပ်ပုံး၍ တဲလဲဆဲနေကုန်ရာ၏။ ကုသာ၊ သမန်းမြက်တို့သည်။ ပ။ ပဗ္ဗတေ၊ ဗြိတ်မြက်တို့သည်။ ပ။ ဝိရဏာ၊ မြက်မွေးထိုက်သည်။ (မောဂနိဿယ-နာ ၄၇၂။ ပဗ္ဗတေ၊ ပြိန်းမြက်တို့သည်။ ပ။ ဝိရဏာ၊ ဗြိတ်မြက်တို့သည်ဟုသော်လည်း ပေး။) ပ။ ဝုက္ခာ၊ မြက်ပင်တို့သည်။ ပ။ အဇ္ဈောလဓမ္မယျ၊ လွှမ်းမိုး အုပ်ပုံး၍ တဲလဲဆဲနေကုန်ရာ၏။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ တဏှာ၊ ထိုမြစ်၏။ သောတေန၊ ရေအဟဉ်းဖြင့်။ ဝုယုမာနော၊ မျောလာသည်ရှိသော်။ ကာသေ၊ သက်ကယ်မြက်တို့ကို။ စေပိ ဂဏေယျ၊ အကယ်၍ မူလည်း ဆဲငြားအံ့။ တေ၊ ထိုသက်ကယ်မြက်တို့သည်။ ပလုဇ္ဇေယျ၊ (မိမိအပေါ်၌) ပျက်စီးပြိုကျကုန်ရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တတော နိဒါနံ၊ ထို (မိမိ အပေါ်၌) ပျက်စီးပြိုကျခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အနယဗျသနံ၊ ကြီးပွားချမ်းသာ မရှိသော ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ကုသေ၊ သမန်းမြက်တို့ကို။ ပ။ ပဗ္ဗတေ၊ ဗြိတ်မြက်တို့ကို။ ပ။ ဝိရဏေ၊ မြက်မွေးတို့ကို။ ပ။ ဝုက္ခေ၊ မြက်ပင်တို့ကို။ ပ။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယာနံ၊ ဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့ကို။ အအာဘိ၊ ညက်မျက်စိဖြင့် မြင်လေ့မရှိသော။ ပ။ အဿုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတမရှိ သော (၄)။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှု သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ဝုပံ၊ ဝှပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ဝှစ်။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဝုပဝန္တံ ဝါ၊ ဝှပ်မှို၏ ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တနိ ဝါ၊ အတ္တနိမူလည်း။ ဝုပံ၊ ဝှပ်ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ဝုပသ္မိံ ဝါ၊ ဝှပ်မှိုမူလည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ တဏှာ၊ ထိုအာဂတဝါပုထုဇဉ် ၏။ တံ ဝုပံ၊ ထို (ဂါဟ ၄-မျိုးတို့ဖြင့် ဝှစ်အပ်သော) ဝှပ်သည်။ ပလုဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီး၏။ သော၊ ထို အဿုတဝါပုထုဇဉ်သည်။ တတောနိဒါနံ၊ ထို(မိမိဂါဟ ၄-မျိုးတို့ဖြင့် ဝှစ်အပ်သော) ဝှပ် ပျက်စီး ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အနယဗျသနံ၊ ကြီးပွားချမ်းသာမရှိသော ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းပေးပါလေ။) ☸

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရား မိန့်တော်မူအပ်မည့် စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင် ပြောဆိုကြမည်နည်း။ ဝုပံ၊ ဝှပ်သည်။ နိဝ္ဗံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိဝ္ဗံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ သန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အနိဝ္ဗံ၊ မမြဲပါ။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဇာနာတိတိ အထိ ပေးလေ။ ရှေး၌ တွေ့ခဲ့လှပြီ။)

ပုပ္ဖံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပုပ္ဖသုတ်

၉၄။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေတိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ လောကေ၊ သတ္တလောက (သတ္တဝါအပေါင်း) နှင့်။ န ဝိဝေဒါမိ၊ မငြင်းခုံ။ လောကော၊ သတ္တလောက (သတ္တဝါအပေါင်း) သည်သာ။ မယာ၊ ငါနှင့်။ ဝိဝေဒတိ၊ ငြင်းခုံ၏။ ဘိက္ခဝေ တိ။ ဓမ္မဝါဒီ၊ အမှန်သဘောကို ဆိုလေ့ ရှိသူသည်။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဂေနမိ၊ တရံတယောက်သောသူနှင့်မျှ။ န ဝိဝေဒတိ၊ မငြင်းခုံ။ ဘိက္ခဝေ တိ။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နတ္ထိ သမ္ပတံ၊ မရှိဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအရာကို။ အဟမ္မိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။ ဘိက္ခဝေ တိ။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိ တို့သည်။ အတ္ထိသမ္ပတံ၊ ရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအရာကို။ အဟမ္မိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။

ဘိက္ခဝေ တိ။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နတ္ထိသမ္ပတံ၊ မရှိဟုသမုတ်အပ်၏။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ကိဉ္စ၊ အဘယ်အရာနည်း။ ဘိက္ခဝေ တိ။ လောကေ၊ လောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နိဗ္ဗံ၊ မြဲသော။ ဝုဝံ၊ ခိုင်ခံ့သော။ သဿတံ၊ တည်တံ့သော။ အဝိပရိကာမမ္ပေ၊ မဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဝှပ်၊ ဝှပ်ကို။ နတ္ထိသမ္ပတံ၊ မရှိဟုသမုတ် အပ်၏။ တံ၊ ထိုမြဲသောဝှပ်ကို။ အဟမ္မိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းတူသမ္ပန်လေ။) ဘိက္ခဝေ တိ။ (ယံ၊ အကြင်အရာကို။) လောကေ၊ လောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နတ္ထိသမ္ပတံ၊ မရှိဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထို အရာကို။ အဟမ္မိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ဣဒံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေတိ။ (ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အတ္ထိသမ္ပတံ၊ ရှိ၏ဟုသမုတ်အပ်၏။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တိ။ လောကေ၊ လောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့ သည်။ အနိဗ္ဗံ၊ မမြဲသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ဝိပရိကာမမ္ပေ၊ ဖောက် ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဝှပ်၊ ဝှပ်ကို။ အတ္ထိသမ္ပတံ၊ ရှိ၏ဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုမမြဲသောဝှပ်ကို။ အဟမ္မိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤ နည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ တိ။ (ယံ၊ အကြင်အရာကို။) လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အတ္ထိသမ္ပတံ၊ ရှိ၏ဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအရာကို။ အဟမ္မိ၊ ငါဘုရားသည် လည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒါမိ၊ ဆို၏။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ဣဒံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ တိ။ လောကေ၊ လောက၌။ လောကဓမ္မော၊ ပျက်စီးတတ်သော သဘောတရား သည်။ (လောကဓမ္မောတိ လုဇ္ဇနသဘာဝဓမ္မော။ ဋီ။ လောကဓမ္မောတိ ခန္ဓပဉ္စကံ။ ဌ။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုပျက်စီးတတ်သောသဘောတရားကို။ တဏှာဂဇော၊ တုရားရှင်သည်။ အဘိသမ္ပုဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ အဘိသမေတိ၊ ကုန်စင်အောင်သိ၏။ တံ၊ ထိုပျက်စီးတတ်သော သဘောတရား (သင်္ခါရလောက=ဝှပ်နာမ်ခန္ဓာ)ကို။ အဘိသမ္ပုဇ္ဈိတာ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၍။ အဘိသမေတော၊ ကုန်စင် အောင်သိ၍။ အာစိက္ခတိ၊ (ဥဒ္ဓေသအားဖြင့်) ပြောကြား၏။ ဒေသေတိ၊ (နိဒ္ဓေသအားဖြင့်)

ဟော၏။ ပညာပေတိ၊ (အကြောင်းအားဖြင့်) သိစေ၏။ ပဋ္ဌပေတိ၊ ပြီးအားဖြင့် တည်စေ၏။
ဝိဝရတိ၊ (ဥပယုဂ်အားဖြင့်) ဖြစ်၏။ ဝိဘဇတိ၊ (အနုပညာတို့ရောက်အောင်) ဝေဖန်၏။ ဥတ္တာ
နိကဇေတိ၊ (ဥပနယနိဂုံးအားဖြင့်) ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင်ပြု၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လောကေ၊ ဌံ။ လောကဓမ္မော၊ သည်း။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်နည်း။ တံ၊ ထိုပျက်စီး
တတ်သော သဘောတရားကို။ တထာဂတော၊ သည်း။ ဇာတိသမ္ပုဇ္ဈတိ၊ ထိုလွင်း၍ သိသနည်း။ ပ။
ဥတ္တာနိကဇေတိ၊ ပေါ်လွင်အောင်ပြုသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ လောကေ၊ ဌံ။
လောကဓမ္မော၊ ပျက်စီးတတ်သော သဘောတရား မည်၏။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ တထာဂတော၊ သည်း။ ပ။
ဥတ္တာနိကဇေတိ၊ ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်အနုပာလပုထုဇဉ်သည်။ တထာဂတော၊ သည်း။ ဘုရားရှင်သည်။ ဝေ၊
သို့။ အာရိယမာနေ၊ (ဥဒ္ဓေသအားဖြင့်) ပြောကြားအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ ဒေသိယ-
မာနေ၊ (နိဒ္ဓေသအားဖြင့်) ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ ပညာပိယမာနေ၊ (အကြောင်း
အားဖြင့်) သိစေအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ ပဋ္ဌပိယမာနေ၊ အပြီးအားဖြင့် တည်စေအပ်
သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ ဝိဝရိယမာနေ၊ (ဥပယုဂ်အားဖြင့်) ဖြစ်ပြုအပ်သည်ရှိသော်။
ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ ဝိဘဇိယမာနေ၊ (အနုပညာတို့ရောက်အောင်) ဝေဖန်အပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊
ဝေဖန်အပ်ပါလျက်။ ဥတ္တာနိကရိယမာနေ၊ (ဥပနယနိဂုံးအားဖြင့်) ပေါ်လွင်အောင် ပြုအပ်သည်
ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာလံ၊ မိုက်သော။
အန္တံ၊ ပညာပျက်စိ ကန်းသော။ အစက္ခကံ၊ ပညာပျက်စိ မရှိသော။ အဇာနန္တံ၊ မသိသော။
အပဿန္တံ၊ မမြင်သော။ တံ ပုထုဇနံ၊ ထိုပုထုဇဉ်ကို။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့။ ကရောမိ၊ ပြုရအံ့နည်း ။
(ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ဥပ္ပလံ ဝါ၊ ဥပ္ပလကြာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပဒုမံ ဝါ၊
ပဒုမ္မာကြာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပုတ္တရိကံ ဝါ၊ ပုတ္တရိကကြာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။
ဇာတံ၊ ပေါက်၏။ ဥဒကေ၊ ဌံ။ သံဝဇံ၊ ကြီးပွား၏။ ဥဒကော၊ မှ။ အတ္တဂ္ဂမ္ပ၊ တက်၍။ ဌာတိ၊ တည်၏။
ဥဒကေန၊ သည်း။ အနုပလိတ္တံ၊ မလိမ်းကျံအပ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ဝေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။
တထာဂတော၊ သည်း။ ဝါ၊ ကို။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။ ဇာတော၊ ပွင့်တော်မူ၏။
လောကေ၊ ဌံ။ သံဝဇော၊ ကြီးတော်မူ၏။ လောကံ၊ ကို။ အဘိဘုယျ၊ လွမ်းမိုး၍။ ဝိယရတိ၊
နေတော်မူ၏။ လောကေန၊ လောကသည်။ အနုပလိတ္တော၊ မလိမ်းကျံအပ်။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုပြောကံသောသုတ်တည်း။

၃-ဝေဏပိတ္တုပမသုတ်

၉၅။ ဧကံ သမယံ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ အယုဇ္ဈာယံ၊ အယုဇ္ဈာပြည်၌။ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏။
တိရေ၊ ကမ်းနား၌။ (၎င်းကမ်းနား၌ အယုဇ္ဈာမြို့သားတို့ ဆောက်လုပ်အပ်သောကျောင်း၌ဟူလို။

၁။ မဟံ ဟိ ပဋိပတ္တိကထာနမေ ဘာဇော၊ ပဋိပတ္တိပုရား ပန ကုလပုတ္တာနံ ဘာဇောတိ ဒဏေတိ။ ၄။
အက္ခာထော ဝေါ မယာ မရော၊ ၃၊ ၁၅၂-ဓမ္မပဒ။ ဟောဘိတာဝန်က ငါဘုရားတော်နှင့် ကျင့်သို့တော်က ဆင်
(အမျိုးကောင်းသား) တို့၏တာဝန်။ “ငါဘုရားဟောပါလျက် ဆင်တို့မသိ မကျင့်လျှင် ငါဘုရားမထတ်နိုင်” ဟု
ဆိုလို၏။

၄) ဝိဟရတိ၊ နိ၊ တကြ ခေါ၊ ထိုက်မြစ်ကမ်းနား၌။ ဝါ၊ ထိုသီတင်းသုံးတော်မူရာအခါ၌။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယုထာပိ၊ ဆုံး။ အယံ ဂံ၊ နဒီ၊ ဤဂံ၊
 မြစ်သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ ဖေဏပိဏ္ဍံ၊ ရေမြှုပ်စိုက်ကို။ အာဝဟေယျ၊ ဆောင်ပျောရာ၏။
 (အာဝဟေယျာတိ အာဟရေယျ။ ၄။ အာဝဟေယျာတိ အာနေတော ဝဟေယျ။ ၄။) တမေနံ၊
 ထိုရေမြှုပ်စိုက်ကြီးကို။ စက္ခုမာ၊ မံသစက္ခု ပညာစက္ခုရှိသော။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။
 ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ နိဇ္ဈာယေယျ၊ ကြည့်ရှုရာ၏။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအား
 ပြင့်။ ဥပပရိက္ခေယျ၊ (ပညာဖြင့်) ဆင်ခြင်ရာ၏။ (ယောနိသော ဥပပရိက္ခေယျာတိ ကာရဏေန
 ဥပပရိက္ခေယျ။ ၄။ ကာရဏေန ဥပပရိက္ခေယျာတိ ဉာဏေန ဝိမံသေယျ။ ၄။) တံ၊ ထိုရေမြှုပ်စိုက်
 ကြီးကို။ ပဿတော၊ မြင်သော။ နိဇ္ဈာယတော၊ ကြည့်ရှုသော။ ယောနိသော၊ သင့်သော
 အကြောင်းအားပြင့်။ ဥပပရိက္ခေတော၊ (ပညာဖြင့်) ဆင်ခြင်သော။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ား၏
 (ဉာဏ်၌)။ ရိတ္တကညေဝ၊ အနှစ်မပါ ဗလာဟူ၍သာလျှင်။ ခါယေယျ၊ ထင်ရာ၏။ တုစ္ဆကညေဝ၊
 အနှစ်မမီး အချည်းနှီးဟူ၍ သာလျှင်။ ခါယေယျ၊ ထင်ရာ၏။ အသာရကညေဝ၊ အနှစ်မရှိဟူ၍
 သာ။ ခါယေယျ၊ ထင်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဖေဏပိဏ္ဍံ၊ ရေမြှုပ်စိုက်၌။ သာဓော၊ အနှစ်သည်။
 ကိံ ဟိ သိယာ၊ အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အတိ-
 တာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိ ဝှံ၊ အကြင်ဝှံသည်။ ပ။
 ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ဝှံ၊ အကြင်ဝှံ
 သည်။ (အတ္ထိ၏။) တံ၊ ထိုဝှံကို။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပဿတိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်၏။ နိဇ္ဈာယတိ၊
 (ဉာဏ်ဖြင့်) ကြည့်ရှု၏။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားပြင့်။ ဥပပရိက္ခေတိ၊ (ပညာဖြင့်)
 စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။ တံ၊ ထိုဝှံကို။ ပဿတော၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်သော။ နိဇ္ဈာယတော၊ (ဉာဏ်ဖြင့်)
 ကြည့်ရှုသော။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားပြင့်။ ဥပပရိက္ခေတော၊ (ပညာဖြင့်)
 စူးစမ်းဆင်ခြင်သော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏ (ဉာဏ်၌)။ ရိတ္တကညေဝ၊ နိစ္စ သုခ အတ္တမပါ ဗလာ
 ဟူ၍သာလျှင်။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ တုစ္ဆကညေဝ၊ နိစ္စ သုခ အတ္တမမီး အချည်းနှီး ဟူ၍သာလျှင်။
 ခါယတိ၊ ထင်၏။ အသာရကညေဝ၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်မရှိဟူ၍သာလျှင်။ ခါယတိ၊ ထင်၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှံပေ၊ ဝှံ၌။ သာဓော၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်သည်။ ကိံ ဟိ သိယာ၊ အဘယ်မှာ
 ရှိပါအံ့နည်း။ (ဝှံ)

၂၂

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယုထာပိ၊ ကား။ သရဒသမယေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ(သရဒဥတု)အခါ၌။
 ထုလ္လဗုသိတကေ၊ ကြီးသောမိုးပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာသည်ရှိသော်။
 ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဥဒကပုဗ္ဗဋ္ဌံ၊ ရေပွက်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧဝ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ နိဂုဇ္ဈတိ စ၊
 ချုပ်ပျက်လည်း ချုပ်ပျက်၏။ တမေနံ၊ ထိုရေပွက်ကို။ စက္ခုမာ၊ မံသစက္ခု ပညာစက္ခုရှိသော။
 ပုရိသော၊ သည်။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒကပုဗ္ဗဋ္ဌံ၊ ရေပွက်၌။ သာဓော၊ အနှစ်သည်။ ကိံ ဟိ သိယာ၊
 အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။
 သာဓော၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်သည်။ ကိံ ဟိ သိယာ၊ အံ့နည်း။ (ဝေဒနာ)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယုထာပိ၊ ကား။ ဂိမှာနံ၊ နေ့လတို့တွင်။ ပဋိမေ မာသေ၊ နောက်ဆုံး
 (ဝါဆို)လ၌။ ဌိတေ၊ ရပ်တည်သော။ မဇ္ဈနိကေ ကာလေ၊ နေ့လည် (မုန်းထည့်) ချိန်၌။ မရိပိကော၊
 တံလျှပ်သည်။ ဖန္ဒတိ၊ လှုပ်၏။ တမေနံ၊ ထိုတံလျှပ်ကို။ (ကြွင်းမထူး သညာသာထူး၏)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သာရတ္တံကော၊ အနုစံပြင် ယာဉ်ရှိသော။ သာရမဝေ၊ အနုစံကို ရှာဖွေလေ့ရှိသော။ ပုခိ၊ သာ၊ ယောက်ျားသည်။ သာရမိ၊ သာရမိ၊ အနုစံချွတ်ငါး၊ စရမာနော၊ လှည့်လည်သည်ရှိသော်။ တိထံ၊ ထက်သော။ ကုဋ္ဌဒေရံ၊ ကားမကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝနံ၊ တောသို့။ ပဝိသေယျ၊ ဝင်ရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တတ္ထ၊ ထိုတော၌။ ဥဇံ၊ ပြောင်သော။ နဝံ၊ နုပျိုသော။ အကုက္ကုကဇာတံ၊ ဖူးတံမဖြစ်သေးသော။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ ကဒလိက္ခန္တံ၊ ငှက်ပျောတုံးကို။ ပသေယျ၊ မြင်ရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုငှက်ပျောတုံးကို။ မူလေ၊ အရင်း၌။ ဘိန္နေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ မူလေ၊ အရင်း၌။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်ပြီး၍။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ ထိန္နေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်ပြီး၍။ ပတ္တဝရိံ၊ ငှက်ပျောပတ်အရပ်ကို။ ဝိနိဗ္ဗုဇေယျ၊ ခွါရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တဿ၊ ထိုငှက်ပျောပတ်၏။ ပတ္တဝရိံ၊ ငှက်ပျောပတ်အရပ်ကို။ ဝိနိဗ္ဗုဇန္တော၊ ခွါသည်ရှိသော်။ ဖေဂ္ဂမ္ပိ၊ အကာမျက်သော်လည်း။ နဒကိန္ဒေယျ၊ မရရာ။ သာရံ၊ အနုစံကို။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရနိုင်အံ့နည်း။ (ဤဥပမာ မ-၁ နိဂဏယ-နာ ၂၃၆-စာဝိဒ် ၃၃၉-၌လည်းပါ၏။) တမေနံ၊ ထိုငှက်ပျောတုံးကို။ (အကြွင်းမထူး။ သင်္ခါရသာ ထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ မာယာကာရာ ဝါ၊ မျက်လှည့်ဆရာသည်သော်၎င်း။ မာယာကာရန္တေ ဝါ ဝါ၊ မျက်လှည့်ဆရာ၏တပ်သည်သည်သော်၎င်း။ ဧကမဟာပထေ၊ လမ်းလေးခု ဖြစ်သော လမ်းမကြီး၌။ မာယံ၊ မျက်လှည့်ကို။ ဝိဒိသေယျ၊ ပြုရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုမျက်လှည့်ကို။ (အကြွင်းမထူး။ ဝိညာဏ်သာ ထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဿံ၊ ရှုဆင်ခြင်သော။ သုတဝါ၊ အကြားအမြင် (အာဂမသုတ အဓိဂမသုတ) ရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယသာဝကသည်။ ဣပသ္မိမ္ပိ၊ ရုပ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ပြီးစွေ၏။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤထုတ်စကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီး။ သုဂတော၊ မြတ်စွာဘုရား သည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတုာန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူ ထက်သော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှ တပါးသော---

ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ၊ ရေမြှုပ်စိုင်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ပုဗ္ဗုဋ္ဌူပမာ၊ ရေပွက်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ သညာ၊ သညာသည်။ မရိစိကူပမော၊ တံလျှပ်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ကဒလူပမာ၊ ငှက်ပျောတုံးလျှင် ဥပမာရှိကုန်၏။ ဝိညာဏံ စ၊ ဝိညာဉ်သည်ကား။ မာယူပမံ၊ မျက်လှည့်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ (ဣမေ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး တို့ကို။) အာဓိစွပန္နုနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ယထာ ယထာ၊ အကြွင်းအကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ယော၊ အကြင် မိသ စက္ခု၊ ပညာစက္ခု အမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည်။ နံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ကြည့်ရှု၏။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။ ယော- နိသော၊ အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ရှုဆင်ခြင်သည်ရှိသော်) တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏ (ဉာဏ်၌)။ ဝိတ္တကံ၊ ဗလာဟု၍။ တုတ္တကံ၊ အချည်းနှီးဟူ၍။ ယောတိ၊ ထင်လာ၏။

ဘူရိပညေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣမဉ္ဇ ကာယံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကိုပင်။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိဇ္ဇန္တံ ဓမ္မာနံ၊ (အာယု ဥဒ္ဓွာ၊ ဝိညာဏ်) သုံးပါးသော တရားတို့သည်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခွါခြင်းကြောင့်။ ဆဒ္ဓိတံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော။ ဝှုပ်၊ ချုပ်ကိုင်။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) ပဿထ၊ ကြည့်ရှုကြကုန်လော့။

☞ အာယု စ၊ အသက်ခေါ် ဇီဝိတသည်၎င်း။ ဥဒ္ဓွာ စ၊ အငွေ့ခေါ် ကမ္မဇတေဇောဓာတ်သည်၎င်း။ ဝိညာဏံ စ၊ ဝိညာဉ်သည်၎င်း။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤကိုယ်ကို။ ဟေန္တိ၊ စွန့်ခွါကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အပဝိဒ္ဓေါ၊ (သုသာန်တစ သင်္ချိုင်းဝဉ္စ) စွန့်ချပစ်လွှင့်အပ်သည်ပြစ်၍။ သေတိ၊ (စင်းစင်းလဲနေ) အိပ်ရချေ၏။ (တံ သရိရံ၊ ထိုစွန့်ပစ်အပ်သော အသေကောင်ကိုယ်သည်။) ပရဘတ္တံ၊ (ပိုးလောက် မြေခွေး သီလူး စသော) တပါးသူတို့၏အစာသည်။ (ဟုတူ၊ ပြစ်၍။) အစောနံ၊ စိတ်စေတနာ မရှိတော့သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)

အယံ သန္တာနော၊ ဤစွန့်ပစ်ခြင်းသဘောတရားအစဉ်သည်။ ထောဝိသော၊ ဤအတိုင်း ရှုအပ်သောသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်။ ဗာလသာပိနိ၊ အန္တမာလပုထုဇဉ်တို့ကို (ငါ၊ ငါ့ဟု) စွဲလမ်းပြောဆိုစေတတ်သော။ မာယာ၊ မျက်လှည့် (သဘာယ်) တည်း။ သော(ဇေသော)၊ ဤခန္ဓာ(ငါးပါး)ကို။ ဝဇေကော၊ သူသတ်သွားဟူ၍။ အက္ခာတော၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတ္ထ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး၌။ သာဓော၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လဝီရိယရှိသည် ပြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်တတ်သည်ပြစ်၍။ ပဋိသတော၊ သတိဖြင့် အောက်ယေသည်ပြစ်၍။ ဝိဝါ ဝါ၊ နေ့၌၎င်း။ ယဒိ ဝါ၊ ရတ္တံ၊ ည၌၌၎င်း။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဝေံ၊ ဤနည်းအတိုင်း။ အဝေက္ခေယျ၊ ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

သဗ္ဗသယောဂံ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်ကို။ ဇဟေယျ၊ စွန့်ပယ်ရာ၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာ (ကုသိုလ်) ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ အဗျုတံ၊ ရွှေ့လျော့ခြင်း မရှိသော။ ပဗံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတ္တယံ၊ တောင်တသည်ပြစ်၍။ အာဒိတ္တသိသောတ၊ ပီးလောင်အပ်သော ဦးခေါင်းရှိသကဲ့သို့။ စရေယျာတိ၊ ကျင့်ရာ၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

တထိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဂေါမယပိဏ္ဏသုတ်

၉၆။ သာဝတ္ထိ နိဒါနံ၊ တည်း။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ သကဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယံ ဝှုပ်၊ အကြင်ရှုပ်သည်။ နိစ္စံ၊ မြစ်။ ဝုဝံ၊ ခိုင်ခံ့၏။ သဿတံ၊ တည်ဘုံ၏။ အဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိ။ သဿတိသမံ၊ အမြဲတည်သော ဝတ္ထုတို့နှင့်တူစွာ”။ တထေဝ၊ ထိုတည်ထံ့နိုင်မြဲ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော အခြင်း

၁။ သဿတံ သဗ္ဗကာလံ ယာဝကပ္ပုဇ္ဇာနာ ဟေန္တိတိ သဿတိယော၊ သိနေဓုဏာဒယော၊ တာယံ သမံ သမကာလံ။ သန္တိ---ထင်လည်းထင်ရှား၊ သတိ---မြဲလည်းမြဲသော အရာဝတ္ထုများ။

အရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ဌာသတိ၊ တည်တံ့လတ္တံ့။ ကိဉ္စိ၊ တစ် တခု သော။ တံ ဝှပ်၊ ထိုဝှပ် ပည်။ အတ္တိ န ခေါ၊ ဝှိပါသလော။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။) တံ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဏ်သည်။ အတ္တိ န ခေါတိ၊ ဝှိပါသလော”ဟူသော။ တေ၊ ကံ။ အဝေါ၊ လျှောက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌိ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်မျှသော။ ဂေါမယပိက္ခံ၊ နွားချေးစိုင် (ခဲ) ကို။ ပါဏိနာ၊ လက်တော်ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ကောက်ယူ၍။ တံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကိုး ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧတ္ထကောပိ ခေါ၊ ဤနွားချေးခဲမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သော်လည်းဖြစ်သော။ နိစ္စော၊ မြဲသော။ ဝုဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သော။ သဿတော၊ တည်တံ့သော။ အဝိဝရိကာမဓမ္မော ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိသော။ သဿတိ သမံ၊ အမြဲတည်သောအရာ ဝတ္ထုတို့နှင့်တူစွာ။ တထေဝ၊ ထိုတည်တံ့ ခိုင်မြဲပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သာလျှင်။ ဌာသတိ၊ တည်တံ့လတ္တံ့ သော။ (ကော မေ ဝန္တတိကံသို့ အာချာတ်နာမ်ကြံ၍ ပေးလိုက်သည်။ အနိယမ နိယမ ယော သော ထည့်၍သော်လည်းပေး။) အတ္တဘာဝပရိလာဘော၊ ရအပ်သောအတ္တဘော(ခန္ဓာ)သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧတ္ထကောပိ၊ ဤနွားချေးခဲမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်သော်လည်း ဖြစ်သော။ နိစ္စော၊ မြဲသော။ ပ။ ဌာသတိ၊ တည်တံ့လတ္တံ့ သော။ အတ္တဘာဝပရိလာဘော၊ ရအပ်သော အတ္တဘော(ခန္ဓာ)သည်။ ဓေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍ရှိငြားအံ့။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ဗုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ဤမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးမှုသည်။ ဝါ၊ ဤကျင့်သုံးအပ်သော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသည်။ န ပညာယေထ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ရာ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယသ္မာ ဓ ခေါ၊ အကြင်ကြောင်း။ ဧတ္ထကောပိ၊ သော။ ပ။ အတ္တဘာဝပရိလာဘော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ထသ္မာ၊ ထိုကြောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ကျင့်သုံးအပ်သော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဘူတပုပ္ဖံ၊ ချွေ၍ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ ဝါ၊ ဖြစ်ဘူးသောအကြောင်းကိုဟောတော် မူအံ့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ခတ္တိယော၊ လယ်မြေ(ရေ)ကို အ စိုးရသော။ မုဒ္ဓါဝသိတ္တော၊ ဦးထိပ်၌ အသိသိက်(ရေစင်) သွန်းအပ်ပြီးသော။ (အသိသိက်မြှေးကပ်ပြီးသောဟုလို။) ရာဇော၊ မင်းသည်။ အ ဟောသိံ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ခတ္တိယဿ၊ သော။ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ၊ သော။ ရညော၊ မင်း သည်။ သထော၊ ဖြစ်စဉ်။ တဿ မဟံ၊ ထိုငါ၏။ (မဟံ ဗောဓိသတ္တံးဿဝ သတောကံသို့ သမ္ပန်။) ကုသာဝတိရာဇောနိဗ္ဗမုဒါနိ၊ ကုသာဝတိ မင်းနေပြည် အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသိတိနဂရ သဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မြို့တို့သည်။ အဟေသံ၊ ရှိဘူးကုန်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ပ။ တဿ မဟံ၊ ၏။ ဓမ္မပါသာဒပုပ္ဖမုဒါနိ၊ ဓမ္မပြာသာဒ် အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသိတိပါသာဒ သဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပြာသာဒ်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ရှိဘူးကုန်ပြီ။ ပ။ မဟာ-

၁။ နယ်စံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယေထာတိ အဟံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသော နာမ န ပညာယေဿျဗ္ဗ။ နယ်စံ ဧတ္ထ ယကာရာ ပဒသန္နိကရာ၊ ဗုဒ္ဓန္တိ နိပါတပာံ၊ တံ ပန ယေန သမ္ပန္နိယတိ၊ တံ ထိလိင်္ဂေါ ဝေဟာတိတိ အဟံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသောတိ ဝတ္ထံ၊ ဝှိ၊ ဣာံသည် နိပါတ်ဖြစ်၍ ဝိသေဿလိင်္ဂလိင်္ဂရသောကြောင့် ဗြဟ္မစရိယဝါသောဟူသော ဝိသေဿနုဉ္စိဉ္စာ အဟံဟု ပုညိဖြင့် ဖွင့်သည်ဟုလို။ ဣာံနိပါတ်သည် လိင်္ဂ န-ပါး၊ ဝရ် ၂-ပါး၊ ဝိသတ် ၇-သွယ် အကုန်ဆိုင် သည်။ ထိုကြောင့် ပါဠိတော်များ၌ ယဒိဒံ ဧတ္တာရိ ပုရိသဟု၊ နိ အဗ္ဗ-ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ယဒိဒံ အညမညဝစေန အညမညဝဋ္ဋာသနန၊ ယသယံ စိတ္တံ စသည်ဖြင့် ဘေဒလေသည်။

ဗျူဟာကုဋာဂါရုပုဗ္ဗမုခါနီ၊ မဟာဗျူဟာ (ပုဗ္ဗသွင်ပြင်ပြီးသော) အထွတ်တပ်အိမ် အကြီးအမှူးရှိကုန်
 သော။ စတုရာသီတိဂုဋာဂါရုသဟာသာနီ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အထွတ်တပ်အိမ်တို့သည်။
 အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ ဒန္တယောနီ၊ ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြီးကုန်သော။ သာရမယာနီ၊ သနပ်ပြည်သော
 စန္ဒကူးနီသာပြင် ပြီးကုန်သော။ သောလဗ္ဗမယာနီ၊ ရွှေပြင် ပြီးကုန်သော။ ဂေါနကတ္တတာနီ၊
 အမှူးရည် ကော်စောနက်ကြီးဖြင့် ခင်းအပ်ကုန်သော။ ပဋိကတ္တတာနီ၊ သားမွေးမြူ အခင်းဖြင့်
 ခင်းအပ်ကုန်သော။ ပဋိကတ္တတာနီ၊ ပန်းပြောက်ဖြယ် သားမွေးအခင်းဖြင့် ခင်းအပ်ကုန်သော။
 ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရာဏာနီ၊ ဝံပိုင်ရေဖြင့်ပြုအပ်သော မြတ်သော အခင်းရှိကုန်သော။ သဉ္စတ္တရစ္စ-
 ဝါနီ၊ အထက်၌ ဖွဲ့ယက်မိုးအပ်သော ဖျက်နှာကြက်နီနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥဘတော-
 လောဟိတကူပဓာနာနီ၊ နှစ်ဖက်၌ ထားအပ်သော နိသော ခေါင်းအုံး ခြေလုံး ရှိကုန်သော။
 စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ဂသဟာသာနီ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပလ္လင် (ညောင်စောင်း)
 တို့သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနီ၊ ရွှေတန်ဆာ (ရွှေပြင် ပြုအပ်သော
 တန်ဆာ) ရှိကုန်သော။ သောဝဏ္ဏာဗ္ဗဇာနီ၊ ရွှေတံခွန် (ရွှေပြင်ပြုအပ်သောတံခွန်) ရှိကုန်သော။
 ဟေမဇာလပဋိစ္စန္ဒာနီ၊ ပုဗ္ဗကုန်ယက်တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ် လှမ်းမြင် အပ်ကုန်သော။ ဥပပါသဝနာဂဏ-
 ဇပုဗ္ဗမုခါနီ၊ ဥပေါသထ ဆင်မင်း အကြီးအမှူး ရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိနာဂသဟာသာနီ၊
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနီ၊
 ကုန်သော။ သောဝဏ္ဏာဗ္ဗဇာနီ၊ ကုန်သော။ ဟေမဇာလပဋိစ္စန္ဒာနီ၊ ကုန်သော။ ဝလာဟကအသ-
 ရာဇပုဗ္ဗမုခါနီ၊ ဝလာဟကမြင်းမင်း အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ အသဟာသာနီ၊
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မြင်းတို့သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနီ၊
 ကုန်သော။ သောဝဏ္ဏာဗ္ဗဇာနီ၊ ကုန်သော။ ဟေမဇာလပဋိစ္စန္ဒာနီ၊ ကုန်သော။ ဝေဇယန္တရထပု-
 မုခါနီ၊ ဝေဇယန္တရထား အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိရထသဟာသာနီ၊ ရှစ်သောင်း
 လေးထောင်သောရထားတို့သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ မာဂိရတနပုဗ္ဗမုခါနီ၊ ပတ္တမြားရတနာ အကြီး
 အမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ မာဂိရတနပုဗ္ဗမုခါနီ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပတ္တမြားတို့သည်။
 အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ သုဘဓူဒါဒေဝိပုဗ္ဗမုခါနီ၊ သုဘဓူမိဖုယား အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ
 ဣတ္ထိသဟာသာနီ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော (အခြံအရံ) မိန်းမတို့သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။
 အနုယန္တနီ၊ မိမိအလိုသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော။ ပရိဏာယကရတနပုဗ္ဗမုခါနီ၊ သားကြီးရတနာ
 အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟာသာနီ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မင်းတို့
 သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ ဓုက္ခလသန္တာနာနီ၊ ဘုံပြုပုသိုးအခင်းရှိကုန်သော။ ကံသုပဓာရ-
 ဏာနီ၊ နို့ညှစ်ငွေခွက်ရှိကုန်သော။ (ရဇတမယဒေါဟဘာဇနာနီ။ ငွေ၊ ရဇတမယဒီရပဋိစ္စကောနီ။
 အံ၊ ၄-၃၊ ၂၇၀။) စတုရာသီတိ ဓေနုသဟာသာနီ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော နို့ စားနွားမတို့
 သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ ခေါမသုဇမာနီ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သော ခုံချည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊
 ခုံချည်ချောဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော။ ကောသယသုဇမာနီ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သော ပိုးချည်ရှိကုန်

၁။ ဓုက္ခလသန္တာနာနီတိ ဓုက္ခလသန္တရာ၊ ၄။ ပိဋိယံ ဝရုက္ခသံ ပါရထံ။ အံ-၄-၃၊ ၂၇၀။ ဓုက္ခလသန္-
 နာနီတိ ရဇတမာဒနာဒီနိသိတေ ဓုက္ခလေ ဝိရထ သန္တံ ဇေတသန္တိ ဓုက္ခလသန္တာနီ။ အံ-၄-၃၊ ၂၇၀။
 ဤ ငွေ နို့အလိုသမ္ပန်သည်။ သန္တာနံ ဝါမပုစ္ဆတေ။ အသိဓာန်(၄၅၅)ဂါထာ၌ နွားချည် ဤပရိယာယ် ဆိုသော
 ကြောင့် ဘုံပြုပုသိုးထည်းဟူသော နွားချည်ကြီးရှိကုန်သော။ ဟုသမ္ပန်။ နို့ညှစ်သောအခါ၌ နွားပစ်ခြေထေး
 ဘက်ကို ဘုံပြုပုသိုးဖြင့် ချည်ထားသည် ဟူလို။ အံ-၃-၁၅၆-၌ ဓုက္ခလသန္တာနီ ဟု တေတ္ထကုပ္ပဒေနှင့်ရှိ၏။

သော။ ဝါ၊ ပိုးချည်ချောဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော။ ကမ္မလသုခုမာနိ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သောကမ္မလာ
 ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကမ္မလာချောဖြင့်ပြီးကုန်သော။ ကပ္ပိယိကသုခုမာနိ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သော
 ဝါချည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ဝါချည်ချောဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော။ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋီ
 သဟဏာနိ၊ ကုဋေပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အဝတ်အထည်တို့သည်။ အဟေသံ၊
 ကုန်ပြီ။ သိက္ခာ၊ ရဟန်း၊ ခတ္တိယဏှ၊ လယ်မြေ(ရေ)ကို အစိုးရယော။ မုဗ္ဗါဝသိတ္တဏှ၊ ဦးထိပ်၌
 အသိသိက်(ရေစင်)သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော။ ရညော၊ မင်းသည်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ တဿ
 မယံ၊ ထိုခါ၏။ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဏာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပွဲတော်ချက်
 ထမင်းအိုးတို့သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သာယံ၊ ညနေအခါ၌၎င်း။ ပါတံ၊ နံက်အခါ၌၎င်း။
 သတ္တာသိဟာဓော၊ စားတော်ချက်ပို့ဆောင်အပ်သော စားတော်ထမင်းကို။ အဘိယာရိယံတ္ထ၊
 ပို့ဆောင်အပ်ပြီ။

သိက္ခာ၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယံ၊ အကြင်မြို့၌။ အဇ္ဈာဝသာမိ၊
 စံနေ၏။ တံ၊ ထိုမြို့သည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ နဂရသဟဏာနိ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေး
 ထောင်သော မြို့တို့တွင်။ ဧကညေဝ နဂရံ၊ တမြို့သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသာဝတီရာဇောနိ၊
 ကုသာဝတီမင်းနေပြည်ကြီးပင်တည်း။ သိက္ခာ၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊
 အကြင်ပြာသာဒ်၌။ အဇ္ဈာဝသာမိ၊ စံနေ၏။ သော၊ ထိုပြာသာဒ်သည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီ
 တိယာ ပါသာဒသဟဏာနိ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပြာသာဒ်တို့တွင်။ ဧကောယေဝ
 ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်တဆောင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မော ပါသာဒေါ၊ ဓမ္မပြာသာဒ်
 ပင်တည်း။ သိက္ခာ၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်အထွတ်တပ်အိမ်၌။
 အဇ္ဈာဝသာမိ၊ စံနေ၏။ တံ၊ ထိုအထွတ်တပ်အိမ်သည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ ကုဋ္ဌာဂါရ
 သဟဏာနိ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အထွတ်တပ်အိမ်တို့တွင်။ ဧကညေဝ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊
 အထွတ်တပ်အိမ်တဆောင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာဗျူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ မဟာဗျူဟ
 (ရွှေငွေရတနာဖြင့်ပြီးသော)အထွတ်တပ်အိမ်ပင်တည်း။ သိက္ခာ၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ၌။
 အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ပလ္လင်(ညောင်စောင်း)ကို။ ပရိဘူဇာမိ၊ သုံးဆောင်၏။ သော၊
 ထိုပလ္လင်(ညောင်စောင်း)သည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ ပလ္လင်သဟဏာနိ၊ ထို
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပလ္လင်(ညောင်စောင်း)တို့တွင်။ ဧကောယေဝ ပလ္လင်ကော၊ ပလ္လင်
 (ညောင်စောင်း)တခုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒန္တမယော ဝါ၊ ဆင်စွယ်ဖြင့်ပြီးသောပလ္လင်
 သည်ဆော်၎င်း။ သာရမယော ဝါ၊ အနှစ်ပြည့် ဓနုကူးနိသားဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်သည်ဆော်၎င်း။
 သောဝတ္ထမယော ဝါ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်သည်ဆော်၎င်း။ ရူပိယမယော ဝါ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသော

၁။ အ-၁-၁၉၆။ ဝေလာမသုတ်၌ စတုရာသီတိဝတ္ထကောဋီသဟဏာနိ အခါသိ ခေါ်မသုခုမာနံ ကောသေ
 ယုသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ ကပ္ပိယိကသုခုမာနံ ဟု နိဝိဘတ်ဖြင့် ရှိ၏။ ဤ၌လည်း ခေါ်မသုခုမာနံသည်ဖြင့်
 ရှိသင့်၏။ ခေါ်မသုခုမာနံ၊ ရုံချည်ချောအဝတ်တို့၏။ စာသံဖြင့် သမ္ပန်၌ စတုရာသီတိဝတ္ထကောဋီသဟဏာနိ
 နှင့် သမ္ပန်သမ္ပန်အဖြစ်ဖြင့်စပ်လျှင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ပို၍ဖြောင့်၏။

၂။ ပိဋံ တေ သောဝတ္ထမဟံ ဥဋ္ဌာရန္တိ ဧတ္ထ ဝိကာရတ္ထေ ပဒုပုရဏမတ္ထေ ဝါ ဒုဋ္ဌဗ္ဗော။ ယဒါ ဟိ သဝတ္ထမေဝ
 သောဝတ္ထန္တိ အယမတ္ထော၊ တဒါ သုဝတ္ထဏ ဝိကာရော သောဝတ္ထမဟန္တိ ဝိကာရတ္ထေ မဟသဗ္ဗေါ ဒုဋ္ဌဗ္ဗော။
 နိဗ္ဗတ္တိ အတ္ထာသိဝိ ဝတ္ထု ဝရသိ။ ယဒါ ပန သုဝတ္ထန္တ နိဗ္ဗတ္တိ သောဝတ္ထန္တိ အယမတ္ထော၊ တဒါ သောဝတ္ထမေဝ
 သောဝတ္ထမဟန္တိ ပဒုပုရဏမတ္ထေ မဟသဗ္ဗေါ ဒုဋ္ဌဗ္ဗော။ သဂ္ဂနိတံ ပာမာလာ၊ စာမျက်နှာ ၃၈၆။

ပလ္လင်သည်သော်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း၊ ဝေဒန သမယေန၊ ဌံ၊ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင် ဆင်တော်ကို။ အဘိရူဟာမိ၊ စီး၏။ သော၊ ထိုသင်တော်သည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ နာဂသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့တွင်။ ဧကောယေဝ နာဂေါ၊ စီးတော်ဆင်တစ်စီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဥပေါသထော နားရာဇာ၊ ဥပေါသထဆင်မင်း ပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း၊ တေန သမယေန၊ ဌံ၊ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်မြင်းတော်ကို။ အဘိရူဟာမိ၊ စီး၏။ သော၊ ထိုမြင်းတော်သည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ အသု သဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မြင်းတို့တွင်။ ဧကောယေဝ အသော၊ စီးတော် မြင်းတစ်စီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝလာဟကော အသရာဇာ၊ ဝလာဟက မြင်းမင်းပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း၊ တေန သမယေန၊ ဌံ၊ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ရထားကို။ အဘိရူဟာမိ၊ စီး၏။ သော၊ ထိုရထားသည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ ရာဇသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ရထားတို့တွင်။ ဧကောယေဝ ရထော၊ စီးတော်ရထား တစ်စီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝေယေန္တော ရထော၊ ဝေယန္တောရထား ပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း၊ တေန သမယေန၊ ဌံ၊ မံ၊ ငါ့ကို။ ခတ္တိယာနိ ဝါ၊ မင်းမျိုးမိန်းမသော်လည်းဖြစ်သော။ ဝေလာမိကာ ဝါ၊ မင်း ပုတ္တားမျိုးစပ် မိန်းမသော်လည်းဖြစ်သော။ ယာ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ သာ၊ ထိုမိန်းမသည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ ဣတ္ထိသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေး ထောင်သော မိန်းမတို့တွင်။ ဧကောယေဝ ဣတ္ထိ၊ မိဖုယားမိန်းမ(သုသာဒါ)ထဟောက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ရှေ့ဝါကျများ၌ကဲ့သို့ ဟောတိနောက်မှ ခတ္တိယာနိ ဝါ၊ မင်းမျိုးမိန်းမသည် သော်၎င်း။ ဝေလာမိကာ ဝါ၊ မင်းပုတ္တားစပ်မျိုးမိန်းမသည်သော်၎င်းတည်း။ ဟုသော်လည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း၊ တေန သမယေန၊ ဌံ၊ အဟံ၊ သည်။ ခေါ်မသုခုမံ ဝါ၊ ခုံချည်ချောအဝတ် သော်လည်းဖြစ်သော။ ဧကောယေယုသုခုမံ ဝါ၊ ပိုးချည်ချော အဝတ်သော်လည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မလသုခုမံ ဝါ၊ ကမ္မလာချောအဝတ်သော်လည်းဖြစ်သော။ ကပ္ပိသိကသုခုမံ ဝါ၊ ဝါချည်ချော အဝတ်သော်လည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်အဝတ်အစုံ(ပုဆိုးအင်္ကျီတစ်စုံတစ်ရာ)ကို။ ပရိရဟာမိ၊ ဝတ်ရုံ၏။ တံ၊ ထိုအဝတ်အစုံသည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ ဝတ္တဏောဋီသဟဿာနံ၊ ထို ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အဝတ်တို့တွင်။ ဧကောယေဝ ဝတ္တယုဂံ၊ ဝတ်စုံတစ်စုံသည်သာလျှင်။

၁။ ဝေလာမိကာတိ ခတ္တိယာဏ ဝါ ပြာဟူကိယာ၊ ပြာဟူဏာ ဝါ ခတ္တိယာနိယာ ကုစ္စိသ္မိံ ဇာတာ။ ဌံ။ ဤဌံ၊ အဓိပ္ပါယတ္တပွင့်၏။ ဤနိဿယ၌လည်း ၎င်းအတိုင်း အဓိပ္ပါယတ္တပင် ပေးလိုက်၏။ ဝေလာမသုတ် အ- ဌ ၃၊ ၂၆၈-၌ ဝေလာမောတိ ဇာတိဂေါတ္တုပဘောကသဒ္ဓါပညာဒီပိ မရိယာဒဝေလံ အတိက္ကန္တမိ ဥဋ္ဌာဇေမိ ဂုဏဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ဧဝံ လဒ္ဓနာမော။ အ- ၃၊ ၂၇၀-၌ ဝေလာမောတိ မာသဒ္ဓါ ပဋိသေဝေဓနော ဇာတိဂေါတ္တုပဘောကိရုဏာနံ ဝေလာ မရိယာဒါ နတ္ထိ တေသ္မိန္နိ ဝေလာမော၊ အသ ဝါ ယထာဂုတ္တဂုဏာနံ ဝေလာ မရိယာဒါ အမတိ ဩသာနံ ဂစ္ဆတိ တေသ္မိန္နိ ဝေလာမော၊ ဝေလံ ဝါ မရိယာဒံ ဇာမတိ ဂစ္ဆတိ အတိက္ကမတိ ဝေလာမော ဟု ဖွင့်၏။ ၎င်းအဖွင့်များကို နည်းမှီး၍ ဝေလံ ခတ္တိယကုလမရိယာဒံ အမတိ ဂစ္ဆတိ အတိက္ကမတိ ယာဝ ပြာဟူဏာသမရိယာဒါ န ပန ဝေသာသုဒ္ဓကုလမရိယာဒါတိ ဝေလာမိကာ ဟုပြု၊ မင်းမျိုးဟူသော အပိုင်အခြားကို လွန်သော ဝါ၊ မင်းမျိုးနှင့်ပုတ္တားမျိုးမျှဖြစ်သော မိန်းမဟူလို။ မင်းမျိုးဟူသော အပိုင်အခြားကိုလွန်ရာ၌ အတ္တပကရဏအားဖြင့် ပုတ္တားမျိုးတိုင်ရုံသာလွန်သည်၊ ကုန်သည်မျိုး ဆင်းရဲမျိုးတိ အောင် မလွန်နိုင်။ သို့ဖြစ်၍ ဝေလာမိကာ ဝါ၊ မင်းမျိုးဟူသော အပိုင်အခြားကို (ပုတ္တားမျိုးတိုင်ရုံသာ) လွန်သော မိန်းမသည်သော်လည်းဖြစ်သော။ ဟု သဒ္ဓန္တအားဖြင့်သော်လည်းပေး။

၇-ဂစ္ဆုထဗစ္စသုတ်

၉၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အသံ သံသာဓရာ၊ ဤသံသရာ (ခန္ဓာ စသည်၏ မပြတ်ဖြစ်သော အစဉ်)သည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍သော်လည်း မသိအပ်မသိနိုင်သော အပိုင်အခြားရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာသံယောဇနာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္တာဝတံ၊ အဖန်ဖန် ပြေးသွား ကုန်သော။ သံသရတံ၊ အဖန်ဖန် ကျင်လည်ကြကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ပုဗ္ဗာ ကောဋီ၊ ရွှေအစွန်းကို။ န ပညာယတိ၊ မသိအပ်။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ၊ အကြင်အခါ၌။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ မဟာသမုဒြာသည်။ ဥဿုဿတိ၊ အထက်၌ ခန်းခြောက်၏။ ဝိဿုဿတိ အထူးထူးအပြား ၎င်း ခန်းခြောက်၏။ န ဘဝတိ၊ မဖြစ် မရှိ။ သော သမယော၊ ထိုအခါသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသေး၏။ (နေ ၅-စင်းထွက်သောအခါ မဟာသမုဒြာ ခန်းခြောက်၏၊ ထိုအခါမျိုးရှိသေး၏ဟုလို။) ဘိက္ခဝေတို့။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ပုံးလှမ်းတတ်သော အဝိဇ္ဇာနိဝရဏရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာသံယောဇနာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္တာဝတံ၊ အဖန်ဖန် ပြေးသွားကုန်သော။ သံသရတံ၊ အဖန်ဖန် ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဒုက္ခဿ

၁။ အနမတဂ္ဂေါတိ အနု အမတဂ္ဂေါ၊ ဝဿသတံ ဝဿသဟသံ ဉာဏေန အနုဂန္ဓာပိ အမတဂ္ဂေါ အဝိဇ္ဇိတဂ္ဂေါ၊ နာဿ သတ္တာ ဣဏော ဝါ ဧတ္ထော ဝါ အဂ္ဂံ ဇာနိတုံ၊ အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗာပရကောဋီကောတိ အတ္ထော၊ သံသာဓရာတိ ခန္ဓာစိနံ အဝိစ္စိန္နပုဗ္ဗတ္တာ ပဋိပါဠိ။ သံ ၄ ၂-၁၄၅။ ဥပသဂ္ဂေါ သမာသဝိသယေ သသာဓနံ ကိရိယံ ဒသောတိတိ ဝတ္ထံ ဉာဏေန အနုဂန္ဓာပိတိ။ ဝဿသတံ ဝဿသဟသန္တိ နိဒဿနပေတံ တထော သိယောပိ အနုဂန္ဓာ အနမတဂ္ဂေါ ဝေ သံသာဓရာ၊ အဂ္ဂသဒ္ဓေါ ဣမ မရိယာဒဝစနေ၊ အနုဓမ္မသိ- ကဉ္ဇေတံ ဝေနန္တိ အာယ အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗာပရကောဋီကောတိ။ အညထာ အန္တိမဘဝိကပရိစ္ဆိန္နကတဝိပုတ္တိပရိ- ပါစနီယဓမ္မာဒိနံ ဝေသန အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗာပရကောဋီ န သတ္တာ ဝတ္ထု၊ သံသရတံ သံသာဓရာ။ သံ-၄- ၂-၁၅၇။ န မထော အမထော၊ အနုဂန္ဓာပိ အမထော အဂ္ဂေါ (မရိယာဒေါ) အဿာတိ အနမတဂ္ဂေါဟု ပြုဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်စဉ်းစားသော်လည်း မသိအပ်သော အပိုင်အခြားရှိသော သံသရာတို့ကောက်။ သံသရတံ သံသာဓရာ ဟုပြု၊ ခန္ဓာစသည်တို့၏ မပြတ်မစဲ ဖြစ်ရာ အစဉ်အတန်းကို ကောက်။ “ဤသံသရာသည် ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက် ၍ ဆင်ခြင်သော်လည်း မသိအပ်သော အပိုင်အခြားရှိ၏” ဟုဆို၍ မည်သည့်အတိုင်း သံသရာဟု မရည်ညွှန်းမူ၍ သာမညအားဖြင့်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်တို့ကြောင့်ပင် အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗကောဋီကောဋီပေသည့် အလွန်ကြာရှည်သော ကြောင့် ဘယ်မှစ၍ဖြစ်ခဲ့သည် ဘယ်ကျ ဆုံးမည်ဟု ရွှေ့နောက်အပိုင်အခြားကို မသိနိုင်မပိုင်ခြားနိုင်ဟု ဆိုလို၏။ သို့သော် ပစ္စိမဘဝိကတို့နှင့် သဏ္ဍေပိုင်အခြားကိုပြုသော ဝိပုတ္တိပရိပါစနီယတစုတို့၌ အလောင်းလျှာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်ပင် နောက်အပိုင်အခြား ထင်ရှားသည်သာတည်း။

၂။ ပုဗ္ဗာ ကောဋီ န ပညာယတိတိ ပုရိမမရိယာဒါ န ဝိဿတိ။ ယဒဂ္ဂေန စသ ပုရိမာ ကောဋီ န ပညာ- ယတိ၊ ပစ္စိမာပိ တဒဂ္ဂေနော န ပညာယတိ၊ ဝေမဇ္ဈေယဝ ပန သတ္တာ သံသရန္တိ။ သံ-၄- ၂-၁၄၅။ ပစ္စိမာပိ န ပညာယတိ အနုဘာလာနံ ဝေသနာတိ အဝိပျါယော။ တေနာဟ ဝိဏော ဗာလာနသံသာဓရာတိ၊ ဝေမဇ္ဈေယဝ ပန သတ္တာ သံသရန္တိ ပုဗ္ဗာပရကောဋီနံ အလတ္တနီယတ္တာ။ သံ-၄- ၂-၁၅၀။ သံသရာ၏ ရွှေ အပိုင်အခြားကို မသိမြင်အပ်ဟု ဆိုသဖြင့် (အနုဘာလာပုရိမာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) နောက်အပိုင်အခြား ကိုလည်း မသိမြင်အပ်ဟုဆို၏။ သံသရာ၏ ရွှေအပိုင်အခြား၊ နောက်အပိုင်အခြားတို့ကို မရအပ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် သံသရာ၏အလယ်အပိုင်အခြား၌သာလျှင် ကျင်လည်နေကြကုန်၏။

အန္တကိရိယံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ (အန္တကိရိယံ ပရိစ္ဆေဒံ။၉။) အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န တောဝ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ (အဝိဇ္ဇာနိဝရဏနှင့် တဏှာသံယောဇဉ်မရှိသော ရဟန္တာတို့၏ ဝဋ်ဆင်းရဲအဆုံး အပိုင်းအခြားကိုသာ ဟော၏ဟုလို။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အခါ၌။ သိနေရူပဗ္ဗထဏှဇာ၊ ပြင့်မှိုင့်တောင်မင်းသည်။ ဥယျတိ၊ မီးလောင်၏။ ဝိနာထတိ၊ ပျက်စီး၏။ န ဘဝတိ၊ မပြစ် မမှို၊ သော သမယော၊ ထိုအခါသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသေး၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ န တောဝ ဝဒါမိ၊ မူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အခါ၌။ မဟာပထဝီ၊ ပြေကြီးသည်။ ဥယျတိ၊ မီးလောင်၏။ ဝိနာထတိ၊ ပျက်စီး၏။ န ဘဝတိ၊ မပြစ် မမှို၊ သော သမယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ န တောဝ ဝဒါမိ၊ မူ။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။သေယျထာပိ၊ကား။ ဂဗ္ဘလမဒ္ဒေါ၊တောက်ပြင့် ပွဲချည်အပ်သော။ သာ၊ ခွေးသည်။ ဒဠေ၊ မြဲမြံသော။ ဝီလေ ဝါ၊ ငုတ်၌သော်၎င်း။ ထမ္မေ ဝါ၊ ထိုင်၌သော်၎င်း။ ဥပနိဗဒ္ဒေါ၊ ကပ်၍ ပွဲချည်အပ်သည်ရှိသော်။ တမေဝ ဝီလံ ဝါ၊ ထိုငုတ်သို့သော်၎င်း။ တမေဝ ထမ္မံ ဝါ၊ ထိုထိုင်သို့သော်၎င်း။ အနုပရိဝောတိ၊ အဖန်ဖန် ပြေးနေ၏။ အနုပရိဝတ္တတိ၊ အဖန်ဖန် လည်နေ၏။ (ဤဥပမာ မ-၃-နိဿယ၊ ၂၄-၌လည်းပါ၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဝေပေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ပ။ အထုတဝါ၊ သုထမရှိသော။ ပုထုန္ဒုနော၊ပုထုဇဉ်သည်။ ဂ္ဂဟံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပထတိ၊ အဖန်ဖန် ရှု၏။ပ။ သော၊ ထိုပုထုဇဉ်သည်။ ဂ္ဂဟညေဓ၊ ရုပ်သို့သာလျှင်။ အနုပရိဝောတိ၊ အဖန်ဖန် ပြေးနေ၏။ အနုပရိဝတ္တတိ၊ အဖန်ဖန် လည်နေ၏။ပ။ သော၊ သည်။ ဂ္ဂဟံ၊ ရုပ်သို့။ အနုပရိဝောတိ၊ အဖန်ဖန် ပြေးနေသည်ရှိသော်။ အနုပရိဝတ္တိ၊ အဖန်ဖန် လည်နေသည်ရှိသော်။ ဂ္ဂဟမု၊ ဂ္ဂဟမု။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်မြောက်နိုင်။ပ။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိမှ။ပ။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ သုတဝါ၊ သုဘရှိသော။ အရိယသာဝကော စ ခေါ၊ အရိယသာဝကသည် ကား။ ဂ္ဂဟံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ ဟူ၍။ န သမနုပထတိ၊ အဖန်ဖန် မရှု။ပ။ န အနုပရိဝောတိ၊ အဖန်ဖန် ပြေးမနေ။ န အနုပရိဝတ္တတိ၊ အဖန်ဖန် လည်မနေ။ပ။ ဒုက္ခသ္မာ၊ မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပိန်တော်မူ၏။

သတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သော အုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယဂဗ္ဘလမဒ္ဒသုတ်

၁၀၀။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံမှ သံသရတံအထိ ဂဗ္ဘလမဒ္ဒသုတ်နှင့် တူ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။သေယျထာပိ၊ ကား။ ဂဗ္ဘလမဒ္ဒေါ၊ တောက်ပြင့် ပွဲချည်အပ်သော။ သာ၊ ခွေးကို။ ဒဠေ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော။ ဝီလေ ဝါ၊ ငုတ်၌သော်၎င်း။ ထမ္မေ ဝါ၊ ထိုင်၌သော်၎င်း။ ဥပနိဗဒ္ဒေါ၊ ပွဲချည်အပ်၏။ သော၊ ထိုခွေးသည်။ ဧပိ ဂစ္စတိ၊ အကယ်၍ သွားမူလည်း သွားအံ့။ တမေဝ ဝီလံ ဝါ၊ ထိုငုတ်သို့သော်၎င်း။ တမေဝ ထမ္မံ ဝါ၊ ထိုထိုင်သို့သော်၎င်း။ ဥပဂစ္စတိ၊ ကပ်၍သွား၏။ ဧပိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ ရုပ်မူလည်း ရုပ်အံ့။ တမေဝ ဝီလံ ဝါ၊ ထိုငုတ်သို့သော်၎င်း။ တမေဝ ထမ္မံ ဝါ၊ ထိုထိုင်သို့သော်၎င်း။ ဥပနိသိဓတိ၊ ကပ်၍ ထိုင်၏။ ဧပိ နိပဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ အိပ်မူလည်း အိပ်အံ့။ တမေဝ ဝီလံ ဝါ၊ ထိုငုတ်သို့သော်၎င်း။ တမေဝ

ထမ္ဘံ ဝါ၊ ထိုတိုင်သို့သော်၎င်း။ ဥပနိပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍အိပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤ အတူသာလျှင်။ အဿတဝါ၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ဂ္ဂံ၊ ဂ္ဂံကို။ “တေ၊ ဤဂ္ဂံသည်။ မမ၊ ငါ၏ဂ္ဂံတည်း။ ဒေသော၊ ဤဂ္ဂံသည်။ အဟံ အသိ၊ ငါတည်း။ ဒေသော၊ ဤဂ္ဂံ သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တတိ၊ အတ္တတည်း” ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ဂ္ဂ၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ သည်။ သညာကို။ ပ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ “တေ၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ မေ၊ ငါ၏ ဝိညာဉ်တည်း။ ဒေသော၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ အဟံ အသိ၊ ငါတည်း။ ဒေသော၊ ဤဝိညာဉ် သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တတိ၊ အတ္တတည်း” ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ဂ္ဂ၏။ သော၊ ထိုသုတမရှိသော ပုထုဇဉ်သည်။ ဧပိ ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ သွားမူလည်း သွားအံ့။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဤငါးပါးကုန် သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သို့။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်၍ သွား၏။ ဧပိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ ဂ္ဂံမူလည်း ဂ္ဂံအံ့။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သို့။ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ကပ်၍ ဂ္ဂံ၏။ ဧပိ နိသိဒတိ၊ အကယ်၍ ထိုင်မူလည်း ထိုင်အံ့။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဤငါးပါးကုန် သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သို့။ ဥပနိသိဒတိ၊ ကပ်၍ ထိုင်၏။ ဧပိ နိပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ အိပ်မူလည်း အိပ်အံ့။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သို့။ ဥပနိပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍ အိပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣယံ၊ ဤသာသနာ၌။ (တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။) သကံ စိတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။ “ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ ဧဝံ၊ ရတ္ထံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး။ ဖုဂ္ဂေန၊ ဖုဂ္ဂကြောင့်သော်၎င်း။ ဒေါသေန၊ ဒေါသကြောင့်သော်၎င်း။ မောဟေန၊ မောဟကြောင့် သော်၎င်း။ သံကိလိဋ္ဌန္တိ၊ ညစ်နွမ်း၏” ဟု။ အဘိက္ခဝေ၊ မပြတ်။ ပစ္စုဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်ထိုက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တသံကိလေသာ၊ စိတ်၏ညစ်နွမ်းခြင်းကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သံကိလိဋ္ဌန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ စိတ္တဝေါဒါနာ၊ စိတ်၏ မြှောင်ခြင်းကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ စရဏံ နာမ၊ ယူဆောင်၍ လှည့်လည်ပြုဖွယ် ပြပုံအမည် ရှိသော။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီကားကို။ ၂။ ဝိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ဘူးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြန်းတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝေ၊ မှန်ပါ(မြင်ဘူးပါ၏)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စရဏံ၊ ယူဆောင်၍ လှည့်လည်ပြုဖွယ် ပြပုံအမည်ရှိသော။ တပိ စိတ္တံ၊ ထိုဆန်းကြယ်သောပန်းချီကားကို လည်း။ စိတ္တေနော၊ စိတ်မြင့်သာလျှင်။ စိန္တိတံ၊ ကြံစည်အပ်သည်မည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စရဏေန၊ ယူဆောင်၍ လှည့်လည်ပြုဖွယ် ပြပုံအမည်ရှိသော။ တေနာပိ ဝေါ စိတ္တေန၊ ထိုဆန်း ကြယ်သော ပန်းချီကားထက်လည်း။ စိတ္တညော၊ စိတ်သည်သာလျှင်။ စိတ္တတရံ၊ သာလွန်၍ ဆန်းကြယ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပ။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။

၁။ စရဏံ နာမ စိတ္တန္တိ ဝိရောဓိစိတ္တံ။ ၄။ ဝိရောဓိစိတ္တန္တိ ဂဟေတုာ ဝိရောဓဝသေန ဝိရောဓိစိတ္တံ။ ၄။ စရဏံ နာမ ဂဟေတုာ စရိတဗ္ဗစိတ္တပဋေ။ မုလ-၄-၁-၆၅။ စရိတဗ္ဗံ ဝိရောဓိစိတ္တန္တိ စရဏံ။ ယံ အကြင်ပြပုံကို။ စရိတဗ္ဗံ ဝိရောဓိစိတ္တံ။ (ယူဆောင်၍) လှည့်လည်ပြုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ ထိုပြပုံသည်။ စရဏံ၊ မည်၏။ ယူဆောင်လှည့်လည်၍ နမူနာပုံပြုဘိရာ အစွမ်းကုန်ချွယ်လယ်အင်သော ပန်းချီကားချုပ်ကို ဧကား။

၂။ စိတ္တေနော စိန္တိတန္တိ စိတ္တကာရေန စိန္တေတုာ ကတတ္တာ စိတ္တေန စိန္တိတံ နာမ။ ၄။ စိန္တေတုာ ကတတ္တာတိ “ဣမဿ ဂ္ဂုဿ ဝေ ဟတ္ထပါဒါ၊ ဝေ မုဝံ လိတဗ္ဗံ၊ ဝေ အာကာရဝတ္ထဂဟဏာနိ၊ ဝေ ကိရိယာ ဝိသေသာ၊ ဝေ ကိရိယာဝိဘာဂံ၊ သတ္တဝိသေသာနံ ဝိဘာဂံ ကာတဗ္ဗံ” နိ တဿ ဥပတ္တန္တနိပနပတ္တနာပိပယော- ဇနုဉာတိ သဗ္ဗမေတံ တထာ စိန္တေတုာ ကတတ္တာ ဝိသတ္တန မနသာ စိန္တိတံ နာမ။ ၄။ ဤ ၄ ပိုဒ် စိန္တိတံ ကို

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဟိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒံ ပါဏာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ (ဣဒံ ကား ပုလ္လိင်္ဂပဌမာဗဟုဝစနတ္ထနိပါတ်။) စိတ္တာ ယထာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤ အတွက်။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော။ အညံ၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့လည်း ဝေ၊ ဤ။ ကော၊ ကော ယဗ္ဗိ၊ တခုသော အပေါင်းအစုကိုမျှလည်း။ န သမနုပဏာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ တေပိ ခေါ ပါဏာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ စိတ္တေနာ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ခေါ် စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ ကံ၏ ဆန်းကြယ်သည်၏ သပြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ စိတ္တိတာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိရစ္ဆာနဂတေဟိ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော တေဟိပိ ခေါ ပါဏေဟိ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ထက်လည်း။ စိတ္တညေဝ၊ စိတ်သည်သာလျှင်။ စိတ္တကရံ၊ သာလွန်၍ ဆန်းကြယ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပ။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယုထာပိ၊ ကား။ ရဇကော ဝါ၊ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်သမားသည်သော်၎င်း။ (ရက်ဇာတဂ္ဂပသမုဒ္ဒာပနာဒိနာ ဝတ္ထံ ရူပထိတိ ရဇကော၊ ဝတ္ထကာဓော၊ ဝိ။) စိတ္တကာဓော ဝါ၊ ပန်းချီဆရာသည်သော်၎င်း။ ရဇနာယ ဝါ၊ ဆိုးရေဖြင့် သော်၎င်း။ လာခါယ ဝါ၊ ချိပ်ရေဖြင့်သော်၎င်း။ ဟလိန္ဒိယာ ဝါ၊ နန္ဒင်းဖြင့်သော်၎င်း။ နီလိယာ ဝါ၊ အညိုရောင်အဆင်းဖြင့်သော်၎င်း။ မဋ္ဌိဋ္ဌာယ ဝါ၊ နီဝါရောင်ပေါင်း မောင်းသောအဆင်းဖြင့် သော်၎င်း။ သုပရိမဋ္ဌေ၊ ကောင်းစွာ အပြေ အပြစ်ပြုအပ်သော။ ဗလကေ ဝါ၊ ပျဉ်ချပ်၍သော်၎င်း။ ဘိတ္ထိယာ ဝါ၊ နံရံ၍သော်၎င်း။ ဒုဏ္ဍပဇ္ဇေ ဝါ၊ ပိတ်ကာပြင်၍သော်၎င်း။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣတ္ထိဓူပံ ဝါ၊ မိန်းမရုပ်ကိုသော်၎င်း။ ပုရိသဓူပံ ဝါ၊ ယောက်ျားရုပ်ကိုသော်၎င်း။ အဘိနိမ္မိနေယျ၊

စိန္တိတံ နာမ ဟု နာမ ထည့်၍ပျဉ်၍ ဟု ကြံမိသောကြောင့်၎င်း အဘိ-ဋ္ဌ-ဝါ ၁၀၆၆ ၌ ၎င်း ပါဠိကို ကိုးရာ၌ စိန္တိတံ ဟု ရှိသောကြောင့်၎င်း သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိထိုချ၍ စိန္တိတံဟုပင် ထား၍ အနက်သဗ္ဗင်္ဂလိုက်သည်။ ပန်းချီ ဆရာသည် ရှေးဦးစွာ ဤအရပ်၏ လက်မြေ ဤသို့ရေဆုံးပည် စသည်ဖြင့် ကြံစည်စိတ်ကူး၍ ရေးဆွဲအပ်လေ သည်။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းပန်းချီကားထက် ကြံစည်သောစိတ်က ဘာ၍ ဆန်းကြယ်ရလေသည်။

၁။ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ စိတ္တေနာ စိတ္တိတာထိ ကမ္မဝိတ္ထေနာ စိတ္တိတာ၊ ဋ္ဌ။ ကမ္မဝိတ္ထေနာထိ ကမ္မ ဝိညာဏေန၊ ကမ္မဝိတ္ထေနာထိ ဝါ ကမ္မထာ စိတ္တဘာဝေန၊ ဋ္ဌိ။ ဤ ၌ ဋ္ဌ နှင့်အညီ အနက်သဗ္ဗင်္ဂသည်။

ကံဆန်းကြယ်ပုံနှင့်ပင်လျှင်၍ ဤ ၌ ဋ္ဌ နှင့်လာ စကားကို အနည်းငယ်ပြဋ္ဌာန်း။ သားသွေးများသည် မိဖုတ်နှင့် အတူများသည်ဟု ဆိုရာ၌—ကံသည် ပဋိသန္ဓေသို့ ဆောင်ပို့၏။ ထိုထိုသတ္တဝါတို့ ဆန်းကြယ်စွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သည် ၎င်းကံ ဆောင်ပို့အပ်သော ပဋိသန္ဓေကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းပဋိသန္ဓေသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့ သည် ယင်းပဋိသန္ဓေရှင် မိဖုတ်နှင့်တူစွာ ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် ဖြစ်ကြရလေသည်။ သားသွေးထို့၏ ဆန်း ကြယ်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ပဋိသန္ဓေကြောင့် ပဋိသန္ဓေသည် ကံကြောင့် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။ သို့အတွက် ကံအရင်းခံသော ပဋိသန္ဓေကြောင့် ပဋိသန္ဓေရှင် မိဖုတ်နှင့် သားသွေးထိုသည် များသောအားဖြင့် တူရလေသည်။ သာကေကို ဤ ၌ ဋ္ဌ နှင့်။

၂။ သော ကမ္မထာ စိတ္တဘာဝေါ တဏှာဝသေန ဇာယထိ၊ ဋ္ဌိ-၂၅၃။ ကမ္မဋ္ဌိ စိတ္တထော နိဗ္ဗတ္တံ၊ မူလဒို့တာ မိ။ ကံ ဆန်းကြယ်ခြင်းသည် တဏှာကြောင့်၊ ကံသည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ကံ ပဋိသန္ဓေတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော စိတ်သည်သာလျှင် ကံ ပဋိသန္ဓေသို့ ကပ်ရောက်သူ ထိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ထက် ဆန်း ကြယ်သည်။

ဝန်ဆင်း(ရိုက်ခြယ် ရေးခြယ်)ရာ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျင်။ အာဟတဝါ၊ သော၊ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ဂ္ဂပညဝ၊ ရုပ်ကိုသာလျင်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော၊ ပြစ်စေသည်ပြစ်၍။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပြစ်စေ၏။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

အဋ္ဌမံ၊ မှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝါသိဇဇ္ဇသုတ်

၁၀၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ ထည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဇာနတော၊ သိသောသု၏။ ပဿတော၊ မြင်သောသု၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ အာသဝတို့၏ကုန်ခန်းခြင်းကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အဇာနတော၊ မသိသောသု၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ ကို။ နော ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ အပာဘတော၊ မမြင်သောသု၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ ကို။ နော ဝဒါမိ၊ မမူ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့။ ဇာနတော၊ သိသောသု၏။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ မြင်သောသု၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်သနည်း။ “ဣတိ၊ ဤကား။ ဂ္ဂပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ ဂ္ဂပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယော၊ ပြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ ဂ္ဂပဿ၊ ရုပ်၏။ အတ္တကံမော၊ ချုပ်ကြောင်းချုပ်ရာတည်း။ပ။ ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ အတ္တကံမောတိ၊ ချုပ်ကြောင်းချုပ်ရာတည်း”ဟူ၍။ (ဇာနတော၊ သိသောသု၏။ ပဿတော၊ မြင်သောသု၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။)ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့။ ဇာနတော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဘာဝနာနုယောကံ အနု၊ ဘာဝနာကိုအားထုတ်ခြင်း၌။ အယုတ္တဿ၊ မယုဉ်သည် ပြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေထိုင်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ “မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အနုပါဒါယ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မစွဲလမ်း (ပြင်းစွာမယူ) ပု၍။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ ဝိမုစ္စေယျ၊ လွတ်မြောက်ပါမူကား။ အဟော ဝတာတိ၊ ကောင်းလေစွ”ဟု။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဣစ္စာ၊ အလိုဆန္ဒသည်။ ကိဉ္စာပိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ ပြစ်ပေါ်ငြားအံ့။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ ပြစ်ပေါ်သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ နေဝ ဝိမုစ္စတိ၊ မလွတ်မြောက်။ တံ၊ ထိုသို့မလွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မပြစ်စေ(မပျိုးပျား)အပ်သည်၏အပြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနိယံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ အဿ၊ ပြစ်ရာ၏။ ကိဿ၊ အဘယ်ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မပြစ်စေအပ်သည်၏အပြစ်ကြောင့်နည်း။ စုတုနံ၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မပြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်တည်း။ပ။ အရိယဿ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ ရှစ်ပါးအင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ မင်္ဂကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မပြစ်စေအပ်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်တည်း။

၁။ ထံ။ပ။ နာနုပတန္တိ ဒုက္ခာ၊ သံ ၁-၃၄-စာပိုဒ်၊ နာနုပတန္တိ ဒုက္ခာထံ ဝရုဒ္ဓက္ခာ ပန တဿ ဥပရိန ပတန္တိ၊ သံ-၅ ၁ ၃၄-စာပိုဒ်၊ ၆၀-နာပုဋ်၌-ထံကို တဿ ဥပရိယု စာနုယောက-ကပ္ပပုဝစနိယပုဋ်၌ န ပတန္တိယု ပရိသေခေဋ် တွဲစပ်၍ အနက်ပေးသကဲ့သို့တည်း။ ‘ဘာဝနာနုယောကံ ကို၊ အနုယုတ္တဿ၊ အာပထုတ် မပြုလုပ်ပု၍’သော်လည်းပေး။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ပြစ်သော်လည်း ပြစ်တန်ရာသော ဥပမာ သော်ကား။ ကုက္ကုဒိယာ၊ ကြက်မ၏။ အဗ္ဗာနိ၊ ဥဘို့သည်။ အဋ္ဌ ဝါ၊ ရှစ်လုံးတို့သော်၎င်း။ ဒသ ဝါ၊ ဆယ်လုံးတို့ သော်၎င်း။ ဒွါဒေသ ဝါ၊ တဆယ်နှစ်လုံးတို့သော်၎င်း။ (သင်္ခါတဗ္ဗေ အတ္ထေ အနိယမတော ဝုတ္တမာနေ သင်္ခါတော အနိယမတ္ထော ဝုတ္တဗ္ဗောတိ အဋ္ဌဝါတိအာဒိ ဝုတ္တံ။) (အဿ၊ ပြစ်ကုန်ရာ၏။) တာနိ၊ ထိုဥဘို့ကို။ ကုက္ကုဒိယာ၊ ကြက်မသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အဓိသယိတာနိ၊ ဝပ်အပ်ကုန်သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပရိသဘိတာနိ၊ ကိုယ်ပေးအပ်ကုန်သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပရိဘာပိတာနိ၊ ကြက်နို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သည်။ အဿ၊ ပြစ်ကုန်ရာ၏။ တဿာ ကုက္ကုဒိယာ၊ ထိုကြက်မ၏။ “ဣပေ ကုက္ကုဒုပေါ- တကာ၊ ဤကြက်ငယ်တို့သည်။ ပါဒနာသိခါယ ဝါ၊ ခြေသည်းဖျားဖြင့်၎င်း။ မုခတုဏ္ဏကေန ဝါ၊ ဒွပ- သီးဖြင့်၎င်း။ အဏ္ဏကောသံ၊ ဥခုံကို။ ပဒါလေတု၊ ဖောက်ခွဲ၍။ သောတ္တိနာ၊ ဝမ်းသာသဖြင့်။ အဟောဝတ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇေယျန္တိ၊ ပေါက်ကုန်မှုကား ကောင်းလေစွ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဣစ္စာ၊ အလိုသည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍သော်ကား ပြစ်ရာ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ပြစ်သော်လည်း။ တေ ကုက္ကုဒုပေါတကာ၊ တို့သည်။ ပါဒနာသိခါယ ဝါ၊ ပြင်၎င်း။ မုခတုဏ္ဏကေန ဝါ၊ ပြင်၎င်း။ အဏ္ဏ- ကောသံ၊ ကို။ ပဒါလေတု၊ ၍။ သောတ္တိနာ၊ သဖြင့်။ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇိတုံ၊ ပေါက်ခြင်းငှါ။ အဘဒ္ဒာဝ၊ မထိုက်ကုန်သည်သာတည်း။ တံ၊ ထိုသို့ပေါက်ခြင်းငှါ မထိုက်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ န ပရိဘာပိတာနိ၊ ကြက်နို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်။ တဿာ ဟိ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊

သဘလျှင်ပ။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ကို။ အဘာပိတတ္တာ၊ မပြစ်စေအပ်သည်၏ အပြစ် ကြောင့်တည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သာဝနာနယောကံ အနု၊ သာဝနာကို အားထုတ်ခြင်း၌။ ယုတ္တဿ၊ ယှဉ်သည် ပြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေထိုင်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ ပ။ ဣစ္စာ၊ အလိုသည်။ ကိဉ္ဇာပိ န ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍သော်ကား မပြစ်ရာ။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ကဏ္ဍပက္ခဝါကျတို့ကိုမှီးကာ ပဋိ သေခ ပါ၊ မပါကို သသိပြု၍ သုက္ကပက္ခ အခြေခံဝါကျ၊ ဥပမာဝါကျ၊ ဥပမေယျဝါကျတို့ကို သမ္ဗန်ပါ။ သုက္ကပက္ခ ဥပမာဝါကျသည် မ-ာ-နံ-ဿ-ာ-၊ သ-ဇ-၌-လည်း ပါခဲ့ပြီ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပလဂဏ္ဍာယ ဝါ၊ လက်သမားအရာ၏သော်၎င်း။ (ပလခေါ မျှဉ်းကြိုးကိုထား၍ သစ်တို့၏ အဆစ်အဖုကို ခွေထုတ်သူ။ ပလံ ဓာရေတွာ ဒါဂ္ဂနံ ဂန္ထံ ဟရတီတိ ပလဂဏ္ဍော။) ပလေန ဂဏ္ဍာယာဓေ ပလဂဏ္ဍောတိ ပဋိမပဒေ ဥတ္တရပဒေလောပေန နိဇ္ဇေသော။) ပလဂဏ္ဍေန္တဝါသိဿ ဝါ၊ တပည့်လက်သမား၏သော်၎င်း။ ဝါသီဇေယျ၊ ပဲခွပ်ရိုးလက်ကိုင်ရာ အရပ်၌။ (ဝါသီဇေယျကဿ ဂဟဏဋ္ဌာနေ။) ဂဟဏဋ္ဌာနေတိ ဟတ္ထေန ဂဟေတဗ္ဗဒ္ဓာနေ။) အင်္ဂုလိပဒနိ၊ လက်ချောင်းရာတို့ကို။ ဒိဿန္တိ ဝေ၊ တွေ့မြင်အပ်ကုန်သည်သာ။ အင်္ဂုပဒံ၊ လက်မဆု ကို။ ဒိဿတိ ဝေ၊ တွေ့မြင်အပ်သည်သာ။ စ၊ ထိုသို့ပင် တွေ့မြင်အပ်သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုလက် သမားအရာ၏။ ဝါ၊ ထိုတပည့်လက်သမား၏။ “မေ၊ ငါ၏။ ဝါသီဇေယျ၊ ပဲခွပ်ရိုးလက်ကိုင်ရာ အရပ်၏။ တွေ့ကံ၊ ဤမျှသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့၌။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဝိဏံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တွေ့ကံ၊

၁။ သေယျထာတိ ဩပဗ္ဗတ္ထေ နိပါဒတာ၊ အပီတိ သမ္ဘာဝနတ္ထေ ဥဘယောနာပိ “သေယျထာ နာမ ဘိက္ခုဝေ”တိ အဿတိ။) သမ္ဘာဝနတ္ထေတိ ပရမတ္ထသမ္ဘာဝနော။ ဝေ ဟိ ကဏ္ဍပက္ခပိ အဘိသဒ္ဓဂ္ဂဟကံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ၊ သမ္ဘာဝနတ္ထေတိ ဝါ ပရိကပ္ပနတ္ထေတိ အတ္ထော။)။

ဤမျှသည်။ ဟိယော၊ ယမန်နေ၌။ ခံကံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တွေ့ကံ၊ ဤမျှသည်။ ပဿ၊ တပြန်နေ၌။ ခိကန္တိ၊ ကုန်သွားပြီ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဉာကံ၊ သိခြင်းသည်။ နော ဟောကံ၊ မပြစ်။ ဆထ ခေါ်။ စင်စစ်သော်ကား၊ အထာ၊ ထိုလက်သမားတထု၏။ ဝါ၊ ထိုတပည့်လက်သမား၏။ “ခိကော၊ ပဲခပ်ရိုးလက်ကိုင် ကုန်သွားသောအခါ၌။ ခိကန္တော၊ ကုန်သွားပြီ” ဟူ၍သာလျှင်။ ဉာကံ၊ သိခြင်းသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်။ သာလျှင်။ ဘာဝနာနုယောကံ အနု၊ ခွဲ။ ယုတ္တဿ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ ငသာ။ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ “ဗေ၊ ငါ၏။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ တွေ့ကံ၊ ဤမျှသည်။ အဗ္ဗ၊ ယနေ၌။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ခိကံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တွေ့ကံ၊ ဤမျှသည်။ ဟိယော၊ ယမန်နေ၌။ ခိကံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တွေ့ကံ၊ ဤမျှသည်။ ပရေ၊ တပြန်နေ၌။ ခိကန္တိ၊ ကုန်သွားပြီ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဉာကံ၊ သိခြင်းသည်။ ကိညာပိ န ဟောတံ၊ အကယ်၍သော်ကား မပြစ်။ အထ ခေါ်။ ထိုသို့မပြစ်သော်လည်း။ အထာ၊ ထိုရဟန်း၏။ “ခိကော၊ အာသဝတို့ ကုန်သွားသော အခါ၌။ ခိကန္တော၊ ကုန်သွားပြီ” ဟူ၍သာလျှင်။ ဉာကံ၊ သိခြင်းသည်။ ဟောတံ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သာမုဗ္ဗိကာယ၊ သမုဒြာ၌ဖြစ်သော။ နာဝါယ၊ လှေကို။ ဝေတ္တဗန္ဓနဗဒ္ဓါယ၊ ကြိမ်ကြိုးအဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝထာမာသာနိ၊ မိုးလထိုပတ်လုံး။ ဥဒကော၊ ရေ၌။ ပရိယာဒါယ၊ အချိန်ကုန်စေ၍။ ဝါ၊ ထား၍။ ဗေမန္တိကေန၊ ဆောင်းဥတုအခါ၌။ ထလံ၊ ကုန်းပေါ်သို့။ ဥက္ခိတ္တာယ၊ တင်ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ဝေတ္တဗန္ဓနာနိ၊ ကြိမ်ကြိုးအဖွဲ့တို့ကို။ ဝါတာတပပရေတာနိ၊ လေနေပူတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုလေနေပူတို့နှိပ်စက်ခံရသော ကြိမ်ကြိုးအဖွဲ့တို့သည်။ ပါဝုဿကေန၊ ပြင်းထန်စွာ ရွာသွန်းသော။ မေထေန၊ မိုးသည်။ အသိပ္ပဝဋ္ဌာနိ၊ အလွန်ပြင်းထန်စွာ ရွာသွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပကသီရေနော၊ မသံမယဉ်းလွယ်လွယ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ လျော့ပြေကုန်၏။ (ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိတိ ထိရသာဝေန ပရိဟာယန္တိ။ ဋ။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဇလာနိ ဟောန္တိ။ ဋီ။) ပုတိကာနိ၊ ဆေးမြေကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်။ သာလျှင်။ ဘာဝနာနုယောကံ အနု၊ ခွဲ။ ယုတ္တဿ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ ငသာ။ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သည်။ အပ္ပကသီရေနော၊ မဆင်းမရဲချမ်းသာသဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ ငြိမ်းပျောက်ကုန်၏။ ပုတိကာနိ၊ ဆေးမြေပျက်စီးကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

နဝမံ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဣမာယ ဥပမာယ ဝိပဿနာယာနိသံသော ဝိပိတော။ ဋ။ ဝိပဿနံ အနုယုတ္တဿ ပုဂ္ဂလဏေဝ ဝိဝေသိဝေသော အာသဝါနံ ပရိက္ခယော ဣဝ ဝိပဿနာယာနိသံသောတိ အဓိပေတော။ ဋီ။ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သော ရဟန်း၏ ကာယဒုစိုက် စင်စစ်တို့ကို ကုန်ခန်းစေကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိသင်ရင်း အဋ္ဌကထာသင်ရင်း သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရင်း ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရင်း နေတိုင်နေတိုင် အာသဝတို့ကုန်ခန်းခြင်းဟူသော ဝိပဿနာအကျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူလှဲရင်းဖြစ်သည်။

၂။ ဣမာယ ဥပမာယ သံယောဇနာနံ ဒုဗ္ဗလထာ ဝိပိတော။ ဋ။ ဒုဗ္ဗလထာ ဝိပိတောတိ အပ္ပကသီရေနော သံယောဇနာနိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ ပုတိကာနိ ဘဝန္တိတိ ဝုတ္တတ္တာ။ ဋီ။ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သော ရဟန်း၏ သံယောဇဉ်တို့သည် ပါဠိသင်ရင်း လသည်ဖြင့် မိုးရေထုတ်ရှု၊ အပ်သော လေကြိုးပမာ ဆေးမြေ ပျက်စီး အားနည်းကုန်၏ဟု ဟောတော်မူသည်။

၁၀-အနိစ္စသညာသုတ်

၁၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ အနိစ္စသညာ၊ ဓုပ္ပနာမ်မပြုမပြုဟု ဣသော သူ၏ အမှတ်သညာ(နှင့် တကူသောမဂ်ဉာဏ်)သည်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ကာမရာဂံ၊ ကာမရာဂကို။ ပရိယာဓိယတိ၊ ကုန်ခန်းစေ၏။ (ပရိယာဓိယတိတိ ခေပယတိ။ ၄။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဘဝရာဂံ၊ ကို။ ပရိယာဓိယတိ၊ ဤ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပရိယာဓိယတိ၊ ဤ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အသ္မိမာနံ၊ အသ္မိမာနကို။ သမ္ပဟနတိ၊ ပယ်နှုတ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သရဗသမယေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌။ ကဿကော၊ လယ်သမားသည်။ မဟာနဂ်လေန၊ ကြီးလှသော ထွန်ဖြင့်။ ကသန္တော၊ ထွန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ မူလသန္တာနကာနိ၊ ပြန်ကျယ်၍ တည်နေကုန်သော အမြစ်တို့ကို။ (မူလသန္တာနကာနိတိ သန္တာနေတွာ ဌိတမူလာနိ။ ၄။ သန္တာနေတွာတိ ကသနဋ္ဌာနံ သဗ္ဗသော ဝိတနေတွာ ပတ္တဝါတွာ။ ၄။) သဗ္ဗဒါလေန္တော၊ မောက်ခွဲ ဖျက်ဆီးလျက်။ ကသတိ၊ ထွန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္ပဟနတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပဗ္ဗလောယင်္ကော၊ ဗြိတ်မြက်ရိတ်သမားသည်။ ပဗ္ဗဇံ၊ ဗြိတ်မြက်ကို။ လာယိတာ၊ ရိတ်၍။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဩဇနာတိ၊ အောက်မှခါ၏။ နိဗ္ဗာနာတိ၊ အကြွင်းမရှိ (စင်အောင်)ခါ၏။ နိစ္စောဋ္ဌေတိ၊ အကြွင်းမဲ့ (ခဲသလဲတို့ကို) စွန့်ပြတ်ခါချ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္ပဟနတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ အမ္ပပိတ္တိယာ၊ သရက်သီးခိုင်ကို။ ဝဏ္ဏိန္ဒာယ၊ (ထက်သောထားဖြင့်)အညာမှ ဖြစ်အပ်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုသရက်သီးခိုင်၌။ ယာနိ အမ္မာနိ၊ အကြွင်သရက်သီးတို့ကို။ ဝဏ္ဏပရိပန္နာနိ၊ အညာဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗာနိ တာနိ၊ ထိုအလုံးစုံသော သရက်သီးခိုင်တို့သည်။ တဒန္တယာနိ၊ ထိုသရက်သီးခိုင်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ သမ္ပဟနတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွတ်တပ်သော အိမ်ကျောင်း၏။ ယာကာဝိ ဂေါပါနသိယော၊ အကြွင် အလုံးစုံသော အခြင်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗာ တာ၊ ထိုအလုံးစုံသော အခြင်တို့သည်။ ကုဋ္ဌဂံမာ၊ အထွတ်သို့လိုက်ပါကုန်၏။ ကုဋ္ဌနိန္ဒာ၊ အထွတ်၌ ညှော်ကိုင်ကုန်၏။ ကုဋ္ဌသမောသရဏာ၊ အထွတ်၌ စုရုံးတည်နေကုန်၏။ ကုဋ္ဌံ၊ အထွတ်ကို။ တာသံ၊ ထိုအခြင်တို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္ပဟနတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယေကေဓိ မူလဂန္တာ၊ အကြွင်အလုံးစုံသော အမြစ်နံ့သာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏) ကာဋ္ဌာနုသာရိဂန္တာ၊ အကျော်မြစ်နံ့သာကို။ ဝေသံ၊ ထိုအမြစ်

၁။ အနိစ္စသညာတိ အနိစ္စံ အနိစ္စန္တိ ဘာဝေန္တဿ ဥပ္ပန္နသညာ။ ၄။ ဘာဝေန္တဿာတိ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တဿ ဥပ္ပန္နသညာ။ ၄။ အနိစ္စသညာ ဥာဏေန ကိလေသေ ပစါလေတိ။ ၄။ အနိစ္စသညာ ဥာဏေနာတိ အနိစ္စသညာသဟဂဏေန ဥာဏေန။ ၄။ ဤ ၄-ရိုစကားများကို ဆောက်ထား၍ အနိစ္စသညာ “ဓုပ္ပနာမ် မပြုမပြု ဟု ဣသောသူ၏ သညာ(နှင့် တကူသောမဂ်ဉာဏ်)သည်”ဟု သမ္မုန်သည်။

နံ့သာတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္မဟနတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယေ ကေစိ သာရုဂန္ဓာ၊ အကြင် အလုံးစုံ အနှစ်ပြည့်သော အသားနံ့သာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) လောဟိတစန္ဒနံ၊ စန္ဒကုန်နံ့သာကို။ ဂတထံ၊ ထိုအနှစ်ပြည့် အသားနံ့သာတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္မဟနတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယေ ကေစိ ယုဂန္ဓာ၊ အကြင် အလုံးစုံသော ပန်းနံ့သာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝသိကံ၊ မြတ်လေးပန်းနံ့သာကို။ ဂတထံ၊ ထိုပန်းနံ့သာတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္မဟနတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယေ ကေစိ ကုဏ္ဍရာဇာနော၊ အကြင် အလုံးစုံသော မင်းငယ်တို့သည်။ (ကုဏ္ဍရာဇာနောတိ ခုခွကရာဇာနော၊ သံ ဋ္ဌ ၃-၁၄၁၊ ၁၄၅-စာပိုဒ်) (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေတေ၊ ထိုအလုံးစုံသော မင်းငယ်တို့သည်။ စက္ကဝတ္တိဿ ရုညော၊ စကြဝတေးမင်း၏ (အလိုသို့)။ အနုယန္တာ၊ အစဉ်လိုက်ကြရကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။ စက္ကဝတ္တိရာဇော၊ စကြဝတေးမင်းကို။ ဂတထံ၊ ထိုမင်းငယ်တို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္မဟနတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယာ ကာစိ တာရုကဗ္ဗပါနံ ပဘာ၊ အကြင် အလုံးစုံသော ကြယ်တာရာအပေါင်းတို့၏ အရောင်အလင်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗာ တာ၊ ထိုအလုံးစုံသော ကြယ်အပေါင်းတို့၏ အရောင်အလင်းတို့သည်။ စန္ဒိမပ္ပဘာယ၊ လရောင်အလင်း၏။ သောဠသိကလံ၊ တဆဲ့ခြောက်ခုမြောက်သော တစ်ဖက်တစ်ဖက်ကို။ နာဂ္ဂန္တိ၊ အဘိုးမထိုက် အဘိုးမတန်ကုန်။ စန္ဒပ္ပဘာ၊ လရောင်အလင်းကို။ တာသံ၊ ထိုကြယ်ရောင်အလင်းတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္မဟနတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သရဒသမယေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌။ ဝိဇ္ဇေ၊ ဇောက်ထွင်းအပ်ပြီးဖြစ်၍ နေသော။ ဝိဂတဝလာဟကေ၊ ကင်းစင်သော တိမ်တိုက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ ကောင်းကင်၌။ အာဒိစ္စော၊ နေမင်းသည်။ နဘံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အပ္ပုဿက္ကမာနော၊ ရွေးရွဲတက်ရောက်လျက်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ အာကာသဂတံ၊ ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော။ တမဂထံ၊ အမှိုက်မှောင်ကို (ဂတ အနက်မှ)။ အဘိဝိဟစ္စ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဘာသတေ စ၊ ထွန်းလည်း ထွန်းပ၏။ ထပတေ စ၊ တောက်လည်း တောက်ပ၏။ ဝိရောစတေ စ၊ တင့်လည်းတင့်တယ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ သာလျှင်။ ပ။ သမ္မဟနတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဘာဝိတာ စ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ၊ သို့။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အနိစ္စသညာ၊ သည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကာမရာဂံ၊ ကို။ ပရိယာဇိယတိ၊ ကုန်ခန်းစေသနည်း။ ပ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အသ္မိမာနံ၊ ကို။ သမ္မဟနတိ၊ ပယ်နုတ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၎င်း။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၎င်း။ အတ္တင်္ဂမော၊ ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ရာတည်း။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။

ကတ္တဝါတော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဘာပိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဟုလိကတော၊ ဝေသာ။
 အနိစ္စသညာ၊ သည်။ပ။ ကမ္မဟနတိ၊ ဇာ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဘာဂိတော၊ သော။
 ဝေ၊ သို့။ ဟုလိကတော၊ သော။ အနိစ္စသညာ၊ သည်။ပ။ သမုဟနတိ၊ ဇာ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 နိဗ္ဗာန်တော်မူ၏။

ဒေသမံ၊ ကယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပုပ္ဖဝဂ္ဂေါ၊ ပုပ္ဖဝဂ်သည်။ ပဉ္စမော၊ ငါးခုမြောက်ဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုပုပ္ဖဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိးကား—

နဒီ၊ နဒီသုတ်၎င်း။ ပုပ္ဖု၊ ပုပ္ဖုသုတ်၎င်း။ ဖေဏဉ္စ၊ ဖေဏပိဏ္ဍပမသုတ်၎င်း။ ဂေါမ-
 ယဉ္စ၊ ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်၎င်း။ နခါသိခံ၊ နခါသိခါသုတ်၎င်း။ သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။
 ခဉ္စ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဂဗ္ဘုလ္လာစ၊ ဂဗ္ဘုလဗဒ္ဓသုတ်၊ ဒုတိယဂဗ္ဘုလဗဒ္ဓသုတ်တို့၎င်း။ ဝါသိ-
 ဇဉ္စ၊ ဝါသိဇဉ္စသုတ်၎င်း။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စသညာသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသကော၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသကသည်။ သမက္ခော၊ ပြီးပြီ။

တဿ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသကဿ၊ ထိုမဇ္ဈိမပဏ္ဍာသက၏။ ဝဂ္ဂုဒ္ဓါနံ၊ ဝဂ်ဥဒ္ဓါနိးကား—

ဥပယော၊ ဥပယဝဂ်၎င်း။ အရဟန္တော စ၊ အရဟန္တဝဂ်၎င်း။ ခဉ္စနိ၊ ခဉ္စနိယဝဂ်၎င်း။
 ထေရသဝယံ၊ ထေရဝဂ်၎င်း။ ပုပ္ဖဝဂ္ဂေန၊ ပုပ္ဖဝဂ်၎င်းတည်း။ တေန၊ ထို ၅-ဝဂ် သုတ် ၅၀-
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏ္ဍာသဒုတိယော၊ ဒုတိယပဏ္ဍာသဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
 ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

(၁၁) ၁-အန္တဝဂ်

၁-အန္တသုတ်

၁၀၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အန္တော၊ အစုတို့သည်။ (အန္တာတိ ကောဋ္ဌာ-
 သာ။ဋ္ဌ။ အညမညံ အသံသဋ္ဌသာဝေနံ တေ ဂစ္ဆတိတိ အန္တော၊ ဘာဂေါ။ဋီ။) ဣမေ စက္ကာဓော၊
 ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကတမေ စက္ကာဓော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ သက္ကာယန္တော၊ (ထင်ရှား
 ရှိသော ပရမတ္ထတရားအပေါင်း)သက္ကာယဟူသော အဖို့ (ဒုက္ခသစ္စာ)၎င်း။ သက္ကာယသမုဒ-
 ယန္တော၊ သက္ကာယ၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူသော အဖို့ (သမုဒယသစ္စာ)၎င်း။ သက္ကာယနိဓောဇန္တော၊
 သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟူသော အဖို့(နိဓောဓသစ္စာ)၎င်း။ သက္ကာယနိဓောဂေါပိနိပ္ပဋိပဒန္တော၊
 သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ထောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အဖို့ (မဂ္ဂသစ္စာ)၎င်းတည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယန္တော၊ သက္ကာယဟူသော အဖို့သည်။ ကတမောစ၊ အဘယ်နည်း။ ပဉ္စ-
 ပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဇနိယံ၊ ပြေဆိုအပ်သည်။
 အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ (သေယျထိဒိကား ဒေသနာသောတ
 တည်း။)ဥပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပ။ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊
 ဤ ၅-ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို။ သက္ကာယန္တော၊ သက္ကာယဟူသော အဖို့ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊

ထိုအပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သက္ကာယသမုဒယန္တော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ယာယံ တက္ခာ၊ အကြင်တက္ခာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဝန် အဝသစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ ပြင်းထန်စွာ တပ်နှစ်သက်ထတ်သည်၏အပြစ်သို့ရောက်၏။ တတြ၊ တတြ၊ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘုံ၌။ အဘိနန္ဒိနိ၊ အလွန်နှစ်သက်ထတ်၏။ (သ၊ ထိုတက္ခာတည်း။) ဣဒံ၊ ဤတက္ခာသည်။ သေယျတာ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတက္ခာ၊ ၎င်း။ ဘဝတက္ခာ၊ ၎င်း။ ဝိဘဝတက္ခာ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤတက္ခာကို။ သက္ကာယသမုဒယန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သက္ကာယနိရောဓန္တော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ တဿာယေဝ တက္ခာယ၊ ထိုတက္ခာ၏ သာလျှင်။ ဝေ၊ အသေအဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင်(တပ်ခြင်းကင်းသော)မဂ်ဖြင့် အကြွင်းပဲ့ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယော စာဂေါ၊ အကြင်စွန့်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယော ပဋိနိဿတေါ၊ အကြင် တဖန်စွန့်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယာ မုတ္တိ၊ အကြင်လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော အနာလယော၊ အကြင် ကပ်ငြိခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္တိ၊ ဝိ၏။ သော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်တည်း။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ သက္ကာယနိရောဓန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သက္ကာယနိရောဂေါပိနိပုဋိပဒန္တော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ အရိယော၊ ပြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါ ဂ-ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤ မဂ္ဂင် ဂ-ပါးသည်။ သေယျတာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ မဂ္ဂင် ဂ-ပါးကို။ သက္ကာယနိရောဂေါပိနိပုဋိပဒန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အန္တော၊ အဖို့တို့သည်။ ဣမေ ခေါ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဗျာ၊ ရှေးဦးစွာသော သုတ်တည်း။

၂-ခုကုသုတ်

၁၀၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်ထိုအား။ ဒုက္ခန္တု၊ ဒုက္ခကို၎င်း။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဂေါပိနိပုဋိပဒံ၊ ကို၎င်း။ ဧဒေသဏာမိ၊ ဟောတော်မူဆုံး။ (အကြွင်းတူပြီ၊ ဒုက္ခကို အထူးပြု၍ ဟောသည်သာ တူ၏။ အန္တသုတ်၌ သက္ကာယနှင့်အန္တကို အထူးပြုဟောသည်။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သက္ကာယသုတ်

၁၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သက္ကာယန္တု၊ သက္ကာယကို၎င်း။ ပ။ ဧဒေသဏာမိ၊ အံ။ (အကြွင်းတူပြီ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပရိညေယျသုတ်

၁၀၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပရိညေယျ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မေ စ၊ ခန့်ငါးပါး တရားတို့ကို၎င်း။ ပရိညန္တု၊ ပိုင်းခြား၍

သိကြောင်း၊ ပါး ပယ်ကြောင်း (မဂ်ဉာဏ်) ကို၎င်း ။ ပရိညာတာဝံ ၊ ပိုင်းခြား၍ သိပြီးသော ။ ၎င်း ။
 ပယ်ပြီးသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၎င်း။ ဒေသေသာမိ၊ အံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညေယျာ၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗ္ဗံ၊ ဝှမ်းသည်။ ပရိ-
 ညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော။ ဝါ၊ ပယ်ထိုက်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတည်း။ (ဝေဒနာ
 စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤခန္ဓာ ၅-ပါးတို့ကို။ ပရိညေယျာ၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြား၍
 သိကြောင်း။ ဝါ၊ ပယ်ကြောင်းသည်။ ကတမေ စ၊ နည်း။ ဘဂက္ခယော၊ ဘဂ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်
 ၎င်း။ ဒေါသက္ခယော၊ ဒေါသ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၎င်း။ မောဟက္ခယော၊ မောဟ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၎င်း
 တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း။ ဝါ-ပယ်ကြောင်း
 နိဗ္ဗာန်ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညာတာဝံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိပြီးသော။ ဝါ၊ ပယ်
 ပြီးသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမေ စ၊ နည်း။ အရဟာ၊ ရဟန္တာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝေနိယံ၊ ခြေဆိုအပ်သည်။ အာထ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ယူယံ အာယသ္မာ၊ အကြင် အရှင် (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်)
 သည်။ ဝေဒနာမော၊ ဤသို့သော အမည်ရှိ၏။ ဝေဂေါတ္ထော၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ အယံ၊ ဤအရှင် (ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်) ကို။ ပရိညာတာဝံ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊
 အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

စတုတ္ထံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမဏသုတ်

၁၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါး
 တို့တည်း။ ပ။ ဝိညာထုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေယိ ကေမိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်
 တရံတယောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ယေယိ ကေမိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင် တရံ
 တယောက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သော်၎င်း။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဓံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော
 ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏။ အာယာဒ္ဓန္တံ၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဗ္ဗာရဏဉ္စ၊
 ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း။ ယထာသုတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊
 မသိကုန်။ ပ။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ သယံ၊ မိမိ၏။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတူ၊
 မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပထမ္ပဇ္ဇ၊ ထောက်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ပရိညေယျေတိ ပရိဇာနိတဗ္ဗေ သမတိက္ကမိတဗ္ဗေ။ ပရိညာတန္တိ သမတိက္ကမံ။ ပရိညာတာဝိန္တိ တာယ
 ပရိညာယ ပရိဇာနိတော သမတိက္ကမိတော ဌိတံ။ ၄။ ဥာထပရိညာ ယာဝဒေဝ တိရဏပရိညတ္တာ။ တိရဏပရိညာ
 ဝိ ယာဝဒေဝ ပယာနပရိညတ္တာတိ။ တတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌာယ ပရိညာယ ကိစ္စဒဿနဝသေန အတ္ထံ ဒေသေန္တော
 ‘ပရိညေယျေတိ ပရိဇာနိတဗ္ဗေ သမတိက္ကမိတဗ္ဗေ’ တိ။ ပဟာတဗ္ဗေတိ အတ္ထော။ သမတိက္ကမန္တိ သမတိက္ကန္တံ
 ပဟာနဿ ဥပါယံ။ သမတိက္ကမိတော ဌိတန္တိ ပဇယိတော ဌိတံ။ ၅။ ဤ ၄-ရီ အဖွင့်ကိုထောက်၍ ‘ပရိညေယျေ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း။ ဝါ၊ ပယ်ကြောင်း
 (မဂ်ဉာဏ်) ကို၎င်း။ ပရိညာတာဝံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိပြီးသော။ ဝါ၊ ပယ်ပြီးသော’ ဟု ဘုရားရှင်တော်မူသည်။
 အဋ္ဌကထာအလို ပရိညာအရ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်ရွယ်သည်။

၆-ရုတိယသမဏသုတ်

၁၀၈။ (ဤသုတ်၌ သမုဒယဉ္ဇ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ အညွှတ်ခံ၊ ချုပ်ကြောင်းချုပ်ရာကို၎င်း။ ဤမျှသာထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၇-သောတာပနသုတ်

၁၀၉။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်းပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော ပေးမြဲ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ် အရိယသာဝတော၊ အကြင် အရိယသာဝကသည်။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤအရိယသာဝကကို။ အဝိနိပါတော၊ အလိအာသာကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော။ ဝါ-အပါယ် ၄-ဘုံသို့ ကျရောက်သော သဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သဗ္ဗောဓိပရာယနော၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် မချွတ် ရောက်ရာ လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပနော၊ သောတာပန် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

ဆတ္ထမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အရဟန္တသုတ်

၁၁၀။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်းမှ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော အထိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ် ဘိက္ခု၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ ပ။ ဝိဒိတော၊ သိ၍။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ တဏှာဝိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းကို။ ဝိကာသဝေ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော အာသဝရှိသော။ ဝုသိတဝါ၊ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော။ ကတကရထိယော၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိုစွဲရှိသော။ ဩဟိတဘာရော၊ ချထားအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန်ရှိသော။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္တော၊ ရောက်ရှိပြီးသော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဝိလ်) ရှိသော။ ပရိက္ခိဏသဝသံယောဇနော၊ ကုန်ခန်းပြီးသော ဘဝသံယောဇင်္ဂရှိသော။ သမ္ပုဗ္ဗညာဝိမုတ္တော၊ ကောင်းစွာသိမြင်၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသော။ အရဟံ၊ ရဟန္တာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

ဆတ္ထမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-အနုပ္ပမာနသုတ်

၁၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝုပေ၊ ရုပ်၌။ ယောဆန္ဒော၊ အကြင်လိုချင် ခြင်းသည်။ ယောရာဂေါ၊ အကြင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယာ နန္ဒိ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာဇာဏာ၊ အကြင်ဆာမှုတ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘံ၊ ထိုရုပ်၌ လိုချင်ခြင်းစသည်ကို။ ပဗဟထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ ဝေံ၊ ဤသို့ပယ်သည်ရှိသော်။ တံ ဝုပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ် ပြီး မည်သည်။ ဥစ္စန္ဒမူလံ၊ အကြင်မဲ့ ပြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်အရင်းရှိသည်မည်သည်။ တာဇာ- ဝတ္ထုကတံ၊ ထန်းပင်၏တည်နေရာ(ကျင်း)ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးမည်သည်။ အနဘာဝံ ကတံ၊ နေ့။

ထဟန် မပြစ်အောင် ပြုအပ်ပြီးမည်သည်။ အာဟထိံ၊ နေဘင်အခါ။ အနုပ္ပ၊ ဓမ္မ၊ မပြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောရှိသည်မည်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းထပ်ပွန်။) ဣတိ။ ပြီ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယ ဆန္ဒပ္ပဟာနသုတ်

၁၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝုပေ၊ ဌံ။ ယော ဆန္ဒော၊ သည်။ ပ။ ယာ တဏှာ၊ သည်။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ အကြင်ကပ်ရောက်ခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းတို့သည်။ ယေ စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ၊ အကြင်အကုသိုလ်စိတ်၏ တည်ခြင်း၊ မှားသောအားဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အဖန်ဖန် ကိန်းဝပ်ခြင်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ဝိကုန်၏။) တေ၊ ထိုလိုချင်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ပဗဟထ၊ ပယ်ကြကုန်လော့။ ပ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။) ဣတိ။ ပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အန္တဝရော၊ အန္တဝဂ်သည်။ ပဌမော၊ ပဌမဝဂ်တည်း။ တဿ၊ ထိုအန္တဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

အန္တော၊ အန္တသုတ်၎င်း။ ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခသုတ်၎င်း။ သက္ကာယော၊ သက္ကာယသုတ်၎င်း။ ပရိညေယျာ၊ ပရိညေယျသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သမဏာ၊ သမဏသုတ်၊ ဒုတိယသမဏသုတ်တို့၎င်း။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန္နသုတ်၎င်း။ အရဟာ၊ အရဟန္တသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဆန္ဒပ္ပဟာနာ၊ ဆန္ဒပ္ပဟာနသုတ်၊ ဒုတိယဆန္ဒပ္ပဟာနသုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသုတ်တို့တည်း။

(၁၂) ၂-ဓမ္မကထိကဝဂ်

၁-အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အညတရော၊ တယောက်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။

၁။ ယာလိပ္ပိကာနိသုတ် စာပိုဒ် ၃-၌ ဥပေန္တိတိ ဥပယာ၊ တဏှာဓိဋ္ဌိယော၊ ဌီ။ စေတသောအဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာတိ အကုသလစိတ္တအာ အဓိဋ္ဌာနဘူတာ စေဝ အဘိနိဝေသာဘူတာ စ အနုသယဘူတာ စ ဟု။ ဌ။ တိဌိကတ္တုသင်္ဂိ အဝိကရုဏသင်္ဂိ ဖွင့်ကြသော်လည်း ဤနိဿယ ဤအရာ၌ “အဝိဇ္ဇာ၊ လိုချင်ခြင်းသည်” စသည်နှင့် ယျော့ရန်၎င်း များစွာရန်၎င်း ဘာဝသင်္ဂိပေးလိုက်သည်။

ကတမာ န ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ကိစ္ဆာဝတာ စ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ ကပ်ရောက်သည်မည်သည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသည်မည်သည်။ (အဝိဇ္ဇာဂတော သမဂီဘူတေန ဥပဂတော၊ အဝိဇ္ဇာယ ဝါ ဥပေတော နာမ။ ဝိ။) ဟောတိတိ၊ ပြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အဘူတဝါ၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနေဘ သည်။ ဝှပံ၊ ဝှပံကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဝှပသမုဒယံ၊ ဝှပ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဝှပနိရောခံ၊ ဝှပ၏ ချုပ်ရာကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဝှပနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒံ၊ ဝှပ၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (ဝေဒနာစသည်ကို ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အယံ၊ ဤ (သစ္စာလေးပါးတို့၌) မသိခြင်းကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတ္တာဝတာစ၊ ဤမျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ (ဣတ္တာဝတာတိ ဣတ္ထကေန ကာရကေန။ ဝိ။) အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ ကပ်ရောက်သည်မည်သည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ ဝေဒနာစသည် သုတ်တည်း။

၂-ဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၁၄။ (ဤဝိဇ္ဇာသုတ်ကို အဝိဇ္ဇာသုတ် မှီ၍ပေး၊ ပဋိပသမေပါသည်သာ ထူး၏။)

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-ဓမ္မကထိကသုတ်

၁၁၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ ထည်း။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အစွန်အဖျိ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်သော။ သော သိက္ခ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘကန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား၊ ဓမ္မကထိကော ဓမ္မကထိကောတိ၊ ဓမ္မကထိက ဓမ္မကထိကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ကိစ္ဆာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ ဓမ္မကထိကော၊ ဓမ္မကထိကသည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ပြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝှပဿ၊ ဝှပံကို။ ဝါ၊ ဝှပံ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြိမ်းငြိမ်းငြိမ်း။ ဝိရာဂါယ၊ မတပ်မက်ခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ ဣတ္တာဝတာ၊ ဤမျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ “ဓမ္မကထိကောတိ၊ ဓမ္မကထိက” ဟူ၍။ ဝေဒနာယ၊ သိခြင်းငှါ။ အလံ၊ သင့်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝှပဿ၊ ဝှပံကို။ ဝါ၊ ဝှပံ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြိမ်းငြိမ်းငြိမ်း။ ပ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတ္တာဝတာ၊ ဤမျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ “ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလောတိ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူ” ဟူ၍။ ဝေဒနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝှပဿ၊ ကို။ ဝါ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြိမ်းငြိမ်းကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊ မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ ထက္ကာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတ္တာဝတာ၊ ဤမျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ “ဝိဇ္ဇာဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တောတိ၊ မျက်မှောက်သဝဋ် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သူ” ဟူ၍။ ဝေဒနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၎င်း။ (ဝေဒနာစသည်၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဣတိ၊ ပြီ။

ဒုတိယံ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄- စုတိယဓမ္မကထိကသုတ်

၁၁၆။ (ဤသုတ်သည် ဓမ္မသုတ်နှင့်တူပြီး အမေးဝါကျ၌ ကိတ္တာဝတာ ဓမ္မာနုပဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဟောတိ၊ ကိတ္တာဝတာ ဝိဇ္ဇာဓမ္မနိဗ္ဗာနပုဂ္ဂိုလ် ဟောတိဟု အမေးရုံ မေးသည်သာ တူ၏။)

စတုတ္ထံ လေ့ရပြောက်သောသုတ်တည်း။

၅- ဗန္ဓုနသုတ်

၁၁၇။ (သာဝတ္ထိနိဒါန် မှ ဝဗ္ဗသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ အထိ ခန္ဓဝဂ္ဂ နကုလပိတုသုတ် စာပိုဒ် ၁-၅။) ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဿုထဝါ၊ သုတမရိသော။ အဟံ ပုထုဇ္ဇနော၊ ဤပုထုဇဉ်ကို။ ဝဗ္ဗဗန္ဓုနဗဒ္ဓေါ၊ ဝဗ္ဗပါရိ ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သူဟူ၍။ သန္တရဗာဟိရဗန္ဓုနဗဒ္ဓေါ၊ အတွင်း အပြင်နှင့်တကွ သော အနှောင်အဖွဲ့သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သူဟူ၍။ အတိရဒဿိ၊ ဝဋ်သုံးပါးဟူသော ဤသက်ကမ်းကို မြင်လေ့မရှိသူ ဟူ၍။ (တိရံ ဝုစ္ဆတိ ဝဋ် ဩရိမတိရန္တိ ကတော။ဋီ။) အပါရဒဿိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော သံသရာ၏ထိုသက်ကမ်းကို မြင်လေ့မရှိသူဟူ၍။ (ပါရံ ဝုစ္ဆတိ နိဗ္ဗာနံ သံသာရဿ ပါရိမန္တိ ကတော။ဋီ။) ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အပ်လျက်။ ဇိယတိ၊ အိုသူဟူ၍။ ဗဒ္ဓေါ၊ ရှိ။ ဝါ၊ လျက်။ ဇိယတိ၊ သေသူဟူ၍။ ဗဒ္ဓေါ၊ ရှိ။ ဝါ၊ လျက်။ အဿာ လောကော၊ ဤလောကမှ။ ပရံ ထောကံ၊ ထပါးသောထောကသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ထွားသူဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဇိယတိ ဇိယတိ ဂစ္ဆတိ သုံးပုဒ်ကို အာချာတ်နာမ်ကြံ၍ ပေးလိုက်သည်။ ဝေဒနာ သေသည်လည်း ဤနည်းပေး။)

(သုတဝါ စ ခေါ သော ဝါကျထို၍လည်း ပဋိသေဓမပါရာ၌ ပဋိသေသွင်း၍ ပဋိသေပေါရာ၌ ပဋိသေဖြုတ်၍ သမ္ပန်သည်သာ တူ၏။ ဗဒ္ဓေါ ဇိယတိ။ ပ။ ပရံ ထောကံ ဂစ္ဆတိအရာ၌ ပရိမုတ္တော သော ဗုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိဝါကျကို ဟောထော်မူသည်။ ပါရဒဿိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော သံသရာ၏ထိုသက် ကမ်းကို မြင်လေ့မရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ အပ်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဗုက္ခသ္မာ၊ ဆင်းရဲမှ။ ပရိမုတ္တောတိ၊ လွတ်မြောက်ပြီးပြီဟု။ ဝဒါမိ၊ ဟောထော်မူ၏ဟု ပေး။)

ပဉ္စမံ ငါးခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၆- ဝရိပုဂ္ဂိုလ်သုတ်

၁၁၈။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်။ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခုဝေ ပေးမြိ။) ဝဗ္ဗံ၊ ဝုပ်ကို။ “တေ၊ ဤဝုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဝုပ်တည်း။ သော၊ ဤဝုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ဤဝုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တ” ဟု။ သမနုပဿထ၊ ဝှုကြသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ သဓန္တ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤသို့ ဝှုခြင်းသည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ သာဓု၊ ကောင်းစွာ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ ဝဗ္ဗံ၊ ဝုပ်ကို။ “တေ၊ ဤဝုပ်သည်။ န မမ၊ ငါ၏ဝုပ်မဟုတ်။ သော၊ ဤဝုပ်သည်။ န အဟံ အသ္မိ၊ ငါမဟုတ်။ သော၊ ဤဝုပ်သည်။ န မေ အတ္တာတိ၊ ငါ၏ အတ္တ မဟုတ်” ဟု။ တေ၊ ဤသို့။ (တေ အနက်မဲ့။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ သမ္ပပုညာယ၊

၁။ သောယဗသ္မိံ အဟံ (ငါ)နှင့် သော မေ အတ္တာ၌ အတ္တ (ငါ-ထု-ဟောကျိး၊ မိန်းမ) အထူးကို ခြွင်းစားသင့်၏။ မာနစွဲ အဟံ(ငါ)သည် မိမိကိုယ်ကို မာန်ပူပန်သပ်ခြင်းတည်း။ ဝိဇ္ဇိန္နံ အတ္တကား မိမိကိုယ်ကို သော်ငှား သုတပါးကိုယ်ကိုသော်ငှား အကက်ရှင်လျက်တည်နေသော အကောင်အနေအားဖြင့် စွဲလမ်းနေ ခြင်းတည်း။

မှန်စွာသိတတ်သော(ဝိပဿနာ,မဂ်)ပညာဖြင့်။ ခဏ္ဍံ၊ ခုဆင်ခြင်ထိုက်၏။ (ပေဒနာစသည်လည်း ဤနည်း။) ဣတိ၊ ပြီ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ခုထိယပရိပုစ္ဆိတသုတ်

၁၁၉။ (သာပတ္တိနိဒါန် မှ ဘိက္ခဝေ အထိ ပေးမြဲ။) ဝှပ်၊ ဝှပ်ကို။ “တေ၊ ဤဝှပ်သည်။ န မမ၊ ငါ၏ ဝှပ်မဟုတ်။ သော၊ ဤဝှပ်သည်။ န အဟံ အသိ၊ ငါမဟုတ်။ သော၊ ဤဝှပ်သည်။ န မေ အတ္တာတိ၊ ငါ၏ အတ္တမဟုတ်”ဟု။ သမနုပဏထ၊ ဝှပ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော် မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝေ၊ မှန်ပါဘုရား။ (အကြောင်းတူပြီ။) ဣတိ၊ ပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သံယောဇနိယသုတ်

၁၂၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယေ၊ သံယောဇနိယတို့၏ အစီးအပိုး ဖြစ်ကုန်သော။ (သံယောဇနာနံ ဟိတာ။ အဘိ-၄-၁၊၉၁။ သံယောဇေတဗ္ဗာတိ ဝါ သံယောဇနိ- ယာ၊ သံယောဇနေ နိယုတ္တာထိ ဝါ။ မူလဒီ-၁၊၅၃။) ဓမ္မေ စ၊ တရားထိုက်၎င်း။ သံယောဇနာ၊ သံယောဇနိကို၎င်း။ (သံယောဇေတိ ဗန္ဓတိတိ သံယောဇနံ၊ နောင်ပွဲတတ်သော တရားစု) ဒေသေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယာ၊ သံယောဇနိယတို့၏ အစီးအပိုး ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇနိသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝှပ်၊ ဝှပ်သည်။ သံယောဇနိယော၊ သံယောဇနိယတို့၏ အစီး အပိုးဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝှပ်၌။ ယော သန္တရာဂေါ၊ အကြင်လိုချင် တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုဝှပ်၌။ တံ၊ ထိုလိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇနိ(အနောင်အပွဲ=နောင်ကြီး)မည်၏။ (ဝေဒနာ စသည်လည်း ဤနည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့ကို။ သံယောဇနိယာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၌ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို။ သံယောဇနံ၊ သံယော ဇနိ(အနောင်အပွဲ=နောင်ကြီး)ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဥပါဒါနိယသုတ်

၁၂၁။ (ဤသုတ်၌ ဥပါဒါနိယေ၊ ဥပါဒါနိယတို့၏ အစီးအပိုးဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ စ၊ ထိုကို ၎င်း။ ဥပါဒါနံ စ၊ ဥပါဒါနိကို၎င်း။ ဟုပေး။ အကြင်ကို သံယောဇနိယသုတ် မှီးလေ။)

နဝမံ၊ ကိုခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သီလဝန္တသုတ်

၁၂၂။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတ္တော သည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ မဟာကောဠိကော၊ အရှင်မဟာကောဠိကသည်၎င်း။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဗာရာဏသီမြို့၌။ ဣသိပတနေ၊ ဣသိပတနမည်သော။ မိဂဒါယေ၊ မိဂဒါရန်တော၌။ ဝိဟရန္တိ၊

နေထိုင်ကြကုန်၏။ အထ ခေါ်၊ နွဲ့။ အာယသွာ မဟာကောဋိကော၊ သည်။ သာယနသမယ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသတ္တာနာ၊ ကိန်းအောင်းရာဌာနမှ။ ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ပ။ အာယသန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ “အာရုသော သာရိပုတ္တံ၊ ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တံ။ သီလဝတော၊ (စတုပါရိသုဒ္ဓိ) သီလရှိသော။ သိက္ခာနာ၊ ရဟန်းသည်။ ကတမေ မွှော၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ယောနိသော မနသိကာတဗ္ဗာတိ၊ ဆင့်သော အကြောင်းဥပါယ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းထိုက်ကုန်သနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ ပြောဆိုပြီး။ အာရုသော ကောဋိက၊ ငါ့ရှင် ကောဋိက။ သီလဝတော၊ (စတုပါရိသုဒ္ဓိ) သီလရှိသော။ သိက္ခာနာ၊ သည်။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲကုန်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ မမြဲကုန်ဟူ၍။ ဝုက္ခတော၊ ဆင်းရဲတို့ဟူ၍။ ဝေပတော၊ အနာရောဂါတို့ဟူ၍။ ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာ(ပြည်ထည်နာ) တို့ဟူ၍။ သလ္လတော၊ ငြောင့်တို့ဟူ၍။ အဗတတော၊ (အလွန်နိပ်စက်တတ်သော) သည်းခံနိုင်စွမ်းသော ဆင်းရဲတို့ဟူ၍။ အာဗာတော၊ အနာဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတို့ဟူ၍။ (အာဗာပေစ္စယဋ္ဌေန။ ဋ္ဌ။ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၄၇-နာ၊ ဝိသုဒ္ဓိ-နိ ၂-၃၉၅-နာ၌လည်း။) ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပြင် (အနတ္တနိယ) တို့ဟူ၍။ ပလောကတော၊ ပျက်စီးတတ်သော သဘောတရားတို့ဟူ၍။ သုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သုဉ်းသော သဘောတို့ဟူ၍။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်သောသဘောတို့ဟူ၍။ ၂။ ယောနိသော မနသိကာတဗ္ဗာ၊ ဆင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းထိုက်ကုန်၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ ပ။ ယောနိယော မနသိကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင် ကောဋိက။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ သီလဝါ၊ (စတုပါရိသုဒ္ဓိ) သီလရှိသော။ သိက္ခာ၊ ရဟန်းသည်။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲကုန်ဟူ၍။ ပ။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်ဟူ၍။ ယောနိသော မနသိကာရောဋ္ဌော၊ ဆင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည်ရှိသော်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ သစ္စိကရေယျ၊ မျက်မှောက်ပြုရာ၏။ တေ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ ခေါ် ယန၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣထိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တံက ပြောဆိုပြီး။

☞ (သောတာပဋ္ဌေန-ဝါကျ၊ သကဝါဂါမိနာ- ဝါကျ၊ အနာဂါမိနာ- ဝါကျ၊ အရဟတာ-ဝါကျတို့ကိုလည်း သီလဝတာ-ဝါကျကို မိုး၍ သမ္ပန်။) အာရုသော၊ ငါ့ရှင် ကောဋိက။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥတ္တရိ ကရဏိယံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အထက်၌ ပြုဖွယ်မက်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ ခေါ်၊ မရှိသည်သာတည်း။ ကတယ ဝါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မက်ကိုလည်း။ ပတိစယော၊ တဖန် ဆည်းပူးဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ ခေါ်၊ မရှိသည်သာတည်း။ အပိ စ၊ ထိုသို့ မရှိသော်လည်း။ ဣမေ မွှော၊ ဤ ရအပ်ပြီးသော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပျိုးများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ် များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝိဇ္ဇမေသုခဝိဟာရာယ ဝေဝ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှါ၎င်း။ သတိသမ္ပဗညာယ စ၊ သတိ သမ္ပဗည် အလိုငှါ၎င်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣထိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တံက ပြောဆိုပြီး။

ဒေသံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁-(ဇုက္ခဋ္ဌေန။ ဋ္ဌ။ ဇုက္ခဋ္ဌေနာထိ ဇုက္ခမတ္တာ ဇုက္ခသာဝေန။ ဇုက္ခံ ဟိ လောကေ အထန္တိ ဝုဋ္ဌတိ အထိ ဝိယဟနနတော ဝီ။)

၂-အနိစ္စတော ပလောကတောထိ ဝိဟိ ပဒေဟိ အနိစ္စမနသိကာရော၊ သုညတော အနတ္တတောထိ ဟိ အနတ္တမနသိကာရော၊ သေသေဟိ ဇုက္ခမနသိကာရော ဝုဋ္ဌော။ ၄။

၁၁-သုတဝန္တသုတ်

၁၂၃။ (ဤသုတ်၌ သုတဝတာ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း) သုတဝိသော (ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥက္ကယောပုဂ္ဂံ၊ ပရိဝေပနသိကာရဝသေန ပဝတ္တဉာဏံ ကမ္မဋ္ဌာနသုတဝသေန နိပ္ပဋ္ဌနတော သုတန္တိ ဝုတ္တံ။ ဝိ။) ဟု ပေးရသည်သာ ထူး၏။ အကြောင်းသိလဝန္တသုတ်နှင့်တူ၏။)

ကောသမံ၊ တဆဲတရုဗြာဏ်သောသုတ်တည်း။

၁၂-ကပ္ပသုတ်

၁၂၄။ (ဤသုတ်သည် သံ-၁၊ ၄၄၄၊ စာပိုဒ် ၂၀၀။ အနုသယသုတ်နှင့် တူ၏။ သံ-၂၊ ၈၄-နာ၊ စာပိုဒ် ၈၂-ပုဏ္ဏမသုတ်၌လည်း ၎င်းအတိုင်းလာ၏။ မ-၂၊ ၈၄။ ဗုဒ္ဓဟုလောဝါဒသုတ်နှင့်လည်းတူ၏။)

ဒွါဒသမံ၊ တဆဲနှစ်ခုဗြာဏ်သောသုတ်တည်း။

၁၃-ဒုတိယကပ္ပသုတ်

၁၂၅။ (ဤသုတ်သည်လည်း သံ-၂၊ ၁၁၁၊ စာပိုဒ် ၉၂။ ဒုတိယဗုဒ္ဓဟုလသုတ်နှင့် တူ၏။)

ကောသမံ၊ တဆဲသုံးခုဗြာဏ်သောသုတ်တည်း။

ဓမ္မကထိကဝတ္တော၊ သည်း၊ ဒုတိယော၊ တည်း။

တထာ၊ ထိုဓမ္မကထိကဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသုတ်၎င်း။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသုတ်၎င်း။ ဓမ္မေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ကထိကာ၊ ဓမ္မကထိကသုတ်၊ ဒုတိယဓမ္မကထိကသုတ်တို့၎င်း။ ဗန္ဓုနာ၊ ဗန္ဓုနသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ပရိပုစ္ဆိတာ၊ ပရိပုစ္ဆိတသုတ်၊ ဒုတိယပရိပုစ္ဆိတသုတ်တို့၎င်း။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇနိယ သုတ်၎င်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနိယသုတ်၎င်း။ သီလံ၊ သီလဝန္တသုတ်၎င်း။ သုတဝါ၊ သုတဝန္တသုတ်၎င်း။ ကပ္ပေန၊ ကပ္ပဓမ္မသည်ဖြင့်၊ ဓမ္မေ စ၊ ကပ္ပသုတ်၊ ဒုတိယကပ္ပသုတ် နှစ်သုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသုတ်တို့တည်း။

(၁၃) ၃-အဝိဇ္ဇာဝဂ်

၁-သမုဒယဓမ္မသုတ်

၁၂၆။ (ဤသုတ်သည် အဝိဇ္ဇာသုတ် ဝိဇ္ဇာသုတ်နှင့်တူ၍ မိုးရွာပေး။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သမုဒယဓမ္မံ၊ သော။ ဓမ္မန္တိ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်း သဘော ရှိသော။ သမုဒယဝယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောရှိသော ဟု ပေးရသည်သာ ထူး၏။)

ပဌမံ၊ ရွှေဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယသမုဒယဓမ္မသုတ်, ၃-တတိယသမုဒယဓမ္မသုတ်

၁၂၇-၁၂၈။ (ဤနှစ်သုတ်လည်း ဆိုပြီးသုတ်အတိုင်းပင်၊ လွယ်ပြီ။)

ဒုတိယံ တတိယံ တည်း။

၄-ဓထုတ္တဘိသုတ်

၄-၅-၆-၇-၈-၉-၁၀။ ဤသုတ်တို့လည်း လွယ်ပြီ၊ ပေးပြီးကို ပြန်ရှု၍ သမ္ပန်။

ဓထုတ္တံပ။ ဓသမံ တည်း။

အဝိဇ္ဇာဝဠော၊ သည်း။ တတိယော၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

တိထိ၊ ၃-သုတ်ကုန်သော။ သမုဒယဓမ္မ၊ သမုဒယဓမ္မသုတ်တို့၎င်း။ အဿာဒေါ၊ အဿာဒဉ္စ။ အပရေဒဝေ၊ အခြား ၂-သုတ်တို့၎င်း။ သမုဒယော၊ သမုဒယဉ္စ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဒေ ဓ၊ ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ကောဋိကော၊ ကောဋိကဉ္စ။ အပရေတယော၊ အခြား ၃-သုတ်တို့၎င်း။ ဣထိ၊ ဤသုတ်တို့တည်း။

(၁၄) ၄-ကုက္ကုဋ္ဌဝဂ်

၁-ကုက္ကုဋ္ဌသုတ်

၁၃၆။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း။ သိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝှံ၊ ရုပ်သည်။ ကုက္ကုဋံ၊ ပြာပုနှင့် တူ၏။ ဝါ၊ ပြာကဲ့သို့လှလောင်တတ်၏။ ပ၊ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ကုက္ကုဋံ၊ ပြာပုနှင့်တူ၏။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဿံ၊ ရှုသော။ သုတဝါ၊ သုတရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်း။ ဝှံသိပ္ပံ၊ ရုပ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ပ၊ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣထိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီး

ပဌမံ ဝေဠိစောသောသုတ်တည်း။

၂-အနိစ္စသုတ်

၁၃၇။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မပြု။ ထံတြ၊ ထိုသဘောတရား၌။ အနော၊ လိုချင်ခြင်းကို။ ဝေ၊ သင်တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မပြုသနည်း။

၁-ကုက္ကုဋံ သန္တုတ္တံ အာရိက္ခံ အာရိက္ခာရံ ဝိယ မဟာပရိဋ္ဌာဟံ။ ၂။ အနောအဂ္ဂိ မဟန္တော အာရိ-
ကရာထိ၊ တတ္ထ ကုက္ကုဋံရုတဏော အတ္တမန္တံ ယာဝ ကေသဂ္ဂံ အနုပဟတာယ ကုစ္စိတံ ကုန္တံ ကုက္ကုဋံ၊
ဝှံပဝေဇနာဒိ ပန တဏှာပိ ကပ္ပိ ကာလံ အနုပဟာတော မဟာပရိဋ္ဌာဟာနဇ္ဇန ဓ ကုက္ကုဋံ ဝိယာထိ ကုက္ကုဋံ။
ကုစ္စိတံ ကုန္တံ ကုက္ကုဋံ၊ ပကထိပြာပုကောဂံ။ ကုက္ကုဋံ ဝိယ ကုက္ကုဋံ၊ ရုပ် ဝေဇနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို
ကောက်။

သိက္ခာတော် တို့။ နှင်း၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စ၊ မပြု။ ထပ်တူ၊ ထိုရုပ်၌။ ဆန္ဒော၊ လိုချင်ခြင်းကို။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

တတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ခုတိယအနိစ္စသုတ်

၁၃၈။ (ဤသုတ်၌-ရာဂေါ၊ တပ်မက်ခြင်းကို-ဟုပေးသည်သာ ထူး၏။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-တတိယအနိစ္စသုတ်

၁၃၉။ (ဤသုတ်၌-ဆန္ဒရာဂေါ၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို-ဟုပေး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅-၆-၇-ခုကမ္မသုတ်

၁၄၀-၁၄၂။ (ဤ ၃-သုတ်၌-ခုကမ္မံ၊ ဆင်းရဲ၏-ဟုပေး။)

ပဉ္စမံ၊ ဆဋ္ဌံ၊ သက္ကမံ၊ ငါးခု-မြောက်ခု-ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-၉-၁၀-အနတ္တသုတ်

၁၄၃-၁၄၅။ (ဤ ၃-သုတ်၌-အနတ္တာ၊ အတ္တ (အသက်ရှင်နေသောအကောင်) မဟုတ်-ဟုပေး။)

အဋ္ဌမံ၊ နဝမံ၊ စသမံ၊ ခုနစ်ခု-ကိုးခု-ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-နိဗ္ဗိတိမဟုတသုတ်

၁၄၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ သိက္ခာတော် တို့။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဿ၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ လာသော) သဒ္ဓါတရားဖြင့် ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော။ (သံ-၆-၂-၆၁-၅။) ကုလပုတ္တဿ၊ (သီလစသော တရားငါးပါးကို ပြည့်ကျင့်သော) အမျိုးကောင်းသား၏။ (သံ-၉၂၊ ၄၆၅။) အယံ အနုဓမ္မော၊ ဤလောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်အမျိုးကောင်းသားသည်။ ခူပေ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိတိမဟုတော၊ များသော ငြီးငွေ့ခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းအပြစ်များသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ ပ။ ယော၊ အကြင်အမျိုးကောင်းသားသည်။ ခူပေ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိတိမဟုတော၊ များသော ငြီးငွေ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ ပ။ ခူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိဘောဂံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ပ။ သော၊ ထိုအမျိုးကောင်းသားသည်။ ခူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိဘောဂံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိသည်ရှိသော်။ ပ။ ဝူပမ္ဘာ၊ ရုပ်မှ။ ပရိမုစ္ဆတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ ပ။ ဒုက္ခသွာ၊ မှ။ ပရိမုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဓါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤကား လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်တရားတည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။

ကောစ သမံ၊ ကဆဲတခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁၂-အနိစ္စာနုပဿီသုတ်

၁၄၇။ (ဤသုတ်၌ အနိစ္စာနုပဿီ၊ မဗြဟ္မ အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ ဟု သည်သာ ဟူ၏။)

ရွှင်ကမ်း တဆဲဒုန်ရေမြောက်ဘေးသုတ်သည်။

၁၃-ဒုက္ခာနုပဿီသုတ်

၁၄၈။ (ဤသုတ်၌လည်း ဒုက္ခာနုပဿီ၊ ဆင်းရဲ၏ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဟု ဟူ၏။) တရကမ်း တဆဲဒုန်ရေမြောက်ဘေး သုတ်တည်း။

၁၄-အနတ္တာနုပဿီသုတ်

၁၄၉။ (ဤသုတ်၌လည်း အနတ္တာနုပဿီ၊ အတ္တမဟုတ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဟု ဟူ၏။)

ရွှေသမ်း တဆဲလေးရေမြောက်ဘေးသုတ်တည်း။

ကုက္ကုဠဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ စတုတ္ထော၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကား—

ကုက္ကုဠော၊ ကုက္ကုဠသုတ်၎င်း။ အနိစ္စော၊ အနိစ္စအမည်ဖြင့်။ တယော၊ ၃-သုတ်တို့၎င်း။ ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခအမည်ဖြင့်။ အပရေ တယော၊ အခြား ၃-သုတ်တို့၎င်း။ အနတ္တော၊ အနတ္တ အမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ဘော။ တယော၊ ၃-သုတ်တို့၎င်း။ ကုလ ပုတ္တော၊ ကုလပုတ္တအမည်ဖြင့်။ ဒေ ဒုကာ၊ ၂x၂=လီ ၄-သုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤ သည်တည်း။

(၁၅) ၅-စိဋ္ဌိဝန်

၁-အဋ္ဌတ္တသုတ်

၁၅၀။ သာထွဋ်နိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ကိသ္ဋိံ၊ အဘယ် သဘောတရားသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ကိံ၊ အဘယ်သဘောတရားကို။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ (ကိံ ဥပါဒါယာတိ ကိံ ပဋိစ္စ။ ဌ။) အဋ္ဌတ္တံ၊ အဋ္ဌတ္တသန္တာန်၌။ သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န ခေါ၊ ဖြစ်ပေါ် သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ပြတ်စွာတုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ မော၊ တရားတို့သည်။ သကံပုလကော၊ ပြတ်စွာတုရားသာလျှင် အကြောင်းရင်းပုလပိုပါကုန်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ရှုပေ၊ ရုပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ရှုပံ၊ ရုပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ အဋ္ဌတ္တံ၊ ၍။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န။

၁၅၀။ ဘန္တေ၊ ဘုရား၊ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ ပန၊ ကကြင်ရုပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိတာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ အနုပါဒါယ၊ မစွဲလန်းမှု၍။ အဇ္ဈတ္တံ၊ နှစ်။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျအပိန၊ ပြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဧကံ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

ပဌမံ ဓမ္မဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂- တေမမသုတ်

၁၅၁။ (ဤသုတ်၌ - ကိံ၊ အဘယ်ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ ဟု ပေးရုံသာတူး၏။ တေ မမ စသည်လည်း ရွှေနည်းအတိုင်းပေး။ အဘိနိဝိဿာတိ အဘိနိဝိသိတု၊ ပစ္စယံ ကတူတိ အတ္ထော၊ ဥ။ ပစ္စယံ ကတူတိ အဘိနိဝိသပစ္စယံ ကတူ၊ ဣ။)

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃- သောအတ္ထာသုတ်

၁၅၂။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ သိက္ခဝေ၊ ထို့။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ သထိ၊ သော်။ ကိံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ကိံ၊ ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ ၍။ “သော၊ ထိုငါသည်။ အတ္ထာ၊ အတ္ထတည်း။ သော၊ ထိုငါသည်။ လောကော၊ လောကတည်း။ သော၊ ထိုငါသည်။ ပေဗ္ဗ၊ တမလွန်ဘဝသို့ ရောက်၍။ နိစ္စော၊ မြဲသည်။ ဓဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သည်။ သဿတော၊ တည်တံ့သည်။ အဝိပရိတာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောမရှိသည်။ သဝိဿာပိတိ၊ ဖြစ်အံ့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝိဇ္ဇိံ၊ သဿတအဟူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇထိ န ခေါ၊ ပြစ်ပေါ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ (ကြွင်း မတူးပြီ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄- နောဓေပသိဟာသုတ်

၁၅၃။ (ဤသုတ်၌ - “နော ဓေ အထံ၊ ရှေးက (အတ္တဟူသောကမ္မဝင်္ဂ) မဖြစ်ငြားအံ့။ မေ ငါ့အား။ နော စ သိဿ၊ ယခု (အတ္တဟူသောဝိပါကဝင်္ဂ) မဖြစ်ရာ။ နာသဝိဿ၊ ယခု (အတ္တဟူသောကမ္မဝင်္ဂ) မဖြစ်အံ့။ မေ ငါ့အား။ န သဝိဿတိ၊ နောင်အခါ၌ (အတ္တဟူသော ဝိပါကဝင်္ဂ) မဖြစ်လတ္တံ့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဝိဇ္ဇိံ၊ ဥစ္စေအဟူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇထိ ကိံ န ခေါ၊ သနည်း- ဟုပေးရုံသာ။ အကြွင်းပေးပြီ။)

တတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅- ဝိစ္စာနိဇ္ဇိသုတ်

၁၅၄။ (ဤသုတ်၌ ဝိစ္စာနိဇ္ဇိံ၊ ဖောက်ပြန်သော(မှားယွင်းသော)အဟူသည်- ဟု ပေး။)

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၆-သက္ကာယဒိဋ္ဌိသုတ်

၁၅၅။ (ဤသုတ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားပျံ့သော ခန္ဓာ ၅-ပါး ဟုတ်အပေါင်း၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်-ဟု ပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အတ္ထာနုဒိဋ္ဌိသုတ်

၁၅၆။ (ဤသုတ်၌ အတ္ထာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္ထသို့ အစဉ်လိုက်သော ဒိဋ္ဌိ(အယု)သည်-ဟု ပေး။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အာဒိနိဝေသသုတ်

၁၅၇။ (ဤသုတ်၌ သံယောဇနာဘိနိဝေသဝိနိပဉ္စာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေခြင်း၊ မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ (အဘိနိဝေသာ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိယော။) စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (“ကာယေ အဝိတရာဂေါ ဟောတိ”တိ အာဒိနာ အာဂတစေတသော ဝိနိပဉ္စာ။)တို့သည်။ ဥပ္ပစ္စန္ဓံ ၊ ခေါ်၊ ဖြစ်ကုန်သည်-ဟု ပေး။)

ဆဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝုတိယအာဒိနိဝေသသုတ်

၁၅၈။ (ဤသုတ်၌ သံယောဇနာဘိနိဝေသဝိနိပဉ္စာဇ္ဈောသာနာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေခြင်း၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၊ မျိုမတတ်စွဲလမ်းခြင်း(အဇ္ဈောသာနာ-နိတိ တဏှာဒိဋ္ဌိဇ္ဈောသာနာနိ။)တို့သည်-ဟု ပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အာနန္ဒသုတ်

၁၅၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ်၊ ၌။ အာယဿ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကံ။ “သန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုတော၊ ကြားနာရ၍။ ဧကော၊ တပါး ထည်းတည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်လျက်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့လျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပံ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ယဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျံ၊ နေရာ၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ ဘဂဝံ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒေသေတူတိ၊ ဟောတော်မူပါ”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကံ။ အဝေါ စ၊ လျှောက်ပြီ။

[တံ ကိံ မညသိ စသည်ကို အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-၅၅၅ ပေး။ ဤသုတ်ကို အရှင် အာနန္ဒာ စိတ်ရှင်လန်းရုံမှသာ စိတ်ကို ထိန်းရုံမှသာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသည်ဟု(ဣမဿ စိတ္တံ

ကတိသာမိတိ ကထေသိ(၅) ခွံ ဆို၏။ အရဟတ္တပိုင်းကို ဗုဒ္ဓကုဗျာန် ဝိပဿနာပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရတော်မူ၏။]

အသမံ ဇယံရုဗြာဟ္မဿာသုတ်တည်း။

စိဋ္ဌိဝဂ္ဂေါ သည်။ ပဉ္စမော ဝါဒုဗြာဟ္မဿ ဝဂ်တည်း။

တဿ ထိုစိဋ္ဌိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိကော—

အဗ္ဗတ္တိကံ၊ အဗ္ဗတ္တသုတ်၎င်း။ ဧဝံ ယ၊ ဧဝံ ယမသုတ်၎င်း။ ဧသာအတ္ထော၊ ဧသာ အတ္ထာသုတ်၎င်း။ နောစမေသိယာ၊ နောစမေသိယာသုတ်၎င်း။ မိစ္ဆာသက္ကာယတ္တာနု၊ မိစ္ဆာစိဋ္ဌိသုတ်၊ သက္ကာယစိဋ္ဌိသုတ်၊ အတ္တာနုစိဋ္ဌိသုတ်၎င်း။ ဧဝံ ၂-သုတ်ကုန်သော။ အသိနိဝေသာ။ အသိနိဝေသာသုတ်၊ စုတိယအသိနိဝေသာသုတ်တို့၎င်း။ အာနန္ဒေန၊ အာနန္ဒ- သုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဥပရိပဏ္ဏာသကော၊ ဥပရိပဏ္ဏာသကသည်။ သမတ္ထော၊ ပြီးပြီ။

တဿ ဥပရိပဏ္ဏာသကဿ၊ ထိုဥပရိပဏ္ဏာသက၏။ ဝဂ္ဂုဒ္ဓါနံ၊ ဝဂ်ဥဒ္ဓါနိကော—

အန္တော၊ အန္တဝဂ်၎င်း။ ဓမ္မကထိကာဝိဇ္ဇာ၊ ဓမ္မကထိကဝဂ်၊ အဝိဇ္ဇာဝဂ်တို့၎င်း။ ကုဏ္ဍိ၊ ကုဏ္ဍဝဂ်၎င်း။ စိဋ္ဌိပဉ္စမံ၊ ၅-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော စိဋ္ဌိဝဂ်၎င်းတည်း။ တတိယော ဝတ္ထော၊ ၃-ခုမြောက်ဟောတော်မူအပ်သော။ ပဏ္ဏာသကော နိပါဏေတိ၊ ပဏ္ဏာသက- နိပါတ်ဟူ၍။ ပဝုဇ္ဇတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဓမ္မသံဟုတ္ထံ၊ ဓမ္မသံဟုတ်သည်။ သမတ္ထံ၊ ပြီးပြီ။

၂-ရာဇသံယုတ်

၁-ပဌပဝဂ်

၁-မာရသုတ်

၁၆၀။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း၊ အထ ခေါ၊ ဣ။ အာယသွာ ရာဇော၊ အပွင်ရာဇသုတ်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မာရော မာရေတိ၊ မာရ်၊ မာရ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်ပျလောက်သောအကြောင်းဖြင့်။ မာရော န ခေါတိ၊ မာရ်မည်ပါသနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကို၊ အဝေါ စ၊ လျှောက်ပြီ။

ဗိုဓ၊ ရာဇ။ ဝုပေ ခေါ၊ ရုပ်သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ မာရော ဝါ၊ သေခြင်းသည်၎င်း။ (မာရော ဝါ အဏာတိ ပရဏံ ဝါ ဘဝေယျ။ ငွ။) မာရေတာ ဝါ၊ သေထိုက်သော သဘော ထည်၎င်း။ (မာရေတာ ဝါတိ မာရေတဗ္ဗော ဝါ။ ငွ။ မာရေကာတိ ပရိတဗ္ဗော မာဂံ မရဏံ တော။ ဘ။ ငွ။) အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ ပန၊ ထို့ပြင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မိယတိ၊ သေ၏။ (သော၊ ထိုသူသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။) ရာဇ၊ ရာဇ။ တသ္မာ၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်။ ဣယ၊ ဤ လောက၌။ တံ၊ သင်သည်။ ဝုပံ၊ ရုပ်ကို။ “မာရေတိ၊ သေခြင်းတရား”ဟူ၍။ ပဿ၊ ရှုလော့။ “မာရေတာတိ၊ သေထိုက်သော သဘော”ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ “မိယတိတိ၊ သေသူ”ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ “ရောဂေါတိ၊ (နာကျင်တတ်သော) အနာရောဂါနှင့် တူ၏”ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ “ဂဏ္ဍောတိ၊ အိုင်းအမာ (ပြည်ထည်နာ) နှင့် တူ၏”ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ “သလ္လန္တိ၊ ငြောင့်နှင့် တူ၏”ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ “အထန္တိ၊ အလွန် နှိပ်စက်တတ်သော ဆင်းရဲ”ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ “အစာဘူတန္တိ၊ ဆင်းရဲဘုံးသပွယ်”ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ ယော၊ အကြင်သူတို့သည်။ နံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ ရှုသည် မည်ကုန်၏။ (ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်း သမ္မန်လေ။)

ဘန္တေ၊ ရား။ သမ္မာဒဿနံ ပန၊ ကောင်းစွာရှုခြင်းသည်ကား။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ် အကျိုး ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ပြန်၏။ ရာဇ၊ ရာဇ။ သမ္မာဒဿနံ ခေါ၊ ကောင်းစွာ ရှုခြင်းသည်။ နိဗ္ဗိဒတ္ထံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်း(ဉာဏ်)အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်း (ဉာဏ်)သည်။ ကိမတ္ထိယာ၊ အဘယ် အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤ။ ရာဇ၊ ရာဇ။ နိဗ္ဗိဒါ ခေါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်း(ဉာဏ်)သည်။ ဝိရာဂတ္တာ၊ မတပ်မက်ခြင်း(အရဟတ္တမဂ်)အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိရာဂေါ ပန၊ မတပ်မက်ခြင်း (အရဟတ္တမဂ်) သည်ကား။ ကိမတ္ထိယော၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤ။ ရာဇ၊ ရာဇ။ ဝိရာဂေါ ခေါ၊ မတပ်မက်ခြင်း (အရဟတ္တမဂ်) သည်။ ဝိမုတ္တတ္တော၊ ကိလေသာတို့မလွတ်မြောက်ခြင်း (အရဟတ္တဖိုလ်) အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိမုတ္တိ ပန၊ ကိလေ သာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း (အရဟတ္တဖိုလ်) သည်ကား။ ကိမတ္ထိယာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤ။ ရာဇ၊ ရာဇ။ ဝိမုတ္တိ ခေါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း (အရဟတ္တဖိုလ်) သည်။ နိဗ္ဗာနတ္တာ၊ စုက္ခတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း (အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်) အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိဗ္ဗာနံ၊ စုက္ခ၏ ငြိမ်းအေးခြင်း (အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်) သည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊

၏။ ရာစ၊ ရာစ။ (တံ၊ သင်သည်။) ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ အဗ္ဗယာသိ၊ လွန်သွားလေပြီ။
 ပဉ္စဿ၊ ပြဿနာ၏။ ပရိယန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းစာခြားကို။ ဝယေတံ၊ ယူခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊
 (သင်) ပစ္စမ်းနိုင်။ ရာစ၊ ရာစ။ ဟိ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗာနောဂခံ၊ အနုပါပါ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သော။
 နိဗ္ဗာနပရာယနံ၊ အနုပါပါ နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းထိုသို့သော။ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနံ၊ အနုပါပါ
 နိဗ္ဗာန်ဟူသော အဆုံးရှိသော။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ ဈေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သတ္တသုတ်

၁၆၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဧကမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဘို့၌။ နိသိန္ဒော ခေါ်၊ ထိုင်နေ
 သော။ အာယသ္မာ ရာဇော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သတ္ထော သတ္ထောတိ၊
 သတ္တဝါ သတ္တဝါ ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ ပြင့်။ သတ္ထောတိ၊
 သတ္တဝါဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ နု ခေါ်တိ၊ ဆိုအပ်ပါသနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။ ရာစ၊ ရာစ။
 ဝူပေ ခေါ်၊ ရုပ်၌။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်။ ယော ရာဂေါ၊ အကြင်တပ်မက်ခြင်း
 သည်။ ယာ နန္ဒါ၊ အကြင် နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ တဏှာ၊ အကြင် မှုပ်သိပ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊
 ၏။) (တေန၊ ထိုလိုချင်တပ်မက်နှစ်သက်ဆာလောင်ခြင်းဟူသော လောဘဖြင့်) တတြ၊ ထိုရုပ်၌။
 သတ္ထော၊ ကပ်ငြိတတ်၏။ တတြ၊ ထိုရုပ်၌။ ဝိသတ္ထော၊ အထူးသဖြင့် ကပ်ငြိတတ်၏။ (တနည်း၊
 (ဝူပေ၊ ရုပ်၌။) တတြ-တေန ဆန္ဒာဒိနာ၊ ထိုလိုချင်ခြင်းစသည်ဖြင့်။ သတ္ထော၊ ၏။ တတြ-

၁။ အတိ+ယာ+အဇ္ဇထနိ ဩ-၎င်းကို ဣ ပြု၊ သ လာ။ ပါ-ဩကို ဝေင် ၆-၎င်းဖြင့် သိ ပြု၊ အစ၌
 အ လာ။ ဇံတိ+အယာသိ မှ အဇ္ဇယာသိ ဟု ပြီးသည်။ ၎င်း၏အဖွင့် အတိက္ကန္တော သိ ဟူသော ဌ ကိုလည်း
 အတိက္ကန္တော + အာသိ ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ၎င်းအာသိပုဒ်သည်လည်း အသ+ဩ-ကို မောက် ၆-၂၅၆-သုတ်တို့ဖြင့်
 စီရင်၍ ပြီးသည်။ ဝူနှင့် နိတိတို့လည်း အလားတူ အစီအရင် ရှိ၏။ မ-၅၂၆-၎၌ ပဉ္စံ အတိက္ကမိတွာ
 ဂတောသိတိ ဟူသော ပါဠိတွင် ဂတောသိကိုလည်း ဂတော + အာသိ ဟူ၍ပင် ပုဒ်ဖြတ်၊ နည်းတူပင် အဇ္ဇ
 ထနိ ဩဝိတတ်ဖြင့် ပြီးသည်။ ဤ၌ ပါဠိတို့၌ ဝတ္ထမာန်သိဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသော အာသိပုဒ်ဟု ထင်မှားတတ်၏။
 သို့သော် ဝတ္ထမာန် မဟုတ်ကြောင်း အတိထကာလဝါစကပြစ်ကြောင်းကို အနန္တရဝါကျ၌ နာသက္ခိ ဟူသော
 ကတ္တာထူပုဒ်ဖြင့် ထင်ရှားသိသာလှပေ၏။ သီ သျာ ကံ ဣ မူတို့၌ ဤအရာတွင် အဇ္ဇသရာ ရာစ ဟု ခြံ၍
 မ ၁-၃၉၇-၌ အဇ္ဇသရာဝုသော ဟူ၍ ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိရာတွင် အဇ္ဇသရာပုဒ်သည်လည်း အတိ+သရ+ဩ မှ
 ဩကို အာပြု၍ အစ၌ အ လာလျှင် အဇ္ဇသရာ ဟု ပြီးသောကြောင့်၎င်း။ အဇ္ဇယာသိနှင့် အနက်တူညီသော
 ကြောင့်၎င်း သင့်သည်သာဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ သို့သော်လည်း ပါဠိသဂ္ဂါကျမ်းတို့၌ ဩကို အာပြုရန် ညွှန်ပြ
 သောဝိဘတ်ကိုကား မတွေ့ရပေ။

၂။ နိဗ္ဗာနောဂန္တိ နိဗ္ဗာနေ ပတိဂ္ဂိတံ၊ ဣဒံ မဂ္ဂုဗြဟ္မစရိယံ နာပ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗန္တရေ ဝုဿတိ န နိဗ္ဗာနံ အတိက္က-
 မိတွာတိ အတ္ထော။ဌ။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗန္တရေတိ အနုပါပါနိဗ္ဗာနာဂီဇယ အပဗ္ဗန္တရေ ထတော ဩဝုပေဝ ဣဒံ မဂ္ဂုဗြဟ္မ
 စရိယံ ဝုဿတိ၊ န ထတော ပရိရူပီ။ အနုပါပါနိဗ္ဗာနံ မရမိထထွင်း ၎င်းအနုပါပါနိဗ္ဗာနံ၏ ဤဘက်၌သာ ဤမဂ္ဂုဗြဟ္မ
 စရိယကို ကျင့်သုံးအပ်၏။ ထိုဘက်၌ ကျင့်သုံးပွယ်မလိုသောကြောင့် “အနုပါပါနိဗ္ဗာနံသည် အဘယ်အကျိုး
 ရှိသနည်း”ဟူသော ပြဿနာကို မမေးသင့်ဟူလို။

တေန ဆန္ဒာဒိနာ၊ ဖြ်။ ဝိသတ္တော၊ ဣ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝါတော၊ ဝိ၊ သက္ကဝါဟန္တိ ၂။ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ၊ အပ်၏။ (ဝေဒနာ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။)

ရာ၊ ရာ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ကုမာရကာ ဝါ၊ သတို့သားငယ်တို့သည်၎င်း။ ကုမာရိကာ ယော ဝါ၊ သတို့သမီးငယ်တို့သည်၎င်း။ ပံသ္မာဂါရကေဟိ၊ ပြေမှုန့် (ဖုတ်) အိမ်ငယ်တို့ဖြင့်။ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ကစားကုန်၏။ ယာဝကိဝဉ္ဇ၊ အကြင်မျှလောက်။ တေသု ပံသ္မာဂါရကေသု၊ ထိုပြေမှုန့်(ဖုတ်)အိမ် ငယ်တို့၌။ အဝိဂတရာဂါ၊ မကင်းသောတပ်မက်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ အဝိဂတစ္စန္ဒာ၊ မကင်းသော လိုချင်ခြင်းရှိကုန်သည်။ အဝိဂတပေမာ၊ မကင်းသောချစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ အဝိဂတပိပါသာ၊ မကင်းသောမှတ်သိပ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ အဝိဂတပရိဋ္ဌာဟာ၊ မကင်းသောပူလောင်ခြင်း ရှိကုန် သည်။ အဝိဂတတဏှာ၊ မကင်းသောဆာလောင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တာနိ ပံသ္မာဂါရကာနိ၊ ထိုပြေမှုန့်(ဖုတ်)အိမ်ငယ်တို့ကို။ အလ္လယန္တိ၊ ကပ်ငြိကုန်၏။ ကေဋ္ဌာယန္တိ၊ ကစားခြင်းကို ပြုကုန်၏။ ဇနာယန္တိ၊ ဥစ္စာရတနာကဲ့သို့ ပြုလုပ်မှတ်ထင်ကုန်၏။ မမာယန္တိ၊ မိမိဥစ္စာကဲ့သို့ပြုကုန်၏။ ရာ၊ ရာ။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ကုမာရ ကာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ကုမာရိကာယော ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ တေသု ပံသ္မာဂါရကေသု၊ တို့၌။ ဝိဂတရာဂါ၊ ကင်းသောတပ်မက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဝိဂတစ္စန္ဒာ၊ ကင်းသောလိုချင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝိဂတပေမာ၊ ကင်းသောချစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝိဂတပိပါသာ၊ ကင်းသောမှတ်သိပ်ခြင်း ရှိကုန် သည်။ ဝိဂတပရိဋ္ဌာဟာ၊ ကင်းသောပူလောင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝိဂတတဏှာ၊ ကင်းသော ဆာလောင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တာနိ ပံသ္မာဂါရကာနိ၊ ထိုပြေမှုန့်(ဖုတ်)အိမ်ငယ်တို့ကို။ ဟတ္ထေဟိ စ၊ လက်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပ၊ ဒေဟိ စ၊ ခြေတို့ဖြင့်၎င်း။ ဝိကိရန္တိ၊ ဖရိုဖရဲပြန်ကြဲကုန်၏။ ဝိမေန္တိ၊ မှတ်လွင့်ကုန်၏။ ဝိဒ္ဓံသေန္တိ၊ ဖျက်ဆီးကုန်၏။ ဝိကိဋ္ဌနိယံ၊ ကင်းသောကစားဖွယ်ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ ကစားမဖြစ်အောင်။ ကရာန္တိ၊ ပြုလုပ်ကုန်၏။ (ဋ္ဌာ-ကိဋ္ဌာဝိဂမံ ကရာန္တိ။ ဋီ-ဋီ-ကိဋ္ဌာဝိဂမံ ကိဋ္ဌာယ အပနယနံ ဩရမဏံ ဟုပုဋ်၏။ အနိယပစ္စည်း သာဝတ္ထုကြံကြံသည်။ ဝိကိဋ္ဌနိယံ၊ ကစားခြင်းမှ ကင်းသည်ကို။ ဟုပေး။) ရာ၊ ရာ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ တုမေပိ၊ သင်တို့သည်လည်း။ ဝှပံ၊ ဝှပ်ကို။ ဝိကိရထ၊ ဖရိုဖရဲပြန်ကြဲ ကုန်လော။ ဝိမေထ၊ မှတ်လွင့်ကြဲကုန်လော။ ဝိဒ္ဓံသေထ၊ ဖျက်ဆီးကြဲကုန်လော။ ဝိကိဋ္ဌနိယံ၊ ကင်းသော ပြုထူးဖွယ်ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ ပြုထူးဖွယ်မဖြစ်အောင်။ ကရာထ၊ ပြုကြဲကုန်လော။ တောကွယာယ၊ တဏှာကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ပဋိပဇ္ဇထ၊ ကျင့်ကြဲကုန်လော။ (ဝေဒနာစသည်တို့၌ လည်း ဤနည်းပေး။) ရာ၊ ရာ။ ဟိ၊ မှန်၏။ တဏှာကွယော၊ တဏှာကုန်ခန်းခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ တကြာတိ တသ္မိံ ရူပေ။ သတ္တောတိ သဗ္ဗနကိစ္စေန ဆန္ဒာဒိပရိယာယေန လောဘေန အာသတ္တော လစရိ။ တကြာတိ ဝါ ကရဏေ သဗ္ဗံ၊ တေန ဆန္ဒာဒိနာတိ အတ္တော။ ဝိသပ္ပိံ နိ ၁၊ ၃၆၆-နာကိုဖိုး၍ အနက် သမ္ပန်သည်။

၂။ ယဝိ ရူပါဒီသု သတ္တတ္ထာ သတ္တော၊ ဒိဏာအဝေါ ကထံ သတ္တာတ ? သတ္တဘူထပုပ္ဖာတိ ကတုာဒိ။ ရဟန္တာမျာ၊ သည် ပုထုဇဉ်ဘဝက ကပ်ငြိဘူးသောကြောင့် သူတပုပ္ဖကတိကနည်းအားဖြင့် သတ္တမည်၏ဟူလိ။

၃-ဘဝနေတ္ထိသုတ်

၁၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဂေဟိန္ဒိ၊ ဌံ။ နိသိဂဋ္ဌာ ခေါ၊ သော။ သာ၊ သတ္တာ၊ ရာဇော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ ဗုဒ္ဓံ။ ဘဝနေတ္ထိနိရောဓော ဘဝနေတ္ထိနိရောဓောယိ၊ ဘဝနေတ္ထိနိရောဓ ဘဝနေတ္ထိနိရောဓဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ သိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ဗုဒ္ဓံ။ ဘဝနေတ္ထိ၊ သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ဆွဲဆောင်အပ်ကြောင်း တဏှာသည်။ ဝါ၊ ဘဝတဏှာတည်းဟူသောကြီးသည်။ ကတမာနု ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဘဝနေတ္ထိနိရောဓော၊ သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ဆွဲဆောင်အပ်ကြောင်း တဏှာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ကတမာနု ခေါတိ၊ အဘယ်ပါနည်း ဟူသော။ ဇတံ၊ ကိ။ အဝေါ၊ ပြီး၊ ဗုဒ္ဓံ၊ ဗုဒ္ဓံ။ ယော ဘန္တော၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်။ ယော ဗုဒ္ဓေါ၊ အကြင် တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယာ နန္တံ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ တဏှာ၊ အကြင်အာလောဇ်ခြင်း သည်။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ အကြင်ကပ်ယောင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းတို့သည်။ ယေ ဝေတသော အဓိဋ္ဌာနာသိနိဝေသာနုသယာ၊ အကြင်အကုသိုလ်မိက်အတည်ခြင်း မှားသောလုံးသွင်းခြင်း၊ အဖန်ဖန် ကိန်းအောင်းခြင်းတို့သည်။ (ဘန္တံ၊ ဗုဒ္ဓံ၊ နိရောဓံ) အယံ၊ ဤဗုဒ္ဓံ လိုချင်ခြင်းအစရှိသည် ကိ။ ဘဝနေတ္ထိ၊ ဘဝနေတ္ထိဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ သိုအပ်၏။ ဇေတံ၊ ထိုဗုဒ္ဓံ လိုချင်ခြင်းစသည်တို့၏။ (ဘဝနေတ္ထိ၊ က တာယ ရှိသင့်၏။) နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဘဝနေတ္ထိနိရောဓော၊ ဘဝနေတ္ထိ နိရောဓမည်၏။ (ဝေဒနာယ စသည်သို့လည်း ဤနည်းပေးလေ။)

ထတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပရိညေယျသုတ်

၁၆၃။ (ဤသုတ်၏အနက်ကို စာပိုဒ်-၁၀၆ ပရိညေယျသုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။ ရဟန်းအများအား ဟော သည့်နှင့် အရှင်ဗုဒ္ဓအား ဟောသည်သာ ထူး၏။ စာပိုဒ် ၂၃-ပရိညသုတ်၌ကား ပရိညေယျဓမ္မနှင့် ပရိညာကို ဟောတော်မူသည်။)

ဇေတုန္တံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-၇-၈-၉-၁၀-သမဏသုတ်စသော ၆-သုတ်

၁၆၄-၁၆၉ (ဤ ၆-သုတ်သည် စာပိုဒ် ၁၀၇-၁၁၂ သုတ်များနှင့် တူ၏။)

၁။ ဘဝနေတ္ထိတိ ဘဝရဇ္ဈံ။ ဌံ။ ယန္တရဇ္ဈံ ပိ၊ ဘဂဝဗန္ဓုသ နယနဇော ဘဝရဇ္ဈံတိ တဏှာ ဝုဇ္ဇာ။ ဌံ။ ဘဝနေတ္ထိတိ ဘဝရဇ္ဈံ၊ တဏှာယေဟံ နာမံ၊ တာယ ဟိ ဂေါဏာ ဝိယ ဂိဝါ၊ ဝ ရဇ္ဈယာ' သက္ကာ ဟာယေ ဗုဒ္ဓါ တံ တံ ဘဝံ နိယန္တိ၊ တဏှာ ဘဝနေတ္ထိတိ ဝုဇ္ဇတိ။ မ-၄-၃၊ ၂၃၆။ ယထာ ယန္တရဇ္ဈံ ဝာ ယန္တံ နိယတိ။ ဝေ ဟာယ တဏှာယ ဘဝေါ နိယတိ။ သာ "ဘဝနေတ္ထိ သာရဇ္ဈံ" တိ ဝုဇ္ဇာ။ မ-၄-၃၊ ၂၃၇။ သတ္တာ ဘဝံ နိယန္တိ ဟောယာတိ ဘဝနေတ္ထိဟူ၍၊ သတဏှာသကာရံ။ ဘဝ တဏှာ ဘဝေါ ဥတ္တရပာသောပေယံ၊ နိယန္တိ တောယာတိ နေတ္ထိ၊ ရဇ္ဈံ၊ နေတ္ထိ ဝိယ နေတ္ထိ ဘဝေါ ဇေ မြတ္ထိ ဘဝနေတ္ထိဟု တနည်းပြု၊ ၎င်းဘဝတဏှာကိုပင် ကောက်။

ရာသံယုတ္တဏ၊ ခါး ပဌမော ဝဂ္ဂေါ၊ ပဌမဝက်တည်း။

တဿ၊ ထိုပဌမဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

မာရာ၊ မာရသုတ်၎င်း။ သတ္တော၊ သတ္တသုတ်၎င်း။ ဘဝနေတ္ထိ၊ ဘဝနေတ္ထိသုတ်၎င်း။ ပရိညေယျာ၊ ပရိညေယျသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ သမဏာ၊ သဏသုတ်၊ ဒုတိယသမဏသုတ်တို့၎င်း။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန္နသုတ်၎င်း။ အရဟာ စ၊ အရဟန္တသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ ဆန္ဒရာဂါ၊ ဆန္ဒရာဂသုတ်၊ ဒုတိယဆန္ဒရာဂသုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ခုတိယဝက်

၁-မာရသုတ်

၁၇၀။ (ဤသုတ်သည် ပဌမဝက်မာရသုတ်နှင့် တူ၏။ ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ပာပဇာနာတိ၊ သိ၏-ဟု ပေးရုံသာ တူ၏။)

ပဌမံ ဓမ္မဓိစောသော သုတ်တည်း။

၂-မာရဓမ္မသုတ်

၁၇၁။ (ဤသုတ်၌ ရာဇ၊ ရာဇ၊ ရူပံ ခေါ၊ ရုပ်သည်။ မာရဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘောရှိ၏။ သေည်ဖြင့် ပေးလေ။ အကြွင်း မထူးပြီ။)

ရတိယံ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-အနိစ္စသုတ် ၄-အနိစ္စဓမ္မသုတ်

၁၇၂-၁၇၃။ (ဤသုတ်၌ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ အနိစ္စဓမ္မော၊ မမြဲခြင်းသဘောရှိ၏ ဟု ပေး။)

တတိယံစတုတ္ထံ သုံးခု လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅-၆-၇-၈-၉-၁၀-၁၁-၁၂ ဒုက္ခစသောရှစ်သုတ်

၁၇၄-၁၈၁။ (ဤ ၈-သုတ်တို့၌ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဒုက္ခဓမ္မော၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘောရှိ၏။ အနတ္တံ၊ အတ္တမဟုတ်။ အနတ္တဓမ္မော၊ အတ္တမဟုတ်သောသဘောရှိ၏။ ဝေပဓမ္မော၊ ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝေပဓမ္မော၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ သမုဒယဓမ္မော၊ ပြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မော၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏-ဟုပေး။ ဤမျှသာတူ၏။)

ပဉ္စမံ၊ ပါးဒွါးသမံ၊ တည်း။

ရတိယော၊ ၂ ခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝက်တည်း။

တဿ၊ ထိုဒုတိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

မာရော၊ မာရသုတ်၎င်း။ မာရဝပေဿ၊ မာရဝပေဿသုတ်၎င်း။ အနိစ္စေန၊ အနိစ္စအမည်
ဖြင့်။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ အနိစ္စသုတ်၊ အနိစ္စဓမ္မ ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒုက္ခေန စ၊
ဒုက္ခအမည်ဖြင့်လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ဒုက္ခသုတ်၊ ဒုက္ခဓမ္မ ၂-
သုတ်တို့၎င်း။ အနတ္တေန စ၊ အနတ္တအမည်ဖြင့်လည်း။ တထေဝ၊ အနတ္တသုတ်အနတ္တဓမ္မ
သုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဝယဝယသမုဒယနိရောဓဓမ္မေန၊ ဝယဓမ္မသုတ်၊ ဝယဓမ္မသုတ်၊ သမုဒယ
ဓမ္မသုတ်၊ နိရောဓဓမ္မသုတ်၎င်း။ (သမာဟာရဒန္တပစ္စုတ္တတ္ထကဝုဏဝစန။) ဒွါဒသ၊ ၁၂-သုတ်
တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-အာယာဓနဝဂ်

၁-၁၂-မာရဗိသုတ္တဒွါဒသက

၁၇၂။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံမှ ဝိဟရေယျန္တိ အထိ စာပိုဒ် ၁၅၉-အာနန္ဒသုတ်နှင့်တူ၏။)

ရာဇ၊ ရာဇ။ ယော ခေါ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ မာရော၊ သေခြင်းမည်၏။ တေ၊ သင်
သည်။ တတြ၊ ထိုသဘောတရား၌။ ဆန္ဒော၊ လိုချင်ခြင်းကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ ရာဂေါ၊
တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။
ရာဇ၊ ရာဇ။ ကော၊ အဘယ်သဘောတရားသည်။ မာရော၊ သေခြင်းမည်သနည်း။ ရာဇ၊ ရာဇ။
ဓူပံ ခေါ၊ ရုပ်သည်။ မာရော၊ မည်၏။ တေ၊ သင်သည်။ တတြ၊ ထိုရုပ်၌။ ဆန္ဒော၊ လိုချင်ခြင်းကို။
ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ ရာဂေါ၊ ကို။ ပ။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ (ဝေဒနာစသည်
တို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၁၇၃-၁၉၃။ [မာရဝပေဿ၊ သေကြေပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ (မာရဝပေဿတိ မရဏဓမ္မော။ င္ဍ။
မရဏဓမ္မောတိ ဝိနာသဓမ္မော။ င္ဍီ။) အနိစ္စံ၊ မပြု။ အနိစ္စဓမ္မော၊ မပြုခြင်းသဘောရှိ၏။
ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဒုက္ခဓမ္မော၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘောရှိ၏။ အနတ္တံ၊ အတ္တမဟုတ်။ အနတ္တဓမ္မော၊
အတ္တမဟုတ်သောသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မော၊ ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မော၊ ပျက်စီးခြင်း
သဘောရှိ၏။ သမုဒယဓမ္မော၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မော၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏-ဟု
ပေး။ အကြွင်းတူပြီ။]

ဒွါဒသံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အာယာဓနဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ တတိယော၊ ၃-ခုမြောက်ဝဂ်တည်း။

၁။ ယထာ ဟု ဂ္ဍပိဒိဝိနိဗ္ဗတ္တံ မရဏံ နာမ နတ္ထိ၊ တေနာသ အဂေါ“ဓူပံ ခေါ ရာဇ မာရော”တိ အာပိမာဟ။
င္ဍ။ ဂ္ဍပိဒိဝိနိဗ္ဗတ္တံ မရဏံ နာမ နတ္ထိ ဂ္ဍပိဒိနိယေဝ ဝိဘဝေ မရဏသမညာ။ င္ဍီ။ ရုပ်စသည်တို့မှလွတ်၍ သေခြင်း
မည်သည်ကို မဆိုအပ်။ မှန်၏။ သေသည်ဟူသော အမည်နာမသည် ရုပ်စသည်တို့၏ပျက်စီးရာ၌ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍
ရုပ်စသည်ကို သေခြင်းမည်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

တဿ၊ ထိုအာယာဓနဝဂ်၏။ ဥဋ္ဌါနံ၊ ကား—

မာဓရာဇ၊ မာရသုတ်၎င်း။ ပ။ ချါဒဿ၊ ၁၂-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။
(ဗုဒ္ဓိယဝဂ်၏ ဥဋ္ဌါနံ၊ အတိုင်ပင်။)

၄-ဥပနိသိဒ္ဓဝဂ်

၁၉၄-၂၀၅။ (ဤဝဂ် ၁၂-သုတ်သည် အာယာဓနဝဂ်နှင့် အားလုံးတူ၏။)
ရာဓသံယုတ္တံ၊ ရာဓသံယုတ်သည်။ သမတ္ထံ၊ ပြီးပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ထို့၊ ခုပေ ခေါ၊ ဂွပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ပ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇကိ၊ ပြင်၏။
 (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခုဝေ၊ ထို့၊ ယံ၊ ထိုငါ့ဘုရားမြို့တော်ပူပန်ရာ
 ကောင်းကို။ ကိံမညထ၊ အသို့မှတ်တင်ပြေဆိုကုန်မည်နည်း။ ခွပံ၊ သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲလေသလော။
 အနိစ္စံ ဝါ၊ မပြဲလေသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ထူး။ အနိစ္စံ၊ မပြုပါ။ ယံ ပန၊
 အကြင်စွပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မပြု။ ထံ၊ ကိုယ့်သည်။ ခုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲလေသလော။ သုဂံ ပါ၊
 ချမ်းသာလေသလော။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ထူး။ ခုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ ပန၊ အကြင်စွပ်သည်ကား။
 အနိစ္စံ၊ မပြု။ ခုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ပိပရိကာပမေ၊ မောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုစွပ်ကို။
 အနုပါဒါယ၊ မစွဲလမ်းသည်ရှိသော်။ “န ဝါတာ ဝါယန္တိ။ပ။ သေက္ခာယိန္တိကာတိ၊ ငြိတာ” ဟူ၍။
 ဝေ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အပီ န၊ ပြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ထူး။ ဝေ၊ ပြီ
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ နော ဟံ၊ မဆင့်ပါ။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်း။)

ဘိက္ခုဝေ၊ ထို့၊ ယတော ခေါ အရိယသာဝကဿ၊ အကြင်အရိယသာဝကသည်။ ဣမော
 စ ဌာနေသု၊ ဤ ၆-ဌာနတို့၌လည်း။ ကခါ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ယဟိနာ၊ ယယ်အပ်ပြီးသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဒုက္ခေပိ၊ ဆင်းရဲ(ဒုက္ခသစ္စာ)၌လည်း။ ကခါ၊ ကိံ။
 ယဟိနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဒုက္ခသမုဒပေပိ၊ ဆင်းရဲ၏
 ဖြစ်ကြောင်း(သမုဒယသစ္စာ)၌လည်း။ ကခါ၊ ကိံ။ ယဟိနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊
 သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေပိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ (နိရောဓသစ္စာ)၌လည်း။ ကခါ၊ ကိံ။ ယဟိနာ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိယာ ပရိပာယပိ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာသို့ရောက်
 ကြောင်းအကျင့်(မဂ္ဂသစ္စာ)၌လည်း။ ကခါ၊ ကိံ။ ယဟိနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ ထို့။
 အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤ အရိယသာဝကကို။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အလိုအာသာကင်းလျက်
 ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောပိပရာယနော၊
 အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။
 ပဉ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ ဓမ္မေဉ္စောသောသုတ်တည်း။

၂-ဇေတမမသုတ်

၂၀၇။ (သာဝတ္ထိနိဂါနံ မှ နော ယေတံ ဘန္တေ အထိ လွယ်ပြီ။) ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော။ သုတံ၊
 ကြားအပ်သော။ မုတံ၊ တွေ့အပ်သော။ ဝိညာတံ၊ သိအပ်သော။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်သော။
 ပရိယေသိတံ၊ ရှာမှီးအပ်သော။ ယနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အနုဝိစရိတံ၊ အဖန်ဖန် သုံးဆပ်အပ်သော။
 ယမ္ပိ ဣဒံ၊ အကြင်အာရုံသည်လည်း။ (အတ္တိ၊ ၏။) တမ္ပိ၊ ထိုအာရုံသည်လည်း။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲလေ
 သလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မပြဲလေသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ပေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ထူး။ အနိစ္စံ၊ မပြုပါ။
 (ကြွင်းအားလုံးတူပြီ။)

ဒုက္ခံသံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သောအတ္တာသုတ်

၂၀၈။ (ဤသုတ်လည်း မထူးပြီ။ သော အတ္တာ စသော အာကာရဝါကျ၏အနက်ကို ဒိဋ္ဌိဝင်
 စာပိုဒ် ၁၅၂-သောအတ္တာသုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄-နောစမေသိယာသုတ်

၂၀၉။ (ဤသုတ်လည်း တူပြီ။ နော စသံစသော အာကာရဝါကျ၏အနက်ကို ဒိဋ္ဌိဝဂ် စာပိုဒ် ၁၅၃ နောစမေသိယာသုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

တေတ္ထံ၊ လောရုဗြောက်ဗောသုတ်တည်း။

၅-နတ္ထိဒိန္နသုတ်

၂၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ်သည်။ သထိ၊ ဝှိုသော်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ “ဒိန္နံ၊ အလှူ၏အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယိဋ္ဌံ၊ အလှူကြီး၏ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟထံ၊ အလှူငယ်၏ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ တို့၏။ ဖလံ၊ အကျိုးမျှား(အာနိသင်)သည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးရင်း(အကျိုး)သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟံ လောကော၊ ကျွန်ုပ်တို့မြောက်လောကသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရော လောကော၊ တပါးသော လောကသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မာတာ၊ အမိ၌ အကောင်းအဆိုးပြုကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပိတာ၊ အဖ၌ အကောင်းအဆိုးပြုကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဩပပါတိကာ၊ စုတေပြီး၍ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ယေ၊ အကြင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣမဉ္ဇလောကံ၊ ကျွန်ုပ်တို့ပစ္စုပ္ပန်လောကကို၎င်း။ ပရဉ္စ လောကံ၊ တပါးသောလောကကို၎င်း။ အဘိညာ၊ ထူးသောပညာဖြင့်။ သမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ပဝေဒေန္တိ၊ သိကုန် သိစေကုန်၏။ သမ္မဂ္ဂတာ၊ ညီညွတ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော။ သမ္မာပဋိပနာ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန် သော။ ဧတ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန် ။

၁။ ယိဋ္ဌံ ဝုဇ္ဇတိ ဖဟာသာဂေါ၊ ဟုတန္တိ ပဒဟဏကသက္ကာဒေရာ၊ ဣ။ ဖဟာသာဂေါဟိ သဗ္ဗသာစာရဏံ ဖဟာဒါနံ၊ ပဟေဏကသက္ကာဒေရာဟိ ပါယုနကာနံ ကာတဗ္ဗသက္ကာဒေရာဒိ။ ဒိန္နံ၊ ယိဋ္ဌံ၊ ဟုထံ၊ မာတာ၊ ပိတာ တို့၌ အလှူ ဒါန စသည် မရှိဟု မယူ၊ ၎င်းတို့၌ ပြုကျိုးမရှိဟု ယူသည်။

ဖလန္တိ အာနိသံသလံ နိဿန္တပလဉ္စ။ ဝိပါကောဟိ သဒိသလံ၊ ဝှို။

နတ္ထိ အဟံ လောကောဟိ ပရလောကေ ဝှိုတဿ အဟံ လောကော နတ္ထိ။ နတ္ထိ ပရော လောကောတ ဣမ လောကေ ဝှိုတဿပိ ပရော လောကော နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ ထတ္ထ ထေတ္ထဝ ဥစ္စိန္တန္တိတိ ဒေဿန္တိ။ ဣ။ ပရ- လောကေ ဝှိုတဿ အဟံ လောကော နတ္ထိ၊ ပရလောကေ ဝှိုတဿ ကမ္မနာ လက္ခဏော အဟံ လောကော န ဟောတိ။ ဝှို။ တပါးသော နတ်တိရစ္ဆာန်စသော လောက၌ရောက်နေသူတို့မှာ ကံကြောင့် ရထိုက်သော ဤ မျက်မှောက်လောကလူ့ ဘဝမျိုး မရှိ၊ ထိုအတူ ဤလူ့လောက လူ့ ဘဝရောက်နေသူမှာလည်း ကံကြောင့် ရထိုက်သော တပါးသော နတ်တိရစ္ဆာန်စသော ဘဝမရှိ။ ထိုထိုရရှိသောဝတ္တုသလျှင် သေသောအခါ လုံးဝ ပြတ်စဲသွားကြ၏။ ဆက်လက်၍ ဖြစ်ပွားခြင်းမရှိပဲ ပျက်စီးသွားကြ၏ဟု ယူလေသည်။

သမဏေန နာမ ယာတာဝတော ဇာနန္တေန ကဿမိ အကထေတွာ သညတေန ဘဝိတံ၊ အညဿာ အာဟော- ပုရိသိကာ နာမ သိယာ။ ကိဉ္စိ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ၊ တတာ စ အတ္တနော သမ္မာဒနဿ ကဿမိ အဝဿယော ဝေ န သိယာ တတ္ထ တေတ္ထဝ ဥစ္စိန္တန္တေတတိ အာဟံ “ယောပပဝေဒေန္တိ” တိ။ ဝှို။ ရဟန်းဆိုလျှင် ဟုတ်မှန်စွာ မိမိသိမြင်သော် မည်သူ့ဘာမျှ မဟောကြားမူ၍ နှုတ်စောင့်ရသည်။ သို့မဟုတ်က အံ့ပွယ်ကိုဖြစ်စေသည်မည် ဆို၏။ ထိုထိုဘဝ၌သာလျှင် ပြတ်သောကြောင့် တယောက်သူသည် တယောက်သူအား မည်သူမျှ မတတ်နိုင်၊ မိမိပြည့်စုံလျှင် အခြားဘုရား ဘာသာအရာဖြစ်ဖို့မလိုဟု ကြံဆ၍ သမ္မာပဋိပနာသမဏဗြာဟ္မဏမပိဟု ယူသည်။

အယံ ပုရိသော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ စာတုမဟာဘူထိကော၊ မဟာဘူထိ ငှ-ပါးတို့ဖြင့် ပြုံးငါး။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌၊ ကာလံ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို။ ကယေတိ၊ ပြုငါး။ (သေခါဟူလိ။) ပထဝီ၊ အဗ္ဗတ္တ ပထဝီသည်။ ပထဝီကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓပထဝီသို့ (ကာယ အနက်မဲ့)။ အနုပေတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ အနုပဂစ္ဆတိ၊ အစဉ်ကပ်၏။ အာပေါ၊ အဗ္ဗတ္တအာပေါသည်။ အာပေါကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓ အာပေါသို့။ ပ။ တေဇော၊ အဗ္ဗတ္တတေဇောသည်။ တေဇောကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓတေဇောသို့။ ပ။ ဝါယော၊ အဗ္ဗတ္တဝါယောသည်။ ဝါယောကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓဝါယောသို့။ အနုပေတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ အနုပဂစ္ဆတိ၊ အစဉ်ကပ်၏ ။

ဣန္ဒြိယာနိ၊ မနိန္ဒြေလျှင် ခြောက်ခုပြောက်ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ သကမန္တိ၊ ပြောင်းရွှေ့ပြေးဝင်ကုန်၏။ အာသန္တိပဉ္စမာ၊ သေရာညောင်စောင်းလျှင်

၁။ စာတုမဟာဘူထိကောထိ စတုမဟာဘူထမယော။ ပထဝီ ပထဝီကာယန္တိ အဗ္ဗတ္တိကာ ပထဝီစာတု ဗဟိဒ္ဓံ ပထဝီစာတု၊ အနုပေတိထိ အနုယာထိ၊ အနုပဂစ္ဆတိထိ တသေဝ ဝေဝစနံ၊ အနုပဂစ္ဆတိထိ အတ္တော၊ ဥပယောနာပိ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိထိ ဒသောန္တိ။ အာပေါသိသုပိ သေဝ နယော။ ဣ၊ စတုသု မဟာဘူထေသု နိယုတ္တောထိ စာတုမဟာဘူထိကော၊ ယထာ ပန မတ္တိကာယ နိဗ္ဗတ္တိ ဘာဇနံ မတ္တိကာမယံ၊ တေယံ စတုဟိ မဟာဘူထေယံ နိဗ္ဗတ္တောထိ အာဟ “စတုမဟာဘူထမယော”တိ။ အဗ္ဗတ္တိကာပထဝီစာတုဝိ သတ္တသန္ဓာ- နကထာ ပထဝီစာတု၊ ဗဟိဒ္ဓံ ပထဝီစာတုန္တိ ဗဟိဒ္ဓါ မဟာပထဝီ”။ အနုယာထိထိ တသေ အနုပပဘာဝေန ယာထိ။ “ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိ”ထိ ပုဗ္ဗေ ဗဟိဒ္ဓပထဝီကာယစော တဒေကဒေသဘူတာ ပထဝီ အာဂန္ဓာ အဗ္ဗတ္တိကာဘာဝပုတ္တိယာ သတ္တဘာဝေန သတ္တိတာ ဣဒါနိ ယဋ္ဌာဒိပထဝီ ဝိယ တမေ ဗဟိဒ္ဓပထဝီကာယံ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗသော တေန နိဗ္ဗိသေသထံ ဧကိဘာဝမေဝ ဂစ္ဆတိထိ အတ္တော။ အာပေါသိသုပိ သေဝ- နယောထိ တွေ ပဗ္ဗုဇေန မဟာသယုတ္တော ဂဟိတအာပေါ ဝိယ ဝသောဒကဘာဝေန ပုနပိ မဟာသယုတ္တံ သုရိယ- ရံသိတော ဝဟိတဣန္ဒြိယံ ဩတေဇော ဝိယ ပုနပိ သုရိယရံသိ” မဟာဝါယုဇန္တော နိဂ္ဂတမဟာဝါယော ဝိယ တမေ ဝါယုဇန္တံ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိထိ နိဂ္ဂတိကော သယမေဝ အတ္တနော ဝါဒိ ဘိန္နတိ။ ဥပ္ပတ္တကပစ္ဆိသဒိသဉ္စိ ဝိဂ္ဂိတိကဒသနံ။ ဝိ။

ဇတ္ထာရာ မဟာဘူတာ စတုမဟာဘူတာ၊ စတုမဟာဘူထေသု နိယုတ္တော စာတုမဟာဘူထိကောယု။ စတုမဟာဘူထေယံ နိဗ္ဗုတ္တော စာတုမဟာဘူထိကော ဟု သော်လည်းပြု။ သတ္တဝါတို့သန္ဓာန်၌ဖြစ်သော ပထဝီ ဓာတ်ကို အဗ္ဗတ္တိကပထဝီ၊ သတ္တဝါတို့သန္ဓာန်မှ ထပါးသောအရာဝတ္ထုဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်ကို ဗဟိဒ္ဓပထဝီဟု ခေါ်သည်။ အဗ္ဗတ္တပထဝီသည် ဗဟိဒ္ဓပထဝီသို့ လိုက်ပုံမှာ-အဗ္ဗတ္တပထဝီဟူသည် သတ္တဝါတို့၏ သန္ဓာန်၌ဖြစ်သော ကြမ်းတမ်းခက်မာသော ဓာတ်သဘောမျှတည်း။ ၎င်းပထဝီသည် ချွေ၌ မြေကြီးတောတောင်ဟူသောဗဟိဒ္ဓပထဝီ ၏အစိတ်အပိုင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ အဗ္ဗတ္တပထဝီအဖြစ်သို့ ရောက်လျက် သတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့် တည်၏။ ယခု အခါ၌ အိုးစသော ဗဟိဒ္ဓပထဝီသည် မြေကြီးသို့ ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ ဗဟိဒ္ဓပထဝီအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သွား သည်ဟု ယူလေသည်။

အဗ္ဗတ္တအာပေါသည် ဗဟိဒ္ဓအာပေါသို့လိုက်ပုံ၌ မဟာသယုတ္တံမှ ပဗ္ဗုန်နတ်မင်းခေါ် မိုးထိမ်သည် ယူအပ်သော အာပေါသည် မိုးနေအဖြစ်ဖြင့် တဖန်မဟာသယုတ္တံသို့ ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့၏သန္ဓာန်၌ဖြစ်သော အဗ္ဗတ္တ အာပေါသည် မဟာသယုတ္တံဟူသောဗဟိဒ္ဓအာပေါသို့ ကပ်ရောက်သွားသည်ဟု၎င်း၊ နေရောင်ခြည်မှယူအပ်သော သက်တန်းရောင်သည် တဖန် နေရောင်ခြည်သို့ ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ အဗ္ဗတ္တတေဇောသည် နေရောင်ခြည်ခေါ် ဗဟိဒ္ဓ တေဇောသို့ကပ်ရောက်သွားသည်ဟု၎င်း၊ လေအစုကြီးမှ ဖဲထွက်လာသော တဖန် ထိုလေအဟုန်ကြီးသည် လေ အစုသို့ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ အဗ္ဗတ္တဝါယောသည် ဗဟိဒ္ဓဝါယောသို့ ကပ်ရောက်သွားသည်ဟု၎င်း ယူလေသည်။

ကိုယ်တိုင် ပင်ပန်းသူသည်၎င်း။ ကိလမာပယယော၊ ပင်ပန်းစေသူသည်၎င်း။ ဝန္တပယော၊ ကိုယ်တိုင် တုန်လှုပ်သူသည်၎င်း။ ဖန္ဒာပယတော၊ တုန်လှုပ်စေသူသည်၎င်း။ ပါပံ၊ သူ့အသက်ကို။ အတိ ပါတယတော၊ ကိုယ်တိုင်ချသူ့ချစေသူသည်၎င်း။ အဒိန္နံ၊ သူ့ဘဝါး မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို။ အာဒိယတော၊ ကိုယ်တိုင်ယူသူ့ယူစေသူသည်၎င်း။ သန္တိံ၊ အိမ်အစပ်(နံရံ)ကို။ ဆိန္ဒတော၊ ကိုယ် တိုင်ဖြတ်၍ ခိုးသူ့ဖြတ်၍ခိုးစေသူသည်၎င်း။ နိလ္လောမံ၊ အကြွင်းမဲ့ လုယက်ခြင်းကို။ ဟရတော၊ ကိုယ်တိုင်လုယက်သူ့ လုယက်စေသူသည်၎င်း။ ကောဂါရိကံ ကရောတော၊ တအိမ်တည်းကို ဝန်းရံ လုယက်သူ့ လုယက်စေသူသည်၎င်း။ ပရိပန္နေ တိဋ္ဌတော၊ ခရီးလမ်းတလျှောက်၌တည်၍ လုယက်သူ့ လုယက်စေသူသည်၎င်း။ ပရဒါရံ ဂစ္ဆတော၊ သူ့ဘဝါး သားဖယားကို သွားလာသူ့ သွားလာစေ သူသည်၎င်း။ မုသာ ဘဏတော၊ မဟုတ်မမှန်ပြောသူ့ ပြောစေသူသည်၎င်း။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရောတော၊ ပြုသော်လည်း။ န ကရိယတိ၊ ပြုအပ်သည် မပည်။ ယော၊ အပြင်သူသည်။ နုရု ပရိယန္တေန၊ သင်ခန်းသွားထပ်သော စက္ကော၊ စက် (ဘီး)ဖြင့်။ ဣမိဿာ ပထဝိယာ၊ ဤမြေ အပြင်၌။ ပါဏေ၊ သတ္တဝါ တို့ကို။ ဧကမံသလေ၊ တခုတည်းသော အသားစုကို။ ဧကမံသပုဉ္ဇေ၊ တခုတည်းသော အသားစိုင်ကို။ ဧပိ ကရေယျ၊ အကယ်၍ ပြုလုပ်ငြားအံ့။ တတောနိဒါနံ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှု၏။ အာဂမော၊ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟနန္တော၊ ကိုယ်တိုင် သတ်သူသည်၎င်း။ ယာတန္တော၊ သတ်စေသူသည်၎င်း။ ဆိန္ဒန္တော၊ ကိုယ်တိုင်ဖြတ်သူသည်၎င်း။ သေဒါပေန္တော၊ ဖြတ်စေသူသည် ၎င်း။ ပစန္တော၊ ညှဉ်းပန်းသူသည်၎င်း။ ပါစေန္တော၊ ညှဉ်းပန်းစေသူသည်၎င်း။ ဂင်္ဂါယ၊ ဂင်္ဂါမြစ် ၏။ ဒက္ခိကံ ထီရံ၊ တောင်ဖက်ကမ်းသို့။ ဧပိ ဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ သွားငြားအံ့။ ဝါ၊ သွားစေ ကာမူ။ ဘတော နိဒါနံ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှု၏။ အာဂမော၊ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဒေန္တော၊ ကိုယ်တိုင် ပေးလှူ သူသည်၎င်း။ ဒါပေန္တော၊ ပေးလှူစေသူသည်၎င်း။ ယဇေန္တော၊ ကိုယ်တိုင် ယဇ်ကြီး ပူဇော်သူ သည်၎င်း။ ယဇာပေန္တော၊ ယဇ်ကြီးပူဇော်စေသူသည်၎င်း။ ဂင်္ဂါယ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏။ ဥတ္တရံ ထီရံ၊ မြောက်ဖက်ကမ်းသို့။ ဧပိ ဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ သွားငြားအံ့။ ဝါ၊ သွားစေကာမူ။

၁။ ပါဏပတိပါတယတောတိ ပါဏံ ဟနန္တဿာပိ ဟနာပေန္တဿာပိ။ ဧပိ သဗ္ဗတ္ထ ကရဏ ကာထပန ဝသေ နော အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ ၄။ အတိပါတယတောတိ ပခံ သုဒ္ဓကတ္ထုအဓ္မေ ဟေတုကတ္ထုအဓ္မေ စ ဝတ္တတိ။ ငိုတို့နှင့်အညီ သုဒ္ဓကရိကံ ၂-ချက်ရ ကေသိသံကြံ၍ ပေးသည်။

၂။ ဧက္ခိဏန္တိ ဧက္ခိဏတီရေ မနုဿာ ကက္ခန္ဓာ ဒါရုဏာ၊ တေ သန္ဓာယ “ဟနန္တော” တိ အာဓိ ဝုတ္တံ။ ဥတ္တရန္တိ ဥတ္တရတီရေ သဂ္ဂါ ယောန္တိ ပသနာ ဗုဒ္ဓမာမကာ ဓမ္မမာမကာ သံဃမာမကာ၊ တေ သန္ဓာယ “ဒေန္တော” တိ အာဓိ ဝုတ္တံ။ ၄။ ဂင်္ဂါယ ဧက္ခိဏာ ဝိသာ အပ္ပတိဂ္ဂပဒေသော၊ ဥတ္တရဒသာ ပတိဂ္ဂပဒေသောတိ အဓိပ္ပါယေန “ဒက္ခိကံ” တိ အာဓိ ဝုတ္တန္တိ အာယ “ဒက္ခိဏတီရေ မနုဿာ ကက္ခန္ဓာ” တိ အာဓိ။ ၄။

ဂင်္ဂါမြစ် တောင်ဖက်သားတို့သည် အပ္ပတိဂ္ဂပဒေသော်၌ဖြစ်သောကြောင့် ကြမ်းတမ်းကုန်၏။ သို့အဟက် အကု သိုလ် အလုပ်ကို များစွာပြုလုပ်ကြ၏။ ဂင်္ဂါမြစ်၏ မြောက်ဖက်သားတို့သည် ပတိဂ္ဂပဒေသော်၌ ဖြစ်သောကြောင့် ရုတနာသုံးပါးကိုလေးစားရုံသေကြည်ညိုကြ၍ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ကုန်၏။ သို့ဖြစ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပြုကြ ကုန်၏။

- ၃။ သတိခြင်းစသည်ကိုပြုလျက် ထိုအရပ်သို့ သွား၍နေစေကာမူ-ဟု ဆိုလို၏။
- ၄။ ပေးလှူခြင်းစသည်ကိုပြုလျက် ထိုအရပ်သို့ သွား၍နေစေကာမူ-ဟု ဆိုလိုသည်။

၁၀၊ အထူးထူးသော ဇာတ်တို့၌သာလျှင်။ သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ပဋိသံဝေဒေန္တိ၊ ခံစားကုန်၏။ (ဟူသည်တည်း။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-မဟာဒိဋ္ဌိသုတ်

၂၁၃။ (ဤသုတ်၌လည်း အာကာရဝါကျမျှသာထူး၏။ ၎င်း၏အနက်ကား) — အကဋ္ဌာ၊ မပြုအပ်ကုန်သော။ အကဋ္ဌဝိဓာ၊ မပြုအပ်သော အစီအရင်၌ကုန်သော။ အနိမ္မိတာ၊ မဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော။ အနိမ္မာတာ၊ မဖန်ဆင်းစေအပ်ကုန်သော။ (အနိမ္မာတာတိ အနိမ္မာပိတာ။ ၄။) ဝဉ္ဇာ၊ မြှုပ်ကုန်သော။ ကုဋ္ဌဋ္ဌာ၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့တည်ကုန်သော။ သေကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ၊ တံခါးတိုင်ကဲ့သို့တည်ကုန်သော။ ဣမေ ကာယာ၊ ဤကာယတို့သည်။ သတ္တံ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဧတ၊ ထိုကာယတို့သည်။ န ဣန္ဒြိယံ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်။ န ဝိပရိဏမန္တိ၊ မဖောက်ပြန်ကုန်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ န ဗျာဗာဓေန္တိ၊ မနှိပ်စက်ကုန်။ အညမညသိ၊ အချင်းချင်းအား။ သုခါယ ဝါ၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ၎င်း။ ဒုက္ခာယ ဝါ၊ ဆင်းရဲအလို့ငှါ၎င်း။ သုခဒုက္ခာယ ဝါ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲအလို့ငှါ၎င်း။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ကတမေ သတ္တံ၊ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ ပထဝီကာယော၊ ပထဝီကာယ၎င်း။ အာပေါကာယော၊ ၎င်း။ တေဇောကာယော၊ ၎င်း။ ဝါယောကာယော၊ ၎င်း။ သုခေ၊ ချမ်းသာ၎င်း။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲ၎င်း။ သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော။ ဝိဝေ၊ အသက် ဇီဝိတိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ (သီဝိဘတ်ကို ပြေ။) အကဋ္ဌာ၊ မပြုအပ်ကုန်သော။ ပ။ ဣမေ သတ္တံ ကာယာ၊ ဤခုနစ်ပါးသော ကာယတို့သည်။ (သန္တိ၊ ၎်ကုန်၏။) ဧတ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော ကာယတို့သည်။ န ဣန္ဒြိယံ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်။ န ဝိပရိဏမန္တိ၊ မဖောက်ပြန်ကုန်။ ပ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တတ္ထံ၊ ထိုဇီဝလျှင် ခုနစ်ခုမြောက်သော ကာယတို့၌။ ဟန္တာ ဝါ၊ သတ်တတ်သူသည်၎င်း။ ဗာတေတာ ဝါ၊ သတ်စေတတ်သူသည်၎င်း။ သောတာ ဝါ၊ ကြားနာတတ်သူသည်၎င်း။ သာဝေတာ ဝါ၊ ကြားနာ စေတတ်သူသည်၎င်း။ ဝိညာတာ ဝါ၊ သိတတ်သူသည်၎င်း။ ဝိညာပေတာ ဝါ၊ သိစေတတ်သူသည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယောပိ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ တိဏေန၊ ထက်လှစွာသော။ သတ္တေန၊ ဓားလက်နက်ဖြင့်။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ ကဋ္ဌိ၊ တစုံတယောက်သောသူကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ န ဝေါဓောပေတိ၊ မချနိုင်။ သတ္တန္တံ တေဝ ကာယာနံ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော ကာယတို့၏သာလျှင်။ အန္တရေန၊ အကြားဖြင့်။ သတ္တံ၊ ဓားလက်နက်တည်း။ ဝိဝရံ၊ ဖင်းလင်းအပေါက်သို့။ အနုပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣမာနိ ခေါ် စုဒ္ဓသယောနိပုဗ္ဗေသတသယာဏာနိ၊ ဤမြတ်သော ယောနိတို့၏ ၁-သနား- ၄-သိန်းတို့သည်၎င်း။ သဋ္ဌိစသဏာနိ၊ ၆-ထောင်တို့သည်၎င်း။ ဆ စ သဏာနိ၊ ၆-ရာတို့သည်၎င်း။ ကမ္မုနော၊ ကံ၏။ ပဉ္စသဏာနိ စ၊ ၅-ရာတို့သည်၎င်း။ ပဉ္စ စ ကမ္မာနိ၊ ကံ ၅-ပါးတို့သည်၎င်း။ တိထိ စ ကမ္မာနိ၊ ကံ ၃-ပါးတို့သည်၎င်း။ ကမ္မေ စ၊ ကာယကံ ဝစီကံ သည်၎င်း။ အဓုကမ္မေ စ၊ ထက်ဝက်ဖြစ်သော မနောကံသည်၎င်း။ (မနောကမ္မံ အနောဋ္ဌာရိကတ္တာ ဥပဓုကမ္မန္တိ လမ္ပိ။ ၄။) ဒုဋ္ဌိပဋိပဒါ၊ ၆၂-ပါးသော အကျင့်တို့သည်၎င်း။ (ဒွါသဋ္ဌိပဋိပဒါတိ ဝတ္တဗ္ဗေ သဘာဝနိရုတ္တိ အဇာနန္တာ ဒုဋ္ဌိပဋိပဒါတိ ဝဒန္တိ။ ၄။) ဒုဋ္ဌန္တရကပ္ပိ၊ ၆၂-ပါးသော အန္တရကပ်တို့သည်။ (ဤ၌လည်း ဒုဋ္ဌိပဋိပဒါနည်းအတိုင်း ဒွါသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပိ ဟု ဆိုလို၏။) ဆဋ္ဌာဘိဇာတိယော၊ ၆-ပါးသော အဘိဇာတိတို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ ပုရိသဘူမိယော စ၊ ၈-ပါးသော ပုရိသဘူမိတို့သည်၎င်း။ ကျေနပညာသ အာဇီဝကသထေ၊ ၄-ထောင့် ၉-ရာသော (အာဇီဝက ခေါ် တက္ကတုန်း၏) အသက်မွေးမှုတို့သည်၎င်း။

ကျေနပညာသ ပရိပ္ပာဇကသတေ၊ ၄-ထောင့် ၉-ရာသော ပရိဝိဇ္ဇာရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ကျေန-
 ပညာသ နာဂါဝါသသတေ၊ ၄-ထောင့် ၉-ရာသော နဂါးတို့၏ နေရာအရပ်တို့သည်၎င်း။ ဝိသေ
 ဇုန္တိယသတေ၊ ၂-ထောင်သော ဇုန္တိတို့သည်၎င်း။ တိသေ နိရယသတေ၊ ၃-ထောင်သော ငရဲတို့
 သည်၎င်း။ ဆတ္တိသ ရဇောဓာတုယော၊ ၃၆-ပါးသော မြူဇာတ်တို့သည်၎င်း။ ဝါ၊ ၃၆-ပါးသော
 မြူကပ်ရာအရပ်တို့သည်၎င်း။ သတ္တ သညီဂဗ္ဘာ၊ ၇-ပါးသော သညာရုံသော ပရိသန္ဓေတို့သည်၎င်း။
 သတ္တ အသညီဂဗ္ဘာ၊ ၇-ပါးသော သညာမရုံသော ပရိသန္ဓေတို့သည်၎င်း။ သတ္တ နိဂတ္တိဂဗ္ဘာ၊ ၇-ပါး
 သော အဆစ်အဖျဉ်းဖြစ်သော ပရိသန္ဓေတို့သည်၎င်း။ သတ္တ ဒေဝါ၊ ၇-ဦးသော နတ်တို့သည်၎င်း။
 သတ္တ မာနသ၊ ၇-ဦးသော လူတို့သည်၎င်း။ သတ္တ ပိသာစာ၊ ၇-ဦးသော မြေဘုတ်သီလူးတို့သည်
 ၎င်း။ သတ္တ သရာ၊ ၇-ခုသော အိုင်ကြီးတို့သည်၎င်း။ သတ္တ ပဝုဋ္ဌာ၊ ၇-ခုသော အဆစ်တို့သည်၎င်း။
 သတ္တ ပပါတာ၊ ၇-ခုသော ကမ်းပါးပြတ်ကြီးတို့သည်၎င်း။ သတ္တ ပပါတသတာနိ၊ ၇-ရာသော
 ကမ်းပါးပြတ်ငယ်တို့သည်၎င်း။ သတ္တ သုပိနာ၊ ၇-ပါးသော အိပ်မက်ကြီးတို့သည်၎င်း။ သတ္တ သုပိန-
 သတာနိ၊ ၇-ရာသော အိပ်မက်ငယ်တို့သည်၎င်း။ မဟာကပ္ပိနော၊ မဟာကပ်တို့၏။ (မဟာကပ္ပိ-
 နောတိ မဟာကပ္ပိနံ။ ၄။) ယာနိ စုလ္လာသီတိ သတသဟဿာနိ၊ အကြင် ဂ-သန်း ၄-သိန်းတို့ ကာလ
 ပတ်လုံး။ ဗာလေ စ၊ သူမိုက်တို့သည်၎င်း။ ပတ္တိတေ စ၊ ပညာရုံတို့သည်၎င်း။ (ပဌမာယောဝိဘတ်ကို
 ပြေ။) သန္တာဝိတု၊ ပြေးသွားကုန်ပြီး၍။ သံသရိတု၊ ကျင်လည်ကုန်ပြီး၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ
 ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုကြရကုန်လတ္တံ့။ (တာနိ စုလ္လာသီတိ သတ-
 သဟဿာနိ၊ ထို(မဟာကပ်တို့၏) ဂ-သန်း ၄-သိန်းတို့သည်။ သန္တံ၊ ရှိကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုမဟာ
 ကပ်တို့၏ အတွင်း၌။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမိနာ သီလေန ဝါ၊ ဤသီလဖြင့်၎င်း။ ဣမိနာ ဝေတန ဝါ၊
 ဤအကျင့်ဖြင့်၎င်း။ ဣမိနာ တပေန ဝါ၊ ဤခြိုးခြံသော အကျင့်ဖြင့်၎င်း။ ဣမိနာ ပြဟ္မစရိယေန
 ဝါ၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်၎င်း။ အပရိပက္ခံ၊ မရင့်ကျက်သေးသော။ ကမ္မံ ဝါ၊ ကံကိုလည်း။
 ပရိပါဓဿာမိ၊ ရင့်ကျက်စေဆုံး။ ပရိပက္ခံ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော။ ကမ္မံ ဝါ၊ ကံကိုလည်း။ ဗုဿ ဝဿ၊
 တွေ့ရောက်၍ တွေ့ရောက်၍။ ဗျန္တိံ၊ ကင်းသော အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို။ ကရိဿာမိတိ၊ ပြုဆုံး”
 ဟူ၍။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ငါကား ပညာရုံဟူ၍ အကြား၌ စင်ကြယ်ခြင်း၊ ငါကား သူမိုက်ဟူ၍ ဆိုအပ်
 သော အတိုင်းအရှည် အပိုင်းအခြားကာလကို လွန်၍ သွားခြင်းမရှိ ဟူလို။) ဝေံ၊ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်
 ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုခဒုက္ခေ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ (သိဝိဘတ် ပြေ။ နောက်သည်။
 ဤနည်း) ဝေံ၊ ကပိတေ၊ ချက်ဖြင့် ခြင်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ သံသာဓရ၊ သံသရာသည်။ ပရိယန္တ-
 ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဟာယနဝစုနေ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ထိုးပွားခြင်းသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥက္ကံသာဝကံသေ၊ အလွန် အယုတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဖြစ်သင့်
 ဖြစ်ရာ ဥပမာကား။ သုတ္တဂုဋ္ဌေ၊ ချည်လုံးကို။ ခိတ္တေ၊ ပစ်အပ်သည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗေဋ္ဌိယမာနပေဝ၊
 (ချည်ရှိသရွေ့) ပြေ(ပြည်)လျက်သာလျှင်။ ပလေတိ၊ သွား၏။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။
 ဗာလေ စ၊ သူမိုက်တို့သည်၎င်း။ ပတ္တိတေ စ၊ ပညာရုံတို့သည်၎င်း။ နိဗ္ဗေဋ္ဌိယမာနာ၊ ပြေကုန်လျက်
 သာလျှင်။ သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသို့။ ပလေန္တိ၊ သွားကုန်၏။ (ဟူသည်တည်း။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောဆုတ်တည်း။

ဇု-သဿထပိဋိသုတ်

၂၁၄။ “လောကော၊ လောကသည်။ သဿတောတိ၊ မြဲ၏”ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)
 နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောဆုတ်တည်း။

၁၀-အသဿတပိဋိသုတ်

၂၁၅။ “လောကော၊ လောကသည်။ အသဿတောတိ၊ မမြဲ”ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)

ဇနသမံ၊ အယ်ရုဠေကံသောသုတ်တည်း။

၁၁-အန္တဝါသုတ်

၂၁၆။ “လောကော၊ လောကသည်။ အန္တဝါတိ၊ အဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားရှိ၏”ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

ကောဒသမံ၊ တဆဲ့တရုဠေကံသောသုတ်တည်း။

၁၂-ပာနန္တဝါသုတ်

၂၁၇။ “လောကော၊ လောကသည်။ အနန္တဝါတိ၊ အဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားမရှိ”ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဝါဒသမံ၊ တဆဲ့နန္တရုဠေကံသောသုတ်တည်း။

၁၃-တံဇိဝံတံသရီရံသုတ်

၂၁၈။ “ဇိဝံ၊ အသက်သည်။ တံ၊ ထိုကိုယ်တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ တန္တိ၊ ထို အသက် တည်း”ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

ထေရသမံ၊ တဆဲ့သုံးရုဠေကံသောသုတ်တည်း။

၁၄-အညံဇိဝံအညံသရီရံသုတ်

၂၁၉။ “ဇိဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ ကိုယ်မှထပါး တခြားတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညန္တိ၊ အသက်မှထပါးတခြားတည်း”ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)

ရုဠသမံ၊ တဆဲ့လေးရုဠေကံသော သုတ်တည်း။

၁၅-ဟောတိတတာဂဏောသုတ်

၂၂၀။ “တတာဂဏော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ ယေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ ရှိ၏”ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

ယူရသမံ၊ တဆဲ့ငါးရုဠေကံသောသုတ်တည်း။

၁၆-နဟောတိတတာဂဏောသုတ်

၂၂၁။ “တတာဂဏော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ ယေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဟောတိတိ၊ မဖြစ်မရှိတော့”ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)

သောဠသမံ၊ တဆဲ့ခြောက်ရုဠေကံသောသုတ်တည်း။

၁၇-ဟောတိဓနဟောတိတထာဂတောသုတ်

၂၂၂။ “တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ ဓ၊
 ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ န ဝ ဟောတိတိ၊ မဖြစ်လည်းမဖြစ်”ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)
 သတ္တရသမံ၊ တဆဲ့ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၈-ဓနဝဟောတိနနဟောတိတထာဂတောသုတ်

၂၂၃။ “တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဓနဝ ဟောတိ၊
 ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ န န ဟောတိတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်” ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)
 အဋ္ဌာရသမံ၊ တဆဲ့ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။
 သောတာပတ္တိဝဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိဝဂ်တည်း။

အဋ္ဌာရသဝေယျာကရဏံ၊ ၁၈-ပါးသော အဖြေသုတ်အပေါင်းသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

တထာ၊ ထိုသောတာပတ္တိဝဂ်၏။ ဥပ္ပါနံ၊ ဥပ္ပါန်းကား—

ဝါတံ၊ ဝါတသုတ်၎င်း။ တေမမ၊ တေမမသုတ်၎င်း။ သောအတ္ထာ၊ သောအတ္ထာသုတ်
 ၎င်း။ နောစမေသိယာ၊ နောစမေသိယာသုတ်၎င်း။ နတ္ထိ၊ နတ္ထိဗိန္ဒုသုတ်၎င်း။
 ကရောတော၊ ကရောတောသုတ်၎င်း။ ဟေတု ဓ၊ ဟေတုသုတ်၎င်း။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်သုတ်မြောက်
 ဖြစ်သော။ မဟာဗိဇ္ဇန(မဟာဗိဇ္ဇိ)၊ မဟာဗိဇ္ဇိသုတ်၎င်း။ သဿတောတောကော ဓ၊ သဿတ-
 ဗိဇ္ဇိသုတ်၎င်း။ အသဿတော ဓ၊ အသဿတဗိဇ္ဇိသုတ်၎င်း။ အန္တဝါ ဓ၊ အန္တဝါသုတ်၎င်း။
 အနန္တဝါ ဓ၊ အနန္တဝါသုတ်၎င်း။ တံဇီဝံသရီရန္တံ၊ တံဇီဝံသရီရံသုတ်၎င်း။ အညံဇီဝံ
 အညံသရီရန္တံ ဓ၊ အညံဇီဝံအညံသရီရံသုတ်၎င်း။ ဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊
 ဟောတိတထာဂတောသုတ်၎င်း။ နဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊ န ဟောတိ
 တထာဂတောသုတ်၎င်း။ ဟောတိဓနဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊ ဟောတိ
 ဓနဟောတိတထာဂတောသုတ်၎င်း။ (ပါဠိ၌ ဤပုဒ်ကျပျောက်နေသည်။) နဝ
 ဟောတိနနဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊ နဝဟောတိနနဟောတိ တထာဂတော
 သုတ်၎င်းတည်း။

၂-ဗုဒ္ဓိယဂမနဝဂ်

၁-ဝါတသုတ် သေည်

၂၂၄-၂၄၁။ (ဤသုတ်မှစ၍ ၁၇-သုတ်တို့သည် သောတာပတ္တိဝဂ်သုတ်များနှင့် တူကြ၏။
 နော ဟေ တံ ဘန္တေ နောက်၌—သိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့။ စုက္ခေ၊ ဆင်းရဲသည်။ သတိ၊ အဆင်။
 ဖုက္ခံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဗုက္ခံ၊ ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ ၍။ “န ဝါတာ၊ ပ။ သေကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာတိ၊
 သေကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ”ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဗိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ပြစ်ရာ၏-ဟု ပေးရုံသာထူး၏။ ပုရိမေ

ဝိယ၊ ဓူဝဂ်သုတ်များ၌ကဲ့သို့။ အဋ္ဌာရသ ဝေယျာကရဏာနိ၊ ၁၈-ပါးသော အပြေသုတ်တို့ကို။ (အဋ္ဌာရသ ဝေယျာကရဏာနိတိ ဝေယျာကရဏလက္ခဏပတ္တာနိ အဋ္ဌာရသ သုတ္တာနိ။ ဓူပိ) ဝိတ္တာ-ရေတဗ္ဗာနိ၊ အကျယ်၌ထိုက်ကုန်၏။)

အဋ္ဌာရသမံ၊ ထဆဲရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၉-ဓူပိအတ္ထာသုတ်

၂၄၂။ (ဤသုတ်၌ အာကာရဝါကျသော တူး၏။ အနက်ကား) “အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဓူပိ ကသိုက်ရုပ်တည်းဟူသော အာရုံတည်း။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အရောဂေါ၊ နာကျင်ပျက်စီးခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏”။ (ဟူသည်တည်း။)

ဧကုနဝိသထိမံ၊ ထဆဲကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဓူပိတိ အာရပ္ပဏမေဝ အတ္တာတိ ဂဟိတဝိဋ္ဌိ။ ဓူပိအာရပ္ပဏမေဝါတိ ကသိဏသင်္ခါတိ အာရပ္ပဏမေဝ။ ဓူပိ အတ္တာတိ အာရုံသု ကသိဏရူပံ အတ္တာတိ တတ္ထ ပဝတ္ထသညဉ္စ သညာတိ ဂဟေတွာ ဝါ၊ အာရုံဝကော-ဧယော ဝိယတတ္ထမကောနဝ ဝါ “ဓူပိ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ သညိ” တိ နံ ပညပေန္တိ။

ဓူပေဝ ဓူပိ ဟု သုတ္တတစိတ်ပြု၊ ဤပစ္စည်း သုတ္တ၌သက်၊ ဓူပိဝစရချာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုက်ရုပ်ကိုကောက်။ ကသိုက်ရုပ်ကို အတ္တ ဟု ဟု၍ (ဓူပိ “ကသိဏရူပံ အတ္တာ” တိ။ ဂဟေတွာတိ ဧထန ဧတေဿ ဘမ္မဒ္ဓော။ ဝိ-ဝိ-(နဝ) ၁၊ ၄၄၁။) အတ္တ၏ ဂ-သုတ်၊ ရုပ်၌ဖြစ်ပေါ်သောသညာကို သညာဟု ချာနလာဘိတို့က ပညတ်ကြ၏။ တတ္ထတို့သည်ကား ကြံဆတူးတော့ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင် “အတ္တသည် ကသိုက်ရုပ်တည်း။ သေသည်မှ အထက်၌ မြစ်၊ သညာရှိ၏”ဟု ၎င်းက သိုက်ရုပ်ကို သမုတ်ကြလည်ဟူလို။

ဝိ-ဝိ-၁၊ ၇၁။ ဝိ-ဝိ-(နဝ) ၁၊ ၄၄၁။ ထို၌ ဧဝာဒနာ သောနောတို့ဖြင့် အကျယ်ဖွင့်ကြသည်။ ဓူပိ၏ ဝေဒနတ္ထ ကိုလည်း ဤသို့ပြုကြသည်။

ဓူပတိ သိဓေနာတိ ဓူပိ။ ဟော၊ အကြင်ကသိုက်ရုပ်သည်။ သိလေန၊ အလေ့အားဖြင့်။ ဓူပတိ၊ ဟောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုကသိုက်ရုပ်သည်။ ဓူပိ၊ မည်၏။ ဤ၌ ကသိုက်ရုပ်၏ ဟောက်ပြန်ခြင်း အလေ့ရှိဟူသည် ဝေဒိတကာလ အဝေဒိတကာလ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကသိုက်ရုပ်အထူးသို့ ရောက်သွားခြင်းပင် တည်း။ အတ္တသည် ကသိုက်ရုပ်ကသိုက်ရုပ်သည် အတ္တဟု ဟူသည်။

ဓူပံ အဿ အတ္တိတိ ဓူပိ။ ဝဿ၊ ထိုအတ္တ၏။ ဓူပံ၊ ကသိုက်ရုပ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓူပိ၊ မည်၏။ သိဓာပုတ္တကဿ သင်္ခါရံကဲ့သို့ အသေသေဥပစာအားဖြင့် ကသိုက်ရုပ်ကိုပင် ကသိုက်ရုပ်ရှိသော အရာ ဟု ပြားသကဲ့သို့ ဆိုထားသည်ဟူလို။

ဓူပနံ ဓူပန္တိ အဿ အတ္တိတိ ဓူပိ။ ဓူပနံ၊ ဟောက်ပြန်ခြင်း။ ဓူပံ၊ ဟောက်ပြန်ခြင်း။ အဿ၊ ထိုအတ္တ၏။ တံ၊ ထိုဟောက်ပြန်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓူပိ၊ မည်၏။ “ဓူပိနော ဓမ္မာ” အသိဓမ္မမာတိကာ၌ ကဲ့သို့ ဟောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော အတ္တဟူလို။ ဤသို့ ဝေဒနတ္ထ ၃-မျိုးဆိုကြသည်။

အရောဂေါတိ နိစ္စော၊ နတ္ထိ ဧတဿ နောဂေါ သင်္ခါတိ အရောဂေါတိ အရောဂသဗ္ဗဿ နိစ္စပရိယာယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝိ-ဝိ-၁၊ ၇၁။ နောဂသဗ္ဗေါ သင်္ခါပရိယာယော။ သင်္ခါဿာပိ ဓူပနဘာဝတော။ ပ။ ရောဂသဗ္ဗေါ ဝါ ဗျာဓိပရိယာယော။ ဝိ-ဝိ-(နဝ) ၁၊ ၄၄၁။ ရောဂသဗ္ဗေါ နာကျင်ပျက်စီးခြင်း အနက်ဟော၊ အတ္တသည် နာကျင်ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ ပြုသည်ဟူလို။

၂၀-အဗ္ဗပိအတ္တာသုတ်

၂၄၃။ (ဤသုတ်၌လည်း အာကာရဝါကျသာ ထူး၏။ အနက်ကား—) “အတ္တာ၊ အတ္တ သည်။ အဗ္ဗပ၊ အဗ္ဗပဈာန်သမာပတ်၏ အာရုံ (ကသိဏ္ဍဂ္ဂိယမာကာသ၊ ပဌမာဗ္ဗပဝိညာဏ်၊ နက္ခိဘော၊ အာကိဉ္ဇညာယဘန)တည်း။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အထေဂေါ၊ နာကျင်ပျက်စီးခြင်း မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။ (ဟူသည်တည်း။)

ဝိသထိမံ၊ နှစ်ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၁-ဗ္ဗပိအဗ္ဗပံအတ္တာသုတ်

၂၄၄။ “အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဗ္ဗပိ စ၊ ကသိုဏ်းရုပ်ဟူသော အာရုံလည်းဟုတ်၏။ အဗ္ဗပိ စ၊ အဗ္ဗပဈာန်သမာပတ်၏ အာရုံလည်းဟုတ်၏။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အထေဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏” - ဟုပေး။

ကေဝိသထိမံ၊ နှစ်ဆယ့်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၂-နေဝဗ္ဗပိနာဗ္ဗပိအတ္တာသုတ်

၂၄၅။ “အတ္တာ၊ သည်။ နေဝ ဗ္ဗပိ၊ ကသိုဏ်းရုပ်ဟူသော အာရုံလည်းမဟုတ်။ နာဗ္ဗပိ၊ အဗ္ဗပ ဈာန်သမာပတ်၏ အာရုံလည်းမဟုတ်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အထေဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏” ဟု ပေး။ (နေဝဗ္ဗပိ နာဗ္ဗပိတိ တက္ကမတ္ထေန ဂဟိတပိဋိ။ ၄။)

ဗာဝိသထိမံ၊ နှစ်ဆယ့်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အဗ္ဗပိတိ ဈာန် “အတ္တာ”တိ ဂဟိတပိဋိ။ ၄။

အဗ္ဗပသကာပတ္တိနိပိတ္တံ ယု အတ္တာတိ၊ သမာပတ္တိသညာဿ သညာတိ ဂဟေတွာ ဝါ နိဂဏ္ဌာဓယော ဝိယ တက္ကမတ္ထေန ဝါ အဗ္ဗပိ အတ္တာ ဟောတိ ပရံ မရဏာ သညံ”တိ န ပညပေန္တိ။ ဒိ-၄ ၁၁၀၉။

ကသိဏ္ဍဂ္ဂိယမာကာသပဌမာဗ္ဗပဝိညာဏနက္ခိဘော၊ အာကိဉ္ဇညာယဘနာနိ ယဘာရယမဂ္ဂပတမာပတ္တိနိပိတ္တံ နာမ။ နိဗ္ဗပတ္ထေ တပ္ပရိမာဓော ဣတ္ထကရသော ဝိယ သရိယုရိယာဏာ အဗ္ဗပိ အတ္တာ သဒ္ဓေ တိဉ္ဇတိတိ တက္ကမတ္ထေန နိဂဏ္ဌာ “အဗ္ဗပိ အတ္တာ သညံ”တိ ပညာ ပေန္တိတိ အာဂ “နိဂဏ္ဌာဓယော ဝိယာ” တိ။ ဒိ-၄- (နဝ) ၁၊ ၄၄၂။

ထိုက်သင့်သည်အားလျော်စွာ အဗ္ဗပဈာန်သမာပတ် ၄-ပါး၏ အာရုံဖြစ်သည့် ကသိဏ္ဍဂ္ဂိယမာကာသပညတ်၊ ပဌမာဗ္ဗပဝိညာဏ်၊ နက္ခိဘောပညတ်၊ အာကိဉ္ဇညာယဘနတို့ကို အတ္တကုသုတ္တံ ထိုအတ္တ၏ ၎င်းအဗ္ဗပဈာန်သမာပတ် အာရုံဖြစ်သည့် သမာပတ်သည်ကို “သညာ” ဟု ဈာန်လာသိတို့က ပညတ်ကြသည်။

တက္ကမတ္တိလိင်္ဂသညာကား နိဂဏ္ဌာသညာတို့ကို သို့ အထူးအဆူးဖြင့်သာလျှင် ၎င်းအဗ္ဗပဈာန်သမာပတ်အာရုံကို “တမာဇ္ဇကံ၌ အဇ္ဈကံပမာဏရုံသမ္ပု ခါးသောအရသာရှိသကဲ့သို့ အတ္တသည်လည်း ကိုယ်ခန္ဓာရှိသလောက်လည်း” ဟု ကြံဆပြီးလျှင် “အတ္တသည် အဗ္ဗပဈာန်သမာပတ်အာရုံတည်း၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ ပြစ်ဟု၎င်း သညာရှိ၏ဟု၎င်း သုတ်ခေါ်ဝေါ်ကြသည်” ဟု ဆိုလို၏။

၂၃-ကန္တသုစိသုတ်

၂၄၆။ “အတ္တာ၊ သည်။ ကေန္တသုစိ၊ စင်စစ်ချမ်းသာသို့၏ - ဟု ပေး။ ကြွင်းတူပြီ။ (ကေန္တသုစိတိ လာဘိတက္ကိဇာတိဿာနံ ဥပ္ပန္နိဋ္ဌိ။၎။ အတိတ်၌ စင်စစ်ချမ်းသာသော ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တသောကို နှလုံးသွင်းသော ဈာနလာဘ၏ သန္တာန်၌ ဤဋီပိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ယခုဘဝ၌ ငါချမ်းသာသကဲ့သို့ နောက်သဝအဆက်ဆက်၌လည်း ငါချမ်းသာအံ့ဟု နှလုံးသွင်းသော တက္ကိ ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဤဋီပိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ၇-ဘဝ ၈-ဘဝ၌ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကို အောက်မေ့၍ မြင်နိုင်သော ဇာတိဿရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဤဋီပိဋ္ဌိဖြစ်၏ ဟုလို၏။)

ထေဝီသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၄-ကန္တဇုက္ခိသုတ်

၂၄၇။ အတ္တာ၊ သည်။ ကေန္တဇုက္ခိ၊ စင်စစ် ဆင်းရဲရှိ၏ - ဟု ပေး။

တေဝီသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၅-သုခဇုက္ခိသုတ်

၂၄၈။ အတ္တာ၊ သည်။ သုခဇုက္ခိ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲရှိ၏ - ဟု ပေး။

ပဉ္စမိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၆-အရက္ခမသုစိသုတ်

၂၄၉။ အတ္တာ၊ သည်။ အရက္ခမသုစိ၊ ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိ - ဟုပေးရုံသာ။

ဆဇ္ဇိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ခုတ်ယပေယျာလော၊ တည်း။

တဿ၊ ထို ခုတ်ယပေယျာလ၏။ ဥပ္ပါနံ၊ ကား—

ဝါတံ၊ ဝါထသုတ်၎င်း။ တေမမ၊ တေမမသုတ်၎င်း။ သောအတ္တာ၊ သောအတ္တာသုတ်၎င်း။ နောစမေသိယာ၊ နောစမေသိယာသုတ်၎င်း။ နတ္ထိ၊ နတ္ထိဋ္ဌိသုတ်၎င်း။ ကဏှေတော၊ ကဏှေတောသုတ်၎င်း။ ယေတု စ၊ ယေတုသုတ်၎င်း။ မဟာဒိဋ္ဌေ၊ မဟာဒိဋ္ဌိအမည်ဖြင့်။ အဂ္ဂမံ၊ ၈-ခုမြောက်သုတ်၎င်း။ သဿတော၊ သဿတဒိဋ္ဌိသုတ်၎င်း။ အသဿတော စေဝ၊ အသဿတဒိဋ္ဌိသုတ်၎င်း။ အန္တာနန္တဝါ စ၊ အန္တဝါသုတ်၊ အနန္တဝါသုတ်၎င်း။ (ဝုစ္ဆတိကားဂါထာပူရဏ။) တံဇိဝံ၊ တံဇိဝံတံသရီရံသုတ်၎င်း။ အညံဇိဝံ စ၊ အညံဇိဝံအညံသရီရံသုတ်၎င်း။ တထာဂတေန၊ တထာဂတအမည်ဖြင့်။ စတ္တာဇော၊ ၄-သုတ်တို့၎င်း။ ဂ္ဂပိအတ္တာယောတိ၊ ဂ္ဂပိအတ္တာသုတ်၎င်း။ အဂ္ဂပိစအတ္တာယောတိ၊ အဂ္ဂပိ အတ္တာသုတ်၎င်း။ ဂ္ဂပိစအဂ္ဂပိစအတ္တာယောတိ၊ ဂ္ဂပိစအဂ္ဂပိစအတ္တာသုတ်၎င်း။ နေဝဂ္ဂပိနာဂ္ဂပိအတ္တာယောတိ၊ နေဝဂ္ဂပိနာဂ္ဂပိအတ္တာသုတ်၎င်း။ ကေန္တသုစိအတ္တာယောတိ၊ ကေန္တသုစိသုတ်၎င်း။ ကေန္တဇုက္ခိအတ္တာယောတိ၊ ကေန္တဇုက္ခိသုတ်၎င်း။ သုခဇုက္ခိအတ္တာ

ဟောတိ၊ သုဒဒ္ဓိသုတ်၎င်း။ အဗုက္ခမသုဝိအတ္တာဟောတိအစောဂေါပရံပရဏာ၊ အဗုက္ခ
မသုဝိသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆဗ္ဗိသတိ၊ ၂၆-ပါးသော။ ဣမေ သုတ္တာ၊ ဤသုတ်တို့ကို။
ဒုတိယဝါရေန၊ ဒုတိယဝါရအားဖြင့်။ ဖေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်
ထည်း။

၃-တတိယဂမနဝဂ်

၁-နဝါတသုတ်

၂၅၀။ (သာဝတ္ထိနိဂါနံမှစ၍ နော ဟေထံ သန္တတိုင်အောင် မထူးပြီ။) သိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။
ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မပြု။ တံ၊ ထိုသဘောတရား
သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုဆင်းရဲသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ ဥပါဒါယ၊
အကြောင်းပြု၍။ “န ဝါတာပ။ သေကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာတိ၊ သေကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။
ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ (ကြွင်းမထူးပြီ။)

ပဌမံ ဓမ္မဋ္ဌိစူဠာသောသုတ်ထည်း။

၂၅၁-၂၅၄။ (ဒုတိယဝဂ္ဂေ ဝိယ၊ ဒုတိယဝဂ်၌ကဲ့သို့။ ဧတုဝိသတိ၊ ၂၄-ပါးသော။ သုတ္တာနိ၊
သုတ်တို့ကို။ ပူရေတဗ္ဗာနိ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။)

ပဌဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၂၆-အဗုက္ခမသုဝိသုတ်

၂၅၅။ (ဤသုတ်လည်း မထူးပြီ။)

ဆဗ္ဗိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။
တတိယပေယျာစလော၊ ထည်း။

၄-ဧတုတ္ထဂမနဝဂ်

၁-နဝါတသုတ်

၂၅၆။ (ဤသုတ်လည်း မထူးပြီ။ ဓမ္မံ နိစ္စံ ဝါ စသည်ကို အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-၅၅
သဗ္ဗနံ။)

ပဌမံ ဓမ္မဋ္ဌိစူဠာသောသုတ်ထည်း။

၂၅၇-၃၀၀။ (ဒုတိယဝဂ္ဂေ ဝိယ၊ ၌ကဲ့သို့။ပ။ ပူရေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။)

ပဌဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ငါးခုမြောက်သော သုတ်ထည်း။

၂၆-အဓကမသုခီသုတ်

☰ ၃၀၁။ (ဤသုတ်သည်၊ တူပြီ။)

‘ဆဗ္ဗိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ခုပြောက်သောသုတ်သည်။’

ပုရိမဂမနော၊ ပုရိမဂမနဝဂ်၌။ အဋ္ဌာရဿ၊ ၁၈-သုတ်ကုန်သော။ ဝေယျာကရဏာ
ဝေယျာကရဏာတို့သည်။ ဣတိယဂမနော၊ ဣတိယဂမနဝဂ်၌။ ဆဗ္ဗိသံ၊ ၂၆-သုတ်သော။
ဝိတ္ထာရေထဗ္ဗာနိ၊ ချဲ့အပ်သောသုတ်တို့သည်။ တတိယဂမနော၊ တတိယဂမနဝဂ်၌။ ဆဗ္ဗိသံ၊
၂၆-သုတ်သော။ ဝိတ္ထာရေထဗ္ဗာနိ၊ ချဲ့အပ်သောသုတ်တို့သည်။ စတုတ္ထဂမနော၊ စတုတ္ထ
ဂမနဝဂ်၌။ ဆဗ္ဗိသံ၊ ၂၆-သုတ်သော။ ဝိတ္ထာရေထဗ္ဗာနိ၊ ချဲ့အပ်သောသုတ်တို့သည်။

ဒိဋ္ဌိသံယုတ္တံ၊ ဒိဋ္ဌိသံယုတ်သည်။ သမတ္ထံ၊ ပြီးပြီ။

၄-ဩတ္တန္တသံယုတ်

၁-ကျော့သုတ်

၃၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကျော့၊ ကျော့ပသာဒသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သောဘံ၊ သောတပသာဒသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သာနံ၊ စာနုပသာဒသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ကာယော၊ ကာယပသာဒသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဖနော၊ ဘင်္ဂေတိသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤသဘောတရားတို့ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ သဒ္ဓဟတိ၊ ယုံကြည်၏။ အဓိပ္ပတ္တိတိ၊ သက်ဝင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးပြုသော အရိယမဂ်(သောတာပတ္တိမဂ်)သို့။ ဩက္ကန္တော၊ သက်ဝင်သော။ (ဩက္ကန္တော သမ္ပတ္တနိယာပန္နိ ပဝိဋ္ဌော အရိယမဂ်။ ၄။ ဒဿနမ္ပိ သမ္ပတ္တံ၊ တံသိဇ္ဈနဝသေန ပဝတ္တနိယာမော သမ္ပတ္တနိယာမော။ ၄။) သပ္ပုရိသဘူမိံ၊ သုတော်ကောင်းဘုံ(အဆင့်)သို့။ ဩက္ကန္တော၊ သက်ဝင်သော။ ပုထုဇ္ဇနဘူမိံ၊ ပုထုဇဉ်ဘုံ(အဆင့်)ကို။ ဝိတိဝတ္တော၊ လွန်ပြီးသော။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကတော၊ ပြုသည်ရှိသော်။ နိရယံ ဝါ ဥပ၊ ငရဲ၌သော်၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ ဝါ ဥပ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ စုဝေးရာအရပ်၌သော်၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယံ ဝါ ဥပ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာဌာန၌သော်၎င်း။ ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်သည်။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုအမှုကို။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သော။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သောတာပတ္တိပလံ၊ သောတာပတ္တိပိုလ်ကို။ န သစ္စိကဓရာတိ၊ မျက်မှောက်အပြုသေး။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ကာလံ ကာတံ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော စ၊ မထိုက်သော။ သဒ္ဓါနုသာရိ၊ သဒ္ဓါဖြင့် အစဉ်အောက်မေ့သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဿ ခေါ၊ အကြင်သူ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤသဘောတရားတို့သည်။ မတ္တသော၊ အတိုင်းအလျှောက်အားဖြင့်။ နိဇ္ဈာနံ၊ သစ္စာဘိသယအားဖြင့် ကြည့်ရှုသိမြင်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကန္တော၊ သော။ပ။ ကာလံ ကာတံ၊ ငှါ။ အဘဗ္ဗော စ၊ သော။ ဓမ္မာနုသာရိ၊ ပညာတရားဖြင့် အစဉ်အောက်မေ့သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဣမေ

၁။ မတ္တသော နိဇ္ဈာနံ အန္တိတိ ပဟာဏကော ဩလောကနံ ဓမ္မန္တိ။ ၄။ ဩလောကနန္တိ သစ္စာဘိသယသင်္ခါတံ ဒဿနံ။ ဓမ္မန္တိ သဟိ၊ ဥပသန္တိတိ အဒတ္တာ။ ၄။ ဣမေ ဓမ္မော ပညာယ နိဇ္ဈာနံ ဓမ္မန္တိ=ဤကျေပသော သဘောတရားတို့နှင့် ရှုစားကုန်ခြင်းဖြင့် ခြင်း၊ သစ္စာ ငှါကို သိမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ဤသဘောတရားတို့ကို ဥပသန္တိဖြင့် သိအပ်ကုန်၏ ဟူလို။

ဓမ္မေ၊ ဤသဘောတရားတို့ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အယံ၊ ဤသို့။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ဖျိပရဲကျခြင်းသဘော မရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့်ပြုသော။ သဗ္ဗောဓိပရာယနော၊ ကောင်းစွာ သိကြောင်း အထက် မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပနော၊ သောတာပန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ ဓမ္မေညိဗ္ဗာသောသုတ်တည်း။

၂-ဣပသုတ်

၃၀၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပ၊ ဣပသို့တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဝိပရိတာမိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်၏။ အညထာဘာဝိနော၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်၏။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရှိတို့သည်။ ပ။ ဂန္ဓာ၊ ဂန္ဓာရှိတို့သည်။ ပ။ ရသော၊ ရသာရှိတို့သည်။ ပ။ ဝောဠုပ္ပာ၊ ဝောဠုပ္ပာရှိတို့သည်။ ပ။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာရှိတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဝိပရိတာမိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်၏။ အညထာဘာဝိနော၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန် ၏။ (ယော ဘိက္ခဝေမှ ဓမ္မံ သဗ္ဗောဓိပရာယနောတိုင် ပေးမြဲ။)

ဇထိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဝိညာဏသုတ်

၃၀၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧက္ခဝိညာဏံ၊ ဧက္ခဝိညာဏ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိတာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်း။ ပ။ ဇာနဝိညာဏံ၊ သည်း။ ပ။ ဇိဝှိဝိညာဏံ၊ သည်း။ ပ။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်း။ ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိတာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ယော ဘိက္ခဝေမှ ဓမ္မံ သဗ္ဗောဓိပရာယနောအထိ ပေးမြဲ။)

ဇထိယံ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄-သမ္မာသုတ်

၃၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧက္ခသမ္မာသော၊ ဧက္ခသမ္မာသသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိတာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သောတသမ္မာသော၊ သည်း။ ပ။ ဇာနသမ္မာသော၊ သည်း။ ပ။ ဇိဝှိသမ္မာသော၊ သည်း။ ပ။ ကာယသမ္မာသော၊ သည်း။ ပ။ မနောသမ္မာသော၊ သည်း။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိတာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ယော ဘိက္ခဝေမှ ဓမ္မံ သဗ္ဗောဓိပရာယနောအထိ ပေးမြဲ။)

ဧက္ခတ္ထံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမ္ပယာဇာသုတ်

၃၀၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧက္ခသမ္ပယာဇာ၊ ဧက္ခသမ္ပယာဇာကြောင့်
ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာ၊ မပြု။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။
အညဿာဘာဝိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သောတသမ္ပယာဇာ၊ သော။
ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ သာနသမ္ပယာဇာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ ဝိဂ္ဂါသမ္ပယာဇာ၊ သော။
ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ ကာယသမ္ပယာဇာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ မနောသမ္ပယာဇာ၊ သော။
ဝေဒနာ၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ မပြု။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညဿာဘာဝိ၊ တပါး
သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ဟော ဘိက္ခဝေပုစ္ဆံ သမ္ပောဝိပရာယနောတိုင် ပေးပြု။)

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဣပသညာသုတ်

၃၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပသညာ၊ ဣပသညာသည်။ အနိစ္စာ၊ မပြု။
ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညဿာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်း
ရှိ၏။ (ကြွင်းပေးပြု။ သညာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဣပသဇ္ဇေတနာသုတ်

၃၀၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပသဇ္ဇေတနာ၊ ဣပသဇ္ဇေတနာသည်။ အနိစ္စာ၊
မပြု။ ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညဿာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်းပေးပြု။ သဇ္ဇေတနာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဣပတဏှာသုတ်

၃၀၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပတဏှာသည်။ အနိစ္စာ၊ မပြု။ ဝိပရိကာမိ၊
ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညဿာဘာဝိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်းပေးပြု။
တဏှာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ခွင်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပထဝီဓာတုသုတ်

၃၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်သည်။ အနိစ္စာ၊ မပြု။
ဝိပရိကာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညဿာဘာဝိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း
ရှိ၏။ (ကြွင်း ပေးပြု။ ဓာတ် ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ခန္ဓသုတ်

၃၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ ထည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို။ ဝှပ်၊ ဝှပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မပြု။ ဝိပဋိကာမိ၊
ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညဿာဘာဝိ၊ ထပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်း
ပေးပြု၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

သေခံ၊ ကယ်ရခြောက်သောသုတ်တည်း။

ဩက္ကန္တသံယုတ္တံ၊ ဩက္ကန္တသံယုတ်သည်။ ထမတ္ထံ၊ ပြီးပြီ။

ဏဿ၊ ထိုဩက္ကန္တသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဧက္ခ၊ ဧက္ခသုတ်၎င်း။ ဝှပ်ဉ္စ၊ ဝှပ်သုတ်၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏသုတ်၎င်း။ ဖသော စ၊
သမ္ပာဏသုတ်၎င်း။ ဝေဒနာယ စ၊ သမ္ပာဏော ဝေဒနာသုတ်၎င်း။ (ပစ္စတ္တတ္ထ တတိယာ။)
ဆညာ စ၊ ဝှပ်ဆညာသုတ်၎င်း။ စေတနာ၊ ဝှပ်သဉ္ဇေတနာသုတ်၎င်း။ တဏှာ၊ ဝှပ်တဏှာ
သုတ်၎င်း။ ဓာတု၊ ပတဝိဓာတုသုတ်၎င်း။ ခန္ဓန၊ ခန္ဓသုတ်၎င်း။ (ပစ္စတ္တတ္ထ တတိယာ
ပင်။) ဧတ ဓဿ၊ ထို ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-ဥပ္ပါဒသံယုတ်

၁-စက္ခုသုတ်

၃၁၂။ သာဓက္ခိနိဂါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒါ။ ယော ခေါ ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင်မြင်ခြင်းသည်။ ယာ ဌိတိ၊ အကြင်တည်ခြင်းသည်။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ရှေး၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယော ပါဟုဘာဝေါ၊ အကြင် ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ယော၊ ဤ (စက္ခုပသာဒါ) ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဧဂါနံ၊ အနာဧဂါတို့၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ဧပမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏။ ပါဟုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းတည်း။ (သောတ၊ သာနု၊ ဝိတိ၊ ကာယ၊ မနုတိန္ဒလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ တို့။ စက္ခုဿ၊ ဤ။ ယော စ နိရောဓော၊ အကြင်ချုပ်ခြင်းသည်။ ယော ဝုပသပော၊ အကြင်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ယော အတ္တကံမော၊ အကြင်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ယော၊ ဤ (စက္ခုပသာဒါ) ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်း ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ယော၊ ဤ (စက္ခုပသာဒါ) ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်း ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ဧဂါနံ၊ အနာဧဂါတို့၏။ ဝုပသပော၊ ငြိမ်းခြင်းတည်း။ ဧပမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏။ အတ္တကံမော၊ ကွယ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း တည်း။ (ကြွင်း-ပေးပြ။)

မဂ္ဂံ၊ ဓမ္မဉ္စောသောသုတ်တည်း။

၂-ဥပ္ပါဒသုတ်

၃၁၃။ (ဤသုတ်၌ ဝုပါနံ၊ ဝုပါရုံတို့၏- ဟု ပေး၊ ကြွင်းမထူး။ အာရုံ ၆-ပါးကို ဟောတော် မူသည်သာထူး၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဝိညာဏသုတ်

၃၁၄။ (ဤသုတ်၌ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏- ဟုပေး၊ ကြွင်းမထူး။ ဝိညာဉ် ၆-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သပ္ပဿသုတ်

၃၁၅။ (ဤသုတ်၌ စက္ခုသပ္ပဿဿ၊ စက္ခုသပ္ပဿ၏- ဟုပေး၊ ကြွင်းမထူး။ သပ္ပဿ ၆-ပါး ကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမ္ဗုဒ္ဓာသုတ်

၃၁၆။ (ဤသုတ်၌ ဧကုသမ္ဗုဒ္ဓာယ၊ သော၊ ဝေဒနာယ၊ ဇိ- ဟုပေး။ ဝေဒနာ ဇိ-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ ဝေဒနာသုတ်တည်း။

၆-သညာသုတ်

၃၁၇။ (သညာ ဇိ-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ ဝေဒနာသုတ်တည်း။

၇-သဇ္ဇတနာသုတ်

၃၁၈။ (သဇ္ဇတနာ ဇိ-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ဆတ္ထမံ ဝေဒနာသုတ်တည်း။

၈-တဏှာသုတ်

၃၁၉။ (တဏှာ ဇိ-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌမံ ဝေဒနာသုတ်တည်း။

၉-ဇာတုသုတ်

၃၂၀။ (ဇာတု ဇိ-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

နဝမံ ဝေဒနာသုတ်တည်း။

၁၀-ဓန္ဒသုတ်

၃၂၁။ (ဓန္ဒာ ၅-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ဆဏမံ ဝေဒနာသုတ်တည်း။

ဥပ္ပါဒသံယုတ္တံ၊ ဥပ္ပါဒသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

(ဤဥပ္ပါဒ်ဂါထာလည်း ဩက္ခန္ဓသံယုတ် ဥပ္ပါဒ်ဂါထာအတိုင်းပေး။)

၆-ကိလေသသိယုတ်

၁-ကျေသုတ်

၉၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုသို့၊ စက္ခုပသာဒဉ္စ။ ယော သန္ဓရာဂေါ၊ အကြင် လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ဇီ။) ဒေသော၊ ဤ(စက္ခုပသာဒဉ္စ)လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (ဒေသောတိ စက္ခုသို့ သန္ဓရာဂေါ။ ဇီ။) စိတ္တဿ၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ လောကုတ္တရာစိတ်ကို၊ ဥပက္ခိလေသော၊ ကပ်၍ ညှစ်နှိမ်းပူပန်စေတတ် နှိပ်စက် တားမြစ်တတ်၏။ (သောထ ယာန၊ ဇိဝှ၊ ကာယ၊ မနတိဉ္စလည်း ဤနည်းပေး။) သိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ် သိက္ခာနော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဣမေသု ဆသု ဌာနေသု၊ ဤ ၆-ဌာနတို့၌။ စေတသော၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ လောကုတ္တရာစိတ်ကို၊ ဥပက္ခိလေသော၊ ကပ်၍ညှစ်နှိမ်းပူပန်စေမှု နှိပ်စက်တားမြစ်မှုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ယဟိနော၊ ယဟိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ သမထဝိပဿနာစိတ်သည်။ (စိတ္တန္တိ သမထဝိပဿနာစိတ္တံ။ ဌ။) နေက္ခမ္ပနိန္ဒံ စ၊ ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော မဂ်ဖိုလ် ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ နေက္ခမ္ပပရိသာဝိတံ၊ ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဖြင့် ထုံအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သမထဝိပဿနာစိတ်သည်။ အဘိညာသစ္စိကရထိယေသု၊ (ပစ္စဝေက္ခတညာဟိဖြင့်) ရှေးရှုသိ၍ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ အရိယမဂ်နှင့် ယှဉ်သော အဘိညာဉ် ၆-ပါး တစ်ခုတို့၌။ ကမ္မနိယံ၊ အမှု၌ ကောင်းသည်ဟု

၁။ စိတ္တသေသော ဥပက္ခိလေသောတိ ကတရစိတ္တဿ? စတုဘူမကစိတ္တဿ။ ဌ။ ဥပေစ္စ ကိလေသေတိတိ ဥပက္ခိလေသော။ ဇီ။

ဥပေစ္စ ကိလေသေတိ ဥပထာပေတိ မလိနသာဝိ ကာရေတိတိ ဥပက္ခိလေသော။ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပစိတ်ကို ပူပန်စေတတ် ညှစ်နှိမ်းစေတတ်သော စက္ခုပသာဒဉ္စ လိုချင် တပ်မက်ခြင်းကိုကောက်။ ကိလိသဓာတ် တာပန မလိနတ္ထ။

ဥပေစ္စ ကိလေသတိ ဗာစတိတိ ဥပက္ခိလေသော။ လောကုတ္တရာစိတ်ကို (မဖြစ်အောင်) နှိပ်စက်တာမြစ် တတ်သော စက္ခုပသာဒဉ္စ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကိုကောက်။ ကိလိသဓာတ်၊ ဗာနေတ္ထ။

၂။ နေက္ခမ္ပနိန္ဒံ နဝလောကုတ္တရာဓမ္မနိန္ဒံ။ ဌ။

အရိယဗလံ ပရိပ္ပဿတိပဟာနဝေသာန ပဝတ္ထိယာ ထဗ္ဗသံကိလေသတော နိက္ခန္တတ္ထာ နေက္ခမ္ပံ၊ မဂ္ဂနိဗ္ဗာနာန ပန နေက္ခမ္ပသာဝေါ ဥက္ကံသတော ဂဟိတော ဝေါတိ အာဟာ “နေက္ခမ္ပနိန္ဒံ နဝလောကုတ္တရာဓမ္မနိန္ဒံ” ဣ၊ ဇီ။

ရိုလ်သည် ပရိပ္ပဿတိပဟာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက် ထုတ်သောကြောင့် နေက္ခမ္ပမည်၏။ မဂ်နှင့်နိဗ္ဗာန်တို့ နေက္ခမ္ပမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုကား ဥက္ကံသနည်းဖြင့် ယူအပ်၏။ မဂ်နှင့်နိဗ္ဗာန်သည် အမှန်အစစ်အားဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တတ်သောကြောင့် နေက္ခမ္ပ သာ၍မည်၏ ဟုလို။

၃။ အဘိညာသစ္စိကရထိယေသု ဓမ္မေသုတိ ပစ္စဝေက္ခတညာထေန အဘိဇာနိတော သစ္စိကာတဗ္ဗေသု ဆဋ္ဌ- သိညာဓမ္မေသု။ ဌ။

၍။ ခါယတိ။ ထင်၏။ (ခခေတ်-သတုတ္ထ၊ ဥပဋ္ဌာနတ္ထ)။ တနည်း။ စိတ္တံ။ စိတ်ကို။ အဘိညာသန္တိ-
ကရဟိယေသု။ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု။ တို့၌။ ကမ္မနိယံ။ ဟူ၍။ ခါယတိ။ ဆိုအပ်၏။ (ခခေတ်၊ ကထ-
နတ္ထ)။ ဣတိ။ ဤသို့ပို၍တော်မူပြီ။

ပဌမံ ဓမ္မေညိဇ္ဇာသောသုတ်တည်း။

၂-ရှုပသုတ် ၁၀-ဓမ္မသုတ်

၂၂၃-၂၃၁။ (ရှုပသုတ်အစ ဓမ္မသုတ်အဆုံး ပေါင်း ၉-သုတ်လည်း စကျသုတ်ကို မိုး၍ပေး။)

စာမံ ဆယ်ခုပြန်သောသုတ်တည်း။

ကိလေသသံယုတ္တံ။ ကိလေသသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ။ ပြီးပြီ။
(ဥဒ္ဓါန်၊ ကိလေသလည်း ဩတ္တန္တသံယုတ်အတိုင်းပေး။)

အဘိဓာန်တွင် အဘိဓမ္မာဝေဒ ဓာန်တွင် သစ္စိကာတဓမ္မသုတ် ပဉ္စကမ္မာတဓမ္မသုတ် ဆဋ္ဌသိညာ
ဓမ္မသုတ် အဘိဓမ္မာသမ္ပယုတ္တဓမ္မသုတ် ဝိ။

ဝေဒဝိသုဒ္ဓိဓာန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သမထ ဝိပဿနာ သာဝနာစိတ်သည် အဘိဓမ္မာပရိနိဗ္ဗာန်နှင့်ယှဉ်သည့် အဘိ-
ညာဉ်ဖြစ်ရန် ထူးကဲသည် ဟူသော။

၇-သာရိပုတ္တသံယုတ်

၁-ဝိဝေကဇေတုတ်

၉၃၂။ ကောံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတ္တော သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိသုဋ္ဌေး၏။ အာရာမေ၊ အချိန်ဖြစ်သော။ (အနာထပိဏ္ဍိသုဋ္ဌေး လှူဒါန်းအပ်သောကြောင့် အနာထပိဏ္ဍိသုဋ္ဌေး၏ အချိန် ဖြစ်သည်ဟူလို။) ဇေတဝနေ၊ ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်၌။ ဝါ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ (ဇေတဿ ရာဇကုမာရဿ ဝနေ သံ- ၄ ၁၊ ၁၁။ ၎င်းအနာထပိဏ္ဍိလှူဒါန်းသည့် အခါ ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်အတွင်း၊ ဝါ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်အတွင်း ထရုသော ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်ဟူလို။) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှ သမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတော၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာ ဒါယ၊ ယူ၍။ သာဝတ္ထိံ၊ သာဝတ္ထိပြည်သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ရှမ်းအလို့ငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်တော်မူပြီ။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ စရိတော၊ လှည့်လည်၍။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီး သည်မှ နောက်၌။ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းရွာရာအရပ်မှ ဝဲတော်မူ၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အန္ဓဝနံ၊ အန္ဓတောသည်။ (အတ္တိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဒိဝါဝိဟာရာယ၊ နေ့သန့်ရန်အလို့ငှါ။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီ။ အန္ဓဝနံ၊ အန္ဓတောသို့။ အဗျောဂါဟေတော၊ ဝင်၍။ အညတရသ္မံ၊ တရုသော။ ဓူက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်ရင်း၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေ့သန့်ရာအလို့ငှါ။ နိသိမိ၊ ထိုင်နေတော်မူပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ (တပါးတည်း) ကန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၎င်း။ အာရာမေ၊ သော။ ဇေတဝနံ၊ သည်။ (အတ္တိ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ ဒုရထောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာတော်မူသည်ကို။ အန္ဓသာ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာနံ၊ မြင်၍။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ အာရုသော သာရိပုတ္တံ၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တော။ တေ၊ သင်၏။ ဗျုပ္ပိယာနိ၊ ဗျုပ္ပိတို့သည်။ ဝိပုသန္နာနိ ခေါ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင် ဘုန်း၏။ မုဝေတ္ထော၊ မျက်နှာအဆင်းသည်။ ပရိသုဋ္ဌေါ၊ စင်ကြယ်၏။ ပရိယောဒါတော၊ ဖြစ်၏။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အဇ္ဈာယနေ၊ ကတမေန ဝိဟာရေန၊ အဘယ်သို့သောနေခြင်းဖြင့်။ ဝိဟာသိတိ၊ နေတော်မူပါသနည်း။ ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ မေးလျှောက်ပြီ။

အာရုသော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ ဗျုပ္ပ၊ ဤနေ့၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသာကာမတို့မှ။ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရား တို့မှ။ ဝိဝိဇ္ဇ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ သဝိဏက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကဇံ၊ နိဝရအတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဇရဏာပီတိ၊ ဇေတသိကသုခရှိသော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဉာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဝိယရာမိ၊ နေပါ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ တဿ မယံ၊ ထိုငါ၏။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇာ- ပီတိ ဝါ၊ ဝင်စား၏” ဟူ၍သော်၎င်း။ “အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇာတိ ဝါ၊ ဝင်စားပြီ” ဟူ၍သော်၎င်း။ “အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဝါ၊ ထပြီ” ဟူ၍သော်၎င်း။ ဝေါ၊

ဤသို့ စွဲလမ်းမှတ်ထင်မှုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်ဆိုပြီ။
 တထာ ဟိ ပန၊ ဆက်၍လျှောက်ပါဦးအံ့။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်။
 ဇီဆဂ္ဂတ္ထံ၊ ဝှည်းစွာသောနေညဉ့်ပတ်လုံး။ အဟင်္ဂါရမမင်္ဂါရမာနာနုသယာ၊ ခိဉ္စိ တဏှာမာနတို့ကို။
 သုသမ္မဟတာ၊ ကောင်းစွာ အကြွင်းမဲ့ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ တဿာ၊ ထိုကြောင့်။ အာယသ္မတော
 သာရိပုတ္တဿ၊ ဇီး “အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိံ။ သမာပဇ္ဇာမိတိ ဝါ၊ ဝင်စား၏” ဟူ၍သော်၎င်း။
 “အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိံ။ သမာပဇ္ဇာတိ ဝါ၊ ဝင်စားပြီ” ဟူ၍သော်၎င်း။ “အဟံ၊ သည်။
 ပဌမာ ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဝါ၊ ထပြီ” ဟူ၍သော်၎င်း။ ဝေ၊ ဤသို့ စွဲလမ်းမှတ်ထင်မှုသည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာနန္ဒာက လျှောက်ပြီ။

ပဌမံ ဈေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-အဝိတက္ကသုတ်-

၃၃၃။ (ထူးထူးကိုသာ ဈေးအံ့။) အာရုဇော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ ဣဝ၊ နှ့်။ အဟံ၊ ငါသည်။
 ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့၏။ ဝုပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ပိမိသန္တာန်၌။ စေတ-
 သော၊ စိတ်ကို။ သမ္ပသာဓနံ၊ ကြည်လင်စေတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဧကောဓိသာဝံ၊
 ဖြတ်သောသမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရမရှိသော။
 သမာဓိဝံ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ သော။ ဝုတိယံ ဈာနံ၊ ကိံ။ ဥပသမ္ပဗ္ဗာ ဌံ။
 ဝိဟရာမိ၊ ဇီး (ကြွင်းမထူး)။

ရုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပီတိသုတ်

၃၃၄။ (ထူးထူးကိုသာ ဈေးအံ့။) အာရုဇော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ ဣဝ၊ နှ့်။ အဟံ၊ သည်။
 ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ဝိရာဂါ စ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ (စ-သစ္စါဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝုပ-
 သမာကို ပြန်၍လည်း။) ဥပေက္ခာကော စ၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍၎င်း။ သတော စ၊ သတိရှိသည်
 ဖြစ်၍၎င်း။ သမ္ပဇာဓနာ စ၊ ဆင်ခြင်ထတ်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း။ ဝိဟရာမိ၊ ဇီး။ သုခဉ္စ၊
 ကာယိကစေတသိကသုခ ၂ပါးကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဓေမိ၊ ခံစား၏။
 ယံ၊ အကြင်တတိယဈာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုတတိယဈာန်ဂုဏ်ကို။ အရိယာ၊
 (သုစားစသော) အရိယာဂုဏ်တို့သည်။ “ဥပေက္ခာကော၊ (တတိယဈာန်ချမ်းသာကိုပင်) လျစ်လျူ
 ရှုနိုင်ပေသု။ သတိမာ၊ သတိရှိပေသု။ သုခဝိယာရိတိ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိပေသု” ဟူ၍။ အာစိက္ခန္တိ၊
 ချီးမွမ်းပြောကြားကုန်၏။ တံ တတိယံ ဈာနံ၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဗ္ဗာ ဌံ။ ဝိဟရာမိ၊ ဇီး။
 (ကြွင်းမထူး)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဥပေက္ခာသုတ်

၃၃၅။ (ထူးထူးကိုသာ ဈေးအံ့။) အာရုဇော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ ဣဝ၊ နှ့်။ အဟံ၊ သည်။
 သုဇ္ဈေ စ၊ ကာယိကသုခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဝုက္ခဿ စ၊ ကာယိကဝုက္ခကို
 ထည်း။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ဈေး၌သာလျှင်။ (စတုတ္ထဈာန် ဥပစာစော၌ ဟုလို့။)

သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ၊ သောမနဿဝေဒနာ (စေတသိကသုခ) ဒေါမနဿဝေဒနာ (စေတသိက
စုက္ခ)တို့၏။ အတ္တကံမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခလည်းမရှိ သုလည်းမရှိသော။
ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ ၊ ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။ စတုတ္ထံ
ဈာန်၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

စတုတ္ထံ လေးခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အာကာသာနဉာယတနသုတ်

၃၃၆။ (ထူးထူးကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။
သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံကုန်သော။ (အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပေးလျှင် သမထိက္ခမာ၌
စပ်။) ဝုပသညာနံ၊ ဝုပဈာန်တို့ကို။ သမထိက္ခမာ၊ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိစသညာနံ၊ ဝတ္ထု
အာရုံထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ပဉ္စဒ္ဓါရိကသညာတို့၏။ အတ္တကံမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။
နာနတ္ထသညာနံ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော(ဝုပသဗ္ဗစသော)အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော သညာ
တို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမဆွင်းခြင်းကြောင့်။ “အာကာသော၊ ကောင်းကင်ပညတ်သည်။
အနန္တောတိ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ” ဟူ၍ ပျားများအပ်သော။ အာကာသာနဉာယတနံ၊ အာ
ကာသာနဉာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဝိညာဏဉာယတနသုတ်

၃၃၇။ (ထူးထူးကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။
သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာကာသာနဉာယတနံ၊ အာကာသာနဉာယတ
တနဈာန်ကို။ သမထိက္ခမာ၊ လွန်မြောက်၍။ “ဝိညာဏံ၊ အာကာသာနဉာယတန ဝိညာဉ်သည်။
အနန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ” ဟူ၍ ပျားများအပ်သော။ ဝိညာဏဉာယတနံ၊ ဝိညာဏဉာယ
တနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း မထူး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အာကိဉ္စညာယတနသုတ်

၃၃၈။ (ထူးထူးကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။
သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိညာဏဉာယတနံ၊ ဝိညာဏဉာယတနဈာန်ကို။
သမထိက္ခမာ၊ လွန်မြောက်၍။ “ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်း(ဆင်ကြွင်း)သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိ” ဟူ၍ ပျားများအပ်
သော။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း
မထူး။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုပြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-နေဝသညာနာသညာယတနသုတ်

၃၃၉။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) အာရုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ဌံ။ အဟံ၊ သည်။ (ဤပါဠိ၌ သဗ္ဗသော-မပါ။ မ ၁-သလ္လေသသုတ် ပါဠိ၌ ပါ၏။) အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္ပ၊ လွန်မြောက်၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း မထူး။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဇ-နိရောဓသမာပတ္တိသုတ်

၃၄၀။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) အာရုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ဌံ။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္ပ၊ လွန်မြောက်၍။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာထိုင်ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း မထူး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သုစိမုစိသုတ်

၃၄၁။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဂဟေ၊ ဗုဒ္ဓဂြိုဟ်၌။ ကလန္တကနိဝါပေ၊ ရွှံ့နက်တို့ကို အစာကျွေး၍ မွေးမြူရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်ထက်နီးကို။ အာခါယ၊ ယူ၍။ ဗုဒ္ဓဂဟေ၊ ၌။ ပိတ္တာယ၊ ဆွမ်းအလှူငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ ဗုဒ္ဓဂဟေ၊ ၌။ သပဒါနံ၊ အိမ်စဉ်အတိုင်း။ ပိတ္တာယ၊ ငှါ။ စရိတွာ၊ လှည့်လည်ပြီး၍။ တံ ပိတ္တပါတံ၊ ထိုဆွမ်းကို။ အညတရံ၊ တခုသော။ ကုဗ္ဗယံ၊ နံရံခြေကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပရိဘူတိ၊ ဘုဉ်းပေး၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ သုစိမုစိ၊ သုစိမုစိမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇိကာ၊ ပရိဗ္ဗာဇိမသည်။ ပ။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ သမထံ၊ ရဟန်း။ အဓောမုခေါ၊ အောက်သို့ချအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘူသိ ကိ နတိ၊ စားသလောဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ ဆိုပြီး။ သင်္ဂါ၊ နှမ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အဓောမုခေါ၊ အောက်သို့ချအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ န ခေါ ဘူသမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ သမဏ၊ ရဟန်း။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဥဗ္ဗမုခေါ၊ အထက်သို့မော့အပ်သောမျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘူသိ၊ စားသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပြောဆိုပြီ။ သင်္ဂါ၊ နှမ။ အဟံ၊ သည်။ ဥဗ္ဗမုခေါ၊ အထက်သို့မော့အပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ န ခေါ ဘူသမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ပြီ။ သမဏ၊ ရဟန်း။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဝိသာမုခေါ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ရှုအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘူသိ၊ စားသလော။ ဣတိ၊ ပြီ။ သင်္ဂါ၊ နှမ။ အဟံ၊ သည်။ ဝိသာမုခေါ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ရှုအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ န ခေါ ဘူသမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ပြီ။ သမဏ၊ ရဟန်း။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဝိသာမုခေါ၊ ထောင့်အရပ်တို့ကို ရှုအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘူသိ၊ စားသလော။ ဣတိ၊ ပြီ။ သင်္ဂါ၊ နှမ။ အဟံ၊ သည်။ ဝိသာမုခေါ၊ ထောင့်အရပ်တို့ကို ရှုအပ်သောမျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ န ခေါ ဘူသမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ပြီ။

“ကိ”နု သမဏ အစောမုခေါ ဘုဉ္ဇသီတိ၊ ကိ”နု သမဏ အစောမုခေါ ဘုဉ္ဇသီ”ဟူ၍၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ သမာနေော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ “န ခွါဟံ ဘဂိနိ အစောမုခေါ ဘုဉ္ဇာမိတိ၊ န ခွါဟံ ဘဂိနိ အစောမုခေါ ဘုဉ္ဇာမိ”ဟူ၍။ ဝေဒသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ “ထေန ဟိ သမဏ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇသီတိ၊ ထေန ဟိ သမဏ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇသီ”ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ သမာနေော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ “န ခွါဟံ ဘဂိနိ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇာမိတိ၊ န ခွါဟံ ဘဂိနိ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇာမိ”ဟူ၍။ ဝေဒသိ၊ ပြောဆိုပြီ။

သမဏ၊ ရဟန်း။ ကထံ စရဟိ၊ အသယ်သို့လျှင်။ ဘုဉ္ဇသီ၊ စားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ပြီ။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုတ္တားတို့သည်။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ ပြေယာအကြောင်းကို သိတတ်သော ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ဆင့် အတတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ မအပ်သောအသက်မွေးခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဣမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ဤရဟန်းပုတ္တားတို့ကို။ အစောမုခေါ၊ အောက်သို့ချအပ်သော မျက်နှာခွံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသုတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (ဘုဉ္ဇန္တိကို နာမ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် အနက်သမ္ပန်လိုက်သည်။ စားကုန်သည်ဟူ၍လည်းပေးနိုင်၏။) ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ နက္ခတ်အကြောင်းကို တတ်သိသော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ဆင့် အတတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဣမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့ကို။ ဥဗ္ဗမုခေါ၊ အထက်သို့မော့အပ်သောမျက်နှာခွံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသုတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ဗုထေယျပဟိဏကမနာနုယောဂါယ၊ တမန်သည်တို့၏အမှု စေခိုင်းသဖြင့်သွားခြင်း၌ ယှဉ်ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ [ဗုထေယျန္တိ ဗုထကမ္ပံ၊ တေသံ တေသံ သာသနံ ဂဟေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနံ၊ (ခရီးရှည်အစေခံမှု။) ပဟိဏကမနန္တိ ကေဂါမသ္မိံ ယေဝ ကေကုလဿ သာသနေန အညကုလံ ဥပသကံမနံ၊ (ခရီးတို အစေခံမှု။) ဌ] မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဣမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့ကို။ ဝိဒိသာမုခေါ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ရှုသောမျက်နှာခွံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသုတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ အင်္ဂဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ မိန်းမယောက်ျားတို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာကို တတ်သိသော မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ဆင့် အတတ်ဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဣမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့ကို။ ဝိဒိသာမုခေါ၊ ထောင့်အရပ်တို့ကို ရှုသော မျက်နှာခွံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသုတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဘဂိနိ၊ နှမ။ သော ခေါ အဟံ၊ ထိုငါသည်။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ ပြေယာအကြောင်းအရာကို တတ်သိသော ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှ တစ်ဆင့် အတတ်ဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ မအပ်သော အသက်မွေးခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးခြင်းကို။ န ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ နက္ခတ်အကြောင်းအရာကို တတ်သိသော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှတစ်ဆင့် အတတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ န ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ ဗုထေယျပဟိဏကမနာနုယောဂါယ၊ တမန်သည်တို့၏ အမှုဖြစ်သော အစေအပါးခံခြင်း၊ စေခိုင်းသဖြင့် သွားခြင်း၌ ယှဉ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ န ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ အင်္ဂဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ မိန်းမယောက်ျားတို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာကို တတ်သိသော အင်္ဂဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်

ဗိုလ်မှတ်လာ အထတ်ပညာဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ န ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ ဓမ္မေန၊ ထရာသဖြင့်။ ဘိက္ခံ၊ ဆွမ်းကို။ ပရိယေသာမိ၊ ရှာ၏။ ဓမ္မေန၊ ထရာသဖြင့်။ ဘိက္ခံ၊ ကို။ ပရိယေသိတော၊ ရှာ၍။ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်တော်မူပြီ။

အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ သုစိမုဒိ၊ သုစိမုဒိမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇိကော၊ ပရိဗ္ဗင်္ဂမသည်။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ရထိကာယ ရထိယံ၊ ရထားလမ်းတခုမှ ရထားလမ်းတခုသို့။ သိတာဋ္ဌကေန သိတာဋ္ဌကံ၊ လမ်းဆုံတခုမှ လမ်းဆုံတခုသို့။ ဥပသကံမိတော၊ ချဉ်းကပ်၍။ သက္ခယပုတ္တိယာ၊ သာကီဝင်မင်း သား ဘုရား၏သားတော်ဖြစ်ကုန်သော။ သမဏာ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓမ္မိကံ၊ ထရာအားလျော်သော။ အာဟာရံ၊ အာဟာရကို။ အာဟာရေန္တိ၊ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ သက္ခယပုတ္တိယာ၊ ကုန်သော။ သမဏာ၊ တို့သည်။ အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်မရှိသော။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာရေန္တိ၊ ကုန်၏။ သက္ခယပုတ္တိယာနံ၊ ကုန်သော။ သမဏာနံ၊ တို့အား။ ပိတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ ဖေဏာတိ၊ ထောင်း (လှူ)ကြကုန် လော့"ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အာရောစေသိ၊ ပြောကြားပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သာရိပုတ္တသံယုတ္တံ၊ သာရိပုတ္တသံယုတ်တည်း။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဏှ၊ ထိုသာရိပုတ္တသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကော—

ဝိဝေကဓံ၊ ဝိဝေကဓသုတ်၎င်း။ အဝိတက္ကံ၊ အဝိတက္ကသုတ်၎င်း။ ပီတိ၊ ပီတိသုတ်၎င်း။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသုတ်၎င်း။ အာကာသဇ္ဇေဝ၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနသုတ်၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနသုတ်၎င်း။ အာကိဉ္ဇံ၊ အာကိဉ္ဇာယတနသုတ်၎င်း။ နေဝ သညီနာ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသုတ်၎င်း။ (ပစ္စုတ္တတ္ထတတိယာ။) ဝုတ္တော၊ ဟော တော်မူအပ်သော။ နဝမော၊ ဇ-သုတ်မြောက်သော။ နိရောဓော၊ နိရောဓသမာပတ္တိသုတ် ၎င်း။ ဒသမံ၊ ၁၀-သုတ်မြောက်သော။ သုစိမုဒိ၊ သုစိမုဒိသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည် တည်း။

၀-နာဂသံယုတ်

၁-သုန္ဒိကသုတ်

၃၄၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝဟန်းတို့။ နာဂယောနိယော၊ နဂါးမျိုးတို့သည်။ ဣမာ စတယော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့သည်။ ကထမာ စတယော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ အတ္တဇော၊ ဥဉ္စုပြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့၎င်း။ ဇလာဗုဇော၊ သားအိမ်၌ပြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့၎င်း။ သံသေဇော၊ အညှိ၌ပြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့၎င်း။ ဩပပါတိကာ၊ တရံတရာမှ ခုန်ကျလာ သကဲ့သို့ ပြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နာဂယောနိယော၊ နဂါးမျိုး တို့သည်။ ဣမာ ခေါ် စတယော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့သည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီး

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဏိတထရသုတ်

၃၄၃။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ပ။ ဩပပါတိကာ နာဂါပေးပြီး) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတြ၊ ထို ၄-မျိုး သော နဂါးတို့တည်း။ အတ္တဇေဟိ၊ ဥဉ္စုပြစ်ကုန်သော။ နာဂေဟိ၊ နဂါးတို့ထက်။ ဇလာဗုဇော၊ သား အိမ်၌ပြစ်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ နဂါးတို့သည်၎င်း။ သံသေဇော၊ အညှိ၌ပြစ်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဩပပါတိကာ၊ တရံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ပြစ်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည် ၎င်း။ ပဏိတထရာ၊ သာလွန်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတြ၊ တို့တည်း။ အတ္တဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ နဂါးတို့ထက်၎င်း။ ဇလာဗုဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်၎င်း။ သံသေဇော၊ ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဩပပါတိကာ၊ ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ပဏိတ ထရာ၊ သာလွန်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတြ၊ တို့တည်း။ အတ္တဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်၎င်း။ ဇလာဗုဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်၎င်း။ သံသေဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်၎င်း။ ဩပပါတိကာ၊ ကုန်သော။ နာဂါ၊ တို့သည်။ ပဏိတထရာ၊ သာလွန် ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နာဂယောနိယော၊ တို့သည်။ ဣမာ ခေါ် စတယော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီး။

ဇုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဥပေါသထသုတ်

၃၄၄။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ အနာထပိတ္တိကဿ၊ အနာထပိတ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဥယျာဉ်ဖြစ်သော။

၁။ ဇလာဗုဇောတိ ဝတ္ထိကောသေ ဇာတာ။ သံသေဇောတိ သံသေဇေ ဇာတာ။ ဩပပါတိကာတိ ဥပ ပတိတော ဝိယ ဇာတာ။၄။

ဝတ္ထိကောသေတိ ဝတ္ထိကောသသညိဓေ ဇရာယုပုဋေ ဇာတာ။ သံသေဇောတိ သံသိဇေ ကိလိန္ဒဌာဇေ ဥပ္ပန္နာ။ ဥပပတိတော ဝိယာတိ ကုဇောဓိပိ အဝပထိတော ဝိယ နိဗ္ဗတ္တာ။၄။

တေတဝနေ၊ တေတဝန်ကျောင်းထိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတ-
 ဘော၊ တပါးသော။ သိက္ခ၊ ရဟန်းသည်။ ပ။ ဆဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။
 အတ္တဇာ၊ ဥဉ္စဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့သည်။ ဥပေါသထံ၊ ဥပုသ်ကို။ ဥပဝသန္တိ၊ စောင့်သုံး
 ကြကုန်၏။ ဝေါသဋ္ဌကာယာ စ၊ စွန့်အပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိကုန်သည်လည်း။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ဧကေန ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထို
 အထောက်အပံ့သည်။ ဧကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း” ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊
 လျှောက်ပြီး။

သိက္ခ၊ ရဟန်း။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စာနံ၊ အချို့ကုန်သော။ အတ္တဇာနံ၊ ဥဉ္စဖြစ်ကုန်
 သော။ နာဂါနံ၊ နဂါးတို့၏။ “ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး(လူထဝ) ၌။ မယံ ခေါ၊ ငါတို့သည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်
 ဖြင့်။ ဒုယကာရိနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။ အဟုမ္မ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီး။
 ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဒုယကာရိနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။ အဟုမ္မ၊
 ဖြစ်ကုန်ပြီး။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဒုယကာရိနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။
 အဟုမ္မ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီး။ တေ မယံ၊ ထိုငါတို့သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုယကာရိနော၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ၂မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ ဒုယကာရိနော၊ ဖြစ်၍။ မနသာ၊
 ဖြင့်။ ဒုယကာရိနော၊ ဖြစ်၍။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊
 သေလွန်သည်။ ပရံ၊ နောက်၌။ အတ္တဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွ
 ဖြစ်သူ၏အဖြစ်သို့။ (အပေါင်းအပေါ်၏ အဖြစ်သို့ဟူ၍ ဝေါဟာရတ္ထသော်လည်းပေး)။ ဥပပဒ္ဓာ၊
 ဆောက်ကြရကုန်ပြီး။ အဇ္ဇ၊ ယခု။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ သုစရိတ်ကို။
 သစေ စရေယျာမ၊ အကယ်၍ ကျင့်ကုန်အံ့။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကိုး သစေ စရေယျာမ၊
 ထုန်အံ့။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကိုး သစေ စရေယျာမ၊ ကုန်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကျင့်ကုန်သည်
 ရှိသော်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းမှုပြုသူတို့၏
 ဇာတိဇာတိရာဇာနိတံ၊ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နှုတ်ပြည်၌။ ဥပပစ္စယျာမ၊ ဖြစ်ကြရကုန်အံ့။ မယံ၊
 ဝါတို့သည်။ ဟန္တ ဝေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကိုး စရာမ၊ ကျင့်ကုန်
 တော့အံ့။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကိုး စရာမ၊ ကျင့်ကုန်တော့အံ့။ မနသာ၊ ဖြင့်။ သုစရိတံ၊
 ကိုး စရာမတိ၊ ကျင့်ကုန်တော့အံ့” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သော အကြံအစည်သည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။
 သိက္ခ၊ ရဟန်း။ ယေန၊ ကြောင့်။ ဣ၊ ၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ အတ္တဇာ၊ ကုန်သော။
 နာဂါ၊ တို့သည်။ ဥပေါသထံ၊ ကိုး ဥပဝသန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေါသဋ္ဌကာယာ စ၊ စွန့်အပ်ပြီးသော
 ကိုယ်ရှိကုန်သည်လည်း။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အယံ ခေါ၊ ဤ
 သည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မိန့်တော်မူပြီး။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဒုယကာရိနောတိ ဒုဝိကောရိနော၊ ကုသလာကုသလကောရိနောတိ အတ္တဇာ။ ၂။ ဒုဝိကောရိနောတိ
 “ကာယေန ကုသလံ၊ ကာယေန အကုသလံ” ၌ ဝေ ကုသလာကုသလကောရိနော။ ၃။ တခါ တခါ၌ ကုသိုလ်ကို
 ပြု၍ တခါ တခါ၌ အကုသိုလ်ကို ပြုလေ့ရှိသူတို့ ဟုလိုသည်။
 ၂။ သဟ ဗျဟတိ ပဝတ္တတိတိ သဟဗျော၊ သဟစာဗော။ တဿ ဘာဝေါ သဟဗျတာ။ ၃။ သဟ+
 ဗျောတံ ပဝတ္တနတ္ထံ။ သဟာယအဖြစ်သို့ ဖောက်ကုန်ပြီး ဟုလိုသည်။

၄-စုတိယဥပေါသထသုတ်

၃၄၅။ (လောမုဒနဂါးတို့ ဥပုသ်စောင့်ကြသည်သာ တူး၏။)
စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဇာတိယဥပေါသထသုတ်

၃၄၆။ (သံသေဒနဂါးတို့ ဥပုသ်စောင့်ကြသည်သာ တူး၏။)
ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-စတုတ္ထဥပေါသထသုတ်

၃၄၇။ (ဩပပါထိက နဂါးတို့ ဥပုသ်စောင့်ကြသည်သာ တူး၏။)
ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ထုတသုတ်

၃၄၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ကေပန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ သော သိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းသည်။ သကဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား၊ ယေန၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ကေစ္စော၊ အချိုသောသူသည်။ ကာယဿ၊ ၎င်း၊ သေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အတ္တဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ သော ဟေတု၊ သည်။ ကော န ခေါ၊ နည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ ကောတိ၊ နည်း” ဟူသော။ အယ်၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီး။

သိက္ခူ၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ကေစ္စော၊ အချိုသောသူသည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဇ္ဇယကာရံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဇ္ဇယကာရံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဇ္ဇယကာရံ၊ ကုသိုလ် မကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ တဿ၊ ထိုသူသည်။ “အတ္တဇာ၊ ဥ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့သည်။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သော အသက်ရှိကုန်၏။ ဝတ္ထဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်၏။ သုဗေဟုလာတိ၊ ချမ်းသာများကုန်၏” ဟူ၍။ သုထံ၊ ကြားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ တဿ၊ ထိုသူ၏။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ကာယဿ၊ ၎င်း၊ သေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အတ္တဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်မှုကား။ အဟော ဝတာတိ၊ ကောင်းလေစွ” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ သော၊ ထိုသူသည်။ ကာယဿ၊ ၎င်း၊ သေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အတ္တဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ သိက္ခူ၊ ရဟန်း။ ယေန၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ၌။ ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း၊ သော ဟေတု၊ သည်။ အယ် ခေါ၊ တည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ အယ်၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ရုဏိယသုတသုတ်

၃၄၉။ (လောမုဗ္ဗနဂါးတို့သာ တူး၏။)

အဋ္ဌမံ ဝှမ်ရုဗျာက်ဆောသုတ်တည်း။

၉-တတိယသုတသုတ်

၃၅၀။ (သံသေခနဂါးတို့သာ တူး၏။)

နဝမံ ကိရုဗျာက်ဆောသုတ်တည်း။

၁၀-ရုက္ခတ္ထသုတသုတ်

၃၅၁။ (ဩပပါတိကနဂါးတို့သာ တူး၏။)

စသမံ သယ်ရုဗျာက်ဆောသုတ်တည်း။

၁၁-၂၀ အတ္ထဝေါနိပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၃၅၂-၃၆၁။ (ကေမန္တံ မှစ၍ သဟဗျတ် ဥပပဇ္ဇယန္တိ အထိ တူပြီ။) ဆော၊ ထိုသူသည်။ အန္တံ၊ တမင်းကို။ ဒေထိ၊ ပေးလှူ၏။ ဆော၊ ထိုသူသည်။ ကာယဏ၊ ၎င်း။ ဆော၊ ဆော။ မရဏ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌံ။ အတ္ထဘနံ၊ ကုန်ဆော၊ နာဂါနံ၊ ထို၏။ သဟဗျတ်၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇထိ၊ ၎င်း။ သိက္ခ၊ ရဟန်း။ပ။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ပ။

ဆော၊ ထိုသူသည်။ ပါနံ၊ အဖျော်ကို။ ဒေထိ၊ ပေးလှူ၏။ပ။

ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

ယာနံ၊ (ထီးဆိန်ပုံအပါအဝင်) ယာဉ်ကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

မာလံ၊ ပန်းကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

ဂန္တံ၊ နွဲ့သာကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

ဝိလေပနံ၊ နွဲ့သာပျောင်းကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

သေယျံ၊ ဆိပ်ရာနေရာ (ညောင်စောင်းစသည်) ကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

အာဝသထံ၊ ဆိပ်ကျောင်းစရပ်ကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

ပဟိပေယျံ၊ သိမ်း၏ အစီးအပွါးဖြစ်သော ပါးစာ၊ ဆိပ်သည်ကို။ ဒေထိ၊ ၎င်း။ပ။

သိက္ခ၊ ရဟန်း။ပ။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဝိသထိမံ၊ နှစ်ဆယ်ရုဗျာက်ဆောသုတ်တည်း။

၂၁-၅၀-လောမုဗ္ဗာဒါနိပကာရသုတ် ၃၀

၃၆၂-၃၉၁။ (လောမုဗ္ဗနဂါး၊ သံသေခနဂါး၊ ဩပပါတိကနဂါးတို့သာ တူး၏။)

(ဣမိနာ ပေယျာလေန၊ ဤပေယျာလဖြင့်။ ဓသ ဓသ သုတ္တန္တာ၊ ၁၀-သုတ်၊ ၁၀-သုတ်တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်ကုန်၏။ ဝေါ၊ ဤသို့။ စတူသု ယောနီသု၊ လေးခုသော ယောနီတို့၌။ စတ္တာလိသံ၊

၁။ ပါထုံ ရက္ခိထုံ၊ ဝိတ္ထာရိထုံ ဝါ အလန္တိ ဟိ ပေယျာလံ၊ သဒ္ဓိပိတုာ ဓသာနဝစနံ၊ သိ-ရိ-နဝ-ဓ၊ ၁၃၆-နာ။

၄၀-ဆယ်သော။ ဝေယျာကရဏာ၊ ဝေယျာကရဏတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်ဦးဆုံး။ ပုရိမေ၊ ရှေး၌ပြစ်ကုန်သော။ ဝသဟိ၊ ၁၀-သုတ်ကုန်သော။ သုတ္တန္တေဟိ၊ သုတ်တို့နှင့်။ သယ၊ ထက္ခ။ ပတ္တာသသုတ္တန္တာ၊ ၅၀-သောသုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

နာဂသံယုတ္တံ၊ နာဂသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

ဇာတိ၊ ထိုနာဂသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိုးကား—

သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။ ပဏိတတရံ၊ ပဏိတတရသုတ်၎င်း။ စတုရော၊ ၄-သုတ်ကုန်သော။ ဥပေါသဏာ စ၊ ဥပေါသဏသုတ်တို့၎င်း။ စတုရော၊ ၄-သုတ်ကုန်သော။ ဇာတိ သုတ် စ၊ သုတ်သုတ်တို့၎င်း။ ထာလိသံ၊ ၄၀-သော။ ဒါနုပကာရာ စ၊ ဒါနုပကာရာသုတ်တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ပိဋကတော၊ ပေါင်းစုသောအားဖြင့်။ ပတ္တာသ၊ ၅၀-သော။ သုတ္တာ၊ သုတ်တို့ကို။ နာဂမိ၊ နာဂသံယုတ်၌။ သပ္ပကာသိတာ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၉-သုပဏ္ဏသံယုတ်

၁-ဓမ္မိကသုတ်

၉၉၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနံတည်း။ သိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သုပဏ္ဏယောနိယော၊ ဂဠုန်မျိုးတို့သည်။ ဣမာ စတဿော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့သည်။ ကတမာ စတဿော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ အတ္တဇာ၊ ဥဉ္စုပြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့၎င်း။ ဇလာဗုဇာ၊ သားဆိမ့်၌ပြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ တို့၎င်း။ သံသေဒဇာ၊ အညှိ၌ပြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ တို့၎င်း။ ဩပပါတိကော၊ တစုံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ပြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ တို့၎င်းတည်း။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ သုပဏ္ဏယောနိယော၊ ဂဠုန်မျိုးတို့သည်။ ဣမာ ခေါ စတဿော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့သည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဟရန္တိသုတ်

၉၉၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ (စတဿော ဣမာ သိက္ခ ဝေ-မှ ဣမာ ခေါ သိက္ခဝေ စတဿော သုပဏ္ဏယောနိယော တိုင်အောင် ပေးပြီ။) သိက္ခဝေ၊ တို့။ တဩ၊ ထိုဂဠုန် ၄-မျိုးတို့တွင်။ အတ္တဇာ၊ ဥဉ္စုပြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့သည်။ အတ္တဇေ၊ ဥဉ္စုပြစ်ကုန်သော။ နာဂေ၊ နဂါးတို့ကိုသာလျှင်။ ဟရန္တိ၊ မဟာသမုဒြာမှ ထုတ်ဆောင်နိုင်ကုန်၏။ (ဟရန္တိတိ ဥဒ္ဓရန္တိ။ ဥဒ္ဓရန္တိတိ သပုဗ္ဗတော ဥဒ္ဓရန္တိ။ ဥဒ္ဓိ။) ဇလာဗုဇေ၊ သားဆိမ့်၌ပြစ်ကုန်သော နဂါးတို့ကို။ န ဟရန္တိ၊ မထုတ်ဆောင်နိုင်ကုန်။ သံသေဒဇေ၊ အညှိ၌ပြစ်ကုန်သော နဂါးတို့ကို။ န ဟရန္တိ၊ ကုန်။ ဩပပါတိကော၊ တစုံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ပြစ်ကုန်သော နဂါးတို့ကို။ န ဟရန္တိ၊ ကုန်။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ တဩ၊ ထိုဂဠုန် ၄-မျိုးတို့တွင်။ ဇလာဗုဇာ၊ သားဆိမ့်၌ပြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့သည်။ အတ္တဇေ၊ ကုန်သော။ နာဂေ စ၊ နဂါးတို့ကို၎င်း။ ဇလာဗုဇေ၊ ကုန်သော။ နာဂေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဟရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်ယူနိုင်ကုန်၏။ သံသေဒဇေ၊ ကုန်သော။ နာဂေ၊ တို့ကို။ န ဟရန္တိ၊ ကုန်။ ဩပပါတိကော၊ ကုန်သော။ နာဂေ၊ တို့ကို။ န ဟရန္တိ၊ ကုန်။ (အကြောင်း နည်းမှီးပေးထေ။)

ဇုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-စူယကာရီသုတ်

၉၉၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အညတရော၊ တပါးသော။ သိက္ခ၊ ရဟန်းသည်။ ပ။ ဘကန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ သန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြင့်။ ဣခ၊ ဤထောကဉ္စံ။ ဧကဇော၊ အချို့သောသူသည်။ ကာဟဿ၊ (ဥပါဒိန္ဒက)ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေလွန်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အတ္တဇာနံ၊ ဥဉ္စုပြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာနံ၊ ဂဠုန်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဒ္ဓတိ၊ ထောက်၏။

သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော နု ခေါ်၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထို
 အထောက်အပံ့သည်။ ကော နု ခေါ်တိ၊ အဘယ်ပါနည်း”ဟူသော။ ဝေ၊ ဤကားကို။
 အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ကေစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။
 ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဒုယကာရီ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။
 ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဒုယကာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဒုယကာရီ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုသူသည်။ “အဗ္ဗဇာ၊ ဥ၌ပြစ်ကုန်သော။ သုပစ္စာ၊ ဂဠုန်ထိုသည်။
 ဝိဿယုကာ၊ ရှည်သော အသက်ရှိကုန်၏။ ဝတ္ထဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်၏။ သုဗေဟုလာတိ၊
 ချမ်းသာများကုန်၏”ဟူ၍။ သုတံ၊ ကြားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ “အဟံ၊
 ငါသည်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဘေခါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ အတ္ထဇာနံ၊ ကုန်သော။ သုပစ္စာနံ၊
 တို့၏။ သယဗျတံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇယံ၊ ရောက်ရမှုကား။ အဟော ဝဿတိ၊ ကောင်းစွာ”ဟူ၍။
 ဝေ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုသူသည်။ ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။
 သော ဟေတု၊ သည်။ အဟံ ခေါ်၊ ဤသည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ အဟံ၊ ဤသည်
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

☰

အထိယံ သုံးခုပြောသောသုတ်တည်း။

၄-၆-ရုတ်ယာစိဒ္ဓယကာရီသုတ် ၃-သုတ်

၃၉၅-၃၉၇။ (လောမုဗ၊ သံသေဗဗ၊ ဩပပါတိက ဂဠုန်ထိုသာ ထူး၏။)
 ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုပြောသောသုတ်တည်း။

၇-၈-အတ္ထဇောပုပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၃၉၈-၄၀၇။ (ကောမန္တံ-မှစ၍ သယဗျတံ ဥပပဇ္ဇယုန္တိ-အထိ တူပြီ။)
 သော၊ ထိုသူသည်။ အန္တံ၊ ထမင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ ပ။
 ပါနံ၊ အဖျော်ကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 ယာနံ၊ (ထီး ဘိနပ်အပါအဝင်) ယာဉ်ကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 မာလံ၊ ပန်းကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 ဂန္ဓံ၊ နံ့သာကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 ဝိလေပနံ၊ နံ့သာပျောင်းကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 သေယံ၊ အိပ်ယာနေရာ(ညောင်စောင်းစသည်)ကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 အာဝဿတံ၊ အိမ် ကျောင်း စရပ်ကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။
 ပဒီပေယံ၊ ဆီပီး၏ အစီးအပျိုး ပီးစာ၊ ဆီ စသည်ကို။ ဒေတိ၊ ၎င်း။ ပ။

ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ (ကြွင်း မထူး။)

သောဠာသမံ ၁၆-ခုပြောသောသုတ်တည်း။

၁၇-၄၆-လောမုဗောဓိဒါနုပကာရသုတ်

၄၀၈-၄၃၇။ (ဤသုတ်၌ လောမုဗေ၊ သံသေဓေ၊ ဩပပါတိက ဂဠုန်တို့သာ ထူး၏။)

ဆစ္စာလီသံ၊ ၄၆-ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

(ဝေ၊ ဤသို့၊ ပိဏ္ဍကေန၊ အပေါင်းအစုအားဖြင့်။ ဆစ္စာလီသံ၊ လေးဆယ်မြောက်ခု သော။ သုတ္တန္တာ၊ သုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။)

သုပဏ္ဍသံယုတ္တံ၊ သုပဏ္ဍသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုသုပဏ္ဍသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။ ယရန္တိစေတ၊ ယရန္တိသုတ်၎င်း။ စတုရော၊ လေးသုတ်ကုန် သော၊ ဣပကာရီ၊ ဣပကာရီသုတ်တို့၎င်း။ ဒါနုပကာရာ၊ ဒါနုပကာရသုတ်တို့၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) တာလီသံ၊ လေးဆယ်သော။ (သုတ္တန္တာ၊ သုတ်တို့ကို။) သုပဏ္ဍ၊ သုပဏ္ဍ သံယုတ်၌။ သပ္ပကာသိတာ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၀-ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်

၁-လူနိကသုတ်

၄၃၈။ ဧဝံ၊ တပါးသော၊ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိတ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဖြစ်သော။ ဇေထဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကော၊ အနံကိုသုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော”။ ဒေဝေါ၊ နတ်တို့ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားစကားကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာ၊ အနံကိုသုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မုလဂန္ဓေ၊ အပြစ်နဲ့။ အဓိဝတ္ထာ၊ (အပြစ်နဲ့ကို) မှီ၍၊ ဝါ-အစိုးရ၍နေကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သာရဂန္ဓေ၊ အနှစ်နဲ့။ အဓိဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ပေဂ္ဂဂန္ဓေ၊ အကာနဲ့။ ပ။ တစဂန္ဓေ၊ အခွံနဲ့။ ပ။ ယဒိကဂန္ဓေ၊ အပူးနဲ့။ ပ။ ပတ္တဂန္ဓေ၊ အရွက်နဲ့။ ပ။ ပုပ္ဖဂန္ဓေ၊ အပွင့်နဲ့။ ပ။ ဗလဂန္ဓေ၊ အသီးနဲ့။ ရသဂန္ဓေ၊ အရသာနဲ့။ ဂန္ဓဂန္ဓေ၊ အပြစ်နဲ့ စသော အနံတို့၏အနဲ့။ အဓိဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤနတ်တို့ကို။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့ဟူ၍။ ဝုန္တိ၊ သိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ ဓမ္မဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ မုလဂန္ဓာဒိဘေဝံ ဂန္ဓံ အဝန္တိ အပယုဂန္တိတိ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ တေသံ ကာယော သမုယော ဂန္ဓဗ္ဗကာယော ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝါကာယော၊ ဓာတုမယာထဝိကေသု ကေယာဝ တေ ဗုဒ္ဓဗ္ဗာ၊ တပုရိပန္နတာယ တတ္ထ ဝါ နိယုတ္တာတိ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာ။ ဂန္ဓံ အဝန္တိ အပယုဂန္တိတိ ဂန္ဓဗ္ဗာ ဟု ဂီကာဆရာသည် ဂန္ဓ+အဝ ဓာတ်ဟု ယူပြီးလျှင် အဝ ဓာတ်ကို တဖန် အပယုဂန္တိ ဟု ယုဇ ဓာတ်နှင့်စွင့်ဆိုပြန်လေသည်။ ထိုအစွင့်အတိုင်း ဆီလျော်အောင် ကြံလျှင် အဝဓာတ်ကို ဣစ္ဆတ္တယုလျက် “ဂန္ဓံ၊ အနံကို။ အဝန္တိ၊ အလိုရှိကုန်”၏။ ဟု အနက်ပြန်၍ “သောတ္ထာ၊ ငါ” ဟု ပါဠိသေသထည့်ကာ “အပယုဂန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏” ဟု အနက်ပြန်လျှင် ဂီကာပါဠိအတိုင်း ဆင့်လျော်ရာ၏ သို့ရာတွင် မဖြစ်သည်ကို အဖြစ်ပေးရသော အနက်သာဖြစ်ပေသည်။

ဂန္ဓံ အပ္ပတိ ပရိဘူတိတိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဘိဓာန် ဂီ ၁၃-ဂါထာပုဒ်။

ဂန္ဓံ အပ္ပန္တိ ပရိဘူတိတိ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ဝိ-ဂီ ၂၉၄-နာ တို့ကိုထောက်လျှင် ဤသံယုတ်ဂီကာပါဠိ၌ “အပနှင့်ပ” “ယ နှင့် ဘ” မှားယွင်းနေပုံရပေသည် သို့အတွက် ဤ၌ ဓာန်ဂီ၊ ဝိ ဂီတို့ ရှိသည့်အတိုင်းသာ အနက်ပေးလိုက်၏။ ဂန္ဓံ အဝန္တိတိ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ ကာယော ဂန္ဓဗ္ဗကာယော၊ ဂန္ဓဗ္ဗကာယေ နိယုတ္တာ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာ ဟု ပြ။

၂။ အဓိဝတ္ထာတိ မုလဂန္ဓံ အဓိဋ္ဌာယ၊ အဘိဘုယျ ဝါ ဝသန္တော။ ဂီ။

၃။ ဂန္ဓဂန္ဓေတိ မုလာဒိဂန္ဓာနံ ဂန္ဓေ၊ ယဿ ဟိ ဓုက္ခဿ သဗ္ဗေသမ္ပိ မုလာဒိနံ ဂန္ဓော အတ္ထိ၊ သော ဣဓ ဂန္ဓော နာမ။ တဿ ဂန္ဓဿ ဂန္ဓေ၊ တသ္မိံ အဓိဝတ္ထော။ ဂန္ဓံ ဂန္ဓေတိ ဂန္ဓာနံ ဂန္ဓသမုဝါယေ။ ပ။ ပုဗ္ဗေ ဟိ မုလဂန္ဓေတိ အာဝိနာ ဓုက္ခာနံ အဝယဝဂန္ဓော ဂမိတော၊ ဣဓ ယု သပ္ပသော ဂမိတတ္ထာ သမုဝါယဂန္ဓော ဝေဝိတဗ္ဗော။ ဂီ။

ဗုဒ္ဓ “မုလဂန္ဓေ” စသည်ဖြင့် သစ်ပင်တို့၏ ထိတ်နံကို ဟုထပ်၏။ ဤ “ဂန္ဓဂန္ဓေ” ဖြင့် အပြစ်နဲ့မှစ၍ အနံ အားလုံးကို ယူအပ်၏ဟူလို။

၂-သုစရိတသုတ်

၄၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အတိုင်း။ နိဿိန္ဒော ခေါ၊ နေသော။
 သော သိက္ခာ၊ ထိုရဟန်းသည်။ သကဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေန၊
 အကြင် အကြောင်း အသော့အံ့၊ ဖြင့်။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ကေစော၊ အချို့သူသည်။ ကာ-
 ယထာ (ဥပါဒိန္ဒကန္ဓော) ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊
 ၌။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာနံ၊ အနံကို သုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော။
 ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ (အပေါင်းအဖော်) ၏ အဖြစ်၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊
 ကပ်ရောက်၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကောနု၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊
 ထိုအထောက်အပံ့သည်။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ဤကားကို။ အဝေါစ၊
 လျှောက်ထားပြီ။ သိက္ခာ၊ ရဟန်း။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ကေစော၊ အချို့သူသည်။ ကာယေန၊
 ကိုယ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ သုစရိတ်ကို။ ရေတိ၊ ကျင့်၏။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ ရေတိ၊ ၏။
 မနုသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ ရေတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုသူ၏။ “ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာ၊ အနံကို
 သုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဇီကာယုကာ၊
 ရှည်သော အသက်ရှိကုန်၏။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်၏။ သုဗဟုလာတိ၊ ချမ်းသာများ
 နှိ၏”ဟူ၍။ သုတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုသူ၏။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ကာယထာ၊
 ၏။ သေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မ။ ပရံ၊ ၌။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။
 သဟဗျတံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇယံ၊ ကပ်ရောက်ရပါမူကား။ အယောဂတာတိ၊ ကောင်းလေစွ” ဟူ၍။
 တေ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သိက္ခာ၊ ရဟန်း။ ယေန၊
 ဖြင့်။ ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော ဟေတု၊ သည်။ အဟံ ခေါ၊ ဤသည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊
 သည်။ အဟံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဓုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပုလဂန္ဓာဝိဒါတာသုတ်

၄၄၀။ (ဤသုတ်၌ ပုလဂန္ဓော၊ အပြစ်နှင့်။ အဝိဝဠာနံ၊ (အပြစ်နှင့်ကို) မှီ၌။ ဝါ-အစိုးရ၌
 နေ၊ နိသော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏ ဟူ၍၎င်း။ သော၊ ထိုသူ
 သည်။ ပုလဂန္ဓာနံ၊ အပြစ်နှင့်တို့ကို။ ဝါတာ၊ ပေးလှူတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏- ဟူ၍၎င်းပေ။
 ကြွင်းမထူးပြီ။)

ဓုတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-၁၂-သာရဂန္ဓာဝိဒါတာသုတ် ၉-သုတ်

၄၄၁-၄၄၉။ (ဤသုတ်များလည်း မထူးပြီ။ သာရဂန္ဓ စသည်ကို အထူးပြုသည်သာ ထူးသည်။)
 စွဲအမံ၊ ၁၂-ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-၂၂-မူလဂန္ဓဝါနုပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၄၅၀-၄၅၉။ (ဤသုတ်များ၌-သော၊ ထိုသူသည်။ ဖန္နံ၊ ထမင်းကို။ ဧတိ၊ ပေးလှူ၏။
ပ။ ပစ်ပေယျံ၊ ဆီမီး၏အစီးအပွား ဆီ၊ မီးစာစသည်ကို။ ဧတိ၊ ၎င်း- ယုပေး။ ကြွင်းမထူး။)

ဗာဠိသဏိမံ၊ ၂၂-သုတ်မြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၃-၁၁၂-သဘရဂန္ဓာဒိဝါနုပကာရသုတ် ၉၀

၄၆၀-၅၄၉။ (ဤသုတ်များလည်း မထူးပြီ။ သဘရဂန္ဓစသည်ကို အထူးပြုသည်သာထူးတော့၏။)

ဒွါဗသဏိမံ၊ ၁၁၂-သုတ်မြောက်တည်း။

(ဝေ၊ ဤသို့။ ပိစ္ဆာကန၊ အပေါင်းအစုအားဖြင့်။ ဧကသထဉ္စ၊ ၁၀၀-လည်းဖြစ်သော၊
မူဒါဒသ စ၊ ၁၂-သုတ်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သုတ္တန္တံ၊ သုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။)

ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ္တံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်သည်။ သမတ္ထံ၊ ပြီးပြီ။

တထာ၊ ထိုဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

သုဒ္ဓိကဉ္စ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်ကို၎င်း။ သုစရိတံ၊ သုစရိတသုတ်ကို၎င်း။ ဝေပရေ၊ တပါးကုန်
သော။ ဒသ၊ ၁၀-သုတ်ကုန်သော။ ဒါတာ၊ ဒါတာသုတ်သို့ကို၎င်း။ သတဓာ၊ ၁၀၀-ပြား
သော။ ဒါနုပကာရာ၊ ဒါနုပကာရသုတ်တို့ကို၎င်း။ ဂန္ဓဗ္ဗေ၊ ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်၌။
သုပ္ပကာသိသာ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၁-ဝလာဟကသီယုတ်

၁-သုခိကသုတ်

၅၅၀။ သာထွန်နိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေါ၊ သင်ကိုအား။ ဝလာဟကကော၊ ဝါကော၊ ဝလာဟကအမည်ရှိသော နတ်အပေါင်း၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လောကကို ပုံးလွမ်းကုန်လွက် ရွာကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝေ၊ ကောင်းကင်၌ကျက်စားကုန်သော နတ်တို့ကို။ ဒေသောယာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုဘုရားဒေသနာတော်ကို။ သဏာယ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝလာဟကကယိကာ၊ ဝလာဟကအမည်ရှိသော နတ်အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ကထမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သီတဝလာဟကော၊ အဖေားကိုပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် သီတဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ကောင်းကင်၌ ကျက်စားသော နတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဥက္ကဝလာဟကော၊ အမှုကိုပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် ဥက္ကဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ကောင်းကင်၌ကျက်စားသော နတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ အပ္ပဝလာဟကော၊ ထိမ်ထိပ်တိမ်လွှာကို ပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် အပ္ပဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါဘဝလာဟကော၊ ဝေကို ပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် ဝါဘဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဿဝလာဟကော၊ မိုးကိုပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် ဝဿဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤနတ်တို့ကို။ ဝလာဟကကယိကာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝိနိတော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ဝေဠုဒိဝ္ဗာသောသုတ်တည်း။

၂-သုခိတသုတ်

၅၅၁။ (ဤသုတ်သည် ဂဒ္ဒဗ္ဗကယဝင် ၄၃၉-သုခိတသုတ်နှင့် ဘူး၏ ဝလာဟကကယိကာကို အသုံးပြုသည်သာ ထူးတော်၏။)

ရထိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-၁၂ သီတဝလာဟကခါနုပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၅၅၂-၅၆၁။ (ဤသုတ်များလည်းမထူးပြီ၊ သီတဝလာဟကကို အသုံးပြုသည်သာ ထူး၏။)

ဒွါယမံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဝလာဟကကယိကာတိ ဝလာဟကနာမကေ ဒေဝကံဒေဝ ဥပ္ပန္နာ အံကံသစာရိကဒေဝါ။ ဌ။ လောကံ ဝါလေန္တာ သံဝရန္တာ ဓာဝရန္တာ အဟန္တိ ပရိယေသန္တိတိ ဝလာဟာ၊ ဒေဝပုတ္တာ။ တေသံ သမုယော ဝလာဟကဒေဝကောယောတိ အာဟ ဝလာဟက ကယိကာတိ အာဒိ။ ဌ။ လောကံ ဝါလေန္တာ အဟန္တိတိ ဝလာဟကော၊ ဝဿယကောနံ ကာမော ဝလာဟကကောယော၊ ဝလာဟကကောယော နိယတ္တာ ဝလာဟကကယိကာ ယဉ္ဇိ။

၁၃-၅၂-ဥက္ခဝလာဟကခါနုပကောရသုတ်

၅၆၂-၆၀၁။ (ဤသုတ်များလည်း ပထု၊ ဥက္ခဝလာဟကသာ တူး၏။)

ထေပညာသမံ ငါဆဲဒုန္နရုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅၃-သီတဝလာဟကသုတ်

၆၀၂။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္ဒောခေါ၊ နေသော။ သိက္ခ၊ ရဟန်းသည်။ သဂဝန္တံ၊ ကိုး “သန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေန၊ အကြွင်အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ကေခါ၊ တရံတခါ၌။ သီတံ၊ အေးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော န ခေါ၊ အသတ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်။ ကော န ခေါတိ၊ အသတ်ပါနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤကောကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ထားပြီ။ သိက္ခ၊ ရဟန်း။ သီတဝလာဟက နာမ၊ အေးအောင်ပြုတတ်သောကြောင့် သီတဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဧဝေါ၊ နုတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရိုက်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနုတ်တို့၏။ ယခါ၊ အကြွင်အခါ၌။ “မယံ၊ ငါတို့သည်။ သကာယ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ရထိဟာ၊ ငွေလျော်ခြင်းဖြင့်။ ယံ နုန ဝသေယျာမာတိ၊ နေရပါကုန်မှကား ကောင်းလေစွ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။ (တခါ၊ ထိုအခါ၌။) တေသံ၊ ထိုသီတဝလာဟကနုတ်တို့၏။ တံ ဧဝေတာပထိဝိ၊ ထိုစိတ်၏တောင်တခြင်းကို။ အနာယ၊ စွဲ၍။ သီတံ၊ အေးသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။ သိက္ခ၊ ရဟန်း။ ယေန၊ မြင့်။ ကေခါ၊ ဌံ။ သီတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။ သော ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ထေပညာသမံ ၅၃-သုတ်မြောက်တည်း။

၅၄-ဥက္ခဝလာဟကသုတ်

၆၀၃။ (ဤသုတ်၌ ဥက္ခကို အထူးပြု၏။ ဥက္ခံ၊ အပူသည်-ဟုပေး။)

ထေပညာသမံ ၅၄-သုတ်မြောက်တည်း။

၅၅-အဗ္ဗဝလာဟကသုတ်

၆၀၄။ (ဤသုတ်၌ အဗ္ဗကို အထူးပြု၏။ အဗ္ဗံ၊ တိမ်သည်-ဟုပေး။)

ထေပညာသမံ ၅၅-သုတ်မြောက်တည်း။

၅၆-ဝါတဝလာဟကသုတ်

၆၀၅။ (ဤသုတ်၌ ဝါသကို အထူးပြု၏။ ဝါသာ၊ လေသည်-ဟုပေး။)

ထေပညာသမံ ၅၆-သုတ်မြောက်တည်း။

၁။ ဧဝေတာပထိဝိဟာယာတိ စိတ္တဌာနံ အာဂမ္မာ၊ ဌံ၊ စိတ္တဌာနန္တိ “သီတံ ဟောတု” တိ ဝေ စိတ္တဿ ဥပ္ပိဇနိ-ရိ-တိဋ္ဌိကာ၊ အဓိပ္ပါယတ္တ ဓမ္မာ။

၅၇-ဝေဏဝေဏယကသုတ်

၆၀၆။ (ဤသုတ်၌ ဝေဏကို အသွားပြု၏။ ဧဒေါ၊ မိုးသည်။ ဝေဏတိ၊ ရွာ၏-ဟုပေး။)

အက္ခရာဉာဏံ ၅၇-သုတ်ဒြောက်သည်။

အက္ခရာဉာဏသုက္ကန္တံ၊ ၅၇-သုတ်သည်။ နိဗ္ဗိတံပျို့ပျို့။

ဝေဏယကသံယုတ္တံ၊ ဝေဏယကသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

ဇာတိ၊ ဇိုဝေဏယကသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိကော—

သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။ သုစရိတ္တံ၊ သုစရိတ္တသုတ်၎င်း။ ဓါနုပကာရပဉ္စာသံ၊ ဓါနုပကာရသုတ် ၅၀-၎င်း။ သီသံ၊ သီသဝေဏယကသုတ်၎င်း။ ဥတ္တုဉ္စ၊ ဥတ္တဝေဏယကသုတ်၎င်း။ အပ္ပဉ္စ၊ အပ္ပဝေဏယကသုတ်၎င်း။ ဝါတဝေဏဝေဏယကော၊ ဝါတဝေဏယကသုတ်၊ ဝေဏဝေဏယကသုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၂-ဝစ္စဂေါတ္တသံယုတ်

၁-ဥပအညာဏသုတ်

၆၀၇။ ကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနာထပိတ္တိကဿ၊ အနာထပိတ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရာမဉ္ဇယျာဉ်ဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဝစ္စဂေါတ္တော၊ ဝစ္စဂေါတ္တအမည်ရှိသော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ ပရိဗိုဇ်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ သဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်၌။ ဥပသယမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသန္တိတော၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ သဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သမ္ပိ၊ သက္က၊ သမ္ပောဒိ၊ (ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက်) ရောနှောမိပြီ။ သမ္ပောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ပွယ်ဖြစ်သော။ သာရနိယံ၊ တသက်ပတ်လုံး အောက်ပေဖွယ်ဖြစ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတော၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ကေမန္တံ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်သော။ ဝစ္စဂေါတ္တော၊ သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ သဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “သော ဝေ တမ၊ အရှင်ဂေါထမ၊ ယေန၊ အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့ပြု၍။ (ယေနိမာနိဟု ပြင်၍သမ္ပန်သည်။ ယာနိမာနိဟုရှိသည်ကား သင့်အံ့မထင်။) ‘လောကော လောကသည်။ သဿတော ဣတိ ဝါ၊ မြစ်’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘လောကော၊ သည်။ အသဿတော ဣတိ ဝါ၊ မမြဲ’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘လောကော၊ သည်။ အန္တဝါ ဣတိ ဝါ၊ အဆုံးရှိ၏’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘လောကော၊ သည်။ အနန္တဝါ ဣတိ ဝါ၊ အဆုံးမရှိ’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘ဇိဝံ၊ အသက်သည်။ တံ၊ ထိုကိုယ်တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ တံ ဣတိ ဝါ၊ ထိုအသက်တည်း’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘ဇိဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ ကိုယ်မှတခြားတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ ဣတိ ဝါ၊ အသက်မှ တခြားတည်း’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ ဣတိ ဝါ၊ ရှိ၏’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ နှံ။ န ဟောတိ ဣတိ ဝါ၊ မရှိ’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ နှံ။ န ဟောတိ စ န ဟောတိ စ ဣတိ ဝါ၊ ရှိလည်းရှိ၊ ရှိလည်းမရှိ’ ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ‘တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ နှံ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ ဣတိ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်’ ဟု ယူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အနေကဝိဟိတာနိ၊ များသောအပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်ကုန်သော။ ဣမာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ဤမိစ္ဆာ အယူတို့သည်။ လောကော၊ လောက၌။ ဥပ္ပုဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော နုခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအလောက်အပံ့သည်။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း” ဟူသော။ တံ၊ ကို၊ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဝစ္စ၊ ဝစ္စ။ ဥပေ ခေါ၊ ရုပ်၌။ အညာဏာ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ ဥပသမုဒယေ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်း (တထာ)၌။ အညာဏာ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ ဥပနိရောဓေ၊ ရုပ်၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)၌။ အညာဏာ၊ ကြောင့်။ ဥပနိရောဂေါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့် (မဂ္ဂင် ဂ-ပါး)၌။ အညာဏာ၊ ကြောင့်။ (သစ္စာ ၄ ပါးကို မသိခြင်းကြောင့်ဟုလို) ဝေ၊ ဤသို့။

“လောကော၊ သည်။ သဿတော ဣတိ ဝါ၊ မြစ်” ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပ။ ဣမာနိ ဝိဠိဂတာနိ၊ တို့သည်။ ဇောကော၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ ဓမ္မဇီယုဝသာသုတ်တည်း။

၂-ဝေဒနာအညာဏသုတ်

၆၀၈။ [ဤသုတ်၌ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ဝေဒနာသမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ကြောင်း (တဏှာ)၌။ ဝေဒနာနိရောဓေ၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ထု(နိဗ္ဗာန်)၌။ ဝေဒနာနိရောဂေါပိနိယာ ပဋိပဝါယ၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ထု(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း၊ အကျင့်(မဂ္ဂင် ဂ-ပါး)၌-ဟု သမ္မုန်သည်သာ ထူး၏။]

ဇထိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သညာအညာဏသုတ်

၆၀၉။ (ဤသုတ်၌ သညာယ၊ သညာ၌- စသည်ဖြင့် ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ဇထိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သင်္ခါရအညာဏသုတ်

၆၁၀။ (ဤသုတ်၌ သင်္ခါရေယု၊ သင်္ခါရတို့၌- စသည်ဖြင့် ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ဇထုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဝိညာဏအညာဏသုတ်

၆၁၁။ (ဤသုတ်၌ ဝိညာဏော၊ ဝိညာဏ်၌-စသည်ဖြင့် ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-၁၀-ရှုမဝအနုပညာဇာတိသုတ် ၅-သုတ်

၆၁၂-၆၁၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အဓဿနာ၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်-ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ဇထမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-၁၅-ရှုမဝအနုပညာဇာတိသုတ် ၅-သုတ်

၆၁၇-၆၂၁။ (ဤသုတ်တို့၌ အနာဘိသမယာ၊ ရှေးရှုမသိခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)

ပဗ္ဗရဏံ၊ တဆယ့်ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၆-၂၀-ရှုမဝအနုပညာဇာတိသုတ် ၅-သုတ်

၆၂၂-၆၂၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အနုပညာဇော၊ လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)

ဝိထထမံ၊ နှစ်ဆယ့်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၁-၂၅-ဥပဏပုဋိဝေဓာဓိသုတ် ၅-သုတ်

၆၂၇-၆၃၁။ (ဤသုတ်တို့၌ ဥပဋိဝေဓာ၊ ထိုး ပွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဉ္စဝိသထိမံ၊ နှစ်ဆယ်ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၆-၃၀-ဥပဏသတ္တက္ခဏာဓိသုတ် ၅-သုတ်

၆၃၂-၆၃၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အသတ္တက္ခဏာ၊ ကောင်းစွာ မမှတ်သားခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ထိံ သထိမံ၊ သုံးဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃၁-၃၅-ဥပဏနုပထက္ခဏာဓိသုတ် ၅-သုတ်

၆၃၆-၆၄၁။ (ဤသုတ်တို့၌ အနုပထက္ခဏာ၊ ကပ်၍ မမှတ်သားခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဉ္စထိံ သထိမံ၊ သုံးဆယ်ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃၆-၄၀-ဥပဏပုဗ္ဗပထက္ခဏာဓိသုတ် ၅-သုတ်

၆၄၂-၆၄၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အပုဗ္ဗပထက္ခဏာ၊ တဖန် မမှတ်သားခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
စတ္တာလီသမံ၊ လေးဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄၁-၄၅-ဥပဏသမပေက္ခဏာဓိသုတ် ၅-သုတ်

၆၄၇-၆၅၁။ (ဤသုတ်တို့၌ အသမပေက္ခဏာ၊ ကောင်းစွာ မရှုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဉ္စစတ္တာလီသမံ၊ လေးဆယ်ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄၆-၅၀-ဥပဏပစ္စုပေက္ခဏာဓိသုတ် ၅-သုတ်

၆၅၂-၆၅၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အပစ္စုပေက္ခဏာ၊ တဖန် မရှုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပညာသမံ၊ ငါးဆယ်မြောက် သုတ်တည်း။

၅၁-၅၄-ဥပဏပုဗ္ဗက္ခက္ခဏာဓိသုတ် ၄-သုတ်

၆၅၇-၆၆၀။ (ဤသုတ်တို့၌ အပုဗ္ဗက္ခက္ခဏာ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
တေုညးသမံ၊ ၅၄-သုတ်မြောက်တည်း။

၅၅-ဝိညာဏပုဗ္ဗက္ခက္ခဏာဓိသုတ်

၆၆၁။ (ဤသုတ်၌ အပုဗ္ဗက္ခက္ခဏာ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဉ္စပညာသမံ၊ ၅၅-သုတ် မြောက်တည်း။

ဝစ္စဂေါတ္ထသံယုတ္တံ၊ ဝစ္စဂေါတ္ထသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

ထာ၊ ထိုဝစ္စဂေါတ္ထသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါနံကား—

အညာဏာ၊ အညာဏ (၅-သုတ်)တို့၎င်း။ အဒဿနာ ဝေဝ၊ အဒဿန (၅-သုတ်)တို့
၎င်း။ အနဘိသမယာ၊ အနဘိသမယ ၅-သုတ်တို့၎င်း။ အနနုပောဓာ၊ အနနုပောဓ ၅-သုတ်
တို့၎င်း။ အပ္ပဋိဝေဓာ၊ အပ္ပဋိဝေဓ ၅-သုတ်တို့၎င်း။ အသလ္လက္ခဏာ၊ အသလ္လက္ခဏ ၅-သုတ်
တို့၎င်း။ အနုပလက္ခဏော၊ အနုပလက္ခဏ ၅-သုတ်အပေါင်းနှင့်ထက္ခ။ အပ္ပဗ္ဗုပလက္ခဏာ၊
အပ္ပဗ္ဗုပလက္ခဏ ၅-သုတ်တို့၎င်း။ အသမပေက္ခဏာ၊ အသမပေက္ခဏ ၅-သုတ်တို့၎င်း။
အပ္ပဗ္ဗုပေက္ခဏာ၊ အပ္ပဗ္ဗုပေက္ခဏာ ၅-သုတ်တို့၎င်း။ အပ္ပဗ္ဗုက္ခကမ္ပံ၊ အပ္ပဗ္ဗုက္ခကမ္ပ ၅-သုတ်
အပေါင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၃-ဈာနသံယုတ်

၁-သမာဓိပူလကသမာပတ္တိသုတ်

၆၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ သာဝတ္ထိနိဒါန်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဈာယံ၊ ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာဓော၊ ဤ ၄-ယောက်တို့တည်း။ ကထမေ စတ္တာဓော၊ အဘယ် ၄-ယောက်တို့နည်းဟူမူ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဒါ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ ဈာယံ၊ ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသောသူသည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ သမာဓိ၌။ သမာဓိကုသလော၊ ဈာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားခြင်းဟူသော တည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော၊ ဝင်စားခြင်း၌ လိမ္မာသည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣပန၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ဈာယံ၊ သည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာဓိကုသလော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣပန၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ဈာယံ၊ သည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာဓိကုသလော၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မပြစ်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣပန၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ဈာယံ၊ သည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာဓိကုသလော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ (ဣမေ စတ္တာဓော၊ ဤ ၄-ယောက်တို့တည်း။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထို ၄-ယောက်တို့အရှင်။ ယော အယ် ဈာယံ၊ အကြင်ဈာန် ဝင်စား လေ့ရှိသူသည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာဓိကုသလော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ သမာဓိသ္မိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ အယ်၊ ဤဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသူသည်။ စတုနံ၊ လေးဘက်ကန်သော။ ဣမေသံ ဈာယံနံ၊ ဤဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိသူတို့ထက်။ အဂ္ဂေါ စ၊ အထွဋ်အဖျားလည်းဖြစ်၏။ သေဋ္ဌော စ၊ မြတ်လည်းမြတ်၏။ မောက္ခော စ၊ အကြီးအမှူးလည်းဖြစ်၏။ ဥပ္ပမေဝ စ၊ လွန်လည်းလွန်၏။ ပဝဓော စ၊ သာလည်းသာ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဂဝါ၊ နှားမမှ။ ဝိနံ၊ နှိုချည်သည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) ဝိရယာ၊ နှိုချည်မှ။ ဝဓိ၊ နှိုခမ်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) ဝဓိယာ၊ နှိုခမ်းမှ။ နဝနိတံ၊ ဆီဦးသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) နဝနိတယာ၊ ဆီဦးမှ။ သပ္ပိ၊ ကသာပတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) သပ္ပိယာ၊ သောပတ်မှ။ သပ္ပိမတ္ထော၊ ထောပတ်ကြည်သည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) တတြ၊ ထိုနှိုချည်စသည်တို့တွင်။ (အယ်၊ ဤထောပတ်ကြည်ကို။) အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်အထွဋ်ဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဗေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ၊ ပဝဓော စ၊ သာလည်းသာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ခန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သမာဓိပူထက ဌီတိသုတ်

၆၆၃။ (ဤသုတ်၌-ဌီတိကုသလော၊ ဈာန်ကို တည်တံ့စေခြင်း၌ လိမ်မာသည် ။ ဟု ပေးကြွင်း မထူးပြီ။) ☰

ရတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သမာဓိပူထက ဝုဋ္ဌာနသုတ်

၆၆၄။ (ဤသုတ်၌-ဝုဋ္ဌာနကုသလော၊ ဈာန်မှထခြင်း၌ လိမ်မာသည်-ဟု ပေးကြွင်းမထူး) တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သမာဓိပူထက ကလ္လိတသုတ်

၆၆၅။ (ဤသုတ်၌-ကလ္လိတကုသလော၊ ဖြစ်သော ခန့်ကျန်မှုငှိဘောစိတ်၌ လိမ်မာသည်-ဟု ပေး။) ☰

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမာဓိပူထက အာရပ္ပဏသုတ်

☰ ၆၆၆။ (ဤသုတ်၌-အာရပ္ပဏကုသလော၊ ကသိုက်အာရုံတို့၌ လိမ်မာသည်-ဟု ပေး။) ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သမာဓိပူထက ဝေါစရသုတ်

၆၆၇။ (ဤသုတ်၌-ဝေါစရကုသလော၊ ကပ္ပဋ္ဌာန်းဟူသော ကျက်စားရာ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ ဟူသော ကျက်စားရာ၌ လိမ်မာသည်-ဟု ပေး။) ☰

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သမာဓိပူထက အဘိနိဟာရသုတ်

☰ ၆၆၈။ (ဤသုတ်၌-အဘိနိဟာရကုသလော၊ ကပ္ပဋ္ဌာန်းသို့ ချေးငြူဆောင်ခြင်း၌ လိမ်မာသည်-ဟု ပေး။) ☰

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ န သမာဓိသ္မံ ဌီတိကုသလောတိ ဈာန် ဌပေထံ အကုသလော။ ဌီတိကုသလောတိ ဧတ္ထ အန္တော-ဝေဟေတုအတ္ထော ဌီတိသစ္စေါ တသ္မိဉ္စ ပန ကုသလောတိ အတ္ထောတိ အာဂ္ဂ “ဈာန် ဌပေတံ အကုသလော” တိ။ ဌီတိ၌ ဌာဝေတံ ကာရိတန္တောဂေ တိပစ္စဟ ဟူထိ။

၂။ န သမာဓိသ္မိ ကုသလောတိ စိတ္တံ ဟာသေတော ကလ္လံ ကာထံ အကုသလော။ ကလ္လံ ဇာတံ အသာတိ ကလ္လိတံ တသ္မံ ကလ္လိတေ။

၈-သမာဓိပူလက သက္ကဋ္ဌကောရီသုတ်

၆၆၉။ (ဤသုတ်၌-သက္ကဋ္ဌကောရီ၊ ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ မိုးသို့ ပြုလေ့ရှိသည်-ဟုပေး။) အငွမ်း ဝှစ်ခုမြှင့် နိဿယ သုတ်တည်း။

၉-သမာဓိပူလကသာတစ္ဆကောရီသုတ်

၆၇၀။ (ဤသုတ်၌-သာတစ္ဆကောရီ၊ ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ အမြဲမပြတ် ပြုလေ့ရှိသည်-ဟုပေး။) နဝမ်း ကိုးခုမြှောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သမာဓိပူလကသပ္ပါယကောရီသုတ်

၆၇၁။ (ဤသုတ်၌-သပ္ပါယကောရီ၊ သမာဓိအားလျှောက်ပတ်သောတရားတို့ကို ပြုလေ့ (ပြည့်ကျင့်လေ့) ရှိသည်-ဟု ပေး။^၁) အငွမ်း တည်း။ (သမာဝတ္ထိပူလကံ၊ တည်း။)

၁၁-သမာပတ္တိပူလကဋ္ဌိတိသုတ်

၆၇၂။ (ဤသုတ်၌-သမာပတ္တိကုသလော၊ ဝင်စားခြင်း၌ လိပ်မာသည်-ဟူသော အနက်ကို မူတည်၍ ဋ္ဌိတိကုသလောကို မူလီသွင်းသည်သာ ထူး၏။) ကောအငွမ်း၊ တည်း။

၁၂-၁၉-သမာပတ္တိပူလကဝုဋ္ဌာနသုတ် စသော ၈-သုတ်

၆၇၃-၆၈၀။ (ဤသုတ်၌-ဝုဋ္ဌာနကုသလော စသည်ကို မူလီသွင်းလေ။) ကျေနပ်သတိမ်း တည်း။

၂၀-၂၇-ဋ္ဌိတိပူလကဝုဋ္ဌာနသုတ်စသော ၈-သုတ်

၆၈၁-၆၈၈။ (ဤသုတ်တို့၌ ဋ္ဌိတိကုသလောကို မူတည်၍ ဝုဋ္ဌာနကုသလော စသည်ကို မူလီသွင်းသည်သာ ထူး၏။) ဝိသတိမ်း တည်း။

(ပုရိမပူလကောနိ ဝိယ၊ ရှေးဖြစ်သော မူလကတို့ကဲ့သို့။ ယာဝ သတ္တဝီသတိမာ ဋ္ဌိတိပူလက သပ္ပါယကောရီသုတ္တာ၊ ၂၇-သုတ်မြောက် ဋ္ဌိတိပူလကသပ္ပါယကောရီသုတ်တိုင်အောင်။ အဋ္ဌ သုတ္တာနိ ၈-သုတ်တို့ကို။ ပူရေတဗ္ဗာနိ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။ ဋ္ဌိတိပူလကံ၊ တည်း။)

၁။ န သမာဓိသို့ အပ္ပါယကောရီတိ သမာဓေ သပ္ပါယေ ဥပကာရကဓမ္မေ ပူရေတံ န သက္ကဋ္ဌတိ။ န သမာဓေ ဥပကာရကဓမ္မာတိ အပ္ပနာကောသတ္တာ၊ ဋီ။

၂၃-၃၄-ဓဋ္ဌာနပုလကကဏ္ဍိတသုတ်စသော ၇ သုတ်

၆၈၉-၆၉၅။ (ဤသုတ်တို့၌ ဓဋ္ဌာနကုသလောကို မူတည်၍ ကဏ္ဍိတကုသလော စသည်ကို မူလီသွင်းလေ။)

ကဋ္ဌိတဝိမံ၊ တည်း။

(ပုရိမပုလကောနိ ဝိယ၊ ရှေးပြစ်သော မုလကောရီကဲ့သို့။ ယာဝ ခဏ္ဍာလံသမာ ခဏ္ဍာလံသမာ ဓဋ္ဌာနပုလက သပ္ပာယ်ကောရီသုတ္တံ။ ဓဋ္ဌာနသုတ်မြောက် ဓဋ္ဌာနပုလကသက္ကဋ္ဌကောရီ သက္ကဋ္ဌကောရီသုတ်စသော သက္ကဋ္ဌာနိ၊ ၇-ခုသော သုတ်တို့ကို။ ပုလကောရီ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။ ဓဋ္ဌာနပုလက၊ တည်း။)

၃၅-၄၀-ကဏ္ဍိတပုလကအာရမ္မဏသုတ်စသော ၆ သုတ်

၆၉၆-၇၀၁။ (ဤသုတ်တို့၌ ကဏ္ဍိတကုသလောကို မူတည်၍ အာရမ္မဏကုသလောစသည်ကို မူလီသွင်းလေ။)

ဟုတိသတိမံ၊ တည်း။

(ပုရိမပုလကောနိ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ယာဝ ခဏ္ဍာလံသမာ ကဏ္ဍိတပုလကသပ္ပာယ်ကောရီသုတ္တံ။ ၄၀-မြောက် ကဏ္ဍိတပုလက သပ္ပာယ်ကောရီသုတ်တိုင်အောင်။ ဆ သက္ကဋ္ဌာနိ၊ ၆-သုတ်တို့ကို။ ဓဋ္ဌာနပုလကောရီ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။ ကဏ္ဍိတပုလက၊ တည်း။)

၄၁-၄၅-ဂေါဓရပုလကအဘိနိဟာရသုတ်စသော ၅ သုတ်

၇၀၇-၇၁၀။ (ဤသုတ်တို့၌ ဂေါဓရကုသလောကို မူတည်၍ အဘိနိဟာရကုသလော စသည်ကို မူလီသွင်းလေ။)

ဂေယျဉာသမံ၊ တည်း (ဂေါဓရပုလကံ၊ တည်း။)

၅၀-၅၂-အဘိနိဟာရပုလကသက္ကဋ္ဌကောရီသုတ်စသော ၃ သုတ်

၇၁၁-၇၁၃။ (ဤသုတ်တို့၌ အဘိနိဟာရပုလကောကို မူတည်၍ သက္ကဋ္ဌကောရီစသည်ကို မူလီသွင်းလေ။)

ဂေယျဉာသမံ၊ တည်း။ (အဘိနိဟာရပုလကံ၊ တည်း။)

၅၃-၅၄-သက္ကဋ္ဌပုလက သာတစ္ဆကောရီသုတ်စသော ၂ သုတ်

၇၁၄-၇၁၅။ (ဤသုတ်တို့၌ သက္ကဋ္ဌကောရီကို မူတည်၍ သာတစ္ဆကောရီ သပ္ပာယ်ကောရီ ၂-ပုဒ်ကို မူလီသွင်းလေ။)

ဂေယျဉာသမံ၊ တည်း။ (သက္ကဋ္ဌပုလကံ၊ တည်း။)

၅၅-သာတစ္ဆေပုထကသပ္ပါယကဒရိသုတ်

၇၁၆။ (ဤသုတ်၌ သာတစ္ဆေကာရီကို မူတည်၍ သပ္ပါယကာရီကို မူလိသုတ်လေး။) ဆကဝါ၊ မြက်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားဒေသနာတော်ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဝေ သိက္ခ။ ထို ဓမ္မပဋိဂါယက ရဟန်းတို့သည်။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့ဖြင့် ယူအပ်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘာဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ တရားစကားတော်ကို။ အဘိနန္ဒ၊ ကျေနပ်နှစ်သက် လက်ခံကုန်ပြီ။ ဣတံ၊ သို့။ သုတံ၊ ၎င်း။

ပဉ္စပညာသမံ၊ ထည်း။

(ပဉ္စပညာသံ၊ ၅၅-ပါးသော၊ ဝေယျာကရဏာနိ၊ ဝေယျာကရဏတို့သည်။ ဟောန္တိယထာ၊ မြှင်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာနိ၊ ချွဲအပ်ကုန်၏။)

ဈာနသံယုတ္တံ၊ ဈာနသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

☞ တထာ၊ ထိုဈာနသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကား---

သမာဓိ၊ သမာဓိကုသလ၎င်း။ သမာပတ္တိ၊ သမာပတ္တိကုသလ၎င်း။ ဝိတိစ၊ ဝိတိကုသလ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ဝုဋ္ဌာနကုသလ၎င်း။ အာရမ္မဏေ၊ အာရမ္မဏကုသလနှင့် တက္ခ။ ကလ္လိတံ စ၊ ကလ္လိတကုသလ၎င်း။ ဂေါစရာ၊ ဂေါစရကုသလ၎င်း။ အဘိနိယာရာ၊ အဘိနိယာရကုသလ၎င်း။ သက္ကစ္ဆ၊ သက္ကစ္ဆကုသလ၎င်း။ သာတစ္ဆ၊ သာတစ္ဆကုသလ၎င်း။ အထေပိ၊ ထိုပြင်လည်း။ သပ္ပါယံ၊ သပ္ပါယကုသလ၎င်း။ ဣတံ၊ ဤသည်ထည်း။

တထိယော၊ ၃-အင်္ဂါပြောသဖြစ်သော၊ ခန္ဓဝဂ္ဂေါ၊ ခန္ဓဝဂ္ဂ၏။ ခန္ဓဝဂ္ဂံ၊ ခန္ဓဝဂ္ဂတည်း။

တထာ ထိုခန္ဓဝဂ္ဂ၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကား—

ခန္ဓရာဇသံယုတ္တံ၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ ရာဇသံယုတ်၎င်း။ ဝိဋ္ဌိဩက္ကန္တသပ္ပါဒါ၊ ဝိဋ္ဌိသံယုတ်၊ ဩက္ကန္တသံယုတ်၊ ဥပုဗ္ဗသံယုတ်တို့၎င်း။ ကိလေသသာရိပုတ္တာ စ၊ ကိလေသသံယုတ်၊ သာရိပုတ္တသံယုတ်တို့၎င်း။ နာဂါသုပတ္တကုဗ္ဗာ၊ နာဂသံယုတ်၊ သုပတ္တသံယုတ်၊ ကုဗ္ဗသံယုတ်တို့၎င်း။ ဝလာဟဝဂ္ဂဈာနံ၊ ဝလာဟကသံယုတ်၊ ဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဈာနသံယုတ်၎င်း။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ခန္ဓဝဂ္ဂံ၊ ခန္ဓဝဂ္ဂံ။ ဝေရသ၊ ၁၃-သံယုတ်တို့တည်း။ ဣတံ၊ ဤသည်တည်း။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိသည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးဆုံးပြီ။